

De prochie.	32.
De pbenois et bñficijs. et qñs. s. pferat debet.	32.
De residencia d'icoz in eccl'is.	32.
De decimis et pñicijs.	34.
De peculio clericor.	36.
De alienacoe et p'ario rex eccl'ie.	37.
De dignitatibz eccl'asticis in p'i.	38.
De papatu.	39.
De legatis.	40.
De p'archis.	41.
De archiep'is.	42.
De epis.	43.
De dignitatibus pallij.	44.
De officio iudicis ordinarij.	45.
De vicarijs.	46.
De reglaribus sine religiosis.	47.
De pñlegijs et p'seruatoribz pñlegior.	48.
De inter p'acoe dubioz.	49.
De clero vel monachi nō imiscant se secl'arijs.	50.
De negocijs.	51.
De dispensacoe.	52.
De obedientia que debet p'latijs.	53.
De censibus exactioibus. p'curacōibz. et visita-	54.
cionibus.	55.
De excessibz p'la. p'tra subditos et econūso.	56.
De symonia.	57.

Incipit liber sextus de sacramento ordinis. Et pmo de clericatu et tonsura. tit. i.

Tit' primus

Expectis p dei graz his q pñet ad sacm pñe et vnctōis extreme. Con seqñter pñderandū est de sacmēt o ordinis. Et pmo de qñs dñi an cedebat ad ordinē. s. de r'icatu et tonsura. 2º de ipso ordine. 3º de psequētibz ordinem. Circa pñm pñm querit quō aliqñ sit clericus. 2º quis pñt cōferre d'icatu. 3º qñe tales noñant clericū. et vñz remūcent t'p'alibz bonis. 4º vñz ep'i teneant clericos pñdere. 5º qui clericū tenent cōf'urā pñt t're. 6º qui clericū tenent officiu d'icere. Circa pñm sciendū q clericus sit hoc modo. s. q pñm qñbusdā ofonibz eps ipe facit ei cōf'urā cū corona ipso ep'o eam inchoante et clerico postea p'p'et iubente. Dñ aut tondet eū eps dicit in p'sona ei. dñs ps heredi. m. et cali. m. tu es qñ re li. heredi. m. m. Deinde dicit eps qñdā ofoes et bñdictōnes. hoc patet in ordinario. et di. 23. psalmista.

Altit' ii

Circa scdm sciendū q pferre pñ clericatū si que psalmistatū que duo p eodem accipiū

cur eps ut dictū est sup illis qui sē de sua dyo: celi. Abbas etiā in monachis suis et alijs pleno iure sibi subiectis i mōsterio suo pferre pñ d'ica tū et cōf'uratiū et lēorāe. Al. di. c. 1. et 2. **De** tñ innoc. ex de sup. ne. p. sup. pñm c. qñ abbas exordiatū et acolitatiū pferre non pñ si habeat ex pñlegio. hec innoc. Alijs aut in alio loco cōferre non debet. ar. 69. di. c. 1. Si tamē conferat caracterem pferat. Et hoc est intelligendū de ab bate qui est pñbiter et cui eps imposuit ma: nū scdm mozē pñdendoy abbatū. ut dicit ibi: dñ. h. hof. et red. hoc idem potest electus in abba tem si eps differat bñdicere eū ut dicit bñ. ex de eta. si pñgat. ar. ex de sup. ne. p. statum. Et pferat abbas d'icatu qñ facit cōf'urā cū coro: na laicis pñeris ex de eta. cū pñgat. in tex. et glo. Scdm glo. tñ. 69. di. c. 1. abbas iuitatus potest etiā alteri monasterij monachos ordi: nare. 9. q. 2. ludim. Sed nūquid pferre pñ ipe pñbiter. Re ray. et gof. dixerunt qñ sic. s. pñbiē qui habet curā eccl'ie non ali. maxime si sit ar: chipbiter vel plebanus sic intelligunt illud. 23. di. pñbiter. et c. psalmista. vbi dicit qñ psalmi sta suscipe pñ officiu cantandi sola iussione pñ biteri. vñdē exponit officiu. i. officij ordinem. Huius etiā sentēcie fuisse vidēt innoc. et willb. dicētes qñ pñbiter simplex hunc ordinem cōfer: re pñ in die dñico vel alio festo. Et qñ in campa nia pñbiter simplices et maxime archiep'biteri pferunt ordinem. Alij dicunt qñ non. Vñ m: telligunt pñdictū c. non de ordīs collacoe sed de ordinis collati executoe. vñdē exponit officiu. i. officij executoe. Hic sñia fm hof. approba ē ex ordie scripte libri pontificalis. in quo pñmo ponit ordo ad clericū faciendū. Postea ponitur d'icatu c. psalmista o verbo ad verbū qñ dicit ostendim sub qua forma cōf'urā datur ab ep'o Et ex quo est sic cōf'urā psalmista. i. cantor postqñ ab archidiacono fuerit instructus pñt officiu cantandi suscipe sine cōf'urā ep'i so: la iussione pñbiteri pñbitero d'icere sibi. vi de vt qñ ore cantas. corde credas. et quod cor: de credis opibz approbes. q. d. hec sūt verba qui bus d'icatis habet officij executoe. Tñ pñ hec ver ba non recipit ordinē quod tamen sequeretur fm gof. Itē dñ ex de eta. cū pñgat qñ non licz abbatē cōf'urā hūc ordinē pferre nisi si receperit ab ep'o man. impositōnez. ergo non licet pñbi tero simplicia. Aliqui vñ dicit qñ sup d'icē cap: tula loquūt scdm pñsuetudinē aliquay eccl'iarū in quibus vel de pñsuetudine quā papa sūt et to lerat. vel ex delegacoe pape simplices pñbiteri pferūt ordinē istū.

Altit' iii

Circa 3º sciendū qñ huius pñsone habētes tō furam cū corona vocant clericū quia ut di ct ysidor. A. ethimo. c. 13. clericos hinc appella: tos esse credim. quia mathias electus est sorte quē p aplos legimus ordinatū. clericos cñ grece latine fors vel hereditas dicit. In de 3º dicit sē clericū quia de sorte sūt dñi vñ qñ dñi pñt hñt. Sed nūquid in suscepōne corone renūciat qñ t'p'alibz bonis. Re pñndare t'p'alibus bonis i eo

qui ecclie deseruit. si in eo qui clericus sit est perfectio non necessitatis. unde et hoc fuit in ecclia primitiva quod nichil aliquis proprium habebat nec suum esse dicebat. Et adhuc hodie in perfectio ne religionis per dei gratiam inueniunt. Ad hoc tamen clericus nec iure humano nec diuino appellatur. de bono tamen et equo minus debent insudare solitudinem in temporalium clericorum quam laicorum. ratio est. tunc quia pueros non expectant sicut laici. tunc quia magis debent esse intenti spiritualibus et solitudine temporalium spiritualium excludit. Et idem doctores aliqui loquuntur quasi clericus debeant omnibus temporalibus cedere et omnia dimittere. sed hoc non intelligitur quo ad possessionem sed potius quo ad affectum. Nec etiam inducit sibi nonnullam obligationem super alios ex debito sed de bono et equo. Unde dicitur apostolus agath. 12. q. 1. epi de rebus propriis vel acquisitis vel quod habebant de proprio suis heredibus si voluerint derelinquant. Ex quo patet quod non tamen illi clericus qui non habent in consuetudine sed etiam epi licet habeant proprium habere. Augustinus vero sentit quod nullus clericus debet habere proprium. ut patet. 40. di. de consuetudine clericorum et habet. 12. q. 1. volo. postea tamen mutauit sententiam. Unde dicit in quodam sermone et habet in dicta questione. Ecce ego sum qui statueram nullum ordinare clericum nisi qui vellet mecum manere ut si vellet a proposito recedere certe illi clericatum tolleretur. Ecce in aspectu dei et in consuetudine mutuo qui voluit habere proprium quibus non sufficit deus et ecclesia maneat ubi voluit. non illi aufero clericatum. Si ob illud hieronymus ad nepotianum qui deum possidebat et cum apostolica dicit dominus per heredes. in nichil ex deum habere potest. cum ergo quilibet clericus cum consuetudine habet clericatum. ergo. et. Dicendum quod hoc non dicitur quod ius dimittat. sed quia agnuit quod affectum relinquat vel potest dici quod habere ex deum dicitur quod possit dominus imponere non quod supponere. h. bon. et per.

Quia quidam sciunt quod clericus aut est promotus ad ordines sacros aut non. si sic aut habet aliunde unde sufficienter possit vivere ad necessitatem nate et dignitatem statum vel persone et sic placet non tenet ei puerum. 1. q. 2. pastor ecclie. et ex de prebenda. eps si. et c. tunc. Et licet nemo teneat suis stipendiis militare quia tamen ipse voluit promoueri ratione ordinis deseruire tenet ecclie. nec tenet sibi placet puerum cum non possit indigentiam allegare. Aut non habet et tunc tenet ei puerum ordinatores vel eius successor. ex de prebenda. cum secundum apostolum. et c. episcopus. et c. non liceat. Ratio est quia est obligatus ecclie nec ad actus seculi valet redire. si autem non sit promotus ad sacros. Aut deseruit ecclie. nec habet unde sustentetur. et tunc ei tenet quod diu deseruit. Aut non deseruit et tunc non tenet ei plus quam alteri pauperi nisi ex honestate. Iura vero que loquuntur de hac materia predicto modo sunt intelligenda. h. rich. et per. Secundum autem bonum. ex de prebenda. non liceat. Episcopus ita tenet puerum constitutus in minoribus sicut constitutus in maioribus si non habent unde vivere possint cum dicatur in d. c. indistincte. non faciat clericos ar. ex de fili. presbiteri. propositum. appellacione enim clericorum omnes maiorum et minorum ordinum continentur. 11.

q. 1. de persona. Ecclesia tamen romana non consueuit cogere episcopos nisi per his qui sunt in sacris. ex de prebenda. cum secundum apostolum. hec bonum. Secundum vero bonum. non tenet puerum constitutus in minoribus. Et intelligitur quod dicitur in c. non liceat. non faciat clericos de clericis in sacris de hoc vide infra in quod si prelat. et c. Sed quare successor tenet puerum cum successor non oueniat ex delicto defuncti. C. ne ex delicto defuncti. l. vna. Et ne in opprobrium clerici mendicare cogatur. ex de de. g. iohannes in fi. Vel dicendum quod non tam successor quam ecclesia puniunt que non restitit in tali promouione episcopo. episcopus enim non ordinat sine consilio ecclie. 22. di. c. penult. unde puniunt si et delinquenti non resistat. 2. q. 4. appeter. Et hoc intelligitur si episcopus examinauit. si autem alii examinauerint ipsi tenebuntur. 43. q. si fuerit. ar. ex de prebenda. cum secundum apostolum. ibi nullo presentate. h. bonum. ibidem. Dicunt tamen quidam. ut innot. et bonum. ex de prebenda. cum secundum apostolum. quod si episcopus qui examinauit per se antequam puerum diceret deponeret vel episcopatum resignaret et de suo primo nio haberet unde puerum posset ipsemet non eius successor puerum sibi deberet. ar. ex de prebenda. multa. Et est vltra sex menses. Si autem examinauit per alium dicunt ut. titulo. 13. q. quid si archiepiscopus presbiter.

Autem. v. Circa quod quidam placent. v. v. clericus non beneficiatus nec in sacris constitutus teneant portare tonsuram. Et clericus tales aut publice exercent repugnantiam statui clericali aut non. si sic licet talia exercendo peccent non portando tamen tonsuram non peccant. imo magis ea portando peccarent. Et tales si admoniti ab eo ad quem spectat emendare se contempserint privilegium clericale facit exortes. ex de sen. ex. ottingit. Si vero non exercent talia peccant in faciendo sibi tonsuram fieri. Et ad ea portantam puerum et debent cogi. Et sic debet intelligi illud. di. 23. et ex de vi. et ho. de. si quis. hec rich. Secundum autem rich. clericus huiusmodi tonsuram non potest eam deferere sine peccato mortali sed hoc est v. v. secundum will. nason. in causa romana bilis ad hoc moueat. Unde si ex sola libidine laicandi ea deserat secundum eum mortaliter peccat. V. v. clericus uxoratus non tamen bigamus tenetur portare tonsuram. Et clericus tales aut viuunt privilegio clericali aut non. si sic tenent ea portare. ex de vi. et ho. de. clericus si tonsuram. Si non aut hoc est ut declinent ecclesiasticum iudicium quod propter suum delictum timent credentes facilius euadere a curia laicali. Aut hoc est quia volunt ad actus laicales penitus se transferre et milites fieri vel alia secularia operari. primo modo cogi puerum et debent ut tonsuram ferant et iudicium ecclie subeant. 2. modo credo quod cogi non debent. Et sic intelligitur debet ex de clericis g. iohannes. et c. ex pre. et c. ut consuetudini. hec rich. Secundum autem aliquos illud c. clericis. ubi dicitur quod clericus coniugatus debet ferre tonsuram. Intelligitur si papit beneficiatum ecclesiasticum et habeat spem redeundi ad ecclesiam et si sine scandalo uxoris ferre potest ipsam ex de vi. et ho. de. iohannes. Intelligendum insuper nulli licet offerre clericalem tonsuram coniugato nisi

volenti religionē ingredi. vñ ad sacros ordines
promoueri sñ q̄ est in sacris canonib⁹ diffini-
tū. Et qui p̄ra hoc facit est suspensus a colla-
tione cuiusdē p̄annū. li. 6. de tpe ordinan. nullus.

Vñ bigami teneant non portare ton surā
¶ clericū bigami aut sūt seclares ⁊ sic nō te-
nent portare quia oī p̄uilegio clericali carent.
di. 84. quisq̄s. imo p̄hibent s̄b anathemate eaz
deferre. ex de bigamis alēacōis. ⁊ est ḡminacō
non s̄nia. vñ de p̄ariū faciens non est excōica-
tus. vñ dicit ibidē in glo. gar. Et intelligitur
illa decretal de his qui sic in mīorib⁹ ordinibus
p̄eraxerūt. secus est si in sacris. ex de bigamis
nup. ⁊ c. si nobis. scdm̄ 10. an. Aut religiosi
⁊ sic credo q̄ cuilibet licet eaz deferre. ⁊ p̄hibicō
illā decretalis alēacōis referri d̄z solū ad illos
bigamos de quib⁹ immediate sit ibi mencō. s. f.
eos qui additi sūt cōhibicōni secularis fori qd̄
ad bigamos religiosos patet n̄ extendi. **V**ñ
clericus excommunicatus recipiens tōsuram ab
ep̄o debeat itēz tōsurari post absolucōnē ab ex-
cōicacōe. Rñdet hēim̄. de gānd. q̄ non quā p̄-
mam tōsurā facere aut est ordōis aut iuris di-
cōnis. si sit ordōis tūc sicut ep̄s s̄s̄matic⁹ ⁊ ex-
cōicac⁹ exequi p̄ ea que sūt ordōis ita q̄ habet
effectū illud qd̄ facit. Ita et si quē excōicacō tō-
surat est tōsurat⁹. ⁊ ideo qñ absoluit nō debz
itēz tōsurari. Si autē hoc sit iuris dicōnis ad-
huc illud qd̄ facit est ratū. quia sup̄ hoc nulla
p̄hibicō est facta. s. q̄ tōsuratus excōicatus
nichil recipiat.

Equē vidē de 6. s. de obligacōe clericorū
ad om̄iū officiū. Et circa hoc querūtur pl̄a
p̄mo vñ clericū teneant dicere horas canonicas
s̄c̄ fm̄ bon. quidā obligant ecclē. quia etiam
ecclē eis obligat. vñ p̄p̄e qui bñficiā recipiunt
ecclē. in aliquib⁹ autē est ecōuerso. quia ecclē
eis obligat. quia ip̄i p̄mo per sacroz ordinum
suscepōes obligant ecclē. Vñ de apparet scdm̄
ius cōe q̄ clericū in sacris ordinib⁹ constituti tenē
tur ad horas canonicas ex officio. in fra vñ sacros
ordines tenent bñficiatū ex bñficio. In sacris vñ
ordinib⁹ constituti ⁊ cū hoc bñficiatū tenent ex v-
troq̄. ⁊ hoc dicit ius canonicū ⁊ cōcordat ius
diuī. hoc bon. Et habent p̄dicta veritatē de p̄-
fecte adultis fm̄ rod. Cōcordat et hīs jñnoē.
in glo. ex de cele. mis. dolentes. vbi dicit q̄ p̄e-
sbyter dyacon⁹ subdyacon⁹ vel quicūq̄ bñficia-
tus tenet dicere horas canonicas. Et intelligi-
tur bñficiat⁹ fm̄ aliquos qñ cū effectu papere
p̄ fructus suoz bñficioz in toto vel in p̄te. Se-
cundū alios vero intelligit qñ habet ius p̄p̄ie
di. hēc jñnoē. Concordat et hēim̄. de gānd. d.
in dubit. q̄ tales tenent dicere qui peccāt mor-
talit̄ omittendo eas. nisi rōne infirmitatis vel
alēn⁹ cause legitime impediētis. vñ de in c. do-
lentes. dicit districte papim⁹ in virtute sacre
obediēcie vñ om̄iū officiū noctnū p̄ter ⁊ diurnū
qñ eis dñs dedit studiosē p̄ter celebrent et
deuote. p̄ceptū autē obligat ad mortale. g. 1. c.
p̄ etiam addi sup̄dictis q̄ clericū bñficiatū sūt
obligati ad dicendū horas canonicas non t m̄

ex statuto ecclē. s. etia ex obligacōe iusticie. vñ
volūt aliqui. q̄ laici seclares dederūt eis reddi-
tus vñ quia ip̄i implicati assidue negocijs secu-
larib⁹ non poterant intendē dñis. ip̄i mīstri ec-
clesie vices eoz suppleant in canonicas horas.

Vñ clericū qui tenent horas canonicas dicē
teneant eas dicere deuote. Rñ de uocō p̄ tripl̄
intelligi. vñ mō suauitas mentis eleuate i de-
um p̄ cogitacōez ⁊ feruentē dilectōnem ⁊ hanc
generat caritas l. donū sapie. ⁊ ē rara. Alio mō
dicit actualis relacō boni op̄is in deū vñ cū q̄s
faciens aliq̄ bonū cōsiderat q̄ faciat illud p̄pter
deū. Tercō mō dicit habitualis relacō in deū.
vñ cū quis non cogitās de deo facit aliq̄ bonū
requisitus tñ q̄re hoc faceret diceret q̄ p̄pter deū
p̄ma deuocō est p̄fectōis. scdm̄ ḡruitatis. terda
necessitatis. Vñ de qui tenent ad horas canoni-
cas tenent eas legē deuote loquendo de terda de-
uocōe. Sic intelligi p̄ illud c. dolentes. vbi de-
uote. **V**ñ debeat dicere horas attēte. Rñ q̄
sic. qd̄ vñ meli⁹ possint facere debent eas dicen-
do ab oībus alijs vacare nisi aliqua necessitas
cogat. licet autē dicens verba sine attentōe ex
sua desid̄ia p̄ negligentia peccet non tamen pec-
cat mortaliter q̄ iste modus orandi est tantū
ex iure positio. s. ecclē qd̄ non obligat nisi ad
ea que sub iudicō hūano cadē p̄nt. Et h̄c sunt
actus exteriores non interiores. Ad h̄c valent
sup̄dicta in. 4. li. c. de ofone. ar. 2. q. vñ d̄ ne-
cessitate ofonis sit. q̄ sit attentā. **V**ñ hore
sint dicende singule singl̄atim singulis horis.
Rñdet hēim̄. de gānd. q̄ sic nisi causa rōnabi-
lis subsit. vñ jñnoē. de occupatē dicit q̄ consiliū
est q̄ siml̄ dicant horas om̄s. Et hoc obseruat
papa ⁊ cardinales. quia dicitis horas h̄nt m̄lta
negocia expedire. ⁊ melius est puenire qm̄ p̄e
ueniri. Nec sic intelligendū est illud sil. ita q̄
dicant etia s̄pletoriū in mane. sed horas om̄s
vsq̄ ad vespas. Vespas autē ⁊ s̄pletoriū dicāt
ante cenam. Si etia non magna necessitas vñ
get dicendū est matutinū segregatim de nocte
et maxime in hieme vel saltez in mane cū p̄-
ma. Quid de infirmis. dicit jñnoē. c. dolētes
q̄ infirmi excusantē a dicendo si p̄babiliter vi-
det eis obesse. Et etia ab audiendo si non habēt
qui dicāt in eoz p̄ncipia. **Q**uid de religios. Rñ
religiosus non tenet ad horas rōe qua religio-
sus. vñ patet in religios laicis. sed quia ordinā-
tus est in sacris vel etiam ex statuto religionis
p̄nt om̄s clerici obligari etia non ordinati.

Quid de clerico seculari studēte in theologia.
Rñ fm̄ hēim̄. de gānd. tenet dicere horas suas
canonicas fm̄ modū cōsuetū ecclē sue. nisi a s.
sit cā legitima ex q̄ qñtū ad modū absoluitur
rōe studij in quo recōpensat. Non absoluitur
autē simpliciē a dicendo. Vñ de jñnoē. vbi su p̄
dicit clericū cui libet ordinis ⁊ p̄lati possunt.
ex causa ab officijs que in ecclē dicunt abesse.
Et debent qñto meli⁹ p̄nt horas canonicas dicē
absq̄ sincopa ⁊ defectu. qñ fiat ex crassa igno-
rancia ē mortale. **N**ota tñ fm̄ rod. c. de apo.
dca finē qd̄ p̄pter studij occupacōez vel viacōez nō

excusat quis a dicendis canonicis horis. Nec
sup his ppter talia dispensare p̄t ep̄s l' aīep̄s cū
suo clerico nec abbas cum suo monacho. **Q**uid
si is qui tenet officium dicere pretermittat aliqd
de officio. **R**ndet h̄m̄r. de gānd. in quolibet suo
q̄ talis si in choro canter cū alijs et legat et cōli
ter non dicit versiculū vel aliquod taliū credo
q̄ non tenet repetere. scdm q̄ dicit iūno. ibi
dem. **S**ilr si aliquis n̄ ex malida et cū legitima
causa non interfit fm horarū vel p̄ncipio non
oportet fm h̄m̄r. de gānd. q̄ a capite incipiat
vel finem p̄ficiat. **E**t hoc ppter vinculū carita
tis respectu cui⁹ id qd ab alijs fit qui sūt vnum
corp⁹ cū eo ab eo reputat factū sicut cū vnus
chorus dicit vnū versū et alijs aliū reputat q̄
libet totū dixisse. **S**ecus aut est si chorus in p̄
ncipio multū p̄cessit vel multū de fine restat tūc
em̄ tenet supplere vel inape h̄m̄r. **S**ilr dicit
p̄t q̄ si quis in officio in choro cū alijs ex ne
cessitate aliqua aliquē psalmū vel lectōr inter
misit vel aliud tale qd non p̄t omīssū supplere
nisi subtrahat auxiliū choro in canendo meli⁹
est tantillū p̄transire qm̄ officium chori diminūē
quia ecclia non p̄cepit determinatū nūm taliū
sed est consuetudo in his varia diuersorū. **S**ilr
si quis omittat aliquā horarū ex industria sine
necessitate mortaliter peccat. secus ē si ex obli
uione. qm̄ tamē illaz negligentia recolat tenet
supplere illud vel qd omīssit vel aliud equalens
sed p̄mū credo meli⁹. **I**tem quia non est aliqd
modus specialis officij ad quē om̄s teneant. **E**t
dūt aliqui q̄ qui ex aliqua necessitate horas se
cundū ecclie sue formā nō diceret equalēs tñ
p̄ psalmos vel dñicam orōr̄ recōpensaret. mor
taliter n̄ peccaret. **I**tem ex de cele. mī. dignū ha
bet q̄ cleric⁹ tam religiosi qm̄ alijs cardinaliū et
ep̄orū oīmentales domesticos p̄nt se eis i diuinis
officijs coaptare. **V**erū scolaris qui tenet ho
ras canonicas dimittēs eas dicē vna die p̄t
studij et lectōes. ex p̄posito et spe dicendi alio
die peccat mortaliter. **R**ndet fm h̄m̄r. de gānd. si
dimittat h̄r absq̄ legitimo impedimēto ē cras
sa ignorantia et peccat mortaliter. et iō q̄stio q̄rit
verū studiū possit esse ita legitimū impedimētū
omittendi horas sicut est grauis infirmitas.
Et ideo est dicendū q̄ si cleric⁹ habet talem ne
cessitatem studiū q̄ dicendo horas imineret cri
men et scandalū mortale cui p̄t occurrere p̄ stu
diū dimittendo horas nec illaz necessitatē po
tuit p̄uidere rōnabili p̄iectura nec p̄ oīs p̄ue
nire. tunc non peccat omittendo horas. q̄ licet
dimittere sit de se p̄ctm̄. tamē ppter mai⁹ ma
lū vitandū amittit rōnē p̄cti. plus em̄ tenet
occurrere scandalo ad quod tenet ex oīno p̄cepto
qm̄ dicere horas ad qd tenet ex consuetudine vel
ex edicto ecclie. **V**nde in hoc p̄t ecclia disp̄sa
re non in p̄mo. imo peccaret dicendo horas et
non occurrendo illi scandalo et discrimini. **E**t h̄r
dicit gāliū tolerā. et habet de conse. di. c. duo.
Si aut non sit talis necessitas sed p̄t dimitti
lectō aut studiū sine tali discrimine et scandalo
mortali. aut potuit p̄uidere rōnabili p̄iectura

qd venturū erat et p̄uenire dicendo horas tūc
omittendo dicere peccat mortaliter. si tñ edictū
ecclie obligat ad mortale de dicendis horis. q̄
semp̄ est crassa et negligens ignorantia et dimitt
tendo ea ad que tenet quis sub pena mortal' pec
cat. **Q**ui⁹ ecclie officium dicit p̄bendatus i dua
bus eccl'ijs. **R**ndet cū erit p̄ns in aliqua illaz dic
officiū eiusdem. cū vero erit absens ab vtrq̄ vi
detur oueniens q̄ dicat officium illū in qua obti
net maiore dignitatē. **S**i vō sit simplex cano
nic⁹ in vtraz dicat officium ecclie dignioris. si
vō sint eq̄lis dignitatis cui⁹ vult officium dicē
p̄t. h̄r cho. in quolibet. **V**erū cleric⁹ bñficiatus
exis i scolis tenet dicere officium defūctorū. **R**ndet
cleric⁹ bñficiat⁹ eo ip̄o q̄ est bñficiat⁹ tenet dicē
horas canonicas. si m̄q̄ntū bñficiatus ē i hac
ecclia tenet dicere fm modū illi⁹ ecclie. **S**den.
dū aut q̄ offiū mortuorū qm̄q̄ dicit i ecclia sic
p̄cipit ordinari⁹ p̄ntēs ad officium ecclie. sicut in
die aīaz et in quolibet ecclia est consuetudo specialis
sup h̄r puta in aliq̄ q̄ i quolibet ebodda dicatur
semel offiū mortuorū vel aliter fm certū r̄pus.
Et ad h̄r tenet quilibet bñficiat⁹ i aliq̄ ecclia et
in scolis exis. **E**t per h̄r satisfact mortuis q̄
recipit bñficiū. **A**liq̄ vero dī offiū mortuorū
in aliq̄ ecclia exordinarie ppter aliq̄ cāz emergē
tem. vt ppter p̄ces alie⁹ p̄sone vel hūdi. **E**t ad
h̄r non tenet dī exis in scol' h̄r cho. in q̄bz.
Quid de suspensio degradato et excoīcato. **R**ndet
ro. d. ti. de apo. circa finē q̄ tales si rōne
ordis sacri antea tenebant ad horas. tenentur
etiā postea q̄ndū retinent bñficiū. non enim si
unt imunes ab his q̄ sūt iuris ppter suū p̄ctm̄
non debent tamē officiare eccliam in suo ordie.
Si cū suspens⁹ vel degradatus dicit horas sol⁹ vel
cū alijs non officiendo eccliam. nō dī dicē dñs
vobiscū vel filia verba ad dignitatē ei⁹ p̄ntē
tia. **E**xcoīcat⁹ vero nō debet dicere horas cum
alijs q̄ nō est ei cōicandū. **S**i quid si tali p̄ci
peret platus q̄ non diceret horas et p̄uac. **R**ndet
ro. d. ibidē q̄ i tali mādato tenet exp̄s.
se error. **V**n̄ ille n̄ tenet obedire. n̄ hoc fieret ex
cā. s. in odiū et horrozē criminis p̄cti. **V**erū in
sacris instituti vel etiā bñficiati om̄s teneant q̄
tidie dicere missam vel audire. **R**ndet h̄m̄r. de
gānd. q̄ nullo iure obligat aliquis ad dicendū
vel audiendū oī die missā. si tantū p̄cipit hoc
oī dñico die etiā laicis. ex de offe. di. i. missas.
si qd n̄ p̄cipit oī die faciendū relinq̄t oīe sin
galorū cui⁹ sol⁹ dī in hoc p̄t esse index vt patet.

De sacro ordinis. ti. 2.
Postea considerandū est de ip̄o sacro or
dis. et p̄mo in se. 2.º quis p̄t ordiare.
3.º de eius collacōe. 4.º de ordinandorū
q̄litate. **C**irca p̄º p̄º q̄rit. qd ē ordo. 2.º q̄t et q̄st
ordines. 3.º de diuisione ordinū i sacros et i sa
cros. 4.º de eius effectu et v̄tate. **C**irca primū
sciendū q̄ ordo fm q̄ hic sumit est fm bu. de
sanc. vic. signaculū quoddā in quo sp̄ial' pore
itas et offiū traditur ordinato. **E**t stat ibi sig
culū fm p̄. p̄teriori sig⁹ l' instrō. scdm bo. n̄.
vō stat ibi p̄teriori sig⁹ dī aīaz dīmit⁹ ip̄sso

Quia 2° sciendum q^o ordines sunt septē ut ha:
 be^o p^o m. sen. g. li. d. 28. c. 1. f. hostiarie^o
 lectorat^o. exorcistat^o. acolitat^o. subdiaconat^o.
 diaconat^o. et p^obratus. Ipe nāq^o finis imponit
 necessitatē his q^o sunt ad finē. et id nūc et suffici
 endū ordinū agrue p^o sumi ex fine. Ordo autē
 ordinat^o ad corp^o xpi veyz oficiendū et dispensā
 dū ad utilitatem corp^o xpi misticū. Vnde i sa
 cerdot^o est status in quo est pfectō potestatis qz
 in eo gaurit veraq^o p^oas scz oficiendi corp^o xpi
 veyz et absolueudi misticū. hic autē ordo nobi:
 lissim^o debet habere ordines subministrantes sibi
 fm exigentiā duplicis potestatis. Vnde quidaz
 ministrant sibi qntū ad corpus xpi veyz. et hi or
 dines sūt sibi p^oinquoies. f. subdiaconatus et
 diaconat^o. Subdiaconus ē materiā sacri su
 mie a p^olo et offert diacono. Diacon^o vero of
 fert p^obro et p^obro deo ofsecrand^o. Et inde est q^o
 sic nominant^o ut dicit ysidor^o. dicit^o enī dyaco:
 nus q^o mistic^o et subdiacon^o q^o submister. Alij
 aut ordines inferiores deseruiūt disponēdo cor
 pus xpi misticū ad digne sumendū corp^o xpi
 veyz. Et hoc vel impedimentū remouendo vel
 auxiliū offerendo. Impedit autē qntū ē in se ma
 lus homo ad quē excludendū ordinat^o hostiarie^o
 Et etiā diabol^o ad quē expellendū ordinat^o ex
 orasta. Con fere vero auxiliū illuminacōe intelle
 ctus. et inflam acō affectus. Ad p^omū ordiatur
 lector. ad 2° acolitus. cereū ad exatracōnē deuot
 cōnis deportans. Premmet autē vnus ordo al
 teri. scdm q^o magis de p^omo ordinat^o ad sac
 mentū eucharistie. vnde oib^o alijs p^omet ordo
 p^obratus. deinde diaconat^o postea subdiaconat^o
 Inter minores vero p^omet acolitat^o qui habz
 misticū sup vasa in quibz materia sacmenti
 p^omet qntū ad vinū. Deinde exorcista qui coo
 perat^o sacerdoti qntū ad actū eius scdariū qui
 est ligare et soluere p^o quē hō totaliter a fuitute
 diaboli liberat^o. deinde lector qui coopatur dy:
 cono quo ad actū eius scdariū. f. legere euāge
 liū. Est enī lectoris legē veyz testamētū. vltimo
 est hostiarie cui^o est admittere vel nō admittere
 in templū. Et sic patet p^ominētia et ordo ipozū
 Sed obiat^o et videt^o q^o ordines sūt. 9. quia di.
 12. clencos. et est sumptū ab ysidoro. A. ethi. c.
 12. gmlant^o p^odictis. A. ordibus alijs duo. f. psal
 mistat^o et epat^o. R^o ordo sumit^o mltiplicat^o ali
 qn etz noiat ipam mutuā ordinatoz int se re
 lacōnē que est inter p^oatos et subditos. aliqū
 officiū cū dicit^o ordo cancoz vel psalmistatū.
 aliqū dignitatē ut ordo epoz. aliqū p^oatē sac
 mentalē ut ordo p^obroz et diaconoz. aliqū sta
 tū religionis ut ordo monachoz. Dicendū g^o
 q^o psalmistat^o non est ordo p^orie dicit^o. f. put
 ordo dicit^o potestātē sacramentalē quia non dicit
 officiū cui debeat sp^oalis p^oas sacralis deputari.
 sed tantū ē annex^o ordin. psalmista enī et cā
 tor. p^oodem reputant^o ut patet. 23. di. psalmi:
 sta et cancor. psalmiste enī est nō tantū psal
 mos cantare sed etiā alios cant^o armonicos le
 cedmibz inēferē. ad hoc vt auditores ad dī lau
 dē et lectōis audicōez exatent^o ut in audiendo

non attedient^o. In hoc enī q^o ad dei laudem exat
 tat cū hoc sit cōiter tot^o chori nō oportet ad h^o
 aliquē ordinem d^oputari. In hoc vero q^o exatā
 corda ad audiendū et papiendū sensum quez
 lector p^odicat est officiū annexū officiō sū ordi
 lectoris. Et sic patet q^o stricte sumendo ordinē
 put de eo hō loqūi psalmistat^o nō est ordo. sed
 si extendat^o nomē ordinis ad officiū annexum
 ordini. et q^o p^onapalit^o et sp^oalit^o ouenit ordina
 tis sic ē ordo. Et fm has duas vias diuersificā
 tur auctes docto^o. De epatu vero dicendū q^o si
 militet^o nō est ordo. p^orie dicit^o. f. put ordo dicit^o
 p^oatē sacralē. p^oas enī ordis ut dictū est
 p^onapaliter ordinat^o ad disp^oacōz sacro^o. et ma
 xime corp^o xpi. et ideo est ibi stat^o graduū et
 ordinū ascendendū. et ita vltra sacerdotiū nō
 est gradus ordinis. Sed tamē intra hūc g^odū
 et ordinem gaurit esse dist^oinctōez dignitatū et
 officiōz ut ap^obr. ep^o et sup^o. Et ita epat^o p^o
 ut scernit ordinem sacerdoti dicit^o potest ordo.
 sed put distinguit^o extra sacerdotiū dicit^o digni
 tatem q^ondam vel officiū sibi annexū. Et sic di
 cendū est q^o epatus p^oase loquendo non ē or
 do sed ordinis eminētia vel dignitas que semp
 manet cū ipso caractere ordis etiā ablata omī
 iurisdicōe. Vn ibi non imp^omet nou^o caracter
 nec noua p^oas dat^o. sed p^oas data. f. ligandi et
 soluendi ampliāt^o. In cui^o signū bacul^o pastora
 lis et porrigit^o. Vnde sicut collacō pallij non dat
 ordinē nouū ar^oepo vltra ep^om sic nec collacō
 baculi nec anul^o vel mitre vel alicui^o filis vlt^o
 sacerdotem. talia enī sunt p^oas sacramentalia
 qm sint sacm. hec bon^o. Quidam vero initen
 tes verbis dyonisiij. c. 2. cele. gerar. et ysidori. A.
 ethimo. c. 12. et canonis. di. 12. clericoz. dicit^o epi
 scopatū esse p^oriū ordinē. Et p^o eis p^o addu
 talis racō scdm sco. Ep^o m^oqntū ep^os ouenit
 quedā p^oas. illa autē p^oas aut est ordinis et tūc
 habet^o p^opositū. aut iurisdicōnis. et tūc posset au
 ferri p^o supiorē. q^o videtur incōueniens quia o
 fsecracō aliqua etiā multo mior ofsecracōne ep^oi
 non p^o tolli qm semel ofsecratū manet semp cō
 fsecratū. ex de ofse. aque in glo. Alij vero dicūt
 vt p^odictū est q^o epat^o nō est ordo p^orie dicit^o nec
 ibi imp^omet caracter et p^odicti autores sumunt
 sacm p^o sacrali q^o si ē ita vane alēcant^o int se
 scdm sco. Veyz epat^o sit delibilis a papa ep^om
 deponente. vel non delibilis p^opter consecracōnē
 cū qua offerit^o. R^o q^o non quia omis iurisdicō i
 ecclia p^o supiorē p^o ad temp^o suspendi. et etiā
 simpliciter p^o omī tpe tolli.

Quia 3° sciendum q^o ordo distinguit^o in ordi
 nes sacros et non sacros. Dicit^o autē ordo
 sacer duplicat^o. vno modo scdm se et sic quilibet
 ordo est sacer cū sit quoddā sacm. Alio modo
 racōe matie ēca quā habet aliq^oz actū. Et sic
 dicit^o ordo sacer qui habet aliq^oz actū ēca aliq^o
 rem ofsecratam. et sic sūt tantū tres ordines sa
 cri. f. p^obr et diacon^o qui habet actū ēca corp^o
 xpi vel sanguinē ofsecratū. Et subdiacon^o qui
 habet actū circa vasa ofsecrata. et ideo eis etiā
 indicat^o continentia ut sint sancti et mundi qui

tractant talia scdm illud ysa. 41. Quidamini qui feceris vasa dñi.

Circa 2°. s. effectū et virtutē sacri ordiis que
runt pl'a. vtz. s. ad suscepōez ordiis pxi
grāe grācia grātū faciens in ipso suscipiēte. **R**e
q. sic. s. de agnitate ad hoc vt digne suscipiat
ppter qd dicit leuit. 21. homo d. semine aaron q
habuerit maculā nō offerat panes corā dño nō
accedat ad mīsteriū eius. p. maculam intelligit
ibi omne viciū. vnde dicit di. 23. cles. ad mīste
riū eligant qui digne possint sacra dñica ptra
ctare. hoc aut non pē esse sine grācia grātū fa
ciente. Non tñ pxiigitur de necessitate q. sine
ea suscipi pot. licet non digne n. forte cū hō s
sciam suā exaians non credit se esse in morta
li et tamen est quia pñia sua non est formata.
et pē qñq. contingere q. p. suscepōez sacramēti
sua attricō sit stricō. hec rich. **V**tz in colla
cōne ordiis sferatur grācia grātū faciens. **R**e
q. sic si digne suscipiat. Ad ydoneaz em ordi
nū executōez non sufficit bonitas qñcūq. sed
requirit bonitas excellens. vt sicut illi qui susci
piūt ordinē constituuntur sup plebē gradu op
omīs. ita sūt supiores merito sanctitatis. Et
iō sic pxiigit grā q. sufficiebat ad hoc q. essent
digni dñari i plebe xpi. sic sferē i ipa ordiaz
cōe grē mun^o p. qd ad maiora reddant ydonei.
Supposito q. scdm cōiōz et veriorē opōz in q
libet ordine character impmā. tūc qñt vtz ille
qui coact^o ordinat reapiat characterē. **R**e q. sic
si coact^o sit ordinālis vt si fiat ordinācō mo
tis vel crudat^o n. padat se ordinari. ar. di. 12.
vbi ista. et di. 24. de iudeis. et. 1. q. 1. q. quidaz.
In tali em cau cū volūtas saltē indirecta ibi s
curzat. de qua dicit aug^o. voluit facere q. volu
it vinere. 3. q. 1. merito. Sed si sit coact^o abso
luta puta si oīno inuit^o teneret sub manibus
ordinantis tūc non reapiat ordinē. sicut nec in
tali cau reapiat baptismū. ex de baptismo ma
iores arca finē. et di. 4. p. s. b. r. hec ray. et dñe
nūc cū eo doc. alii. **S**ed nūquid teneat cōtinē
qui sacz ordinē reapiat coact^o coactōe ordinā
li. **R**e quidā dicūt q. sic quia licet talis non de
buert cogi ordinē recipe. receptū tñ etiā coact^o
teneat seruare. ar. di. 24. de iudeis. 10. vere dicit
q. nō si met^o vel coact^o sit talis qui cadere pos
sit in constantem viz. ex de his que vi sūt vel
metus causa. platū. et ex de etate et qñtate or
dinandoz cū dilectus filius. **I**ntegritas em est
res voti non pcepti. 3. q. 1. integritas. hec ray.
ti. d. etate. **D**onat^o g^o q. n. teneat continere q.
fuit talis met^o qui potuit cadere in constantem
virū nūquid vtetur pñlegio clericali. **R**e vidē
q. sic. scdm ray. si vult alias clericaliter viuē.
ar. di. 33. si qui vero. Et hoc vtz esse credit nisi
penitus sit obligatus ad contrariū actū vt si
duxerit viduā. aut scōaz vxorē. di. 89. q. 3. s.
Vel dicendū est aliter. s. q. si pñs legitimam
vxorē habuit illa sine pctō potuit vi. Et ita
intellige solucōnem questiōis pcedentis. Si vō
ipa sñmere vellet et ipe nollet pñlegiū clerica
le non haberet. si aut ipa nollet quia ipe vellz

qñtū in se esset pñlegiū haberet. si alias cleri
caliter viueret vt dictū est sup. ar. 1. q. 2. mul
taz. Si vero legitimā vxorē n. habebat pñse
tēne sñmē. ar. illa. c. de iudeis. hec ray. ibidē.
Scdm rod. pñma solucō est potior et benignior et
ideo tenenda. **V**tz character vni^o ordiis pñsup
ponat de necessitate characterē alteri. **R**e q. nō
est de necessitate supior ordmū q. aliq. ordines
miores p. hēat quia sūt distincte pñates sic et
actus sūt distincti. vnde vna non requit alia i
in eodem subiecto. Et ideo etiā in pñtia eccle
sia aliq. ordinabant i pñbros qui p. ordines mi
nores n. susceperant et tamē poterant omia que
pñt inferiores quia inferior pñas in virtute cō
prehēdit in supiori sic sensus in intellectu et di
gnitas in regno. Et tamen de agnitate quia
act^o pñtis et ordiis inferioris aliquāliē pñdiaz
et pxiigit ad actū supioris. ppter qd postea con
stituuit ecclesia q. ad maiores ordines se non ige
rat qui pñs in inferioribus officiis se nō hu
miliat. Et inde est q. qui p. saltū ordinat scdm
canones non reordinat. sed illud qd omīssū ē
de pñcedentibz ordinibz ei sferē. di. 42. soliditudo.
et ex de de. p. saltū pñmō. tue lre. **T**alis autē
qui p. saltū ordinat nō tantū peccat sic ordinē
s. statutū eccle. et suscipiens se d. etiā executōnem
illū ordinis de iure non habet. Sicut tñ ex pñ
dicto c. tue. habet talis i ordine suscepto de mi
sericordia ministrare pñmā. Et dicit de mīa
quia ad hoc dispensacō requirit. hec rich. cho. et
boñ. **V**tz character ordinis pñsupponat de ne
cessitate characterē baptismi. **R**e q. sic quia vt
diaz ex de pñbro non baptisato. veniens. fūda
mento nō exite nichil pē supedificari. baptis
mus aut est fundamentū et ianuā oīm sacroz.
et ideo sine baptismo nec ordo nec aliud sacmē
tū suscipi potest. hec boñ. **Q**uid si quis iūba
pñsatus credens se esse baptisatū ad ordines ac
cedat. **R**e talis si ad sacerdotiū pñmoueat non
est sacerdos nec officere pē nec absoluerē i foro
pñiali. **V**nde talis in pñbrm ordinatus si se d.
prehēderit nō esse baptisatū fm canones d. ba
ptisari et iterato ordinari. ex de pñbi. non bap
veniens. Et etiā si in epm pñmoueat et aliq.
ordinet ordinem non habet. **P**ie tamen credi
pē q. qñtum ad vlamū sacroz effectū sumus
sacerdos defectū suppleret. Et q. b. latere cū
non pñmitteret q. piculū eccle. i minere posset.
hec tho. **C**ui scondat bñ. ex de pñbro nō bap. in
glo. et sup illud. c. aplicā. dices q. ille qui pñ
sbi tey se esse dicebat et non erat. ach. vtz sac
mentū officeret. sibi et recipientibz illud ab eo
vt credo pñfidebat. **V**tz character ordinis pñ
supponat necessario characterē sfirmacōis. **R**e
q. n. sed tantū de agnūo. quia nō pē q. ydonee
ordinem suscipe. nec ei^o act^o pagē n. sit sñfē.

Quis pē ordinare. ti. 2°.
Et inde sñderandū est quis pē orōiare.
Et circa hoc pñmo querit quis potest
ordines sferre. 2° dato q. eps solus
qñt i spēali. vtz eps excōicat. 3° vtz hētic.
2° vtz eps dēgdat. 4° ponitur quēdā dubia.

de ordinatis ab huiusmodi episcopis. **6°** vtz epus qui re si
gnat episcopatu possit ordinare. **7°** de illo clerico
qui recepit ordines ab epopo greco. **8°** quis epus
scilicet pater vel alienus potest ordinare. **9°** quis potest con
secrare episcopos. **10°** quis potest consecrare virgines.
Circa primu querunt plura. **1^a** vtz solus epus
possit ordines conferre. **2^a** pteas conferendi ordines
potest alicui dupliciter provenire. **1^a** vel ex ordinaria pteas
et ex speciali vel speciali commissione. **Secundo** modo
conferre minores ordines potest quicquid non episcopis. **1^a** que
nuntiat ex de ordi. ab epopo. qui renu. **epi. c. 1.** **2^a** que
modo vero modo pteas ordinem conferendi quicquid
quoniam solis episcopis. **unde** ysidorus. **A. ethi. c. 13.** dicit
quod ipse pontifex efficit presbiteros et leuitas. ipse
omnes ecclesiasticos ordines disponit. **hec** ysidorus.
hinc aut causa est institutio divina que etiam insti
tutio patet ex sacra scriptura quia cum deus duo ge
nera discipulorum habuerit quodam in nullo duodeno
et quodam in nullo. **1^a** pteas apostolos vocavit
quod super se et super eos ecclesiam fundavit. **secundo** vero
simplices discipulos appellavit. **Apostolis** primo
collata fuit pteas imponendi manus et conse
crandi non autem simplicibus discipulis ut habet
ex **ter. 7. glo. act. 6.** **Et** quia apostolis succedunt episcopis
discipulis vero simplices presbiteri. ut habet **di. 21.**
in nouo testamento. patet quod auctas ordinari
di. 21. manus imponendi secundum formam ecclesie per
mittit appropriat episcopis. **unde** et apostolus scribit
thimotheo. **1. thim. 4.** manus nemini dato im
ponere. **Predicta** autem omne institutio fuit ratio
grua quia sicut ad solu principem pertinet non tantum
ordinare in exercitu viros bellicosos sed etiam
duces exercitus. sic et ad episcopos solos qui sunt in ec
clesia principes. non tantum pertinet ordinare homi
nes ad certandum contra fidei persecutores audace
officiando fidem christi quod sit per sacram confirmationis
sed etiam constituere duces exercitus ecclesiasticos quod
faciunt conferendo sacram ordines. **hinc** boni. **7. rich.**
Vtz solus presbiter ex commissione possit ordines
minores conferre. **Et** quare presbiter ex commissione
non potest etiam maiores dare. **Et** cuius auctoritate
et commissione potest hoc facere. **2^a** solus papa qui
superius habet potestatem et habet pontificalis pote
statis plenitudinem potest committere non epopo ea que
ad episcopalem pertinet dignitatem. **omnino** non ha
bet immediatam ad vtz corpus christi relationem.
Et ideo ex eius commissione presbiter simplex potest
minores ordines conferre et etiam confirmare
ut super dictum est. non autem aliquis non presbiter
nec etiam presbiter potest conferre ordines maio
res qui habent immediatam relationem ad verum
corpus christi supra quod consecrandu papa non ha
bet maiorem potestatem quam presbiter simplex. **hec** tho.
Quidam autem dixerunt quod papa potest committere cui
libet clerico quod conferat ordinem quem habet non autem
ordinem quem non habet puta diacono quod confe
rat diaconatu non autem presbiteratu. **Et** hinc sen
tentia videtur fuisse bene. **ex** de sus. **quinto.** in prima
glo. cui non est ut puta sed potest premisse se
tentia standu.
Al. 4.

Circa secundum primo querit. vtz epus excoicatus
possit ordines conferre. **2^a** quod sic ordinu tantu

executores conferre non potest quia eam non habet et quod
quis non habet conferre non potest. **1. q. 1. g. aa.**
7. c. statum. **7. q. 1. dyabell.** **Quid** de eo qui
a tali ordinem recepit vel recipit. **2^a** si ignoranter
recipit. potest cum eo per suu episcopum dispensari
quod exequi de iure possit. **ex** de epopo qui re. **c. 2.**
Et hinc tam in suscipiendis ordinibus quam suscep
tis. quia dicta decretalis non distinguit. **Si** vero
scienter sic papa dispensat. **Et** ideo dicit de scis
matico. **hinc** tam dicit quod tunc non dispensare est
cum eo.

Al. 4.

Circa 3° querit vtz epus hereticus possit co
ferre ordines. **2^a** episcopi heretici autem sunt
vel fuerunt ordinati et consecrati in forma ecclesie
aut non. **Si** non veri episcopi non sunt et persequens
non potest ordines conferre. **Si** sic sunt veri episcopi sed
non habent executores officii sui quia omnes heretici
sunt ipso iure maiori excoicacione excoicati et per
sequens ab omnibus actibus legitimis suspensi. et
ideo episcopi heretici executores ordinis conferre non va
lent quia eam non habent. **1. q. 1. dyabell.** **7. ex** de
ordi. ab epopo. qui re. **c. 1.** in glo. **viz** tam ordinem
nem conferunt si cum intentione debitam formam
ecclesie suant. **di. 19.** secundum aliter enim nisi cum intentione
debita forma fuerit vtz ordinem non confe
runt. **Quia** tamen tamen servet ecclesie formam
mortaliter peccant in ordinando. quia ab exe
cutione officii sunt suspensi ipso iure. **illi** autem qui
scienter a talibus ordines recipiunt mortaliter peccant
licet vtz ordinem recipiant. **hec** rich. **Vtz** here
ticus ordines recipere possit. **2^a** quod sic defacto non
tamen de iure. **unde** licet hereticus si ordinem vtz
ordinem recipiat tamen recipiendo mortaliter
peccat. **hinc** rich. **Notandum** autem quod epopo hereticorum
quodam receperunt ordinem episcopalem in ecclesia. **1.** ab epopo ca
tholico et in fide catholica postea tamen sunt lapsi
in heresim vel scisma. quidam vero receperunt ex
ecclesiam. **1.** ab epopo heretico vel scismatico exentes
et ipsi et persequentes in heresi vel scismate. **Est** igitur
differenda inter ordinatos a primis et ordinatos
a scis. **1.** in ordinati a primis sunt scienter siue
ignoranter si sunt alias digni dispensacione tole
rant in ordinibus susceptis. **Ad** superiores autem
ordines non debent promoueri nisi necessitas ma
gna vel utilitas illud efflagitauerit et eorum con
uersacio meruerit. **9. q. 1. c. 2. 7. 3.** **Ordinati** vero
a scis aut fuerunt scienter a talibus ordinati et sic
numquam tolerantur aut ignorant et tunc tolerantur
si hoc probauerint puta quod erant pueri vel absen
tes quando ordinator eorum fuit passus. **ex** de his qui
infirmos. **accu. pos. c. fi.** **Vel** forte fuit in curia
romana presbiter sed rediens est mentitus dicens
se esse absolutu. **ex** de spon. cum in applica. **7. 9. q.**
1. ordines. **Et** totam istam distinctionem intel
lige de epopo ab ecclesia per suam prelatu. **hec** gof. et
hofe. **Quod** vero dictu est de ordinatis ab here
ticis. **1.** de puro dicendu quod ordinatis a scismaticis
Et cum ordinatis scienter solus papa dispensare
potest ut dicit bene. **ex** de scisma. fraternitati et
ar. **ex** de elec. quia diligentia. cum ordinatis ve
ro ignorant potest etiam epus dispensare.

Quia 2° querit^r ut ep^s degradat^o possit con-
ferre ordines. **R**e^s aliqui dicunt q^d nō quia
degradat^o non tñ sūt suspensū ab officij execu-
tione sed etiā sunt spoliati ep^{ali} dignitate. unde
nō manent epⁱ. Alij vō dicūt t^r videt^r verius t^r
rōnabili⁹ q^d pñt ordines offerre de facto non dⁱ
iure. nō tñ ordinū executōez. quia degradatō nō
est dignitatis ablacō sed ppetua suspensio illi⁹
dignitatis. ex de ofe. ecc. in glo. **I**bi enim dicit^r
q^d visibilis vinctō exterior est signū interioris
vinctōnis in corde que ppetua est t^r non pot^{est} a-
mitti. licet qñq^z executō suspendat^r. **S**ed obst
quia. 1. q. 1. q^d quidā s. opponit^r ac. dicit^r q^d dēg^r
datus ep^s p^{er}atē largiendi sacros ordines nō
habet. **R**e^s fm glo. hoc ibi dicit^r non quia nō o-
ferat ordinē sⁱ quia non ofert ordinis executōez
scz ut licet possit recipiens in suscepto ordine
ministrare. hec nō. **N**ō notandū q^d quedā po-
testas fundat^r sup ordinē ut p^{er}as confidendi. q^d
dam sup ordinis eminentiā ut p^{er}as ordinandi
quedā sup iurisdicōnem ut p^{er}as iudicandi v^{el}
excōicandi. quedam sup ordinē t^r iurisdicōnez
siml⁹ ut p^{er}as absoluendi in foro pñiali. p^{ri}ma
non p^{er} auferri sicut nec ordo. nec scōa qz oīs
p^{er}as que dat^r cū ofsecracōne non pot^{est} auferri.
Vnde etiā inaiata ofsecrata non reconsecran^t.
tercia vero t^r quarta p^{er} auferri. **S**ciendū igit^r
q^d hereticū excōicant. symoniacū in ordie. scisma-
ticū depositū. suspensū t^r interdictū t^r degradatū ve-
rū corp^{is} xpi oficiūt. **E**t v^{er} ordinē t^r alia vera
sacra ofert^r si verā formā ecclie gerūt. di. 19.
scdm. t. 2. q. 1. dñs declinabat. t. c. q^d quidam
t^r de ofe. di. 2. ostendit^r. t. c. qñ. **V**nde talū or-
dinacōnes sic facte rate sūt quo ad caractere^z
sed irrite quo ad executōnem. 1. q. 1. si q^d a sy-
moniacis. **S**ed qñ non gerūt formā ecclie ni-
hil agūt quia o^{mn}ia eccliam. i. ex formā ecclie
non est locus veri sacrificij. 1. q. 1. ex catholica
Vnde talū ordinacōes sic facte irrite fore di-
cunt^r. ex de scismaticis. c. 1.

Quia 4° q^d est de ordinatis ab hui⁹ ep^{is}.
querunt^r pl^u a. s. esto q^d scāz ep^m meū esse
hereticū vel scismaticū occultū. p^{er} sūam tñ nō
prediū t^r ipse ad ordines me cogat. nūquid per-
mittam me ab eo ordinari. **R**e^s q^d nō. sed pot^{est}
p^{er}mittā me excōicari. ex de sen. ex. inquisicōni.
Tales em^o executōez ordi^s quā non hñt offerre
non pñt. 1. q. 2. dyabertū. **E**t idēz dico de p^{re}la-
to que^z scōo suspensum vel interdictū. h. gof. et
hofe. **S**ed obst quia scdm hoc idēz videt^r dicē
dū etiā de p^{re}lato quē scōo constitutū in peccato
mortali. **N**ā t^r ille suspensus est t^r peccat mor-
taliē celebrādo. **V**nde videt^r q^d non habeat or-
dinis executōez. **R**e^s v^{er} est q^d p^{re}latus in morta-
li ofstiat^r quo ad se non quo ad alios est suspē-
sus. 1. q. 1. sacerdotes. oīs em^o p^{er}for missam ca-
nere p^{er} p^{er}ter symoniacū. ex dⁱ symo. tanta. q^d
intelligo de officij p^{er}ate non de merito vite sal-
uis alijs exposicōibus hui⁹ verbi dicēdis. j. li.
6. ti. de symonia. **E**t hoc intelligo de p^{re}lato pec-
catore tolerato non p^{re}dicto. **S**ecus aut^{em} itelligo
de p^{re}lato ofstituto in mortali non enozmī. sed

mediocri nō in notorio dⁱ iure v^{el} de facto. **N**ā
enormia occule^r etiā post pactam pñiaz t^r me-
diocria impediūt executōnem quo ad se t^r quo
ad alios. ex de renū. nisi cū p^{re}dem. t^r dⁱ t^rpe ordi-
c. v^{el} c. hec gof. t^r hofe. **Q**uid si scā ep^m meū
fornicatorem notoriū. vel symoniacū in ordi-
ne occultū puta quia dedit pecuniam p^{er} ordie
ep^{ali} nūquid recipiam ordinez a tali. **R**e^s hu-
dic^r q^d sic dū tolerat^r. ar. di. 28. ofulēdū. t. 14.
q. v^{el} c. v^{el} c. **S**ed gof. dicit^r q^d isti sūt suspensū q^d
ad se t^r quo ad alios. di. 22. null⁹. t. c. post hec.
t. s. v^{er}z. t^r maxime symoniacū in ordie a quo
nullo modo debet ordinari. 1. q. 1. si quis a symo-
niacis. t^r ex de symonia. per tuas. 2. **V**nde si
ordinor a tali non recipio executōez. quia or-
dinator non habet executōez. ex de symo. c. ita
Et qui non habet eā alij dare non p^{er}. 1. q. 1. c.
1. **E**t pot^{est} p^{er}mittam me excōicari qñ ordinari
ab eo. ar. ex de sen. ex. inquisicōni. **H**ugo tamen
intelligebat illud. c. si quis in p^{re}dictis cū p^{re}ba-
re possū eū esse symoniacū q^d nō plac^{et} ipi gof.
hec ray. hof. t^r bñ. in d. c. p^{er} tuas. **R**od. vō sen-
tit in ti. de symo. q^d non deo ordinē ab eo re-
cipere si possū vitare sine scādalo t^r deo me po-
tius p^{er}mittere excōicari si sit symo manifesta
alias secus est. potero tamen exequi sine dispen-
sacōe vel p^{re}ba fm aliquos vel etiā epⁱ ordinari
scdm alios. q^d magis approbat rod. **Q**uid si
ep^s meus sit symoniacus in ordine et ego hoc
ignozans ordinor ab eo. **R**e^s indigeo dispensa-
cōe quo ad executōnem t^r hoc in criminis deestacōz
1. q. 1. si quis a symoniacis. hec ray. gof. hofe.
t^r bñ. in c. p^{er} tuas. **Q**uid si cogar ordinari a
tali. **R**e^s recipio executōnem. 1. q. 1. constar. **C**ui⁹
racō est quia magis ofstat de volūtatē coacti q^d
ignozantis. ex de symo. sicut tuus. **E**t hoc itelli-
go de coacto ofdicōnaliter t^r p^{er} metu q^d caderet in
ofstantē virū. **N**am coact⁹ absolute nō recipit
executōez. ex de baptismo maiores. t^r de his que
in sacris. di. 40. p^{re}sbros. hec ray. gof. t^r hofe.
Aliqui tamē dicūt oppositū. quia ordinans nō
habet executōez. t^r hui⁹ sūne est rod. ti. de symo.
Facili⁹ tamen ut dicit^r cū coacto dispensat^r q^d
cū ignorante. **S**ed nūquid talis. s. symonia
c⁹ in ordine est suspensus quo ad un⁹ oficōz sūc
q^d ad ordinū executōez ita ut non possit aliqūē
excōicare sicut non p^{er} executōem ordinū dare.
Rōdit rod. q^d talis tantū ad ea que sūt ordi^s
p^{er} symoniā obtenti ē suspensus t^r non quo ad
ea que sūt iurisdicōis cū pene non sine extēdē
de. **Q**uid si scā vel credā meū ep^m symoni-
acū in collacōe ordinū sū bñficiōz. **R**e^s labora-
bo p^{er} posse acquirē licentiā ab eo q^d michi liceat
ordinari ab alio. quā si nō det t^r ad ordines me
cogat secure ordinabor ab eo qñdū tolerans
fuerit nec p^{re}dictus t^r crimen fuerit occultū. **N**ec
obstat si michi repugnat ofsta quia ē erronea
di. 12. v^{er}z. t. 11. q. 3. cui est illata. licet sit ar.
oftra. ff. de liberali cā. 4. igitur. s. 1. **N**ec etiā ob-
stat auctoritas illa. s. omē q^d sit oftra cōfessam
edificat ad gehennaz ut dicitur. 28. q. 1. s. ex
his. quia illud debet intelligi dⁱ eo q^d sit contra.

qui nondum sunt clerici sed de nouo voluit clericum fieri scienter ordinauerit vel ex ignorantia affectata vel alio quocumque figmento quesito sine licentia superioris ordinans est suspensus a collatione omnium ordinum per annum. ar. ex de temp. ordi. vlt. non est compositio pena statuta si sic ordinatos. h. p. ban. li. 6. de tpe ordi. eos qui. i. tex. r. glo. qm. ibi papie q. null. pferat alicui hoi aliene dyocesis sine superioris licentia clericali consuram. Et qui extra facit est suspensus ipso iure per annum a collatione eiusdem li. 6. de tpe ordi. null. Et itellige per annum integ. r. annu. li. 6. de elec. puida. Et dicit dyoc. aliene. i. non sue scdm. jo. an. q. a. etia si essent aliene dnm. r. sue nichilomin. poss. ordinare. Sed nuquid subditis suis licebit tunc recipere consuram de alio epo. dic. q. non cu hoc n. recipiatur exp. s. fm. jo. an. Sed quis est superior qui potest illam licentiam dare. R. illa potest dare eps de cui. dyocesi est oriundus ille q. vult ordinari. Vel eps in cui. dyocesi bnficiu obtinet ecclesiasticu. vel etia habet domiciliu licet alibi fuerit natus. Epo aut agente in pibus re. mo. is p. eaz dare eius vicari. g. n. al. i. spualibus sede no vacante capite. seu is ad que tunc tps p. tnet administraco spualiu. unde non pnt illa dare officiales epi n. habeant sup hoc spale mandatu. Nec inferiores p. lat. religiosi l. alij nisi sint per papaz p. uilegiati. Vel fm. jo. an. nisi habeant hoc ex p. scripta consuetudine q. possint suos clericos vel subditos a quo voluerint epo facere ordinari. Religiosi aut per suos superiores in p. oribus no exemptis deputati p. res r. eoz socij pnt du morant ibidem a locoru illo. dyocesanis ordinari licet non sint inde oriundi. li. 6. de tpe ordi. cu nullus. Et scdm. jo. an. aliquis dicit habere domiciliu in p. lib. locis ex de rescript. c. dilect. 2. qd est verum si in v. trisq. se eq. l. iter collocauerit. ut ibi d. Alias ibi dicit habere domiciliu vbi maiore habet p. tem rez suaz. c. vbi se. l. cla. l. senatores. Be. na aut ordinatorum sine licentia sui superioris fm. glo. ibi d. e. st. q. eoz ordinaco non est rata. Et hoc quo ad executionem nisi ordinat. eoz hea. e. l. rata. Unde si eps ordinans subditu alienu s. p. ponat in rathabico. epi. eps ip. illud q. factu est per su. rathabico. nem poterit confirmare aliter non. g. q. 2. ludonenses. Poterunt etia deponi r. exco. cari de rigore iuris in vtroq. cau. l. siue scienter siue ignoranter fecerint nisi multitudo tolerancia vel dispensaco. inducat. A. q. 3. eps in dyoc. r. 6. q. 2. epim. Item secundu. gos. ibi d. ordinatus a non suo epo non e. ipo iure suspensus tali suspensione que inducat irregularitatem sed est suspendend. p. decretale. ex de tpe ordi. q. translatio. v. n. licet celebret an. qm. ei interdicit non erit irregularis licet qdaz dicant contrariu. unde eps suus p. sec. dispensare. Et hec e. opi. melior cui. etia opi. e. d. n. s. ho. r. gual. r. will. Item fm. glo. in. d. c. eos qui ordinans aliquos aliene prochie p. sumet h. scienter facere n. ignorantia probet. quia quilibz debet seruari que ordinet vel eligit. di. 2. q. n.

Et hanc ignorantiam per p. priu. iuramentu p. babit. ut li. 6. de elec. ut circa. Sed quid si dubitetur ut sit ignorantia affectata quid p. o. p. sumi debet. R. fm. glo. ibidem. q. ex quo iuravit se ignorare debet p. rem alteram vel sciam vel affectatam ignorantia quas dico eq. poll. p. euidentia argumeti vel p. p. iecturas p. bables p. bare. ex de renu. c. 1. Item p. sup. dictu decretu eos qui. si qui de prochia taliter suspensoz post qm. eoz suspensio fuerit manifestata voluerint ordinari sine eoz licentia. interim. i. scdm. glo. du sit ex hoc suspensi pnt a vicinis epis ordinar. i. fm. p. dyocesi fm. will. alias tam. ca. nonice. i. fm. q. p. p. iur. canones. l. m. statuto tpe r. hui. i. p. hoc aut qd dicit manifesta par. quia alias nisi fuerit manifesta non debent cōtemnere nec dimittē ipm. Si qualis erit coru suspensio manifesta. R. q. p. euidentia. facti q. scz euidenter ordinat clericu alienu. Et p. euidentia m. iuris quia. l. de hoc est quic. vel in indi. do. o. fessus. Figuratu aut questu est fm. glo. si quis aliquem ordinaret p. eo q. in eum terra scolaris esset. quia non est in d. eius nisi rōne delicti vel extractis. unde eps p. s. ien. non posset ordinare studentes clericos p. s. i. sine licentia epi sui. ex de offi. or. significasti. nisi p. n. per. 10. annos fuerint ibi morati. quia extunc r. non ante intelligunt habere domiciliu ibid. c. de in. colis. l. 2. hec hos. ex de offi. or. q. clericus. Sūt aut p. dicte glo. sup. c. p. iecti eos q. s. i. d. s. i. p. p. apparatu gradati. Scdm. vero q. ordinati a papa in dyaconos non pnt ab eo recedē n. a curia romana sine eius licentia. l. q. 1. fili. Ordinati aut a papa in subdyaconos no pnt sine licentia eius ab alio ordinari su ad superiores ordines p. moueri. ex de tpe or. cu in distribuendis Et hoc est spale p. p. ter excellentia ordinaris. ut ibi dicit in glo. licet aut h. sit on. in multis tamen est honor. p. mo q. no p. talis p. p. ter crimē ab epo deponi sed causam instruat d. remittere ad papam. ar. 3. q. 6. q. quis licet aliq. tradicant. 2. quia non p. ab alio qm. a papa p. p. tuo suspendi. hec hos. ex de tpe ordi. q. tras. lacoez. 3. quia non n. A. testibus potest p. n. d. 2. q. 2. p. sul. r. c. nullam. 2. quia non p. cogi ab epo recipere ordines. ar. 9. q. 3. c. vlt. 4. quia maior honor debet sibi qm. alteri. ex d. maiori. p. mas. hec bñ. ex de tpe ordi. cu in distribuendis Nota etiam q. si subdyacon. pape de licentia eius ab alio recipiat dyaconatum vel p. s. i. rati p. dit hoc p. uilegiu quia ex quo sunt mixta p. uilegiu r. ius cōe contrariu. p. dit vires suas p. uilegiu. ar. ex de offi. dele. sup. questione. 5. si no duo. hec hos. ex de maiori. p. tuas.

Arca 9. qd est de epali consecracōe notandu. est q. eps exempt. consecrari debet a papa vel ab alio de eius mandato. non exemptus vero a metropolitano vel p. mate vel patriarcha suo vel alio de eius mandato. Et debent ad consecracōe eius conuenire om. epi p. uinciales. Et si non pnt om. salte tres. oibus aliis p. suas l. teras in consecracōe eius p. sciētiab. ex de tpe or.

ne epi. r. c. si archieps. r. di. 64. p. totum. Et debz
illa ofsecracō fieri admino a tribus epis ceteris
stantibz ofsecratis. s. a metropolitano vl' d
māto eius ab alio epo r. duobz alijs epis vt
diat in c. si archieps. r. c. nec ipsi vbi diat q
archieps non ordinet epm sine tribus vl' duobz
epis. Et attende q scdm ray. r. bñ. sine dz ibi
sunt inclusive. vnde in illis tribz includit ar
chieps. alias videt q mino posset archieps
qm epi cū fieri possit a tribz epis iussu archiepi.
vnde tres sūt de substantia ofsecracōis vt diat
hof. g. f. r. bñ. ibidz. Et ideo non esset conse
cratō si essent pauciores. Et diat. 66. di. porro
licet vn' sit pncipaliter ofsecrans. Subdit etia
hof. di. de sacra vinctōe q oportet q vn' perf
dat totā ofsecracōem alias nichil ageret r. duo
sunt coadiutores. omīs tamē tres debent pncip
are verba vt diat hof. quia omīs tres sunt ofe
ciatores. Si autē epi esset consecratō sine archi
e. o suo r. sine eius mandato debet se sibi pseta
re infra tres menses a tpe ofsecracōis. di. 63. cū
longe. Debet autē petere consecracōem infra tres
menses a tpe electōis. di. 40. postqm imo fm
roti a tpe ofsecracōis vt diat hu. c. di. qmā.
q si non fecerit cōione pncipaliter expectabit ad
huc p duos menses infra quos si non pgaue
rit moram archiepi sui iudicō cedet nec postea cō
secrabitur r. hoc n fuerit legitime peditus. di.
44. qm. Archiepi vero pmates r. pfiarche cō
secrari debent ab omnibus suis suffraganeis sal
tem a tribz s. oibz etiā alijs personaliter ad of
secracōem venientibz vel saltem si legitime ppe
dit vntre nō possent p lras se excusantibz r. of
secratis. Ita q si qui eoz stradicat eius con
secracōi saltem obtineat ofsecracōem p lras aliter
ofsecracō non valet. fm hof. di. 66. archieps. et
c. porro. r. ex de tpe or. si archieps. Et licet ita
sit de iure obtinet tamen de ofsecracōe r. sic ob
seruat. vt diat ray. r. g. f. Et null' triū pre
dicorū ofsecratō nisi a papa vel ab alio de man
dato eius. ar. 22. q. 1. p. vntda. Papa vero con
secrari debet ab epo hostiense qui in h' fungitur
vice metropolitani. r. ab alijs cardinalibz epis.
q. di. m. nōie dñi. Pubicaf autē de hoc qd dñ
in illo c. pallegato. 66. di. porro. q. f. iacob
hierosolimitanus epi a petro. iacobo r. iehan
ne aplis est ordinatus epi. videt em q h' n
sit vtz. cū iam omīs apli essent epi. R. illud
omni diuersimode exponunt sed ad pñs diat
potest q diat fuisse ordinat' epi. vl' quia fuit
in sede epali vntonizatus vel quia fuit spēali
hierosolimis deputatus. vel quia fm hu. fuit
visibili r. mistica vinctōe iunctus. sicut fieri
soleat in ofsecracōe epoy cū antea nec ipse n' ali
aplī fuissent iuncti vinctōe visibili sed tantū
mysticabili spūllanti.

utic. x.

Arca. 109. qd est quis possit ofsecrare virgi
nes. Notandū q velū ofsecracōis solēne
imponit a solo epo soli virgini r. solēnibz die
bus tantū n' cū necessitatis imminente. velū
autē dico consecracōis non pfectionis quia
corrupte non consecrant. Velū autē pfectionis

quolibet tpe a virgine vel corrupta suscipitur
cū pfecte. Vtz autē accipiat sibi de altari vl' de
manu alicui' n' refert multū. 24. q. 1. vidua q
dem. r. c. viduas. sed vestē religionis vgo. cor
rupta suscipit a presbro vel mistro. 20. q. 1. vi
dua. Sciendū autē q in iure canonico sit mē
do de quatuor velis. est em velū ofsecracōis de
q est iam dictū r. hoc imponit i. 24. anno admi
n. 20. q. 1. placuit. vnde diat hof. q vix obti
nuit a ppa lugdunus q ipse ofsecrarz i. anno. 20.
male tamen obseruat vt ibidz diat hoc de vgi
nibz quo ad etatē. vocat r. velū pfectionis de q
etiam dictū est r. h' recipit in anno. 12. admin.
20. q. 1. c. 1. r. q. 2. puella. Est etiā velū ordina
cōis r. hoc dabat olim dyaconissis in. 20. an
no. 24. q. 1. dyacomissaz. Et est velū prelacōis
et dabat olim abbatissis. in. 60. anno. 22. q. 1.
inuenculas. hec g. f.

De collacōe ordinū. ti. 29.

Dista ofsecrandū est de collacōe ordi
nū. Et pmo quo tpe habent ofsecrari.
2o in quo loco 3o in quo ordie. 2o o
modo ofsecrandi ordines qntū ad ea que sūt ppa
singlorū ordinū. 4o qntū ad ea que sūt cōia
ordinū oim vel plū. 6o in quo habet character
vni' cui' qz ordinis impm. Circa pñm scdnd
q ordines ofsecrari pnt r. debent tantū in. 6. tem
poribz anni. s. in sabbatis ieiuniorū qtuor tem
porū. Et i sabbato mediane ebdōe. xl. q. can
tatur sidentes. Et in sabbato sancto. papa tñ
potest ofsecrare subdyaconatū in oibz dominicis
r. in alijs festis pncipalibz. di. 44. c. vl'. r. ex de
tpe ordi. de eo. r. infra. qm imo vt diat hof. vl'
q quolibet tpe conferre possit quēlibet ordinē
sicut etiam quolibet tpe pallio potest vt. ex de
vsu palli ad honorem. Et solus in die sue con
secracōis ordinar. ex de ele. q. sicut. Nec ē du
bitū q hoc facere possit. sed nō ofsecrat. h' hof.
ti. de tpe or. Minores autē ordines licet cuilibet
epo conferre i. dñis r. alijs festis pncipalibz v
ni vel duobz. Et etiā scdm alijs. s. g. f. ray.
r. bñ. plibus qm duobz dñmō non videat or
dinacōnem gñalem facere. ex de tpe or. c. 1. r. 2.
Et hoc idē vult innoc. sup. c. de eo. hof. tamen
diat ibidē q hoc dicere. s. q epi possit tñ plu
res duobz ordinare non est tutū. quia i. re du
bia tuc est deseruire verbis edicti. ff. de exera
tatoria actōe. l. 1. §. si is. pma tamen consura
omī die ofsecrari potest. vt diat hof. de tpe ordi.
cōsultacōi. Sanf. vero videt velle ti. de ordi. ab
epi. qui re. q tñ i diebz dñis r. alijs diebz fe
stiuīs. Grece vero in conferendis r. reapiendis
ordinibus non seruant tpa supdica. ex de tē
pore or. cū scdm in tex. r. glo. pncipit tamē ec
clatnis q decetero rēti grecoz non seruent vt
diat ibidē. Et grece. q se latinis cōformet. ex
de baptismo. licet grecos. Dignitas vero sū cō
secracō epalis conferri debet in certa die. s. in
dñica. Et hora tertia quia tali die r. tali hora
spūllant' in igneis linguis apparuit. Et tali
die paulus r. barnabas ordiatu fuerūt p impo
sicōz manus. 44. di. q. die. r. de ofe. di. 1. nocte

Et potest electus in episcopum in sabbato ordinari in
 psalms et in dominica sequenti consecrari in episcopum. Et
 consecratur autem papa in missa ante himnum angelicum
 et postea ipse incipit et perficit missam. Solusque
 in die sue consecrationis potest ordines offerre. Alii autem
 episcopi iter epistolam et euangelium consecrant et celebrant
 consecrati. Et tunc non debent conferre ordines ne
 diuidant mysterium unitatis. Unde consecratur cum
 suo consecratore missam perficere debet. ex de ec.
 quod sicut. Si enim officium misse quod cum suo conse-
 cratore incipit dimitteret et alios ordinaret diui-
 dere mysterium misse illud in qua consecratur quod
 non debet fieri. quia debet interesse toti misse ut
 dicitur ibidem in glo. Si tamen tunc ordinaret cor-
 rigendus non deponendus esset. ut dicit ibidem
 in tex. Sed si finita illa missa aliam celebret bene
 ordinare posset si necessitas esset. ut habet ibi-
 dem in glo. Consecratio autem virginum potest fie-
 ri in epistola in albis paucalibus. et in tota ebdoda
 pasce. in festis apostolorum nisi languore detente pe-
 tant alijs typibus consecrari. Nam tunc et illis
 et alijs typibus possunt ordinari. scilicet in dominicas et alijs
 proprijs festis. 20. q. 1. de votis. et ex de tpe ordi-
 c. 1. hec ganf. Notandum vero quod huic dicitur quod
 omnes sacri ordines conferendi sunt in dominica.
 Et vespera sabbati contrahitur ad mane dominice.
 Et siue in vespera sabbati siue in mane dominice or-
 dines conferantur semper in dominica conferri dicuntur.
 Alii vero quibus assensum ray. ganf. et hosé.
 et innoc. ex de tpe ordi. sup. c. lras. dicunt omnes
 ordines in sabbato offerendos et in mane dominice
 continuato tam ieiunio tam ab ordinatore quam ab
 ordinando. ita. scilicet quod nichil comedat nec bibat
 illa die nec sequenti nocte nisi corpus et sangui-
 nem cum celebrat in sabbato. continuatio enim
 vni de duobus facit et illa coniungit. ar. 4. q.
 1. illud. Et secundum illud mane dominice sequentis
 trahitur ad vespas sabbati precedentis. Et ita
 siue in vespera sabbati siue in mane dominice confe-
 rantur semper iuxta canonica in sabbato offeruntur.
 imo etiam sine fictione aliqua bene vespera et mane
 ad unam diem referuntur iuxta illud. factum est
 vespere et mane dies unus. gen. 1. hanc ultimam
 opinionem approbare videntur omnia iura et consuetudo gra-
 lis ecclesie. que enim necessaria esset ieiunij conti-
 nuatio si vera esset prima opinio. quia etsi ordina-
 tor in sero comederet sabbati nichilominus in ma-
 ne ieiunius esset. Unde sicut posset tunc consecrare
 ita etiam posset secundum illam opinionem ordinare. Illud vero
 c. quod die dominico. quod c. maxie videtur esse contra se-
 cundam opinionem. intelligitur in consecratione episcoporum et hoc
 patet per exempla ibi posita de apostolis qui fuerunt
 in dominica consecrati. Est etiam per secundam opinionem ratio
 congruitatis. quia cum quis ordinat in ordinibus sa-
 cris quasi transit ad sabbatum. id est ad quietem a se-
 cularibus curis a quibus tales clerici specialiter de-
 bent vacare sed non sic clerici minorum ordinum qui
 bus uxorem accipere licet. et ideo huiusmodi ordines co-
 ferre possunt alia die quam in sabbato. Sed hec ratio ad
 aptari posset dominice qui succedit sabbato. et ideo est
 magis probabilis quam contra eam. ideo est alia ratio meli-
 or secundum hosé. quia scilicet in sabbato ieiunatur non autem

in die dñico ⁊ ideo habet maior oportunitas ce
lebrandi ordines in sabbo qm in dñica. **Dicit**
aut jnnoc. sup c. lras. q non expedit sic con
nuare ieiuniu ⁊ in dñica ordines offerre. n̄ neces
sitas afflit. vt quia forte infirmitas cū mutabit
vel tarde venit ita q ordines offerre nō potuit.
Dicit etiā q in nocte pasce ordines fieri pos
sunt quia p̄ celebrari missa non sic in noctibz
alijs. **Sed** nūquid tempus est d̄ substantia or
dinū. **R̄** q nō. ex de tpe or. sane. Vnde si tem
poribz alijs qm sup dictis ordines offerant cara
cteres impmunt. **Que** est pena reapienū or
dinem sacz extra statuta tpa. **R̄** q pena eoz
est suspensio ab ordine suscepto. ex de tpe ordi.
sane. ⁊ c. cū quidā. ⁊ c. lras. **Et** dicūt aliqui ue
jnnoc. q non sūt ip̄o iure suspensi. sed p̄ sniam
sūt suspendendi. **Et** hui⁹ opi. est hosē. ⁊ ar. ad
hoc in c. lras. in fine. **Et** scdm hoc diuersimode
exponūt illud quod in c. cū quidā. dicit debet
exptes reddere. s. p̄ sniam scdm p̄nos vl̄ rōdē.
i. redditos tenere scdm scōs quia suspensi sūt
ip̄o iure. potest tamen episcopus suis p̄mo
eis imposita p̄nia sp̄tenti vt in susceptis mini
strent ordinibus dispensare. ex de tpe ordi. ḡsul.
tacōni. in tex. ⁊ glo. in fi. **Credit** aut rōd. q si
posset dispensare vt pmoueat. cū di. et. i. de re
talīs non loquat nisi de dispensacōne facienda
in ordinibus receptis. glo. tamen predicta dī
q ep̄s potest dispensare cū talibus non distin
guens in susceptis. **Hec** est contra hoc illud qd
habet ex. e. cū quidā. et c. dilect⁹. ⁊ c. lras. vbi
papa videt sibi retinere hui⁹i dispensacōi quia
loquit de rigore iuris fm̄ rōd. vel fm̄ glo. sup
c. ḡsultacōi. ⁊ c. illa ⁊ alia iura ḡratia loquūt
cū papa reservat sibi dispensacōnez eoz ex cer
ta scia vt alij magis terreant vt ip̄i puniant.
Quid aut sup hoc sendat hosē. infra vitzē d̄
scrutatio in x̄ fi. in notabili q incipit in super.
Que est pena ḡferentū ordines ex tpa statu
ta. **R̄** pena eoz est q ip̄i puantur potestate cō
ferendi ordines quos illicite ḡulerūt. puant i
quam non ip̄o iure. sed p̄ sententiā. ex de tpe
or. sane. ⁊ c. lras. ⁊ c. dilectus. in fi. vnde cum
dicitur in c. lras. volumus manere suspensos
teneat impprie quo ad ordinacōz qui non ē su
spensus ip̄o iure sed suspēdit p̄ sniam. pprie vō
teneat quo ad ordinatum qui est suspensus ip̄o
iure. hec hos. sup c. lras. **Vtq** ordines possit
tantū in missa conferri. ita q missa sit de sub
stantia ordinis. **R̄** hu. notat. Aq. di. ordinacō
nes. i. ⁊ bñ. ex de elec. q sicut. q missa non ē
de substantia ordis sed de solēnitare vnde om̄s
ordines scdm ip̄os p̄nt conferri sine missa licz
hoc non debeat fieri. vnde qui conferret eos sine
missa ip̄e ⁊ ordinati grauē punirent quia fa
cerent ḡtra ordinacōnē ecclie et ḡtra illud qd
ecclia seruat. ar. ex de tpe or. sane. et c. lras. et
c. vel non est. **Et** qd est dictum de ordinibus.
idem dīat bñ. ibidem de ḡserracōnibus. **Dixit**
etiā hu. q si vn⁹ ḡsecret et alter in missa celebret
cōsecratus erit licet hoc fieri non debeat. **Et** de
bac materia nota. Ag. di. ordinacōnes ep̄orū

Alii vero ut ray. et ganf. missā ponūt iter illa
de quib⁹ nescit⁹ vtz sint de ordinis substantia
vel non. Et ideo ut dicit ganf. in hoc et i alijs
que mandant in ordinacionibus observari nō
stat qd peneit ad substantiā vel solēnitates.
nec p aliqua iura inveniē qd omīssa debeat sup
pleri. credendū est his omīssis ordinem nō cō
ferri. et ideo est iterandū. nec tñ intelligit⁹ ite
rari. quia nō intelligit⁹ esse iteratū qd ambigit⁹
esse factū. ex de p̄bro non baptizato. veniens
et di. 68. p̄bri. et de cōse. di. 1. solēnitates.

Vtz ordines offerri possunt vlt recipi post p̄a
diū. **R**e hu. dicit qd ordines offerri et recipi p̄a
sus et idem dicit in quolibet alio sacramēto p̄
ter euaristiā quā nō credit⁹ p̄fici n̄ a ieiunio. de
cōse. di. 2. liquido. Sed bñ. lau. job. et ganf. di.
cūt strariū. ex e. decetere. Nam ut ibi dicit⁹
dñs post cenā discipulis suis corpus et sanguis
tradidit. licet ibidem statuā ne pransus cōse
rat aut a pranso recipiat. Ray. aut ieiuniū or
dinantis et ordinandi ponit inter illa de quib⁹
nescit⁹ vtz sint de substantia ordi⁹.

Equē de 2. s. in quo loco debent ordines
offerri. **R**e qd ordines sacri debent offerri i
ecclia ep̄ali. ar. di. 11. c. 1. Et hoc vtz de iure r̄
gulari. hodie tamē de consuetudine ep̄i confe
runt ubi volūt. ut dicit rod. **M**inores vero or
dines offerri potest in quacūq; ecclia sui ep̄at⁹.
di. 14. in palea. Ep̄i aut consecrari debent ubi
metropolitan⁹ elegit nisi sit de approbata cō
suetudine aliud observandū. 41. di. c. vlt. in
fi. **P**etropolitani vō p̄mates et p̄iarche i suis
ecclis nisi necessitas aliud exigat et consuetu
do approbata inducat. ar. di. 63. q̄nto. et di. 23.
in nomie dñi. **P**apa vero in sua ecclia si b⁹ p̄
fieri. aliqñ in qua cūq; ecclia etiam extra urbē
ut habet in c. in nomie dñi. et ganf. et ray.

Equē vide de 3. s. quo ordine debent ordi
nes conferri et recipi et eoz offia exerceri
Ubi sciendū qd eo ordine debent offerri et recipi
quo sup̄ sit nūti ita qd recipiant gradatim a
scendendo ab infimo vsq; ad sup̄mū qd p̄batur
di. 49. si offia. et di. 11. c. 1. Si tñ aliquis per
saltū pmoueat. i. vno vel plibus ordinibus
p̄missis aliquē ordinē sup̄iorē recipiat. cara
etā recipit n̄ aliud impediāt ut habitū ē sup̄
Quid si quis ordinē i ep̄m p̄missis sacerdos
dō. **R**e dicit jnnoc. 3. ex de excels. pla. ex lris.
qd nō sit ep̄s cui ē p̄sentire videt⁹ ganf. et bñ. ex
e. c. imo. dicit qd null⁹ recipere p̄ ordinē ep̄alē
nisi sit p̄biter. ex de excels. pla. ex lris in fine.
Si tamen quis p̄bri exis licet inferiores ordi
nes non habens ordinetur in ep̄m ep̄s est. sed
illū ordinem quem non habet offerre non pot.
ar. 1. q. 1. grada. fm aut hofē. et bñ. q̄licetūq;
ordo offerat sine gradatim siue p saltum car a
cet recipit dūmō acapiens sit baptizatus non
tamen executō. et ideo quod est omīssū caute est
supplendū et dispensandū. et b⁹ p̄batur di. 42.
solitudo. et ex e. c. 1. Nec obstat quod dicitur
ex de excels. pla. ex lris. non enī negat qñ cara
cter ep̄alis conferatur. sed qd ipm exercere non

potest qd vtz est intantū qd nichil confert ep̄s
talīs n̄ in sacerdotio p̄morus sit licz ip̄e caracte
rem recepit. hec hofē. **Q**uā penam patetur
talīs. **R**e ut ab admīstracōe absteat. alias si
mīstraverit madat penā non ordinati mīstran
tis cū non sit rite ordinatus. s. ut d ecclia abi
datur. et nūq̄m ordinē nisi cū eo per papā dis
penset. ut patet ex de non ordi. mi. c. 1. et 2. d
qua pena habet⁹ circa finē hui⁹ articuli. **Q**ua
liter excusat talis. **R**e in totū non excusat. p̄p̄
ignorantiā tñ pena minuit⁹ licet nō oīno pro
babilem. ex e. c. vno. **E**t si dubitet an omīs or
dines gradatim recepit credi debet viris hone
stis inter quos est quersatus. ut dicit ibidē. h
hofē. **A** quo dispensat. **R**e si sciat per saltū
pmouet non tamen mīstrat. p̄nia sibi inū
gat et caute supplebit qd est incaute omīssū et
sic dispensabit p ep̄m. ex e. de sa. nō iteran.
c. 1. **I**dem dico si mīstravit. sed credebatur se gra
datim p̄mōtū fuisse. licet a sserant viani opra
riū cū idem p̄morus in etate minori in h⁹ p̄se
dat. **E**t gradus omīssus supplebit. et discreta
p̄nia inūget. **E**t illud qd factū nescit⁹ iterari
non videbit⁹. ex e. c. vno. **S**i tamen sciat pro
mōt⁹ p saltū in ordine non gradatim recepto
mīstraverit incidit in penā nō ordinati mīnī
strantis. **E**t sic non potest cū eo n̄ p papā dispē
sari ut dictū est sup̄. hec hofē. **I**tem sciendū qd
ordines minores offerri p̄nt omīs vni p̄sone ea
dem die n̄ contrariū obtineat p̄suetudo ecclēsie
que non servata scandalū generet. **P**rima vō
consuetudo et q̄tuor ordines minores eidem eadem
die conferri non debent. ut dicit hof. et jnnoc.
ex de tpe. or. de eo. **C**ontrariū tamē dicit fieri i
almania. **V**nus aut ordo sacer cum minorib⁹
vel duo sacri nullo modo debent conferri eadez
die vni p̄sone. **N**ec in hoc dispensari potest
cū aliquo nisi de licenda pape quia hoc est pro
hibitum ut dicit hofē. et jnnoc. ex de tpe ordi.
dilectus. **S**ed conferri debent singuli per se et p
certa interstidia tempoz. di. 11. in singulis. et
c. quicūq; et ex de eo qui fur. or. su. cū hi. la. or.
et de tpe ordi. lras. et c. dilectus. **E**t licet plerū
qz contingat qd ordinatoz ieiuniū a die sabba
ti vsq; ad dñicam cōtinuet. ut illi qui non po
tuerūt ordinari die sabbati in sero. ordinentur
in mane die dñico. di. 14. qd a plibus. non tñ
illi iisdem qui in sabbato ad aliquos sacros or
dines sūt p̄mōti p̄nt ad alios in die dñico pro
moueri sed tantū illi qui non poterant in die
sabbati ordinari. **C**ū enī p̄pter p̄mōtū ieiū
ni sero sabbati et mane dñice facere vñū diem
significent si ordinatus in sabbato ordinē in
dñica. iam idem bis in eadem die ordinaret.
qd absurdū eēt. **E**t dicit hie ep̄s bononiē. ex d
tpe ordi. lras. si opra p̄dictā formā ordines re
cipiant furtive recipi dicunt. **S**ciendū enī qd
dicit quis ordinari furtive quadrupl. s. cū qd
extra p̄sciam ep̄i p̄p̄ri sine examinacōne p̄mo
uet. di. 62. ex p̄sciam. **I**n quo casu non p̄sunt
lre archidiaconi. ex de offi. or. significasti. **I**cē cū
quis minoribus ordinibus non p̄tentus vna

et eadem die subdyaconatum recipit. extra de eo. cum h. vel cum duos simul recipit sacros. ex. e. innotuit. Vel cu gradu omisso saltem facit. ex. de de. per saltem promo. c. i. In quibus ca sibus nec etiam obediens suo superiori excusatur. extra de temp. ordinan. dilectus. cu superior tanqm maior plus delinquat. et ideo magis est puniendus. ex. de translatioe int. cor. poralia. §. vlt. hec hos. **Q**ue est pena recipi e. tis ordines extra poicta forma. **R**e. ut ei de rigore iuris interdica. executio ordinu. recepto. ex. e. innotuit. nichilomin. tam ascendere poterit ad maiores. Et hoc intelligas et qn vna die recipit omis. minores ordines et vnu sacru vel duos sacros siml. ut dictu est. h. hos. **A** q dispensat cu tali. **R**e. aut fuit phibitu hoc. s. nequis furtive recipet ordines sub interdictioe anathematis. i. q. fuit anathema ita expoit bñ et hos. ita ut li anathematis construat in trā. situe. et tunc cu excōicatus pmoueat non pot aliquis secum dispensare n. papa. Aut n. fuit excōicaco lata. et tunc p. eps cu eo. tam in susce. ptis qm in suscipiendis ordinibus dispensare p. suo arbitrio. iniuncta sibi pñia p. petenti. **S**i et si excōicat. pmoueat p. mittit papa q. cu eo si religionē intret dispenset p. epm aucte pape nō sua tam in suscepis qm in suscipiendis ordinib. Et sic solus papa dispensat. ex. e. c. i. inter. et glo. alias si religionem non intret cum eo ut ministrat in minoribus ordinibus dispensat eps ut ibidem innotuit glo. a contrario sensu et di. 24. qualis. **S**i et religionē si intret potest cu eo su. abbas dispensare si viderit expedire. ex. e. cu hoc. et hoc in cau. in quo recipit quatuor ordines minores et vnu sacru siml. Tame. ut dictu ibide. in glo. si excōicatus ordines ex certa scia. recipi. abbas hoc nō poss. ut dictu ex. de sen. ex. cu illoz. Alii intelligūt q. illud c. cum hoc intelligit de abbate epō. aliqui em. eps ē i vna ecclia abbas. et in alia eps. vlt. forte eadē ecclia est epalis et reglaris sicut habet ex. de iudicijs. causam. sed tu intelligas sicut premisi. **S**i vero duos sacros in seculo recipit simul non dispē. sat epus cu eo. sed si transit ad religionem dū modo laudabiliter cōuerse. potest cu eo epus de licencia pape dispensare. s. ut in suscepis ordinibus ministrat. ex. e. innotuit. hec hos. in si. Non tñ de illa licencia q. ibi dat p. cu eo dispē. sare ut ad sacerdotiū transeat. ut dictu in glo. **D**icit aut hos. ex. e. c. i. q. cum furtive ordina. to sed n. excōicato ecclia defadu non dispensat n. intrat religionē. **Q**uid de eo qui exis in ex. cōicacōne ordinat. fuit. **R**e. talis aut est secl'a. ris aut reglaris. si secularis aut sciuit se excōi. catu et tunc est deponendus in ppetuū a suscepis ordinibus. Et fm glo. a bñficijs etiam. Et addit rod. q. hoc est vix d. rigore iuris. et si contra eū agat in foro iudicij. Aut nō fuit memor fa. ctu p. quo excōicacōez inddit aut factu sciuit. s. iuris ignar. nesciuit se ppter hoc factu fuis. se excōicatu. Et in his duob. casibus si religio. nem intret abbas cu eo dispensare p. n. factu

fuerit graue et nobile. Si aut n. intraverit solo. papa p. dispensare. Si vō sit reglaris aut hō. fuit scdenter et tunc debet ab executioe ordis susce. ptu et officij manere suspensus et hoc fm rod. de rigore iuris. Aut ignoranter quia. s. facti i. memor vel iuris ignarus. et tunc monasterij. utilitate pensata post iniunctam et pactam pe. tentiā reglarum abbas eius cu eo poterit dispē. sare n. fuerit graue et notabile factu. Vlt. etia. si is qui hoc fecit adulterus fuerit et discret. ut. violenter extra obliuione vel ignorantia. psu. mat hoc fecisse. Et fm rod. hoc intelligit qn a. gitur extra eū in foro iudicij. Si em. secrete ofi. teat hoc in pñia cu culabet de suo facto credat i. pfessione abbas poterit dispensare. et hoc si non sit suspi. cō. q. in pfessione mendac. Et hec disti. ctō habet ex. de sen. ex. cu illoz. in sumis bñ. et hos. ibidem abbas dispensare p. cu ignoranti. bus siue indderint excōicacōne ante ingressu religionis siue post. quia nec textus distinguit. Innoc. vero magis sentit ibidem cum his qui dicunt hoc tñ intelligi de his qui indderūt an. ingressum. Item nota fm ray. q. illud dictu est de irregularitate excōicati recipientis or. dines vel ministrantis in excōicacōne. Intelligit etia. de suspensio ordinem recipiente vel etiam in suo ordine ministrante. et hoc si sit simpliciter suspens. ab executioe ordinu. Si aut sit spēaliter suspens. ab executioe alicui. ordis. ex superioribus nō cō. trahit aliquā irregularitacē ministrando in ali. quo inferioru illo. Item nota q. illud q. pre dictum est de irregularitate celebrantis vel mi. strantis in excōicacōne vel suspensione. intelli. gitur ut habetur ex. de de. excō. m. aplice. nisi pbabilis ignorantia eū excuset. sed si sit igno. rantia eius crassa et supina vel erronea nullu. dispensat nisi papa. Et fm rod. hoc intelligit de ignorantia pbabili facti. ut si quis misit pro se pcuratorem sufficienter instructum ad curi. am. et quia pcurator impeditus n. cōparuit ad diem assignatum fuit tanqm cōeumax. excōi. catus ipe tamen hoc nesciens celebravit et tunc non eget dispensacōne. Secus est de ignorantia crassa ut si datus ad diem peremptoriam nec iret nec mitteret. et sic excōicatus celebret. licet nichil scdens de sententia illa. Et idē est quādo quis pbabiliter dubitans de excōicacōne sua et maxime qn est confus. de culpa ppter quam in. ste potuit excōicari celebrat in excōicacōne dis. crimī se pmitterens. hec rod. Sed quid de apostata a religione si recipiat ordinem talis em. ho. die est excōicat. p. iure. li. 6. ne clerici vel mo. nachii pericula. **R**e. talis apostata ad ordinem pmoneri non potest. ut di. 16. q. i. legi. et di. 40. c. vlt. Et si sacru ordinem recipit qntuq. suo abbati recōiliat. fuerit et pñiam receperit in orōie sic recepto sine dispensacōe pape mini. strare non poterit. ut habet ex. de apostatis c. vlt. Si aut ad religionem aliā transisset et ibi ordinem recepisset sine dispensacōe in ordine illo ministrare poss. ex. de tpe or. ex. pre. q. ordies i. apostasia nō recepiss. h. bñ. ex. de apo. c. vlt.

Et idem puto hodie dicendum si quis recepit i apostasia ordine non sacrum quia est excommunicatus ut super dictum est. Distinguitur enim bene super dictum c. ex parte de eo qui recepit ordinem in secunda religione et redit ad primam quod secunda religio aut fuit ardor et sic transiit non peccavit et sic potest ministrare in ordine suscepto de consuetudine iure. Aut fuit laxior et tunc quia mortaliter peccavit ministrare non debet sine dispensatione. Sed Innocentius dicit quod talis non est apostata quia in nullo venit contra ea que sunt de substantia religionis. Et ideo si recipit ibi ordinem non fit irregularis. Et etiam ipse bene dicit ibidem quod non apostatatur nisi qui ad seculum redit. Que est pena deferentis ordines secundum formam super dictam. Respondeo pena eius est depositio si sciens hoc fecit non forte quando in casu sibi concessio dispensavit de quibus in aliquo et de si tantis et de si c. vlt. Si vero negligenter quia non exiit ut debuit parari debet potestate talem ordinem deferendi de 36 qui ecclesiasticis et ex de episcopo et lras et c. dilectus. hec Ray. Unum tamen in glo. super dictum c. dilectus dicit quod conferens si plures ordines sacros est suspensus a potestate ordinandi donec cum eo per papam fuerit dispensatus. Adhuc nota secundum bene et Ray. quod electus in episcopo in sabbato posset in presbiterum ordinari et in dominica in episcopo consecrari imo secundum Rod. et nuato ieiunio sabbati. Die dominica in mane posset presbiter ordinari et hora tertia consecrari in episcopo. Sed hoc negat Innocentius quia nec ordinem nec consecrationem debet accipere sine missa. In die autem domini quas missas iniquum est celebrare. Quid si non ordinatus alicuius ordinis vel etiam ordinatus ordinis quem non habet officium admittit. Respondeo nullus debet aliquod officium exercere tanquam ordinatus cum non sit. Unde non debet dicere episcopus stolam tanquam subdiaconus cum non sit et eodem modo de aliis officiis. Nec etiam debet baptizare tanquam presbiter alias ab ecclesia abiciatur et nunquam magis ordinem subaudi non per papam cum eo fuerit dispensatus ex de de. non ordi. mi. c. i. et c. Et sic punietur in eo in quo presumendo deliquit ex de emu. ec. c. vlt. Ipe videtur si non sit rite ordinatus ut quia non recepit manus impositionem ex de de. non ordi. mi. c. 2. h. hos. Ray. tamen dicit quod ille qui nullum habens ordinem exercet alicuius ordinis officium si fuerit summus ita scilicet cessare non velit debet excommunicari. Ille vero qui habet aliquem ordinem illius ordinis quem non habet exercet officium debet deponi scilicet quod hoc facit malitiose aliter non aut perpetuo ab ordine quem habet suspendi non cum eo dispenset. Et addit Rod. quod hoc intelligitur de eo qui se dicit habere ordinem quem non habet sicut fecit rex ozias. Qualiter talis excommunicatur. Respondeo predicta paria locum habet quando dicit alius quid tanquam in officio constitutus quod non debet rite recepit ut dictum est. Secus est si dicat epistolam tanquam clericus nec tenet manipulum in manu quia nullus est ibi subdiaconus ex de vi. et ho. de. c. vlt. Si autem ad religionem non pertinet recipere ordinem recipit si recipit illud ministrare possit ex de apostasia non recipi.

Secus est etiam si quis dicat in secreto euangelium. Nam et monialis aliquando dicit ipsum scilicet in matutino 24. q. 1. dyaconi ssam. Excusat et ignorantia a tanto licet non a toto ex de de. p. sal. pro. c. 1. Dissa autem nec publice nec private celebrari debet non a presbitero rite ordinato de de. di. 1. c. 1. in fi. hec hos. Si tamen etiam presente subdiacono acolytus sine solennitate intentione bona sine presbitero superbie epistolam legeret. parum aut nichil peccabit maxime ubi consuetudo talis habetur et ius ignorat ut dicit Rod. de hac materia ponitur quedam ex de vi. et ho. de. vlt. quisquis in glo. c. que non seruant. Nec credo ibi esse periculum et ideo ea hic ponere non curo. Cum permissus uenit et Innocentius super idem c. Per quem et in quo cum eo dispensare posset. Respondeo certe secundum hos. granf. et bene per solum papam ut ad maiores ordines ascendat potest tamen episcopus cum tali dispensare ut in ordine suscepto remaneat. Ipo tamen primitus iuxta arbitrium eius biennio vel triennio vel secundum quod ei placuerit suspensus. Et sic bene si poterit retinere scilicet simplex quod curam animarum non habet ut dicit Ray. ut tamen sibi discretam penitentiam iniungat ita quod in seculo valeat securus manere licet sit ei cuius ad salutem religionem intra re. ex de de. non ordi. mi. c. 2. hec hos. Quidam tamen dicunt quod etiam episcopus potest dispensare ut talis possit ad superiores ordines ascendere cum hoc non prohibeat sibi expressum cui operi consentit bene ex de de. non ordi. mi. ex lras. Quid de clericis minorum ordinum qui in officio subdiaconi ministrant in nouis missis causa solennitatis. Respondet Rod. quod non credit rigorem super dictum ad eos extendi peccant tamen talia faciendo licet hoc si ne malicia faciant sed teneas tu de hoc illud quod dixit hos. super. Quid si quis faciat causa iocundus ludus noxius est in culpa ex de ho. continebat. Non tamen credo quod debeat ista pena pati nisi solennitatem seruet licet alias debeat penitere 14. q. 1. illud in fi. quia voluntas et positum distinguunt maleficia ex de sen. ex cum voluntate hec hos. Unde nota quod non ordinatus secundum theodorum officia minorum ordinum licet facere possunt licet non habeant ad hoc officium sicut etiam in domo non consecrata dicit potest missa licet ecclesia consecrata ad hoc ut missa dicatur in ea. **Art. iij.** Equit de 2. s. de modo deferendi ordines de quo habetur in ordinariis episcoporum et in decreto di. 23. presbiter. cum reliquis c. vlt. q. ad ca. psalmista. Dicemus autem de isto ad instructos aliquos ordinandos ut recurrentes ad ea que hic dicuntur reddant magis prouidi respectu agendorum in receptione ordinum. Dicendum est autem primo de eo quantum ad ea que sunt propria singulorum ordinum ab infimo gradatim ascendendo usque ad summum. Dicendum igitur quod cum quis hostiarius ordinatus sit in ordinario habetur episcopus ad suggestionem archidiaconi tradit ei claves ecclesie de altari dicens sic age qui redditur de o. rone. p. rebus que his clauibus includuntur. Aliqui vero in pluri sic agunt qui reddituri et deinde archidiaconus tradit ei hostium ecclesie. Cum vero quis ordinatus lector

ab epō tradit ei liber dīnaꝝ lectōnū dicente sic.
Accepe et esto. verbi dei relator habiturus pꝛez
 si fideliter et ualēt impleris officiū tuū cū eis q̄
 v̄bū dei ad ministrauerūt ab mīcō. **A**liq̄ vō hñt
 in plī. accipite. tē. **C**ū autē quis exorāsta ordīa
 tur. accipit libꝝ exorāsmoz de manu epī dicen
 tis sibi. accipe et cōmenda memorie et habe po
 testatem imponendi man⁹ sup energuminos
 siue baptizatos siue cathecuminos. vel i plī se
 cundū aliquos libros. accipite. tē. **C**ū vero aco
 litus ordinat accipit ab epō vel archidiacono
 candelabꝝ cū cereo dicente sibi epō. accipe cero
 ferariū sū candelabꝝ cū cereo et scias te ad accē
 dendum luminaria manāpari. **A**ccipit etiā vr
 ceolū vacuū ab epō vel archidiacono dicente
 sibi epō. accipe vrceolū ad effundendū vinū et
 aquā in eu karistiā sangnis xpi. vel in plī fm
 aliquos. **A**ccipite. tē. **C**ū autē subdiaconus or
 dīnat accipit de maū epī patenā et calicem va
 cuū. de manu vero archidiaconi vrceolū cum
 aqua manipulū et manu tergū. epō eū monē
 te et instruēte. vnde dicit ei vīde et mīsteriū tū i
 tradit. **E**t ideo si vsqz nūc fuisti tardus ad ec
 clesiā amodo debes eē assidu⁹. tē. vī i plī si sit
 plēs. vīdere. tē. **D**einde ep̄s tradit ei manipu
 lū dicens. accipe funonē signū euangelizandi
 verbū dei in nomīe dñi ihu xpi. **S**ed nūquid
 debet sibi man⁹ imponi. et vīdet q̄ sic. quia exē
 de sacramētis nō iterandis. pastoralis. dī q̄
 si in subdiaconatu manus non imponat nō
 est iterandū ordinis sacm sed qd fuit omīssū
 est caute supplendū. **S**ed pꝛariū dicit di. 23. sū
 dyacon⁹. q̄ subdiacon⁹ non recipit manus i
 posicōnem. **R**ñdet hñ. in c. pastoralis. q̄ ibi dī
 ctur man⁹ imposicō quedā bñdictō. **E**t illō c.
 subdiacon⁹ loquit de manus imposicōe p̄seca
 toria que non fit subdiacono. **C**ū vero dyaco
 nus ordinat solus ep̄s qui eū bñdīct manus
 sup caput eius imponit. **D**einde bñdīctōibꝝ ab
 epō dictis ip̄e ep̄us stolā ei iponit dīcēs. accipe
 stolā cāpidā de maū dñi ab oībz vicōꝝ forōibꝝ
 p̄ficat⁹ in aspectu dñe maiestatis vt oībz vī
 ta p̄uerfacōis tue p̄beat exemplū plebꝝqz dica
 ta xpi noīe possit imitandū te imitacōez acq̄re
 iustā postea leua ei⁹ circūdata dat ei ep̄us euā
 geliū dicens. **A**ccipe p̄fatez legendi euangeliū
 in ecclīa dei. tā p̄ viuis qm p̄ mortuis. in noīe
 dñi amē. **Q**ñ at q̄s p̄sbiter ordinat ordm ad u
 more dyaconi indutus epō p̄sentat. et ip̄o incli
 nato ep̄s et omīs p̄sbiteri qui assunt sup caput
 eius manus imponūt. s. tangendo. **D**einde dīcīt
 ofonē sup eū tenens man⁹ eleuatas siue suspen
 sas. sic qñ dicunt ofones i missa. s. filr et omīs a
 lij p̄sbiteri sed non tangendo. **D**einde dīcīt alias
 ofones. postea ep̄s flectit orariū. i. stolā sup hu
 meꝝ eius dextꝝ dīcēs. **A**ccipe iugū dñi. **I**ugū
 em̄ eius suauē est. **D**einde vestit eū casula dicens
 stola innocēcie induat te dñs. **A**ccipe vestem
 sacerdotalē p̄quā caritas intelligit. potens est
 em̄ dñs augere caritatē et opus p̄fectū. **D**einde
 dīcīt veni creator spūs. tē. **D**einde ab epō dī bene
 dictio. quā opletā ip̄e ep̄s oleo cathecumīnorū

man⁹ eius a pollice dextro vsqz ad indicem si
 nistꝝ et a pollice sinistro vsqz ad indicē dextrū
 in cruce et rotaliter p̄ palmas manū pūgit.
 dicens p̄secrare et sanctificare digneris dñe ma
 nus istas p̄ istā vñctōnē et n̄fam bñdīctōnez
 vt quēcūqz p̄secrauerint p̄secrēt. et q̄cūqz bene
 dixerint bñdicant et sanctificent in nomīe dñi
 ihu xpi amē. hoc facto accipit patenā cū obla
 tis et calicē cū vino dicens. accipe potestātē of
 ferre sacrificiū dñi missāqz celebrare. tā p̄ viuis
 qz p̄ defūctis. in noīe dñi n̄si ihu xpi amen.
Deinde dīcīt bñdīctō ab epō. postea osculat eos
 ep̄s dicens. pax dñi sit semp vobiscū. et amen
 dat se ofonibꝝ eoz. **D**ebent autē fieri sacerdotes
 isti. s. abbates. ar̄p̄sbr̄i. p̄p̄ositi. decani hñtes
 bñficiū cū cura aīaz. tales em̄ moniti si n̄ fue
 rint agriuo tpe facti p̄sbr̄i p̄dere debent honores
 ex de eca. et quali. c. i. et de ele. cū in cūctis nisi
 obstent canones vt dīctur in. c. in cūctis.
Nam scdm glo. ibidem cū quis ē impotēs ad
 ordines. aut hoc est p̄ter culpā eius et tūc nō dī
 p̄dere honorem p̄ter abbates vel p̄latos regla
 res qui ex causis monitis remouent. ex de sy
 mo. p. euas. **A**ut ex culpa eius. et tūc p̄dere dī.
 quia mali merito debent egestate publica labo
 rare. ff. de positi. bona fides. **S**z p̄tra ex de eca.
 euā. vbi mīstīuē abbas quidā in minoribus
 p̄stitutus ita q̄ non ascendat ad ordines ma
 iores quia forte irregularis erat. **R**e illud fa
 ctū est dispensatū vt dīcīt ibidem in glo. **D**e
 forma vero p̄secrandi ep̄m. et sup nichil ad nos
 de ip̄a tamē habetur. di. 23. ep̄s. et di. 14. c. i. et
 ex de sacris nō ite. cū venisset. **D**icit autē hōf.
 in eodem. ti. q̄ de substantiā p̄secratis epī est li
 ber qui sup caput ponit cōsecrandi. 22. di. ep̄s.
 scdm ganf. **E**tā nūc p̄secrantū de quo dīctū
 est sup.

Sequit de q̄. s. de modo p̄ferendi q̄ntū ad
 ea que sunt cōia oīm ordinū vel plīū. **E**t
 circa hoc querūtur plā. s. quid sit faciendū si
 omīttant de forma in canonibꝝ statuta. **R**e
 de hō sit varīe opī. s. inter alias eligo eucōm
 scdm ray. s. q̄ itelligas omīa illa esse de sba de
 quibꝝ non est exp̄ssū in iure q̄ non sunt de sba.
 inueniēt tamen in iure quid fieri debet. vñ si q̄
 taliū sit omīssū p̄t ordinacō iterari. s. ex toto
 quā si nichil sit actū. **N**on em̄ intelligit itatū
 quod nescit factū et hoc idē dīcīt inno. di. 68.
 p̄sbr̄i. et de p̄se. di. i. solēntates. **S**i at sit omī
 sum aliqūd eoz de quibꝝ est exp̄ssū q̄ non sunt
 de substantiā non debet ordinacō iterari. sed q̄
 omīssū est debet caute suppleri statuto tpe ad or
 dines p̄ferendos. ex de sacris iterandis. vel nō
 p̄sbr̄i. in tex. et in glo. c. i. et de sacris si ite. c. i.
 in decre. integra. quia hoc non dīcīt hodie inde
 cīa. **E**st autē exp̄ssum in iure quedam non esse
 de substantiā ordinis. s. tempus. ex de tpe. or.
 sane. **I**ter etatē. di. 11. subdiacon⁹ i veteri. **I**te
 vñctōez de sacro vñctōis. c. i. in p̄io. **I**te q̄ or
 dinandus in p̄sbr̄m vel dyaconū recipiat im
 posicōez manus epī n̄ tantū manu sup caput
 suspensa sed tactu corpali. **I**tem q̄ ab epō p̄p̄io

recipiat ordines. Et q̄ seruatis debitis institu-
tis et non simil' recipiat. ex de sacris nō ite. c.
1. et vlt. et ex de tpe or. q̄ translatōz. et c. lras.
et q̄ 2. lugdunensis. Itē q̄ a latino nō a greco
latinus nō ordinet. ex de tpe or. cū scdm. et c. q̄
translatōnem. hec ray. Et in oibz pōictis con-
ueniētiā cū eo. ganf. et hosē. nisi q̄ imposiciōnem
manū simplr dicit non esse de sba. Opi. vero
boni. et pe. fuit q̄ imposiciō manū est de sba or-
dinis tpe iconū vt vidēti i se. et. Sunt autē
aba scdm ray. de quibz nescit vtz sint de sba
vel non vt missa et ieiuniū ordinantis et ordi-
nati et huius que oīa esse intelligunt de sba nō
trariū expssū inueniā vt dictū est supra. S.
scdm hu. neutz duoz pōictoz est de sba. hos.
vero ostēti q̄ ieiuniū nō est de sba et sba dubio
liquit de missa. S. de hac materia dictū est ple-
ni' sup. et. ar. 1. f. vtz autē in ordinacōne
sic necessaria manū imposiciō cū tactu corporali.
de hoc sūt opi. dicit enī quidā q̄ non s. suffi-
sola manus extensio. ar. ff. de acq. posses. l. q̄
modo. Alij dicit q̄ necessari' est ibi tactus cor-
poralis. ex de sacris nō ite. c. vlt. hui' opi. est
ganf. et hosē. Quid si sit manus imposiciō o-
missa ceteris rite p̄actis. nūquid est ordinatus.
Ridet hosē. et bñ. q̄ sic. tamen executōne non
hnt donec manū imposiciō sit suppleta. tamē est
caute supplenda. et tpe statuto ad huius ordines
oferendos. verbigrada. p̄ximo qñ eps alios or-
dinabit erit defectū p̄ciens simil' cū alijs solē-
niter p̄atus. et quasi ministrans ep̄o stabit nec
erit intentō ep̄i. nec ip̄i vt ordines iam dēos
sup. eū iteret. Sed qñ ad locū veniet vbi manū
imponi debuisset tunc manū sibi imponet qñ
eo caud' possz ne error circūstantibz innotescat
Et potest vltimo inter alios eiusdem ordinis i
ponere sibi vt magis celeatur. potest etiam eps
sibi dicē qñ manū imponet sibi porta michi
libz vel aliquid aliud vt aliq̄ credāt q̄ p̄pter hō
imposuerit sibi manū. Vel etiā ep̄us p̄auds et
bonis vocatis in sua capella poterit ordines ce-
lebrare et imposiciōnem manū supple. Et itam
in filibz fiat. di. 12. soliditudo. Sic itelligi p̄t
ex de sacris nō ite. pastoralis. et c. p̄sbr. hec hos.
in summa. et de etate. in glo. sup. c. p̄sbr. Innocē
q̄ vero ibidem dicit q̄ qñ manū imposiciō sup-
pletur. omīs ofōes dicant que debent dici qñ
manū imponitur. quia adherēt imposiciōi ma-
nus et sic in eis mencō d' ip̄a. Item si ps alicui
ofonis sit omissa a capite est inchoanda. Pnt
tamen in ordinibus esse multe ofōnes que non
sunt de sba. Vnde si alias ordo sit legitime cele-
bratus non p̄pter hoc iterabit. Itē si tñ vna
manū sit inuncta. vinctō alteri' manū est sup-
plenda. Et vbi in ofōe dicit manū in plali di-
citur in singlari. et si facta esset in aliq̄ vinctio
sine ofōne vel ecōuerso debet vtraqz repeti. q̄
nō sit acc' diuersi. cū in ofōibz de vinctōe men-
tio fiat. hec innocē. Vtz tactus insti ab eo q̄
ordinat sit de necessitate sacri. Rē dicit aliq̄ q̄ nō
quia enī potestas ordinis accipit a mistro non
a materia. iō potestio in materie magis est de eē

sacri q̄ tactus. verba tamē forme vident ostēdē
q̄ tactus materie est de esse sacri. quia ibi d' ac-
cipite hoc vel illud. hec tho. Quid si vn' ep̄s
manus imponat et alter ep̄us vlt' p̄sbr simplex
bñdictōnez infundat. Rē nō valet qd agit. 23.
di. q̄dam. sacra enī eccl'astica sūt veritatis et
diuidi nō pnt. de ofe. di. 2. quia passus. et. 22.
q. 1. loquit. Sed his obstare videt qd i dicto. c.
quozdam. dicit gradū sacerdotij vel leuitid or-
dinis quē p̄uere ad p̄i sūt amittant. Sed ver-
ba illa. s. adepti sūt et amittant non ius sed fa-
ctū respiciūt. Et q̄ten' adepti sūt de facto atter-
nus amittant de facto. Vnde oportet q̄ vnus
p̄ficiat ordinacōez totā. Nam si vn' faciat p̄tē
vnā et ali' p̄tē aliā nichil agit. sicut si vn' ba-
ptizando imergat et alter verba dicat. vel si v-
nus dicat p̄tem illoz verborū. ego te baptizo.
et. ali' aliam nichil agit. Nō sic in his q̄ p̄ce-
dūt vlt' sequuntur canonē q̄ pnt diuidi. et p̄ p̄les
expleri. A. q. 1. hec ganf. Item ergo debet dicere
verba et ministrare elementa. nō vbi ius dñi or-
dinat. Et in acolitatu vbi ep̄s dicit verba et
archidiacon' exhibet elementū ordinando can-
delabz cū cereo. di. 3. acolit'. Scdm at innocē.
ex de sacris nō ite. p̄sbr. si qd est omissū non
p̄t suppleri p̄ eū qui ordinat. p̄ aliū suppleri
poterit. Et si ep̄s in ordinando ex infirmitate
deficiat p̄ eū postea vel p̄ aliū inchoabit vbi ip̄e
dimisit. nō sint aliq̄ sibi inuicē coherētia vt vn-
ctio vel ofo. hec innocē. Et quēnt cum eo hosē.
ibi p̄t. Quid si duo ep̄i simil' ordinent ita q̄
sit oīa verba p̄ferant. Rē p̄nto eisdem ordinē
sit oferti ab vtroqz. et filr dico baptismū oferti
cū duo filr inergūt et simul verba proferunt.
Et filr eandem sūtam vlt' a plibz ferz cū simil'
p̄les indices vel arbitri filr p̄nūciant. ar. di. 8.
vel idem si vnus. et c. idem si p̄les. hec ganf.
Que est forma et que est materia sacri ordi-
nis. Rē hoc patet ex iā dictis. et infra patebit ex
dicendis de impressiōne characteris. Nam i vno
quoqz ordine est p̄ materia traditō insti. p̄ for-
ma vero expssio verborū. Vnde nota q̄ qz hō
sacri p̄i' ofistit in p̄tate tradita et p̄as per-
vsi innotescit. quia potentie notificant p̄ acc'.
ideo i forma ordinis expmī vsus ordiis et hoc
p̄ modū impatnī vt dē intelligi q̄ ille q̄ hanc
p̄tatez habet. in vsu illi' p̄tatis exercere se debet
alias de negligentia merito reprehensibilis esset
referē enī impiū ad exteriorē actū. Insup nō
scdm hosē. q̄ arca ordines obseruant quedam
sbalia. quoz si fuerit aliq̄ omissū totum ē ite-
randū. quedā solēnia. quoz si quod omittat
nichil iteratur sed caute suppletur. qd incaute
fuerat omissū et quousqz hō fuerit suppletum
executiō denegat. ar. di. 42. soliditudo. qdā 3. vō
dubia. s. vtz sint de sba vlt' de solēnitare. et sic
qd tūc est eligitur quia iterat. quedam hone-
sta siue leuia p̄pter quoz omissiōz nichil puta-
mus necessario esse supplendū et nim' iterandū
sed si hec supplenda de agruo dicam' nō erant
Equē de 6o. s. in quo habet character vni'
cuiqz ordinis impmī. Vbi notandū q̄

p regula generali tenendū ē q̄ i suscepōe illis
exterioris signi character in quolibet ordine im
p̄m̄it. In quo sig^o p̄ncipal p̄as quā ordo iste
respicit exp̄ssius significat. Ad istā vero ip̄es
sionē ḡcurzūt alicui⁹ instri traditō t̄ verbi ex
pressio quo verbo determinet exp̄ssio instri siḡfi
cacō. Et q̄ p̄ncipalis p̄as quā respicit ordo ho
stiarū significat exp̄ssio in dācōe clauū eccl̄ie
qm̄ in aliquo alio q̄ sit ēca eū. Et p̄as l̄coris
p̄ hoc q̄ ab ep̄o traditur sibi l̄ter d̄maz lectio
nū. Et p̄as exorāste p̄ hoc q̄ de manu ep̄i acd
pi t̄ libz exorāsmoz. Et p̄as subdyaconi p̄ h^o
q̄ accipit de manu ep̄i patenam t̄ calicē vacuū
ideo in p̄dictis cū verborū formis determinatis ca
racteres dictoz ordinū imp̄m̄t̄ur. P̄ aut̄ per
p̄dicta p̄ncipales p̄ates p̄dictoz ordinū exp̄ssio
us significat qm̄ p̄ alia patet diligenter ofide
ranti de actibz t̄ officiis ip̄oz ordinū. hec om̄ia
rich. De acolitatu vero sūt op̄iones due scdm̄
duas op̄iones de eius actu p̄ncipali. Scdm̄ em̄
dicentes q̄ actus eius p̄ncipalior est portare ce
reos significat exp̄ssio p̄as acoliti p̄ hoc q̄ can
delabz accipit cū cereo. t̄ ideo tūc scdm̄ eos ca
racter imp̄m̄it. Et hui⁹ op̄i. sunt boni. rich. t̄
pe. Scdm̄ v̄o alios q̄ dicūt q̄ p̄ncipalior ei⁹ act⁹
est m̄strare de vrceolo. exp̄ssio significat p̄as
eius per hoc q̄ accipit vrceolū. t̄ ideo tūc imp̄
m̄it scdm̄ eos character. Et hoc d̄z sp̄ intelligi de
virtute verborū ab ep̄o p̄latoz t̄ hec est posicio
tho. Sed obidē quia p̄ actū archidyaconi ca
racter imp̄m̄it vt dic̄ m̄gr̄ sen. li. 2. di. 28. et
habēt in decre. di. 28. acolit⁹. hī cū edocti fuerit
ab ep̄o qualiter i suo officio debeant agere ab ar
chidyacono accipiūt cādelabz cū cereo t̄ vrceolū
vacuū. ergo in tali traditōe imprim̄it cara
cter. R̄ q̄ in traditōe instrum̄ti ab ordinato
re sit characteris imp̄ssio. sed in traditōe q̄ sit
ab archidyacono sit p̄atis collate expressio.
Vel potest dici q̄ in minoribz ordinibz hoc est
singl̄are. s. q̄ postq̄m ep̄s docuit ordinādos q̄li
ter i officio suo debeant agē i n̄f̄m accipiūt ab
archidyacono de ep̄i mandato t̄ volūtate. in
cui⁹ acceptōe imp̄m̄it character. quia instri ē
dictō p̄ncipal⁹ est ab ep̄o qm̄ ab archidyacono
hec rich. Vel p̄t dici q̄ ardiacon⁹ est quasi p̄
ceps m̄sterij. ideo om̄ia que p̄tinet ad m̄sterij
um ip̄e tradit sicut cereū quo acolitus seruit
dyacono ante euangeliū ip̄m ferēdo. Et vrceū
quo seruit subdyacono. Et silr̄ dat subdyacono
ea quibz sup̄ioribz ordinibz seruit. Sed tamē
in illis p̄ncipalis actus subdyaconi non ofistit
sed in hoc q̄ op̄at̄ circa materiā sacramenti. Et
ideo characterem accipit in h^o q̄ dāt̄ ei calix ab
ep̄o. S. acolit⁹ accipit characterē ex v̄bis ep̄i in
hoc q̄ accipit p̄dicta ab archidyacono. h̄ tho.
In ordine aut̄ subdyaconat⁹ dicūt aliqui imp̄
m̄i characterem p̄ manuū ep̄i imposiciōe. No
t̄ ex duobz. Primo ex hoc q̄ apli ordinaban t̄
tūc dyacones p̄ manuū ip̄osiciōez. Vñ m̄gr̄. 2.
sen. li. di. 28. c. A. hic inquit ordo ab aplis ē cele
bratus qm̄ vt legit̄ act. 2. septem viros plenos
sp̄s sancto ad hoc officiū elegerūt t̄ ofone pre

missa man⁹ eis imposuerūt. Scdm̄ quia man⁹
est organū organoz in quo residet p̄ncipaliss
opandi p̄as. t̄ in hoc ordine ofert̄ excellens po
testas sub sacerdotē. Et hec est op̄i. boni. t̄ pe.
Alij vero dicūt q̄ imp̄m̄it character dyacono
in traditōe libri. potestas em̄ dyaconis media
inter potestatē subdyaconi t̄ p̄biteri. Subdy
acon⁹ em̄ habet potestatē tangendi vas m̄ste
rii. p̄b̄r ofecrandi corpus xpi t̄ sanguinem.
dyacon⁹ aut̄ et si non habeat p̄atem tangendi
corp⁹ xpi. habet tamē p̄atem portandi corp⁹ in
patena t̄ dispensandi sanguinem in calice. Et
in hoc est eius p̄ncipalis p̄as. que quidem non
potest exp̄m̄i p̄ traditōe vasoz tantū n̄ ma
terie n̄ diceret si traderet sibi vasa cū corpe t̄ sa
guine. cū p̄b̄ro qui superior est non tradatur
corpus t̄ sanguis. s. v̄mū t̄ hostia. Et iō pote
stas dyaconi non p̄t exp̄m̄i q̄ntū ad suū p̄nci
palem actū. s. exp̄m̄it q̄ntū ad eius actū secu
dariū in traditōe libri euangeliōz. t̄ in hac po
testate intelligit̄ alia. Et ideo sibi character imp̄
m̄it cū ei ab ep̄o liber euangeliōz dāt̄. t̄ hec est
posicio tho. t̄ rich. Ad illud vero q̄ p̄m̄i dicūt
de aplis respondent scdm̄ q̄ sicut in primitua
eccl̄ia apli sp̄s sancti inspiracōe ofirmabant p̄
manuū imposiciōem. tamen modo tradit̄ sa
mentū ofirmacōis p̄ crismatis i frōte vnctōez
sic ē eadē inspiracōe ordiābāt tūc dyacones per
manuū imposiciōez cū ofone. Nec sequit̄ ex h^o
q̄ in odo p̄ imposiciōem manuū ep̄i fiat colla
tio tal̄ p̄atis. h̄ rich. Ad 2° q̄ illi dicūt q̄ ma
nus est organū organoz. R̄ndent alij q̄ ep̄s n̄
tantū manuū imponit illi quē ordinat in dya
conū. sed etiā illi quē ordinat in p̄b̄m. p̄ illō
aut̄ q̄ est cōe duobz ordinibz non vixit imp̄
m̄i character in altero istoz ordinū. hec rich.
In ordo iē aut̄ sacerdotali dicūt aliqui caractere
imp̄m̄i cū ep̄s imponit man⁹ illi qui ordiā
dicens. Accipe. s. s. t̄c. quia dicūt tūc xpm̄ d
disse p̄atem sacerdotij discipulis qm̄ post re
surrectōe suā dixit. accipite. s. s. q̄rū re. pe.
t̄c. t̄ hec op̄i. ē boni. t̄ pe. Alij v̄o v̄dēt tūc
ei imprim̄i cū accipit ab ep̄o calicem cū v̄mo t̄
patenā cū hostia. p̄ncipal⁹ em̄ act⁹ p̄b̄r ē euka
ristiā ofecrare. scdm̄ est fideles ad sumendam
illā digne ligādo t̄ soluēdo disponē. licet autē
magis exprimat̄ p̄as p̄b̄r quo ad scdm̄
actū per manus ep̄i imposiciōem cū placōe
verborū. Accipite. t̄c. tamē q̄ ad p̄ncipalē actū
magis exp̄m̄it per hoc q̄ ei calix cū v̄mo t̄ pa
tena cū hostia dāt̄. Vñ dic̄ m̄gr̄ sen. li. 2. q̄
ideo hec sibi dāt̄ vt p̄ huiōi sciat se p̄atē ac
cepisse deo placabiles hostias offerendi. Et hec
est opinio rich. t̄ tho. Ad racōe vero quā p̄
m̄i p̄ se allegant. respondent scdm̄ q̄ licz xps p̄
resurrectōe suā dederit discipul⁹ suis ordinem
seu religionē p̄atis sacerdotalis q̄ntum ad se
cundariū actū. tamen in cena qm̄ post ofecracōez
sui corpis dixit discipulis suis hoc facite i me
am ofmemoracōez. dedit eis p̄ates quo ad actū
eius p̄ncipalem. R̄obuc nota q̄ alia que in
ofirmacōe sūt. s. b̄ndictō. manus imposiciō

crismatis vel olei unctō. et vestitū traditō ma-
gis p̄nent ad solēnitatem q̄m ad essēciā sac-
menti. Nam ep̄s in ordinacōne p̄sbroz n̄ t̄m
tradit eis p̄fatez p̄secrandi corp̄ xpi. s; etiā or-
dinandos p̄parat ad eius suscepōnē eos de offō
suo instruendo et circa eos aliq̄ opando ut sint
p̄conei accepe p̄fatem. Hec aut̄ p̄paracō cōsistit in
quatuor p̄dictis. p̄ b̄ndictōez em̄ ordinandus
dōmis obsequiis mancipat̄ et deuocō exat̄. p̄
manus aut̄ imposiciōnez que est organū orga-
noz in quib; p̄ncipali; residet opandi p̄fās ma-
ior grācia et potestas danda significat̄ qua sit
p̄conei ad dignam suū officij executiōnē. Solis
aut̄ p̄sbris et dyaconibus sit man; imposiciō qz
eis ap̄t sacroz dispensacō. licet vni sicut p̄n-
cipali alteri sicut ministro ad quā digne exeq̄n-
dam requir̄ maior grade p̄fectō. Dyaconibus
vero solus ep̄s. p̄sbr̄is vero ep̄s et p̄sbr̄iteri
assistentes man; imponūt ad significandū ma-
iorē excellentiā gr̄e et potestatis. Et ad significā-
dū cōfōnez et cōcordiam eccl̄ie. Et notandū q̄
licet sint multi assistentes sufficiat tamen q̄ tres
manus imponāt et aliud est ex abundanti. nec
tam illud est de necessitate sacri. s; m̄ bon. Secū-
dū vero hōfē sufficiūt duo. ar. ex de temp. or.
si archiep̄us. et c. se. et di. 66. p̄ro ne. In vn-
ctōne ad aliquod sacramentū tractandū ordi-
nā significat̄. Vnde illoz manus tantū vngū-
tur qui in p̄sbr̄iteros ordinant eo q̄ corp̄ xpi
p̄p̄is manib; tangūt. Sic etiā vngit̄ calix q̄
tinet sanguinem. et patena que continet corpus.
Pontificis vero sit vinctō in capite in quo signi-
ficat̄ grade abundantiā quā p̄lati debent habere
in excellentiā. Et hinc est q̄ manus p̄sbr̄i vn-
gunt̄ oleo sancto. sed caput pontificis crisma-
te ut significet̄ q̄ in eo debet esse excellentiā vi-
te in aspectu dei q̄ntū ad gl̄iam. Et in conspe-
ctu hominū q̄ntū ad famā. hec bon. In vestitū tra-
ditōne significat̄ p̄conitatem ad actū ordi-
nandū habuerūt aut̄ oreū sup̄dicta. s; benedi-
ctio et manus imposiciō a p̄farchis. gen. 24. et
vlē. Vinctō ex figura leuit. 8. vbi vinctus est
simus sacerdos. Vestes vero ex vestib; veteris
testam̄ti.

De scrutinio ordinandi. tit. 4.

Postea cōsiderandū est de scrutinio seu
de examinacōe ordinandoz. Et circa
hoc querūtur plā. s; q̄ sit scrutiniū
s; nichil aliud est n̄ examinacō facta p̄ illū
ad quem spectat. Nam si fiat p̄ aliū non valet
scrutiniū. ex de offi. dole. licet forte fiat nō ad p̄-
iudicandū sed ad instruendū et approbē per su-
periorē. ex de appel. cōstitut. Et intendim; h̄ de
scrutinio quod debet fieri anteq̄m quis ordinē
Et illud est duplex. vñ est q̄ sit ante ordina-
cōnē facta quāta p̄fā añ sabbatū in q̄ ordines
celebrant̄. aliud est quod sit in ip̄a ordinacōne
sc; ante altare q̄n ep̄us dicit. scs illos esse di-
gnos. di. 22. q̄n. et ex e. c. vnico. Per quos d;
fieri scrutiniū. s; per archidiaconū iure cōi.
ar. di. 23. p̄salmista. Et ideo si indignus p̄fē-
tē qui examinauit et presentauit tenetur. 42.

di. si seruus. et ex de p̄ben. cū serui. s; inde est.
Ordinator etiam tenet̄. ex de eta. et quali. acce-
pim;. Vel quia tenet̄ inquire de facto archidy-
aconi. sic exercitator nauis de fco sui m̄gr̄i. ff.
de extra. ac. l. 1. s; m̄gr̄m. et ar. ex de offi. archi-
dyaconi. ea que. Vel quia imputat̄ sibi si ex-
aminacōne archidiaconi cōtentus fuit quia itē
examinare debuit scdm̄ ganf. Et sic pl̄ies idē
clericus. s; p̄us p̄ archidiaconū postea itē per
ep̄m potest examinari. ex de p̄ben. cū scdm̄ apl̄m
et. 2. q. 2. mēnā. et hoc non tantū de alijs s; etiā
de eis dē. Negligentia em̄ p̄oris examinacōis im-
pedire non debet quo min; querat̄ an dignus
sit. et ad hoc sup̄ior tenet̄. ex de elec. nichil ē. h̄
notat̄. ex de eta. accepim;. in glo. c. Per h̄ eē
q̄ est examinat; a p̄dictis n̄ p̄iudicat̄ papē ali;
sup̄iori quo minus examinet̄ eū qui petit ab eo
b̄nficiū quia ad hoc tenetur ex officio. ex de elec.
cū nobis olim. s; penlē. Nec obstat q̄ dicitur
de delicto vni; non est sepe querendū. ex de of-
lega. Licet. quia illud est vez in modū accusa-
cōis siue non p̄nam. In modū aut̄ exceptō-
nis sepius queri p̄. ex de testibus testm̄. canō
tamen innuit ut hōfē. dicit q̄ non n̄ p̄motis et
examinatoribus debeat imputari. 22. di. q̄n.
Quid si archidiacon; representet aliquē ad
titulū p̄fimonij sui. s; ordinandū cū nullū ha-
beat vel min; sufficiat. archidiacono hoc scien-
te vel ignorante. s; dicit quidā q̄ ip̄tādū
est clerico. quia non potest ignorantia allegare
ex de rescrip. ab excōicatio. Et id querat victū
manu p̄p̄ia. q̄. di. clericus. et ar. ex de eta. et
quali. accepim;. Alij dicūt q̄ agere p̄ cū effe-
ctu. ne cogatur mendicare in ignominia cleri-
catu. Aget aut̄ oītra archidyconū primo lo-
co quia dolus eius s̄ponderat culpe ordinantis
ff. ad l. acquil. Itē si obsteterit. Sed si ille p̄u-
dere non possit ager in subsidū oītra ep̄m. s; m̄
ganf. ar. ff. de dolo. elegant. s; penlē. Que est
forma p̄mi scrutiniij. s; forma ei; ē q̄ p̄ tres
stannos dies sabbatū p̄cedentes ordinandi di-
ligent̄ examinent̄. de gñe. de p̄fā. de etate. de i-
stuticōe. l. 1. et. ad quē ordinat̄. de loco vbi ē cō-
uersat̄. de sciēcia. de fide. et de alijs quib; ifra
dicef in sequētib; capitulis in quib; agit̄ de
qualitate ordinandoz. etsi illi p̄bati sunt sab-
bato presentent̄ ep̄o. 22. di. q̄n. **Q**ue est for-
ma scdi scrutiniij. s; hec. s; q̄ i romana eccl̄e
sia prior dyaconoz. in alijs eccl̄ijs maior dy-
acon; vel archidiacon; dicit ante altare. postu-
lat sancta m̄f eccl̄ia hūc dyaconū vel s̄dyaco-
nū ad onus subdyaconatus vel p̄sbr̄atus as-
sumi. et ordinatore interrogante scs eū esse di-
gnū respondet q̄ntū hūana fragilitas. et. Sed
mirabilis est hec responsio. Videtur ei q̄ pod;
deberet dicere se nichil scire de eius dignitate l̄
indignitate. s; s; m̄ bñ. q̄ ex eo q̄ videt eum
electum a bonis videtur habere noticiā q̄ndā.
et de clerici sciēcia respondet que ab alijs au-
diuit. 22. q. 4. hoc videretur. hec bernardus. Et
in illa responsione non peccat dum tamen
cōtra cōsciēciam non respondeat. Alioquin

contra. 28. q. 1. §. 1. et ex de p'sep. qm̄. quia quē
nescit idignū debet p'sumere fore dignū n̄ p'bet
strariū. ex de p'sump. du dū. hoc tam fallit in
aliquibz casibus specialibz ubi non p'sumitur
p'doneus n̄ p'betur p'doneus. C. de p'bae. l. ex per
sona. Item in du bio p'sumit quis excoicatus.
ex de sen. ex. cū desideres. §. sed. Item p'us p'su
mitur fornicacō qm̄ infimoniū. vt dī. 29. q.
4. et scōi. Et maxie fallit in his in quibz ē pi
culū anime. vt p'sumit aliquē esse paganū.
ex de baptismo. c. 1. Et eccliam non p'secratam
de p'se. di. 1. ecclie. Et aliquē non ordinatum
di. 68. p'essbri. Quid si archidiaconū remor
deat p'scia. R. studeat hoc ordinatori secrete nū
ciare anteqm̄ veniat ad hoc scrutiniū. ex e. c. 1.
Et addit inno. ibidē in glo. q. in hoc casu si or
dinatoz nollet desistere si bono mō posset se debe
ret absentare. qd si non potest sine scandalo.
dicere debet illa verba vt minister ecclie que n̄
iudicat de occultis. et idem dicit hōf. ibidem i
glo. Quid si archidiaconū impedimentū in a
licōse secrete attulerit. R. grauiū peccat. et iō
non effugiet canonicam vlcōnez. ar. ex de clā.
despon. cū mhibicō. p'eo ordinator debet dilige
ter cauere nec defacili credere hec hōf. Quid
si quis sine examinacōne fuerit ordinat. R. si
sit ignotus licet alias sit dignus est deponēd.
28. di. c. vlt. et sit in odiū ipi. sic ordiat. et ex
ipi. taliter ordinantis. ar. di. 40. c. 1. et ex de p
ben. c. scōm. §. licet. Si vero sit ignotus et indi
gnus merito forā est deponendus. tū quia est
sine examinacōne p'motus. tū quia non pro
didit crimē suū vel impedimentū. di. 40. ex pe
nitentibz. Si aut sit notus et dignus in nullo
peccat. notū enī non sūt examinandi. ar. di.
28. nullus. Fallit aut hoc in p'secrando qui licz
sit notus tamen examinā. 23. di. qui eps. fm̄
ganf. quia arca maiorā vertē piculū. 61. di.
miramur. dicit tam hōf. q. semp est exami
cō facienda. vt sibi videtur. ex de elec. nichil. R.
1. §. 1. et 2. Sed si notus sit et indignus est deponē
dus. quia non p'didit crimē suū vt dictū ē et
ad idem. ex de renū. n̄ p'ridem. §. p'sone. qd itel
ligas de crimine grau. secus est de leui. 24. di. 4.
c. vlt. Qd aut crimen dicat graue vel leue di
cetur in sequenti titulo. Sed p quē fiet depōsi
cō. R. q. per supiorem non p'ordinatoz. ar.
ex de cleri. qui dūctis in fi. Tū ordinator est
in causa depōsicōis. 1. q. 1. si qui epi. hec hōf.
Quid si ordinandus p'riū impedimentū p'oi
dit et ordinator n̄ intendens dispensare cū eo
nichilomin⁹ eū ordinauit. R. postmodū de re
cto impedimento non reapiet ordinatus si est
deponendus. hic enī est casus decreti. si. di. si q
sine examinacōe. Quid si p'mouend⁹ i scri
ptio suppresserit impedimentū sui veritatē. R. vi
det deponendus. quia ex quo examinā suū im
pedimentū p'dere debet. vt dī. 28. di. qm̄. et c. vlt.
Et filr videt q. quilibet in iure confiteri teneat
crimē suū de quo agit si sup eo fuerit interroga
tus. vt habet. 14. q. vlt. c. 1. et p'nt. qd hu. cred
tam in iudicō qm̄ in ordinacōne esse faciendū

Sed in ordinacōe dicit qsi gñaliter interroget
suffiat q. dicat in gñe se esse criminōsū et sic pe
tat dispensacōnem. Sed si spēaliter interroget
respondebit se p'nam egisse vel non responde
bit. quia specialiter interrogans videt magis
suggerē qm̄ querē. ar. ff. de questiōibz. l. 1. §. q
questiōne. Sed extra de pe. di. 40. §. his auto
ritatibz. ubi habes non dico tibi vt in publicū
te p'das. R. loquit de penitente qui non cogi
tur p'dere se. Secus aut est in ordinando. qsi n̄
p'dat secū non poterit dispensari. debet ergo p
dere se corā p'libus quia p'dere ē in publico di
cere. 2. q. 1. si peccauerit. Sicut enī eps causā sol⁹
non audit. 14. q. 1. A. eps. sic nec solus dispensa
bit. alioqñ. qualiter p'bare dispensacō n̄ fieret
corāz p'libus que tam est p'bāda. ex de sasma
ticis. fraternitati. Alij dicūt q. neqz in iudicio
neqz i examinacōe ordiacōis tenet qd se p'dere si
penituit. quia de occultat p'ctm post p'iaz. 2.
q. 1. ap. Et sicut licet redimē sanguinē suū qli
tercūqz potest. 2. q. 3. §. notandū. sic et honorez
suū. hōf. vero sic distinguit. s. q. enorme crimē
p'dere tenet in ordinacōe. graue aut post p'iaz
dūmō sit occultū. p'dere non tenet. quia n̄ eget
dispensacōne. enorme aut indiget vt videt i
sequenti titulo. multomin⁹ leue. Secus est si g
ue sit notoriū. Siue autē in gñe siue in spede
querat sic potest responderi si hō de quo querit
omisi vel si mortaliter peccauit p'iaz inde egi
scōm ganf. q. d. talia p'cta sūt michi dimissa p
p'nam. Sed cū hoc iurare sit temerarium. ex de
pur. canō. accepim⁹. quōd hoc asseritur cū inter
iuramentū et simpliciter loquelā non sit d'ra ap
dē. 23. q. 1. iuramentū. p'eo dicit qsi qñqz noto
riū fuit tenet illud spēaliter p'de et dispensacōz
petere. alioqñ vel tacebit. 22. q. 1. neqz. vel dicē
poterit senti de augustio. qd quid vis qz p'deda
me n̄ accusat. 11. q. 3. senti. hoc enī sufficit dū
mō extra p'sciam n̄ loquat. ex e. c. 1. hec hōf. in
sūmā. Idem aut hōf. ex de corpe via. sup c. expo
sisti. dicit q. ordinand⁹ siue p'mouendus ad
aliquā dignitatez tenet p'fiteri crimina notoria
iuris vel facti n̄ cū eo fuerit dispensatū di. 40.
ex penitentibz. Tenet etiā prodere grauiā siue
enormia que etiā post p'nam excoicōez impedi
unt. vt homicidiū et symonia i ordine. Alia
aut non tenet p'dere quia non impediūt. ex de
temp. ordi. c. fi. Si aut fraudulenter defectum
siluerit non habebit excoicōnem misterij nec
ordinis sic recepti. ex de renū. n̄ cū p'ridem. §. p
sone. Cū p'dictis ouenit ganf. a. de tpe ordi.
et inno. sup c. cū p'ridem. Et addit ibidem qsi
p'fiter et cū eo dispenset tutus erit vt non accu
set. alias secus est. 28. di. c. fi. Quid si ordi
nandus interrogat spēaliter sup aliq mortali
respondeat se illud omisisse et p'nam nō egis
se. nūquid talis p'sessio p'iudicat sibi vt possit
inde puniri. R. fm̄ hōf. et ganf. q. non n̄ tm̄
in hoc. s. vt non ordinet vt dicit. 28. di. c. 2. in
fi. et ar. ex de excep. deniqz §. vlt. Non obstat
illud qd dicitur. ex de elec. p inquisicōnez. quia
loquitur de iudicō qñ scz sit generalis inquisicō

Nec obstat qd dicitur ex de excels. pla. postq; g. ne. quia loquitur qn clericus nulla necessitate spulsi extra iudiciu de suo crimine gloriatur. hic aut loquitur in foro mixto. s. p. iudiciali et p. iudiciali. quia iudiciali non repellit. et quia p. iudiciali non punit nec publicat. n. quatenus se publicat. **Quod si vult et petit se promovere clericus et non vult eius prelatus quia forte scit secrete eum omisisse aliquod p. iudiciali grave vel p. iudiciali sillem causam. h. aut est clericus reglaris. et talis non p. iudiciali contra volu. tatem sui prelatus. Et sic loquitur ex de temp. or. ad aures. Aut est clericus secularis. et tunc aut non habet ius petendi ordinari. et sic non tenet eum epus ordinare nec ordinari facere. Sic etiam intelligi potest dicta decretalis. Aut habet ius petendi rone dignitatis vel bnficij cui annexus est ordo et sic non potest eum epus p. iudiciali. Et sic loquitur ex de temp. ordi. ex tenore. Vel etiam loquitur de clerico seculari fm ganf. cuius p. iudiciali non est enorme et occultu est. licet prelato sit notu. qd eum opatur crimen mediocre manifestu h. opatur crimen enorme occultu. ut hec pban ibi dem c. q. sicut. Priorum distinctio et scdm po. nunt ganf. et b. sup illud c. ex tenore. **Verz** p. iudiciali indignos ad ordines peccet. **R. a** do mino describitur seru. fidelis qui constitutus est sup familiam dñi sui ut de illis in temp. mensuram triad. Et ideo infidelitatis est reus qui diuina tradit alicui sup mensuram eius. qui aut p. iudiciali uet indignu hoc facit. et id crimen mortale comittit quasi suo dño infidelis. p. iudiciali cu hoc ce dat in detrimentu ecclie et honoris dei qui p. iudiciali nos mistros p. iudiciali. Esset enim infidelis dño terzaro qui poneret aliquos inutiles in officijs ei. **P**rius est indignos ad sacra misteria p. iudiciali qm i. a. p. iudiciali non corrigere. s. heli mortali peccauit non corrigens efficacit filios suos ut patet. i. reg. 4. ergo multo forius mortaliter peccat epus p. iudiciali indignos. **Vñ** ad min. requiritur qd ordinans i ordinando p. iudiciali aliquid esse sanctitati nesciat. Et etiam exigit ut scdm mensuram ordinis vel officij in iudiciali curā apponat ut certitudinē de qualitate ordi. natorum saltē ex testimonio aliorum habeat. Et h. est qd dicit apl's ad thim. manus nemini dco i. posueris. Qui aut indignu ordinat ordinandi ius vltari non habebit. 24. q. 2. si qui epi. hoc aut est vez scdm 10. qn scilicet p. iudiciali iudi. gnū. s. est qui est in crimine notorio alias sp. el non posset ab ordine p. iudiciali. ex de tem. or. ex tenore. bñ vero dicit qd illū eundē ordinē conferre non posset sed alios bñ posset et pene non debent extendi. hu. aut dicit qd nullū conferre pot. Qd vero dicit qd epō qd ordinatus appar. indignus et ordinator. s. di. tantis et c. daniel hoc est vez fm bñ. ex de eta. cū sit ars. qn ordi. mans p se examinat ordinandū et non per a liū. **Sed** p. iudiciali illi qui non habent sciaz nec s. a etiam vicā qnq; possunt esse vales ad t. p. iudiciali gubernacōnez. Vel p. iudiciali potentia seculari vel p. iudiciali industria naturalē. sed ecclia indig. mi**

nistris non tantū p. iudiciali spūaliū dispensacōz s. etiam p. iudiciali t. p. iudiciali gubernacōne. ergo t. c. **R. a** t. p. iudiciali non sūt querēda nisi p. iudiciali spūalia. **Vñ** de p. iudiciali bonū spūale debet esse licet t. p. iudiciali p. iudiciali. et negligi tanq; incommōdū. **Sed** dicatur qd epus in nullo sufficienti p. iudiciali mistros inuenire n. posset. si tales p. iudiciali in eis requireret qual. describit a sanctis. **R. a** deus nunq. ita deserit eccliam qn inueniant p. iudiciali mistri sufficientes ad necessitatē p. iudiciali si p. iudiciali digni et non indigni. **Et** si non possent inueniri tot mistri quot sūt modo melius esset habere paucos mini stros bonos qm multos malos. ut dicit beat. clemens. et habet ex de eta. cū sit. **Sed** nūquid qui reputat dignus ad vñ ordinem. reputa ri potest indignus ad aliū. **R. a** qd sic si ordinans examinauit p. iudiciali. 40. di. quicūq; 7. 14. q. vl. c. 1. Si aut p. iudiciali semetipm. ab aliquo ordine repellē non poterit nisi forte postq; ordinatus fuit i. dignū se reddiderit. ex de eta. accepim. h. ganf. **Vñ** de scdm bñ. ibidem. qui ordinauit aliquē non potest ei crimen aliquod postea vel irregu laritate obicere n. noua causa supueniente. Si tam p. iudiciali moueret ad aliquā dignitatem possz eum exape. di. 12. nos consuetudinem. et ar. ex de ele. scriptū. non aut accusare. ex de accusacōi bñ. nullū. **Et** si licet qui tolerauit aliquē i officio vel dignitate minori potest contra eū exape. licet non accusare si eligat ad maiore. hec bñ. **Verz** epus eos quos ordinauit p. iudiciali excepōnem a bnficio remouere vel repellere possit. videt qd non. quia illos quos ordinauit reputare debet p. iudiciali. ex de elec. accepimus. s. penl. ibi eo p. iudiciali fertur. t. c. **Ex** quib. verbis satis quidē qd de rigore iuris exp. sse tenere non potest aliqua excepō p. iudiciali tales. equitate tamē pensata potest. quia delictum p. iudiciali redimere non debet i dam nū ecclie. 16. q. 6. si epm. **Sed** p. iudiciali quia quis n. potest venire p. iudiciali factū suū. ex de fi. p. iudiciali. veni. ens. **Dicendū** qd hoc est vez vbi p. iudiciali defectū vult remouere eū vel repellere. secus est si p. iudiciali viciū persone ut dicit in c. accepim. **In** hoc et caū ledere publica utilitas et honestas. ergo iudex occurrere debet. ex de excep. excepōnem. hec bñ. **Ad** huc nota qd hñ. consuluit omnibus epis qd examinet vel examinari faciat. non ex cōscent sicut multi faciūt ne laqueo se suspen dant. **Absolu** at ergo ad cautelam ordiatos pu blice i ecclia ab omni vinculo excōmunicacōis et cum eis sup oib. irregl'aritatib. dispensent. in quib. bus possent et debent fm dñi et canones. **h. a** t. absolucō et dispensacō etiam missis ab extraneo p. iudiciali lato p. iudiciali inq. nē p. iudiciali. cū eodē disp. a. re potest. quia oia illa vident sibi esse cōmissa sine quibus non potest ordinacō expediri. ex de officio dele. p. iudiciali. **In** sup nota fm hñ. qd per p. iudiciali p. iudiciali dispensat in casib. illis in quib. recepi sset execucōnem si mandatū eius ab mī cō interuenisset. puta qn ordinat ab extraneo sine eius mandato. ex de temp. ordi. qd transla cōez. **Item** qn ignorācia iusta excusat. ex de or. ab epō. qui res. c. 2. **In** alijs vero p. iudiciali solū papaz

ex de temp. or. dilectus. **V**el etiā fm eūdem cū
epo delinquēte non potest dispensari n̄ p papā
ar. in c. dilectus. sed cū ordinato potest etiā p
epm. ex ibidem cōsultacōni. **V**el intellige q̄ in
o mibz casibz ex post facto necessitate vel vali-
tate ecclie exigente p̄ ep̄s dispensare. nisi p̄pa
specialiter retinuerit sibi vel suam p se vel per
aliū tulerit. tūc enī requirit sup hoc sp̄ale mā
datū. ar. ex de iudicijs. cū puenisset. Et scdm
hoc debet subaudiri in c. cōsultacōni. sup i^o po-
teris. s. ex hoc sp̄ali mandato. Alij dicunt q̄ p̄
latus qui delinquit non potest dispensare. ar. ex
de cōn. inter vi. et vxo. et si necesse. Et sic intel-
ligi potest illud. ex de temp. or. cū quidā. sed eo
mortuo successor dispensat. ut dicit in c. cōsul-
tacōni. hoc host. ti. de temp. or. **S**ciendū autē
q̄ quatuor casus sūt in quibz dispensacō est of-
ficio p̄hibita n̄ pape. **V**nus est de eo qui se fecit
bis in eodem ordine ordinari. i. q. A. saluberrimū
scdm qui se fecit bis baptizari. de ofe. di. 2. eos.
et c. qui bis. d. quo casu dictū est sup. li. 2. ti. 1.
ar. i. q. vlt. **E**t p̄ filie habet etiam ibidem de ca-
su p̄mo. **T**ercus casus est de eo qui se symonia-
ce vel a symoniacō fecit p̄moueri. q. q. i. ab ex-
cōmunicacōe. de quo habetur infra li. 6. ti. de symo-
nia. **Q**uartus est de eo qui ad subuersionem fidei
hereticis adhaeret et in contemptū ecclie se ab eis
ordinari fecit. i. q. A. quoniam. de quo vide
sup. ar. 3. **V**nde vlt. **S**i bis ordo dāt seu baptis-
mus iterat. **V**el ut vertat fidei stat. ordo pe-
tatur. **V**el si p̄stetur ut vtzqz symō opetur.
Vt dispenset spes irrita proflus habet.

De innocentia ordinandi. ti. 6.
Ende cōsiderandū est de qualitate or-
dinandoz. quales autē debeant eē do-
cet apl's. i. thi. 3. oportet inquit ep̄m
irreprehensibilez esse. vni⁹ vxoris virū. sobriū.
prudentem. pudicū. ornatū. hospitalem. docto-
rem. non violentū. non p̄uissorē sed mode-
stū. nō litigiosū. nō cupidū. sue domui bñ p̄po-
sitū. non neophitū. licet autē apl's istā reglam
de ep̄o posuerit. fm tñ aug⁹. et ambro. est etiā
extendenda ad alios ordinandos. di. 83. apl'us.
et di. 32. cognoscam⁹. **D**e vnoqz ergo canone l'
capitulo regule p̄dicte per ordinem sigillatim
aliqua sūmarie sūt dicenda et querenda. licz di-
ci possent plima. **C**irca primū querūtur pl'a.
p̄mo vtz in ordinando requirat q̄ sit irrepre-
hensibilis siue sine crimine. **R**e q̄ sic ut ait apl's
ad tycū. i. quia in mortali cōstitutus non debet
p̄moueri. ex de temp. or. ex tenore. et c. ad au-
res. n̄ fm determinacōne. que habet ex ibidez
questiū. **V**tz aliquis in p̄cto mortali existēs
posset sine p̄cto vti ordine suscepto. **R**e lex pre-
cipit ut homo iuste ea que sunt iusta exequat
et ideo quicūqz hoc qd̄ ouenit sibi ex ordine facit
indigne qd̄ iustū est iuste exequit et d̄ p̄ceptū
legis facit ac p̄ hoc mortalit̄ peccat. q̄cūqz autē
cū p̄cto mortali aliqō officiū facit. peractat nō
est dubiū qm̄ indigne illud faciat. bñ patet q̄
mortalit̄ peccat. **Q**uid si ex offō teneat vti
nūquid erit p̄plex. **R**e q̄ non ita q̄ nēitatez

habeat peccandi. quia potest vel p̄ctm dimitte
vel officiū resignare ex quo ad executōne ordi-
nis obligat. **S**ed nūquid potest p̄ aliquē secū
dispensari q̄ licite vti ordine. **R**e q̄ non q̄
hoc. s. q̄ homo sancte sancta peractat est de in-
re nat̄ali et de iure dīno quod quidē est indispen-
sabile. **V**tz quilibet actus ordis quez facit
exis i mortali p̄cto sit p̄ctm mortale. **R**e qm̄
cūqz talis exhibet se in aliquo vt mīstrū ecclie
mortalit̄ peccat et totiens mortalit̄ peccat q̄
ens huius actū facit. q̄ dicit dyo⁹. i. c. ecclie ali-
ce gerarchie. imūdis nec symbola. i. sacramen-
talia signa tangere fas ē. **V**nde qm̄ tangit res
sacras quasi suo officio vtentes mortalit̄ pec-
cant. secus autē esset si aliqua necessitate sacra-
mentū aliqō stingeret vel exequeret in illo casu
in quo etiā laicis liceret sicut si baptizaret i ar-
ticulo mortis. vel si corp⁹ xp̄i. p̄iectū in terraz
colligeret. **H**ec tho. hinc est qd̄ dicit di. 20. ante
omnia nichil est in hac vita difficili⁹ laboriosū
et piculosū ep̄i aut p̄sbyteri aut dyaconi offō
sed apud deum nichil beatius si eo modo mili-
tetur quo noster impator iubet. sicut nichil est
miseri⁹ si negligētē fiat. **V**tz peccat morta-
liter qui recipit vel petit aliqō dīmoz ab eo qui
est in mortali p̄cto. **R**e qm̄ diu mīster ecclie q̄
in mortali p̄cto sustinet ab ecclia subditus ei⁹
debet recipere ab eo sacra quia ad hoc ei obligat si
tamē p̄ter necessitatis articulū non esset tutū
alicui q̄ induceret eū ad exequendū aliqū dī-
mōis sui durāte ofcīa tali. s. q̄ ille esset i mor-
tali p̄cto quā tamen deponere possit q̄ de gra
purificat i istancā. h. tho. **S**i esto q̄ criminos⁹ pe-
nitentiā egerit nūquid p̄moueri et ordine sus-
cepto vti poterit. **R**e arca hoc fuerit opi. dīuer-
se quibus ad p̄ns omissis sciendū q̄ sicut dicit
bñ. ex de temp. ordi. ex tenore. circa p̄motos et
p̄mouendos fm hu. et tanē. quatuor sūt ofide-
randa. p̄mū est q̄ntitas criminis vtz sit enorme
vel mediocre. scdm ē qualitas criminis vtz ma-
nifestū sit vel occultū. 3° mod⁹ publicacōnis
scz vtz p̄ opis euidentia vel iudiciis sūiam vel
ofessionē in iudicō spontanea. 4° satisfactō pe-
nitentis an egerit p̄niam veram vel filatā. **S**i
igitur crimē sit enorme fm gaufr. host. et ray. in
distīcte siue illud crimē sit manifestū vel oc-
cultum etiam post pactam p̄niam p̄moueri ius n̄
finit et executōz ordinū susceptoz impedit. ex
de temp. ordi. questiū. 5. i. vbi p̄ncipalit̄ reos
scdm vero bñ. distīgue. quia si crimē sit enor-
me et manifestū deponit nec vnqz restituit p̄
q̄ntitacūqz p̄niam di. 40. miror. **S**i vō sit enor-
me et occultū. mouēdus est q̄ n̄ abstineat a scē-
dere ad superiores ordines non pot̄ stantus vti
ordine suscepto et non cogēdus quia solū dū
habet vltorē. quia latencia p̄cta vincta non
hñt. di. 32. erubescant. et 32. q. 4. xp̄iana. **V**n-
pacta p̄niam sibi imposita vel eius p̄te si volue-
rit poterit officiū suo vti et ad ordines maiores
p̄moueri ut habet in d. c. ex tenore. et ex de sy-
monia ex tuc. p̄ter reos homicidij. ex de temp.
ordi. questiū. vbi exemplificat talia crimina.

scilicet adulterium. puerum. filium testimonium. homicidium. hec bñ. Et principaliter symoniacos. hñ enim scilicet homicidium et symonia etiam post pactam penitentiam impediunt ordinis executionem et beneficium receptum. unde dicitur ex de accusacionibus inquisitionis. Et idem dicendum est de heresi secundum ganf. distingue tamen de hereticis ut super in tit. 3. ar. 3. in illo notabili quod incipit. notandum autem quod episcoporum hereticorum. Et quod dicitur est quod clericus qui detinetur enormi crimine occulto monendus est. non prohibetur a prelato. intelligitur secundum bñ. de seculari non de regulari. ex de tempore ordinis ad aures. quia non habet penitentiam voluntatem. xij. q. 1. non dicens. et c. nolo. et ideo promoueri non potest si contradicatur placatus ut habetur in c. ad aures. vel ius illud aut. c. ex tenore. intelligitur cum quis petens ordinem habet ius petendi. Et ideo prelatus eius qui nouit illius secreta eum repellere potest. ar. ex de spon. pma. hec bñ. Et hec distinctio habet etiam super in precedenti. q. quid si uult et petat. et c. Si uero sit mediocre notorium non potest etiam si penitentiam egerit sine dispensacione promoueri nec ordine suscepto uti. ut a cōtrario sensu habetur in d. c. quesitum. §. 1. ibi respondetur. quod si. et ex de coha. de nra. et c. quesitum. Sed post penitentiam vel penite pre potest ex quo per superioris dispensationem. sic loquitur ex de bigamis. quia. et de de. qui. sane. 2. Si uero sit occultum et non egerit penitentiam monendus est ut abstineat ab ordine recepto non tamen cogendus. imo relinquatur sue conscientie ut habetur ex de tempore ordinis. quesitum. ibi qui si non penituerit. et c. et di. 3. habuisse. potest ergo ad superiores ordines ascendere etiam inuito prelato non sit religiosus vel simplex beneficium. secus est si ipse iurata habeat vel aliud beneficium et requirat ordinem certum. sic intellige illud ex de tempore ordinis ad aures. et de eta. c. 1. Sed si penitentiam vel pre penitentie egerit monendus est ut abstineat a superioribus licet ueraciter susceptis non tamen est cogendus. sic loquitur ex de tempore ordinis. quesitum. ibi per penitentiam. et c. et ex. et c. ex tenore. et sic non eget dispensacione quod crimen occultum fuit. et sic intellige sententiam illorum qui dicunt peccatore celebrare post se post penitentiam sine dispensacione. Prodest autem ad illud dispensacio quia. §. non potest de isto per ea accusari. 3. q. 2. admonere. et ex de si. per brox. ex tua. hec bñ. et uenit cum eo ganf. hñ. tamen plenius dicit. Secundum uero bñ. distingue in medioctri notorio. quia si sit notorium ex eo quod est in iudicio convictus vel timore pbacionis confessus oportet. di. 81. si quis clericus. et hoc etiam dicit ray. Si uero est publicum per opus euidentiam vel confessionem spontaneam tunc pacta penitentia potest cum eo misericorditer agi plus vel minus secundum quod episcopo suo fuerit uisum. 24. q. ult. si quis presbiter. et c. 40. di. per bñ. Et hoc totum intellige cum egerit penitentiam ueraciter et non sit latens quia si sit latens non restituet. di. 1. dum ostendit. hec bñ. Ray. autem dicit quod si sit manifestus per confessionem factam sponte in iure et non metu pbacionis non deponere ita pascit. sed fieret illud quod legitur. 4. q. 8. qui amiserit. et c. si quis presbiter. ubi dicitur quod talis si sit sacerdos non caret

missa. si diaconus euangelium non legat. alios aut ordines exequi poterit. Nota tamen quod si clericus confiteatur publice etiam ex iure se omisisse crimen tale quod vergit in alterius infamiam vel per iudicium. puta aliquem nunc coniugatum se promittit de florasse vel simile. licet infra dicatur quod ex iure factam regulariter non pare per iudicium confitenti. Iste tamen de suspendi ab officio et beneficio. ex de excess. pla. quia sit graue. hec ray. Si uero sit manifestum per infamiam deficientem accusatore et probacione legitima. indicetur ei purgacio quia prestita absoluet. si uero in ea defecerit deponetur. ex de adu. significasti. et de purg. ca. ex tua. Ex pre dictis constat quod leue delictum sine occultum siue manifestum nec deicit promoueri nec impedit promouendum. promissa di. elicit ganf. et hñ. ex de tempore ordinis. ex illo. c. quesitum. Et nota diuersitatem inter ganf. et hñ. ex una parte. et bñ. ex altera quod illi non distinguunt de peccato enormi. Et sic manifestum vel occultum. bñ. uero sic. Item illi non distinguunt de modo publicacionis peccati mediocriter bñ. uero sic. Adhuc nota circa materiam istam quod innoc. super c. ex tenore dicit quod in occultis peccatis sufficit absolucio presbiteri ante clauum. ar. 6. q. 1. illi qui. Nec requiritur dispensacio aliqua ut suum officium exequatur vel ut promouatur licet si ex humilitate abstineat mereatur. ar. in c. quesitum. Et hec sunt uera non sit tale crimen quod impediat executionem officii etiam post pactam penitentiam. et que sit cum eo hñ. super c. quesitum. Sed quid uocatur hic delictum enorme. et mediocre et quod leue. Respondeo enorme delictum uocatur secundum bñ. homicidium di. 40. miror. homicidium inhabilitacionis inducit horrorem sanguinis. Item heresis in qua post uulnus sanatum deatrix remanet. 1. q. 1. uentum. homicidium inhabilitacionis ratio est immunitas criminis. Item symonia in ordine. ex de accus. inquisitionis. homicidium inhabilitacionis ratio est uicium et infectio ordinis. Sunt etiam quedam alia delicta que dicuntur enormia non tamen isto respectu sed alio ut respectu penitentiae et indisponibilitatis symoniace in beneficio. De illa non potest homo penitere nisi resignet. ex de symonia. marchus. non potest dispensacione habere. 1. q. 1. erga. dispensatur tamen cum non symoniace. licet symoniace promouetur. ex de symonia. de regularibus. Item respectu depositionis si quis excommunicatur in contemptum clauum celebravit. ex de de. exco. m. latroes. Item respectu infamie omne delictum quod inducit ipso facto auilam infamiam. 3. q. 1. §. porro. Item respectu originis ut est infamia descendens ex delicto per sententiam declarato. 2. q. 3. §. hinc colligitur. hec ganf. et hñ. Quid autem uocetur medioctre delictum habetur ex de tempore ordinis. quesitum. §. adulterium. puerum. filium testimonium. fornicacio. fraus que habet dolum adiectum. non enim omnis fraus est dolus ut cum quis deapit te ipsa intentione vel uoluntate fallendi. et sacrilegium furtum et cetera mortalia que specificantur. 40. di. qui in aliquo. et 24. di. §. alias. et c. criminis. et ibi et quoniam uis apud. et in pluribus alijs di. et capitulis decreti. Exape tamen homicidium quod ibi nunciat quia si uoluntarium fuerit. enorme erit ut dictum

est. hec hoste. Scdm tamē bñ. adulterū. pūriū flm testimoniū. et homicidiū sē pēa enormia vt patet scuenti verba eius sup̄ posita. leue vō delictū est minutū siue veniale d̄ quomulta habes exempla in d̄. s. alias igit̄. que aut̄ sūt minuta tē. que sūt etiam venialia habitū. est sup̄ li. 4. ti. 319.

De monogamia. ti. 10.
Postea considerandū est de 2° c. regule aplice que est q̄ oportet ordinandū esse vni⁹ vxoris virū. i. monogamiā. i. monos q̄ est vni⁹ et gamos q̄ ē mulier. di. 26. c. 1. Et circa hoc q̄runt pl̄a. p̄mo quid istud c. intelligit̄. s. negatiue vel affirmatiue. R̄ q̄ negatiue. i. non pl̄ium. sicut econuerso. in ore du. vel tri. tē. i. paucōz. ex de testi. in nomine dñi. Quare bigamus arcetur ab ordine. R̄ ppter tria. p̄mo ppter defectū sacri. Nam p̄ sacramentū ordinis ostēdit̄ quis mīster alioz sacramentoz. qui vero alijs sacm mīstrare debet nullū in sacris pati debet defectū s; oī mode pfectus esse. defectus aut̄ sacri est qñ oppositū significatōi sacri integre inuenit̄ in aliquo. Inteḡ vero significatō mīmonij est significatō diu. etōis vni⁹ xpi cū vna ecclia. qñ g^o quis diu. gic pl̄ibz vel vni in pl̄es diuise in eo deficit sacramentū. 26. di. acud⁹. et ex de bigamis debet̄ tū. Scdo ppter signū incōmētie. di. 83. pposuisti v. s; fortasse. Sic enī dicit ambro. quid erit hoz tator viuicitatis q̄ iungit̄ frequenter. di. 26. vna. 3° ppter progranuā orōis. vt habet̄ in d. c. vna. et c. vlt̄. In quot casibus strahit̄ bigamia. R̄ in. A. Prim⁹ ē cū quis diuersis epibz hz pl̄es legitimas vxores et cognoscat ambas. Scds cū quis diuersis epibz pl̄es habet. vnam de iure et alterā de facto. et cognoscat ambas. et iudicat̄ talis bigamus non ppter defectū sacramenti cū in veritate non sit bigam⁹. s; ppter affectū intencōis cū ope subsecuto. ex de bigais. nup. hec ray. Et fm rod. hec bigamia interp̄tatie potest̄ intelligi de illo solo. qui sciens impedimentū strahit̄ de facto. secus est si ignorās impedimentū strahit̄ de facto bona fide. Nec conē dicit̄ illa decretalis nup. et illa cū a nobis. que est ibidē quia loquit̄ de illo qui ante sacz ordi nem strahit̄ cū vna et post sacz ordinem strahit̄ cū altera sicut patet in illa decretali. qñ habet̄ integra. et ex de sen. ex. nup. et inscēter in p̄mo casū strahendo. et ideo forte bigamus reputat̄. Vnde forte secus est de eo qui non peccauit strahendo s; excusat̄ ppter excusabilem facti ignorantia. cū pene sint pod⁹ restitgēde qm ampliāde. Terc⁹ casus est qñ eodez tpe hz pl̄es. vñā de iure. et alterā de facto. et cognoscat ambas. Et silr fm ganf. si neutra habet de iure sed tantū de facto vt si strahit̄ vno et eodem momēto cū vqz. tūc enī cū neutra mīmonij tenet. ex e. nup. Silr si strahit̄ de facto cū pluribz diuersis epibz. Ad hūc casū videt̄ p̄tinere qñ quis ducat aliquā p verba de pñti et illa vi uente vl̄ mortua ducat aliā de facto. Sed scdm cho. ex hoc non sit irregl̄aris. Si tñ p eccliam

cogatur ad p̄maz redire statim sit irregl̄aris cū debitū soluit̄ seu reddit̄. Quare qñ contrahit̄ siue de iure siue de facto cū vidua ab alio marito cognita et eā cognoscat. Secus esset si esset vgo relicta. Qñtus est qñ strahit̄ sū de iure siue de facto cū corrupta a quocūqz siue scēter vel ignorantē et eā cognoscat. 6°. quādo p̄pam vxorem cognoscat scēter vel ignorantē postqz ē ab alio cogta et oēs isti mōi pōt̄ hñt̄ ex e. sup̄ eo. i. glo. A⁹ ē qñ post votū solēne cōtinētie strahit̄ de facto licet n̄ possz de iure mīmonij et cōsumat vt hētur i. glo. p̄dicta. Et tñ n̄ est irregl̄aris ppter defectū significatōis i sacro cū nō sit ibi sacm. s; qz simplr statutū ē eo qd cōtra talē psumit̄ de incōmētia. et vt sacm ordi dis in maiori reuerēcia hēat̄. Distigue tamē in hoc casu. qz talis aut solēnsauit votū p ordi sacri suscepōz et sic est bigamus. cū eo tamē pē dispensare ep̄s fm bñ. ex de cler. oim. sang. Et fm rod. b⁹ ē vez si strahit̄ cū vgie. alias secus ē. Aut p rligōis p̄fessōez et sic ē est bigamus. 21. q. 1. q̄t̄. cū eo tñ non pōt̄ dispensare ep̄s. vt dicit̄ ioh. ibidē. In p̄mo casū p̄dcoz. A⁹ est ppter bigamia et vñ in ceteris aut̄ large et interpretat̄. Et licet in aliqbz eoz n̄ sit mīmonij sacm. est tñ ei⁹ silicudo. Et possz q̄libet dictoz casuū p̄bari p sp̄ale caplm iur̄ canoic. s; ppter breuitatē omisi. S; q̄re magis nocet q̄ ad p̄nā irritatis viro q̄ corrupta sit vxor ei⁹ ab alio qz qd ip̄met sit corrupe⁹ cū alia. cū magis nocē sibi debet̄ culpa p̄pā qz aliena. R̄ rō est fm q̄sdā qz ecclia nūqz fuit iūcta adulcō. n̄ n̄ vni sp̄sō. s; sp̄sō ecclie aliqñ hñt̄ synagogā q̄i cōcubinā. Et iō cōsumatō mīmonij cū muliere pri⁹ corrupta ab alio magis est q̄ significatōem mīmonij qz qñ vir corrupe⁹ cōsumat mīmonij cū muliere nō pri⁹ corrupta. Sed hec racō nulla videt̄ aliqbz qz vt ip̄i dicūt vna fuit si des antiqz et modernoz ita et vna ecclia. Vñ et sancti p̄res veteris testamēti iā panebāt ad vnitatē ecclie. ideo collectō eoz nō debet̄ dici fuisse concubina sed sponsa. Vñ etiam a p̄phetis sponsa vocat̄. Si esset vez qd illi dicūt copula fornicaria esset sacm vnionis synagoge cū deo qd est absurdū. Et iō dicunt̄ aliter. s. q̄ mot⁹ non distinguit̄ fm sp̄ez p sp̄acōez adter minū a q̄ sed ad quē. Et iō cōsumatō mīmonij cū nō p̄us corrupta licet sit a viro p̄p̄ fornicatōne corrupto cū alia. non sit deficit ab integritate significatōis cōiūctōis xpi et ecclie sic cōsumatō mīmonij a viro n̄ p̄ corrupto cū muliere ab aliq̄ corrupta. Ergo si mulier esset suscepibil⁹ ordi. n̄ fieret irregl̄aris p cōsumatōne cū viro n̄ p̄ corrupto. licet ip̄a fuisset ab alio corrupta p fornicatōz. h̄ rich. et cho. S; q̄ re bigamia i mīmo⁹ n̄ cōsumato nō fac̄ irregularē sic i cōsumato. R̄ qz gūioz ē defect⁹ significatōis i mīmonio cōsumato qz m̄ n̄ cōsumato pl⁹ ei⁹ sūt ponderadi defect⁹ i rebz cōsumatis qz in his q̄ nōdū puenerūt ad cōsumatōz. hec rich. Vñ ille qui deflorauit aliqm fornicarie et postea eam duxit in vxorem sit bigamus.

Re quidā dicunt qd nō. qz ibi est vnicus vnice
et eodēso. neuter em diuinit carnē suā i ples
qd videt sufficere. ex d bigamia debitum i tex.
et glo. circa finem. et di. 26. acua. et ar ex qui
filiū sūt le. tancā. Et hec opi. est celebrior scdm
gāf. gōf. ray. t bñ. ex de biga. debitū. bar.
bñ. in quadā questione. t jo. an. li. 6. de cle.
gū. clera. Alij dicē strariū quos sequit hōf.
quia virgo debet esse sponsa qñ mrimomū cō
trahit t etiā qñ psumat. alias ibi desit signa
culū sacri. quia vir significat xpm t vxor ec
clesiā que est virgo non hñs maculā neqz ru
gam. de quo habet ex c. debitū. t. 24. q. 2. cū so
deras. debet ergo dēpōsari in vgnitate. 3. q. 4.
qualis vir virgo dēpōsata in vgnitate. tē.
Et virgo debet esse in contractu. 32. di. nemo
et di. 32. curandū. t c. papim. postea tam ex
ponit. vgo. t non ab alio cognita. sed hanc ex
pōitōnez non admittit hōf. Quid si quis cre
dit strabere cum vigne t iuenit illā corruptā.
Rē non debet pmoneri. di. 41. qui in aliquo.
Lex em pmoconis factū requirit non volūta
tem. 24. q. c. vlē. Quid si marit accusat vxo
rem de adulterio. t pendente accusacōne cogno
scit eam etiā ad pceptū ecclie nūquid ex hoc sit
irreglans. Rē q sic quia irregularitas sepe cō
trahit solo facto sine pēto t absqz volūate vt
dicitur supra. Quidā tñ hūc excusant. quia qñ
magis pātē qm agat. t ppter bonū obediētie
ar. 2. q. 1. quod culpā in fi. t quia mortaliter
peccat si nō reddat. ex de gū. lepro. c. 2. §. vlē.
Sed hoc nichil est quia si consciām habet poa
vltqz ad finem litis excōicacōnem sustinere debz
ar. ex de sen. ex. inquisicō. Et si lter si absolui
tur adhuc non consulo q cognoscat n irregulari
tatis fieri velit. Nec peccat cū ob adulteriū cō
missū p exceptōnez ortam eam repellat. de hō
require infra li. 8. de mrimonio. ti. de diuorē.
hec hōf. Sed ray. videt dicere strariū. s. q. te
neat reddere quia non debet eam ante sūam
sua possessione spoliare. 11. q. 1. res. **V**tz bi
gamus accedēs ad ordines characterem acapi
at. Rē q sic. ar. di. 40. quicūqz penitens. nam
bigamie non est annexa irregularitas de iure
natāla. sed de iure positūo. Nec itez est de esse
dialibus ordinis q non sit bigamus. **V**trū
talīs habeat etiā executōez ordinis quē accepit
Rē si talis ignorat se esse bigamū executōez ha
bet admin? quo ad se iusta t pabili ignoran
tia excusante. ar. ex de ordi. ab epō. c. 1. in fine
nec em dēt fides sacri. ex de pfbro non bapti
aplicaz. Sed si sciebat vel veritatez postea repi
at ab executōne abstinere teneat. ex de pfbro nō
bap. veniens hec hōf. **V**tz bigam? gaudeat
pūlegio clericali. Rē de hoc fuit alēcacō antiq
tus. di. 48. quisquis. que dēdōit. ex de bigais
alēcacōis. p quā decretalem habet q bigami sē
oīno pūlegio clericali nudati. t cohibicōi fori
secularis additi. i. astricti consuetudine contra
ria non obstat. t sic exponit. c. de appel. ad
dictos. i. rstrictos. Et hoc dico sū sē bigami vē
sine interpretatue. **S**ed nūquid hoc est verum

de clericis constitutis in ordinibus sacris. **R**e
q non. **V**nde in eis non habet locū. ex d biga.
a nobis. De constitutis vero in ordinibz mio
ribz intelligendū est illud c. alēcacōis. et id
quisquis. hec gar. ibidem. **V**tz cum bigamo
dispensari possit. Rē q sic p papam. Et hō pēz
triplici via. pma sumit ex pte plenitudis pote
statis pape. licet em papa dispensare nō possit
contra ius nature nec contra ius dñm. quia
vtroqz iure est inferior. t vtzqz tanqm funda
mentū supponit. tamen quia est successor petri
pñapis aploz habens pēatemequalem. sū eam
dem pēati petri. t inferior obligare non pot est
supiorē. nec par parē. pdeo papa de plenitudie
pēatis dispensare potest ptra statuta quozcūqz
aploz. si tam vim non habeant ex iure nate
vel dñm. di. 82. pfbiter. Sēda sumit ex pte intē
cōnis apli. quia non phibet dispensacōnez sed
ostendi t de iure cōi tales non esse pmonēdos
Vnde lūa? papa cū panormitano epō qui fuit
bigam? dispensauit. di. 32. lector. in glo. Sīcu
bi ergo legat q papa hoc non potest. siue non
licet defacili hoc facē ppter reuētūciā aploz. dōz
expos. i. n. agruit sue potētie. sic expō ex de sta.
mo. cū mo. m. fi. t. 23. q. 4. si paul. Sic etiā m
telligit illud di. 40. miror. t illud. di. 32. lēoz.
vbi dicit q bigam? dispensatōe potest pmonē
ri vltqz ad subdyaconatū mclufine exigēte ne
cessitate intelligit secundū statū ecclie pmitie
fm quē subdyacon? n erat de nūo sacroz ordi
nū. sed hodie papa defacili non dispensaret. hō
hōf. t pueniūt cū eo cōiter omīs doc. Aliqui vō
dixerūt q papa non potest dispensare cū vero
bigamo q recipiat dyaconatū t sacerdotiū qā
tpe xpi t aploz fuerūt ordines sacri. quia nō
potest dispensare contra doctrinam sacre scri
pture si tamen talis ordinetur recipiet caracte
rem t papa dispensare poterit cū eo i executōe
illoz ordinū. **V**tz epi possint cum bigamis
dispensare. Rē q sic sicut cōiter dicitur in mi
noribz ordinibus. di. 40. quicūqz. 2. quia dñs
non sūt ministri. nec rectores nec habent offi
ciū pōicandi. vnde de diuisione non est tamen
dū m talibz. secus est de sacris. de pte. di. 2. tri
bus. Si ergo bigam? ad sacros ordines pmo
ueat ordinatus ab executōe. ordinator vero ab
ordinū quos pūlit fm bñ. collacōe suspēdit.
quia in hoc casu ptra aplm dispensare nō licet
cum bigamis. licet cū ordinante possit. ex e.
sup eo. Quidā tamen dicunt q eps potest i sū
dyaconatū dispēfare ppter necessitatē. ar. di.
32. lector. t c. subdyacon. t c. se. In strariū
est illud. ex de bigamis. nup. t c. sup eo. vbi d
hoc in glo. fi. t di. 40. si quis viduā. Quidam
etiā dicūt q eps potest dispensare etiā m maio
ribz ordinibus cū illis qui volūt m religioe
deo seruire ppter vitandū religiosoz discursū.
hec tho. sed ptradicit illi aliqua iura pmissa.
Quare magis pmitit epīs dispēfare cum cri
minoso qm cū bigamo. cum vtzqz sit contra
aplū. Rē quia criminofus phibet ordiari. pte
crimen. hoc aut p pñiam purgat t p psequēs

criminosus in pristinum statum restitutus videtur. et ideo cum eo per episcopum dispensatur. sed bigamus ordinatur. et prohibetur propter defectum sacri qui per penam pergamini non potest. 7. c. h. rō trahit ex glo. ex e. si eo.

De sobrietate. ti. 9.
 Emde considerandum est de 3. caplo regule aplice. s. q. oportet ordinandum esse sobrium et redire in idem cum illo quod dicitur infra non violentum. Inprimam enim ubi et potest quilibet vitare. unde apostolus rom. 13. non in omnes sacros et ebrietatibus. 7. c. Et papue clerici. ex d. vi. et h. de a. crapula. quia pinguis venter ut ait hieronymus. grossus gnat sensum. cum e contrario sacerdotalis sensus vigil esse debeat et tenuis ut habetur di. 22. q. 1. v. l. vnde v. l. vna bibas pce iubet h. lorch et p. f. archie. Notandum quod ebrietas dicitur triplici. primo dicitur ebrietas pena et obliuio mentis. et hec non est peccatum. 16. q. 2. sane. 2. dicitur frequens actus bibendi. et h. ut ait augustinus est veniale peccatum si sit assidua. quia tunc est mortale et maxime si nouit vires vini et non vult apponere aquam. di. 24. q. 1. crimis. 3. dicitur quedam dispositio mentis et studium. i. studiosa consuetudo inebriandi se defacili et hec est secundum mortale peccatum. di. 34. ante omnia. Item clerici non debent intrare tabernam nec ibi comedere nec bibere nisi forte causa necessitatis ut in pergruacōe. di. 22. non oportet. 2. et c. non liceat. Ad dū etiam alii qui per clerici non debent habere tabernas in quibus. s. p. sonaliter ministrant aut ubi exerceant ibi nestas. s. m. ray. et rōd. Item non debent clerici laici celebrare diuinum in symbolis vel confectis seu commissalibus ut in c. dictis. nisi forte causa parandi pauperes. 22. di. si quis despiciat. Item non debent permittere diuinum in ecclesia nisi causa necessitatis. quia in necessitate aliqua etiam honesta diuinum ibi fieri possent ad opus hospitum trans eundem. 22. di. c. penit. et v. l. Item non debent se mutare ad potus equales ut habetur ex d. vi. et h. de a. crapula. Nec etiam amore aliquorum sanctorum vel aliarum penam bibere vel se iurgitare in publicis diuinis quibus interfuit ioculatores interesse. de off. di. 4. nullus. et c. se. vbi dicitur quod clerici a spectaculis que in nuptijs vel cenis exercetur interesse non debent sed surgere de diuinio et abire antequam incipiant temelid ioculatores. hec ray. Pena vero deseruientis ebrietati est quod si episcopus vel presbyter vel diaconus admonitus non desistat deponatur. subdiaconus et inferior siue laicus et clericus cōione pue. di. 24. epus. Si vero semel ebrius fuerit aut bis. 30. diebus spacio a cōione submoueat aut corporali supplicio subdat. 34. di. an omnia. Et si a superiori admonitus hō modo non satisfecerit ab officio et beneficio suspendatur. ex d. vi. et h. de a. crapula. in fi. hodie vero s. m. hof. Item videtur de subdiacono et diacono. ar. ex d. de seruis non or. miram. Et est hic casus in quo peccatum mortale non inducit depositum nisi admonitus non desistat. Alii si usuras recepit di. 24. epus aut presbyter. Tercio si defuerit ab officio ecclesiastico. di. 92. c. v. l. s. m. g. hoc tamen non in dico secundum mortale peccatum. di. 24. q. 1. alias. d. diles

aut propter ebrietatem mortem sibi ostendens a munda remouetur. ff. de re mi. omne delictum. s. pen. hec hof.

De prudentia. ti. 9.
 Istea considerandum est de prudentia ordinandi siue de 2. c. regule aplice. Circa quam sciendum quod ordinandus debet habere sciām sacre scripture. di. 36. p. totum. Et h. ad subditorum alias informandas. di. 36. c. 2. s. ecce. et s. si quis vult. Et ideo statutum est licet male seruet ut in metropolitanis ecclesiis magistri theologie teneantur et quod clerici exētes puendam suam ad audiendum sacram theologiam papiat integra stipendia. imo si non sufficiat eis sua et honesti sint et bene discant debet eis ecclesia necessaria ministrare. ex d. magis quia nonnulli et c. sup. specula. Non autem requiritur s. m. ray. g. hof. et h. q. ordinandus habeat sciendam e mimentem sed sufficit quod habeat competentem id est sufficientem ad suum officium exequendum. ex d. elec. cum nobis olim. Debet etiam ordinandus habere sciām seclariū scripturarum. di. 34. q. 1. sed cōtra. et c. turbat. Et hoc ideo ut vey a falso discernere sciat. et viam ad sciām pietatis hbeat. non autem ad voluptatem addiscat. di. 34. cur et go. Et per hoc soluitur contrarietas multorum capitulorum eiusdem di. 30. statutum est ut in qualibet ecclesia cathedrali habeatur magister libaliū aram ex d. magis. c. 1. et c. quia nonnulli. quod intelligitur tunc de trivialibus que habilitant ad sciām pietatis non de quadrivialibus que s. m. hiero. licet in se contineant veritatem non tamen ducunt ad pietatem id est ad sciām pietatis vel ad cultum dei qui consistit in fide spe et caritate. di. 34. si quis grammaticas. Et dicitur scienda pietatis s. m. hiero. nosce legē scriptas. Et intelligere prophetas. in euangelium credere. epistolam non ignorare. ut dicitur in d. c. si quis. Autores etiam gentiliū et huiusmodi libelli legi pnt eadem causa quia et scie triviales. et si quis boni lector in eis inueniat tanquam propriū seruet et in bonū vsū conuertat non rōe autorum sed quia in se est bonū di. 34. turbat. et c. qui de mensa. et c. si quis vey et c. relatu. in fi. h. enī fecerunt paulus. hiero. augustinus. et alij sancti. Leges vero et prophetiam clerici pnt audire diuinum non causa cupiditatis vel voluptatis. ar. di. 34. c. 1. et c. legimus. et c. rācō. hoc est vey nisi sint monachi vel regulares vel sacerdotes vel habentes personatus. i. dignitates. ut decanatu archidiaconatu. vel nisi sint habentes plebanatu. qui si audierint nisi infra spatium duorum mensium ab audiendo destiterint ipso iure sunt excommunicati. ex ne cleri. vel mo. super spec. hec g. Debet etiam ordinandus habere noticiam seculariū negotiorum quia non tunc spiritualia sed etiam temporalia debet subditis et necessitatem padētibz ministrare. di. 29. p. totum. et ex d. renū. nisi s. porro. et di. 86. fratrem. Sed nūquid laicus oīno lras ignorans recipiet caracterem si ordietur. R. q. sic. quia ex quo baptizatus est suscepibilis est cuiuslibet sacri. cum baptismus sit ianua oīm sacrorum. di. 32. q. 1. re. arca finē. Et facit ad hoc illud. 1. q. 1. vetitum. s. sed dicitur. hec est

opi. ray. gof. hof. r. innoc. Quidā tamē ōrū
dixerunt ppter illud qd habet di. 38. om̄s. f. q.
ſſa ſūmī ſacerdoti i eloquia dīnīe est tradita.
ſed hoc eſt referendū ad executōnem ordiſ que
ſine ſiſ fieri nō poſeſt. **Ad** h^c nota q. ppter
ſimplicitatē repellit quī ab obtinendo ep̄atū l'
aliā admīſtracōnem r curam ecclīe. ſed non
dīcīſ ab obrento. imo datur ei coadiutor. di.
39. per. r. A. q. 1. quia frater. r. ex de elec. cum
m. cūcīſ ſm ray. **Contrariū** tamen eſt exp̄ſū.
ex de eca. r. quali. q. uis. vbi ep̄s remouet ppter
defectū ſrature qm etiā phibet ſferre clericalem
conſuram illiterato. **Et** qui ſtrafecerit. f. con
ſurando eſt p annū ſuſpenſus a collacōe eiſde;
li. 6. de temp. or. null^o. **Item** ppter illiteratū;
p ep̄s petere reſignandī licentiā. ex de renū. n.
ignomioſū eſt em̄ ep̄o q. querat ab alijs edoce
ri cū ip̄e alios debeat edocere. di. 36. f. ecce. r. 1.
q. 1. viliſſimus. et. 8. q. 1. licet. imo talis debz in
ep̄m eligi cū opacōe ceteri grex dicant. 24. di.
f. nūc aut.

De pudiciā. tit. 10.

Dē p̄ſiderandū eſt de 4°. c. regule
ap̄ice. f. q. oportet ordinandū eē pu
dicū. debet em̄ ordinand^o eē pudic^o.
ſc. ut moribz r verbis pudorez ſuū indefinē
oſtendat. **Vnde** in lege dictū eſt ſm aliā tranſ
lacōne verecūdos r verentes facite filios iſrl'.
Et ambro. verecūdia ingenuos p̄dit natales
Quidā vero qui ſūt adeo impudētes q. ſe faciūt
ioculatores ſue goliardos aut buſones ip̄o iu
re carent omī p̄uilegio clericali ſi p annū illam
artem exercuerint. aut etiā ſi minori tpe eaz
exercuerint r 3° moniti nō reſpuerint. li. 6.
de vi. r. ho. cle. imo etiā nec minimis ioculato
ribz r hiſtoribz clerici itendāt ut habet ex e.
n. clerici. **Nec** ludos theatrales r laruales in ec
cleſijs fieri ſuſtineant. ut dicitur ibidem c. cum
decorē. **Vbi** dicitur etiā in gloſa q. probi
bitam eſt cauſa etiā ludibrie monachali vel
aliō religioſo habitu vti. r grauiter punitur
qui hoc facit. in aut. de ſancit. ep̄ſcopis. f.
vel. **Non** tamen prohibetur ibi repreſentari
p̄ſepe dñi. herodē. magos. ſepulcrū xp̄i r ſilia
que ſueniūt quibz dñi feſtis cū huiūdi exērent
ad deuocōnem. ar. de oſe. di. 2. ſemel. **Sciendū**
etiā q. notat jo. an. ſup illud c. clericū. nō re
probat facere aliquid iocū cauſa infirmitatis
vel alterius honeſte rei. r facit ad hoc qd notat
jo. de aſtaritſis r alijs qui vtiunt varijs inſtra
mentis. di. 86. donare. **Cauere** autē debent cle
rici a mulieribz ita ut cū eis nō habitēt. hieſo
ſi cū viſis habitent femine non dēnt viſcariū
dyaboli. **Nec** eas frequēt corpale viſitēt. di.
31. hoſpiciolū. **Et** familiaritatem eaz nimiam
vitent. 18. q. 3. p̄nicōſam. **Item** eaz tace^o oīno
dediment. **Vnde** v. **Ni** fugias tactus vix euica
bit acc^o. **Hos** ergo vita ne moriaris ita. **Vnde**
refere gō. q. quidā p̄ſbr ſuā ſorore diligens. tñ
quafi hoſtē cauēs eam ad ſe p̄p̄ accedē non ſi
nebat. di. 37. quidā p̄ſbr. **Sed** nūquid licz ali
quo modo clerici habitare cū femis. **Re** q. ſic

cū aliquibz. f. cū auia. mſe. ſore. amita. ma
tertera. ſilia fratris r ſororis. vxore filij. r ge
neraliter cū omibz que ſūt ofanguinee p lineaz
tranſuerſalē vſqz ad 2° gradū icluſiue. ar. di.
81. cū omibz. **Cū** his vero que ſūt conſanguī
nee p lineam aſcendētez r deſcendēte vſqz ad
2° gradū. ar. ex de ofang. non debet. r di. 32.
interdixit. r di. 81. nolumus feminas. **In** his
em̄ naſale fedus nichil ſeui criminis p̄mitit
ſuſpicari. ex de cohabitacōe a nobis. **Sed** contē
quia ibidem dicit. c. 1. q. nullus p̄ſbr retineat
etiā eas q̄s canones ocedūt. **Re** ad h^o dñi.
dicit q. caplm p̄mū illi^o tituli corrigi p i^o po
ſteri^o editū. f. a nobis. **Alij** vō ut ray. r gof.
dicūt q. p̄mū caplm loquit de mulieribz que r
ſi non ſint in ſe ſuſpecte hnt tamen alias mu
lieres de quibz ſuſpicō p̄ oziri. ut dicit di. 81.
legiſ. **Illud** vero caplm a nobis. et alia ſilia lo
quūt de ill^o q. nec ſint ſuſpecte nec ſuſpectas
ſecū tenent. bñ. autē dicit q. p̄ caplm loquit de
clericis ſuſpectis r inuenibz r d mulieribz ſuſpe
ctis. ar. di. 32. q. dñi. **Contrariū** vero loquit d mu
lieribus nō ſuſpectis. hof. vero dicit diſtinguē
do q. duplex eſt ſuſpicō. vna rōne inuentutis.
alia rōe extraneitatis r vbi aliqua illaz inter
uenit non pnt cohabitare ut habet in c. 1. ſi ve
ro neutra ſit ibi poſſunt. **Et** in ca p̄uilegio a no
bis. dñmō pſonas ſuſpectas nō teneāt ſecū. ut
in c. 1. et dictū eſt ſup. **De** mulieribz etiā que ſe
ofanguinee vltra 2° gradū lineae tranſuerſal
diſtinguit ray. q. aut ſūt ſuſpecte quia iue
nes. aut non. ſi ſic non pnt clerici cum eis ha
bitare. ſi non. pnt. **Et** ſilr diſtinguit d acillis
et ſic intelligit di. 83. feminas. et di. 32. interdi
xit in ſi. **Domales** etiā non tolerant cū cleri
cis ex de cohabitacōe. c. 1. **Et** breuiter nō debet lo
qui clericus ſolus cū ſola. di. 82. clericus ſolus.
Ep̄i vero nullam oīno ſecū debent habere mu
lierem. ar. di. 32. quozdam. et ex de oī. q. u.
ſane. ſm gof. r hof. ſcōm vero ray. licet hoc eſ
ſet tutū et honeſtū qd eſt de ep̄is dictū. non tñ
obſtāt eiſ illa iura. q. illud c. quozdā loquitur
qm ep̄s habet imoderatam cū ſilia familiarita
tem occaſiōe cui^o a ſubditis vilis habet. **Et** i^o
c. ſane. loquit de vxore ep̄i que oīno debet reli
gionē intrare. **Non** debent etiā feie qm dīna of
ficia celebrant ad altare accedē. nec p̄ſbro mī
ſtrare. aut itrare cancellos vel etiā intrare cho
rū vbi cantant clerici ſtare vel ſedē. ex de vi. et
ho. cle. c. 1. **Femine** etiā ſacrate nō debēt arca alea
re incenſū portare. de oſe. di. 1. in ſancta. imo eē
nec viri laici debent ſtare vel ſedere iux altare
inter clericos qm dīna mīſteria celebrāt ſed qm
volūt adorare vel cōicare tunc pnt accedere. ex
de vi. et ho. cle. c. 1. **Et** h^o ſm inno. intelligit
de honeſtate. **Notandū** etiā q. ſicut dicit bñ.
ibidē in ecclīa eſt quidam locus cōis qui dī ec
cleſia. **Et** quidā ſpecial' p̄ſallentibz qui dī chor^o
qui diuidit cancellis ab altari. quidā p̄p̄ mī
ſtrantibz qui dī ſacrarīū. quia non niſi ſacra
ti debent ibi ōtingere ſacra vaſa. de oſe. di. 1. in
ſancta. dicit etiā dyacomū quia dyacomis ibi

mistrat altari. di. 32. non oportet. dicitur etiam
psbriū. de pfe. di. 2. sacerdotū. dī. et scā scōz. ex
de vi. et ho. de. c. 1. **S**i quā penā patientē clericū
cū mulieribz hēcantes. **R**e. hī qbz pcedit nullā
s; alij q. scubinarij vocantē penā pa autē. de qb.
sic distiguit hos. clis dī. aut est suspectus aut
notoriz. aut pēte occulte. si sit suspectus. aut ex
illa suspicōe oriē scādālū aut n. si sit tūc ei pē
indici purgacō quā si non psterit vel psterit
defecerit puniē tanqm suice. ex e. tua nos. in
fi. **S**i non tūc est monēdus ne cū suspecta ali.
quatenus puerlet. et si post trmā monicōem cū
ea pfabulari vel puerfari inueniat. factus ē no.
tori. iuris et de iure. et iō est excoicandus. suspe.
cta vō est canoice indicāda. vt ex e. si quisqz.
Et videt q. in hoc casu posset tanqm suice. de
gradari. et seculari curie tradi. ar. in aut. de sā.
cul. ep. i. s. psbris autē et dyacoibz. c. vlē. **S**i vō
sit notoriz. facti vl. iuris ipso facto patit et incō.
tinenti est ab offō suspēsus. **V**t habet di. 32. nul.
lus. et c. pter hoc. et ex e. vīa. et c. tua. et c. vlē.
pōns et a bñficō scdm qdam vt habet di. 32. si
quis amodo. et c. si quis sacerdotū. **A**lij vero di.
cunt q. est suspēsus ipso iure ab offcō. s; qntū
ad bñficiū est monēdus. **E**t notoriz. facti forte
degradari. **N**otoriz. vero iuris pēmpari debz si
sit accusatus. **E**ti is qui degradari debet monē
n. se corrigie eps eū bñficō puare poterit. vt
habet ex e. si aut. vel si vult pē eū de grā pmo
ab offcō suspendere et pēmpada crescente ei au.
ferre. **V**t ex e. sicut ad extirpandaz. **E**t hoc agē
ne decetero faciat et eisdem penis cogē vt de p.
dictis pñiam agat. **I**tem si quincat est deponen.
dus. di. 32. psbr. **E**ti miteat suspēsus ad se.
dem aplicam. et referat lras aplicas n. pñien.
tes seriem rei nichil pñit ei. vt dī. ex e. sup eo.
vbi vō crimē trāstat ē op. exemplo. et iō si ad
dimissā redit vel aliā acapit p eo pē excoicari
iō ē deponi. vt dī. ex e. clericus. **N**ec debet cogi
quis vt ibidem dī. ab iurare scubina qd est vez
de eo de quo pñmit q. iuramentū non seruet a
lias secus est. vt dī. ex e. qui cle. vl. vō. ex tua.
licet ei quidā intelligant de vxore p iō. c. 34. q.
6. ab ista die. **S**cripsit tñ gōf. q. si inuenit et cu.
pious secū habeat euidentē in domo inuenulaz
et suspecta non est fornicacō notoria tamen p.
sumpta. **S**ed scdm hos. talis videt notoriz. fa.
cti ex quo publice et euidentē detinet eā secū. si ei
inueniret cū suspecta sel. duz esset iudicare eū
notoriz. tñ pñmit n. post monicōez factaz vt
ex suspicōis colligi pē. **S**i vero sit penit. occult.
eus patit penam qn tñ ad se q. incōtinēti ē sus.
pēsus. quilibz enī i mortali pñitutus ē suspen.
sus vt habet ex de temp. or. c. fi. et di. 6. testm.
tñ qd in tolerat ab ecclia pñt et debent ab eo au.
diri dīna et recipi ecclastica sacra. ex e. nra. et
c. fi. **S**i in hoc casu nō crediē testimōijs. i. ver.
bis simplicibz aliquoz sed testibz. s. iuratis. vt
ex e. tua nos. de hoc habitū est sup. li. 2. ti. 16.
Sed nōne fornicacō est pñm mortale. di. 24.
s. alias. cui. pena est deposicō. di. 24. c. fi. et di.
32. si quis clericus. et c. romanus. **R**e. quidā dīet

q. b. capitlm pñmet rigorē s; illud c. di. 32. fra.
ternitatis. pñmet equitatē q. mltū rigori dī. p.
poni. di. 40. pondet in fi. et ex de transac. c. fi.
qmeli. est de mīa qm de crudelitate reddere rōz.
di. 96. non satis. **I**deo etiam debet mīdus agi
in fornicacōe. quia hodie pauid inueniūt imu.
nes ab ea. vt inuit dīctū c. fraternitatis. **P**ulci.
tudī autē est pñdū. ex de cle. ex latores. **G**of.
vero notat q. rigor fuari pē de iure. s; equitas
ex dispensacōe. **N**ec obstat illud c. fraternitatis
q. cū dī. ibi defectus tps nri n. pñt hāc ma.
nere censurā. subaudi scdm gōf. rigōd et mōi.
spensabilē. fornicacō enī. pñriū. furtū. et ho.
mīdū equipant. di. 32. psbr. s; pñt illa tria
pñt quis bñficiū. ex de iur. iur. querelā. ex dī. pe.
nis tue. g. etia pñt fornicacōz. ar. ex de temp.
ordi. c. fi. **N**ec obstat q. est cōe viciū q. pñter
hoc est magis op. exemplo. hos. vero credit q.
vbi est gñe scādālū pē iudex ex causa rigorem
fuare. et ex causa remittere et dispensare. ex de
transac. c. fi. **E**t hoc intellige si quincant i mo.
dū accusacōis. tūc enī standū esset rigori vt o.
stendūt capitla s. allegata. **I**nsup nō q. si qd
clīcus monasteria monialū sine manifesta et
rōnabili causa frequētare pñsumpserit pēp.
arceat. et si non destiterit imunis ab offcō red.
dat. si sit laic. excoice. ex de vi. et ho. de. mō.
steria. **S**i ex q. viciū dīcet esse frequētia. **R**e.
scdm glo. ibid. videt q. ex duabz. **A**r. oppositi.
di. 26. vna tantū nec repetita. q. veniā crimia
nec semel omīssa non habent. c. de epa. audi.
l. 3. **S**i ergo vltra vicē vñā sine manifesta et
rōnabili causa illuc ire nō licet. quia statī pñ.
sumit malū. **Q**uā penam patiētur scubine
ex clīcoz coibz. **R**e. scdm hos. scubina dīd
aut est occulta aut publica. si occulta sic puniē
tñ in foro pñali et hoc p sacilegio et adulte.
rio. vt habet. 2A. q. 1. q. xpo. **S**i vero sit vxor dī.
facto psbr. siue clericū in sacris pñtenti publice
ducta et hoc scdens quia plus delinquit pl. p.
niatur. et ideo ipa et proles eius in fuitutē ecclie
cui. ille est clīcus redigunt et sic vendūt et rōi.
mūt. vt habet di. 32. quidā. et 14. q. vlē. cum
mlti fui. **A**lij vero dīct q. si nō habz pñm vē.
dī. si autē hz in fuitutē redigē vt dīctū ē et p.
eadē iura. sed pē etia dīd q. et scubina clīd pu.
blica ē excoicāda. vt dī. ex de sen. ex. si scubie.
quo facto n. absoluet mlti n. satisfactōe pñm.
sa cū offensa sit manifesta. ex de v. sig. ex pte.
Erit autē hec satisfactō q. iteret monasteriū. vt
dī. di. 32. frmitatis. et sic rōdīgē i fuitutē mō.
sterij. di. 32. eos. **Q**uidā tñ itelligūt iō c. fmi.
tatis. qn hoc mulier pñt. alias est pñriū di.
32. seriam. et. 32. q. 1. integritas. **V**t pñt dīd
q. supiora capla debent intelligi de fuitutē mo.
nasterij. et hāc quā iura s. vocant vxorez hos.
vocat publicā scubina. nō ei pñt vxor esse. vt
dī. ex de cle. diu. sane. **A**d h. nō q. dī. pñt
tens viciū pñra nāam secularis deponit vel sb.
audi religiosus in ara. monasteriū derudī.
vel expone vel p. et ad pñiam pñtū pagendā
sed laicus excoicatur. ex de excels. prela. dīct.

Nec debet clericus de sua incōtinentia gloriari. alias ppter scandalū et infamiam ortam debz ab officio et bñficio suspendi. sed nec mulieri quā se dicit cognouisse debet eius pfessio p̄iudicare i a liquo. vt habet e. ti. c. quā sit graue. **Sed** que dispensacō adhibet̄ arca p̄sbroz vel clericos concubinos. **R.** fm̄ gof. et hosē. magna vt n̄ renouent̄ ab officijs et bñficijs. ex e. siue. et c. si aut. **Ad** alcōra tam̄ officia non ascendant vt habet. 14. q. 8. hi. qui. **Maiores** vt ad maiores ordines p̄mouent̄. vt dī di. 32. ff. natus. **Maxia** vt ad dignitates ascēdāt dī. 33. habuisse.

De ornatu. ti. 11.

Postea cōsiderandū est de 6. c. regule aplice scilicet de ornatu. debet aut̄ ordinand⁹ esse ornat⁹. et interi⁹ virtutibus et exteri⁹ bonis morib⁹. vt sit et i cibo et potu temperatus. de quo habitū est supra. 3. c. eiusdem regule. **In** cōuersacōne honestus de quo dictū ē in c. p̄cedētē. **In** incessu maturus. op̄posito ei cor poris q̄ntitatē indicat mentis. vt dicit aug⁹. dī. 22. c. vlt. **In** orōne et lectōne assidu⁹. hec ei debent esse opa clericorū. dī. 36. c. vlt. **In** hīen regulatus. s. scdm̄ ea que habent̄ ex de vi. et ho. de. et sp̄aliter. c. clerici. officia et si. de vi. et ho. quilibet qui. vbi statuit̄ pena venientis cōtra. **Item** in vestibus cōformet se clericū pf̄uētū regionis et illis cū quib⁹ viuūt ne alias sup̄sticiōsi et p̄p̄erite videant̄. ar. de ofe. dī. 2. ecclesia et dī. 30. si quis viroz. semp̄ tamen seruando in omnibus honestatez. hec bñ. sup. c. clericū. et gof. tamen adim⁹ cū ministrant vestem talarem habeant sicut aaron. dī. 33. non liceat. dicit tamē canon qd p̄sbrī non vident̄ n̄ stola induit id ē cappa vel suppellicio. **Eti** sine stola spolient̄ simplū recedat si cū stola triplū. 21. q. 2. nullus. et c. se. et. 1. q. 2. si p̄biteri. **Item** si religiosi diu se pf̄fessionis predicent dei verbū et diuersitas habitus suscitaret infidelibus scandalū debent se inuicem p̄formare q̄ntū ad sup̄iorem vniū habitū reglarem. ex de vi. et ho. de. deus. **Si** tam̄ sint monachi vel reglares cōmorantes in scolis cū scolarijs. non ideo debent deponere habitū religionis. **Nec** abbas eoz ppter scolares sup hoc cū eis debet dispensare. **Nec** ipi debent vti illa dispensacōe si de facto dispensauerit cū eis hec rōd. **Item** clīci non debent portare arma. **Eti** si portauerit debet excōicari. ex dī vi. et ho. de. **Si** etiā tercō admoniti nō destiterint p̄uē p̄uilegiū clericatus. 24. q. 2. si quis suadente. et ex de sen. ex. in audientia. **Non** debent in quā ferre sine iusta causa. **Nam** si transeant p̄ loca periculosa ferre p̄nt̄ ea ad terrore latronū licet nō debeant p̄uēre. 23. q. 3. maximian⁹. h. inno. sup. d. c. clericū. in glo. **Item** ab officijs indecentibus op̄scunt̄ p̄missionē p̄uilegiū clericalis. ex dī vi. et ho. de. p̄ocefans. **Adhuc** nō qd ex cā pegrinacōis sū timoris vel nēccitatis l' alia fili causa honesta licet clerico habitum trans formare et assumere habitū laicalem vel p̄niam lem vel silem. 21. q. 2. ep̄i. et ex de vi. et ho. de. et c. officia.

De hospitalitate. ti. 12.

Deinde cōsiderandū est de 1. c. f. q. d. ordinandū esse hospitalē. debet em̄ ordinandus esse hospitalis. quia vt dicit hiero⁹. domus clericorū debet esse cōes. 16. q. 1. q̄ntū. **Et** hospitalitatē hortari non poterit qui domū suā hospitib⁹ claudit. 21. dī. 5. 1. **Sciendū** aut̄ qd hospitalitatē alia est violenta et ad hanc non tenent̄ clerici. ex dī emu. ecclesia. c. 1. **Alia** caritativa. **Et** hanc aliqui petūt q̄i ex debito vt p̄dicatores et p̄lati. **Alij** simpliciter. s. p̄ corpis sustentacōne. **In** p̄mo casu subdistinguitur quia si sūt noti et cōstat eos missos vel istitutos ad predicandū vel ad p̄laturam. recipiē dī sūt. **Si** vero sūt incogniti vel dubitant an tale officiū sit eis om̄issū debet hoc examinari et inquiri an ita sit quia arca maiora p̄iculum vertit. non em̄ das tantū typhala s; accipis spiritua alia ab eis in quib⁹ vertit magnū p̄iculū si ab alio papiant̄ qm̄ ab illo qui dare potest vt dicit dī. 22. quiescam⁹. **In** 2. casu. s. cū petat p̄ sustentacōe corpis. s. l' subdistinguenndū est. qd aut potes omnib⁹ abūndare aut non. **In** p̄mo casu debes dare oib⁹ indigentib⁹. **Ad** hoc inuitat nos exempla loth et abrahe. qui om̄s ind̄nter recipiebant. **Inter** om̄s etiā reape angelos meruerit. **Nam** si non om̄s recepissent forsā iter alios etiā angelos repulissent vt habet i d. c. quiescamus. **Danda** est etiā excōicatio. 11. q. 1. qm̄ in fi. **Et** idē dico de quolib⁹ p̄core nisi n̄ abo secur⁹ iusticiā p̄emnat. **Nam** in tali casu sicut dicit aug⁹. vlt⁹ esurienti panis tollit qm̄ frangat. vt dicit. 4. q. 4. nō om̄s. **Sed** etiā in stidam negligat et ad mortem esuriant̄ alend⁹ dī. 66. p̄alce. **In** 2. casu. s. cū non potes oib⁹ satisfacere. dicit ambro. nouē esse p̄sideranda. s. fidē. causā. locū. tps. modū. necessitatē. sanḡnis. p̄p̄inquitatem. etatē. debilitatē. op̄icōnez siue nobilitatē. **Fidem** quia fidelis est p̄ferend⁹ infideli. **Causam** qd illi qui tenent̄ capti ab hostibus sūt alijs p̄ferendi. **Locū** vt si iustus p̄t de bitū excludet̄ in carcere et in penis atq; supplicijs. **Nam** licet oib⁹ debeat misericordia tamē iusto ampli⁹. **Temp⁹** quia si tpe afflictōnis sue nil a te impetret. si tpe p̄culi quo rapit̄ iuste ad morte; plus apud te pecunia tua valeat qz vita morituri. non est leue p̄c̄m. **Modū** vt n̄ totū vni n̄ simul opes effundantur. s; discrete dispensentur nisi forte aliquis vellet ex toto relinquare seculū. **Necessitatem** vt p̄p̄inqui sanguinis extraneis p̄ferant̄. **Ita** tamē qd cām p̄stet non n̄ ḡra. i. non dicit̄ ppter carnalem amorē sed pascant̄ ppter nature sustentacōez. **Etatē** quia senes sūt iuuenib⁹ p̄ferendi. **Debilitatem**. quia claudi ced et cōsiles debent p̄ferri sanis. **Nobilitatē**. i. verecūdiam que īgenios p̄dit natales qd p̄feram attendit̄ in his qui ex diuicijs sine vicō cedderūt in egestatez hec exponitur plene. dī. 86. non satis.

De doctrina. ti. 13.

Postea cōsiderandū ē de doctrina ordinand⁹. hec aut̄ consistit in corpiendo

alijs casus in quibus licet penitus clericus a quocumque clerico vel laico. ut habetur infra li. 1. A. 1. 3. de penitione. vide etiam illud quod notatur infra. ar. 8. per finem. Item nota quod non tunc.

Equidem videtur de 2. ar. 1. de homicidio spiritus. Et nota quod pena eius. quia enim ad penitentiam quicquid sequitur homicidium. idcirco dicendum est hic de pena homicide secundum casum. Homicida autem diuersimode puniuntur secundum quod homicidium diuersimode committitur. Idcirco etiam simul est videndum quod modis homicidii pertrahatur. Sciendum igitur quod homicidium quicquid committitur spiritualiter et interpretatur. quicquid corporaliter. primo modo committitur dupliciter. scilicet omittendo ut cum quis videtur proximum in extrema necessitate et non subuenit cum posset subuenire. Et sic dicitur de 6. pasce fame morientem. si non pauperis occideris. Et omittendo. scilicet corde. ore. et opere. corde scilicet odiendo. 1. jo. 3. qui odit fratrem suum homicida est. Ore. scilicet detrachendo. Unde beatus petrus detractores dicit esse homicidas. Et malum suadendo siue consulendo. unde augustinus. si fratri tuo mala persuades occideris. Ille enim qui odit in corde occidit quia vellet non esse aut non bene esse quod odit. Detractor vero proximum occidit in conscientia alterius in qua vivebat per bonam opinionem. persuasor mali proximum occidit in conscientia eiusdem in qua vivebat per bonam voluntatem et post mortem per penitentiam. De his tribus dicitur de penitentia. 1. homicidiorum. omnis iniquitas. noli putare. Opus autem omittitur proximum scandalizando per malum exemplum. Unde gregorius in pastoralis dicit quod mali plati tot mortibus reus sunt quod ad posteros peccatoris exempla transmittunt. Et generaliter omnis iniquus mortem ad nocendum fratri operatur de genere homicidii. Pena poietorum homicidiorum est penitentia.

Equidem de 3. ar. 1. de homicidio lingue et pena eius. Circa quod sciendum quod corporaliter et verum committitur homicidium in diuisione anime a corpore. hoc autem contingit dupliciter. scilicet lingua et facto. Primo ergo dicendum est de homicidio quod committitur lingua. Committitur autem lingua tripliciter. scilicet precepto. consilio et defensione. de primo et 2. modo exemplum per se patet. de 3. ar. 1. de defensione est exemplum cum quis dissuadendo retrahit a bono proposito hominem volentem liberare alium a morte. et sic quodammodo indirecte fit homicida. quod est intelligendum si dissuadeat corrupta intentione. secus esset si hoc faceret ut a periculo siue damno illi precaueretur. potest etiam poni exemplum secundum rationem de defensione rei in causa criminali per aduocatum ubi actor nisi probauerit tenetur ad rationem. Quolibet autem trium poietorum modorum commissum homicidium dicitur ray. esse mortale peccatum. Sed hoc intelligas sane. scilicet de precepto iniusto vel eius qui non habet auctoritatem precipiendi. Et de consilio iniusto siue corrupta intentione dato. Et de defensione iniusta siue corrupta intentione facta ut poietum est. alias si iniusto precepto iudicis vel prelati. si iniusto consilio assessoris et legitima intentione interueniat homicidium nullum committitur peccatum. primum probatur. 23. q. 8. questum. secundum ibidem c. illud. tertia. 23. q. 84. quibus in vltimo ad 5. in registro. Huius homicidii

pena. scilicet commissi lingua est irregularitas que etiam post penitentiam pacem impedit promouendum et dicitur etiam promoueri de penitentia. 1. c. periculose et de 40. si quis viduam. Sciendum autem quod cum dicitur homicidium committi consilio. hoc secundum rationem intelligitur de consilio exhortationis vel approbationis non de consilio simplicis credulitatis vel rationis. Innocentius vero ex e. ad audientiam. 1. dicit quod tunc quis consilium vel mandatum in morte alterius dedisse intelligitur quando hoc suaserit vel rogauit vel mandauit vel alias consuluisset utilitatem ostendendo que consequeretur. Quid est de eo qui non consuluisset homicidium sed illud ex quo sequitur homicidium. Respondetur Innocentius ex e. ad audientiam. 1. quod talis fit irregularis ut si suaserit iactum machine vel baliste vel quod ea ad capiendum castri quod non potest facile capi sine morte hominum. si ibi interueniat homicidium in capiendum castri irregularis erit. Secus videtur quibusdam si mandet quod poietorie vel furtive capiatur. tunc enim licet illi qui ad hoc vadunt aliqui occidant consiliari. propter hoc non erit irregularis nisi verisimile esset quod hoc sine homicidio fieri non posset. Alii dicunt et forte melius quod cum opus illicitum consulat erit irregularis si mors inde sequatur. ar. ex e. ostendebat. Id est si mandauit aliquem verberari quia satis verisimile est quod se defenderet. Secus est si consuleret licitum opus ut quod caperet maleficum vel alius consiliis etiam si mors inde sequeretur quia hoc non consuluisset. ex e. c. si. Septem tamen fit irregularis si directe mortem alius consuluisset. ex ne clerici. si iam. Nec refert utrum statim post consilium fiat homicidium vel post longum tempus nisi consiliari reuocet consilium primum. imo etiam necessarium videtur quod occidendo nunciet quod sibi caueat non probabiliter credat quod ille cui consuluisset a proposito resipiscat. In eo autem qui per se fieri mandat homicidium sufficere videtur quod tantum mandet contra rem ut pacem cum occidendo inerat sciens eo cui mandauerat. Ad diuersitatem huius est quod quicquid aliquis vult mandare alteri et per alio tantum occidere videtur quod strario mandato vel straria voluntate omnia debeat cessare. Sed quoniam per se tunc ille qui consuluisset semper debet dissuadere et etiam per facere si consilia dicitur caute tamen ne aliquem poiet. Si autem ille cui consuluisset prius occidat quam reuocet consilium etiam si prius penituerit videtur quod irregularis erit. hec Innocentius. Et eadem poiet hoc in glo. ibidem. Quid si alicui consulat quod aliquem occidat et ille occiditur ab eo quem occidere volebat. Respondetur secundum Innocentium ibidem scilicet in c. ad audiam. aliqui dicunt quod est irregularis quia consuluisset illicitum opus. Alii dicunt strarium. quia non consuluisset in morte huius sed alterius nisi fraudulenter consuluisset vel nisi verisimile in occidendo mortis periculum esset. Magis tamen Innocentius. vult sentire cum primis et eadem refert hoc. ibidem.

Quid si quis consulat alicui quod se in mare precipiat vel alias se interficiat. credit Innocentius ibidem quod sit irregularis si hoc ille faciat. ar. de 40. si quis viduam. Quid si aliqui custodientes laborantem in extremis de consilio alius utant eum super aliud laicus ut dicitur moria. nuncquid hoc consulens et facientes ex hoc fuerint irregulares. Respondetur secundum rationem quod

hic si ex veritate tali dicitur moriatur quia forte an-
helitus via precluditur. vel ex violentia mori apo-
stema rumpitur et suffocatur. Nec cum eis per episcopum
dispensari licet de peccato possent a placitis suis ab-
solui. siue sint seculares siue religiosi. hoc sal-
uo quod a talibus non possunt absolui simplices per-
sonae si talia sibi retinuerunt episcopi. Si autem ex hoc
non dicitur moriatur non sunt irregulares. sed eis
sufficit penitere de peccato et de mala intentione. Si
vero dubitet an ideo mors fuerit subsecuta. de-
ponant ad arbitrium boni. vi. leue et temeraria con-
sciam alias tunc eligat viam. ar. ex de sen.
ex inquisitione. Nec est credendum si fiat aliquid
tale secundum sortilegium alicuius vetule. puta si po-
nat securis ad caput mortui quod ex hoc dicitur mo-
riatur cum talem virtutem non habeat huius sortilegia
de peccato tamen debet agere penitentia. hec rodo. Quid de
illo qui volenti per amorem mortis fugere consuluit
quod remaneret et ipse ei pacem procuraret cum illis qui
volebant eum interficere et sic remansit et interfe-
ctus est ab illis. nunquid ille consulens ex hoc irre-
gularis erit. R. si consulens ille causam probabilem
habeat credendi quod ille remaneret periculum ei non
immineret. puta quia cum esset pater vel dominus vel
intimus amicus querentium eum occidere merito po-
terat presumere posse eos ab illo proposito cohibere
non fit irregularis. sed alias fit. si non ha-
buit probabilem credulitatem sed temerariam pre-
sumptionem et maxime si lata fuit culpa vel ne-
gligentia que est prope dolus. Quid si quis querens
in gremio an liceret christiano occidere paganum non as-
suadendi sed exponendi quid de hoc sentiret hoc
licere responderet. Non credit rodo. quod ex hoc fie-
ret irregularis. licet ille ostendens de tali responsione
postea occideret paganum. quod etiam respondendo
erzasseret. Quid si iudex secularis consulat clericum
peritum. R. clericus offerendo generaliter cum ipso dicere
potest fures incendiarii. et homicidae sic debet pu-
niri de iure civili. q. 4. de latrocinio. non descendere
ad aliquod factum speciale. ut sic potest consulens quod
suggerentis opera fungatur. ff. de questionibus. l. 1.
§. questionem. Si tamen clericus sciat vel credat
iudicem habere coram se causam criminis de quo querit et
sponsionem caute declinet nisi posset recta ostende-
re reducere causam criminis ad civilem sic potest intel-
ligi illud. 23. q. 1. de peccatis in summa. hoc glossa.
Quid si clericus errauerit respondens fornicato-
res esse puniendos ad mortem et iudex secutus
responsionem puniat tales ad mortem nunquid irre-
gularis erit qui sic respondit. R. si clericus ille
reputetur iurisconsultus et super hoc consulti consuevit
et respondere consuevit. distingue quia si errauit
in apud iuris et ubi sunt operi. varie peritum re-
spondit secundum operi. sua in qua etiam erant aliqui
periti non erit ex hoc irregularis dum tamen re-
sponderit super hoc esse varias operi. Si autem igno-
rauerit ignorantia crassa et supina ubi nullus
iuris peritus probabiliter dubitaret si sequeretur mors
ex eius responsione irregularis erit cum fuerit in
culpa lata. Si vero non reputetur iuris peritus nec
respondit iudici ut iuris peritus sed simpliciter
dixit illud quod de talibus sentiebat cum non presumeret

nec presumere deberet quod sequeretur eius responsio;
non erit propter hoc irregularis si non responderit
in casu de facto. Si autem responderit scienter in
casu de facto particulari et ex hoc mors sequatur
fit irregularis cum fuerit in culpa sic respondendo.
hec rodo. Et argum. ad ultimum membrum. ex de
exce. pla. ex lris. in tex. et glo. Quid si quis
alicui suadet quod exponat se periculo pro patria sua
vel pro iure suo. R. secundum Innocentium. ex e. ad audien-
tiam quod non est irregularis etiam si ibi moriatur
ille cui consuluit. 23. q. 3. pro membrum. et c. se. 11. q.
8. et c. se. Sed si sciret eum ibi moriturum tunc videtur
quod fiat irregularis. et idem dicit hostiens. ibidem.
Quid si quis alicui consulat quod se exponat mori
in dubitante pro christi honore vel pro fide vel pro sta-
tu ecclesie. R. secundum Innocentium. ibidem quod non fit ir-
regularis etiam si mors inde sequatur. quia christus
subiit mortem pro nobis et sancti martyres mori
tunc sunt pro christo. idem dicit hostiens. ibidem. Unde in
quosdam hereticorum excusant ab irregularitate
quod sciunt quod statim cum puniantur aliquem esse hereticum
debet occidi. 23. q. 8. legi. et q. 4. si audieris fratrem
Equit videtur de 2. §. de homicidio. Will. 1.
quod omittit in foro iusticie et de pena eius.
Facto enim committit homicidium quodruptum. §. iusti-
cia. necessitate casu. et voluntate. de quolibet ho-
minum dicendum est per ordinem. Et primo de homicidio
quod committit iusticia. Circa quod sciendum quod hoc fit
cum iudex malefactorum iuste condemnat ad mor-
tem vel ministri. i. officiales siue executores siue in-
dici a iudice iussus iuste condemnati occidit.
Nec enim peccat homicidium non ex odio persone
nec ex delectatione fundendi sanguinem nec amo-
re spolioz nec pro precio sed pro sola iusticia et obe-
dientia cum cordis dolore et compassione hoc faciat.
Probat hoc ad ro. 23. dei enim minister iudex est in
eo qui male agit. loquitur de illo ad quem pertinet
facere iusticiam. 23. q. 4. miles cum minister. cum hoc
erit in pluri alius capitis eiusdem ordinis. et di. 86.
odio. et di. 24. vera. Pro homicidio autem isto
scilicet iusticie facto iusta et recta intentione nulla
imponitur pena. Ex ipso tamen homo irregularis
efficitur. Unde irregularis est quicunque in causa san-
guinis fuerit iudex. assessor. procurator. advocatus
accusator vel etiam rei secundum quosdam officialis. re-
stis. notarius. scribam. proferens vel scribens leges
vel dictans attestaciones. examinaciones. lras. pro
vindicta sanguinis destinandas. ex ne clerici. vi.
mo. scribam sanguinis. et c. clericis. et ex de exce.
pla. di. 1. aliquos. et c. si quis post. Si tamen non
sequatur mors vel effusio sanguinis potest episcopus dispen-
sare ut infra dicitur. Item secundum Innocentium. clericus non
debet scribere testes in forma autentica si tamen
scribat non in forma autentica non fit irregu-
laris. Dicunt etiam Innocentius. et hostiens. ex ne de.
c. pen. quod qui scribit testes in causa sanguinis
non fit irregularis nisi sequatur homicidium. dicit
etiam ibi hostiens. quod si quis scribat quod aliquis capia-
tur et in captione occidatur fit irregularis. licet se-
bens causam ignoraret. Quid de episcopo vel alio
plato qui habet iurisdictionem episcopalem in aliqua villa
vel castro. nunquid intermittere se potest faciendo

iusticiam aliquo mō. **R**e q̄ debet ibi cōstituē
iudicē psonā seclarez q̄ causas audiat et preci
pue causas sanguinis cui pot̄ et debet pape q̄ fir
miter teneat iusticiā. **E**t si iudex ille q̄rat ab eo
quid agi debeat de aliquo dephenso in crimie p
quo de iure debeat infligi pena sanguinis pot̄ re
spondere. **H**o nō pmet ad me q̄re iurispitos q̄
imo potest eē ei iniungere vt sup̄ hō veritatē inq̄
rens iusti de debitu exequat. **N**ec fit ex hoc ir
regularis licet puniat eū pena sanguinis quia
licet clerici non liceat causas sanguinis agita
re licet eis tū qui iurisdicōez obtinēt t̄palē quā
debent et p̄nt sine metu irregularitatis alijs de
legare. **E**t si appellet ad eos itez alijs delegent.
Lo 6. ne cle. vel mo. eps. **C**aveat tamen placus
ne p̄ter suā responsiōz directā v̄l indirectā in
dex intelligat q̄ eū pena sanguinis punire debe
at. **E**x de exco. pla. l. i. **S**i nūquid fit q̄s ir
regularis ex hoc q̄ est p̄ns vbi exerceat vidicta
sanguinis. **R**e placus h̄ns iurisdicōez non d̄
interesse cause sanguinis neq̄ executiōi s̄ntie s̄
guinis quia deo posset incidere causā deposiciō
nis quia videt interesse tanq̄m autētem p̄stās.
vt habet in d. c. l. i. **A**lias aut̄ vbi placus ex
sola curiositate inter fuerit n̄ p̄siliū auxilium
vel fauorem aliq̄ mō ad hoc dedit. ex hō n̄ fiet
irregularis tam grauit̄ peccat. **Q**uid de iur
dice vel officiali vel milite vel aduocato qui in
causa sanguinis recepit huiū officia tam nō
sūt executi ea. **R**e hu. notat. q̄. di. si quis q̄ n̄
sūt irregl̄ares. **I**udex tamen qui causam san
guinis examinauit et aduocat̄ qui in ea stetit.
et officialis qui opam ad effundendū sanguinez
ex suo officio dedit sūt irregulares licet mors l̄
effusio sanguinis inde secuta nō fuerit. **E**t idē
dicendū est de illo qui ex odio opam ad occiden
dū aliq̄ dedit sed tamen non occidit nec mu
tilauit. **C**um talibz tamen eps dispensare pote
rit. **D**e milite vero dicit hu. q̄si fuit in bello
et p̄a non stetit q̄ occiderit repellendus videt̄
p̄ter duplicitatez quā i tali facto h̄re potuit.
si aut̄ ibi non p̄cussit nec ad hoc opam dedit li
cet ibi fuerit non repellit̄. **H**ec de ro. **Q**uid
de clericis illis qui iur̄ ignari zelo fidei et p̄ in
dulgentia habenda portauerūt ligna p̄ hēticis
shurendis. **R**e si materia quā tulerūt coopar
ta est ad morteē eoz sūt irregl̄ares nec dispen
sat̄ cū eis n̄ p̄ papā. **S**i aut̄ nichil fuit coopar
ta quia forte erant mortui anteq̄m essent ac
censa non sūt irregulares vel saltez eps potest
cū eis disp̄sare. **S**i aut̄ pbabiliter dubitet v̄
t̄p̄ sic v̄l sic acciderit certi tam sint q̄ illā mate
riā in igne posuerit. retineat certū et dimittat
incertū. nec sine pape dispensacōe mistrent n̄
pmouean̄. **E**x de temp. or. ad aures. et di. 4.
de his. i. **H**ec ro. **I**tem fm ray. clericus b̄ndi
cens aquā feruentē vel ferz candens vel pugi
les fit irregl̄aris si sequat̄ homicidiū. **S**i ro.
credit strariū. dicit tam q̄ dicere strariū nō ē
secus.

Alit̄. v.

Equit de 4. s. de homicidio q̄ omittitur
necessitate et de ei⁹ pena. et sub hō mēbro

dicit b̄n. ex e. sicut dignū. cōtineri homicidiū
q̄ cōmittitur defensione. **E**t scdm eundem b̄n.
ibidem et alios m̄gr̄os cōiter distinguūt quia
aut necessitas illa fuit euitabilis aut nō. si sic
quia potuit sine occasione euadē. re⁹ est homici
dij et tanq̄m homicida p̄ntiam agere debet nec
ad maiores ordines ascendet. **N**ec etiā in sus
ceptis tolerat̄ n̄ ex magna dispensacōe. scdm
aliquos. s. ray. et b̄n. scdm aliq̄s vero. s. scdm
gof. post pactā p̄ntiam de iure cōi potest officiū
ordis exequi iam suscepti. sed ad superiores non
ascendet sine magna disp̄sacōe. **S**ic itelligūt
diuisimode illud. di. 40. de his clericis. c. 1. et 2.
Et scdm ray. necessitas euitabilis intelligit̄ n̄
tū in eo qui t̄p̄e occisiōis homicidiū vitare po
tuit. sed etiā de eo qui culpa sua ad talez neces
sitate deuenit. **V**el scdm ro. qui potuit pre
cauere ne in talē necessitate incideret. vt cū q̄s
videns exercitū venientē ad obsidendū castz cū
fugere posset inclusit se intra castz in nullo p̄
tinens ad eū. et postea necessitas est secuta. **S**e
cus est scdm ro. si domiciliū vel res suas ibi
habeat quas seruare volebat. **S**i aut̄ necessi
tas illa fuit inuitabilis et occidit hominē sū
odij p̄meditacōe. imo cū ai dolore. vt se et sua
liberaret cū aliter non posset. nec peccat nec pe
tere tenet̄ n̄ ad cautelam p̄pter dubietatis siue
dupliciter ambigū. quia potest timere q̄ in
aliquo excesserit vel ne ex indignacōe vel ira
cundia aut libidine vindicte et non ex necessi
tate se defendendi mort̄ fuerit. vt dicit. 28. q. 4.
excoicatoz. ita corde tamen semp debet dolere et
quali suis p̄ctis ascribere q̄ tantā necessitatez
incident. **E**t sine homicidio liberari non potue
rit. quia vt dicit ggo. bonay mendum est ibi
culpam agnoscere vbi culpa nō est. ex e. in te
cisti. et di. 4. ad eius. in fi. **T**alis aut̄ homicida
non est irregl̄aris. vt est exp̄ssū. di. 40. quia
et ex e. c. 2. et 3. et c. lator. hōse. aut̄ dicit quidq̄
dixerūt aliq̄ q̄ non fit irregl̄aris q̄ nō potuit
vitare vt cū quis fugiendo se defendit timens
mortem si capeat et alius sequebat̄ eum iniuste.
Secus est si iuste. ar. ex de eta. c. 1. **E**t q̄ dicit̄
ex e. c. 2. in fi. peniteat. expone. i. penitere bonū
est. sed hoc intelligit̄ q̄ piculū corpis iminet.
secus est si de rebus timet. ar. ex e. suscepim⁹.
Aliqui vero ponūt exemplū tale vt b̄n. ex e. si
cut dignū. in glo. nūquid in fine. clericus tene
bat gladiū in manu ad suam defensionem et
paganus irruit in eū. ita q̄ clericus nullo mō
potuit euitare. et sic ille interiit ex gladio pre
ter p̄positū tenentis illū. **S**ed scdm hō. hō ho
micidiū p̄ dicit casuale nūc aut̄ ē exp̄ssū h. 4. d.
homicidio volūta. v̄l casuali. si furiosi. q̄ si q̄s
aliter mortem vitare non valens suum occi
dat vel mutlet inuasorem non fit ex hoc irze
gularis.

Alit̄. vi.

Equit de 6. s. de homicidio q̄ cōmittit̄
a casu et pena ei⁹. vt cum quis arborem in
cidit et arbor cadens aliq̄ opprimat et filia.
Sed hoc est distinguendū scdm b̄n. ex e. sicut.
Et etiā scdm alios m̄gr̄os. quia aut dat̄ opera

rei licite et debita diligentia adhibere. puta cum quis campanam pulsat. campana cadit et aliquem iniecit. Iste autem casus non punitur et quanto casus sentit clamare. caue caue. hoc exemplum ponit ex e. iohes. Secundum hoc intellige illud ex e. dilectus. et plura alia habent. ex e. lator. ex lris. quidam significasti. et di. 40. hi qui sepe ouenit. si duo. Et tunc in nullo imputatur. Unde nec peccatum ibi omittitur nec irregularitas in ordinibus suscipiendis vel suscipiendis contrahitur. ut patet in iuribus poietis. Aut opera rei licite datur sed diligentia debita non adhibetur. ut cum quis arbores suam incidit et quando est prope casum non arcuspiat nec clamat tempestiue et alte. caue caue. et tunc si aliquis ex causa arboris occidit illi imputatur. Aut opera rei illicite datur. ut cum quis arbores alterius incidit et cadens arbor aliquem occidit. et tunc etiam illi imputatur et hoc siue diligentia debita adhibetur siue non. Et in his casibus irregularitas in suscipiendis et in suscipiendis ordinibus contrahitur nisi per papam dispensetur. ut habetur ex e. sicut. et c. continebat. et di. 40. clerico. et c. si quis arbores. et in pluribus alijs capitulis eiusdem distinctionis. et ex e. Quid de clerico qui ludebat ad ludum quando cum laico cuius ludus consuetudo erat quod obtinens ludum equitabat socum. cum autem laicus illum ludum obtinisset persiliuit super clericum equitatur. et tunc a falce illius clerici qua aconctus erat vulneratus fuit ex quo post paucos dies decedat. Quid etiam de clerico ludente cum alio clerico quem ille alius clericus ad tertiam picens a cultello quem ad latus habebat grauius vulneratus occubuit. Respondeo in primo casu clericus ille sit irregularis ita quod nec ad minores ordines ascendat nec in dyaconatus officio ministrabit vltimo tempore nisi cum eo per papam dispensetur. poterit tamen subdyaconatus officio ministrare ex dispensatione episcopi. ex e. continebat. In secundo vero casu clericus ille et ordinibus habitis utitur et ad maiores ordines promouetur secundum aliquos de iure communi. quod laudat bene secundum aliquos vero ex dispensatione pape. Sic dicitur primo de intelligitur diuersi illud. ex e. lator. Sed cum idem casus videatur per se et secundum. quid est quod tamen diuersimode de ipso iudicatur. Respondet glossa bene. in glossa illius c. continebat quod in primo casu datur opera rei illicite ludendo cum laico quod non licebat. et quod laicus non adhibuit etiam diligentiam quam debebat quia cum sciret falcem et ludum condonem non remouit a se falcem et sic in culpa fuit. In secundo vero ludebat cum clerico et ludo licito et non sperabat aliquid mali futurum de cultello illo et sic non fuit in culpa. sed ille qui percutit eum ad tertiam. et ouenit cum poietis bar. di. 40. de his clericis. Quid si quis lapidem percutit ludendo post aliquem et ille volens declinare lapidem illum impingit in lapidem alium vel alias cadit et moritur. Respondeo secundum primo. ex e. exhibita. et lris est irregularis quia ille ludus est noxius. Et idem dicitur hoste in glossa ibidem. Sed quid si talis non propter lesionem a causa quia non est de se mortifera. sed propter impetum medicum et incuriam penes eum laboribus et sudoribus expositum moriatur

Respondeo quod non est irregularis secundum bene in c. exhibita. Innocentius tamen intelligit hoc quod lapis qui percutitur non percutit causam ruine. alias secus est. Quid de clerico qui iaciendo lapidem cum puerum occidit. Respondeo ex dispensatione potest remanere in suo ordine. di. 40. clerico. hoc est verum secundum per se si dedit operam rei licite. puta expellendo porcos de agro non tamen adhibuit diligentiam debitam alias in nullo puniretur. Quid si ludant aliqui cum pila et pila manu condentis aliquem ita fortiter impellat quod illum quem condet occidat. Respondeo si condabat ibi ubi consueuerat ludi et ille qui condabat scilicet faciebat se ibi conderi. imputatur sibi. Si autem illud periculum ignorabat imputatur condenti. ff. ad l. acquil. Item mela. et c. Si quis impellat me in alium vel alium in me et ille moriatur nunc quid teneor. Item aliquis vult me percutere et dum eleuat ictum de gladio percutit alium et moritur. Item aliquis me impellendo retro cadit et moritur. Item aliquis feriat equum et sedens super equum cadit et moritur nunc quid in his casibus sit iste irregularis propter voluntatem mors accedit. Respondeo secundum bene. di. 40. sepe quod non si fuerit in fraude quantum ad primos tres casus vel in culpa quantum ad vltimum. hec res. Quid si quis habet ceruicem vel leonem qui aliquem occidit. Respondeo secundum primo. ex e. ad audientiam. non videtur quod sit irregularis dum non habeat maliciam latentem vel culpam in morte alium. non enim videtur quod leuis culpa vel negligentia ei debeat imputari. Alii dicunt quod sit irregularis si quis percutit sibi imputari. ar. di. 40. hi qui arbores. et c. sepe. et eadem refert hoste. ibidem. Quid de presbitero qui ascendit super equum ut iret aliquem ad spaciandum. qui equus cum propter sessoris arbitrium lasciuiret salubus. ipse ut eum refrenaret equum stimulauit. fractoque freno equus ibi relictus currens sessoris percutit et puerum quando opprimit. Respondeo presbiter ille in nullo ex hoc tenetur quia nec voluntate nec facto occidit. nec rei illicite operam dedit. Unde in nullo est irregularis. ex e. dilectus. ubi dicitur de hoc. et dicit ibi bene. quod in culpa esset si frenum de leui rumpi crederetur extra e. significasti. vel si propter eius impericiam equus lasciuiret. insit. ad l. acquil. et c. impetu quoque. Et idem esset si propter eius infirmitatem et impotentiam. Si vero hoc accidat propter vitium equi quod scilicet est durus bucca. Aut hoc sessor ignorat et tunc non imputatur sibi. Aut scit et tunc imputatur ei et sit irregularis. quod debuit scire se non sufficere ad retinendum eum ut habet in c. significasti. Equum videtur de A. s. de homicidio quod committitur voluntate et de eius pena. Circa quod sciendum quod tale homicidium est enorme peccatum et graue puniendum. Nam per tale homicidium secundum causam est iniungenda poenitentia. 4. vel. A. an. ut dicitur in super l. 4. c. 31. quam si facere renuerit. si sit laicus excoicatur. si autem clericus siue per accusacionem suam per inquisitionem sit ouicetus degradatur. nisi cum eo misericorditer dispensetur. ut di. 40. quod si quis voluntate. et c. si quis viduam. et ex de accusacionibus. Inquisicio. Secundum tamen aliquos ut di. ibidem in glossa. conuictus per inquisitionem officio et beneficio priuatur

puat in qua non tñ deponit. si autē humiliter
pñiam sustineat nichilomin⁹ clericus deponit
sc̃ ab officio tñ bñficō. ut habet ex e. sicut dignū
et in c. si quis viduā. etiam si paganū occiderit
ut dī. q. clerici qui paganū. nec cū eo dispen
sat ut infra videbit. laici autē ad ianuam ec
clesie semp iacuat. tñ in fine vite sue cōionez ac
apiat. ut dicit in c. si quis volūrate. h. intelli
gitur scdm̃ jo. si decesserit anteq̃ pñiam ople
uerit. quia postq̃m eam cōpleuit cōione sumit
26. q. 6. si quis de corpe. Scdm̃ autē leges alcōres
in exiliū deportant. humiliores vero bestiis subi
ciuntur. ff. e. l. 3. §. vlt. t. l. penlt. scdm̃ azo. Vel
scdm̃ hosē. si quis accusat l. cor. de sicarijs. tñ cōi
cat capite punit qñ accusat qñ hostem interfece
rit vel qñ pñ non steterit. ut instiē. de publi.
indi. §. item. l. cor. Et sic in vō homicidio qui
libe capite punit scdm̃ illud xp̃i. qui gladio
punit gladio pibit. §. qñ accusat ex eo qñ hos
adū interpretatūe similit vel qñ ostar de h. p
inquisitiōe. locū habet dictū azo. ut dicit hosē
Patriā autē scōz leges ut dicit hosē. tñ gof. ti.
de his qui eccle. alias. pena ē ut virgis sangui
nis verberat. in euleo vel in sacco cori i cocti
insutus cū cane. capone. vipera. tñ fimeā i ma
ris pfundū vel flumen prīmū iadat. Si autē
mare vel flumen prīmū nō inuenit bestiis sibi
ciat. C. e. l. i. habet autē hec pena locū in ascen
dentibz i mīnitiū tñ i quibusdā collateralibz et
quibusdā affimbz. s. vxore. viro. nuru. genero
vterico. puigno. socero. pñono. ff. e. l. i. Item
qui pñterit opaz eadē lege tenent tñ etiā duri
punitur. ff. e. l. si sciēte. Item qui venenū
emittit ut pñi daret lege eadē tenet licet dare nō
penerit. ff. e. l. 2. in fi. Item homicidē reputā
tur scdm̃ leges qui vadit animo capiendi tñ oc
cidendi. licet non occidat. tñ debent occidi tan
qm̃ interfectores vel qñ. s. nō sūt irregulares
nisi actu occidant. Silt̃ qui ferūt opem occiso
ri dando auxiliū vel oñiliū vel fauorē. alias nō
facturo. h. bñ. ex de homicidio sicut dignū. Sic
ergo homicidiū simplr volūtariū impedit cū
bet ordinis executiōe tñ receptiōnem. di. q. mī
roz et. c. se. impedit in qua ppter necessitatem
pcepti nō ppter necessitatē sacri. Cui⁹ phibitō
nis racō vel oñruitas assignari pñ triplr. pñ
ma quia deus noluit qñ dāuid quia sanguinez
muleū effuderat edī ficaret sibi domū. sed salo
mon eius filius ut habet. 2. re. A. Scda est quia
ordines referūt ad sacm̃ eucharistie qd̃ est sa
cramentū pacis facit nobz p effusōz sanguinis
xp̃i. homicidiū vero maxime strariat pacē tñ
homicidā oformat magis occidentibus xp̃m
qm̃ ipi xp̃o occiso cui debent om̃s mīstri pñici
sacri oformari. Tercia est ppter deestacōz tñ hor
rorem effusōis sanguinis ppter qd̃ ec̃ dñs noe
et filijs ei⁹ phibuit ne ederēt carnes cū sangne
ut dī gen. 9. c. Tercia autē irregularitas homicidij
collat p baptisimū hñtū est sup. li. 2. ti. 2. ar. 1.
Ad hec nota qñ quoddam homicidiū est sim
pliter volūtariū d quo pñime dictū ē. qd̃dam
est simplr non volūtariū ut cū quis carēs vsu

rōis hostem occidit. Et tal' scdm̃ ius nouū nūc
exp̃ssū i septimo d̃ homicidio volūtario tñ casu. si
furiosus. non est irregularis. Qd̃dam est inuo
lūtariū ut cū quis volens non occidere cogitur
occidere. ut si quis moueat violēter manū ei⁹
cū gladio. Et silt̃ cū quis occidit casualiter si
adhibuit omnem diligentiā quā debuit. pñus
em̃ non est irregularis quia pñie loquēdo nō ē
homicida cū in occidendo non agat sed paciat
Silt̃ nec secūdus est irregularis. ut sup̃ dictū
est. Qd̃dam autē est pñm volūtariū. ut cū quis
ponitur in necessitate inenitabili ut vel occida
tur vel occidat occidit. talis em̃ non vult occi
dere absolute. vult tamen occidere ne occidat d̃
quo dicit ut supra. Ille etiam qui hominem casu
occidit. non tamen debet diligentiā adhibuit
occidit pñm volūtariē inq̃ntū volūtariē debet
tam omisit diligentiā adhibere tñ pñm inuo
lūtariē quia absolute nolebat occidere de quo
habitu est sup̃.

Actus viij.

Equit vidē de s. i. d. quibusdā dubitabi
libus circa istā materiā. tñ sc̃ h. Quid
si clericus tradat latronē iudici seculari pñes
etiam cū pñestacōne qñ eū pñiat ctra s̃āgnis
effusōez. tñ postea iudex pñcedat vsqz ad sangui
nis effusōe. R. non fit ex hoc irregularis. al
ter daret plibus materiā clīcos expoliandi et
trucidandi si ppter metū illū non auderēt con
q̃ri. Nec etiā nocet si cleric⁹ ad cōuincendū la
tronē dederit signa. Et idem dico si simplr dpo
nat querelā de iniuriā sibi tñ ecclie. licz ta
les vix possint coartari sine sanguinis effusōe
Sic loquit manifeste. ex e. tua nos. §. adulteriū
et c. postulasti. li. 6. e. exp̃ssus. t. 2. q. 4. c. 1. et
c. vnū. et c. pena. tñ c. nos. Quid ergo si iudex
illū suspendat tñ h. clerico qui tradidit eū sibi
in mente placeat et rēum habeat. R. nōz hos.
qñ rathabico retro trahetur tñ mandato cōpa
bitur quia h. in maleficijs generaliter tradit.
ff. de vi tñ vi ar. l. i. §. quoties. Et hoc intelligo
vex esse si gaudeat de morte pñone. Secus est si
de maleficijs pñuicōne letetur et deo regradietur
et pñone compadāt. et de hoc qñ cōmisit aliquid
tale ppter qd̃ ita pñiretur contristet. ar. ex
e. c. 2. et c. postulasti. Sed tñ ppter rathabicoz
non fiet irregularis cū factū deficiat in quo lex
pñuicōnis oñstit. 14. q. 1. c. fi. Nota etiam qñ
clericus aliter potest res suas recuperare non oꝝ
furem cape vlt ligare vel iudici tradere. extra e.
suscepim⁹. Si autē teneat furez ne cum suis re
bus fugiat quas aliter non potest recuperare do
nec tradat eū iudici vel eius inuocet auxiliū.
non fiet irregularis si iudex suspendat ipm̃. dñ
tamen non habuerit intencōz corruptā ut pñi
ctum est. Idem est scdm̃ jo. qñ quicūqz clericus a
git de crimie auiliē vel de modico crimie qd̃ nō
inducit mortē si iudex occidat eū nō nocet de
rico. ex e. postulasti. Bar. vero in questionibz
credit hoc esse vex. nō cōsuetudo esset in illa ter
ra qñ ppter furtum mors ifligeret. 23. q. 3. ma
ximanus. Scdm̃ jnnoc. vero et hos. super c. po
stulasti. clericus non debet criminaliter agere si

vel de iure vel de consuetudine in tali modo agendi
 consuevit iudex penam sanguinis inferre. **Q**uid ergo
 si intentio clericum tradentis sit corrupta ut si in-
 tendat quod damnetur ad mortem? **R**espondeo irregularis
 erit si mors ex hoc secuta fuerit quibuslibet vir-
 bis intentionem suam velauerit licet per ecclesiam non
 prohibeatur nisi ei constet per confessionem vel proba-
 tionem. **U**t quia nichil velabat sed hoc aperte dice-
 bat. **S**ic intellige secundum hostem. **S**trarium. ex de excessu
 prelati. ex litteris. 7. 23. q. 4. c. 2. et c. vnu solum. et de
 penis di. 1. p. 1. c. 1. **E**t sic probatio deficiente re-
 linquatur sue conscientie ut dicit etiam infra in sequen-
 ti questione licet quidam aliter sentiant secundum
 hostem. **Q**uid de clerico cui domus fur ingressus
 fuit et eum grauius vulnerauit sed postea fur a
 sociis illius clericum captum ad preteritum ducere fuit po-
 testas vero nuncios suos misit eidem clerico ut ex-
 poneret si qua de fure preterito sciret inter signa
 qui clericus calcellum quem illi furi abstulerat et
 seculares ab illo fure in domo clericum ipsius dimis-
 sos nuncios preteritis tradidit se super facto furis il-
 lius nichil amplius itronmittens et postea furis illius
 mors est subsecuta. **R**espondeo quod illi clerico nullo modo
 mors illius furis imputari potest extra e. tua
 nos. ubi de hoc. alias enim ille clericus fuit in-
 ductus tamquam testis. quia nec accessit ad pre-
 sentiam iudicis quod sit in criminalibus. in autem.
 de testibus. §. qui infuit. et §. hec omnia. **N**ec per hoc
 quod ille inter signa tradidit ille de furto convictus
 fuit. non enim est eodipso fur quod alio furandi domum
 intravit. ff. de fure. vulgar. §. qui furti. hec in
 glo. illius. c. tua. **E**t idem abbas dicit. **Q**uid si
 quis in rixa mortuus fuerit et nesciat quis inter-
 fecerit. nunquid omnes rixantes iudicabuntur ho-
 micidae. **R**espondeo quod quantum ad preteritum pertinet illi qui per-
 cussit et qui voluntate occidendi venerunt licet non
 percussit et qui venerunt ad auxilium occisoribus
 prebendum si forsitan alii violenter eos repelle-
 rant. omnes isti tamquam homicidae tenentur. **D**ifere-
 ntia tamen confessor dabit maiorem penam pri-
 mis quam secundis et secundis quam tertiis. **S**ed nunquid
 omnes isti sunt irregulares. **R**espondeo dixit omnes repellen-
 tes. **E**t ipsum sequitur ray. sufficit enim quod suspenderit
 arma. di. 41. aliquantos licet alii interfecerint.
 ut habet ex de cle. p. 1. c. 1. continentia. licet non im-
 putetur michi si alius interfecerit me invito cum e-
 go non vulneraui. willib. na. contradicte
 et dicit neminem in dubio repellendum. ar. ex e.
 preterito. **N**ec obstat illud ex de cle. p. 1. c. 1. continen-
 tia. quia debet intelligi quantum ad sciencia remordens est
 quia suspenderit arma. unde non est repellendus nisi
 ipse se repellat. ar. ex de cle. p. 1. c. 1. presentium. et ex
 de temp. or. nullum eorum. **A**lij dicunt quod si esset de a-
 liquo quod percussit semper in dubio repellitur. ex e. si
 significasti. §. qui discerni. **S**i vero neget se per-
 cussisse relinquitur sciencie sue. ut dicit in deo. c.
 nullum. et ex de cle. p. 1. c. 1. penult. et ult. **S**ecundum autem
 hostem. satis potest dici quod in utroque casu sit relin-
 quendum sciencie sue. tunc quia nec §. ille qui discerni.
 dicit quod cogatur abstinere. sed quod debet hoc facere quasi
 consulendo. tunc quia in illo capitulo preterito constat
 quod percussit vel etiam secundum eundem in utroque casu relin-

quatur sciencie sue nisi tanta laboret infamia quod
 generet graue scandalum. ut ex e. ex litteris. **T**u-
 am tamen faciet si in dubio homicidam se reputet
 et ut sic abstineat. cum nullum periculum sit abstinere
 celebrare vero periculum posset esse. ex e. significasti.
Hoc autem est firmiter tenendum secundum glossam et
 hostem. quod clericus non letaliter. nec alio occiden-
 di percussit. nec ad occidendum venit. nec alios per-
 uocauit. et ictus suus discerni possit. nec de oc-
 ciso tenetur nec ordinari prohibetur. licet alii percusse-
 rint et occiderint. ut habet in dicto §. qui discerni.
Item secundum hostem. ex e. petrus. si quis incipiat rixam
 et in ipsa male tractat propter quod animam eius omo-
 ni aliquem mutuant vel occidit sit irregularis
 secus est si iniuriam passus fuit non intulit.
Quid si quis vadat ad occidendum aliquem et tu-
 scienter eum associas non tamen ad hoc eum indu-
 cis sed ex animo retrahis cum tamen nolit ac-
 quiescere tibi. timens tamen de eo nichilominus
 associas ipsum cum voluntate defendendi cum si quis
 insequeretur ipsum et sic per te associatus committeret
 homicidium. **R**espondeo homicida es. ex e. sicut dignum.
 nec poteris promoueri. **S**ic intellige quod defendens
 committit homicidium. ex de cle. pu. in du. hereticus.
Et iste casus non cadit sub aliquo membro
 distinctionis supradicte. hec hostes. **I**tem secundum inno-
 centium et hostem. ex e. super c. preterito. si quis associat aliquem ad
 bellum et eis prestat fauorem si bellum sit iniu-
 stum. videtur quod sint irregulares si mors inde se-
 quitur. **S**ecus esset si cum eis irent causa pacifica.
 conis vel alia causa iusta dummodo dolus et ne-
 gligentia lata abesset. ar. a. d. i. sensu di. 40. quoniam
 tum. et ex e. preteritum. **I**llud quoque est notandum
 quod licet clericus possit ad bellum propter defensionem
 rei publice milites inducere ut habet di. 60. adri-
 anus. et 23. q. 2. dicitur. non tamen debent in propria
 sona pugnare. ut ex e. c. penult. **S**ed nunquid cleri-
 cis illis imputatur si quis ibi moriatur. **R**espondeo quod non
 ut dicit 23. q. 4. de occidendis. et e. c. penult. licet
 sit ar. contrarium. 20. q. 3. eos qui. et 23. q. ult. c.
 ult. **S**ed nunquid episcopi vel alii clerici irre-
 gulares sunt laicos hortando et monendo ut eos
 iuuvent et arma sumant pro fide catholica et etiam pro
 iuribus ecclesie defendendis vel repetendis. **R**espondeo
 quod non. imo secundum ray. talis prelati grauius
 peccaret si sileret. ar. di. 23. si rector. quoniam si
 episcopus non potest aliter recuperare suum ius potest
 illud alicui cedere in feudum qui recuperet ipsum.
Et hic est casus in quo non obstante suo iura-
 mento potest homo modo alienare bona ecclesie. ut
 habet ex de feudis. c. 2. **U**terum nota quantum ad
 clericos quod bellum autem est iniustum si iniustum
 tunc preterit alios hortari ad defendendum se et eccle-
 siam et ad vnum infidelium arcendam. 23. q. 8. §. li-
 cet. et 23. q. 1. maximianus. si autem sit iniustum
 sic sunt irregulares et de rigore iuris sunt deponen-
 di. ex de penis quod in dubiis. **Q**uantum vero ad
 laicos distinguitur ex quod autem est bellum iniustum aut ius-
 tum. si iniustum aut aliquem occiderunt vel mu-
 tilauerunt et sic non preterit promoueri. aut neque fe-
 cerunt operam tamen diligentem ad hoc cedunt
 sic preterit promoueri ex dispensatione episcopi. **S**i autem bellum

est iniusta sic sunt irregulares. etiam si nichil pre
dictorum erit fecerit tunc episcopus potest dispensare cum
eis secundum ray. et wilb. dummodo nec mors nec mu
tilatio sit secuta. **Q**uid si episcopus sit presens in bel
lo et multi hinc inde sint occisi nunquid est irre
gularis. **R**espondeo videtur quod sic secundum ray. qui in simili
materia sequitur opi. johis. **N**ec obstat illud ex
e. p. c. quia hi cum quibus presbiter erat grauius
ab infidelibus inuadebatur. de hoc tamen tenendum
est quod supra notatum est questione quid si quis in
ira. **Q**uid de presbitero qui dixit infanti quod
quod ad flumini ripam duceret si a flumine sibi caue
ret. ille autem flumen intrauit et submersus fuit.
Respondeo culpabilis est. quia suspicari debuit hoc pos
se evenire sicut imputatur dyacono qui non re
movit falcem qua acaneus erat cum ludis consue
tudinem faceret. **V**t ex e. et in e. et presbitero qui non
removit a corrigia cultellum cum qua verberabat
famulum. **V**t ex e. ad audiam. ita quod non primo
ut nec ordinibus iam susceptis videtur. **V**t dicitur
ibidem in e. eo per papam dispensetur. **V**t habetur in c.
de nebat. **H**ec habetur. **Q**uid de illo qui hostem a
morte liberare potuit sed noluit. **R**espondeo non est im
munis a culpa homicidii. ex e. sicut dignum. **S**i
illi autem. ar. di. 86. facientis. et. 23. q. 3. nisi infe
ronda. et c. qui potest. et. 2. q. 4. reos. **E**t hoc quod
ostendit illi iuste occidi. de pe. di. 1. p. culose. et. 33.
q. 3. c. vlt. et ex e. sicut dignum. **E**t licet aliqui in
telligant hoc de iudice qui potest ex officio defendere
quia ille solus ad hoc tenetur ex precepto. 23. q. 4. q.
malos. et. q. 8. forte in fi. **C**onsilium tamen sanum est
secundum gos. et hos. quod quilibet etiam puer hoc faciat
et si sine periculo suo hoc possit facere. propter promissam
iuram. **A**d hoc facit quod dicitur infra li. A. et. 2. ca.
su. **S**ecundum ro. vero persone pueri si credant quod
possint hominem ab iniusta morte liberare se lo
verbo et etiam facto. si autem credant quod hoc non pos
sint facere sine sua vel personarum periculo non tenen
tur. **S**ed nunquid iudex si non liberat hominem
a morte iniusta cum potest. **E**t placet si non pa
scat fame morientem cum potest erit irregularis
si mors inde sequatur. **R**espondeo quod non. licet grauius si
me peccent quia lex promissionis factum requirit
14. q. 1. si quis non iratus. **Q**uid de illo de cuius
curbata voluntate percussit homicidium puta pa
rentes clericum verberati veniunt et dicunt quod hoc ve
lint vindicare. **R**espondeo secundum ho. ex e. ad audientiam
talis est irregularis si non contradixit expressis.
ar. ex de symo. machus. **S**i vero hoc prohibuit
expressis et ex corde securus est. **E**t hoc est expressum
ex e. perus. **A**lias coram deo cadit si tacite con
sentiat. **E**t sic lex promissionis non consistit semper in
solo facto sed in facto et animo. p. ban. h. 14.
q. 1. c. fi. et. q. 6. c. 1. circa fines. **Q**uid de eo qui
percutit vel ictu causat mulieris abortum. **R**espondeo
cum homo constet ex anima et corpore non iudicatur
homicida ille cuius percutio vel ictu fecit mu
lier abortum si puerum nondum erat formatum vel
animatum. **S**i autem erat animatum iudicatur homicida. unde
est irregularis et cum eo solus papa dispensat.
unde dicitur ex e. sicut dignum. et c. si aliquis.
ubi de hoc in glo. et. 32. q. 2. quod non est formatum

et. c. se. **S**ed contra si alicui factum vel datum
sit aliquid ad potandum quo minus possit ge
nerare. coape. vel parere. teneatur ut homicida. ex de
homi. si aliquis. **R**espondeo dicitur quidam ut bñ. ibi
et c. sicut ex l. ray. quod illud locum habet quantum ad
penam legalem. sicut etiam ille secundum legem ho
micida iudicatur qui poculum amatorum dedit. **S**ic
intelligunt illud. ff. de penis. si quis aliquid. **S**i
abortivus. **N**on tamen est irregularis et sic non de
homicida. proprie et simpliciter sed occasionaliter.
unde etiam est eis iniungenda penitentia spiritualis. sic
habetur di. 86. pasce. **S**ed certe talis etiam secundum
leges non dicitur vere homicida sed interpretatur.
Nam si dum nondum erat formatum teneatur lege ac
quilia tanquam de rupto. non tanquam de occiso.
Sic intelligo illud. ff. ad l. acquil. si seruus ser
uus. **S**i mulier. et l. quibus muat. **I**n hoc etiam
casu intelligo quod mulier que sibi vim intulit ante
puerperium formatum ne parere posset ultimo
supplicio non afficitur. sed in exilium mittitur. ff. ad
l. cor. de sica. l. si mulier. si enim formatum esset
damnaretur ad mortem. **E**t hoc distinguit mani
feste illa lex si quis aliquid. sic ergo lex et canon
in hoc conveniunt licet diversas penas inferant.
hec hoc. **Q**uid si dubitet utrum exinde sit factus
abortus et utrum fetus esset animatus. **R**espondeo si ille qui
percussit probabiliter credat vel dubitet quantum diu du
bitat a misterio et promissione abstinere ne per
iculo se committat. **S**i autem habet leuem opinionem et te
merariam deponat ea si per se sic poterit misstra
re et promovere aliter non. **H**ec ro. ex de sen. ex.
questioni. **Q**uid si presbiter vel magister famulum vel
discipulum vulneravit corrigendo. **R**espondeo quod siue
vulnus sit letale siue non si tamen ex eo mor
tem incurrat homicida et irregularis iudicatur.
quia qui mortis dat occasionem videtur dedisse
mortem. unde nec ad alios ordines promove
tur. nec hinc in minoribus ex dispensatione epi
scopi. **S**ecus est si decessisset alia infirmitate ex
vulnere non secuta. **V**t ex e. presbiter. et c. de ce
tero. et c. ad audiam. in tex. et glo. **S**ecus etiam
esset si per medicum impiciam vel sui negligentiam
ut infra dicitur moreretur. **E**t quod dictum est de occasi
one mortis intelligitur de proxima. sic intellico
ad l. cor. de sica. nichil interest. **S**ecus est de
remota. non enim ideo quia faber cultellum facit
homicida iudicatur. ex e. tua nos. **R**espondeo. 1. et c. ex
hibita. **I**dem tamen videtur de remota secundum bñ.
ex e. decetero. si animo nocendi fecit et morem
diligentiam adhibuit. ex e. presbiter in fi. **Q**uid
si postquam equaluit rediit. **R**espondeo presbiter tene
tur quod si per causam subfuit. de pe. di. 3. si quis semel
et ex e. ad audientiam. **H**ec bñ. ex e. presbiterum. **Q**
Quid est de medicis. **R**espondeo imputari potest eis cul
pa ante factum. in facto. post factum. **A**nte factum
ut quod intromittit se de medicina cum sit pro
ta. **I**n facto ut quia licet sit peritus in arte non
tamen sequitur traditiones artis sed fantasia propriam
capitis. **P**ost factum ut quia licet sit in arte peri
tus et secundum artem agat non tamen adhibet diligen
tiam ut infirmus custodiatur. **S**i tamen neque ante
factum neque in facto neque post factum in culpa

dephendat sibi nō imputat si aliquis infirmus
ex fatuitate sua vel aliena l' casu fortuito mori-
at. **R**ecurrit ergo quilibet medicus ad cōsa-
dam suā. **E**t si non mordeat eū potest pmoue-
ri. **U**t ex de eta. ad aures. **T** p'motus potest ex-
qui ordines. **U**t ex e. tua. **S**ed in hoc casu ppter
grauē scandalū interdicitur executio sibi. licet i hō
non deliquerit. **E**x e. ex l'ris. i. **S**anū etiā cōsiliū
dat gof. **T** etiā laudat hos. **S** q' p'moti **T** maxie
pmouendi abstineant ab ope practicali. **E**t po-
tissime chirurgico qd' fisionem **T** adustionē req-
rit. **U**t ex e. tua. **T** ex ne de. vel mo. sūiam san-
guinis cū in nullo vadllare debeat cōsciencia pro-
mouendi. **U**t dicit di. 33. laia. **S**ed scdm ray. o-
perari non licet de phisica clerics in sacris ordi-
nibus cōstitutis vel etiā in m'mortib' dūmō sunt
beneficiati. nō gratis p' miserabilib' p'sonis vel
confratrib' vel consanguineis velint opari. **N**ec
etiam tūc debent si ibi posset esse piculū qd' lon-
ge stricci' est in claustralibus seruandū. **O**fficiū
aut' chirurgie que inducit m'fisionem v' adustio-
nem est sine omī excepcoe talib' interdiciū. **E**x
ne de. l' mo. sūiam. **T** c. sup' specia. **T** ex d' postu-
lando. c. i. **T** ex e. tua nos. **H**ec ray. **S**ed tñ scdm
bñ. **E**x de fallar'. ad audiam. clericus talem adu-
sionem infligere potest que ad effusionem san-
guinis non pcedat aliter non. **Q**uid si ppter
defectum vel corrupcionem speciez i medicanis
positay aut sophisticacionē eger piculū incur-
rit. **R** s' fm juno. **E**x e. tua nos. si medicus de-
bitam diligentiam adhibuit in eligendis spec-
eb' qd' ibidem accidit inculpabil' erit. **T** idēz
dicit hos. in glo. **Q**uid si quis incidendus nō
habet cōsuetam disposicionem mēbroz vel vena-
rum. aut subito timor vel tremor insolit' ir-
ruit sup' eū. **R** s' fm juno. ibidē si m'fior nō er-
ret ex impietate vel dissuetudine in huiōi nō pec-
cat. nō fieret irregularis si ille decederet qñ tam-
in aliquo dubitat p'd' dimittat qm' m'adat.
Item dicit hos. ibidē. **Q**uid de illo qui aliquē
flebotomat vel secat **T** inde moriat. **R** s' si sic
pictus in arte illa **T** adhibeat omnē diligentiam
quā debet in aliquo non tenet quia p'casu casu
et culpa flebotomati vel secti mors presumit
euenisse. 23. q. 4. de occidendis. **Q**uid de ill' qui
scrupulosā hnt cōsciam d' morte illoz quos cu-
stodierūt in infirmitate. **R** s' de his que bona fi-
de sūt arca egros non debet aliquis cōfaciū scru-
pulosam habere cōsciam licet erzauerit i aliquo
Et hoc dico si non sit ibi lata aut euident cul-
pa aut negligentia dissoluta que est ppe doli.
Et si huiōi scrupulū habet ad cōsiliū alicui' bñ
viri deponere debet. **U**t si in p'ncipio infirmita-
tis qñ nesciebat adhuc qualis morbus eēt m-
nutorem vocasset. qd' etiam medicū qñq' facere
solent. **V**el ppter sudorem puocandū vel suā
dū nimis egz coartasset. aut ei nimis bibere a-
quam vel vñū limphatū dedit. **A**ut cū non
ppter crapulā vel ebrietatē s' ppter nūtiā vi-
giliā obdormisset **T** padens se p'piciat decessit.
Si aut' ibi fuit lata culpa vel dissoluta negli-
gentia **T** certū est q' inde mors euenit irregu-

laritas strabit. puta si custos egri furiosus l' fre-
netid' dimittens eū solū ad ludendū in platea
iret vel alias opam rei illatē daret. aut cum
ex nimia crapula vel ebrietate vigilare nō va-
lens papue cū solus ad custodiā egri deputat'
esset obdormisset **T** eger exiliens de lecto se p-
picians expirasset. **S**i aut' non sit certū q' inde
mors eueniat. **A**ut de hoc p'babilit' dubitat
scdm iudiciū medicorū. aut non. si sic abstinere
debet ab officio **T** pmocōe si nō deponat erroneā
cōscia si pot' **T** sic mistret **T** pmoueat. **H**ec ro-
ar. di. 40. si qui arborē. **T** c. sepe. **T** sol' papa cū
p'dictis dispensat fm quosdā. **E**sto q' aliquis
baptizaret aliquē puulū vel adultū in mortis
piculo cōstitutū. **D**einde morit' baptizatus ille.
et ex hoc iste qui baptizauit eū incipit habere cō-
sciendā q' ille ppter baptizacōnem suā ad' sit
mortu'. **R**esponder' sco. q' talis cōsciendā ē fa-
tua **T** irzonabilis si eum baptizauerit caute sic
debit. quia non multū nocet grauius infir-
mo p'p' aspergi in capite de aqua saltem cepi-
da. **U**nde talis sic baptizans talem non est ir-
regularis. tamen stante eius cōsciencia deb' se
habere tāq' irreglarem. quia reputat se homi-
dā. **E**t remota illa cōsciencia non oportet eū q-
rē dispensacōez quia nūqm' fuit irreglaris.
Quid de clericis qui cum alijs trahunt ad mā-
ganellos. **R** s' si ex lapide p'icco aliquis occidat
aut p'babilit' occisus credat. nec mistret nec
pmoueat sine dispensacōe dñi pape. **E**x de tēp-
or. ad aures. **T** di. 40. de his. i. nisi forte dicat
q' etsi non liceat clericis contra hostes p'sonalit'
pugnare. licet tñ eis frim vel murū impet' et
machinis impugre aut suffocē qd' si sit v'z et
aliud non intendat nō est eis imputandū hōi-
cidii si ex hō facto casu p'ingeret p'ter eoz mē-
cōnē **T** volūtātē. **Q**d' tñ p'mo dictū est ver' esse
credid'. scdm ro-
Quid si p'les iadant lapu-
des **T** lapis ab vno p'icco aliquē occidat nescit
tñ a quo sit p'icco. **R** s' omīs illi debēt ab officio
cessare. ar. **E**x e. significasti. scdm gof. ibid. dñ.
tñ vide i' qd' dictū est s. q. qd' si quis i' n'ra. **T** c.
Quid de illo q' cū latro cap' ducere ad iudi-
cem p' locū suspectū ducētib' dixit. claudite os
ei' ne clamet **T** sic euadat nūquid i'zris erit si
mors secuta fuerit. **R** s' q' sic. si sic cōsulēdo ad
mortē illi' coopat' fuit. **H**ec ro-
Quid de illo q'
cū index vel official' sequeretur furē vel homicidā
fugientē iudiciū vel officiali q'renti. **U**tz vidisset
talē v' talē p'sonā transire p' locū illū vel aliū.
Andit q' sic. **T** q'renti in eo fuit q'rentē instruxit.
Nūquid ille ē i'zris si mors inde secuta fuit. **R** s'
si scuit vel scire debuit q' p'sona tal' q'ret ad pe-
nā sanguinis ē i'zris. si aut' nō scuit nō suspicet'
fuit q' q'reret ad hō s' p'p' aliquid aliud nō est ir-
regularis. **E**x q' ei' intencō corrupta nō fuit. **H**ec
ro-
Quid si scā aliquē queri ad mortē qui
nō p' fugē nō p' duas vias. **T** rixēā q' nō fugit
p' istā viā. **R** s' dicit quidā q' si iste a q'rentib' f'
eū in alia via inueniat **T** occidat l' muliet' ero
irregularis. quia sic respondendo implicō q' fu-
git p' aliam viam. ar. extra de presup. nōne.

tud^o ergo est tacere vel querenti totaliter illu-
dere dicendo nūquid custos fratris mei ego su-
scdm will. dicit. **Q**uid de clerico qui pugnā
tibus arma misit. **R**e p homicida debz ha-
beri si aliquis occidat ibi. ar. 33. q. 4. c. vlt. et ex
e. sic dignū. Et appellacōe armoz cē fustes et la-
pides intelligunt. ff. de v. sig. armoz. Itē fm
hostē. et inno. ex ne cle. sup. c. si iam si quis i bel-
lo isto ministret balistā alicui tantū hac inten-
cōe ut se et sua defendat. Nec credit illū aliq;
velle occidere sed tantū se et sua defendere nō fit
irregularis scdm aliquos licet ille aliquē occi-
dat. **T**ud^o tamen est dicere qd sit irregularis.
quia non licet clerico misterii ita immediatū
in mortem alicui p̄bere. ex d. penis qd in dubijs
sitr si mistret lanceam vel ensem tantū ut se
defendat non erit irregularis. licet ille occidat.
het hostē. **Q**uid de clerico qui latronem cū so-
do capie et ligat. et postea sod^o timens interfici
a latrone ipm ligatū interficiat. **R**e irregularis ē
quia fines licite defensionis excesserūt cū euadē
posset. ex e. suscepim^o. in glo. in h^o. **I**te nō
qd non tantū homicida sed etiam p̄ssor p̄bi-
teur p aplm ordinari. ut habet di. 24. q. 1. p. to-
tū. vñ si quis sepi^o eū quē nō licz vlt eū quē licz
aliter qm ocessū sit p̄sserit licet mors secuta
non sit et mortuus se nō correxerit deponat.
ex de cle. p̄ss. c. 1. et di. 24. c. 1. et vlt. **S**ed et si sū-
diti suū non habito respectu ad ordinēz da tū
sibi cedi crudeliter eps iusserit et incōtinenti de-
cesserit homicida iudicat. ar. di. 40. si qua fela
Si autē p octo menses vel amplius vel min^o vixē-
rit et postea decesserit licet p̄sumat qd ex alia in-
firmitate mortu^o sit suspensus est nichilomin^o
ad tempus. s. vel vsqz ad duos menses vel se-
cūdi qd iudici videbit inspecta p̄sona. ex de cle.
p̄ss. c. 1. **E**t si se nō emendauerit deponat. ibid^o
c. 1. **Q**uid de illo qui mandauit aliquē verbera-
ri tamen exp̄sse p̄hibet eum occidi et aliquo mē-
bro mutilari. **R**e irregularis erit quia hoc ene-
mire posse p̄rogare debuit. li. 6. e. sigs. **Q**uid
si quis in officio fu erit repellendo violentia in
quo sunt mortui aliqui. **R**e suspensio p̄ bien-
niū vel scdm qd videbitur iudici quo termino
elapso digne potest officii suū exequi. ut habet
ex de cle. p̄ss. c. 1. **S**ed contra ibidem
c. 2. tenentia. dicit. qd licet religionem intret nō
pmouebit nisi ad subdyaconatū. **A**d h^o qdaz
respondent ut bñ. ibid^o qd ibi suspit arma. vñ
fuit in culpa. ar. 23. q. 8. c. 1. nomen. licet ibi in
subdyaconatu dispenset non tamen vltra. **S**;
hoc non sufficit quia. 2. c. c. presentū dicit qd la-
pides suspit. et etiam p̄cedit. qd ergo dicitur in
illo c. 2. tenentia ad fi. tē. subaudi scdm hostē.
maxime. **E**t qd dicit ibi ad subdyaconat^o sub-
audi ad dyaconatus et p̄biteratus dūmō con-
scia non remordeat eū. nec infamia scandali-
sante laboret. ex e. p̄ccō. et c. ex lris. fm hostē.
Ali dicūt qd eū conscia remordeat. dic ergo ut
sup hoc. e. 2. q. quid si quis i rixa. tē. **A**d hec
nec qd circa hanc materiā hostē. ex e. ad audiē-
tiam ponit duas regulas generales vna est qd

in dubio nec mgi nec iudex iudicare debet ali-
quem irregularem. ar. de pe. di. 1. c. pene. scōa
est qd quilibet in dubio debet se reputare irregu-
larem. ut habet in c. ad audiē. In foro ergo
anime maxime vbi quis non est de h^o infama-
tus in hūdi est conscie sue relinquendus. ex
e. ex lris. **I**nnoc. etiam sup. c. ad audiē. i pū-
apio dicit qd ad h^o qd quis incurrat irreglari-
tem et p̄ccm ex homicidio sufficit et ē necesse qd
interuenerit vel p̄siliū vel p̄ceptū vel factū vel
defensio occidētis. di. 40. si quis viduam. **R**ay.
vero dicit de homicidio qd vbiqz scandalum
suscitāt ex homicidio vel deformitate alic^o quā
habet in aliquo mēbro etiam si talis casus esset
in quo de iure pmoueri posset vel in susceptis
ordibus ministrare. debet tamen p̄pter scandalū
alioz cessare a pmocōne et misterio.

Sequit^o vidē de nono. s. que dispensacō ad
hibet circa p̄ssores et homicidas. **C**irca qd
sciendū scdm hostē. qd si quis animo interficiēdi
aliquem vulnerauerit licet non sit mortu^o sit
irregularis. sic et si videret sanguis diceret.
Si tamen non veniat ad detracōnē mēbro-
rū licet sanguis sit effusus. dispensare pot^o epus
ad hoc ar. ex e. p̄ccō. et de cle. pu. in du. c. 1.
Si vero pueniat ad truncacōnem mēbrorum
sine tamen homicidio dispensare pot^o papa et ipse
solus ex de cor. vid. c. 1. **E**t idem est de milite q
in bello dedit opam ad occidēdū et nō occidit.
Cū homicida aut volūtario non licet etiā pape
dispensare. ut habet di. 40. clericus qui paga-
mū. non licet. i. non decet. si tamen vult pot^o.
ut patet ex de excels. pla. p̄posui. nisi sit homi-
cida iusticie qui ex causa p papā tolerat in or-
dibz hūis. licet nō dispenset ut ad superiores ordi-
nes ascendat. ut habet di. 41. aliquos. et c. se.
Item cū homicida volūtario potest dispensari
circa bñficiū. ut patet ex de cle. pu. in fine. **C**ū
homicida vero necessitatis euitabilis non faci-
le dispensat. **S**i autē sit necessitatis inenutabil^o
p̄siliū dāt qd non mistret. 40. di. de his clericis.
Non tamen ideo deponit sed in suo ordine tole-
rat d iure et sine dispensacōe fm laur. **E**t sic loq-
tur ex e. c. 2. qd dicit ut supra notatū est e. 2. ar.
4. c. si autē necessitas. et se. **S**ed cū homicida ca-
suali dispensat scdm ea que dicta sunt in di.
superius annotata. s. in 6. ar. **S**it autē circa illū
dispensacō triplex. s. magna ut pmorus ad
ordines sacros nō in eis sed in minoribus tole-
ret. ex e. 2. tenentia. **M**aior ut in sacris toleret.
ex e. 2. tenentia. **R**e. 1. **M**axima ut pmoueat. ex e. la-
tor. scdm gof. **D**icit tamen will. qd papa non
dispensat in homicidio volūtario neqz faciliē
in casuali nec et in dubio. **S**ed quid si quis in
infancia cōmittat homicidiū. **R**e scdm hostē.
papa potest et decet eū in hoc casu canonice dis-
pensare quia videtur pot^o homicida casual^o qz
voluntarius. et cum casuali dispensatur ut ha-
bitum est supra. nūc autē expressum est in A^o.
de homicidio volūtario et casuali. si furiosus.
qsi furiosus aut infans siue dormiens aliquē
mutilet vel occidat non fit ex h^o irregularis

Adhuc nota qsi patroni vel aduocati vel feudatarij vel vicedni vel bnficiati alicui ecclesie occiderint vel mutauerint p se vel p alios rectorum vel clericu illu ecclesie. patroni ius patronatus. aduocati aduocatum. feudatarij feudum. vicedni i vicedniu. et bnficiati bnficiu perdant. et nichil de pmissis pueniat ad heredes eoz et vsqz ad qrtam gñacōnem posteritates taliu p rectam lineam descendentes non admittant in collegio d'icoz. nec cōsequantē placōne i domibus regulariū nisi cū eis dispenset. ex de pe. in quibusdam. potest autē cū eis p epm dispensari. cū hoc papa sibi non reseruet. bonū tamen eet q epus tales ad papam mitteret ad terzore. fm bñ. ibidem et will. ibidem. Cū autē dicat posteritates hec pena tantū extendit ad filios nascituros non ad iam natos.

Dordinandus non debet esse litigiosus. non cupidus domui sue bene ppositus. ti. 14.
Ostea considerandum est de c. 10. regule aplice. et. 11. et 12. et h. siml. ppe pauatē dicendoy de eis. Capitulu dea: mū est q oportet ordinandū non esse litigiosū. quia cū talis alios ad discordiam puocet. discordes ad discordiam trahere non possz. qd tam ex officio facere debet. 90. di. 5. 1. et p totū. Vnde deamū c. ē q oportet eū nō ēē cupidū. qe radix oim maloy ē cupiditas. pma ad tlm. 6. et di. 24. bonoy. Duodeamū c. est q oportet eum esse domui sue bene ppositū. i. familie sue vt regat eam honeste trahēdo ipam a vicijs et ad v̄tutes verbo et exemplo. di. 28. necesse. Cuius ratio est duplex. pma quia non habet frontē re p̄hēden di alios qui corrigē negligit suos. vt dictū ē d. 5. necesse. scda est quia vehemēte psumit cōtē eū de crimine negligētie qd adeo est magnū vt eē deposicōnem moucat. 81. di. dictū. vbi tamen sine culpa sua familia mala esset quia eā q̄tū in se fuit sufficienter correxisset. ei non impu- taf. nec ppter hoc a p̄mōcōe vel alijs actibz legittimis repelleret. di. 28. n. c. 1. et c. licet. psumitur tam pma facie q eū q steterit p ipm donec p̄bet dñū. 28. q. 2. puenit.

Debz esse nō neophitus. ti. 16.
Einde considerandū est de c. 13. et vltio scz q oportet ordinandū esse nō neophitū. Circa qd q̄runt pla. pmo qui dicant neophiti et vnde. Rē neophiti dicunt nouelli i fide. a neos qd est nouū et phitos qd est fides. di. 28. qm. vl. nouelli in religione. vt dicitur ibidē. sicut olim. Quare neophiti prohibent ordinari. Rē duplid de causa. pma ē ne inde supbiant putantes q fides xpiana vel religio multum indigeat de eis. di. 28. 5. phibetur. et c. q̄ntū. scda est qz nondū sūt expi stātū ecclesie vel religionis. et ideo nescient esse ḡues et se contpare pro diuersitate subditorum di. 28. sicut olim. Sed nūquid istis capis cessantibus posset neophitus p̄mōneri. Rē q eē clericus secularis q̄ntūcūqz sit humilis. et mstructus in regula monachali vel alia non p̄-

eligi in abbate vel rectorē ecclesie regularis nisi sit p̄fessus et expius asp̄ritatem regule. extra d. elec. cū causam. et 19. q. 3. i mōsterijs. imo si qui regularē ordinem non p̄fessi sūt. in abbatem assumpti debent sublato appellacōis obstaculo remoueri. ex de elec. cum causam. et c. cū i magistru. potest tamen neophitus scdm aliquos reape minores ordines sed nō sacros. di. 28. qm. et c. sicut olim. scdm aliquos vero nec etiā miores de iure donec sit p̄batus in fide vel religioe ar. 19. q. 3. vel mōsterijs. Et hec ray. et gōf. verū esse credūt. de facto tamen potest reape oēs. Scdm hosē. vero potest ex causa ad ordines p̄mōneri neophitus. s. religionis non fidei. alias p̄tra. ar. 19. q. 3. monasterijs. Vt neophitus possit postulari. Rē dicitur quidā q nō nisi sit expius. sicut xpc voluit expiri fragilitatē hūanā vt in se disceret quōd alioy miserā. dū esset. di. 40. considerandū. Nec obstat de beato nicolao qui laicus erat. Et d. seuerus qui lamifer fuit. Et ambro. qui neophiti fuerūt electi di. 61. 5. his omnibus. et c. neophitus. hoc em factū fuit inspiracōe dñi. Debeo em nicolao fuit reuelatū quidā epō. Seuerus autē sup caput sedie ecclēba. Sed ambro. assurrexit tra p cathedra. Et ideo hec non sūt ad p̄sequentiā trahenda alias exemplo ambrosij potest quis in epm eligi ante baptismū qd esset absurdū dicere. Alij di. cū gerariū. quia licet tal non debeat p̄mōneri ex causa. s. ne extollat vt dictū est. tamē quia hec causa cessauit in p̄dictis sanctis cessauit eē phibitō. Concordando tam potest did scdū hosē. q talis postulacō facta sine causa nō valeat et sic intelligo sūiam p̄mōy. Si autē fiat ob causā vrgentē in vtilitatem monasterij est admittenda. ex de elec. cū monasteriū. Et sic intelligi potest illud. 16. q. 1. p̄bros. licet aliter intelligat a magistris. Quare ergo cassat illud ex de elec. officij. Rē q non postulauerūt sed temē elegerūt quia etiam timebat de ambicōe. de sy. mo. et de p̄libus alijs malis et picul. Et sic intelligit hosē. veram esse sūiam scdoy. Quid de laico non neophito. Rē si latus esset in epm postulari posset. di. 61. osius. Vt monachus vel regularis possit eligi in placū alicui ecclesie. Rē scdm hosē. q sic ppter officū p̄dicandi priuilegiatū. ex de sta. mo. qd dei timore. Tam expius in alcōri dco est expius in laxiori statu. vnde monachus potest in epm eligi di. 61. bñ quod intelligit gōf. pmissa postulacōne et admissa aliter secus est vt patet di. 28. c. 1. et 2. Sed quare clericus secularis potest esse epus regulariū non tamen p̄r p̄positus vel abbas. Rē q abbates et priores p̄natis monachorum disciplinis interfūt. non autē epus tanqm qui ignorat ea que sūt regule. illud ergo p̄mitteret alicui monacho. ipe vero penitender ea q natiores requirūt disculsiōne. ar. ex de elec. trāmissa. Vnde arca h. sic osueuit distingui. s. q de excessu monachi. aut agit in forma iudicij et tūc epus sedēs p t̄bunali cognoscat aut p̄niet. aut agit de plano et tūc abbas vel prior

dubiū p notorio vel eōuerso. **S**i si h; negod
um suspectū modicū assignet tps infra qd il
le qui se opponit pcedat t pbet qd itendit quo
translato n audiat. ar. ex de puer. pū. ex pub
lico. n ex causa magna. ar. ex de excep. pastora
lis. Si autē puenit ex culpa tūc pmoueri potest
non obstāte creditoris reclamacōe. qz aut ab
soluet t tūc est bñ. aut pēnnabiē. t tūc salte
cedet bonis. nec aliud agēs habuisset etiam si
ordinatus non esset quia inanis est actō quaz
excludit inopia debitoris. ex de resti. spo. oli.
Aut nulla questio mouet nec est mora t tūc
est bonū qz ordinator inquirat de statu ordinā
di. **E**si inueniat qz teneat ex dolo vel fraude l
aliud impedimētū canonicū ex offō repellat eū
sicut repelleret criminosū qzlibet t infamē. 2. q.
A. aliquē. t. 6. q. 1. infames. alias si nullū im
pedimētū interuenerit eū pmoueri potest. ar.
ex de seru. c. 1. **I**tem est si onera deposuerit t ra
dōne reddiderit n canonicū impedimētū ob
sistat. **S**ic itellige illud ex e. c. vnico. ille gēus
eps dix. tē. **A**lan? t willb. indistincte notauit
rūt obligatū ad rōnia nullatenus ordinādū
di. 41. p totū. t. C. de epi. t cle. officialis. t ex
e. c. vnico. non distinguit. s; dicit qz ex ordina
dōne taliū ecclesia diffamat. hos. vero non pu
tat qz ppter eoz verba sit tam solēnis t rōna
bilis t cōis snia oīm qz doctoz distinctio cācel
landa. ex de elec. eccle. 2. q. 5. deniqz. jnno. vō ex e.
ss. c. vnico. dicit qz quisqz gerat tutelā vel curā
legitimā vel necessariā a legibus sibi impositaz
vel etiam suscipiat miserabiliū psonaz pcura
dōnes t administracōnes autē tamē epi non s;
pediēt etiam pmocō cū etiā pmotus su sape pos
set. **V**t patet in c. puenit. **V**el dic qz clerici non
pnt huiū officia exercere hoc est vey gñaliē sed
non phibent pcurare vel administrare vnū ne
gociū etiam laicoz. **Q**uid de obligato ex cā pi
gnoris. **R**e sñm hōtē. nō videt qz pmoueri pos
sit ante redditā radonē. ar. ex de pig. signifi
cante et c. cū ptra. **Q**uid de filio vsurarij. **R**e
sñm hōtē. non debet pmoueri ne succedat in vi
cū patri. **S**ecus est si hereditatē repudiet t di
gnus sit vel patris clamores emendet. ex de v.
suf. tua nos. t. 2. q. 8. ego. **V**t ille qui iu
rauit alicui ad certū temp? solue vel scribere vl
aliud opus honestū facere possit ordinē sacri
reape anteqm impleat qd iurauit. **R**e qz sic qd
talis aut nichil habet t tūc est inanis actio vt
dictū est sup. aut habet t tūc post ordines non
mīn? remanet obligat? qm erat pū. **V**nde si
talis phibente creditore fuerit pmot? non ppe
hoc deponet sed bona sua cedēt ei in solucōnez
que si non sufficiant eps sñm bñ. ex e. teneēt ei
et di. 88. formari. vel etiā eps n teneēt ei qz ille
n teneēt facere vltra illud qd pē. ar. ex d. soluc.
odardus. **S**cribere aut vel aliud op? honestū fa
cere potest t debet post ordines si se ad h? antea
obligauit dūmodo non impediat dñū officū
dicere. 21. q. 1. clericus. alias subroget aliū loco
sui. C. de epi. t cle. quisquis censibz scdm gof.
Quod credit hōtē. etiam vey n sit eius ppria ma

nus electa. aliter secus est. **V**nde si iurauit qz
scriberet manu ppria non licebit ei subrogare
aliū nisi de consensu eius cui iurauit. ar. ex de
offi. dele. c. si. **Q**uid de eo qui erat obligat? ad
aliq? officiū inhonestū puta ad mistrandū in
balneis vel tabernis vel cloacē pgrandis. **R**e nō
debet ordinari in clericum donec soluerit l aliū
supposuerit eque ydoneū ad officiū huiū exequē
dū. hoc tamē non requirit in transire ad mo
nasteriū. secūdu rod. **Q**uid si talis velit reli
gionem intrare. **R**e potest dūmodo non exle
uitate vel ex volūtate subtrahendi debiti hoc
faciat sed ex feruore caritatis vel spūssancū i
terna inspiratione. **N**ec facit iniuriā creditori
quia excusat spūssancū autē. 16. q. 2. due. et
ex de regularibz. monasteriū. **M**onasteriū autē
teneēt ei sāt facere de his q ille oculi t sibi. 16.
q. 2. si qua mulier. **S**i vero nichil gñaliē qz ni
chil habebat inanis est actio. tē. vt sup. de cleri
co. **S**i aut post eius ingressū monasteriū aliq
acquirēt occasione alie? puta p successione bē
dicari. i. s. vbi est consuetudo qz post ingressū mo
nasteriū succedūt parentes morientibz. vel per
donacōnem inter viuos vel causa mortis vt p
testamentū ibi tñ teneēt ei cui erat moach?
obligat? qñtū acquiuit occasione ei. ar. 19.
q. vel si qua. **S**i aut non satisfaciāt nec mona
chus defendat padent missionē in possessionē
bonoz illoz. insti. de ac. qñ. p artoz. c. si. **V**el
monachus faciat in monasterio qd pmisit dū
tamen non impediat obseruantia regularis vt
de clerico sup. dictum fuit. alias secus est. C. de
epi. t cle. ad similitudinem licet sit ar. contra. ff.
de soluc. l. inter artifices. t ex de offi. dele. c. vl.
scdm gof. **E**t quando monachus per se faciat
quod pmisit deducant scdm ray. expense ne
sit onerosus monasterio. 16. q. 6. de lapsis. Di
xit tamen jnnoc. qz sñm aliquos non deducant
expense quia qui altario seruit. tē. **N**ec obstat
pdictis quod dicitur di. 43. legem. qz in mona
sterijs non debent recipi nisi a publicis funcio
nibus absoluti. **N**ec qd dicitur di. 24. quicūqz
scqz qz serui non admittant ad clericatum nisi
pri? fuerint manumissi. quia hoc intelligitur
de perpetuo obligatis vt de seruis curialibus t
hui?modi qui perpetuum impedimētum ha
bent. **A**lia vero iura supra dicta loquuntur de
impedimentis temporalibus. **E**x pdictis su
pra patet. scdm gof. qz potestas qui iurauit re
gimen ciuitatis per annū. **E**t magister scola
riū qui iurauit regimen scholarum per annum.
Et capellanus. scilicet clericus vel seruicus qui
ecclesie vel domino iurauit seruire per annum
potest religionē intrare quia iuramentū non
violat qui illud in melius cōmutat. ex de iure
iuran. peruenit. hoc idem sentire videt hu. di.
43. legem. **D**icit tamen ibi qz forte alicui se
cōsulerit hoc non cōsuleret nec suaderet. hōtē.
vero dicit qz tuus est ei pri? illud quod iura
uit implere nisi ab eo cui iurauit possit licend
am obtinere. extra de iur. debitoris. **E**t ex
pressum est hoc consiliū. ex de spon. cōmissum

Nec obstat scdm eū ex de voto scripte. Nec illud ex d. iur. puenit. quia intelligit ea qn pmissio est facta tantū deo. alias vero intelligit qn homi est iurati. in quo casu de in testem i. dū videtur. ex de iur. iuran. hoc si eps. s. apl's. qmimo quasi fideiussor inducē quare qn homi iurat de cōtemnē t. primus deapit et ipe deie rans infamat. Non est igit mirū si diffidius rumpit funiculus triplex qz simplex l' duplex ex de treu. t. pa. c. i. vbi etiā tantū est iuratum homi nō dimittit in casibus pmissis seruiciū iurati dñi. sed pot' cumulat. h. hof. Quare obligati ad rōnia ordinari pbiēnt. R. de cu raliibz assignate sūt tres rōnes in c. pcedenti. in istis vero ratio est quia ecclia infamat t. o. nerat cū pueniat et etiā de facto aliqn pigno. ret t. alia multa padat. ex c.

De seruis nō ordinādis. ti. 20.
Eundē considerādū est de seruis nō or. dinandis. Et circa hō querūt pla. s. vtz seruit' aliqn impeditat ordina ri. R. q. sic. Nullus em serū siue psonē pri. uate siue ecclie debet ordinari nō pus manumit. tat. di. 48. c. i. t. 3. t. ex e. de seruoz. Et hō itel. ligat de ordibz etiam minoribus. vt dicit ibi dem i glo. hui' rō est duplex. pma ē seruilis vi. lictas t. clericalis dignitas. di. 48. admittunt. s. cda est impotentia sui. Nam in receptōe ordi. nims man opat' dimis offiois. null' aut pē da. re qd non est suū. p. serū qui non habet po. testatem sui non pot' ad ordines pmoueri. Si. tamē pmouet ordinem reapit. quia libtas nō est de necessitate sacri. licet sit de necessitate p. cepti cū seruitus non impeditat pēatē sed tātū actū. Et eadem racō est de omibz obligatis alijs vt rōnijs detenti t. hūdi psonē. Sed obī q. eps vorat. s. paulin' in seruū se vendidit. vt legit i dyal. gg. ergo multo foras pē seruus in clerici pmoueri. R. q. beat' paulinus ex abū. dantia caritatis spūs dei ductus hoc fecit qd rei. pbat erent' quia multi de suo grege per ei' ser. uitutem sūt de seruicute liberati. t. ideo non est ad osequentiā trahend'. Vtz quilibet maū. missus possit ordinari. R. q. maūmissio est li. bertatis donacō. dū em quis est in seruicute est sub dñi manu t. pēate. qn vero sit libert'. i. qn liberati tradit. tūc maūmitti dicit quia a ma. nu t. pēate dñi liberat'. Vnde tūc dicit manu. missus quasi de manu dñi missus vel qn ma. nui siue siue pēati dimissus. insti. de libtis i pñ. dñio. Maūmissus aut aut est libtus ecclie aut psonē puatē. si ecclie pē ordinari. licet ecclia q. maūmittit cū retineat ius patronat' in eo. s. q. ad hō vt non iniuret ecclie nec accusat eā nec testificet vtra illi. s. p.era pla tū quia ei papue. tenet cū sit caput. ex de v. sig. cū clerici. Sec' est de singularibz psonis. 12. q. 2. qui maūmittit. Sed vtra eccliam testificari non potest cū sit ei' patrona. nō edicti venia impetrata vt ibi dñ. alioqn reuocet i fuitutem. ex e. de famul'. imo etiā tenere ad hō. s. vt non iniuriaret ecclie nec accusando nec testificando si esset etiam ple.

no iure vel simpliciter maūmissus. 12. q. 2. dya. conī. t. e. q. eps qui manapiū. Si aut sit liber. tus psonē puatē pmoueri non potest n prius consequat' a dño plenariam libertatem ita q. dñs nichil retineat in eo. di. 48. c. i. t. c. q. cūq. Ad hec nota. q. libti ecclie differūt a liber tis psonē puatē in quibusdā alijs. pma est q. lib. ti ecclie ppter opas non pstitas renocant in ser. uicute. vt patet. 12. q. 2. dyaconī. secus est alijs libtis. C. de libtis. l. solo. Secūdu est q. filij eo rū remanent obnoxij ecclie sue patrone. 12. q. 2. de libtis. Secus est de alijs libtis. C. d. libtis t. eoz libtis. l. i. t. 2. Tercū est q. tenent' seruire ecclie etiam si nulla opa fuerit eis imposita. ex. e. de famulis. t. 12. q. 2. dyaconī. Sec' ē de alijs ita tamen q. distinguē sicut distinguē p doc. ff. de opibz lib. l. i. t. 2. t. p totū. Quartū ē q. libti ecclie ordinati scdm aliquos. s. secū dñ. tan. bona sibi collata non pnt in alios trans. ferre. ex e. de famul'. secus est de libtis puato rū. insti. de suc. lib. s. sed nra. Sed scdm gof. re. sponderi pē ad c. de famul'. q. loquit' de bonis ec. clie ptemplacōe acquisitis alioqn p.era diceret. Et hui' sūte est ray. dicens q. posset condere te. stamentū de acquisitis rōne psonē siue. ex de te. sta. quia nos. t. 12. q. 2. c. i. t. 2. vel loquitur de clerici non hñtibz cognatos. aliter cōtra. 12. q. 2. eps qui filios. vel loquit' de manumissis ea. p. dōcōe vt eis ecclia patrona succedat in totū. alias et res t. psonas ad alia loca trāfferre pos. sunt. ar. ex e. eo libent'. hec gof. Et hec sūta ē verior fm bñ. sup c. de famul'. quia si sint sim. pliciter libtati donati. tūc est eis libez facē qd volūt. ex e. eo libent'. hof. vero approbat indi. stincte dictū tant. ar. ex de suc. abintest. s. fco. quia sūma racō est que p religione facit. ex de loca. t. cō. c. 2. R. i. Vtz manumissus ab ec. clia t. ordinatus i eadez possit eā deserē t. ali. j ecclie deseruire. R. q. sic nō i manumissioe exp. mat' q. ecclie maūmittenti de clericali officio ser. uire ppetuo teneat vt patet in c. e. libro. Nec. tamē reuocabit in seruicute si hō obseruare nol. let. n qn monitus in contumaciā p.ourasset. ex e. nullus. hec ray. Vtz qn psona puata maūmittit seruū suū ordinandū i clerici possit in maūmissione imponē maūmissio q. sibi di. cat horas canonicas vel faciat alias siles spiri. tuales opas. R. q. sic. Et si sic hō expstū teneat ad hoc ordinatus. q. si in supbiā elat' noluerit degradari poterit. ex e. null'. t. di. 48. frequēs. Quidā vero vt alanus t. jo. addūt de cōsensu epī hoc posse imponi aliter non. q. etiam fm ray. p.abile videt'. Tancredus vero sētre vi. detur q. maūmissor potest simpliciter opas spi. ritualiū retinere non distinguendo vtz eps cō. sendat vel non. ar. ex e. eo libent'. sed illa de. cretalī scdm ray. loquit' de seruis. Delendus aut dixit. q. si eo pacto fuit face' liber t. ordina. tus q. dñs suis in dñis seruiet t. hoc serua. re noluerit in seruicute reuocet. Et hō sūta ve. rior est fm bñ. sup illud. c. nullus. Et nō gau. debet quo ad dñm vltra d. illo p. uilegio clericali

hoste. vero dicitur quod talis degradari potest non autem
in seruitute reuocari. etiam per c. nullus. ut patet in
fi. huius solucio. Nec obstat positum quod in col
lacoe rei spiritualis ordinis non debet apponi quia ma
numissio non est res spiritualis licet sit mestum a
bilis. vel potest dici quod talis ordinis videtur non idu
de licet in ordinacione apponatur quod est circa ope
ras spirituales. Unde ipsa condicio intelligitur esse spi
ritualis et ita non est viciosa. ex e. eo libentius
et de elec. significasti. Vel secundum hoc. ad vitandum
omne scilicet ante ordinacionem est in ipsa manumissio
hoc onus imponendum. Et sic potest in ipsa ordina
cione sine suspicione alicuius symonie onus iam
impositum declarari. ex de elec. significasti. et de pre
ben. significasti. Quidam etiam dicunt quod sine imposi
cione aliqua manumissus ordinatur domino suo presta
re tenet huius spirituale obsequium. scilicet de horis canonicis
alias poterit degradari non in seruitute reuo
cari. Unde clausula illa que ponebatur in antiquo
decretali. ex e. nullus in fi. scilicet quod seruus fiet domini
sui. est sublata. Quid si seruus fuerit ordinatus
non accepta libertate. Respondeo talis si sit ordinatus
domino sciente et contradicente reuocatur ad peticoem
domini in seruitute in quocumque gradu fuerit ordi
natus etiam sacerdotali. de. q. aliquis autem leges
Quidam tamen ut huius exapiunt gradum sacerdotij
ar. de. q. frequens. et c. ex antiquis. Secundum tam
10. de. q. nullus. qui verberat sic ordinatum m
dit in canone. in alijs tamen non gaudet priuile
gio clericali. Si autem sciente domino et non contradic
te. eo ipso fit ingenuus nec repeti potest. de. q. si
seruus scilicet. Nec ibi distinguitur in quo ordine sit
ordinatus. secundum glossam. huius. et b. ex e. c. 2. Si vero
domino ignorante et ordinato vel presentator de
fectu sciebat et fuerit promissus ad ordines sacros
est liber. tamen ille qui scivit tenet domino dare duo
manipula equiualentia. de. l. si seruus absen
te. Et hoc si alter tantum scivit. Si vero uterque sci
uit dabitur vni presentator et alium ordinato. Et
idem est in quocumque ordine fuerit promissus secundum
glossam. huius. vero dicitur quod hoc non inuenit cautum
in iure. putat tamen quod alia pena canonica arbit
ria sit puniendus. Si enim uterque. scilicet ordinato et
presentator sit soluendo vel alter tamen alter a
gendum est. primo si ordinato. 2. si presentatore si
uterque scivit. Alias contra scientem est agendum. ut
ostendit ordo dicitur c. si seruus absente. alter cum
pena alterutrius sit contentus. ff. de eo per quem factum
est. l. 1. si plures. ar. de. ff. de iure omni iudi. si quis
id. si. vlt. et l. se. Si autem neuter sit soluendo et
constitutus in ordinibus minoribus domino reddi
psbri peculio mulctatur vel ad satisfactionem horarum
canonicarum damnatur. Diaconus et subdiaconus
redimunt vel reddunt distinguendo sicut statim dis
tinguuntur quando uterque ignorat. Si autem uterque igno
rauit eius ordinem et ordinato et presentator
Si sit ordinatus in psbri remanebit in ordine
propter prerogatiua illius ordinis. peculium tamen si
quod habebat domino dabitur. quod intelligitur secundum 10.
de peculio acquisito post sacerdotium. quia peculium
quod habet seruus est domini. 13. q. 2. illud. Vel intel
ligitur de usu peculij. quod si habuit prius auferre ei.

Si autem in diaconum dabitur pro se vicarium. alium
seruum domino et ipse remanebit in ordine. alias re
uocabitur in seruitutem nisi aliquis redimat eum.
Et idem dicendum est hodie si sit ordinatus in sub
diaconum. quia subdiaconus hodie eodem pri
legio cum diacono gaudet. ex e. miramur. Si autem
in minores ordines indistincte deponitur et ratio
cat in seruitutem. Et idem erat antiquitus de sub
diacono. Sic intellige illud. de. q. nullus. in fi.
et c. ex antiquis in fi. et ex e. de seruoy. Si autem
psbiter non habet peculium et non est qui redimat
eum domino reddet et ei seruiet in officijs domus et ob
sequijs honestis non autem in inhonestis et inde
centibus ordinem suum. ut patet de. q. frequens in
fi. quod si facere contumaciter renuat deponitur. ex
e. nullus in fi. Si vero patet est hoc facere sed
dominus nollit eum hoste percurare tunc secundum hoc. bonus
index hoc arbitrabitur considerata personarum qualita
te et patrimonij modo. ar. ff. vbi pupillorum.
debet. l. 1. 2. 3. et 4. Non enim psallere posset nisi
sustentacionem nature haberet. 1. q. 1. si quis pre
ben. Ab illo autem debet habere cui seruit extra de pre
ben. extirpande. Si vero dominus nichil habeat vel
non habeat unde sibi sufficiat. tunc episcopus debet ei pro
uidere qui ipsum ordinauit minus caute. ar. de. q.
diaconi post medietatem capituli. Si autem
diaconus vel subdiaconus non habet vicarium
et non potest habere potum ad redimendum seipsum depo
nitur et domino reddet. de. q. ex antiquis ibi opaco
nus vero. Sed usque ad quantum tempus potest dominus
reuocare seruum ordinatum in casibus in quibus
habet ius repetendi eum. Respondeo usque ad annum et non
ultra. de. q. si seruus sciente. Et ille annus co
putatur secundum huius a tempore ordinacionis. secundum glossam laus
ray. glossam. et huius. a tempore scie domini. ar. l. a. q. 2. si quis
incognitus. Et secundum Innocentium super c. de seruoy. non
licebit domino manus in hunc clericum incutere. l. a. q.
2. si quis suadente. Nec potest infimonium strabere
propter votum quod fecisse fingitur in ordinis sacri
ceptione. ex de conuer. diu. quidam. Et cohiben
dus erit per episcopum. ar. de. 26. si in te. in alijs autem
priuilegijs non gaudebit. ex de de. diu. iohes. et
idem est de omnibus qui sunt aliqua obnoxietate affecti.
Nunquid refert si dominus dicat seruum ordinatum
ipso contradicente vel ipso ignorante. Respondeo differe
da est secundum dam. quia si eo contradicente. indi
stincte talis ordinacio retractatur. de. q. quis ac
leges. Alij dicunt quod est idem verobique. secundum vero
huius. scilicet vterque dicitur quo ad retractacionem or
dinis susceptoy. Sed differenda est in hoc. scilicet quia
nisi domino contradicente ordinem non potest ordina
coe. 1. ignorantia allegare. q. 2. quo ad ipsum ordi
natozem indistincte puniendum potest differenda
annotari. Si vbi agit causa statim huius ordi
nati. Respondeo si erat in possessione seruitutis remit
tendus videtur ad locum unde aufugit. c. vbi cau
sa stat. l. 2. Si autem erat in possessione libertatis
oueniendum est in loco in quo degit. ut patet ibi
l. 3. An autem sit fugitiuus vel non. et an erat
in possessione libertatis vel seruitutis quando fuit
ordinatus agitur et finietur anquam causa status initium
sumat. c. de lib. causa. libentis. si. et l. si. q. 2. potest

Si autem non sit fugitivus et clamare velit in lib-
tatem domini fore sequens. C. ubi causa status. l.
2. h. nota ex e. de servit. in glo. Sed si in gof.
et hoc. hec causa indistincte agitur coram or-
dinatore et assistet ei qui convenit syndicus ecclesie
cepit enim ad ignominiam ecclesie cum clericus reuo-
cat ad statum servilem sicut qui reuocat ad statum
curiale. di. 41. signata. Et deponendo est an-
tenna. di. 42. nulli. ar. ff. de libe. ca. l. 1. 2. et
3. Quare servus alienus consecratus redditur domino
et non alia res consecrata. 12. q. 1. vlt. optimus.
R. duplici de causa. prima quia in rebus mani-
patis non pendit dolus. secunda quia in eis con-
secratio est in superficie. et ideo non debet apphama
manu tractari sed in hodie est in aia que non pe-
tangi. 12. q. 1. l. 1. Si autem dictum est de suis
vel libertis puatorum non ordinandis nisi fuerit
ab his plenarie absoluti qui vendicant in eis
aliquid potestatis. ita etiam intelligendum est de a-
scriptis originariis et aliis qui obnoxietate a-
liqua sunt astricti. di. 42. si quis. quis autem. leges.
generaliter. admittunt. hoc autem est verum nisi sint
ex matre libera nati. quia tunc cum matris con-
ditionem debeant sequi non debent impediri. ex
e. dilectus filius. c. 6. Dicitur autem ascriptus qui
per 30. annos fuerit in manso siue possessione
et qui per 30. annos scriptam et professionem astricti se
solo colendo. C. de agrico. et cen. cum sacis. cum
autem. R. 1. Originarii vero dicuntur qui nati sunt
ex ascriptis in ipso solo ut patet ibidem. l. ne
divinus. Et tales sine gleba. i. solo cuius culture
sunt ascripti non possunt vendi. nec gleba sine illis
ut patet ibidem. l. quemadmodum. Et licet isti sint
liberi non multum tamen distare videntur a suis
ut patet ibidem. l. ne divinus. Nec tenet finis illi
di. 42. si servus sciente. ubi dicitur quod si es inuitis
omnis pnt. pmoueri. Verique autem dicuntur coloni
quia terti. colere sunt astricti. unde non possunt re-
cedere a cultura omnis inuitis. h. ray. Illi autem
qui sunt coloni non ex condicione sed ex duccione pnt
fieri monachi. ut dicitur ro. Met nota quod dig-
tas epalis et sacerdotum liberat a foris et suili
ascriptis. di. 42. si servus sciente. Et si in ca-
nonis etiam a fortuna siue vinculo curiali quod
probat ex eo quod liberat a servili que est foris. di. 42.
frequens. et ex antiquis. Unde quo ad hoc non
tenet lex illa. si servus sciente. ubi dicitur quod non a
fortuna curiali siue officiali liberat sacerdotum.
Nam et post ordinacionem durat curialis tam
non debet pmoueri nisi sicut habitus est sup.
Ad hoc etiam nota quod sacerdos liberat a patria
potate. quia dignitas patriat vel senat sol-
uit ius patrie potatis. ergo multo magis sacerdos
eo qui est dignior. ar. ex de sen. ex. cum voluntate
hec bñ. ex de etate. indecor.

De corpore vidatis. ti. 2. p.
Ostea considerandum est de corpore vidatis
Et circa hoc queritur plura. primo qui
dicuntur corpore vidati. R. corpore vidati
dicuntur debilitati vel mutilati. debilitati vo-
co qui membris tam inefficax oculum cecum. manu
ardam. crus contractum. Mutilati qui caret aliquo

membro. Verum tales repellendi sunt ab ordi-
bus. R. quod sic. propter deformitatem ex qua ti-
met scandalum. et propter debilitatem ex qua time-
tur periculum. Ordinati ei in quodam dignitate per alios con-
stituantur. et ideo in eis ex quadam honestate requi-
ritur de necessitate precepti non tamen sacri. et clari-
tas morum. et etiam integritas et sanitas membro-
rum ut sint idonei exequi actus ordinum. Et hinc est
quod aliquis est ineptus ad receptum ordinum propter im-
pedimentum actus vel claritatis persone. Et ideo pad-
entes defectum in membris repelluntur ab ordinibus
si sit talis defectus qui maculam notabilem inferat
per quam persone claritas obscuret. ut abscessio nasi.
vel excusio actus ordinis impediat aliter non re-
pelluntur. Ad cuius evidentiam considerandum quod
mutilatus aut est mutilatus in membris non ap-
parentibus et talis si sit mutilatus per casum. violen-
tiam vel timorem egritudinis ut lepre potest ordinari.
Si autem sponte non potest de rigore iuris dis-
pensare tamen potest episcopus siue membrum sit magni
sive parvi dummodo sit potens preterquam cum castrat.
Unde potest dispensare cum religioso quod celebret
cum ligneo pede. si in hoc. in apparatu. di. 44. si quis
a meritis. et c. qui preter. et c. si quis per egritudi-
nem. Aut in membris magnis et apparentibus si
hoc etiam fiat casu. violentia vel metu morbi
non pmouet di. 44. si euangelica. Magni autem
membrum intelligitur vel in quantitate ut pes vel ma-
nus. vel in decore ut oculi vel nasus. Episcopus tamen
in ea dispensare potest quod habere possit plenam
personatum vel abbatem. ex de eta. tuam. Et si
talis sit presbiter toleratur preterquam in misterio al-
taris. in officiis illis in quibus est potens ut in
dando prebendas et huiusmodi. 16. q. 1. adiam. Sic lo-
quitur de clericis egrotantibus. c. presbiterum. di. 44. la-
tor. Et non remouetur a beneficio ut patet in dictis ca-
pitulis. et datur ei coadiutor si possint ambo
ex beneficio sustentari secundum hodie. Aut in membris
paruis apparentibus ut in parte digiti vel un-
gue. et tunc aut ei potest imputari culpa aut non
si sit ut quia duellum obtulit vel oblatum spon-
te suscepit de rigore iuris debet deponi. di. 41. si
quis. Si tamen non fuit ibi sanguis effusus
cum eo potest dispensari. vel si fuit etiam sed tunc
tantum de auctoritate pape. ex e. c. 1. et de de. pu. c. 1.
Si autem non fuit in culpa et ipse sit potens fran-
gere hostiam nec inducat deformitatem ma-
gnam non impeditur ut si careat uno de digi-
tis cum quibus non sit signum crucis. nec frangi-
tur hostia. si in ray. et bñ. ex e. c. fi. Si vero sit im-
potens nimis deformis impedit. ut patet in c. presbi-
terum. hec gof. et hoc. et quoniam cum eis bñ. ex e. c.
vlt. Quid si quis habeat sex digitos in manu.
R. non impeditur propter hoc ordinari. quia talis
non est morbosus. Et idem est si habet unguis
defectum. Sicut enim ait offitius defectus membri
vel augmentum non considerat sed usus impedi-
tum. ff. de edil. edic. Item offitius. hec gof. Quid si
quis habeat oculum unum grossiorem altero vel verum
quod habeat prominentem. R. non impedit ut pa-
tet ibidem. l. qui clauum. §. 1. hec gof. et bñ. extra e.
c. 2. Notandum autem quod talia impedimenta sibi d-

debent inspectioni oculorum superiorum. ex e. c. 2. **Q**uod
endū etiam q̄ qui sibi manus intulit non pro
mouet̄ et p̄motus dicit̄. Et ratio est quia p̄su
mit̄ q̄ om̄e malū auderet in aliū qui sic defen
dit in seipm̄. ff. ibidem. l. cū autē. §. exdipit. Est et
sui homicida et p̄dicti dei inimicus. di. 44. si q̄s
abscondit. Talis tamen non est vere homicida
fm̄ jo. sed dicit̄ homicida p̄pter piculū homici
dii q̄s inde peruenire posset. In eo ergo qui sibi
mēbrum amputat ē causa irregularitatis se
nidā. siue sit magnū siue puū siue apparens si
non apparens. Si tamen languor non fuit cā
indignitatis. caro enī putrida est ressecanda. q. q.
4. c. 1. et 2. q. 3. ressecandū. In alijs vero qui si
ne culpa sua ab alijs vel casu fortuito mutan
tur irregularitatis causa est deformitas i mē
bris apparentibz vel debilitas in apparentibz et
non apparentibz. Que autē deformitas vel debi
litas irregularitatem inducat est i arbitrio su
perioris. ex e. c. 2. **Q**uid de eo qui sibi virilia
p̄dat ut sit castus. R̄ irregularis est tanqm̄
sui homicida. di. 44. si quis abscondit. et si quis a
medicis. et ideo est deponendus. Vñ fm̄ hōf.
qui se castrat vel castrari sponte p̄mitte p̄mo
ueri non pot. castratus vō inuoluntarie non ex
necessitate ut qui a medicis vel a barbaris ē se
ctus p̄moueri p̄t de iure cōi sine dispensacōe.
ex e. ex pre. in tex. et glo. n̄ ex culpa sua sit cas
tus ut si quis p̄dat virilia clerico cū vxore in
uentio. Nec obstat p̄dictis illud. ex e. signifi
cauit. Vbi ponit casus de p̄bro qui se castrauit
ut castus esset. quia ibi ex grācia et dispensacōe
p̄mitte illi p̄bro mīstrare in ordinibus inferio
ribz et facere om̄ia que p̄tinent ad officiū sac
dotale p̄ter officiū mīsse fm̄ gof. et bñ. ibidem.
Et p̄t in hoc casu ep̄s disp̄sare auctē sua i alijs
a missa cū ibi dicit̄ auctē nostra et tua. Et etiā
dicit̄ ibidem bñ. Qd̄ autē p̄ antiqua iura p̄mit
ti videt̄. ut si quis mutet seipm̄ p̄pter iustam
causam et non ex indignacōe si sit arurgic⁹ n̄
approbat ray. p̄ ea que dicta sūt sup̄. c. de p̄uul
sore in fi. illi. q. quid de medicis. nisi forte ne
cessitas summa vrgeret nec aliū habere posset.
Quid de clauo ex debilitate. R̄ talē consue
tudo admittit nisi sit talis qui sine baculo sta
re non posset an̄ altare. ar. de conse. di. 1. nul
lus. et di. 24. disciplina. hec ray. **Q**uid de ceco
et de illo qui habet maculam in oculo. R̄ recum
et habentem maculam in oculo que ḡnat defor
mitatē. non admittit ius vel consuetudo. Et id
dicit̄ de eo qui habet manū aridā. si tam habēs
in oculo maculā deformantē intret religionez
p̄moueri potest. alias non n̄ dispenset cū eo.
ex e. cū de tua. Dispensabit autē papa. ar. e. c.
2. Et sic curia seruat fm̄ innoc. et gof. petrus
autē de s̄ap. dicit̄ q̄ qñ talis macula est in oculo
q̄ offert se visui sine inspectōe subtrahit irregulari
tem facit alias non. **Q**uid de leproso. R̄ re
pellit a p̄mōcōe quia sicut notat hu. di. 20. §.
hinc etem. Cū enī expellat a cōi cohabitacōe
multo magis ab ordinibus sacris. Vt vero p̄
sbyter leprosus possit celebrare missam. habitū

est supra li. 2. tit. 13. ar. 3. in p̄ma. q. vbi etiam
tangunt̄ quedam alia de hac materia. **Q**uid
de gibbosis et habentibz digitos uictos. R̄ ta
lia et filia vicia corporis. n̄ deformitatem vel de
bilitatem inducant non repellūt ab ordinibz.
impedit tam̄ si est deformitas. qui vero p̄les
vel pauciores digitos habz qm̄ debet talis defor
mitas non repellit si veste vel sotularibz pos
sint velari. hec rod. Sūt etiā alia vicia corporis q̄
in veteri testamento ut legi leuit. 21. repelle
bant ordinandos. sed hodie ad l̄ram non repe
llūt nisi deformitatē inducant. A. q. 1. qualiter
in fi. Sed sp̄ualiter intellecta repellūt etiā hodie
indistincte. di. 20. §. hinc etem. et c. sacerdotes.
h̄ tam̄ b̄ om̄it̄ cā breuitatis. **S**ūma oim̄ p̄
dictorū est q̄ quicūq̄ est sua culpa viciatus cor
pore repellit. qui vero sine sua culpa non repe
llitur n̄ scandalū timeat ex nimia deformitate
vel piculū ex nimia debilitate. hec ray. **S**i nū
quid amitteret clericus b̄nficiū p̄pter infirmitatē
R̄ hic sunt diuersi modi distinguendi scdm̄
diuersos. **G**of. enī dixit q̄ talis aut est p̄latus
aut non. si sic non remouet̄ etiam p̄pter leprā
sed ei coadiutor dāt cū cōueniens portō reddi
tū ep̄tus assignetur. sic intellige illud. ex de
de. egro. d̄ rectoribz. de rectoribz dicit̄ q̄s vocat
p̄ excellentiā op̄os. Aut est p̄sbyter prochiālis
vel mīster inferior. Et talis p̄pter leprā remo
uet̄ et ei de bonis eccl̄ie p̄uide. ex de cleri. egro.
tua nos. Alij loquūt̄ de p̄bro prochiāli q̄ nū
qm̄ remouet̄ sed ei coadiutor et vicari⁹ dāt. et
hūc modū int̄ cetos magis approbat hōf. et de
de. egro. quia elicit̄ ex tex. e. c. ex pre. Sed q̄
ep̄i p̄pter lepram non remouent̄ s̄ inferiores
remouent̄. R̄ quia ep̄us difficile remouet̄ ut
patet ex de transla. q̄nto. et c. licet. minores ve
ro facili⁹ remouent̄. ex de de. egro. tua. bñ. vō
ex de de. egro. tua. dicit̄ cū innoc. et tancredo q̄
q̄ndū aliquis remanē potest in collegio suo s̄
scādalo et horrore n̄ substituit̄ ei alius. Si autē
ali⁹ est ei substituent̄. ut patet in d. c. tua.
ille substituit̄ erit p̄latus i totū. ar. ex de cleri.
egro. de rectoribz. Vbi dandus est eis coadiutor
qui curā hēat aiaz. talis enī coadiutor ē p̄lat⁹
ex toto ut patet ex h̄. qd̄ dicit̄ q̄ habet curā aia
rū. Et infirmo p̄uidebit̄ d̄ bonis eccl̄ie ut patet
in p̄dictis. c. Et ē h̄ sp̄ale i lepra. p̄t scādalo
et horrore. hu. vero et laur. dicit̄ q̄ vni nūq̄ ē
aliq̄s substituent̄. n̄ eo renūciat̄ l̄ remouet̄ l̄ trā
lato. Nec p̄terit morbi est aliquis amouendus
sed coadiutor est ei dandus. Et quod dicit̄ in
c. tua. scilicet q̄ p̄sbyter amoueri debet p̄pter
lepram ab officio administracōis. Exponunt̄
ab officio quod est in actu sed quo ad ius officiū
retinebit̄. Scdm̄ tamen om̄s p̄dictos doc. p̄t
infirmitates alias a lepra non sunt priuandi
b̄nficijs sed pot⁹ coadiutor dand⁹ est eis. etiā si
sint palati. ne terzeant̄ volentes militare dō.
ex de cleri. egro. cū p̄uulsiō. et c. p̄uulsi. et vlt. Et
si eccl̄ia sufficere nō possit veriq̄ ille qui seruit
eccl̄ie reddet̄ habebit̄. Et ep̄us infirmo p̄uide
bit̄. di. 27. §. 1. et c. 1. hec bñ. in c. de rectoribz.

Item est si sit factus impotens non ex culpa sua
 ut patet ibi dē c. 2. Secus est si ex culpa sua. Item
 hoc intelligit illud ex de et c. 1. et ex de elec. cū
 in cūctis. Item sane. Sed abbas remouetur si sit
 inuictus. 18. q. 2. si quis abbas. Clericus vero si le-
 uiter patet vel haberet qrtana. et circa ppria
 negocia intentus esset non pōper nisi seruiret.
Supradicta ergo intelligunt de infirmitate vera
 et graui non defectua ut pbat̄ ex de re iu-
 di. quesitū. hec hōf. Sed ad quē p̄tinet dare co-
 adiutores ep̄is. Item ad solū papam quia hō est
 de maioribus causis. potest tamen ep̄us senio
 vel infirmitate p̄petua impeditus de ofensu sui
 capituli vel maioris partis sibi aucte aplica
 vni v̄l duos coadiutores assumē. Item demens
 sit hoc facit caplm̄ vel due pres eius. Item vero
 ep̄s gradat̄ caplm̄ nichil inuouabit h̄ cōdicō
 nem ep̄i et eccl̄ie sue pape q̄nato poterit intima-
 bit. Item itez facit etiā q̄n ep̄s demens erit. Co-
adiutores autē p̄dicti moderatos sūptus de puenti-
 bus eozdem ep̄oz habebūt. Ab alienacōne tam̄
 q̄libet bonoz vel eccl̄iaz ip̄oz abstinebūt. Item
 tene autē p̄lati eisdem si fuerint sane mētis ac
 capitulis eozdem seu etiā successoribz si antea
 non fecerint plenariā rōnē. li. 6. de cleri. egro.
 pastoralis. Item dicendū est in casu fili de supe-
 rioribus ep̄is. ut patz ibi dē. Et qd̄ dicit de alie-
 nacōne intelligitur de alienacōne immobilū vel
 mobilū p̄d̄forū. mobilia em̄ que seruando ser-
 uari non possunt alienare poterunt ut dicit in
 fra jo. an.

De filiis p̄sbroz. ti. 22.

Deinde considerandū est de filiis p̄sbroz.
 et ceteris illegitime natis. Et p̄ q̄s
 dicit̄ filius p̄sbr̄i. 2. de multiplici dif-
 ferenda filioz. 3. qui filij p̄sbroz ordinari p̄bi-
 bent. 2. que dispensacō circa tales adhibet.
Circa p̄mū scēdū q̄ ille dicit̄ filius p̄sbr̄i qui
 susceptus est de legitimis nuptijs quia filius est
 is quē nup̄e demonstrant. ff. de his qui s̄ sui
 iuris. filiū. Item et is qui ostendit se esse filiū licet d̄
 coitu illegitimo. Sic intellige illud. ex e. c. 2. p
 batur etiā quis esse filiū alicuius ex eo quia ille
 appellat eū filiū et ille eū p̄rez et cōiter eius filiū
 dicebat et habebat. ex d̄ p̄ba. p̄ tuas. Et bene no-
 minacō tali stat nisi strariū exp̄sse p̄bet. Sic
 intelligit. c. de p̄bacōibus. non nudis. li. bern.
 ex e. michael. t̄c. Sed quid si quis neget se eē
 filiū p̄sbr̄i. Item fm̄ hōf. si pōt p̄bare q̄ m̄a ē
 eius habebat virū legitimū cū ea morantē tēpe
 sue p̄p̄cōnis p̄bat se legitimū p̄ legem sup̄di-
 ctam. filiū. Item p̄bat filius ex affectu. ex de p̄e
 sump. afferte. li. 6. de inof. te. si vir. Et stabit
 his directuris donec p̄bat cōtrariū. c. de nup̄. si
 vianis. Si vero oster q̄ tūc cū p̄sbr̄i morā-
 bat filius eius p̄sumet. ex qm̄ si. sūt le. cau. lāqz
In dubio vero si nimia laboret infamia poterit
 se p̄gare. Sic intellige illud. ex de p̄ga. ca. acce-
 dens. Filiacō ergo paterna illegitima defactū n̄
 p̄gatur licet certa indicia admittant si p̄legiti-
 mos testes p̄bent ut potest illud intelligi extra
 qui si. sūt le. transmissi. in fi.

Circa scēdū scēdū q̄ multiplex est d̄f̄a fi-
 lioz illegitimoz. s. naturalis nothus mā-
 ser et spur̄. Naturalis est qui de concubina est
 natus q̄ tenet in domo quasi loco vxoris vni-
 ca. cuiū filiācō p̄fessionem pat̄ū p̄bat. ex de
 p̄ba. p̄ tuas. Nothus dicit̄ qui de adulterio ē
 natus sic dictus a nota. i. infamia que multū
 affligit hominem. sicut etiā dicit̄ nota febris q̄r-
 tana que multū affligit hominem. quia em̄ talis
 de p̄cto graui natus est fama suggillat. 22. q. 1.
Item quid in omibz. Item dicit̄ p̄rie de scorto
 natus. Spur̄ a spurcda icōnmentie dictus. po-
 test dicit̄ cōiter quilibet illegitim̄. Vel spur̄us
 potest dicit̄ p̄rie qui est quesit̄ vulgo. i. in scor-
 to. qui p̄pter incertitudinē pat̄is nequit ostēdere
 vel si ostendit verēdū ostendit. ff. de statu ho-
 minū. vulgo ut qui natus est de eo cui nubere
 non licet. Unde filius illegitimus p̄sbr̄i pōt
 spur̄i dicit̄. vel spur̄i dicit̄ qui de concubina est
 natus que non tenet in domo scōm p̄sbroz.
Nothus est ex nobili patre et ignobili matre
 natus cuiū contrariū est spur̄i q̄si sine purita-
 te genitus. hec hōf. et bñ. ex de renū. nisi.

Circa 3. scēdū q̄ loquēdo de legitimis p̄e-
 sbr̄ioz filiis. filij ante sacros ordines re-
 cepti de legitimo m̄fimonio liate p̄mouent ad
 quoscūqz ordines nisi aliud impediāt. Et etiā
 p̄ficiuntur in eccl̄ijs in quibz eoz patres sūt vel
 fuerūt p̄lati. ex e. ad hoc. dūmodo nō ad illas
 dignitates vel p̄bendas quas immediate habue-
 rūt patres eoz. ex e. ostitutus. Sed filij illegiti-
 mi. i. naturales dū erāt laici geniti et maxie spu-
 ri. i. in sacerdotio geniti non possunt esse cano-
 nici in eccl̄ijs patz suoz. Sic itellige scōm bñ.
 et hōf. illud ex e. cū deozem. et c. ad abolēdā.
Item secus p̄sumptū fuerit non valet. Qui se-
 cus etiā p̄sumpserit. s. canonicando tales in ec-
 clesijs paternis suspendat a suis bñficijs. ut pa-
 tet in c. ad abolēdā. post mortem tamē patris
 p̄nt ibi dē p̄moueri quo ad canonicas simplices
 quia capitula primo allegata que loquūt de
 illegitimis. s. naturalibus. et maxie spur̄is.
 non dicūt in quibus fuerūt patres canonici s̄
 in quibus sūt. Capitulū vero illud. s. ad hoc. qd̄
 loquūt de filiis legitimis dicit̄ sunt vel fuerūt.
Et in hoc scordat ray. tamen illud maxie qd̄
 ponitur in c. ad abolēdā. acapit pro tantū.
 qd̄ non approbat gōf. quia spur̄i non solū in
 ecclesijs paternis sed nec in alijs canonicari pos-
 sunt de iure. Unde exempla de sūmis pontifici-
 bus natis ex p̄sbr̄is que ponūtur di. 46. in p̄i-
 apio. debent intelligi q̄ fuerūt suscepti a pat̄ibz
 constitutis in laicali habitu v̄l in minoribus
 ordinibus. secus est si post sacros. di. 21. ante
 triennū. Cum ergo dicit ray. q̄ tantum spu-
 ri p̄bent in eccl̄ijs in quibz sūt eoz p̄res fieri
 canonici. innuit q̄ in alijs p̄nt canonicari. qd̄
 est falsū fm̄ gōf. Item dicit̄ gōf. q̄ in ecclesia in
 qua pater p̄est vel p̄fuit non potest filius ni-
 si simplex beneficiū obtinere. ex e. ad hoc. cano-
 nicatū autē non p̄t habere. et si sit legitimus et
 maxie spur̄us p̄hibet. ex e. ad abolēdā.

Et sic maxie ibi positū opatue tenet. Alij dicit qd capitlm ad b^o. corrigi p capitlm ad abolen-
dam. **A**fferit etiā quidā qd illegitim^o pot fieri
canonicus cū patre suo in canonica vel ecclesia
regulari. Et hoc vult bñ. sup. d. c. ad abolendā
Ar. a dñio sensu habet ibidē. t. di. c. 6. c. 1. t. ex
e. c. 1. **S**edm vero hōse. qd dicit. c. ad abolendā t
secularibz eccl^{is} subaudi maxie. **V**acat enī
ibi ar. a dñio sensu sicut t. ex de testis ad h^o. **O**
pmio aut hōse. sup. accepōnem hui^o aduerbiij
maxie soluit straria tā iurū qm doctoz quia
scdm eū maxime positū in c. ad abolendā. tene-
tur opatue. t. in hoc ouenit cū gof. **N**on tamē
respectu legitimoz t. in hoc ouenit cū ray. qñ
ad intellectū quē habet sup illud. c. ad h^o. f. q
filius legitim^o pot pñci in ecclia in qua pñ su^o
pñt vel pñt. non tamē immediate in eadē pre-
benda vel dignitate vel eodem psonatu. **E**t in
utroqz ouenit cū bñ. qui dicit sup. c. ad abolen-
dam. qd maxie tenet ibi opatue quia non est
recedendū a pñia significacōe verbi n̄ res aliē n̄
possit saluari. t. hoc respectu eoz qui non sunt
spuriij vel alias illegitimi vt sunt naturales.
Quid si pater in aliqua ecclia vicariā habuit
nūquid fili^o eius eandē vicariā immediate habere
poterit. **R**e qd non ex e. ad extirpandas. sed tñ
pater psonatū habuit. filius eius vicariā ei^o
dem psonatus immediate non habebit. t. econū:
so ex e. cōstitue. t. c. michael. **C**ui^o racō ē quia
ppetuus vicarius curam habet ecclesie cui^o ē vi-
cari^o. ex de offi. vica. c. fi. **V**nde habens ppetuā
vicariā nō potest habē aliā. ex de offi. vica.
puidas. **E**t qñ ius habens in ecclia ppetuus vi-
cari^o amoneri non pot sine causa. vt patet ibi
de m. c. ad h^o. **A**lia racō forior est fm hōse. qd
licet vnus sit persona t. alter vicari^o eandē tñ
curam habere intelligunt in solidū. quia vna ē
cura vni^o ecclesie incorruptibilis t. indiuisibil^{is}
22. q. 1. loquū. t. ff. de ope. liber. libertus. in fi.
ideo filius eandē curam immediate post patrem
habere non potest. **S**ed media persona tollit vi-
cū successiōis psumpt. ex e. ex transmissa.
et de elec. venerabilē. f. penlt. in fi. **N**on tamē
nocet si pater nomine filij vel tanqm oducti:
a^o mistrauit. ex e. cōstitutus. **S**ed nūquid hec
phibicō extendit ad nepotes. ff. de v. sig. libero-
rū. **R**e fm ray. t. gof. quia hic de pena agitur
significacō istūgit quia pene legū ex significacōe
t. interpretacōe sūt artande. de pe. di. 1. pene. **V**
licet senator non possit ducere in vxorē filiam
eius qui vel que ludiciā exercuit artē. pot tamē
ducere nepotē. ff. de ritu nup. dñs. **S**ed ptra. ff.
ibi de senator. t. videt qd sic. quia filioz nōie o-
tinent etiā nepotes. vbi de fili matimonio agit
et canet ne tutor pupillā filio suo det i vxorem
t. ibi nepos nomie filij oñet. **S**edm vō hōse. t.
bñ. ex e. ad extirpandas. extendit ad nepotes
de iure i hereditate succedētes. vt sūt nepotes p
rectā lineā descendētes. **A**r. insti. de here. qñ. f.
sui. **S**ecus aut est in collateralibz in quibz suc-
cessiō locū non habet. ar. de offi. dele. ex parte.
Nota tamen fm hōse. qd viuentē patre nepos

immediate pñt i ecclia quā auus tenuit. patre
vero mortuo non potest. racō est quia in pmo
casu cessat causa phibicōis. quia si iure suc-
cessiōis habere non nepos sed pater succedet
auo. in 2°. vero nepos tanqm primicor admitti-
tur. **Q**uid si filius patri successit dispensacōe
vel de facto nūquid filius illius immediate post
eum ecclesiam eandē habere pot. **R**e fm hōse.
non videt de mente iuris qd talis persona inter
media successiōis viaū pget. imo apprehare
videt successiōe inesse dei. ex de elec. venerabi-
lez. f. pel. **E**t hoc vbi dñs pñt patrē habuit fili^o
sine dispensacōe. f. si dispensacōe habuissit. vt qd
succedere possit. **Q**uid si quis natus sit de dam-
nato coitu. t. postea pater ducat matrē in vxorē
nūquid ille de iure cōi pñt tanqm legitim^o
pmoneri. **R**e si pater illā potuit legitime vxorē
habere tpe accepōis quia nullū impedimentū
erat t. pñt dñt eā i vxorē legitimā. est fili^o
antea geit^o pñt qñs matrimonij. **E**t ita succe-
det etiam in hereditate tanqm legitim^o. et ad omē
actus legitimus admittet. hoc etiā credo ē vñ
si post natiuitatem filij. mater alteri nubat t. de
inde eo mortuo cū patre filij strabat. vel econ-
uerso si pater cū alia strabat quā mortua in
vxorē matrē filij ducat. qd dico in fauorem p-
lis p iura infra posita. **S**ecus aut est si pñt ali-
quod impedimentū non poterat esse mēmo^o
inter eos tpe accepōis. quia licet tñc postea sū-
lato impedimento ducat eā in vxorē non tamē
legitimā. pñt. ex qui fi. sūt legi. tanta i au-
quibz mo. na. ef. le. arca pñ. coll. 6. **Q**d autem
dixi in pmo casu. f. talē legitimatū qd ad omē
actus legitimus exapñt quidā epñle dignitatem
ad quē pmoneri non pñt sine spēali dispensacōe
pape. hoc etiam dicit ray. sup. c. ex de elec. mō-
tuit. arca pñ. fm vñaz. lec. **E**rat enī olim lex
talit qd mter electi infra quādringentiā a nati-
tate ipñ electi matrimo^o nō straxit. dicebat
quidā qd vñ est cū patre electi. contraxit ergo
post quādringentiā vt innuit illa lra. t. tamen ele-
ctio illa tanqm illegitime nati cassat. **S**i hodie
pñcula illa est deca. **E**t tōp illud. c. hēc sūa
teneri n̄ pñt. possit tamē p alia iura seruari. **N**ī
soliū requirit qd pmonend^o in epñ sit matri-
monio legitimo natus. ex de elec. cū in dictis.
In eo aut qui d coitu damnato nascit tñ pñt
inter pñtes matrimo^o subsequat non est pñt
hoc sōlio quod respicit natiuitatem satisfactum
Nō dispensacō gñalis extendi non solet ad epi-
scopat^o t. arē pñt. ex de decel. pñt. dilectus fili^o
Sed et si strarium dicat nec displicet ne fauor
matrimonij restigat scdm gof. **Q**uod etiam
admittit hōse. ar. ex qui fi. sūt le. ex temore. t. q
matrimonij. ac. pos. non videt in fi. **S**ed po-
ne qd in hoc casu subit impedimentū. nūquid
pñt dispensari p arē pñt. **R**e qd n̄ quia epñz sūe
maioz iudicia vel negocia reserata sūt pape
ex de transla. pre. inter corporalia. hēc gof. **Q**
Quid si pñbiter filiū generet ex vxore legitima
cū qua straxit dñt erat laicus vel in mmonibz
ordibz constitutus nūquid fili^o erit legitimus.

Re ray. dicit q sic tamē fauore plis. c. 4. quia
pateat culpa non debet nocere filiis. ar. di. 28.
dyaconi. t. 21. q. 2. i. multo. gof. vero dicit q
non p. c. ex. l. 1. as. Et idē senātū bñ. t. juno.
sup. idē. c. Nec obstat q de legitimo matrimo
nio est natus quia ille coitus fuit illicitus di.
28. dyaconi. t. di. 84. cū in pterito. Culpa etiā
pateat reddere filios illegitimos. ex de clādesti.
despō. cū inhibico. §. si quis vero. t. §. pari modo
volūt tam q cū tali est benigni⁹ qz cū alio agē
dum t. faali⁹ dispensandū. hōf. vero disti
guīt sic. §. qsi iuita vl' ignorante vxore fuit p
motus vey dicit ray. ex de quer. diu. quidam
et. c. placet. si vero ea sēdente vey dicit gof.
di. 27. seriatim. Idē videt si ea sēdente non ptra
dicente. ar. di. 42. si seru⁹ sēdente. An autē sol⁹
consensus mulieris tactus vel exp̄ssus suffici
at vel etiā requiratur q habitū mutet dicit ecclā
tu de matrimonio. Ali⁹ tamē sic nat⁹ fm ray.
et wilh. quo ad succēssionē hēditariā reputa
bit legitimus. Quare tales phibent ordiari.
Re ppter tria. pmo ppter dignitatē ordiis pte
quā de honestate t cōgruitate requirit in ordi
nando clareas psonē q quidē obscurat ex vido
la origine ppter qd lex dina de utro. 22. phibuit
spuriōs t manseres intrare di ecclēsiā vsqz i ge
neracōem decimā. ex de elec. innotuit. t. ex q si
fuit le. p. venerabilē. Ad honores tamen secula
res admittuntur. ff. de cur. l. 2. §. nullū. t. l. gñā
liter. scōo ppter detestacōnē criminis patris. parē
tes enī magis puniuntur in filiis qm in seipis
ff. qd metus causa. isti quidē. 3. quia filij solēt
esse imitacōres paterni sceleris. scōm illud. se
pe solet filis fili⁹ eē patri. 6. q. 1. §. vey. tē.

Arca qrtū sciendū q dispensacō arca elēs
adhibet magna scōm quosdam. §. qsi ad
religionē transeant pmoueri pnt. ex. c. 1. si
hoc non admittit hōf. quia ibi statuit ius cōe.
Vnde fm hōf. illegitimi religiosi si sint alias
ydonei pmouent ad omēs ordines de iure cōi.
Ad placōnem vero non pnt nisi dispensacōne
pmoueri. vt patet ibi dē sup. c. 1. t. bñ. ibideq.
et ex. e. nimis. Nec etiā ad eccliam secularem
fm juno. ibi dē. In remanēte at i seculo si sit a
lias bon⁹ fm ray. adhibet triplex dispēscō. §.
magna vt ordinē talis i ecclīis alijs a pater
nis. ar. a contrario sensu. ex. e. p̄sentū. Maior
vt in paternis media interueniēte psona. c. x. e.
ex transmissa. Maxima vt in paternis admitt
tat imediate. hec autē distinctō nō placet gof.
ppter mediū mēbrū. quia caplm ex transmissi
sa non loquit de dispensacōe sed de cōi iure. Se
cū dū vero hōf. arca tales adhibet dispensacō
magna. §. vt remanentes in seculo ad ordines
miores t simpliciā bñfida pmoueat. ex. e. l. 1. as.
Maior vt ad sacros t in ecclīis prochialibz t
in dignitatibz t psonatibz inferioribz pmoue
ant. ex. e. c. 1. t. vlē. l. 6. c. si quis. Maxima vt
pmoueat ad ep̄atū. ex de cor. vi. c. 2. Quis
potest dispensare. **R**e solus papa dispensat in
maiori t maxima cū filio p̄sbrī in seculo ma
nente vt patet in c. p̄missis. Sed in miori sū

magna p̄t ep̄s dispēscare. quia hodie est exp̄ssū
in. 6. e. si quis. Alia lra habet is qui. q ep̄s dis
pensare potest cū illegitimo quo ad ordines mi
nores t bñficiū non habens curam aīay n̄ ali
ud obstat dūmodo sit tale sup quo p̄p̄m va
leat dispensari. Nec obstat illud ex. e. c. l. 1. as.
quia licet ibi papa dispenset non tamen hoc a
lijs auferre videt fm hōf. t bñ. q. si h⁹ volui s
phibuisse hoc sicut in maiori. ex. e. c. fi. vnde
expone fm hōf. q ibi dicit p̄mittimus. i. p̄mis
sum esse ostendim⁹. sic ex de iur̄iur. et si xp̄us i
fi. Potest etiā scōm hōf. in maiori ep̄s dispē
sare ex causa. ar. ex. e. ex tua. vbi respondet ad
consultacōnē. Nec obstat illud ex. e. c. 1. et vlē.
quia intelligunt de dispensacōne modicā. Si
tamē transeat ad religionē t necessitas exigat
platus etiā in maiori poterit dispēscare. Nec
obstat illud ex. e. c. 1. vbi dicit. placōnes vero
nullatenus habeāt quia illud est vey de iure cōi
ibi enī statuit ius cōe. hec hōf. hodie vero con
trariū ē exp̄ssū. l. 6. c. eis qui. vbi dicit q ille
gitimus ad ordines maiores vel ad bñfida cu
ram aīay bñfida nō potest pmoueri sine dispē
sacōne pape. Q vero non ad psonat⁹ t digni
tates habet. ex. e. c. fi. Et h⁹ tenet ibi bñ. hoc ē
volūt gof. juno. t bar. brixien sis. vt etiā dicit
infra in fi. hui⁹. c. et multo magis nec ad ep̄a
tum. ex dē elec. innotuit. bñ. etiā ex. e. c. 1. t. c.
nimis. dicit q etiā religiosus illegitimus pro
moueri non potest ad placōnem sine dispēscā
one pape. ar. p̄dictoy capituloy. Quid si p̄p̄a
cū aliquo illegitimo dispenset. vt habere possit
bñficiū habens curā aīay. nūquid ppter talē dis
pensacōnē habere poterit plā talia bñfida. **R**e
q non sed tantū vnū. quia cū talis dispensacō
detrahāt iuri cōi est odiosa. t ideo est restitūgen
da. l. 6. e. si quis. Et si talis itez aliam dispēsa
cōnem tade de facto p̄dicto a papa impetret
vt recipere possit plura bñfida curam animarū
habentia. dispensacō illa nullius penitus ē va
loz. l. 6. c. is cū quo. Et idē est dē eo cū quo
dispensat ep̄us vt possit ad ordines minores t
simplex bñficiū pmoueri. fm jo. an. Ad hec
nota scōm gof. q arca materiā istā sūt due p
hibicōnes. vna est q filij illegitimi non debent
pmoueri. Et h aliqñ dispēscatur ppter ingres
sum religionis. aliqñ p hominē vt habitum ē
supra. scōa est q filij legitimi non debēt assumi
ad illa bñfida que immediate patres eoy ha
buerūt. Et arca hoc dixit ray. jo. t tancred⁹.
q ep̄i t archiep̄i possunt dispensare. per illud
c. ex. e. ex tua. vbi respondet ad consultacōnē
Et sic loquit de iure cōi. Sed gof. hoc reprobāt
quia non agit ibi de dispēscacōne faciēda vl' n̄
facienda sed an facta sit reuocanda. Et dicitur
q non t hoc iuste. quia remissio nec in iure se
mel facta reuocāt. 23. q. 2. si ille. Et ouenit cū
gof. bñ. t juno. t bar. brixien sis. pet⁹ de s̄p̄.
t hōf. vnde fm eos nec in hoc legato dispensa
re licet ex. e. dilectus. sicut nec ptra solū latera
nense. ex de p̄ben. dilectus. Nec mirū. quia tal
dispensacō esset contra aplm. §. q. 1. apostolica

Unde nota fm bñ. qd cū dicit infra. c. ex tua ad tuā sultacōez impprie ponit sultacō qz qñ sultacōni rñdēt ins cōe p rñsionē oñdēt. ex de voto de mltā. In hoc at c. ex tua. n̄ ins cōe s; in dulgētia venet. Et h̄o p; p i° qd dē ibid. j. dis. pēfasti dispēfacōz. r. pbat ex e. dils. r. c. nimis. Vbi habet qd tñ p papā cū talibus dispēsat. r. ideo sultacō ponit ibi p supplicacōe. Quid si epus ordinet aliquē imēdiatē ad ecclēsiā pāternam. R̄o aut facit hoc scēnter vel ignozāter si scēnter non potest illa spoliare eū. pā autē nec suū factū tanq̄m illatū reuocare. qd sit in odiū epī qui facit hoc scēnter. s. vt decetero ca. neat scdm bñ. Si vero ignozanter tādū eū in ecclēia illa tolerabit donec ei de alio offīdo pui debet. ex e. veniens. r. c. pposuit. Hec autē capitulo fm bñ. non tenet ins cōe. sed tantū dispēfacōnē. Nam d̄ rigore iuris talis debet deponi. ar. di. l. ex penitētibz. Vbi dicit qsi per ignozāciā epī solēnter penitens ordietur. deponi debet. quia se non pōdit. Et sic in pmo casu papa ppter culpam epī cum eo dispēsat. in scdo de gradā eum ad tempus tolerat. Quid si qz pbat epm hoc sanisse. R̄o ille qui dicit r. al. legat scēndam debet pbare. di. s; pposuisti. et psumit oītra epm qui examinauit vel examinari fecit. di. 2g. qñ ep̄s. unde videt qd ip̄e debet se pbare ignozasse. hec bñ. ex e. veniens. Sed nū quid iste talis erit interim prelatus. R̄o qd sic r. habebit omia r. hoc de mandato pape. aliter non esset platus. quia placō dari non pot ad tempus. di. lv. pcepta. hec bñ. ex e. veniens. Si tamē velis opmionē ray. tenere dicit pot scdm hofē. qd in c. ex tua. duo querūtur. pmi est vt ep̄i possint in hoc dispēfare. r. rñdēt qd sic scdm est vtz tenētes talia bñficia sint remouēdi. di. Et h̄o 2° ponit ibi quidā ad iudices. distm. guēdo qsi cū talibus sit dispēsatum non rmo uent. r. quod dicit ibi rñdemus. qsi per piores lras. r. subaudi maxime. quasi dicat. si tuo iure dispēsatum est. si autē non sit dispēsatū sē remouēdi. Et h̄o 2° ponit ibi. alios vero clericos. r. c. sine autē. i. sine dispēfacōne. Nec obstat illud ex e. dilectus. quia potest intelligi qd erat filius illegitimus ne sradicat. c. ex tua. qd itelligit de filiis legitimis. Non obstat etiā illud. c. aplica. r. alia filia que phibent successi onem hereditariā in ecclēia dei. quia locū h; qñ quis pcat hoc n̄ de gradā s; de iure r. sine autē epī vult possessionē ingredi libellū porrigendo tanq̄m ambiciōsus r. impbis quod oīno phibetur. ar. ex e. ostituit. hoc em̄ modo loquit manifeste. c. aplica. vt patet intuenti. Secus ē de illo cum quo prelatus ppio motu dispēsat. in tali casu potest ex necessitate ep̄s dispēfare. potest igit si vult eū ex causa admittēre. alioz qñ potest eū repellere. ex e. transmissa. hec hof. Quid si dispēset cum aliquo illegitimo. vt ad clericatū vl ordines pmoueat. R̄o fm gōf. hofē. r. bñ. ex e. lras. videt de mmozibus tantū ei concessum. ar. 32. di. lector. qz dispēfacō de trahit iuri cōi. r. ideo per interpretacōnem est re-

stringenda cum sit odiosa. ex de consang. quod delecto. Quid si cum aliquo dispēset vt ad ordines pmoueat r. ad omia bñficia. nūquid ex hoc pmoueri potest ad prelacōnes r. dignitates. R̄o fm gōf. r. hofē. qd non quia cum dispēsat cum aliquo in vno non ppter h̄o intel ligit dispēsatū esse in alio. Quidam tamen vt ray. in hac r. filibz qstionibz distiguit. qsi per dispēfacōz nullū vl pui puidiū alij fiat. laus sine est interpretanda dūmodo interpretator n̄ ex cedat metas iuri soidōnis dispēantis. ar. ex de rescripte. olim. r. de dec. ad audiēciam. Si vero alij enozme puidiū fiat strictissime est interp. tando. ar. ex de puile. porro. r. de dec. suggestū. pōictam etiā distinctionē gōf. r. hof. reatant. nec eam repbant. Nūquid ex pōicta dispēfacōne poterit habere clericatū vel ecclēiam p rochialē. R̄o fm gōf. qd non si sit dispēsatū p epm vel arēpm quibus exp̄sse non lqz i his casibz dispēfare. ex e. c. fi. Si vero a papa vel aliquo eius m̄dato itelligit dispēsatū ē in p ben. extra de pben. p illoy. Et in ecclēia prochi ali non tamen collegiata in qua solet puideri p electionē de rectore. r. patz ibidē c. fi. Ceterū ecclēsie non collegiata siue sine patronis sū cū patronis si is p quo scribit fuerit presentat. gñali nomie bñficij sphen dūtur. Et ideo dicit dū est si pter dispēfacōnē p aliq scribat vt pui deat ei in aliquo bñficio sptenti. talis em̄ intp tacō debet fieri sicut dictū est. Quid si dispēset cum aliquo a papa vel ab alio de eius manda to vt pmoueat ad om̄s ordines r. ad bñficiū ecclēasticū. ita tamen qsi stringat eum vocari ad opatum non recipiat eū nisi d̄ licenda sedis aplice spedali. Nunquid nomie bñficij ecclē siasticū sprehendēt ecclēsia prochialis personae vel dignitas. R̄o qd sic vt etiam dicit ray. alias illa clausula. s. ita tamen. ibi inuolūter ponere tur. Vtz is quem papa legitimat quo ad di gnitatem possit in epm pmoueri. Et vtz is quē papa legitimat simpliciter in forma cōi in telligat legitimus quo ad dignitates. require infra de matrimonio vbi agit de filiis r. legitia cione eorū. Vtz legitimatus ad actus ecclēsia sticos r. spūales itelligat etiam legitimus esse quo ad actus seculares. R̄o fm ray. qd sic. toi recte r. p qndam ssequendā. ex e. qui si. sūt le. p venerabilem. Multa em̄ possum? indirece que non possum? directe. C. de iudicijs qdēns. et ex de dñ. ppe nup. de prudēcia. Dicit tam laur. r. juno. ray. r. fere oēs canoniste qd n̄ ē le gitimatus qd ad successiōnē. de hac materia ha bet plenius r. melius ifra. c. de filiis r. legitia cione eorū. Quare ep̄s pē dispēfare cū crimiois pterqz cū adulēis. nō autē cū padētibz defectum originis. R̄o qd maior ē irreglartas pueniens ex vido originis qz ex vico criminis. pma em̄ p uenit ex natura. scda ex accidēti. Vnde scda fa cilius delect qz pma. qz crimen p pnam p̄gat n̄ aut defectus originis. talia em̄ sūt imutabilia. Que bñficia dicuntur habere curam animaz. R̄o illa qbz insūt hec. s. inquire. corrigē. papē

reformare. in eodē. suspēdē. excoīcare. absolue
et qōā alia. ar. ex. de elec. dudū. 2. §. candē. et ex
de offi. ordi. c. 1. 7. 3. 7. c. q̄rente. §. 1. 7. extra de
maio. 7. obe. his qui. hec em̄ sūt medīnalia
aīay. **N**otandū autē arca hoc fm̄ hos. q̄ bñ
fiedū aliud est sūmū p excellētiā ut ep̄atus.
Et in hoc dispensat solus papa. ex de elec. cum
nobis olim. §. fi. 7. c. innotuit. §. fi. Aliud est du
plex ut omīa dēra ep̄atū vsq; ad infimū 7 in
his cadit dispensacō rōnabilis 7 necessaria. A
liud est simplex ut canonica vel aliud non hñs
curam aīay qō appellat infimū 7 i hoc cadit dis
pensacō rōnabilis 7 volūtaria scdm̄ distinctōez
infra imēdiate positam. ar. ex. de elec. si alicui?
Dispensacō em̄ alia est volūtaria hanc sol⁹ pñ
ceps facere potest in beneficijs simplicibus 7 du
plicib; 7 sūmis. 9. q. 3. cūcta per mūdū. 7. c. p
pñcipalem. Alia est rōnabilis non necessaria
nisi qñ sit ppter p̄rogatūam meritorū. hñc ex
erct solus pñceps in duplicibus. ex de p̄bē.
de multa. in fi. 7. ep̄s in simplicibus ut dictum
est sup̄. Alia est rōnabilis ut dictū est supra 7
necessaria. hanc exercere potest etiā ep̄us in du
plicibus ut habitū est p̄ximo supra. Vnde vo
luit hōf. q̄ ex dispensacōne que habet fieri p̄p̄
necitatē vel utilitatē ecclēie eandē p̄catē hñt
ep̄i. 7. c. ex de p̄ben. d. multa. quā habebāt p̄mo
p. di. 10. sanctoz. Illam autē que fieri habet
p̄p̄rogatūā p̄sone facit sol⁹ papa. Et sic in
tellexit p. de s̄ap. c. sanctoz. ubi fm̄ bñ. ex de
elec. dudū. 2. et in necitate. sup. c. de multa. et
bar. brix. sup. c. sanctoz. dicit q̄ sol⁹ papa verā
q̄ facere potest 7 sic curia tenet. Ad h̄c facit li.
6. de p̄ben. sup. e. 7. c. nō potest. 7. c. cū singula.
hec jo. an.

De adulco differente baptizari.

vsq; ad egritudinē. c. 23.

Ostea considerandū est de adulco diffe
rente baptizari vsq; ad egritudinē. Et
arca h̄c querit. vtz talis possit p̄mo

ueri. **R**e q̄ non. di. 4. si quis. causa hui⁹ p̄bi
dicōis est quia p̄sumit non vere penitens cum
nō ex volūtate s; ex necessitate. s. mortis timo
re videt baptismū recepisse. 7 ita p̄sumit q̄ n̄
sine ei p̄ca dimissa. ut patet in c. si q̄s. de sen.
ex. di. 1. null⁹. Sūt tam̄ duo casus in quib; ta
lis p̄moueri potest. vnus si post baptismū fides
eius 7 vita p̄babilis apparuit. ali⁹ si rantes cle
ricoz exegerit. ut patet infra. c. si quis in fi.

De pegrinis 7 ignotis. c. 22.

Ende considerandū est de pegrinis 7
ignotis. Et arca hoc plā querit. s. q̄
dicatur pegrini 7 ignoti. **R**e pegrini

dicunt cōter om̄s qui non sunt de ep̄atu ordi
natis siue sint clerici siue laici. ar. 3. q. 6. pere
grina. 7. 6. q. 3. c. 1. 7. 2. quia nullus taliū ab a
liquo ep̄o recipi debet ad dignitates vel ordies
vel alia ecclesiastica sacra. di. 2. p totū. 7 sp̄alitē
p̄sonatū. 7 ex de prochi. c. 2. 7. 3. Ignoti vō di
cunt quoz origo vita 7 regularitas ep̄o sunt
ignota non distincto vtz sint de ep̄atu eius vl
de alio. Et hi etiā excludūt a dignitatibus 7 oz

dinibus. di. 22. qñ ep̄s. et. 2. q. 4. q̄rendū. v. q̄
rū vita. Et etiā i sacmentis. de p̄se. di. 2. trib;.
Si tamen aliquis sit incola not⁹ sed indignus
et indignitas eius soli ep̄o sit nota ab ordib; ex
cludi nō potest. ex de temp. or. ex tua. **N**ec
a sacmentis. de p̄se. di. 2. n̄ p̄hibeat. Dicit autē
roō. q̄ huic iuri p̄strariā s̄suetudinē est hodie
derogātū. ut quotidie clerici vni⁹ dyocesē benefi
ciē ab ep̄is aīay dyocesum sine l̄ris dimisso
rijs ep̄i sui. **Q**uare tales repellūtur a p̄mo
dione. **R**e ppter tria. Primo quia non licet ep̄o
ponē falsē sue iurisdicōis in messē alienam
ordinādo vel indicādo subditos alienos. 9. q. 2.
p totū. Scdō quia tales solent p magna parte
esse crinosi. infames. excoīcati. vel alias irze
gulares. li. 6. de temp. or. sepe. Tercō quia sepe
menātur se habere ordines cū non habeāt vel
habere maiores qm̄ habeant. di. 98. affectos. et
19. q. 2. dñe. Sed qñ 7 qualiter admittūtur l̄
repellūtur. **R**e si quis habet l̄ras pape s̄menda
tūdas siue testimoniales vbiq; recipi debet i or
dine suo. ex de de. nō re. fraternitati. Si vō l̄ras
habeat ep̄i sui 7 sigillū sit notū ita q̄ de eo con
stet potest admitti. ar. ex de p̄ben. cū scdm̄. et
de cen. sopite. Si vero tam clericus qm̄ sigillū
sint ignoti non recipi publice nisi habeat si
gilla qñq; ep̄oz. ex e. c. 1. Et hoc locū habet ut
dicit gōf. de clericis vltimarum. 7 alijs val
de remotis ut etiā inuicē ibidē. Nam per iura
mentū ordines non pñt p̄bari. Et licet cleric⁹
habeat qñq; sigilla vel sigillū ep̄i p̄p̄ri 7 p̄mo
ueri velit ad ordines vel bñficia. tenet tamen
in suspēso donec eius ouersacō sit nota. ex e.
c. 1. 7. 2. Sed videt etiā q̄ mille sigilla ignota
non sufficiant quia non p̄stant plus fidei qm̄
vnū ignotū. Ad h̄c respondet laur. 7 hu. q̄ a
aus falsat vnū sigillū qm̄ qñq; et ideo magis
credet qñq; vel pl̄ibus sigillis qm̄ vni. sic ma
gis credet pl̄ibus testib; qm̄ vni. quia facilius
corrupit vnus qm̄ pl̄es. Sed hec racō nō est
sufficiens fm̄ hos. quia qui falsat vnū sigillum
idez faceret etiā de centū qz ibi corrupcō tantū
dependet ex pte vni⁹. s. falsarij. Secus autē ē de
corrupcōe testū quia pendet non tñ a corrupcō
te sed etiā a testibus p̄ouendis. Io. vero dixit
q̄ nisi de sigillis vel ecclēijs quaz esse dicuntur
aliqua notia habeat non est eis credendū etaz
si essent centū. quia eadē rado remanet. ergo 7
idem ius et arca maiora piculū vertit. di. 21.
quiescam⁹. Sed forte testis vnus cū sigillis suf
ficeret. Et hoc fm̄ hōf. veri⁹ videt. Potest etiā
facere fidē de ordib; p testes. ex e. tue. Nec re
fert fm̄ hōf. vtz fidē faciat p testes vel instra.
et silr p argumēta ydonea. ex e. inter quatuor
Et dicit ibi bñ. q̄ eque bene p̄bat per argumē
ta vel indida sicut p testes. ex de p̄sump. l̄ris.
Ydōnea argumēta vocat sigilla ep̄oz. ut dicit
idem ibidē. Et licet nullā faciat fidē. secreto tñ
ex deuocōne celebrare pmitteret de iure cōi scdm̄
hōf. ut patet ex e. tue. Innoc. aut sup. c. tua.
dicit q̄si ex recepōe taliū magnū p̄iudiciū fie
ret alicui collacōi qñq; sigillis hui⁹i nō credet

nisi alias legitime probaret. Et idem dicit hofe. ibidem. Item innot. sup. c. inter. dicit qd si sit alius bone vite et habeat qm qz epoz sigilla ignota. si habeat aliqua notida p famā vel aliter de epis vel de terzis eoz. licet alias non sit sufficiens. probat tamen i hoc casu tale credere admittendum. et idem dicit hofe. in glo. ibide. Et fm hof. ibide si stabit de aliquo p illos mē quos diu sueratus est qd semp se gessit vt pbr vti qz sufficeret. ar. ex de pbro non bap. c. 2. Non licet autē p latis dyocelano subiectis instituere clericos extraneos in suis ecclesiis eo incōsulto qd si faciāt p eos inde remouere n cū eis dispēset. ex e. c. fi. Dicit autē innot. ex e. sup. c. te nob qd vbi loca exemptoz hnt p l m non licet etiam eis reape aliqz dicit pēgnū sine licēcia epi dyoc. Et potest dīd qd tantū habet cognoscere de lris dimissioz et postqm p nūciauerit eū plene dimissum exemptis licet acipe eū. Sciendū autē qd in lris debet esse clausula talis vel filis quem ad talem ordinē gradatū pmouim. Et dicit ar. di. 23. innot. et c. se. Et est racō quia de maioribz et minoribus ordinibz iquiri debet ne forte p saltū pmotus esset. quia tūc exēcūcōez nō haberet. ex e. c. i. in fi. he autē lre vocant omēda tūc siue testimoniales. quia ibi omēdacō et testificacō de vita et ordinibus quos habet debet cōtineri. ex e. c. tue. Sed ille non sufficiat qntū ad hō qd ordines reape possit. imo oportet qd habeat dimissorias in quibz appareat qd eps eū a potestate et iurisdictōe sua dimiserit et licēdaz ei se transferēdi dederit quocūqz voluerit. di. 13. p totū. vel de pccatozias. ex de temp. or. qd trās. lacōnē. Nec in hoc casu lre archidyaconi suffiunt. ex de offi. archi. significasti. alias licet caractere reape tam exēcūcōnē forte non haberet. vt patet in c. qd translacōnē. Istas autē lras nō faciat eps nisi postularis ne de occa sio euagā di. di. 1. ar. c. 1. De abbatibz autē exemptis dicit innot. ex e. in pū. et qd ita sint exēpti qd dyocelanus non habet in clericos eoz ordinacōnez lras dimissorias cedere pnt. Quid si dicat se lras amississe. Rō fm bñ. ex e. c. 1. pbet earū amissionē et tenorē et qd sine vido fuerint. ex de puile. cum olim. in fi. Sciendū autē qd ppter supradictas causas papi q nullus epoz ytalie aliqū vleramontanū clericū ordinet sine licēcia pape vel sine licēcia epi de cui dyocesi ē oriundus. vel in cui dyocesi est bñficiatus patentibus et tinentibus causā rōnabilē quare non ordinet. si secus fuerit factū ordinis erit pena cōdigna puniendus et ordinatus erit suspensus nec poterit cū eo dispensari etiā p pūarios ppe sine eius licēcia speciali. li. 6. de tēp. or. sepe. Et fm jo. an. hoc intelligit papi abbatibus ytalie sicut epis. Sed quid si eps vleramontan⁹ ordinet clericū ytalie. Respondet jo. an. ibide dū bitando tam qd tūc non habet locū hō decretalis cum sit penalis et p consequēs restīgenda et sic non excedit pūū casū. li. 6. e. statutu. et d. p. di. 1. pane. Sed contra quia ibi est eadem racō ergo idē ius. Rō qd non est eadē rado quia vlt

montan⁹ existens in ytalie p mittere plicēcia ad suū epm. vel saltē a papa qui est ppe licēcia petere. qd non p sic defacili ytalicus vlt mōtes existens. Ad hec nota qd in casu presentis de decretalis ordinatus est suspensus tali suspēsiōe qd celebrans incurrit irregularitatem fm jo. an. Quid si laicus vleramontan⁹ ordinet ab epō ytalie in clericū nūquid tūc locū habebit de decretalis. s. sepe. et videt qd non quia est penalis et quia in pphēmiō dicit de sacris. Sed cōt. li. 6. de temp. or. nullus. et eadem est rado vtrūqz qd idē ius. Et p hō credit jo. an. qd hec dē. locū habet in pposito casu. et legit lram faciēdo punctū inter has duas dictiones. s. vleramō. tamū et clericū. Et licet pphēmiū de sacris loquatur estitucō tamen gñ aliter loquit. vel dic fm eūdem qd hi dicunt large sacri ordines vt cōm. pphēdāt mōres sic patz ex de bigamis. c. 1. Alii dicūt sūm. Ad hō nota qd ex i. c. de clericis peregrinis tractat. vtz peregrinus clericus sit reapiendus sine lris epi sui. In 2º vero de pēgnātibz quō accedens ad sedem aplicam intelligatur esse sub pteccione eiusdem. Nam et oēs peregrini sē sū pteccione ecclie. ex de tēp. inouam⁹

Postea considerādū ē de etate ordinandoz et pfiacēdoz. pmo de etate ordinandi. 2º de etate pfiacēdi. 3º de ordie pferēdi. Circa pūū querūt pla. s. vtrū pueri rōnis vsu carētes reape possint ordines. Rō per puericiam et alios defectus quibus rōnis vsus tollit actus impediūt. Et ideo illa sacra q actum reapiētis sacmētū requirūt. hñtibz hñdi defectū nō opētūt. vt mīo. pūa et hñdi. Sed quia pēates infuse sūt actibz pōres sicut et nātales licet acquisire posteriores sē. Remoto vō postori ori non tollit pū. ideo oīa sacmēta i quibus non requirūt actus suscipiētis de nēccitate saci sed pēas aliqua spūalis dimittit data. pueri et alij carentes vsu rōnis reape pnt. Distingui dū tamen est qd in ordinibus minoribz requirūt tps discrecōnis de honestate ppe digratez sacmētū s; non de nēccitate sacmētū vel pcepti. Vnde aliqui si necessitas assit et spes pfiacēdi pnt sine pēo ante annos discrecōnis ad miores ordines pmoueri. quia licet tūc non sint ydonei ad officia q eis omittūt tamen reddent ydonei per exerciciū. In ordinibus vero maioribus radonis vsus requirūt de honestate et etiā de necessitate pcepti ppter stnēcie votū qd hñt annexū. et eē quia eis sac tractāda omittūt. Sed ad epātū in quo iurisdictio in corpus misti cum acapiē vsus radonis reapiētis requirūt. et ideo de necessitate epalis psecracōnis est qd habeat vsū rōis fm thō. Aliqui vero dicūt pcrariū vt hu. di. 11. subdyacon⁹. qd puer in cuius posset reape omīs ordines etiā epātū. Et ei videt q sentire hō. dicens qd ipse non dubitet qd characterē reapiat ex qd est baptizat⁹. hō dicit post pte dicta verba hu. ar. expressit ē ex de bap. maioribz. s. penl. et vlt. Quidā at dicūt qd ad omīs ordines requirūt vsus rōnis de nēccitate pcepti

sed dictū eorū rōne vel auctore non affirmat. vñ
p̄ma opinio p̄l^o placemichi. Vide tam m̄l^o
tis et p̄babiliter ut dicit n̄ch. q̄ in adultis req̄
n̄t intendo recipiendi explicite vel implicite in
sp̄ali vel ḡnali. Repellit ergo quis ab ordinac
one et electione p̄pter etatis defectū. di. 11. i. ve
teri. et extra de elec. dudū. Distinguendū tam ē
q̄ aut ab infātia tradit aliquis milicie clericali.
aut est grandē^o qui petit ordinari. In p̄mo ca:
su a. 1. anno vsq; ad 21. annū potest tradi ec:
clesie et om̄s m̄iores ordines recipere. Subdyaco:
natū vero non recipit minor. 20. annis. Nec
dyaconatū minor. 24. annis. Nec p̄sbratū mi
nor. 30. di. 28. p̄ totū. Hoc saluo q̄ olim instan
te necessitate poterat quis fieri p̄sbr in 24. an.
q̄ et hodie indistincte p̄ osuetudinē approbatur
que iure flectit. di. 18. c. fi. ex de elec. cū in cum
eis. §. inferora. Hu. vero notat. 18. di. c. fi. q̄
potest quis fieri dyaconus i. 20. anno. subdyaco:
n^o in. 14. ar. e. c. s. ut sicut de 30. annis sbera:
hūm. 4. instante n̄citate ordinandi p̄sbrm sic
etiā dicit de dyacono et subdyacono quia eadē
ratio ergo et idē ius. ar. ex de sang. tua. quod
etiā hōsē sentire videt. Item videt fm hōsē. q̄
in. 18. anno possit quis fieri dyacon^o sicut et s̄b
dyacon^o. ar. a. d̄rio sensu. ex e. vel non est op̄os
et ar. ex p̄sū ex de regulanb^o postulasti. In secū
do casu. s. cū grandē^o petit ordinari interstida
sic debent seruari. ut. s. in duobus p̄mis annis
postq̄m fuerit clericus. recipiat om̄s ordines mi
nores. In reliquis vō om̄s maiores. di. 11. q̄
cūq; Dispensatur tam p̄pter necessitatē ecclie
p̄ laicus grandē^o infra annū et dimidiū om̄s
ordines recipere. Monachus vero infra annum.
di. 11. c. fi. Hodie tamen hui^o interstida ex o
suetudine non seruant. Nec etiā ut dicit rod.
tempa ordinandoy p̄terq̄m circa ep̄os qui de
bent esse. 30. annorū. De aut dicit q̄ ex ydōci
tate p̄sone et necessitate ecclie pot̄ tps ordinan
toy aliq̄lī dispensacōe ep̄i anticipari. nūc autē
est ex p̄sū. li. 1. d̄ etate. q̄ quis i. anno etatis sue
18. subdyacon^o in. 20. dyaconus in. 24. p̄sbr li
bere fieri potest. Verū favore religionis etiam
minor. 24. annorū possit quis p̄sbr fieri. Respon
de hōs. q̄ religiosi tenet q̄ sic. sed ip̄e credit cō
trariū sicut notat hu. 11. di. c. fi. ibi maxie si
hui^o etas suffragat. Quid si quis m̄ioze. 12.
annis ordinet in dyaconū. Re ordinans a col
lacōe ordinū. ordinat^o ab executōe dyaconū vsq;
q̄ ad op̄letū. 12. annū suspendit i. iniuriā ordi
natis. Et idē ē si ordinet i. s̄b dyaconū fm ray.
ex de temp. or. vel non est op̄os. Sed qui alicui
infanti siue m̄iozi. 1. annis offerre tonsuram
clericalem p̄sumeret nisi forte religionē ineret
ip̄o facto a collacōe eiusdem ordinis per annū
suspensus esset. li. 6. de temp. or. null^o. Verū
ordinatū ante annos discrecōis teneant p̄anē
cū puenerint ad legitimā etatē ita q̄ non pos
sint m̄io^o strabere. Re aliquib^o videt q̄ non
qua strabere est res voti non p̄cepti. 32. q. 1. inte
gritas. et in tali etate votū non tenet. ex de re
gularibus ad n̄fam. significatū. cū sim^o. unde

videt eis q̄ strabere possit si stradicat añ. 12.
annū. Alijs videt q̄ sic. ar. ex de clerico. p̄ sal. p.
c. vno. et de temp. or. vel non est cōpos. Prime
opi. fuit hu. et notat di. 11. subdyacon^o. q̄ pu
er in cunis potest om̄s ordines recipere nec ei p̄e
iudicat q̄ sit adultus n̄ ratificet q̄ suscepit
ar. p̄ eo ex p̄sū. fm hōs. patet ex de bap. maio:
res. §. penlt. et vlt. in fi. Ad hanc etiam opi. vi
detur magis declinare hōs. ti. de cleri. p̄ sal. p. et
ti. de temp. or. Hui^o etiā opi. fuit inno^o. in ti. d̄
de. p̄ sal. p. et 10. 1. q. 1. estote. dicens q̄ puer n̄
obligatur nisi sit doli capax. s; si sit doli capax
et voto et sacramento se obligare potest. sed non
religioni. Secūdo vero opi. fuit bñ. ex e. de cle. per
sal. p. dicens ibi dē q̄ talis etatis anteq̄m ordi
naret debuit stradicere et nullo modo p̄sentare.
sed ista racō frivola videt esse q̄ in tali etate
ordines recipit in qua talia non discernit. Se
cundū hāc opi. ordo faceret quod votum facere
non posset. Item. 4.

O circa 2° nota q̄ in p̄ficiendis req̄rit etas d̄
terminata quia p̄fida non debet in ep̄m mi
nor. 30. annis op̄letis ita q̄ non desit dies. c̄
rado est. quia est vicarius xp̄i. qui in tali etate
baptizavit et p̄dicavit. di. 18. p̄sbr. Aliq̄n tamē
minor p̄fida sed a solo papa hic dispensat. ex
de elec. cum nobis olim. §. fi. cum suis concor.
In p̄ficiendis aut in dignitatibus inferioribus
et eccl̄iaz p̄chialibus requirit etas. 24. annorū
ad quod sufficit attingisse annū vltimū. extra d̄
elec. cum in cūctis. §. inferora. Sed obiatur
q̄ tales ut in p̄libus fieri vel esse debent p̄sbr.
ex de elec. c. 1. et c. p̄sona. et di. 60. c. 2. et 3. p̄sbr
aut non debet quis fieri ante 30. annū. Re tps
sacerdotij arat in assumptis ad officia quibus sa
cerdotiū est annexū. ut patet in c. cum in cun
ctis. fm gof. sed de hoc dicit ut notatū est supra
In hoc tñ casu fm Tan^o. et sequaces eius null^o
simplr dispensat nisi papa. quia p̄latus cōtra
ueniens puniet. ex de elec. nichil est. ergo ex quo
penam meret non habebit p̄mū dispensandi.
ar. ex d̄ dōn. inter vi. et vx. et si necesse. Nul
lus in etate potest dispensare nisi p̄nceps. c. de
his qui ve. eta impe. l. 1. et 2. ergo standū est le
gi nisi canon stradicat. quia etiā ip̄is vñ v
bi deficit ius canonicū. di. 10. c. 1. Et hui^o sen
tēde fuit etiā bñ. ex e. p̄. 10. vero dixit strariū.
sc; q̄ p̄latus in hoc disp̄sare p̄nt q̄nq; h^o neces
sitas vel vtilitas ecclie requirit. ar. ex de elec. i
decoz. et c. queris. cū filibus. q̄ si prelatus idē
secrete disp̄saret puniri debet. Et fm gof. in. c.
cum in cūctis. loquit de iure cōi. s; c. indecorū.
ostendit a quo anno p̄nt ep̄i dispensare. hōs.
aut opi. 10. p̄sentit q̄ eā m̄l̄apl̄r fulat. Sed d̄
ex de elec. dudū. 2. §. nos igit. Sed hōs. dicit q̄
hoc. c. intelligit si indiscrete disp̄saret. Et idē
dicit de oibus defectib^o qui infamiam nō indu
cunt quia in illis solus papa dispensat qui ifa
miam tollere potest. ex de sen. et re iudi. cū te.
Ad illa vero que tan. p̄ se adducit ridet. hōs.
Et p̄mo ad rōnem eius quia si vera esset tunc
etiā p̄ eandē rōnem n̄ in simplicibus beneficijs

ep̄s dispensare posset. quia et si illa indigne cō-
ferat puniē. ex de pben. graue. qd̄ est; s̄ tancre.
qui scripsit q̄ in minoribz dispensare potest. Ad
legem aut̄ respondet q̄ vult stare legi. Dicit aut̄
lex q̄ impuberes admitti non debent ad hono-
res. etia; ex causa. ff. de in. imu. l. 2. §. puberes
ergo a contrario sensu puberes sunt admitten-
di ex causa vt dicit casus. ff. de cur. al. tū. §. nō
alias. Et ita concordat lex cū decre. a q̄ elico ar. a
cōtrario. ex de elec. indecor. Nec obstat lex quā
allegat tan. quia loquit̄ q̄ntū ad administracōne
rei puate. cui⁹ fauor non est tantus sic reipu.
Sic ergo s̄m hos. in necessitate ecclie potest in
defectu ep̄s dispensare. Nec intelligit̄ facere s̄
paliū quia semp̄ intelligit̄ tacite ab omī phibi-
cione necessitas excepta que non habet legem.
extra de re. iur. quod non est. Hodie autem est
exp̄ssū q̄ ep̄i pnt̄ dispensare cū hūitibus. 20. an
nū opletum vt habere possint dignitates vl̄ per-
sonatus quibz cura non iminet aīaz. li. 6. de e-
ta. p̄mittam. Exp̄ssū est etiam q̄ regimen ec-
clesie proclialis alicui offerri non pot. nisi acci-
gerit. 24. annū. alias collacō non valet. li. 6. de
elec. licet. Quid si papa scribat p̄ minori eta-
te q̄ assumat ad officiū habens curaz aīaz. Rē
lre tales impetrare p̄ tadēmtatē etatis non va-
lent ex e. eā. Si tamē papa p̄ tali scēnter scē-
ret obediendū esset. quia instar sacrilegij obta-
net dubitare an dignus sit quē p̄nceps elegerit.
11. q. 2. §. qui aut. h. bñ. sup. c. eam. Esto
q̄ puer dispensatue tolere in p̄sonatu. nū-
quid omīa facere possit tanq̄m maior. Rndet
bñ. ex e. ex religioe q̄ nō ar. ex e. indecor. quia
etiā qui veniā etatis impetrat nō potest aliena-
re sine decreto. nec habet liberā administracōnem
vsq; ad 14. annū. C. de his qui ve. eta. eos. imo
etiā nec habebit talis in c. vocē. Item in preben-
dis desiderat̄ etas. quia pueri non reputant̄ ad
p̄bendas ydonei. ex de pben. sūt inordinata de q̄
dic vt infra. vbi agit̄ de pben. hec ita sūt de ri-
gore iuris. Nam s̄uētudo curie stat adp̄sens
opi. tan. hec hos.

Circa 3° sciendū q̄ ad eccliam proclialem
admitti non debet aliquis n̄ sit in sacris.
In hac etiā et in dignitatibz minoribz pnt̄ ep̄i
dispensare scdm̄ omīs ex de eta. p̄sona. In ep̄m
vero non pot. quis eligi nisi sit in sacris. Et in
hoc sol⁹ papa dispensat. ar. di. 11. multis. i. fi.
et ex de cor. vid. c. 2. s̄m hosē. Item nullus dece-
tero habere potest in ecclesijs cathedralibus vel
collegiatis secularibz et regularibz vocē in capi-
tulo. etiā si h. alij sibi libere ccedant nisi saltem
fuerit subdiacon⁹. qui vero dignitates p̄sona-
tē officiā vl̄ p̄bendas quibz certi ordines sunt an-
nexi pacifice nūc obtinēt in eis ecclis vel ob-
tinuerint in futurū nisi iusto impedimēto ces-
sante ad hui⁹ ordines p̄moueri se fecerit. 7. an
nū extē donec p̄moti fuerit nullo⁹ vocē hēant
in c. eaz. eisq; disēbncōnū q̄ dāt̄ his q̄ etis ho-
ris inēsit medietas s̄bēbat̄ n̄ obstat aliq̄ cōsue-
tudine vel statuto. li. 1. de eta. vt hi.

De impedimento sexus. c. 26.

Deinde considerandū est de impedimento
sexus. Circa quod querit̄. vtz sexus
femine⁹ impediat ordinis suscepōz.
Rē quodā requirit̄ in recipiente sacm̄ q̄ d̄ ne-
cessitate sacm̄ti. q̄ si desint non pot. quis reape
sacm̄ nec rē sacm̄ti. qd̄a vō requit̄ de necessitate
n̄ qd̄ sacm̄ti s̄ p̄cepti. p̄t̄ agruitatē ad sacm̄tū
et s̄n elibz aliq̄s rapit̄ sacm̄tū s̄n rē sacm̄ti.
Dicendū ē g^o q̄ sex⁹ viril⁹ requirit̄ ad recepōz
ordinū vtroq; mō. p̄n t̄ si mulier adhibeantur
oīa q̄ sūt i ordibz n̄ recipit ordinē. Cui⁹ racō ē
q̄ sacramēta vim hnt̄ ex sua institucōe. xpc̄ aut̄
h. sacramētū instituit offerri masculis et n̄ feis
hui⁹ aut̄ institucōis racō fuit racō agruitatis
duplex. vna quia cū sacramētū sit signū. in
his q̄ agunt̄ in sacm̄to requirit̄ nō tantū res
sed etiā rei significacō sicut dictū est sup. q̄ i ex-
trema vñctione requirit̄ q̄ sit infirm⁹. vt signi-
ficet̄ indigens curacōe. ordo aut̄ p̄stituit ordina-
tū in gradu eminētiē. et ideo hoc aliquo mō sig-
ficari debet ex eminētia respectu eius qui ordina-
tur. Mulier aut̄ respectu viri statū subiectōis
habz. qd̄ etiā p̄sonat nature quia sex⁹ muliebris
videt̄ imperfectus esse naturaliter respectu sex⁹ vi-
rilis. Vnde sup̄ illud. 1. thm. 3. mulieres semp̄
oportet esse pudicas. Dicit ambro. occasiōe ho-
rū verborū catastrige dicūt debere dyaconi s̄ā or-
dinari qd̄ est contrariū veritati. q̄ mulieres nō
reapiūt caracterē impediente sexu et ostē ecclie.
Sēp̄a racō est quia officiū doctrine cōuenit or-
dini inq̄ntū omīs ordo ordinat̄ ad p̄sbratiū cui
hoc officiū cōuenit p̄n. 16. q. 1. adidimus. Cōpe-
tit etiā dyaconatu ex delegacōe sic intelligit̄ il-
lud. di. 24. p̄lectis. vel s̄m glo. p̄dicacōnem vo-
cat euangelicā lectōne. docere aut̄ publice muli-
eri n̄ cōuenit p̄pter debilitatē intellect⁹ et muta-
bilitatem affectus quos defectus cōiter mulier
notabil⁹ q̄ vir patit̄. decet enī habere doctores
vniacem intellectū in veritatis cognicōe et sta-
bilem affectū p̄sistendo in eius p̄fessione. Et iste
due rōes ex verbis apli. 1. thm. 2. p̄nt̄ elid. mu-
lier inquit in silencio discat. docere aut̄ mulieri
non p̄mitto neq; ordinari. Si obiciat̄ q̄ pla-
cō mittit̄ feminis vt abbatissis. dicendum q̄
non habent placōne ordinariā sed ex cōmissio-
ne p̄pter piculū cohabitacōis viroz ad femi-
nas. Nec est inēdueniens q̄ sint sup̄ mulieres
ad cohercendū eas. s̄ absōnū esset q̄ esset super
viros. licet enī beatissima virgo dignior et ex-
cellendoz fuerit omibz aplis non tū dñs cōmi-
sit sibi clauēs regni celoz. sed illis. ex de pe. et
re. noua. Ad h. nota q̄ mulieres q̄ntūcūq;
sint doctē et sancte et etiā abbatisse non tamen
possūt p̄dicare nec docere publice nec sacra va-
sa p̄tingē n̄ bñdicē nec velare montales. nec
p̄fōes audire. nec excōdicare nec absolue. n̄ in-
dicare. nec officiū alicuius ordinis nec aliquem
actū p̄tatis clauis exercere. quia nec eas habet
di. 23. mulier sac̄tas. et 33. q. 4. mulierē. et ex d̄
sen. ex de monialibz. et de pe. et re. noua. i. tex.
et glo. et de maio. et obe dilecta. i. glo. Nec ad
altare seruire. ex de coha. de. et mu. c. 1. in fine

Non debent esse conſurari. ex de conuer. cōm. vxo
 rat. Nec debet eis coma ampuari. di. 30. q. cū
 q. mulierē. Non poteſt etiā mulier arbitrium
 in ſe ſuſcipe. ex de arbi. dilecti filii. Nec in iu-
 dicio pcuratrix eſſe. C. de pcur. quia te abſente
 niſi forte p patre morboſo vel etate impedito
 ager. ff. de pcur. et feminas. Cōt. ex de cōfir. cū
 dilecta. Si ad hoc rñdet bñ. ibi q. papa ex certa
 ſcēdā inſtituit illa; abbatiſſam pcuratricem
 Nec in iudicio aduocare. q. A. S. tua. Et gñ a
 licet interdiciū eſt mulierib; officiū virile. ff. de
 religioſis viris. l. 2. hec bñ. ex de pe. et re. noua
 pñt tamen abbatiſſe in ſuis clauſtris et capitu-
 lis licet non publice in eccl'is ſuis ſozores ſuas
 docere. et ad bonū inducere. Et ille debent eis o-
 bediendā et reuerēciā exhibere et eaz mandata
 et monita ſalubria ſeruare. ex de maio. dilecta.
 pñt etiam ſm ro. preſb'ris de oggadone ſua
 pape p excoſcent vel abſolu. ite moniales delin-
 quentes et illi tenent obedire. ſi tamen illi pſ-
 b'eri hoc habeāt ex conſeſſione gñali vel ſpēali
 epī vel pape. ſi ſint exempte. aut ſi habeant hoc
 ex antiqua et approbata ſuetudine. pñt etia; ad
 miſtracionē epaliū et ſpūaliū. ar. ex de ofi. cū
 dilecta. et de his que ſi. a. pñtis. c. 2. Et radone
 admiſtracionis poſt ofirmacionē ſuā pñt eccl'e
 ſias ſuas et bñficia oferre et clericos in eccl'is ſuis
 monaſteris inſtituere. ſic faciūt alij ofirmati
 ex de elec. noſci. et ſicut abbates. ex de his que
 ſi. a. pla. ea noſci. Sicut enī abbas de conſeſſu
 capituli pſentat ut dicit in. d. c. ea. ſic et abba-
 tiſſa. hec bñ. ex de maio. et obe. dilecta. Dubi-
 tat autē vtrū abbatiſſe poſſint interdiciere l' ſus-
 pendere. Et dicit ro. q. ſic maxime ubi eſt tal'
 ſuetudo q. mulieres etiā laice hñt iuriſdictionē
 de antiq. ſuetudine ex de arbitris dilecta. Et vi-
 detur ex pſſu in. d. c. dilecta. q. pñt ab offido et
 beneficio ſuſpendere clericos ſibi ſubditos et ſuas
 monachas ſibi inobediētes. ſicut etiā pñt pre-
 ſentare ad eccl'ias vacantes. qd etiā aliqui ſen-
 tit bñ. ut patet ibidē quaſi in pñ. pñe gloſe
 Sed ipſe h' poſtea correxit eē ibidē. addens iſra
 in eadē glo. q. poteſt dici q. abbatiſſa non po-
 teſt ſuſpendere ab offido et interdiciere. quia hoc per-
 tinet ad daues eccl'ie. ex de exceſ. pla. tanta. q.
 ſerui virili non muliebri ſunt tradite. ex de pe.
 et re. noua. Dicit tamen ibidē hoſ. q. abbatiſſa
 clericis ſuis interdiciere poteſt ne celebrēt et prebē
 dam recipiāt Et illi peccant ſi non obediūt tñ
 ſi celebrent non ſunt irregulares. In ſup nota
 q. licet mulieres iudicare non poſſint in ſpūa-
 libus cauſis. de epali; tamē ubi ē ſuetudo iu-
 dicare pñt ut nobiles dñe de franca. ar. ex de
 arbitris dilecti. Non obſtat autē poſitū qd le-
 gē. 21. q. 1. dyaconiſſam. ante annos. 20. ordi-
 nari non debere ſtatui. et c. ſiquis rapuerit.
 quia ibi dicit dyaconiſſa que non dyaconi oz-
 dinem habebat. ſi illa ſup quā forte benedictio
 aliqua dicebat radone cui' conſequebat aliqd
 qd monialibus cōiter non licebat. vel forte di-
 cere oronem vel forte aliquod officium ut legē
 in maturnis omeliā. ut ibi dicit qdam glo.

licet quidā exponant dyaconiſſas. i. abbatiſſas.
 ordinari. i. velari. Hodie autē huiū dyaconiſſe
 non habent ſed poſitū officiū omīs moniales q
 ſecrate ofequūt. Non obſtat etiā illud. di. 32.
 pſbr. quia pſbra dicit ibi quaſi pſbralis non
 quia eſſet ordinata. ſi quia ordinati ſoda. unde
 in ſequenti. c. tales femine dicunt vocant ſeni-
 ores vniuire vel matcure. i. matrone curaz ha-
 bentes eccleſie inſtar matrifamilias. Quid
 de hermofrodito. R. ſi magis vergat in ſexū
 virilem qm muliebrem poteſt reape characterē
 ſi econuerſo non poteſt. 2. q. 3. Item hermofro-
 dit' ordinari nō dicit ſue ſic habeat ſue ſic ppter i
 fornicatē et menſtruofitatē. di. 36. illicitos. et
 di. 9. c. vlē. ſi autē incaleſcat eque ſexus virilis
 et muliebris reape non pē characterē quia non
 pē dia aliquis vel aliqua. hec ro.

De impedimento in famie. ti. 21.
 Oſtea ofiderandū eſt de impedimento
 in famie. Et circa hoc querūt pl'a. p
 mo vtrū infames infamia iuris cui-
 lis ſint repellendi ab ordinū receptōne etiā p
 pactā pñiam. R. ſicut fama ē illeſe dignita-
 tis ſtatus vita et morib; compbat' ſic infamia
 eſt qñtū ad vitā et mores leſe dignitatis ſtat'
 et ſi ſit effectus iuri dicitur infamia iuris ſue ip-
 ſo facto ſtrabat ſue p ſñiam irzogetur. Scien-
 dū autē q. quidā ſūt infames ſm canones non
 tamē ſm leges. quidā ſm leges non ſm cano-
 nes. 6. q. 1. omīs vero in glo. tamē ut in plib'
 omīs infames ſm leges ſūt infames ſm cano-
 nes. unde in dicto c. dicit. omīs infames eſſe di-
 am'. quos ſeculi leges infames appellāt. Dicit
 dum ē ergo q. infames iuris cuiilis hoc vltimo
 modo ſue p ſñiam irzogēt ſue ipſo facto ſtrāt
 niſi fuerint ab eo qui poteſt in integz reſtituti
 ſūt legitimis actib; ipſo iure puati. unde repellē
 di ſūt non tantū ab ordinū receptōne. ſed etiā
 ab accuſacōe et teſtificacōne etiā poſt pñiam p
 actam de illo crimie p quo ſūt infames effecti
 Cui' rado eſt quia ea pñt que iura cuiilia et ca-
 nonica ſcorder in dicant aliquē eſſe infamē
 reddūt eū in reputacōe hoīm licet pñiam ege-
 rit opprobrioſū et vilem. Et ſicut dicit ex de ex-
 cel. pla. iter dilectos. pſonis vilib; et idignis
 poſte dignitatis patere non debent. Qñq; tñ
 ppter crimis enozmitatē ut eſt crimē ſymonie
 et alia crimina excepta criminoſi teſtes recipiū-
 tur de equitate cū agūt cuius de illo crimie. ij. r.
 dicitur tam ſimplr ſz cū alijs admiſcul'. et qñ
 pſona q. quā inducitur ē male fame. ex de ſy-
 mo. p tuas. hec rich. Sed quis poteſt clericū
 infamatū reſtituere fame ut ordines poſſit re-
 ape. R. papa. et h' habet. 2. q. 3. euphemum. S.
 hinc colligit. Poteſt etiā papa ut volūt aliqui
 et pbabiliter abolere laicoz infamiā etiā p d-
 uilem iudicem irzogatā. pē etiā pñeps a laico
 poſitā infamiā collē p reſtitucōez in integz et
 hoc habet eadē. q. ſi quē penituit. S. notādū ar-
 ca finē. et ibidē etiā habet forma reſtituendi. Il-
 lud autē quod dicit in. d. S. hinc abolē in famiaz
 nō poſſum'. itelligi debet ſm glo. nō poſſum'.

scz p pñiam. possum⁹ tamen p restitucōnē i m
tegrz. **h** rich. **U**tz infames ifamia iuris cano
nicā non aut auilis sit repellendi eē post pactā
pñiam ab ordinū recepcōe. **R**e tales aut ptra:
xerūt infamiā talē ipō iure aut est eis irrogata
pñiam diffinitiuā a iudice. si scdo modo non
credo q p pñiam aboleat infamia ita q ordina
ri possint de iure s; oportet eā ab illo qui potest
h⁹ p restitucōnē i integz aboleri. **S**i pmo mō
aut incurserūt eā p aliqd illoz pccoz mōrlū q
non inducūt depōicōez aut p aliquod illoz q i
ducūt. **S**i pmo mō sic fm aliquos non sunt re
pellendi ab ordinū recepcōe. **N**ec etiā ab accu
sacōe t testificacōne in causa siue ciuili siue cri
minali quia qñ noui homines sūt effecti. **S**cōm
aliquos vero sūt repellēdi ab ordinib; t ab accu
sacōe t testificacōe in causa criminali licet nō
in ciuili nec etiā in criminali cū iā agūt ciuiliē.
Et de talib; criminibus dicūt quidā debere intel
ligi qd dī ex dī testi. testm. vbi dī qñq; sit emē
datus de crimie admitti pē ad accusandū t re
stificandū in causa criminali t ciuili. qd declarāt
p hoc qd postqñ dixit si sit emendatus de crimie
statim subdit. t cū non comitef ifamia. et isti
dicūt infamiam que totalitē pñiam abolef eē
illā que tantū p crimē occultū contrahit de q
nulli est infamia facti nec pē pbari. **S**ed hoc nō
videt alijs. quia ab illis pccis de quibus illō. c.
testm. loquit pñiū exapit qd depōicōnem in
duat. **E**t pterea doc. iuris dicūt q pñia p quā
abolef infamia quā iura dicūt per penitenciam
aboleri p pñiam est pbanda. **P**ñia aut q est tñ
de occulto crimine non eget pbaōe. vnde illud
si eū non comitef infamia dicunt intelligi de
infamia ciuili vel de infamia facti. **S**i autē in
curserūt p aliquod crimē qd depōicōnem indu
cat licet eoz infamia per pñiam rīmoueat quo
ad accusacōnem t testificacōnem in causa ciuili
t criminali cū agūt ciuiliē. non tñ cū agūt cri
minalitē. vt in c. testm. quare nec quo ad ordi
nū recepcōnē. quia ordinandi debent esse sine
omī nota infamie. **S**i q hoc videt eē qd. 6. q.
1. omīs vō. dī in glo. q oēs infamie canonice p
pñiam abolenf. **S**ed ill ud loquitur de infamia
canonica ex pccō mor tali de q non est quis per
pñiam edematus nec inducūt depōicōnē. l. si
inducūt tñ est occulta ita q approbati non pōt.
ar. ex de temp. or. c. vlē. **h**ec rich. **U**tz infa
mes infamia facti sunt ab ordinibus repellen
di. **R**e infames infamia facti sūt qz apud mlt
tos bonos t graues sup aliquo crimine vel plū
bus opī. est grauata. **I**nfamiam enī nō faciūt
dicta paucorū nec multaz leuiū psonaz. dū tñ
apud bonos t graues non sit opī. lesa. **D**icen
dū ergo q infamibus infamia facti actus legi
tami non sūt ipō iure interdicti. vt patet ex de
pur. ca. si quis pñbr. non enī est tam grauis in
famia facti sicut mī quia etiā qñq; infaman
tur aliqui sine culpa sua infamia facti. quia tñ
infamia h⁹ ptra infamatū facit psumptionem
aliquā. ideo eis acc⁹ legidmī sūt inēdicendi do
nec aboleuerint infamiam suam p purgacōnē

canonicaz. ex de pur. ca. ex tuaz. **V**n p tales
purgacōnē nō sūt repellendi licet eoz fama se
pe in opī. hoīm remaneat lesa. **h**ec rich.

De ecclesijs edificacōis t vniōis. ti. 28.
Onsequēter dicendū ē de ecclijs i qui
bus hnt ordinati ministrare. **E**t pmo
de eccliaz fundacōe edificacōe. dotad
one. repacōne. t vniōne. 2. de eccliaz altariū
amitteroz t alioz huiūi ofsecracōne. **E**t de reli
qis t sanctoz veneracōe. in ecclesijs enī ofseca
tis t altariib; pcpue solēt sanctoz relique pōi
t eis veneracō exhiberi. 3. de eccliaz emunitate
2. de sepulchris que apud ecclias sūt ab ordi
natis. 4. de eccliaz prochijs t prochijs. **C**ir
ca pñm sūt plā qrenda t notanda. pmo cui⁹
autē ecclia sit de nouo edificanda l' ostruēda.
Re i ostruēda ecclia l' oratorio l' qñq; domo re
ligiosa autēas epī debet interuenire q pñariū
lapidē debet ponere. de ofse. di. 1. nemo. **D**ic ē
lex q epūs debet in pmo ofonē facere t signum
crucis adorande t honorāde ponē. i autē. de mo
nachis. 5. illud igiē ante alia coll. 1. **E**t licz sit
honestū q epūs hoc in psona pñia faciat. non
tamē est necessariū. quia de licēda epī pnt fieri
p aliū pñbrm. **S**ic intelligit fm hu. t. 10. ad hē
24. q. 2. c. 1. t c. pñbrm. **C**athedralis vero ecclia
sine licēda pape nō potest erigi. ex ne sede va.
c. 1. **E**t sic fm hos. intelligi pnt nec corrigunt.
de ofse. di. 1. c. 1. t. 2. t se. vt. c. tantū loquat de
cathedrali que non debet in villis sed in ciuita
tibus notabilib; ostrui. ex de pñile. c. 1. **A**d hē
nota q fm glo. di. 68. qñq; licet pñbrs i
stiuere altaria ante ofsecracōnē ecclie. sed in ec
clesia ofsecrata non licet nisi de ofsensu epī. ar.
ex e. c. 2. t de ofse. di. 1. nullus pñbr. **E**t eadem
rōne altaria non debent destrui sine cōsensu epī
ar. de cōse. di. 1. ecclie placuit. **Q**uid si ecclia
in alieno solo sit ostruēda t cōsecrata. **R**e si do
min⁹ soli erat laicus t hoc scuit t non ptra:
dixit sibi imputabit. vt patet di. 48. si seru⁹
scīnter. **S**i autē ignorauit vel ptra dicit. ostru
ctoz ecclie dñm fundi cōsuare tenet indomē
vel epūs in subsidū si in culpa fuit. puta qui a
h⁹ scuit t ecclie nō puidit. ar. ex de pñen. cum
fm aplm. **S**i autē erat solū alteri⁹ ecclie debet
quo ad ius patronat⁹ a subesse. 12. q. 2. aplis.
et. 1. A. q. 2. quest. 1. **h**ec hos. **U**tz hospitale pos
sit erigi sine autē epī. **R**e q non qd intelligo q
ad hoc vt ecclesiastica gaudeat libertate t sit ec
clesiasticū iuris. quilibet tamen potest facere do
mū ad recipiendū paupes etiam vsq; ad tps
et talis locus potest emi t vendi. nec gaudebit
ecclesiastica libertate. licet large intelligat re
ligiosus. **S**ic intelligi pē illud insti. de rez diu
sione. 5. religiosū. fm hos. **S**cīdndū aut q nec
etiā pñariū lapidē debet epūs ponere nō docet
pñr constituta et assignata a fundatore. de cō
se. di. 1. nemo. **E**t si h⁹ fuit omī sum restitue
tur tpe consecracōnis. ex de ofse. di. cum sicut.
Sed quid si sit hoc omīssū vrozq; tpe. **R**e bñ
dicat q epūs tenet tunc eam dotare sic ē tenet
clerico quē ordiat sine titulo puidē. ex de pñē.

ep̄s. dūm d̄ possit h̄o sine lesiōe sue eccl̄ie facere
alias non n̄ p̄p̄riū haberet. quia delictū p̄sone i
eccl̄ie d̄mniū redundare non debet. Sed gof.
p̄. t̄ hōf̄. dicat q̄ fundatores tenent. 16. q. 1. A.
p̄ie mentis. quod si non sint soluendo dicunt
actōnē esse dandā in ep̄m. ff. de eo p̄ quē factū
erit. l. si. q̄o dedit hōf̄. si ep̄s p̄p̄riū habuerit. l.
forē fm̄ hōf̄. dabit centesimā vel quinquagesi-
mā si cōmode fieri potest. ex de dōn. aplice. S.
q̄nta debet esse dōs. R̄. si sit monasteriū d̄ esse
tanta fm̄ hōf̄. q̄ presbiteri subyaco ni dyaco
ni cantores t̄ lectores possint esse i eo. in aut̄.
ve dēimatus sit n̄is clerici. S. 1. Si aut̄ sit alia
eccl̄ia d̄ esse tanta q̄ sufficiat ad lumina t̄ ad
vitā m̄stroz. vt d̄ i d̄ictis c. n̄o. p̄ie m̄tis.
ad m̄. duoz. vt ex de fili. presbi. p̄posuit. vel
triū. vt patet de ofe. di. 41. quocūqz. t̄ ad hospi-
talitatē t̄ ad respondendū ep̄o in ep̄alibz. vt pa-
tet ex de sup. negl̄. sicut. t̄ de p̄b̄. de monachis
Debet aut̄ ep̄s n̄m clericozum t̄ mensuram a:
lioz determinare in aut̄. vt nullus fabricet eas
domū. S. 1. coll. 4. Et si ad h̄o dōs n̄ sufficiat iu-
xa arbitriū ep̄i d̄ ad op̄s d̄icōnez aliaz eccl̄iaz
vt ibidē patet. Quod aut̄ d̄ictū est de q̄ntitate
dōis d̄icti hōf̄. sup. c. cū sint. q̄ q̄ntitas illa h̄o
die fundatori nimis esset difficilis. Dicendum
ergo q̄ cōiē sufficiat vnus mansus. ar. ex d̄ cen-
c. 1. Nec talis tenet hospitalitatem seruare n̄
ep̄alia iura soluere. nisi forte aliquid cathedra:
tia nomine quia non potest. vnde nec talis eccl̄ie
lia ep̄n p̄carabit. S. q. 3. cauēd̄. quoniam qz ad
fortunā pueniat pigriorem. ar. ex de cōsue. cū
dilectus. Quid si quis eccl̄iam edificare cepit
et nō p̄sumauerit. R̄. si sit oratoriū tenet p̄fi-
cere vsqz ad 4. annos. si vero sit dochiū vel re-
nodochiū vsqz ad annū vt patet in aut̄. d̄ eccl̄ie
liaz t̄enlis. S. si quis edificacōnez. l. h̄ gof. Vbi
sit noue eccl̄ie p̄struende. R̄. in locis congruis
de quibus videb̄ ep̄o. ar. de conse. di. 1. eccl̄ias.
Sic aut̄ construēd̄ sit noue eccl̄ie vt p̄ eas ve-
tenbz p̄iudiciū non fiat vt patet. 16. q. 2. eccl̄ia
et c. q̄cūqz. Plures aut̄ eccl̄ie baptismales in
vna terminacōe nō fiant. vt d̄ict̄. 16. q. 1. p̄les
Posset tamen ep̄us ex causa de vna terminacōe
facere duas. t̄ duas vnire in vnam vt patet
ex de excels. pla. sicut vnire. Non tamen pas-
sim hoc licet t̄ sine causa. Et sic intelligit̄ illud
ex de re. eccl̄ie. non alie. c. 1. l. h̄ gof. Pl̄bz aut̄qz
de causis possent eccl̄ie de nouo p̄strui etiā in p̄-
iudiciū antiquaz p̄mo p̄pter qualitātē t̄p̄is.
A. q. 1. t̄p̄is. 2. p̄p̄ incrementū plebis. 16. q. 1.
papimus. 3. rōe mutacōis. vt si hoies se mu-
tent ad aliquē locū de nouo fundandū. dū tam̄
sint ibi decz hoies h̄itantes. vel si reedificēt ca-
st̄. 10. q. 3. vniō. t̄ di. 10. sanctoz. in q̄ casu ei
potest vniri alia eccl̄ia p̄pter paupertatē. vt d̄ict̄
in c. vniō. hoc tamen nō potest ep̄s facere sine
capitulo. ex de excels. pla. sicut vnire. 2. p̄pter
distantiā vel difficultatē itineris ad eccl̄iam.
tūc enī potest ep̄s p̄uidere d̄ capella p̄struenda.
assignatis etiā sibi certis oblatōibz vel minimis
decimis ad antiquā eccl̄iam p̄tinentibz. ex de ec-

clesijs edifi. ad audiām. Et h̄o intellige q̄n̄ idē
nō ledit̄ nimis enormiter antiq̄ eccl̄ia qz cātū
remanet sibi q̄ seruiētes ei bene p̄nt sustentari
Vel hi qui p̄sbrim p̄ct̄ p̄uideāt ip̄i vt d̄ ibi:
dem. Vel si eccl̄ia iā p̄strueta vel nimis egeat p̄-
rochianis ep̄us p̄uidere debet. de ofe. di. 1. c. 1.
4. rōe aut̄is papalis. ex e. ad audiām. alias ē
regulare q̄ vna eccl̄ia n̄ d̄ p̄strui i p̄iudiciū al-
ter. 16. q. 1. eccl̄ie quecūqz. Et si fiat debet de
strui maxime si p̄cesserit op̄is nom̄ nūdacō rite
facta. ex de no. ope. nūdacōne c. 1. t̄ 2. 6. rōne
sepulture ep̄alis. licet enī ep̄o sine p̄iudiciō alte-
rius eccl̄ie p̄ sua sepultura eccl̄iam construē
ex de dōn. aplice. 1. rōe deuocōis hac de cā p̄
quilibet priuatus masculus vel femina sibi cō-
struere oratoriū i p̄pria domo t̄ ibi orare. mis-
sam aut̄ ibi non licet celebrare nisi de consen-
su ep̄i. t̄ qui aliter celebrat ibi debet deponi et
non debet ibi celebrare in festis p̄cipuis nisi
de licencia ep̄isopi. t̄ clericus qui alie celebrat
in illis festis debet cōiōne priuari. di. 1. vnicui
qz clerico. S. si quis. Vel etiam nec oratoriū licet
habere in forma eccl̄ie sine licencia ep̄isopi de
ofe. di. 1. nemo. Quis debet reparare eccl̄iam.
R̄. si p̄orcō deputata fabrica sufficiat ad repa-
dōnē eccl̄ie is qui papit eas tenet reparare vt patz
10. q. 1. decreuimus. t̄ q. 3. vniō. t̄ ex e. de his
Nec obstat p̄scripta cōsuetudo. quia irzonabil̄
est ex de ofe. c. si. Nec enī currit p̄scept̄ cōtra
salutē aīe. ex de p̄scept̄. vigilant̄. t̄ c. si. Ex quo
enī eccl̄ia reparata erit ad eum redibit p̄dicta
p̄orcō qui eam pape ofueuit. Sic intellige scōm
hōf̄. illud. 12. q. 2. ab illo. c. de rebus. vsqz ad
illud c. statuim̄. Si vero non sufficiat tūc re-
ctor t̄ qui b̄nificiū habuit in ea oferet t̄ repabūt
eam. vt patet ex e. c. 1. t̄ c. de his. Et si fuerint
pl̄es b̄nificiati debet quilibet pro rata sui benefi-
ci fm̄ illud. cōmoda quiescentis iūgas on̄. e.
molumētis. ex e. de his q̄ fi. a ma. p. c. vl. In
quibusdam aut̄ regionibz vt d̄ict̄ hōf̄. laīd̄ re-
parant eccl̄ias p̄p̄is expensis. ff. de ofuetudie
cum ibi papiant t̄ audiant dīna. t̄ maxie hoc
obseruandū erit. vbi male dant decimas. 16. q.
A. quicūqz. Et ar. q̄ debent cogi suare ofuetudi-
nē talem. ex de symo. ad aplicā. Si vero sint a-
lique eccl̄ie sup̄flue vel destructe p̄uideat ep̄us
quō possint consistere. de conse. di. 1. c. 2. f. vt
repent̄ mō p̄dicto vel vt destruāt. de ofe. di. 1.
eccl̄ie vel altaria. Vel si per se consistere nō pos-
sint alijs eccl̄ijs vniant̄. vt d̄ict̄ in c. vniō. l.
fi. Et p̄pter hoc intelligit̄ gof. illud di. 10. san-
ctoz in fi. vel aliud ibidē fiat. vt ei q̄ possz eas
ep̄s sibi retinē. ex de decimis. qm̄. Ad h̄o nota
q̄ aliud est reficere qm̄ facere. Reficere ei est ad
p̄stināz formā reducere. ff. de itine. ac. p. l. 3. S.
reficere. Nouū aut̄ opus sit cum fades rei mu-
taē. vnde si vsqz ad fundamentum domū vel ec-
clesiam diruas etiā ea mente vt ex eis dē cemē-
tis t̄ lapidibz eas reedifices non est dom̄ eadē
vel eccl̄ia. Secus est si refidas nauē ex eis dē ta-
bulis quia eadez nauis incipit esse. vt. ff. de v.
oblīga. l. inter stipulatē. S. sacm̄. t̄ S. nauis.

unde si tota ecclesia diruat usque ad fundamentum. autem episcopi est necessaria in reedificando. 16. q. 1. vlt. si quis vult. secus est si non est tota diruta ut patet ex de in deis. consuluit. 1. c. in dei. Qui bus de causis uniri possunt ecclesie. R. quatuor. s. ppter tps qualitatem vel etatem. ut patet. 16. q. 1. et tps qualitas. 2. ppter duarum ecclesiarum vicinitatem. ut dicit ibidem. 3. ppter ecclesie paupertatem. 10. q. 3. vmo circa h. 4. ppter religionis deformitatem. fm hos. ar. ex de sta. mo. in singulis. R. 1. hanc causam non notauerunt doc. sed loco huius dixerunt q. q. causa erat desolatio sui destituta clericorum siue monachorum. ex e. quia monasterium. Sed fm hos. ibi est potius tps quod alias l. paupertas ut lra dicit. Qualiter vna ecclesia vel vnu monasterium vnif. alteri. R. vno modo ita ut vna alteri subiacatur et tunc subiecta vniet scdm glo. fm obseruandas eius cui subiacetur. Et privilegium eius vteat. ut patet ex d. statu. rgu. recedentes ad h. jo. necessarius est consensus episcopi. ar. de excel. pla. sicut vnire. Et sic vna ecclesia dicitur dependere ab altera. ex de sta. ea. te. 2. mo ita ut neutra alteri subiacatur si ambe sic conueniunt ut canonicis vel monachis vni. sit canonici l. monachi alteri. et oia sint coia. Et tunc erunt q. vna ecclesia et q. vnu collegium et vniet fm meliores obseruandas et consuetudines q. actenus in vtraque vigerunt. et respondebat vni episcopo vel diuersis episcopis ut pus. v. illi qui viuunt in illo loco respondet episcopo illi. loci in his in quibus debent. Et illi qui in isto filio episcopo sui loci si episcopi diuersos habent. ut vmo n. obit episcopi. ex e. q. monasterium. 3. mo possunt vniri in b. cum ut habeant vnu placu. puta si sint ambe episcopales possunt vniri in hoc ut vnu habeant episcopum. vlt. q. t. imaneat episcopalis. et sint duo episcopi. ut patet. 16. q. 1. tps q. lra. s. Et si ecclesie suberant diuersis archiepiscopis. episcopi eaz. rde vni. suberit vni archiepiscopo. et rde alteri. alteri. ex de reli. doi. q. monasterium. extra ne sede. nouit. in glo. 2. i. fi.

De consecratione ecclesie et altarium. et amiterij. c. 79.

Distat considerandum est de consecratione. et primo de ipsa consecratione ecclesie et altaris. 2. de reedificatione. 3. de reedificatione. 4. de vestibus et vasibus ecclesie. 4. de reliquiis et canonicis coe sanctorum. Circa p. q. r. p. ad q. res in aitate ut ecclesia altare et huiusmodi alia consecrantur. R. ut p. hoc specialiter dmo cultui deputent. et ad eas et ad facta que in eis celebrantur maior o. uocatio recipiat. et in maiori reuerentia habeant. Et etiam pie est credendum q. ex hoc ceteris pibus oia virtus assistat ad g. dam libend. in funde d. vnde. 2. mach. 3. vere dei virtus quedam est in loco isto. Nam ipse qui habet in celis habitaculum. conu. uisitor et adiutor est loci illi. et inde est q. ante consecrationem emundant et exordiant. ut inde virtus munia pellat. et filio ecclesie que signis mis effusione aut cuiusq. semine fuerint pollute reedificant. q. p. p. ibi omissu apparet ibi aliqua opaco immunda. de se. di. 1. ecclesias. vnde quidam dicunt q. p. ingressu ecclesie consecrate ho. cose que ueniam peccatorum ueniam. sicut p. aspersio.

aque benedictae inducentes illud q. dicit psal. benedixi domum tuam. et redemi. iniqu. ple. et hec tho. V. oportet domum in qua celebratur missa et consecratur filius et altare. R. ut sup. li. 2. ti. 10. et vlt. consecratio eorum sit solenne recolenda ibidem. q. habent altaria consecrari. R. ab episcopis. de consec. di. 1. nemo. 7. 12. q. 2. bone. Et licet olim consecratio fieri non posset sine mandato pape. de consec. di. 1. de locorum. cum quatuor. c. se. hodie tamen potest ut patet p. alia c. ibidem sequentia. et extra e. c. 2. 7. 3. Recedendo etiam habet fieri per episcopum dyoc. vel etiam p. alium episcopum cum hoc omittat non distincto an ipse aquam benedicat et alius reconciliet ecclesiam. Nec potest alij consecratio nec etiam reconciliatio delegari nisi is cui delegatur episcopus est extra e. aqua. quia episcopus ea que sunt ordinis sui dignitatis minori se delegare non potest. Q. 9. consecratio fieri debet. R. q. potest fieri in diebus tam solennibus quam priuatis. ex e. c. 2. Quid vobis fieri debet consecratio ecclesie vel altaris habet in ordinariis episcoporum et legendis scriptis. Sine missa tunc fieri non debet. de se. di. 10. c. 2. 1. c. de fabrica. Et fm ray. et b. missa est de sba consecratio fm vobis. non est de sba. vnde fm eum si psalter missa cantet et episcopus consecret nichilominus ecclesia erit consecrata licet sit aliud in ordinibus. di. 23. q. runda. Non debet etiam episcopus aliquam ecclesiam consecrare. imo nec priuatum lapidem ponere nisi prius ei dos sufficiens assignet a fundatore ut dictum est in ti. pcedenti. Notandum autem q. ecclesia consecrata non debet in q. aliquis paganus est sepultus an eius eiectio. de consec. di. 1. ecclesiam. Et idem intel. ligo de heretico et excommunicato si tam ossa infidelium discerni possunt ab ossibus fidelium alias neutri sunt eiectio. quia melius est ea cum ossibus fidelium relinqui quam ipsa cum ossibus fidelium exhumari. ut probatur ex de sta. mo. sup. q. d. et ex de sepul. sacris. q. d. eum ecclesia non conuocat uiuis nec mortuis. 28. q. 2. c. 1. licet hoc casualiter fallat. ex de sen. ex. nob. Item in ecclesia in qua aliquis excommunicatus est sepultus non licet celebrare si discerni potest de consec. di. 1. ecclesia. 1. c. 2. i. tex. et glo. Et b. sup. c. si ecclesia. Ossia vero sanctorum nemo transferre possunt sine auctoritate principis vel episcopi. de consec. di. 1. corpus. et ex de reliquiis. c. 2. et idem videtur de ossibus fidelium fm hos. Et q. dicitur est de ecclesia intelligi etiam de amiterio. Quid fiat de corporibus mortuorum qui sunt a salsmatis sepulta. et de pamentis et altariibus in quibus celebrauerunt possunt degradari. R. dicit ray. q. ppter hoc nec huiusmodi sepulta debent exhumari. nec indumenta ite. be. nedic. nec altaria consecrari. ex de sacris ite. vel non. a nob. Quid si mulier pugnans sepulta sit in ecclesia vel amiterio. nuncquid potest consecrari ea si eiecta. R. hu. jo. et gof. dicit q. talis sine passi one potest sepeliri quia piculum fecus immerere possit si sandet. na. et fecus est ps viscer. de se. di. 2. quisquis. et ff. de vetre in spi. l. 1. §. 1. Et ideo potest cum mfe sepeliri. Alij dicunt q. mulier de san. di. 7. si peus uiuit baptizet. si autem sit mortua ex amiterio sepeliatur. quia cum non sit baptizata non est ibi sepeliendus. ut patet ex sup. dictis.

Scđm vero hosē. si constat partē esse mortuā mulier non sanctē s; cū partu sepeliet. Et fm hoc vey dicūt pmi. Et iura que vident contra nra intelligi debēt de pagano separato ab utero matris xpiane vel ibi sepultus fuit in utero paganæ. Si autē constet q; ptus viuit vel dubium sit tūc vey dicūt scōi. et h^o. apte hēē. ff. d. mor. infē. negare. Sed quid si quis me de hoc consu lat. R^e fm hosē. querat. est mortu^s partus. si dicat non causa pietatis. R^e sine metu neces sitatis pone dto baculū in ore femine et arurg cū ptiū cōsule. ex de hoī. tua nos. Si dicat mor tu^s est et de hoc sit certus. dicā si hoc est certū se peliri non phibeo. s; nec pcpio et tu eē caue tibi quia si uiuit tanqm homicida puniri deberes si eam sepelieris vt etiā dicit lex predicta. Ad h^o nota q; p consecracōne ecclie nichil peti pot sine symonia nisi pcuratione. ex de symo. cū ro mana. hec autem pcurationē debet esse moderata fm facultatem ecclie. imo si ecclia ep̄m pcu rare non posset sumptibz suis debet eā consecrare 10. q. 3. cauendū. et 1. q. 4. placuit. Ecclia vero que s; pacto fuerit psecrata dici debet po^t ex ce rata qm psecrata. 1. q. 8. ecclia. licet enī tal' ec clisia sit vere consecta didē tamen execrata in odiū psecrantis vt dicit 10. 1. q. 1. nocet. et hoc intelligit fm eūdē si pactū pcedat psecracōnē quia tūc incurrit symoniam. post psecracōnem tamē pacifi pē de redditibz annuis. de obligad ombz ecclie sibi dādīs. qz eē sine pacto tenet ec clisia aliquid dare ep̄o ī signū subiectōnis. 16. q. 2. cleuberi. Nota eē q; siquis p questu eccle siam edificat vt medietatē oblatiōnū recipiat talis ecclia consēcri nō debet. de ose. di. 1. siquis. Notandū autē q; non sūt psecranda altaria. nisi lapidea. de ose. di. 1. altaria. didē tamen q; altare lateranēse ē lignēū fm hu. S; nec p sō: nia atq; inanes reuelacōes n^r fine reliqis sunt altaria erigenda. de conse. di. 1. placuit. vt al: taria. et c. si oportet clericos. quod intelligit de altaribz fixis in eccl'ijs vt bñ in nuūc dicta. c. Sec^o est de tabula. de conse. di. 1. pcedim⁹. dicūt tamē aliqui sufficere corpus xpi loco reliquiarū. Pnt autē pl'a altaria simul ab eodē con secri in vna ecclia. ex e. cū sis.

Alex. ij.

Equis vidē de 1°. s. de recōsecracōne. Cir ca qd sciendū q; consecracō nō est iterāda si sit facta in debita forma. de conse. di. 1. eccle sijs. Ratio hui⁹ est duplex. pma est quia conse cratio sel' acta habet totū suū effectū qui est dedi cado ad dei cultū. scda est quia signat oīctōez xpi ad eccliam p vnionē indi solubilem dme nate et hūane. Fallit tamen in quibusdam ca sibus. debet enī ecclia reconsecri fm bnj. pmo si dubitet an sit cōsecta. quia de hoc si apparet ali qua scripta in instrumento dotaciōnis vel in li bro ecclie vel in colūna vel in tabula marmo rea. nec etiā apparet vnus testis de visu vl au ditiu. de conse. di. 1. ecclesie solēnitates. et q; q libet diceay pbaciōnū sufficiat. patet in c. solē nitates. 30. q. 2. sane pfertur. Vt in sacris dyp ticis colūnis ecclesie. et 27. q. 4. h^o videtur. Et

intellige tales semiplenas pbacōes sufficere. vt
de hoc non esset contencō p quā vl tolleret pro
bacio vel apparēt q tali pbacōi fides adhiberi n̄
possit. s. qñ alteri? puidiaū fieret. **S**cdo si tota
ecclia sit destructa vel dirupta simul vel ma
ior ps eius. de conse. di. i. ecclesijs. si enī rectū
corruat ⁊ parietes illesi pmaneāt. et etiā mo
dicū de pietibus sit destructū non debet pp̄ h^o
recōsecrari. ex e. ligneis. **S**i etiam ecclia sit to
ta destructa tñ successiue pietes sint repati n̄ de
recōsecrari s; recōciliari. **E**t ē rō fm bñ. quia cō
secratū trahit ad se non consecrū. **S**ed hos. ex
e. c. i. credit hoc esse verum tantū in his q ad
inuicem cōmiscentur vt in liquoribus. **V**nde
alia est ratio fm eū in sū. sua. s. q eadē ecclia i
telligit esse. ar. ff. de le. i. qd in rerum natura.
Ideo sufficit reconciliado aq exordzate cū missa
de conse. di. i. de fabrica. **D**icit tñ hos. ex de ose.
pposui. q in hoc casu de recōsecrōne non est
ius exp̄ssū. tñus tamen est ⁊ deuot^o est q fiat
Tercio si sit consecrta ab heretico. de conse. di. i.
ecclias. ⁊ duob; c. se. et hoc est vey si non sit cō
secrta in forma ecclie. **S**ecus est si sit forma ser
uata fm jo. **S**ed sine dubio i nullo horz casuū
consecrō iterat. **P**erz altare possit reconse
cri. **R**z q sic in quibusdam casib;. p̄mus est si
mensa siue tabula altaris. i. ps supior altaris
fuerit mota. i. mutata fm locū. fm hos. ex e.
c. i. et hoc intelligit de tabula affixa scdm rōd.
tabula enī consecrata que non est affixa d loco
ad locū transferē nec tamē consecrat dū tamen
apis supior non sepe ab eo cui cōpaginat. vñ
si mensa moueat cū coherentib; sibi non opoz
tet ppter hoc altare consecrī. vt pz i altari por
tati. de ose. di. i. concedim^o. **S**cōns est si ali
quis de lapidib; mensā tangentib; fuerit mo
tus fm bñ. ex e. c. i. qd intelligit rōd. de lapidi
bus pñcipalib; vt si sup quatuor colūnas fun
data sit mensa altaris ⁊ vna eaz fuerit mota
mensa nichiloin^o remanente imota. **S**ecus est
de lapidibus pietis vel de ipso pietē cui laterali
ter cōpaginatū est altare i quibusdam ecclesijs
quia ppter mocōnem illi^o pietis vel lapidū ei^o
non reconsecrabit altare si maneat immotū.
Tercus est si mensa fuerit enormiter fracta.
ex e. q in dubijs. i. vltra medietatē fm jo. **N**ñ
necesse ē fm hos. q appareat deformitas. ⁊ pu
tat q sic ad arbitriū epi redigenda. vel etiam
fm rōd. si in cornibus fuerit fracta cum soleat
ibi fieri p̄apue consecracō altaris. **Q**uart^o est
si lapis ille qui continet sigillū siue reliquias q
etiam dicē sigillū altaris. quia cū eo reliquie si
gillant. moueat vel frangat vel enozmiter di
minuat. vnde si in altari viatico lapis conti
nens sigillū reliquiaz moueat altare reconse
crabit fm jnnoc. ⁊ hos. ex e. c. i. **S**i vero altare
viaticū extrahat cū consecracō non adhereat li
gno sed lapidi non credit jnnoc. illud esse re
consecrandū. **N**ota etiā hic fm jnnoc. q in
altari est quoddā foramē vbi reliquie ponūtur
et illud qñq; sit in pte supiori. qñq; in latere al
taris. si fiat p̄mo mō claudiet qñq; puo lapide

quinq; tabula magna altaris. si scdo mo claudat
tñ lapide puo. unde siue ille puus lapis su ta:
bula magna moueat reconsecrari debet altare.
Nota etiam qsi reliquie sublatae sint et sine sub
late cu mense moede debet reconsecrari altare.
Si aut sine eius moede non debet. de cose. di. i.
de fabrica in rex. et glo. Qritus est qñ tantu ad
die altari q amittit formā quā hēbat quia for
ma rei est esse rei. fm rcl. ar. ii. q. 2. §. hoc ius
Probabilius tamen videt fm bñ. ex e. qd in du
bijs. Et fm rod. q. ppter hoc non debet reconse
crari. quia sacz trahit ad se non sacz. Sexto est
qñ dubitat vtz sit ofsecratu. de ofe. di. i. ecclia
Nota etia q ecclia pē consecrari et reconsecrari sū
altari et ecduerso quia alia est consecracō ecclie
alia altaris. ex e. c. i. et c. quod in dubijs. unde
si ecclia destruat et non altare ecclia reconsec
bit et non altare. secus tamen videt de recon
diatione. fm hosē.

Aliter. iii.

Sequit videt de 3. s. de reconciliacōe. Cū
qd scdndū q ecclia est reconcilianda in sex
calibus. pmo ppter exustionem. s. qñ pietes sē
interi et exteri decrustati. qz consecracō ecclie
maxie constat in vñctione exteriori. Si tñ ma
ior ps ei sit cōbusta siue p ignem consupta n
est reconcilianda s; reconsecranda. Secūdo ppter semi
nis hūani effusione. qñ. s. effusio est notoria.
magna et fornicaria. ideo dixi notoria. quia si
sit occulta non oportet reconciliari fm rod. et
jo. an. li. 6. si eccliam. quia ecclia non iudicat
de occultis. di. 32. erubescat. s; tñ tūc qñ est ma
nifesta vel de ea fama publica. alias oportere
epos omne discurre. hos. vero in sū. dicit q ec
si sit occulta tūc est eam reconciliari. vt. s. il
le qui fedt confūdat et alij hoc videntes terzeā
tur et ecclia in maiori deuocōne habeat. h. tñ
ita caute fiat. vt ille nullaten. pdat. Idem tñ
dicit sup. c. si ecclia. qsi sit occulta satis videt q
non indigeat reconciliacōe. Dicit etiam i sū. q
si pbr sciat p ofōnē eccliam esse occulte pollu
tā tūc est vt hoc epō reuelat in gñe dicens. tal
ecclia eget reconciliari. potest tñ ibi celebrare.
ar. ex de sen. ex. nō ab hoie. Ideo etiam dixi ma
gna. quia ppter modicā humectacōnem n essz
reconcilianda. Ideo aut addidi fornicaria. qz si
vir somnando vel vxorem cognoscendo effun
dat semen non ē ppter h. reconcilianda fm jo.
vlē. et hu. de conse. di. i. ecclesijs. Secūdu tam
hos. in apparatu in vtroq; cau d; consuli ppa.
Non fit tñ de consuetudine reconciliacō. Dicit
aut in sū. qsi vir cognoscat vxorē suā in ecclia
reconcilianda est p aquā cū vmo et anere bñdi
ctā. ex e. pposuisti. et de ofe. di. i. in ecclesijs. Et
idem vult rod. et etiā jo. an. li. 6. e. si eccliam.
quia multa liata ex loco sūt illiata. 2. q. A. ac
cusado Et simile ē faciēdu ppter vicu zodo mi
ticū ibi omisū fm rod. Tercio ppter homici
diū. et idem intellige ppter sanguis hūani ef
fusionē. ita tñ q sit magna. effusio em copā
notat. Sec. ē si sit modica vel leuis. vt si quis
stendit cū aliquo in ecclia et facto in eo impetu
offendat in nates ei vel cū vngue excoriet eū

aliquitulu et de exeat aliquitulu sanguis. Opor
tet etiam fm rod. q. illa effusio sit ex stencōe
siue ex iuria facta. Vñ si quis lapide vel ligno
cadente de ecclia in ea occusus fuerit vel se occide
rit. non est ecclia reconcilianda. vt videt hu. no
tare. de ofe. di. i. ecclesijs. Et idē vult hosē. ex
e. si ecclia. Oportet etia q illa effusio sit exera
tua non ofsecraria. Vnde si marit ibi occidat
n exeraf s; consecratur. di. 31. qñus. jo. an. li. 6.
e. c. si eccliam. dicit dñu. qz licet ecclia sancti
ficef ex talis sanguis effusione passua pollui
tur tñ ex effusione actua fm illud. actio displi
cuit passio grata fuit. Et pterea iura loquūf
indistincte locus tamē sanguinis non lauat
vt dicit. Quid si aliquis homo occidat i ecclia
sine sanguis effusione. puta cū terfozio ad col
lū. R. ecclia est reconcilianda ppter crummis
horrozē fm hu. de ofe. di. i. ecclesijs. et extra ca
sus. ex e. pposuisti. Vbi dicit q ppter homici
dia et vulnera reconciliat ecclia. nec distinguit
an in eis fuerit sanguis effus. vel non. Quid
si quis in ecclia letali vulneret et postea in do
mo sua moriat. R. fm hu. sup. c. ecclesijs. ibi
dicit mortu. vbi mortis cam accepit. dñu in
tellige in dñio cau. Vñ si quis ex eccliam letali
ter vulneret et fugiens ad eccliam ibi moriat
homicidio violata non reputabit. Quarto si
pietes sint successiue mutati. vel si ecclia sit de
structa successiue vt dictū est supra. Secus ē si
siml. de ofe. di. i. si mortu. Qñto si aliqui excoi
cati sint in illa sepulta. ex e. ofuluisi. Et idem
est de alijs quib; ē phibita sepultura. Et idem
intellige de amiterio vt dicit ibidem. s; si sint se
pulta in ecclia pietes sunt radendi. de ofe. di. i.
eccliam. fm hos. Sexto si ab epō publice excoica
to sit ofsecrata. quia cum sit reconcilianda ppter
tumulationem excoicati multo magis ppter of
secrationem excoicati. fm hos. extra e. ofuluisi.
Sed quid fiet si ecclia n ofsecrata fuerit cui
qz semine vel sanguis effusione polluta. R. la
uari debet aqua exorazata ne dñe laudis suspē
datur organa. ex e. si ecclia. et h. fm rod. fieri
pē p simplicem pbrm. et sine spedali mandato
epi. ar. eius quod dñs ibidē. s. q. penus lauati
debet quod non fieret si epi mandatu expectare
oporteret. h. idem credit bñ. ibidem. s. q. lana
ri possit p simplicem pbrm. Alii tamē dicūt
q auctas epi est necessaria quo ad reconciliacō
nem postq; taliter est polluta. h. de rod. Et di
at hos. ex e. si ecclia. q ecclia illa iterim ē iter
dicta. s; innoē. ex de excels. pla. tanta. dicit q n
est iterdicta. licet organa sint ibi suspensa. N.
tamen fit irregularis qui celebrat in ea. Reco
dliado tamen ecclie ofsecrate debet tantum fieri p
epm vt dictū est supra. Et h. fit p aquam cū
vino et anere benedictam. sicut fit in dedicacōi
bus. ex e. c. vlē. Et idē est de amiterio fm bñ.
ex e. ofuluisi. Nunquid est ecclia reconcili
anda ppter furem omisū in ea. R. q sic. ita
em tenet consuetudo que in talib; videt seruam
da. ar. ex de cele. mis. pñicōfū. cū suis concor.
Et idē videt p qualibet violēcia in eccliam

facta ar. 1. A. q. 3. quilibet talia enim equipant for-
nicationi p qua est ecclia recedenda. A. q. 2.
sicut intra. In h^o tamen casu cu non sit hoc in
iure cautu expse sufficit q fiat p pbrm de ma
dato epi licet in casibus cautis in iure non pos
sit hoc fieri. Quid de amiterijs effusione san-
guinis vel semis pollutis. R^o fm hos in su. t
bi. ex e. si ecclia. idem dicendu est qd de ecclis
pbris pollutis. quia amiteriu consecutu eode pri
uilegio gaudet quo et ecclia consecrata. ex e. con-
sulisti. Sciendu aut q si contingat eccliam pol-
lui sanguis aut semis effusione eius amiteriu
si sit ei contiguu censet esse pollutu. Unde si pri-
uilegiu fuerit non debet in eo aliquis sepeli-
ri. Secus est si sit ab ea remotu. non tamen pol-
luto amiterio licet ecclie origo debet ecclia re-
putari polluta. ne min^o dignu magis aut ac-
cessoriu pnapale ad se trahere videat. Itz si duo
amiteria a se inuicem medio pietre seiuigan-
violato altero eoy non ppter hoc alter reputa-
bit violatu. licet d vno ad alter p media pre-
eae. li. 6. de cose. si eccliam.

Equit vide de 2°. f. de vestibz et vab ecclie
Circa quod nota q vestimenta ecclesie
quibz dno ministrat honesta debent esse et sacra et
Et ideo debent tractari tantu ab hoibus sacris
non a non sacris. Idem dicendu est de vasis sa-
cris. Nec in alios vsus sit accipienda vel redi-
genda. si pot^o si sint inutilia vel vetustate co-
sumpta sit cremada. et aneres condi debent sub
pauimento vel alio loco tuto et honesto ne pedi-
bus intrancu scilicet. Itz etia dicendu est de
lignis cathedre. pallis altaris. candelabris. ve-
lis siue cortinis et pelui in qua lauant corpalia
de ose. di. 1. altaris. in sancta vestimenta. et ex
de reli. do. ad h^o. et de rez pmutaco. manapiu
Et est raco qui a deo dicata ad vsus pphanos n
debent reueri. 12. q. 2. nulli. et di. 1. A. ex antiqs.

Mora fm rod. q palla dicit qnqz vestis qua
opit altare. qnqz dicit corpale. vbi corpus dno
cum inuoluit. velu aut et cortina noari pe pan-
nus qui pendet sup altare vel q ante altare ex-
tendit in xl. vel ea que dependet ad pietes ec-
clesie. Nota etiam q non oportet vestes sacras
qn reficiuntur de nouo consecrare vt dicit de cose.
di. 1. qd in dubis. in glo. Et idem dicit 10. A. 13.
vero dicit q qndu sacre vestis remanet forma
non est itez consecrandu licet p ples pres vl plu-
ries reficiat. secus est si forma mutet siue solu-
tur. ar. in consecracoe ecclie. adonasteriu qz l
ecclia vel hospitale ex quo aute epi est edifica-
tu nullo modo querti debet in hinculu secula-
re vel in alios pphanos vsus. ex de reli. do. ad
h^o. et 19. q. 3. que semel. qnqz. et 1. A. q. vl. que
si et intellige si sit edificatu aute epi. f. gha-
li vel spali fm rod. qd dico ppter monasteria i
quibz eoy q sit fundata de osensu epi videt
esse cessu erigere capellas ad opus infirmoru
vel ad pcessiones suas faciendas intra sua septa
Ligna tamen ecclie destructe pnt poni in ecclia
vel etia in alio vsu fratz honesto. f. caplo dor-
itorio vel osili. de conse. di. 1. ligna in tex. et

glo. Oratoria qz vasa corpalia. palle altaris
et vestimenta clericoy munda seruari debent et
nitida. ex de custo. c. 2. Que cu fuerint sordida
dyaconi cu mstris huilibz lauet ea vt dicit de
ose. di. 1. nemo. h^o tam non seruat. Custodiri
quoqz debet ecclia nec debent in ea poni supelle-
ctilia. n in necessitate ppter hostiles incurf. vl
ppter incendia repentina quibz cessantibz redu-
ci debent in pstima loca. ex e. relinqui.

Equit vide de 4°. f. de reliqis et canoniza-
coe sanctoy. Circa qd sciendu q reliquie n
sint in reuerenda habende n aute pape sint ap-
probate vt patet ex de reliqui. c. 2. que postqm
fuerint approbate non debent ex capsam ostendi
nec venales expom vt dicit ex d reliqui. c. 2. cu
em sint sancte symonia omitter qui eas vede-
ret. 2. q. 1. qui studet. Ad canonizandu aut san-
ctos et in scy cathalogo scbedos. de quo habet
19. q. 3. qm taliter puenit. Inquiri em debet an
illi de quo canonizando agit por vita testimo-
pbeat p laboribz multis. p moribz castis. pro-
a cabz strenuis. vt patet di. 61. miram. Et ma-
xime queri debet de simplicitate et humilitate.
vt patet ex de presump. ex studijs. simplicibus
em et huilibz dat gram deus. Solet etia queri
an in vita passus sit psecucone. vt patet. A. q.
1. ois qui gemebar. et an fuerit passus ex cari-
tate. 1. q. 1. inde. Queri etia debet de miracul fa-
ctis in vita et post morte. De martiribus tam
non sit examinado tanta. Sed tamen querit de
miraculis et causa ppter qua passi sint. ar. de co-
se. di. 2. cathecumini. et c. pape vice. Publice
aut n veneret aliquis sanctus donec p papaz sit
approbat. qz et p malos aliqui miracula fiut. 1.
q. 1. teneam. Hi quoqz qui causa deuocoms ac-
cedut ad eccliam aliquam ppter miracula q fiut
ibi non sint falsis et fictiis documentis deapi-
di. sicut occa sione questus osueuit fieri. ex de r
liqui. c. 2. Vide etiam q etiam p epos aliquis sa-
ctus approbari possit. ex de ferijs. c. vl. et de o
se. di. 3. c. 1. Sed illud intelligit de sanctis iam
canonizatis. non em sanctoy oim festa ubiqz
colutur. h^o aut cosequit sanctus p canonizaco-
scz q ecclia p eo soleniter et p aliquibz soleni-
officiu facit. vt patet li. 6. de reliqui. et ve. scy
c. vno. et in letanijs noiat ipm. Et si ecclia in
canonizaco eius erraret quod non est credendu
licet acadé possit. ex de sen. ex. a nobis. 2. Ni-
chilomin^o tamen pces i eius honore effu se ppe
fide deo sit accepte que non defiat. ar. ex de co-
hab. cler. nostra. et de baptismo debitu. et de p-
sbitero non bap. c. 2. et 3. licet etia cuilibet in se-
creto alicui defuncto que scem credit pces porri-
gere qzuis non possit ei solenes preces publice
emittere vel officiu solene dicere vt dixerunt
innoc. et hos. ex de reliqis. Ordinem aut et mo-
du canonizadi ponit hos. sup c. andiuim.

De emunitate et alioz
ptinenciu ad ecclias. ti. 30.

Emde considerandu est de emunitate ec-
clesiaz et amiteroy et rez ad eas ptin-
enciu. Et pmo quid est emunitas.

2° distinguendum est de possessionibus clericorum / 3° distinguendum est de muneribus / 4° est videndum ad que munera clericus tenent / 5° in quantum et ad quod et ad quod extendit emunitas ecclesie et amitteret / 6° specialiter de feudis an possint ecclesie donari legari / 7° de pena violandi emunitates / Circa primum sciendum quod emunitas id est quod libertas. Et dicitur emunitas quod ex munia et munera data libertas ab eo quod est ex. vel dicitur emunitas quod sine muneribus data libertas ab eo quod est sine. vel dicitur emunitas quasi pias. inde dicitur quod in munis a pto. i. pur. ex de pga. ca. c. fi.

Circa secundum sciendum quod possessionum clericorum quodam sunt pure ecclesiastice. scilicet que consistunt in decimis primicijs et oblationibus. et in his tunc levitica portio consistit. Unde nicolaus papa vocat eas leviticam portio. Quedam vero non sunt ita ecclesiastice licet a clericis possideant iuste. quod fuerunt eis a laicis date. scilicet que consistunt in villis. prout in castris et huiusmodi.

Circa 3° sciendum quod munera quedam sunt immobilia ut domus prebendae. caldas decore. palladium custodit. stabulum prebendae. ff. de mu. et hono. munerum. l. 1. et l. 1. quedam sunt mobilia sive bone fidei. et horum quedam sunt ordinaria ut illa que certam et regularem habent prebendam. quod ex ordinaria scilicet illa que non prestant regulariter sed repente. Munera autem ordinaria quodam sunt personalia ut ista que exhibentur cum cura animarum et interueniente laboris corporis non tamen cum sumptibus propriis. ut cum quis tenet ire in exercitum regis ad expensas regis. Et hec dicuntur angarie ut patet. ff. ibidem ubi dicitur. Item angariarum quodam sunt realia. scilicet illa que dantur pro rebus ut tributum. census certus. sive fundi certa et annalia possessionibus annexa. puta quod aliquis pro fundo vel vinea dat annuatim in natali aureum unum vel caponez vel aliquid tale. Et hec dicuntur munera ordinaria simplicia nomine. et prout dicitur etiam in dicta. i. rebus imposita. quodam sunt mixta. scilicet que exhibentur interueniente cura animarum et labore corporis cum sumptibus propriis. ut cum quis tenetur in exercitum regis sumptibus propriis. Et hoc dicuntur pangarie. quoniam tam hec nomina confunduntur scilicet angarie et pangarie. ut patet ex de emu. ut minus ubi glo. Angarie dicuntur obsequia personalia exhibita sumptibus propriis et negocijs alienis. hec dicuntur angarie pangarie. sic est versus dictum. ff. ibidem. §. primorum. Munera autem realia quedam inducuntur ipsi rebus ut quod talis vinea debet duos sol. annuatim in certo termino. quodam inducuntur personarum gratia rei ut si collecta fiat et quilibet finem suarum facultatem soluat. Munera autem ordinarioz quodam respiciunt utilitatem principis ut cum exigit aliquis pro filie maritacione vel pro alijs filijs. quodam pietatem et ceteris utilitatem ut ea que prestantur pro refectore pocium et viarum. et pro defensione fidei et regni. Et sub his muneribus continentur exactores que sunt in civitatibus pro bono communi.

Circa 4° sciendum quod ecclesia et eorum portiones mancipia sive rustici clericorum eorum uxores filie et coloni non tenent ad munera immobilia. l. 6. q. 1. §. novum. et §. placet. et di. 80. iudicatum. et c.

de epi. et cle. l. 2. Nec ad mobilia ordinaria sive sine personalia que dicuntur angarie sive mixta que dicuntur pangarie ut dictum est §. c. de epi. et cle. l. 2. et c. de sa. san. ec. nemine. et l. 6. q. 1. §. placet in glo. quod debet intelligi nisi in casu necessitatis ut dicitur in eadem glo. unde custodia sive vigilia muros excipit a qua nullus excusatur. ex c. puenit. nisi sit senex. c. de decurioibus. l. si ultra li. 10. Et hoc intelligitur hoc. et bene quod ad homines ecclesie clericum enim a matutinis non sunt auocandi. di. 88. c. fi. et c. de epi. et cle. §. q. s. si forte tanta necessitas imminet at quod precepto epi aliud fiat. ex de re. iur. quod non est licitum. hoc autem per laicum nullatenus discernatur. ex de pti. ecclesie. fin. hoc. Non tenent etiam clericum ad munera mobilia ordinaria realia ratione possessionum que sunt pure ecclesiastice. nec etiam ratione mansi. i. dotis que debet omnino esse libera. de que fit mencio ex de cen. c. 1. Et dicitur mansus finem vulgare ytalie quantitas terre que sufficit duobus hominibus ad laborandum in anno ut dicitur ibidem in glo. Tenent autem ratione aliarum possessionum que consistunt in castris et villis prout in huiusmodi. si super hoc a principe obtinuerint libertatem. hoc patet. 21. q. 8. §. ecclesie quod nichilominus finem canonum tributum. ex de cen. c. 1. Unde finem hoc. aut ecclesia alij vendat aut soluat aut incideret in commissum. c. de epi. et cle. l. neque. et de exac. et tribu. si dira dñs. li. 10. Alij dicunt quod non committitur. si loco pignoris retineat per donec de debito fuerit satisfactum sic intelligitur dictum. l. si dira. que hoc innuit. Alij vero dicunt quod hec lex intelligitur de domo imperiali quia in rebus ecclesiasticis nulla sollicitudo transactiois. i. missionis significatur. c. de sa. san. ec. placet. Unde si clericus vel abbas vasallus regis contra dominum suum fellowam commiserit eo vivente ad regem feudum pertinebit. sed eo mortuo rex illud eius successori restituere debet. ut patet in l. de feudis. de capitulis conradi regis. c. si clericus vel episcopus. et est ratio. quia delictum persone. et l. 6. q. 6. si episcopus. Et si episcopus vel abbas tenet unum magnum feudum ab aliquo principe et ei consuevit certo modo servire. debet ei suum servitium eo modo quo debet exhibere. Unde in hoc casu licet non teneatur in cautis personaliter ire. ar. 23. q. 8. §. 1. debet tamen mittere secundum quod est solitum. aut non teneat beneficium. ar. extra de preben. cum secundum et c. extirpandum. Et hoc intelligitur si sit bellum in statu. secus est si sit inustum non tamen propter hoc quod non mittat in casu tali potest feudo pvari. ar. ex de pti. c. fi. et de consue. c. fi. Fader et de fidelitate si consuevit sit et quodquid feudi consuevit requirit prestat. ex de iur. iur. minus. Et quod quod est expressum in iure. ex de pti. c. fi. ibi nos ecclesias alias si libertatem contra dominum prescripserint tuendus in sua libertate erit. Et hoc si prescriptum sit bona fide. alias cursus episcopi non obstat. ex de pti. c. vigilanti. hoc hoc. Non tenent tamen solvere munus supradictum. i. tributum de nono constitutum quod supradictum libertate imponitur tamen ab impatore licet sit munus ordinaria reale. l. 6. q. 1. §. placet. in glo. et c. de supradictis. l. 1. et c.

Ad munera aut ordinaria si respiciantur vici-
litate principis non tenent clericus de possessionibus
ecclesiasticis nec etiam de alijs possessionibus nisi forte
sub tali pacto date sint eis quod cum princeps corona-
tur vel maritatur filia sua vel filium suum faciat mi-
licem teneat talis ecclesia pro illis bonis sibi datis
expensas facere in toto vel in parte vel aliquis huiusmodi
Si autem respiciatur utilitate eodem tamen laicorum sic etiam
non tenent villo modo. Si vero respiciatur utilita-
tem eodem laicorum filii et clericorum ut illa que dantur pro
refectore ponant vel viarum vel pro defensione fi-
dei vel regni tunc recte distinguitur quia aut facta
sunt ad hoc sufficiunt et tunc clericus non te-
nent. Aut non sufficiunt et sic adhuc distinguo
quia aut requiritur consilium clericorum super negotijs
illis aut non si non requiritur et requiri possunt sine
detrimento negotiorum videtur aliquibus quod princeps
vel consules civitatis fundant sibi quantum ad mu-
nus quod clericus pro talibus operibus exhibere deberent
quia videntur clericos premere et honorem eis debere
tunc non impendere cum sint laici digniores. Et
si iura non sint ei iura sua fundanda que ius vio-
lat alienum ex de pueri dilecti filij in tex. et glo.
et. 24. q. 9. sic dicitur. ar. ad hoc ex de mu. per. c. 1.
Si autem requiritur aut ostenditur et tunc tenent soluere
premissa iura pro ratione servata. Aut non consen-
tunt quod talia opera fiant. Et tunc autem imminet neces-
sitas faciendi aut non si non quia forte vici-
satis bone et pons est satis sufficiens. quies tamen
voluit emendare et sic non tenent soluere quia si
ego et tu habemus unam domum eodem et tu vis eam
meliorare faciendo ibi frum et ego non consentio
si facias eam ego non teneor aliquid soluere.
Si autem imminet necessitas ut quia pons est destru-
ctus et vici sunt tales quod necessaria clericis ad ci-
uitatem commode ferri non possunt tunc si quies talia
faciunt reparari cum expensis proportionatis operibus
ipsis et facultatibus clericorum clericus tenent soluere
premissa saltem de possessionibus illis in quibus
portio leuitica non consistit. conveniens enim est eorum ex-
pensas eorum fieri quod utilitas est eorum. ff. ad l. ro-
diam de iacu. c. de sacrosanct. eccl. ad instructi-
onem ubi expressum habetur quod clericus tenent pro parte expen-
sarum que sunt pro talibus operibus. Placet etiam ali-
quibus quod tamen etiam ratione sortis leuitice. Nec ob-
stat si eos ut videtur quod dicitur ex de cen. c. 1. ubi
dicitur quod ratio talis partis non tenent ad aliquid ser-
vatum nisi ecclesiasticum quia in soluendo partem
sua pro re sibi veluti et necessaria non servit alijs sed
sibi ipsis et hoc tenent legiste hoc tamen aliquibus
canonistis non placet. 16. q. 1. §. placet dicitur
glo. etiam non tenent ad destructionem ponant l.
muroz quidquid lex dicat. Sed si alios cum lex il-
la ad destructionem non inveniatur expresse revo-
cata et iura in iuris debant recordare videtur quod
dicta glo. et iura que videntur contradicere illi legi-
ste debant exponi quod non repugnet ei. Unde debet
intelligi in alijs casibus de quibus dictum est in disti-
guendo quod in illis non tenent soluere clericus vi-
detur enim irrationabile quod clericus multum divites non
teneant soluere prope ex quo pervenit eis utili-
tas magna et pauperum laicorum teneant quibus pro-

venit parva utilitas. Vbi tamen quies essent mul-
tum divites et clericus nimis pauperes rationabile
esset quod a clericis aut nichil aut ita parum acciperet
quod non gravarentur. Sed quod clericus cogi possit sol-
vere munera ad que tenentur. Sed clericus autem vel
possessiones pure ecclesiasticas et mansum hunc pos-
sessiones alias ut forte premoniales que pro more
temporum ad laicos reuertentur vel etiam possessio-
nes que ecclesiis perpetuo sunt concessae aut non hunc.
Si hunc tunc pro iudicem seculari possit cogi soluere
illud quod tenent in casibus supradictis quia hoc non
esset actio personalis sed realis. Talis enim obliga-
do aut sequitur possessionem aut personam gratia pos-
sessionis unde cum ille possessiones non sit exemptus
a iurisdiccione domini temporalis dominus possit ibi ponere ma-
nus ut solvat debitum quod sequitur possessionem aut
possessorem gratia possessionis si possessor sit re-
bellis in solvendo. Si autem non habet possessiones
alias tunc si de illis tenent in aliquo casu soluere
non video quod possint a iudice seculari directe
cogi ad soluendum coactione sufficienti quia nec
personae clericorum nec preter possessiones sunt in iurisdiccione
laicorum sed sunt omnino libere. ex de cen. c. 1.
Et non est rationabile quod aliquis cogatur a non suo
iudice. ex de fo. pro. c. 2. et c. si quis contra debent
ergo consules ad ordinarium recurrere qui debet cleri-
cum illum ad soluendum cogere qui si noluit ad pa-
pam recurreret. Et si noluit hoc facere quia for-
te non possent hoc commode licet non possint cler-
icos directe cogere sufficienti coactione possunt tamen ut a-
liqui volunt eos indirecte vehementer inducere. s.
ponendo assisum super venalia ecclesiarum clericorum et laicorum
hoc tamen faciendum sine fraude servata proportionem
hoc enim faciendum clericus non cogent sufficienti co-
actione quod non tenent illa emere. Vehementem tamen
inducunt quia damnum magnum incurreret si non
emeret. Et quia illa venalia prope assisum venduntur
caris sequitur quod clericus illud indirecte solvit quod
directe soluere tenebantur. verbigrada. an assisum
tabernari? quaream vini non poterat vendere
nisi pro quatuor denariis et modo accedit et quod ea ven-
dere possit pro 4. ita quod ille unus denarius sit coactionis
pro refectore ponant et viarum et assisum. hec de questione
ista sint dicta sine iudicio et temeraria assertio-
ne. Et si quis hic est minus bene dictum a pitoribus
bus corrigatur. hec recte in quadam questione de quo
libet. Ex supradictis patet quod omnes ecclesie sunt im-
munes a muneribus extraordinariis quicunque sint il-
la etiam superinducta. Exapuit tamen aliqui ma-
xime legiste que pertinet ad pietatem ut refectorij
ponant vel viarum eo modo papue quo dictum est super
vel ad publicam utilitatem. s. cum felix embola l. im-
perator transit ut patet. c. de sa. sanc. eccl. placet
et l. iubemus. hose vero putat quod etiam a tali-
bus sunt immunes respectu laicorum ut in aut. de
eccl. §. sanctum. et ut nulli iudi. §. nulli vobis lice-
at. Et dicit expressum lex friderici ad dec. §. Item
nulla inquit coactio vel persona publica vel pri-
vata collectas sine exactores angarias l. pan-
garias ecclesie alijsque pijs locis imponat. aut in-
vadere ecclesiastica bona presumat quia si fecerit
et requisitus ab ecclesia vel impio emendare preperit

exempli refundat et nichilominus banno imperiali subiacent. Eps etiam pro rebus sue ecclesie nullam molestiam patiat qui contrauenient duplum restituat. in aut. de san. epi. §. sportularum collatōe. 9. per quod omnia iura antiqua que predicere videntur corriguntur. Hec autem sunt vera nisi aliud a principe mandetur. Si enim tales exactōes fiant auctore principis tenentur eas soluere clerici ratione feudorum que tenent immediate ab eo vel a comite vel marchione sub eo. Nec obstat illud ex e. ut minus. quia id non ponit legem imperatori nec hoc papa facere debet ex de iudiciis. nouit. Sicut enim ad imperatorem nichil de decimis. ex de decimis. tua. sic ad papam nichil de feudis nisi ratione violence vel peccati ut dicitur in c. nouit. Post etiam intelligi illud. c. ex e. non minus. et c. aduersus in bonis primonialibus non de feudalibus in quibus etiam laici sunt privilegiati nisi sint mercatores. ex de vi. et ho. cle. c. si. Meminerit aliquod c. imponens in feudalibus leges imperatori vel legi sed tantum inferioribus. ergo si inferior imperatore petat a clericis aliquid ierum vel extra ordinariū hoc faciet auctore imperatoris vel pape alias excoicatus erit. si ingerat violentiam. ex e. aduersus. Et in quadruplum restituere cogit quod accepit. c. de excu. mu. plas cet. li. 10. Sed quid si sine violentia dominus laicus egres petat ab ecclesia vel clerico vasallo suo. Respondet hoc. quod tenet ei dare quia cum teneat eius libet in necessitate subuenire multo fortius illi debet tam inde scriptura fieri quod non ex debito sed gratis dat ne sibi in futurum iudicet. Nec obstat illud. c. aduersus. quia intelligit quod violenter petit. Est quod una ciuitas debitis sit grauata et deliberant consules quod modus expeditior et facilius soluendi illa debita est quod fiat quodam assensu super venalia hoc modo. scilicet quod vendens sextantium vini soluat denarium cotratu in adiutorium solucōis debitorum eius et de alijs venalibus pporcione seruata. modo querit vry eis liceat hoc facere cum ex hoc facto sequatur quod clerici emant venalia cariora. et sic indirecte iniuriabunt ad solucōnem cotratu debitorum cum tamen nichil soluere teneantur. Respondet debita illa autem sunt extracta propter excessum et abusu consulū et tunc non licet eis assensu super venalia ponere sed proprijs suspectis debet illa debita soluere. Aut propter eodem utilitate talem laicorum quam clericorum et sic licet eis. Aut propter utilitatem cotratu laicorum directe. non autem clericorum nisi indirecte. scilicet in quantum temporalis prosperitas cuius quicquid reducat in utilitatem clericorum. et tunc distinguo. quia aut facit alio iniuriandi clericis. ut sic ab eis pecuniam extorquant quam aliter habere non poterant. et sic non licet. Aut non animo iniuriandi quia etiam si non essent aliqui clerici qui aliquid emerent nichilominus hoc fecissent et sic licet eis seruato moderamine per opacōes ad necessitatem cotratu. ita tamen quod fiat auctore domini temporalis. Et etiam obseruata pporcione. scilicet quod pporcionaliter loquendo non ponant magis assensu super ea que sepius emuntur a clericis quam super ea que a laicis. Nec maius super ea que sepius emuntur ab externis quam super ea que a ciuibus. Nec maius super ea que sepius emuntur a pauperibus

quam super ea que a diuitibus alias non liceret. Si ergo ponat assensu predicto modo clericis ut videtur non poterunt iuste coqueri maxime cum non cogantur emere in ciuitate ista cum emere possent in alia licet non ita commode. Et hoc probari potest per casum legis qui habet ff. de no. ope. nu. h. rici. i. quodam questione de quolibet. Quid si ecclesie manus quod ut dictum est super et habet ex de cen. c. 1. oide debet esse liber. primo tributari fuit quia ecclesia alia de decimam papiebat. Respondeo aliam dixit quod manus ille fauore ecclesie libera a tributo. et ad hoc inducit illud. 23. q. vlti. fm canonicam. Alia vero potia data ecclesie non liberant a tributo. ut patet ex de cen. c. 1. Sed bñ. dicit ibidem quod ecclesia que papiebat prius ibidem decimam non debet propter hoc prius iure suo. 16. q. 1. ecclesie antiquitus non forte ita modicum ledere quod deficiat panem possit. Et tale tributum per dicit ecclesiasticum serui autem ad quod ecclesia tenet ut patet ibidem.

Quia quod est in quantum et ad quos et ad quod ciuitas ecclesie et amiterij extendit. Sed endum quod extendit plus vel minus fm quod ecclesia habet diuersas ciuitates. primo quia in ecclesia et amiterio secularia placita non sunt tractanda. prius tamen ibi tractari ecclesiastica. ex e. c. 1. et c. cum ecclesia. et 2. q. 2. c. vlti. et 6. e. decet. §. ois in eis. Et nichilominus processus iudicium secularium ibi habet et specialiter sunt ibidem placita nulla tenent. ut patet in c. dicti. §. ordinarij. Sic autem est de causis ecclesiasticis ut dictum est et ar. ex de appel. qua fronte tē. Quid ergo si alteri vel verius prius sit ingressus ecclesie interdicitur. Respondet bñ. ex e. c. ecclesia. b. quod nichilominus possit ecclesiam intrare. quia interdicitur non extendit ad hunc casum. ar. ex de costi. crim. et de eccle. edifi. c. tua nos. vel tunc ex ecclesiam causa tractet ut interdicitur seruati. non enim est preceptum ut ibi tractet de necessitate sed de honestate ut forte propter loci reuerentiam magis a priujs et media cius caueat. h. bñ. Item prohibet ne in ecclesijs et amiterijs fiat sedicōes clamacōes. iper. vniuersit. etatū. et quilibet societati. ptenecōes et publica lamenta. negociacōes et papue nūdmay ac forra cuiusque tumultus. Ut patet ex e. decet. Item super ecclesiam non debent aliqui sepeliri nisi sint epi vel abbates. vel digni pbrī aut fideles laici. 13. q. 2. nullus. Et intelligit quodam hō d laico fideli. scilicet per quem miracula fiunt a fidei virtute. Alii vero de quolibet fideli interim quod eius fides et bonitas fuerit manifesta. Secundum autem hoc. intelligitur de quolibet fideli in dignitate constituto. ut comite. rege. imperatore et sic defacto seruati. De sancto vero quicquid sit ille nullus dubitat in quorum sepulcro nulla persona priuata debet poni. c. de sa. sanc. ec. l. 2. Hanc tamen aliqui aliter intelligunt. scilicet quod laici morari non debent cum clericis in chorum quod est vry ex de vi. et ho. cle. c. 1. Item non debet ecclesia incastellari nec in propugnacula edificari ut ibidem fiat guerra vel ibi recipiant qui faciunt guerra et precipue pones. licet auctore epi possit hoc fieri ibi ad eps imminente in ista necessitate. puta propter metum paganorum.

hereticorum piratarum et latronum et per defendendo in
re ecclesie cum forte non inueniat locum ad hoc ita
apertus. Et in his casibus et similibus non tamen clerici
ibi refugium habebunt sed etiam laici innocentes et
fidei et ius ecclesiasticum defendentes. ita tamen quod cel
sante necessitate in castellum cesset. ar. ex d. cu
sto. cu. reliquie. et di. 22. c. penult. et precedenti. Item
laici non debent ab ecclesia violentum hospitium
canonem ex debito exigere non autem debet eis negari
si petat hoc sibi fieri ex caritate. ex e. c. 1. et de p
ben. demoniacis. et di. 22. quiescamus. Quid si
domus aliqua vel possessio pueniat ad ecclesiam quod
tenet aliquem facere certum et certo modo. Item eccle
sia tenet quod hoc est suum certum. ar. ex de dec. de
terris. et c. dilecti. Item intra ecclesiam vel ami
cerium non debent suppellectilia poni nec aliqua
violencia committi quod extenditur usque ad .xl. passus
si sit ecclesia maior. s. matris. vel usque ad .30. si
sit minor vel capella. 1. a. q. 2. sicut antiquitus. fra
ternitatis. miror. Capelle tamen que sunt in ambitu
muroy. s. ciuitatis castri vel ville non ponuntur
f. m. in hac. 30. passuum obsequio. 1. a. q. 2. q. 1.
quis. Ex hoc ergo aliquis maleficus et delinquens
vel alius ad ecclesiam confugiens si intra ambitum se
recepit ecclesia eum debet saluare. 23. q. 4. reos. Item
est in 2. m. a. et ad statum perfecti urbis fugien
tes lex saluat. ff. de officio perfecti urbis. l. 1. §. 1.
Ad euidentiam autem maiorem distinguendum est quod fu
git ad ecclesiam aut est suus. et tunc vel venit sine
armis. s. ut seruicus domini se subtrahat et tunc red
dit domino prius tamen iuramento de eius impunita
te clerici preiudicium. ex e. in alia. Aut cum armis
et tunc extrahatur continuo. C. de his qui confu. ad ec
clesiam. Aut est iudeus qui christiano obligatur et
is non recipitur donec debita reddiderit vniuersa
vel patet ibidem. l. 1. Aut est liber christianus et is
autem confugit volens vitare litigium ubi ciuitatis conue
niat et is recipitur. Nec est ex quo est in fines
ecclesie representandus iudicium. Et per se vel per alium
se defendit sicut elegerit. Alias contra eum proceditur et
bona eius siqua habet distrahuntur. et sic ecclesia
hunc reddit tenet. quilibet etiam de ecclesia iurare te
net quod non est confusus reus suus quod totum tradit
ibidem. l. penult. §. 1. et se. Si vero maleficus commi
sit aut intra ecclesiam vel prope intendens per eam libe
rari. alias non dimittitur. puta occidit hominem
in amitorio prope ecclesiam et continuo intrauit eam
et talis ecclesia non defendit. ex e. c. fi. Et sic intelli
gi potest in antea. de m. a. p. §. sed non coll. 3. ubi ex
opit homicidas. adulteros. raptorem etiam virginum.
Alii dicunt ut gof. et b. ex e. in alia quod i. aut.
corrigitur per e. ex e. inter alia. raptorem etiam virginum.
non ecclesia defendit. 36. q. 1. de raptoribus. Et hoc
dicitur contra magistrum sed illud intelligi potest ut
dictum est quod rapuisset prope ecclesiam et sic loquitur il
lus aut. Deinde autem intelligitur quod de longe venit
et insequatur. et ideo ad ecclesiam fugit. Intelligi
etiam illud autem quod vult infirmus contrahere ali
as contra. ex de raptoribus. c. fi. Et sic est promptum
leges cum canonibus concordare. De matre tamen canonicis
fulan videtur opinio contra magistros quod ad aduul
tum et raptorem virginum secundum quod intelligunt

grosso modo quia intellectus eorum magis puenit
pietati. Sed contra multum fouet quod dixi. Si autem
longe ab ecclesia crimen enorme commisit puta quod
publicus latro est qui quolibet die iudicari potest.
C. de feriis puindaz. qui etiam impune occidit.
C. quod licet vnicuique. l. 1. et 2. et 23. q. 4. cum hoc. et
hoc si sit nocuus. non autem si diurnus nisi se te
lo defendat. ex de homicidio. c. 2. Talis non defen
dit. unde de tali potest intelligi quod dicitur exo. 22. si quis
per industriam occidit proximum suum et per insidias ab
altari meo euellas eum ut moriatur. ex de homi
cidio. c. 1. Item est si sit agros vastator sui con
bustor qui de nocte oburit segetes viduorum. ta
lis enim non defendit. ex e. inter alia. §. et hoc. verum
est. Alias autem quantumcumque enorme crimen commise
rit. rectores ecclesiarum debent ei saluare vitam et me
bra. ydonea cautione recepta. ar. ex de re. spo. ex
transmissa. Et hoc non tantum iuratoria. 1. a. q.
2. ideo statum. s. etiam fidei iussoria et penali si ti
meat quod is qui petit eum non seruet iuramentum.
ar. in c. ex transmissa. Super hoc autem quod inique
fecit est alias legitime puniendus. ex e. inter alia.
§. liber. Et nota quod quantumdum maleficus est in ec
clesia non est inde violentus eundem nec dehen
dens nec castigandus nec requies nec vestis nec
victualia neganda. C. e. presentia. Item. 1. et §. 1.
Quod si quis attemptauerit facere scdat se lele ma
iestatis irretitum crimine et sic vltimo supplicio pu
nietur. Item autem libertatem non habet tantum intra
ecclesiam sed etiam extra. 30. passus vel ad usum
requisite nature exeat ad debita loca. 1. a. q. 2.
diffiniuit. licet hec emunitas hodie de facto sit in
locis quoniam plures usurpata. Sed quare magis ex
pietur duo supradicta quam malefactores alij. Re
spondet b. ex e. c. fi. in su. glo. vlt. quia forte se
deteriores. quia plius interest illos puniri quam
alios cum plures excogitet nocere. 23. q. 2. est minu
sta. Quid si quis committat furtum in ecclesia
numquid defendit. Et videtur quod non quod secundum aug.
nemo ad supplicandum ibi debet admitti ubi sa
crilegium commisit. 16. q. 2. frater. et coepus. Item gof.
dicit strarium. quia tamen duo genera hominum exapiunt
scilicet latro publicus et vastator agros nocuus.
ex e. inter alia. Et ecclesiis et personis ecclesiasticis
sanctitas ignoscenda gloriā dereliquit. C. de epi. et
cle. si quis in hoc genere. hec tamen lex secundum hominem potest
ad facit contra cum ibi iniuria puniri mandetur. licet
etiam non petatur. Nec negat quod agere possit et
petere. imo hoc procedit. C. de iniuriis. atrociter. Et
secundum canonem perit per quod iniuria fiat. licet sciamus
quod fieri non possit sine sanguinis effusione ut
habitu est superius de percussore. Unde secundum hominem et
etiam gar. qui committit furtum vel aliud crimen in
ecclesia vel amitorio non defendit. Et de talibus
loquitur ex e. c. fi. qui vero extra defendit. exceptis ta
men illis duobus de quibus dicitur in e. alia. hoc etiam
dicit b. ex e. c. fi. Sed numquid privilegium hoc habet
ecclesia interdicta. Item quod sic. hec enim reuerentia
debet deo qui nec delinquit nec ecclesia eius. Unde
si sine culpa sua interdicta ecclesia non est propter hoc
violanda. hec b. et gof. Quid si ecclesia non
sit consecrata. Item nichilominus est privilegiata. ex

e. ecclesia. et de ose. c. fi. **Q**uid de ecclesia in q. nō dū sūt dīna officia celebrata. **R** sū bñ. ex. e. ecclesie. videt q. non gaudet privilegio immunitatis pōictē. quia nondū videt plene dīnis obsequis dedicata. vnde nō dicere sacilegiū ibi cōmitti. aspergi tamen deberet si aliqd turpe ibi factū fuisset anteq. ibi celebraret. h. bñ. **Q**uid de oratoris pūator. **R** sū q. non hñt hanc emunitatē. hec gōf. et hōf. **S**ed cū ecclesia saluet fugientē ad se vt dictū est. quare etiā non facit corpus xpī. Nam etsi damnat ad mortē recipiat corpus xpī nichiloin. occidit. licet hōf. putet rōnabiliter illa die iusticiā differendā. **E**t intelligit illud. 12. q. 2. c. fi. et ar. ff. de pe. pgnā. eis. **R** sū hñ. **R**acō hui. est quia ecclesia est sic privilegiata. non autē corp. xpī. **S**ed m. aut hōf. pē dīc. q. fugiens ad ecclesiam ad eā liber venit. et ideo rōnabile est q. ecclesia cū in illa libertate defendat in qua ipm muenit. Corpus autē xpī dat ducto in carcerem. ideo libertatē quā in eo non inuenit non defendit s. eū in captiuitate relinquit. **Q**uid ergo si quis ad ecclesiam fugiens pōbro deferentē corp. xpī obuiet et ei adhereat. **R** sū hñ. ecclesia talem saluabit. licet hoc non expmā in iure. **E**t hui. debet quilibet fidel. fanere. si em. statua pfecti saluat vt dictum est sup. multo magis corp. xpī. **N**ec obstat q. hui. dīc. q. hoc privilegiū est ecclesie n. aut corp. xpī. **T**ateor em. q. privilegiū vni. psonē non exten. dīc. ad aliū pūatū. quia nemo debet sibi hoc auctoritate pūa vsurpare. vt dīc. ex. de pūil. sane. porro cū pōictū privilegiū ad dei honorē et ecclesie reuerenciā pcedat. de mente iuris est scdm hōf. vt vbi est maior racō multo for. extēda tur et creaturay dño pōa. qm creature i hui. deferat. **Q**uid de pfugientib. ad palaciū epi. nūquid defendūtur fm formā supdictam. **R** sū q. sic. 1. q. 2. c. id ostēdunt. **E**t dīc. immo. sup. c. inter alia. q. h. intelligūt quidā simpliciter alij qñ palaciū est in ecclesiam. ar. di. 21. ep. **N**ec rustici nō pñt eius rura deserere et alias se trāferre. ex. e. c. 3. quod intellige fm glo. de ascp. glebe. ex. de iudic. multoz. **I**tem quilibet potest rem suā regulariter ecclesie relinquere. cōtra qd multi tyranni excogitant machinacōnes diu. sas. **E**t ideo ptra hui. inuehit cōaliū generale ex. de reb. ec. nō alie. cū laicis ibi. **S** et de mortuariis. 2. c. 1. p. aīa relictis. de quib. aliqui statuerūt q. ecclesia infra annū et diem distrahat alias pūa ante occupat relictā ptra legem. c. de sacrosanc. ec. gñ ali. et l. iubem. vbi dīc. q. cuilibet licet res suas pūmoniales in toto l. in pte cā mortis vel iure institucōis vel quocūq. alio modo ecclesie relinque vt inē viuos donare. **N**ec oportet q. donacō talis insinuet vt pēz ibidē. l. illud. **I**te trāffert dñū rei in ecclesiam solo pacto. sola nuda pmissione sine solēntate stipulacōis et tradicōis cum in alijs psonis sit necessaria tradicō corporalis. c. de sacrosanc. ec. vt inter dñū. **E**t est idem fm rod. qñ dāc. aliquid ecclesiastice psonē intuitu ecclesie. **I**te quidq. fuerit emptū de pecunia alicuius ecclesie

renerā debet ad eā. 12. q. 3. c. 1. et 9. q. 4. fixū. **E**t si illi emptor furat. esset vel rapuisset vel depositū habuisset. et h. siue emptū sit noīe ecclesie siue nomie alieno. ex. de pecu. cleri. c. 1. et c. inquirendū. **Act. 6.**

Arcā 6. qd est de feudis queritur. vix ipa possint ecclesie donari vel legari. **E**t videt q. n. q. n. licet ea vendē vel pignozare nec pro aīa iudicare nec quocūq. alienare pter domi volūtatē vt patet in li. feud. non alias sine cōsensu maioris dñi. impialem. s. habito. **R** sū si feudū sit de camera dñi datū ad tps tūc locū habet lex pēdicta et filies cū non sit pūetū nec heres succedat. de tali etiā loquit. ex. de don. inter vi. et vxor. s. nup. **I**dem etiam dicendū est de feudo psonali quia natura feudi personalis hoc non patitur. ar. extra d. officio dele. quoniam. **S**i autē feudum sit paternum et consuetum seruari per alium sicut est fere vbiq. tunc locum habet sup. dicta lex generali. et similes. et in tali succedere filius etiam si sit religiosus vt dīc. in aut. de sa. sanc. epi. s. nulla. coll. 9. **A**ntiquū ergo feudū quod est pūmonii potest dari nisi cōtraria cōsuetudo repugnet. licet aliud sit in nouo. ex. de fen. c. 2. **N**on est tamen ptermittendū scdm hōf. q. libri antiqui non hñt in illa lege imperialē. istā clausulā. s. p. aīa iudicare. vnde vlt. illud verbū remoue vel intellige qd est personale vel tpale. vt supra dictū est. vel etiā qñ sit in fraudem vt cum alijs vasallus patē se pueniri ab ecclesia corā ecclesiastico iudice. et pūet se l. pēdecessores suos damna magis dedisse ecclesie et hoc pūet in fraudē. cum tam filij h. nō pūetā tur. **V**nde in restōem damnoz dat ei qdquid h. retento sibi vsufructu ad vitā suā. et de his oibus facit libellū dicens. ego iudico hic aīam meā vt vitē extremū iudiciū. **T**alē colludens non potest p. aīa feudū iudicare quia oīs collusio repbat. ex. d. collu. de re. cleri. **N**ō est em. credendū q. rectores ecclesiar. qui interfuert qñ lex illa. s. imperialē. facta fuit d. se sustinuisse eam fieri. nec impator privilegia que sponte dederat auferre potat ex quo papa ea approbauerat. 24. q. 2. c. 1. et 2. c. privilegia. et ex. de pū. ecclesia s. e. marie. **S**ciendū tñ q. feudū transit cū onē suo. ex. de don. in vi. et vxor. s. nup. iō ecclesia cui feudū donat vel legat subire d. onera rōne feudi que subeūt alijs. **Act. 1.**

Arcā 1. qd est de pena violantiū emunitatē ecclesiasticā ē sciendū fm hōf. q. fm cā. violator est excoicand. 1. q. 2. c. omīs ecclesie. et di. 1. nullus. si quis deinceps. et effractor et incendiari. ecclesie sūt excoicati ipso iure. 11. q. 2. c. canonica. et ex. de rap. in l. is. et de sen. ex. coque sti. **S**ed et pena triū librar. argenti exatū imponit. 1. q. 2. c. quisquis inuentus. et damni nō uiues cōponat vt ibidem sequit. **S**ed si quis suū fugientē ad ecclesiam inde violentē extraxerit secētos solidos componat. vt. e. q. si quis pūmax. **Q**ui vero epm a sede expulerit vel cōprehenderit vel in eū man. violentas iniecerit est excoicatus et omnia bona eius cathedrali ecclesie

applicat. 1. A. q. 2. si quis deinceps. et accedit et
ex de penis in quibus dā. Rapiētes vero res ec
clesie non sūt ipso iure excoicati. ex de fo. cōpe.
cōquestus. fm gof. nisi occasione exactōis vel
cālie. ex e. nō mīn. de quo vide. j. li. A. a. 2. cāu
10. Scdm autē leges quicūq; fugientem ad eccle
siam subouit crimine lese maiestatis teneat. C.
de his qui confu. ad ec. l. 2. Qui vero in ecclesia
vel in alio loco venerabili sedicōnem vl' clamo
rem vel tumultū fecerit. vel in qualibet ciuita
te vel vico quentūculū collegerit. vel colligē at
temptauerit vltimo supplicō subiacebit vt dicit
ibidē. l. denūciā. Itē si q; psonis eccl'asticis ter
requirit iusticiā denegauerit. iurisdicōnā pōit.
vt patet ex de fo. cōpe. cū sit gñale. Itē iudex
secularis qui vult psonā eccl'asticā ad soluen
dū debita cogere. p eccl'asticū iudicē ordinariū
locū debet eccl'asticā cēsurā cogi desiste. li. 6. de fo.
cōpe. seculares. Item violatores pūilegiōz ec
clesiarū vel dissolutores pena. 4. lib. auri afficiū
tur. C. de epi. et cle. in eccl'is. t. l. si eccl'ie vene
rabilis.

De sepulchris. ti. 31.

Postea considerandū est de sepulchris. Et
pmo qd est sepultura. et quid est ius
funerandi. 2. apud quā eccliam dī
quis sepeli. 3. de canonica pōcō. 4. quib; in
dicit sepultura. Circa primū sciendū q sepul
tura multiplicat dicit. qnq; enī dicit locus sine
terra in qua sit sepulchra. Et si i tali terra nūq;
aliq; fuit sepulch. nec alias est locus sacer vt ē
amiteriū pōt licite vendi quia nemo debet cogi
de suo facere bñficiū. 10. q. 2. pcarie. Et talis lo
cus dicit pur. C. de religio et sup. fu. locū. Si
vero in tali terra fuit aliquis sepulch. de volun
tate eius cui erat. fact. est locus sacer vt patet
ibidē. l. 2. ideo non potest vendi vel obligari.
vt patet ibidē. Et de tali terra pōt intelligi fm
bñ. ex e. abolende. vel de terra amiteriū qd ē reli
giōsa et sacra. licet etiā nullus sepulch. sit i ea
ar. ff. de rei ven. que religio. 1. A. q. 2. quis
q; Et talis terra vendi non pōt. 13. q. 3. quēsta
est. et sapiendū. hec bñ. sup. c. abolēde. tē. Qn
q; vero dicitur sepultura tumba marmorea ul'
lapidea et hō potest vendi si sit pura. et si nullus
sit sepulch. in ea. si vō aliquis sit sepulch. in ea
pōt facta est locus religiosus. ff. de reli. et sup.
fu. l. 2. t. 12. q. 2. quēsti. vnde non pōt vendi.
Qnq; dicit officiū qd impēdit sepeliēdis. et hoc
etiā vendi non potest cum clerici ad hoc tene
ant quia hnt beneficiū ab eccl'ia. imo symo. cō
mētū siquid ibidē accipiūt. ex de symo. nō
satis. t. 1. q. 1. dictū. Si tamē non teneant ad li
rōne beneficiū. pnt ibidē pāu acapē. quia de suo
non tenent hoc facere. 12. q. 2. caritatem. et ex
e. abolēde. in glo. 1. t. de pscp. officiū. Et licz de
rōne non possint petere. Laici tamen possunt cogi
pīas et laudabiles cōsuetudines seruare si qua hō
fuerit. ex d. symo. ad apl'icā i glo. bñ. Nota
fm innoē. ex e. c. abolēde. si sit vas aliquod fa
ctū lapideū vel ligneū p aliquo sepeliēdo vendi
pōt si sit factum sacz p epīm. vl' ad hō spēaliter

deputatū. ex de reli. do. ad hō. licet enī aliq; i a
liquo loco sit sepulch. sine epō tamen non ēdit
illū locum esse sacratū fm canones licet secus
sit fm leges. ff. de relig. l. 2. si tamen pceda lo
ca sint sacra vel ad hō deputata p epīm ea ven
dere non licet vt patet in c. abolēde. Ius autē
funerandi vno mō dicit siue est pīas sepeliēdi
in eccl'ia vel in amiterio eccl'ie. Et hoc mō com
petit eccl'is et puenit eis ex cōcessione epi. teneat
enī eps maiorib; eccl'is amiteriū. xl. pedum
et minorib; 30. assignare. cōpetit etiā ill' eccl'e
suis quib; hoc ex pūilegio est pcessū vt. j. pateb.
Debet autē tale amiteriū assignari qn eccl'ia con
secrat vt patet de cōse. di. 1. nemo. 1. A. q. 2. sic
antiquē. qdam autē eccl'ie hoc ius nō hnt vt
capelle que sūt in castris et ciuitatib; in locis ar
tis vt patet. 12. q. 2. quisquis i fi. Et quib; eps
amiteriū non cōcessit. Alio modo dicit. pnt cō
uenit his quib; inest ius mortuos inferendi.
vt patet. ff. de mor. inferen. p totū. Ad hec
nota fm innoē. sup. c. abolēde. q amiteriū or
dinari debet circa eccliam. 1. A. q. 2. sicut antiquē.
Et potest esse remotū ppter fetorē vt est in frā
da. Non credit autē q alicui loco religioso ho
spitali vel templo possit accedere sepultura n ha
beat eccliam. quia cū amiteriū psecratū debeat
esse. vt dicit in c. sicut. In loco non consecrato
non potest accedere. Item in vno amiterio pnt
pīes eccl'ie ius sepeliēdi suos pchianos habē
hec innoē.

De 11.

Circa 2. quod est apud quā eccliam debet
quis sepeli. Sciendū q sepeliēdo aut ē
puer aut impuer. si puer potest eligere sepl
turam ē si sit filiū familias. et etiā sine pscsu
patris. et hō est expssū. li. 6. e. licet. Talis i gñ
scz puer aut non eligit sepulturā. aut eligit.
si nō. tūc sepeli. debet in eccl'ia pchiali. s. in q
dina audiuit et sacramenta recepit. ex e. c. 1. l.
pōa. in ea apud quā sui maiores sepeli. cōsue
uerūt ab antiquo si posset ad eaz deferri sine pi
culo. ar. li. 6. e. nec qui. et. 13. q. 2. ebron. et ext.
e. nos instituta. fraternitatē. Et hoc est vey siue
decedat in ciuitate siue castro vbi domiliū hz
siue in villa rurali ad quaz se trāstulit causa
recreacōis vel exercendi ruralia in eadē. Non
enī debet sepeli. in eccl'ia illius ville sed in ea
in qua sepeli. si ibidē decessi s; vbi domiliū
habet. hoc dico si ad eam sine piculo ferri posset
vt dicit ibidē. Si autē eligat debet apud illaz ec
clesiam sepeli. apud quaz elegit ē si sit minus
religiōsa qm illa apud quā debet sepeli. si nō
eligat. Et hoc est nūc expssū sup. e. cum quis. li
cet aliqñ fuerit de hoc prouersia magna inter
doc. vt patet ex e. fraternitatē in glo. Ad hoc
tamen q electio teneat duo requirūt. primū ē
q eccl'ie i qua cōsuevit audire dīna et eccl'ia sti
ca pape sacra de pōcō canonica. li. 6. e. cū qf.
aliter non valeret. qz hō sub tali cōdicōe pcedit
scz si pōcō canoica relinqt. ex e. c. 1. §. 1. Et sta
tim vt ibidē sequit sub anathemate. phibet ne
aliter eligat. Vnde forte fm hos. nō hoc seruet
posset appellari et quilibet deferens excoicari. vt

patet ex e. c. i. ex pte. 2^a est q eligat p seipm bo
na fide non aut illece^o vel ex temeritate t con:
temptu pprii pssiteri quia tunc non valet ar.
to. q. 2. ostendit. t ex de pu. pu. dubiu. pocius
ergo duob^o cōcurrentib^o electō tenebit alias nō
fm hos. Presumit aut fm inno^c. ex e. sup. c. i.
non malicōse sepulcrum elegisse si elegerit in ec
clesia cathedrali vel in canonica v^l in loco vbi
bonū faciē decimas soluēdo. ar. 12. q. 2. vbiq^q
vel vbi est patrō^o vel si eligat i loco pūlegiato
sup sepulcris. ex e. in nostra. Et licet sic psumat
si tam strariū pbaret electō non teneret. extra
e. ex pte. t c. i. nostra. Sed hec omia discreto iu
dicō cōmittūtur. Si autē sic impuler si pater
ei sepulcrum elegerit ibi sepeliri debet vbi pater
elegerit vbi talis habet cōsuetudo. alias debet cū
suis maiorib^o v^l in prochia ecclia sepeliri. li.
6. e. licet. Et fm 10. an. ordo sepulture videtur
seruandus. vt. s. cū suis maiorib^o sepeliat. li.
6. de elec. si quis iusto. s. i. ad h. c. 6. e. is qui. t
idem fm bñ. ex e. de vxore. Cōsuetudo tam habet
fm 10. an. q. parentes t amici sepeliūt i altera
illaz quā volūt. Sed nūquid filius decedēs in
testat^o sepeliēt in sepulcro patris vel in sepul
cro aui pavi t alioz antecessorū suoz. R^o pro
vtraq^q parte iuenies tex. 12. q. 2. s. ioseph. t v.
ecclia. Scdm autem 10. an. satis videtur haben
da ratio antique sepulture aui pavi t alioz
antiquoz pot^o qm paterne. t h^o p. c. ex e. c. 2.
in pūapio. t c. fraternitatem. vbi dicitur pa
trū aliozq^q parentū copulatiue. t li. 6. e. cum
quis. t c. is. p hoc qd ibi dicitur ab antiquo.
Vbi debet vxor sepeliri. R^o cū viro suo si nō
elegerit sepulturaz. 12. q. 2. vnaqueq^q. pot^o tam
eligē vbi vult. ex e. de vxore. Et si ples habuit
viros successine cū vltimo. li. 6. e. is q. **V**bi
debet viator sepeliri. R^o vbi elegerit si elegerit
alias videt^o q sepeliendus sit apud ecclesiam in
cui^o prochia moratur si nimis a ppria prochia
distet ita q cū difficultate t terrore deferretur.
ar. extra de ec. edi. ad audiam. Si autē defacti
et sine fetore deferri possit est cū suis parentib^o
cumulandus. ar. ex e. c. i. t c. fraternitatem. h^o
suerudo coneraria appareat fm hos. unde nota
q fm inno^c. ex e. sup. c. i. viator est sepeliend^o
in ecclesia cathedrali. 16. q. 1. c. 1. Et clerici in ec
clesia cui^o sunt clerici. hec omia iudici discreto
cōmittūtur. **V**er^o religiosus possit sibi eligē
sepulcrum. dicit hōf. q sic sed nūc est expressū
q non t q debet apud suū monasteriū sepeliri
nisi sit adeo inde remotus q ad illud cōmode nō
possit deferri. li. 6. e. religiosi. Nec obstat illud
ex de excels. prel. i. nimis. t de pūl. vt pūilegia.
vbi dicit q illi fratres sepulture eligūt sibi.
quia fm 10. an. nō loquūtur de veris religiosi
sed de his qui assumūtur in fraternitatem. v^l
intelligunt nimis remoti a monasterijs suis.
et hoc etiā 2° mō non intelligit inno. in glo.
super c. nimis. t hōf. super c. vt pūilegia.
Quid si quis eligat sepeliri in aliquo monaste
rio t facto inde publico instrumēto iuret q nū
qm straueniat. vltimo eligat alibi sepeliri nū

quid. valet electō scda. R^o legisse dicit q tenet
scda electō non obstante iuramento. vt patet.
ff. d. p. ac. iur. genatū. s. si padscar. et. c. de legib^o.
non tūbiū. in fi. t. 12. q. 2. t v^l. Canoniste ve
ro dicūt q obstat iuramētū. ex de iur. iur. si vo.
t. 32. q. 1. A. flagida. Et has duas posicōnes tan
git breuē ray. in eodem ti. dices. q licet de iur.
rigore siue subtilitate teneret electō vltima. Cō
trariū tamē credit fm deū t canonicam equita
tem. hos. tamē distinguit sic. s. qsi prima electō
facta fuit pprio motu sine pūdicō prochia
ecclesie cui relinquit^o potēdo canonica t ex pūra
deuocōne fuit iuramēto firmata tenet n^o potest
postea variari. nisi ex causa t sic intelligit opi
nionē canonistaz. Ex causa aut noua post iu
ramētū orta de qua non cogitauit ille qui se
pulcrum elegit tpe quo iurauit potest mutare
volūtatē suā t sepulcrum. sic intelligit opi. le
gistaz. t iura p eis inducta vt si mutet statū
eius. quia forte factus est eps vel religios^o. ar.
ex de excep. pastoral. et etiam si mutet statū
quia. s. est materialiter t spūaliter dissipat^o. ar.
ex de v. sig. abbate in fi. habet enī iuramētū cō
dicōes. vt habitū est. i. li. Si autē electō prima
fuit facta ex illeccōne vel ex cōtemptu in pū
dicō ecclie pprie cui potēdo canonica non relin
quit^o non valet vt dictū est supra. Nec in hoc
casu valet tale pactū nec iuramētū vt patet ex
de pactis. pleriq^q. t de iur. iur. si nōstis. Et
sic intelligit leges ad h^o inductas t alias siles
scz q non valet iuramētū ptra legē pstitū. ve
rū est in alteri^o v^l etiā publicū iuris pūdicō
fm hos. Nūc autē ptra fraudulētias tles i no
uo iure phibet^o in virtute obediēcie. et sub in
minacōe maledictōis eterne oib^o t secularib^o
et cl^ois cui^oq^q cōdicōis sint vel status ne ali
quos ad veniendū vel iurandū v^l fide interpo
sita uel alias pmitteudū inducāt. ut apud eo
rū eccliam sepulcrum eligant uel iam electam
non mutet. etsi secus factū fuerit electō irrita
erit. et illi qui sic elegerint non poterūt sepeliri
apud eccliam sic electam s; oīno sepeliri debēt a
pud ecclias apud quas de iure sepeliri deberent
si sepulcrum alias non elegissent. Si vero idem
religiosi uel cl^oici pdictos in suis ecclesijs u^l a
miterijs sepelierint tenent^o infra. 10. dies itegre
restituē tam corpa sepulta qm etiā omia que
occasione sepulcrē illoz prouenerit quolibet ad
eosdem. quod si nō fecerint. ecclie ipse apud q^o
sūt sepulti et amiteria eaz extit^o sit tōm ec
clesiastico supposire iurēdictō donec plene restitu
erint omia sup dicta. li. 6. e. alaz. **Q**uid si p
miserit sepeliri in illa ecclia in qua sepeliri de
bet et si abintestato decedēt. Ad h^o dicit 10. an.
q hoc indigeret declaracōe. Si enī dicat q ibi
debet sepeliri hoc videt^o esse ptra illud qd dicit in
dicto c. animaz. s. q non debent sepeliri apud ec
clesias sic electas. Si vero dicat q non ab^o ibi
sepeliri. vbi ergo sepeliēt. potest autē dici q ibi
sepeliēt non obligacōe pmissiōis s; pot^o iur.
Et nota q pdictū rps. 10. diez in restituēdo
corpis currit ex quo pēitū fuerit. sed in restōe

reus statim currit ut credit 10. an. Non enim hoc de aiaz. intendit minare sed addere ad dectale. ex de pac. plerisque in qua sine aliqua pericōne dicitur eos esse obligatos ad iustitiam. hec vero imponit tempus et penam. Ad hoc nota quod li. 6. de pac. dicitur quod monachi habentes liberam a sede apostolica sepulturam si paucis annis cum rectore alicuius ecclesie quod non recipiant ad sepulturam aliquos vel certos prochanos illius ecclesie debent cogi pactum servare etiam si illi apud eos elegerint sepeliri cum pactum illud eorum privilegio deroget. et hoc secundum 10. an. si pactum sit secuta privilegium. ar. ex de psep. cum olim si privilegium secutum sit pactum si non fiat ibi mencio de pacto. ar. ex de dea. ex multiplici.

Quid si pbr. pbr. et qui elegerat alibi sepeli non violenter rapuerit vel totius conventus l. maior pars eius. R. ins quod habet amittit et ossa iustitiae. ut dicitur ex e. cum libet. Secus est si minor pars vel solus prelatus deliquisset quia delictum persone. et ut dicitur ex de excep. cum venerabilis. S. intelleximus.

Arth. 11.

Arca 3. quoniam p. l. quota pars est hoc porcio canonica. R. aliquando est quarta aliquando est tertia aliquando media. ut patet ex e. c. 1. et 2. et c. cum sup. que varietas est determinanda secundum consuetudinem loci si non sit determinata per dominum papam. ut ex e. certificari. vidi etiam taxatam per dominum papam diversimode epibus diversis quantum ad id quod dare tenebant fratres minores et predicatores ecclesie prochialis. P. consuetudo p. ecclesie non apparet consuetudo ecclesie metropolitane attendi debet ut patet extra de spon. du. tuas. que si non apparet consuetudo ecclesiarum vicinarum servari debet. ut patet ex de con. sup. co. que si sit dubia debet quarta. quia in hac omnis conveniunt ut dicitur gof. et bñ. sup. c. certificari. ar. ff. de arbi. diem. S. si ples.

Quid si sit consuetudo quod detur ann. quia dicitur hos. quod de hoc nullo iure expresso cauetur dummodo consuetudo sit prescripta. ar. ex de test. offici. S. quid si sit consuetudo quod nichil detur gof. quod non valet cum sit irrationabilis et contra ius. ex e. c. 1. et extra e. de consuetudine. dicitur tam hos. quod consuetudo prescribi possit dummodo tenet. p. bar.

De quibus debet hoc porcio canonica dari. R. dicitur hos. quod de omnibus quod quia licet quique pervenit iuramentum sepulture. ex e. i. nisi nisi contingat aliud vel ratione privilegii. ut ibi dicitur de equis et armis relictis in terre sancte p. fidem. vel ratione culte domini ut in relictis per lumen libris et ornamentis ecclesiasticis siue per septuaginta tricesimis et annisariis. vel ratione ordinis appositae a testatore qui reliquit aliquid ecclesie p. sua mortuorum portione sub hac conditione ut eo contenta esset et de alijs nichil exigeret. quod hos. intelligit esse verum si infirmus ad hoc inducens esset ut per predictum legaret que alias simpliter per aia. relinquere. tali enim fraude detecta exigit etiam de illis portio canonica. ex de testis offici. et c. vlt. fm hos.

Quid si quis assumat i. confratrem alicuius loci religiosi. non oblati sibi recentis suis bonis et ibi sepeliat. Respon. de gof. et hos. quod non liberatur a canonica portio

done sicut nec eximietur ab epi iurisdictione. ut patet ex de p. uil. cu. et plantare. S. de fratribus. et c. ut privilegia.

Quid si quis intret religionem et infra tempus p. bacōnis in ea decessat. R. fm gof. canonica portio prochialis ecclesie non debet quia in religionem decessit quod sufficit ad quartam retinendam. ut patet ex e. de his. et c. in alia. Ray. vero dicit quod si quis in sanitate vel infirmitate de qua non morietur transeat ad religionem illam in qua elegit sepulchrum prochialis ecclesie aliquid petere non potest. Secus est si de illa infirmitate moriatur. ex de his. Et idem dicit si infirmus in una prochia mutari se fecit in aliam prochiam et morietur de illa infirmitate. quia prima ecclesia non priuabitur parte sua ut patet ibidem ubi dicitur dummodo de egritudine. et c.

Quid de leproso qui domum intrant leprosi. nunquid presbiter prochialis petere potest canonicam portionem. Respon. de ro. quod non potest de iure. quia id est ac si transiret sani ad religionem. non forte moriatur de lepra. teneri tamen debet consuetudo. ar. ex e. de his. ibi dum tamen de illa egritudine decessat.

Quid de hoc quod sit in quibusdam regionibus. S. quod ecclesia prochialis de omnibus mobilibus que moriens relinquitur per in testamento preter tertia exigit. et etiam moriens iniungit quod pbr. reuelet omnia sua mobilia ut inde suam tertia preter habere possit. Ad hoc respondet ro. quod huiusmodi consuetudo non debet perinde care iuri cum nisi pacifice et legitimo tempore sit prescripta vel ex contradictorio iudicio obtenta. l. autem sedis apostolice confirmata. nec ad hoc statutum epi sufficeret nisi subditorum consensus adesset. nec etiam minores tenentur obedire presbitero iniungenti si bi quod reuelet omnia mobilia sua ei nisi sicut pre dictum est esset legitime prescriptum. aut per sedem apostolicam confirmatum vel de voluntate subditorum introductum.

Pone quod aliquis elegerit sepulturam in ecclesia p. et nichil ei reliquit. alijs tamen ecclesijs multa legauit. querit utrum ecclesia p. aliquid petere possit. R. si sit consuetudo regionis quod eligens sepulchrum in ecclesia p. relinquit illi aliquid poterit illud petere ab heredibus suis si iure actōnis nec differendo sepulchrum propter hanc causam sed implorando officium superioris. ex de symo. ad apostolicam. Si vero non sit consuetudo nichil poterit petere quia tenet ex officio suo eum sepelire. ex de symo. non satis. Posset tamen in hoc casu implorare officium superioris aduersus heredes si deprehendat dolus testatoris vel heredum vel etiam per prelatos aliarum ecclesiarum si eorum dolus deprehendat.

Item et circa talia dolus est puniendus. 20. q. 3. constituit. et ex e. in nostra. et de testis. offici. h. ray.

Pone quod defunctus reliquit ecclesie prochialis partem in testamento. multum autem ecclesie in qua elegit sepeliri. Nunquid prochialis ecclesia erit contenta illo modico licet non attingat ad canonicam portionem. R. dicitur gof. quod si nōdum accepit illud modicum sibi relictum potest petere integram portionem. Si autem accepit agere potest ad supplementum operato eo quod est legatum et acceptum. instar filii cui minus legitima portio est relicta ut patet. c. de in offi. testa. si quoniam. S. illud. quod est verum nisi testator

illud modicum i deo reliquisset ut eo contenta esset
tunc enim recipiendo illud modicum debite porcioni
renunciare videtur ut patet ex de testa. officij. **¶** Et
etiam si in eadem glos. p. dicitur quod ubi absolute et in
iudicio modicum est legatum ecclesie prochialem et in
modicum habebit et nichilominus integrum porcionem
canonicam. ar. illud est. c. reliquisti. quasi testator
videatur velle quod habeat utrumque. c. de rei ven. l. v.
na. s. sciendum. hos. vero dicitur quod iura hic non sunt
ad oppositum. quia loquitur de porcione episcopi. **¶** Et
tenet primam responsionem nisi appareat expressse
quod testator voluerit illud quod sequitur in secun
da responsione. Cui ecclesie debet canonica por
cio. **¶** Et ut iam satis dictum est quod debet ecclesie in qua
defunctus divina consuevit audire et sacramenta re
cipere. Si vero eam habitabat in duabus prochijs
ecclesie eam inter se diuident canonicam porcionem
li. 6. e. cum quis.

¶ *Actus iij.*

Quia 2° quod est quibus interdicit ecclesiastica se
pultura. Sciendum quod interdicit aliqui omnibus
de eadem ciuitate ut quod ciuitas tota est interdicta
generaliter supposita. ex de v. sig. cum in prius. quod sit
propter delictum domini vel ciuitatis. ex de offici. dele. sane. **¶**
Item nullus paganus. hereticus. iudeus. debet in ami
terio sepeliri. de offe. di. l. ecclesiam. et c. se. Et ge
neraliter nullus qui ab unitate ecclesie recedit. Nec
etiam fur. ex de fur. fures. Item nec usurarius. pec
catoriam publicat. ex de usuris. quia in omnibus. Item
nec sui interfectores. 23. q. 4. placuit. hoc intelligit
rodo. si se interfect ex desperatione vel indignatione
uel iracundia. Secus est si ex furore uel a casu.
Item nec ille qui filio suo tutorem in testamento prebi
torum reliquit. di. 88. neque apud. Et secundum glo. ibidem
hoc fuit ad terrorem institutum. sed modo locum non
habere credit. Item nec qui pro mortem de heresi com
mittit. ex de here. si episcopus. Item nec excommunicatus.
ex de here. sicut. etiam de excommunicatione minor. 22. q. 4.
sane. quod super. quod intelligit rodo. de illis qui sunt
notorie excommunicati. Item nec blasphemus dei. s. no
lens penitentem ex ore male. statuum. **¶** Item in fine. Item
nec monachus huiusmodi prius. ex de sta. mo. super. quod
dam. Et generaliter nullus de quo sit notorium quod sit
in peccato mortali. 13. q. 2. non estimemus. et in plu
ribus alijs. c. Et si tales sint sepulti sunt per violationem
sunt aliter per ea cum oportunitas aderit sunt exhumandi
si eorum ossa possint ab ossibus aliorum discerni aliter
non. ex de sacris. Et ecclesia est recedenda cum aqua
solentem benedicta. ex de offe. ec. consumulisti. imo for
te nec locum facit irregulariter cadaver excommunicati si
presbiter inuito vel ignorante inferat. ar. ff. de re
li. et sumpt. fu. sunt persone. secundum laur. ut patet in
c. sacris in glo. Hec autem que dicta sunt habent locum
in notorijs. peccatores enim occulti sunt sepelien
di si forte essent heretici. cui enim excommunicatus viuus
excommunicare debemus et mortuus. ex de ex pte. et c. sacris.
hinc et locum in non recedentis. si enim confiteantur
sicut eis concedit corpus christi ita etiam ecclesiastica
sepultura. 13. q. 3. quesitum. Si etiam signa penite
e apparuerint. puta quod petuit presbiterum. vel penia
vel alia signa certa apparuerint si loquelam ami
ferat. tunc post mortem sunt absoluenti et ad obo
nes et ad alia ecclesiastica suffragia recipiendi et

sepeliendi. sed heredes per eis satisfacere tenentur per
rimis. ex de prochijs. et ex de rapto. l. frs. et ex
de sen. ex. a nobis. 2. Nec admitti debet appellacio
creditorum sepulchram impedire volentium. ar. ff. de
appel. non rec. l. fi. Et sufficit in hoc casu ut di
cunt fere omnes doctores. unus testis probans huiusmodi si
gna. 26. q. 6. qui recedunt. et c. se. sic ergo quilibet
recedens est sepeliendus. fallit tamen hoc in ra
poribus siue violatoribus ecclesie sepulchri montis
et in penadia sua usque ad mortem presumerantibus
ex de rap. super eo. ubi etiam habetur quod ab heredibus
exigi potest ydonea cautio antequam tradantur ecclesie
sacriste sepulture. et ex de prochijs. Item fal
lit hoc in defunctis ad tornea. ex de tornea.
c. 1. In casibus procijs et consilijs si quis inueniat
sepulchra ecclesie interdicit. **¶** Quid de suspensis.
Item sepeliendi sunt omnino penitentes eos. 13. q. 3.
c. si tamen quo ad depositionem de patibulo li
cencia secularis iudicis requiritur ne otium ini
cia videatur. Sic intelligitur illud. ff. de cadaveri
pu. l. 1. et 3. qui licentiam negare non debet ut dicit
ibidem. l. fi. **¶** Quid de puella que super pontem fugiens
aliquos eam vitupare volentes casu non sponte
cauens submergit. nuncquid sepelietur. **¶** Item sic p
ferti cum ex iusta fugeret. c. ex de ex pte. **¶** Quid
si sponte se precipitasset. **¶** Item ibidem quod in di
mitterio ecclesiastico sepelienda non esset. 23. q. 4.
placuit. Si tamen crederet se posse euadere non
imputaretur ei. etiam si sponte se precipitasset. ar. 13. ve
rum cum hoc probone facere. unde siquid contrarium
eueniat non imputatur. ar. 24. q. 4. de occidendis.
¶ Ad hoc nota duas regulas. prima est quod cui vi
uo excommunicatus et mortuo excommunicare debemus. ex de
pte. in post mortem appareat quare non fuerat
ei excommunicandum in vita. ut si pater defunctus hereticus
fuisse. 22. q. 2. pferet. Secunda est cui non excommunicatus
uiuus excommunicare non debemus mortuus. ex de sacris
in post mortem appareat quare excommunicandum ei erat et
uiuus. ut patet ex de sen. ex. a nobis. 2. Item qui
libet cuiusque sit status vel dignitatis si obierit inter
fideles deferatur ad locum ubi sepulchram elegit. vel
sepeliatur in loco vicino ad tempus ita quod post cor
poris inuentionem portetur ad locum ubi elegit
sepulchram. Si secus fiat exenterantes eum vel me
bratim exenterantes sunt excommunicati nec nisi a papa p
terquam in morte penitentem absolui. Exenteratus vero
ecclesiastica careat sepultura. li. 6. e. de testat.

De prochijs. tit. 32.
Cum de considerandum est de prochijs et pro
chijs. Et circa hoc querunt plura et
multa sunt notanda. primo quod est par
chia. **¶** Item quod est locus in quo degit plures alicui ec
clesie deputatus certis terminis deputate. Et sumit
hic prochia. put extendit se ad ius spirituale ecclesie
Et in una terminacione penitentem esse plures ecclesie bap
tismales. 16. q. 1. plures baptismales. imo diuidi o
bant et limitari que limitacione habuit inchoa a obo
nifio. 23. q. 3. et q. 1. c. 1. Sed quoniam dicitur etiam pro
chia totus episcopus ut patet ex de rapto. c. 1.
In quibus consistit ius prochiale. **¶** Item secundum glo. et hos.
quod consistit in hoc ut omnes prochiani in diebus
dominis et festiuis in ecclesijs missam audiant.

in quaz prochijs habitat. ex e. c. i. Festa autē
sūt hec. s. pasca. natalis dñi. epiphania. ascen
sio. pen. nat. scñ jo. bap. et ferie alie de quibz ha
betur de ferijs. c. fi. Et si qui dies maximi i fe
stis habentur fm hos. Item consistit in donis epali
bus que prochijs debentur ecclie. extra d. d. ad
aplice. Item in oblatiōibz. Ad cuius euidentiam
notandū q tres sūt spēs oblatiōnū. pma ē alicui
rei donacō deo vel ecclie cā mortis facta gratis
inter viuos. Scda est alicui rei donacō cā mor
tis deo vel ecclie facta que ad instar legatorū ho
die est redacta. Et idē iuris sit in utroq. ut p
insti. de don. §. 2. Et fm hu. h. nichil aliud esse
videt qm mortuariū seu legatū vel relictum p
aia de quibz habet ex de testa. officij. et c. requisi
ti. Tercia est quotidiana et vsualis quā faciūt
fideles ad altare vel ad manū pñbri. Sūt autē
oblatiōes fm ray. dande pñbro prochijs quia p
pñs offerunt et ipse ex officio pñrio ozare tenet.
vel si alij ecclie offerant dari debent pñto eius.
dem ecclie. 10. q. 1. quia sacerdotes sanctorū hāc
psuetudinē. fm ray. quod itelligit rod. nisi q
stente in donacōne causa mortis donatore ali
ud voluisse. Hos. vero hoc qd dicit ray. de obla
tiōibz in cōi appropriat oblatiōibz quotidianis
que sūt ad pñbri manū. Quid ergo si eps ce
lebrat in ecclia cathedrali vel alia prochijs cō
erūt oblatiōes que veniūt ad eius manū. Rē
de cōi iure sit sue. quia sibi offeruntur a suis p
rochijs. tota em dyocesis sua itelligit esse
eius prochia. ut patet ex e. sup eo. et de rapto.
c. 1. Si tam appareret consuetudo pñria erit se
quenda dñi tam suā canonica. pñcone. de oibz
recipiat. alias ipas oblatiōes faciet suas. nisi
forte nimis in vno loco stet et ibi sepe celebret.
ar. ex de d. suggestum. visitando igit habebit
eas. et idē dicendū est de archiepo. pñciā vi
sitante. ar. 9. q. 2. c. 1. et 2. Quid si quis debet
habere tercia pñm oblatiōnū alicui ecclie nun
quid exiger tercia pñm de dñm pñcijs et
his que in cuinili siue pelue portant p eccliaz
vel mittunt ad eccliam vel domū pñbri ituten
tam ecclie vel mortuorū et de his etiaz que ex cā
questus habent. et videt q sic. ex de v. sig. cum
inter vos. §. 1. Nūquid etiam de septimis. trice
simis et huiōi. vñ q sic. ut patet in dco. c. §. fi.
Rē aliqui distinguūt sic. s. q talis aut est par
donari oblatiōnū et sic de oibz habebit partē
suā. ut patet in pñcto c. Aut mortuariorū et
non habebit de omnibus ut patet extra de v.
signi. ex pñ. 2. Et sic fm istos oia pñcta cōtis
unt nōie oblatiōnū. non aut nōie mortua
riorū. Sed hoc non placet fm hos. quia eps ē pñ
donari oblatiōnū oim quia de oibz debet hñe
suā canonica pñcone. et tam nichil papie de
omibz pñctis. ut patet ex de testis. c. fi. Ideo
dicit aliter. s. q de certa sūma relicta p annu
sario et filibus non deducit nisi fieret in frau
dem. ut patet in c. pñcto. et extra de v. sig. ex
pñ. in fi. Sed de oblatiōibz in missis q celebrāt
i sepeis et huiōi ē pñco deducēda. et sic itelligit
pñ de v. signi. cū int vos. §. fi. unde fm eum

lra ibi debet exponi ac capellani pñcte capelle
dicentes pñcias et decimas vel ea que offerunt
p missis mortuorū pñbris et que repente offerū
tur in missis q celebrant p septimis. et c. Vñ
necessario teneat quis offerre. Rē ad oblatiōes
pñmas et scdas non tenet quis ab inico quia ab
inico sūt gratuite. s. ex quo sūt facite necessa
rio sūt soluende. et cogi debent eas soluere qui fe
cerūt i pas vel heredes eorū alias si non soluant
maxime oblatiōes defūctorū iudicant sacilegi
12. q. 2. nulla. et homicide. 12. q. 2. qui abstulerit et
egenū necatores et infideles. 12. q. 2. qui oblati
ones. et duobz c. se. De tercijs vero oblatiōibus
scz quotidianis dicit hu. q necessario sūt soluen
de. et qui non soluerit debet excōicari. de pñ. di.
1. ois xpian. et 16. q. 1. statum. et di. 32. pñter
hoc. Alij vero itelligūt illud. c. ois. de oblatiōe
inico. s. cordis l. de oblatiōe boni opñs. l. eē cō
siliū qd ibi dicit. Alia vero duo itelligūt obla
tiōibz pñmis vel scdis postq sunt iam facite
In hoc tamen queniūt omñs. ut dicunt ray. et
gof. qñ pñbiter paup esset ne haberet unde su
stentaret. prochijs ad offerendū subtrahēdo
dñm officiū cogere posset. qd vñ est fm rod.
autē non sua sed epñ. quia ut dicit aplūs. 1.
corinth. 9. Nemo cogit suis stipēdis militare.
ex de symo. cū sit. Cōtrariū tñ vñ. di. 91. cleric
vñcū inquit et vestitū suo artificio vel agricultura
sine officij sui detrimento pñaret. Sed hoc itelligi
pñ qñ prochijs paupes sibi nec ei pñdere pos
sunt. hos. tamen credit q in tali casu debet ei
eps pñdere. 12. q. eps. et ex de offi. or. int ceta.
Vñde pñ pñbilit dicit fm ray et gof. qñ par
rochijs alicui ecclie psueuerūt i certis festis
offerre cogi pñt ad tenendā pñā psuetudinē. nō
a pñbro subtrahēdo officiū. s. ab epñ cui offici
um est in huiōi implozandū. ex de symo. ad a
postolicā. Scdm vñ hos. i pñpñs festis tenetur
quis offerre et cogi pñ maxime cū hñ sit consue
tudo gñalis. Et hñ est qd dicit de pñ. di. 1. si qñs.
ex e. ois. vñ dicit. ois xpian. pñret ad missa
rū solēna aliquid deo offerre. et memoret qd do
min. p moysen dixit. non apparebis in cōspēu
meo vacu. Nota q dicit missay solēnia qñ di
cat vñ solēnibz festis in quibz tenetur totā mis
sam audire ut diebus dñis. de conse. di. 1. mis
sas. Et idē ē dñs solēnibz festis. ar. ex e. c.
2. tenet em offerre aliquid corpale. non em pñ
hoc itelligi de oblatiōe interiori vel bonorū o
pñ tantū quia ad illam tenetur quilibet etiam
sine missis. Ideo statutū est q in diebus illi nō
recipiat aliqñ pñbr prochijs alteri. ne pñria
prochia inde damñificet cū in diebus illis offer
re teneat. hñ pñderari videt ex e. dñis. Et sic
itelligi potest illud ex de vsuris qñto in fi. In
his etiam casibz pñt itelligi illa. c. 16. q. 1. sta
tum. et di. 32. pñter hñ. hec hos. De quibz re
bus debent oblatiōes fieri. Rē q de rebz illiāte
acquisitis et possessis oblatiō fieri non potest. qñ
ut dicit eccl. 32. imolantis ex iniquo oblatiō est
maculata. In veteri aut lege in qua figure dei
fuebat qñ pñ significacōz imūda reputabāt

que offerre non licebat de quoz nūo canis erat
alia ei aīalia imūda redimebant et pūi eoz of
ferri poterat. fm illud leuit. vlt. si imūdum ē
aīal redimet qui obulerit. Si canis nec offerre
bat nec redimebat. tū quia ydolatre canibus
utebant in sacrificijs ydolor. tū etiam quia si
gnat rapacitatē de qua oblatō fieri non pē. Si
hec phibicō cessat in noua lege in qua omnia
imūda reputant vt dicit ad tyru. 1. Et ideo qz
tū est de se de quolibet liate possessio fieri pot ob
latō. p accidens tū stringit qz etiā de aliq possessio
non potest fieri oblatō. puta si vergat in detri
mentū alteri vt si aliquis fili offerat illud dō
vnde debet nutrire pētes. qd dñs imbat qd
14. vel ppter scandalū. vel ppter pemptū vl ali
qd aliud hūdi. vñ in veteri lege phibebat ob
latō d mercede pstituli ppter imūdiā. deut. 23.
n offeres mercedē pstituli i domo dñi dñi tui In
noua aut lege ppter scandalū ne. s. ecclia videat
acceptare si recipiat oblatōnem de lucro pēti.
Quantū vero ad illud qd dicit qd. 1. si offeras
claudū et languidū nōne malū est. Scēdū qz
oblatō talis aīalis redderet illi qta triplidē vno
modo rōe eius ad qd offerebat. vnde mal. 1. si of
feratis cecū ad imolandum. nōne malū est. sacri
ficia aut oportebat esse imaculata. S. dō ex con
temptu. vnde subdit ibidē. Vos polluitis nos
men meū in eo qd dicitis mensa dñi stamata
est. et qd supponit pemptibile. Tercō ex voto p
cedenti ex quo obligat vt integz reddat qd vo
uerat. vnde subdit ibidē. maledictus dolosus
qui habet in grege suo masculū et votū faciens
imolat debile dñō. Et cete cause manent in no
ua lege quibus cessantibus n est illicita. No
tandū aut qz sūt quēdā psona quibz ecclia n
reapit oblatōz in criminis sui detestacōnem. pri
mo si sint ab inuicē dī scordantes et se obientes
nec pnt ad scordiam reuocari. 2. si paupes op
primūt siue paupū oblatōnes offerūt. de his
duobz habet dī. 90. oblatōes. et p totū. 3. si sit
raptor obstinatus et inobediēs. ex de rapto. sup
eo. 4. si sit vsurari⁹ manifestus. ex de vsur. qz
in oībus. 4. si sit meretrix publica. deutro. 23.
non accipies mercedē pstituli. Et ysa. non ac
cipies mercedē meretricis. 6. si emunitatem ec
clesie violauit nec emendare velit. 1. A. q. 2. mī
rōz. 1. si sit hereticus. credens. receptoz. et ppter
hoc denūciat⁹ excoīcat⁹. Et idē ē de quolibet ex
coīcato publico. ex de here. excoīcat⁹. 1. 5. creden
tes. et 5. sane clerici. 6. si sit sponte et sine neces
sitate rebaptizat⁹ ab hereticis. tales enī oblatō
nes biēnio non sūt recipiendē etiā si peniteat.
vt patet de pē. dī. 2. eas. et si qui filēs inueniā
tur. si pbrī nri epis vix discernūt. Item ius
prochiale cōsistit in hoc vt prochiani pntaz re
cipiant a suo prochiali pbro nisi de licēda ei⁹
vel sui supioris eā recipiant ab alio. de pē. dī.
6. placuit. et ex de pē. et re. oīs. Itē cōsistit in a
mitterio et in sacris offerendis et alijs officijs ce
lebrandis suis prochianis que opētūt simplid
bz pbrīs. Quis intelligit esse prochian⁹ ali
cui⁹. 1. 2. qui domiciliū habet infra terminos cō

et in eo manet. vnde si transferat ipm erit pro
chian⁹ illi⁹ ecclie ad quā transferet. ex e. c. vlt.
Et hoc est vey si se transferat ex toto et aio re
manendi. alias non pstituit domiciliū soli do
mus possessio. ff. ad municipales libus. 5. sola
Sed et si in diuersis locis eā degit est prochian⁹
vñsqz. ff. ibidem. l. a supcō. 5. penlt. Viator
vero cui⁹libet ecclie ad quā venit prochianus
esse intelligit. ff. de iudic. heres absens. 3. et vt
or est illi⁹ ecclie prochiana cui⁹ vir ei⁹. ff. ibidē
l. filij. h. qntū ad tpalia. sed secus ē qntū ad rea
lia. C. de mulieribz i quo loco munerā. l. 1. et l.
10. Quid de scolariibz. 1. si de licēda placet
causa studij alicubi accedūt prochiani erūt epi
ad cui⁹ eccliam descendūt dū erūt ibi. ar. ff. de
iudi. si longi. 5. 1. et l. heres absens. et extra de
de. non re. relatū. videtur tamen qz non sine
de foro eius donec moram ibi fecerint p. 10. an
nos. C. de incol. l. 1. et l. 10. Videt aut hōse. qz
lex illa n habeat locū in foro ecclie. qz et si p. 30.
annos staret ibi cleric⁹ scolaris sine licēda epi
ppri non fieret de foro alteri⁹. vt patet ex de p
ben. cū lite. Si vero cū licēda statim est de foro
alteri⁹ et si non ppetuo tam ad temp⁹ exq hospi
tū adduxit. et explicando suas saramulas se in eo
recepit. ar. ex de foro cōpe. significasti. Et tal
scolaris statuas et suis epi ad quē trāsit ligat
cū sit factus iurisdicōnis eius. ex de sen. ex. a
nobis. 1. Non tam enī sine spēdali licēda pote
rit ordinare. ex de offi. archidiaconi. significasti
Et sic fallit illa regula quā habes ex e. nullus
hui⁹ racō est quia si non recipit ordines nec si
bi nec aliq pūdicat⁹ et volūtatis est eos recipere
Nec hoc cōtra volūtātē antiqui et ppri pnti de
bet facere. ex de eta. qris. si iudiciū reddidit in in
uitū. ff. de v. obli. mē stipulantē. l. 1. Vey si
nes prochiaz pserbant. 1. 2. qz non qd enī sta
tutū est d nō pserbendis finibz. vt patet. 16. q.
3. quicūqz. Non tantū habet locū in epalibus
finibz. vt patet. 16. q. 3. mē memoratos. si etiā
in ecclsijs prochialibz. ex e. c. sup eo. hec autē
sūt vera si limites sint pbat. vt dicit ibidē. se
cus est si turbati fuerint et incerti. ex de pbat. ex
lris. hec hōs.

De pbandis et bñficijs et quibz
scz conferri debent. ti. 33.
Distia cōsiderandū est de his de quibz
ordinati necessaria sibi pnt hñe. s. de
pbandis et officijs ecclīasticis. necn et
de decs et pmijs. Cū pbandas vō p qntū qd
sit pbanda. 2. cui est offerēda. 3. qūa bñfida pnt
offerri. 4. vey aliquis pla bñfida vel etiā ples
ecclias prochiales vel psonat⁹ possit habere. a
lia vero pntenda ad collacōnē pbandaz dimitt
to grā breuitatis. et etiā quia magis opētūt ca
nonistis. Circa pmiū scēdū qz pbanda dñe hic
spēaliter ius papiendi puent⁹ in ecclia opētēs
papiendi tanqm vni de collegio. Et oīē ex ca
nonia quia exquo quis habet canonā per con
sequēs hñe debet et pbanda. Ad ius ergo cano
cat⁹ pntet pbanda. et stallus in choro et loc⁹ siue
vox in capitulo. vt patet ex e. relatū. pōt tam

quis habere pbenā. i. bñficiū. tamen non erit
canonicus. ex de institu. c. 2. Canonici vero est
ius qdā qd ex electōe vel institucōe vel recep-
tione alicui in canonicū. t. in fratre orīe siue ac-
qñtē ubi est certus canonicorū nūs vel de nouo
creat ubi non habet nūs certus. ex de dilectus
pcurator. v. p. t. se. pbenā igit pñe confi-
sit in fructu pceptōe. canonici vero in iure d
hoc ex de pñ. cū m. in glo. bñ. Sed quid scil:
lignē noīe bñficij. Rē noīe hoc non pñet rēo-
tia vel psonat. ex e. cū olim. Et hoc est verum
fm hōf. in cōtencōsis ne deroget iuri eorū ad qñs
electō pñet. ar. ex de elec. c. 1. si pñet pñeda
ex e. cū illoz. Nec obstat id ex de v. sig. tua.
Vbi noīe bñficij pñet pbenā. t. maiora bñ-
ficiā quia illud c. pñet fauorez ecclie a debitis
releuand. t. ideo dicit ibi in hoc casu. **Ar. ij.**

Quia 2° sciendū qd pñeda ē pbenā pñe p-
pñee. In hac at ydoneitate attēdit etas. q
lras. dicit. t. sciendū. de quibz habitū est supra
et qd possit in loco residere t. curam eius p se ex-
ercere. Et patet ex e. graue. t. de de. non re. re-
latū. **V**erū pueris possint cōferri pbenā. Rē
qñ sic cū em tales ordinari possint. di. 11. i. sin-
gulis. t. c. quicūqz p pñeque digni sunt pre-
bendis t. alijs bñficijs cū sine titulo non sē or-
dinandi. vt patet ex e. non liceat. Nec obstat
qd grego. dicit qd pueri non reputant ad bñfi-
cia digni quia illud pñ intelligi de dignitatibz
vt patet ex de eta. t. quali. ex rōne. t. c. indec. 2.
tam si sufficiēs pñmo? hñt non tenet ep̄s qñ
ordinat eos ip̄s assignare titulū aliū. ex e. ep̄s.
et c. eius. **Q**uid si pñtus ordinando non ha-
bent sufficiēs pñmo? pñtulo dederit eccliam q
erat alieri? vel quid si caumate pñt vel depau-
peret. Rñdēt aliqui qd talis qñt vicē in de si
reapiat titulū min? sufficiētē. imputet enim
hoc sibi. hōf. vero credit qd pñtus teneat ei p-
uidere. 10. q. 3. vñio. ne ip̄m hostiat oporreat
mēdicare i vñtū ordīs clericali. ar. di. 9. dya-
coni. ex de de. diu. iohes. in fi. Non putat tñ
hōf. qñtulus sit assignandus clerico in mino-
ribz cōstituto. ar. ex e. ep̄s. t. c. cū scdm aplm.
Nec obstat illud extra e. non liceat. quia intel-
ligit qd dicit clericos in sacris. licet appellacōe
clericorū etiā minores cōtineant. 12. q. 1. de perso-
na. et ep̄s cōtra tales habet legitimas excepccōes
extra e. cū fm. et de eta. t. quali. accepim. Si
aut pñtus dedit non pñtulo s; pñtulo et cū
caur. aut vterqz scēbat aliū habere ius in illo
bñficio aut non. si sic dolus cū dolo cōpensat.
ff. de dolo. si duo. Si non aut vterqz. s. pñtens
t. recipiens ignorabat et tñc non tenet. vt pñt
ff. de re. dub. ad res donatas. aut recipiens scē-
uit non aut cōferens. et c. a seipō deapif. vt dñ
ibidē. l. qñ cōferēs scuit non aut recipiēs t. cē
tenet sibi ad cōferendū sile bñficiū. ex e. inter
cetera. A. q. 1. pñtū. hēc hōf. Et quēnūt cū eo
expsse in duobz vltimis mēbris eam. 10. t. bñ.
vt patet ex de pñben. cū fm. in glo. vlē. et c. sup
cetera. in glo. vlē.

Quia 3° querit qualia bñficia pñt cōferri

pueris et etiā alijs iam alias bñficiatīs. Rē
ad hui⁹ materie maiorē euidentā sic distinguit
hōf. bñficioz aliud est religiosū aliud seculare
Religiosū aliud simplex aliud duplex. Simplex
est qñ quis recipit in monachū vel regularem
canonicū. Et ad h^o non est ydoneus bñficia-
tus et professus in monasterio alio si remanere
velit in illo. ex de reli. do. c. fi. et ex e. p. Nec
etiā clericus secularis. ex de sta. mo. c. fi. **S**. p-
apimus. Puer autē est ydoneus quo ad recepccō-
nē non tam quo ad obligacōz vt patebit cum
aget de religios. Duplex est vt pñat. abba-
cia. vel aliud hñs ad ministracōnē. Et ad hoc puer n
est sufficiēs. ar. ex de sta. mo. monachus. **S**. fi.
bñficiatus etiā in alio monasterio non est ad
h^o ydoneus n pñt a cū eo dispēset. ar. ex de cōfir-
vtili. ad nñam. Seculare vero bñficiū aliud est
sūmū aliud duplex aliud simplex. Sūmū ē ep̄a-
tus. di. 13. omnes pñallentes. t. ad hoc nullus
puer est ydoneus. ex de elec. cū in cūctis. nec eē
bñficiatus in alio ep̄atu sine dispēlacōe pa-
pe. ex de excel. pla. sicut vñre. Duplex ē vt dñ
gnitas vel psonat. vel ecclia. vl aliud bñficiū
habens curam aīay. de his em idem est iudiciū
extra e. de multa. et ex de elec. dudū. **S**. tandem.
Et ad hoc nullus puer est ydoneus. vt patet in
c. cū in cūctis. Nec etiā bñficiatus in alio sili
bñficio si retinere velit vñtqz. vt patet in c. de
multa. h^o de rigore iuris. secus est de dispensa-
cōe. Simplex autē bñficiū est mltiplex. ali-
ud em tantū requirit pñlij mātātē. et pñt dñ
canonica siue pbenā. vt cū quis recipit in cano-
nicū alicui ecclie quia ē bonus cleri c. s. vt vo-
cem habeat in capitulo. Et potest vocari tal ca-
nonicus honorari? et vocabit ad omīs tractat?
et fito cōratu recedet nichil recipiet qd pñaliē
nō residet. Et ad hoc nō est aptus laic. ex de in-
sti. c. 2. Nec puer ex de eta. indec. 2. s; bñficiat
at? i ecclia alia cū spect? t. iuri spitus. Et sic
exaudiri possint iura que innuēt qd aliqz pñt hñe
locū i diuersis ecclsijs ex qd expedit eis. ex de de.
non resi. cū ad h^o. t. ex de eta. queris. quā rōne
cōsiderata etiā si pñbendā habeat cōsignatā for-
te pñpe poterit eā vicario cōstituto pñe ad ser-
uiendū ecclie. sicut in quibusdā ecclsijs est con-
suetudo que tuenda videt. ex de cōsue. c. 1. t. 2.
Aliud requirit tantū obseqi assiduitatē. et h^o dñ
d pñ pbenā vel pensio certa que assignat vica-
rio vel clerico assiso sic dicto ab assidendo quia
cōtinuo residet et assidē dñ de h^o ex de de. n re. cū
ad hoc. Et ad h^o bñficiat? in alia ecclia. s. con-
sili bñficio non est ydoneus. ex de offi. vica. p.
hibeas. puer tam ex quo excessit inf. mātā quo
ad ordinē suū et eius officiū qd exequi potest ē
ydoneus. ar. ex de temp. or. vel non est cōpos.
Et etiā laicus dñ tam honeste viuāt et suidū
qd sibi competit faciat. vt custodiā hostioz vel
aliud sile sicut notat laur. ex de cōsli. c. 2. ar. 23.
q. 1. parus. arca pñ. Aliud requirit sili vñtqz. s.
cōsiliū mātūtātē et obseqi assiduitatē. vt ca-
nonia pñbendalis. Et ad hoc non est apt? bñfeci-
datus i alia ecclia. Nec etiā puer. sic intellige

illud eē e. sup inordinata. Exape neccitate ecclie
vbi ali⁹ magis ydone⁹ non inueniē. ar. ex e. de
multa in fi. Instante enī neccitate maior se:
premi annoz pē recipi t maxime in eccl⁹ vbi
tales sūt ad dicendū rñsoria t deferendū cāde:
labra deputati. ar. ex e. extirpandū. §. qui vero
dūmō sint ydonei. ar. ex e. de pñp. §. ex studijs.
Requificō tam consilij tal⁹ suspēdetur vsq; ad
tps certū. ff. d. ecur. spurijs. §. miores. Et licz lex
innuat de etate. 24. annoz. vident⁹ tam sufficere
14. ar. ff. de postulando. l. 1. §. pueridam. vñ sal
tam. 18. ex e. de offi. dele. 28. vel potest dici qd p⁹.
12. annos erit arbitariū. ar. extra d. etā. t. in
decoz. Ex pñctis patet qd ali⁹ est canonicus tñ
ali⁹ pñdari⁹ tantū. ali⁹ canonicus et pñda:
rius. Aliud requirit pñctiū fidelē defensionē. pu
ta quia rōe aduocacōis assignat alicui in moñ
sterio vel ecclia aliqua pensio certa vt vocatus
veniat t patroacnef. ar. ex e. de syndico. c. 1. et
ad hoc non est aptus puer. §. bñficiatus in alia
ecclia non phibet. imo pē quis in diuers⁹ ecclie
suis sic bñficiari t obligari. ex e. de iureiur. vñ
ens. §. vez. Cōsulo tam tali qd semp exapiat p:
mū pactū. ne vel de non obseruacōne pacti vñ
decepcōne possit notari. ar. ibidē tñā nos. t c.
vez. Si aut vna illaz eccliaz liget contra a
liam tractet d. opōdicōe nec aliquē offendat si ex
vi pacti habiti pē cauere. ar. extra de postulan.
c. fi. alias adhibebit pñme d. scōaz. Si vero siml⁹
pepegit cū vtraq; t siml⁹ atē vt veniat patroac
nari locus ē gratificacōi. Aliud requirit remune
racōez ad antidotū. vt qñ videt epō qd aliquis ē
bonus t honestus t bene seruit t suire pē. t iō
eū bñficiat. ad hoc extra de con. p. tuas. et ad
hoc est ydone⁹ puer maior infante. Aliud assu:
gnat ad vite sustentacōnē. et hoc ē multiplex.
quia assignat qñq; causa pietatis ut hospita:
litatis ad quā tenent clerici. ex e. de monachis.
Qñq; causa paupertatis. ut inde sustentent. ex e.
de cle. gñ. qd a te. et ad hoc est aptus bñficiat⁹
insufficiē. et puer paup. Qñq; causa voluta:
tis. s. ut discordia vitef. ex e. n. eēt. Qñq; cā
honestatis ut pensio assignata ei qui seruire nō
potest nec decet qd mendicet. ex e. de de. debili.
tua nos. Qñq; causa neccitatis vt illud qd
assignat coadiutori. ut patet ibidē. c. 1. penl.
et vñ. Qñq; cā gracie volūtatis. In his tam
casibus non videtur intelligenda decretal. ex e.
e. sup inordinata.

Artic. iij.

Quoniam querit pmo. vez aliq; possit hñe
plā bñficiat. Rē qd nullus habere pē fm
iuris rigore pñs pñonatus uel ecclias prochi
ales. extra e. qz intantū. ad hñ. referente. §. de
multa. cū iam dudū. Sed nec pñctu alicui⁹ cō
suetudis iurate uel qñtociq; tpe seruare potest
quis in eadē ecclia nō vñcū pñonatu uel dig:
tatem aut pñpositurā uel administracōez uel offi:
cū pñctu quociq; noīe conseat fil⁹ cū canonica
et pñdā sine dispensacōe sed is aplīce obtinē
uel obreata retinē. et § pñsumptū a quocunq; ē
oīno irritū. l. 6. de sñue. sñuetudinē. et dicit ibi
jo. an. qd noīe offi. dñet etiā camerlégaria.

massaria. t yconomat⁹. Quid aut sup his iur:
ris sit qñtū ad dispensacōnē vide hñ infra. e.
ti. in notabili qd inapit. sciendū aut. Sed aut
est de pñendis. Qñ aliquis possit hñe plures p
bendas videt a dñno sensu iuriū pñs allegatoz
quia qd de vno phibet de alio cōcedi. ut patet
ex de pñp. nōne. sat enī papa hanc sñuetudiez
et tolerat. ergo videt approbare fm tan. ar. di.
g. §. leges. t pñter hñ. t ex e. cū iam dudū ibi.
Aut aliquod aliud pñmissōz. nichil enī fuit p:
missū qd sufficeret nō hoc intelligas de plurali
tate bñficiōz. Nec obstat illud ex e. sup inordi
ta. quia loquit⁹ de recipiēdis nō de receptis. uel
trahit⁹ ad bñficiā maiora. sicut intellexit bñ.
§. hoc non patet mens ipi⁹. ideo intellige eā fm
ea que dicta sūt in. q. pñcedēti. Est ergo aliud de
pñsonatib; t prochi alib; ecclies. aliud de pñen:
dis. cui⁹ ratio ē. quia sicut epō intelligit eē spō
sus ecclie. ex de trāsla. epī. licz. jta t pñbr ecclie
sibi omisse. ut patet. 23. q. g. sicut. Et inde est
qd duo pñbrī pñtū non pñt ad eandē eccliaz
intulari tanqm sponi. nec vn⁹ habē pē ecclie
sias plures tanqm sponas. ar. de cle. non resi.
qz nōnulli. t c. cōgrēte. sicut nec mulier diu
sos spōsōs nec vir diu sōs spōsas alias eos infā
mia comitat⁹. ex de big. nup. ideo habēs diuer
sas ecclias infāmis videt. ex de elec. dñdū. gñ.
Canonic⁹ at dñ mīster sū fñies. ex de elec. cū ecclie
lia vultana. et ideo ecclia que est dñā plures
canonicos tanqm pñes fñitōzes habē pōt. imo
tot requirit qd pñt sufficē. ex de isti. c. 1. Sicut
g⁹ vn⁹ cleric⁹ pñt hñe pñes dñas tyales sic t plu
res spūales. §. extra extra de cle. gñ. diu f. et
16. q. 1. pñbros. Rē si nō fñuo non hñō pñdā nō
faciā qñuoz mensiū residenciā ut ē statutu i ali
quib; ecclies t habeaz uicariū i horis canonic
et talē qui sit sufficēs. Hic enī deficit causa qe
pñdā neget⁹. g⁹ t effect⁹. ex de appel. cū cessāte.
et etia; fñire possem lingua de quo habitū est s
in pñcedēti. q. Innoc. aut dixit qd aliquis pñpñs
pñendas habere. ita qd habeat vnā tanqm titu
lū. sequētem uero tanqm bene meriti t tanqm
cōmendatā. qz pñes titulos non pñ habere quis
sine dispensacōne. di. Ao. sanctoz. collacō autē
ecclie canonico facta tenet. t sic habet canoniaz
et eccliam. ut patet ex de offi. lega. dilect⁹. §.
§. extra de pñur. ex isinuacōe. t de elec. eccl. gñ.
Tam aut dixit qd aliquis potest locū habere i di
uersis ecclies si sit vñq; neccari⁹ uel utilis
et hoc ex dispensacōe epī de bñficijs minoribus
et ex dispensacōne pape de maiorib; ar. ex de
elec. dñdū. grego. t ex e. de multa. Nec obstat
illud di. Ao. sanctoz. quia illud pñtelligi qñ
is de quo querit non est neccari⁹ uel utilis.
ar. ex de eta. qñris. §. potest quis esse canonicus
sine pñdā ut habitū ē sup. t hoc innuit in c.
sanctoz. cū dicit qd canonicus pñdari⁹ non
pñ eē quis in diu⁹ ecclies. qñ. d. si can onic⁹ nō
pñdari⁹ pñ esse. Scdm vero hñsē. de rigore iur
ris nullus pñ habē nō vnū titulū sic dix⁹ inno.
et patet ex e. extirpandē. et c. sup inordinata.
dñmodo ille sufficiat. ut patet ex de eta. eaz te

Si tam sit valis et necessari⁹ quis diuersis eccle-
sijs pnt eū secure recipere et ei beneficiū assignare.
ut patet ex de eta. queris. et dictū est in q̄stione
precedenti. Et eps et capitulū i h^o dispēare pnt
etā de nolitute ut p̄ ex de symo. ex i sinu aco
ne. et c. se. et de elec. si alicui⁹ licet sit ar. contra.
ex e. gūe. et de insti. c. i. vel dic q̄ requirē cogni-
tio cause simplena. Cōsuetudo tam indistincte
plūtatē p̄benday admittit. Sed rñderi potest q̄
multa p̄ paciam tolerant. et ex e. cū iam du-
dū in fi. Hec omnia intelligas salua distinctōne
posita in q̄. p̄cedēt. Scdm autē gōf. recepta p̄bē
da scda. vacat p̄ma ipso iure. ut p̄ ex de excels.
pla. nel ec. nō va. lras. Vnde quod statutū est
in bñficijs curā aīay habentib⁹. ex e. de mltā. et
de psonatib⁹ de q̄b⁹ est idem iudiciū. ex de elec.
du dū. etā si n̄ hēant curā aīay. ut in c. de mltā.
etā. Intelligit etā de p̄bendis. et accedit secūdu
eū ad hoc. et q. 2. si quis iā translatus. et ex de
elec. cū in cūctis. et intelligit cū vnicū hoc est se-
cūda p̄benda recipit ut titul⁹ non ut simplex
bñficiū vel ut stipendiū. et dicit q̄ p̄trariū di-
centes sūt diuitib⁹ blandiētes et vicia palpan-
tes. Quid si dicat in rescripto. recipias pe-
triū non obstante q̄ alias sit bñficiatus. Rñdet
hof. q̄si habeat vnū bñficiū sufficiens ul⁹ plura
sine dispensacōe obstat excepco. ar. ex e. cū
tenent. et de rescp. postulasti. et ad hoc sūt pla-
alia iura. Si dicat q̄ cōtrariū seruā de facto.
Rñ non est qui opponat. n̄ debet attendi quod
sit. si illud q̄ fieri debet. ar. ex de consue. c. si. q.
vno. et de elec. cū cām. q̄. quia igit. hec hof. et de
rescp. Vt habens plēs p̄bendas vel plura
bñficia curam aīay hñda vel plēs psonat⁹ reci-
nere possit q̄ maluerit. Rñdet gōf. q̄ non q̄ p̄
mū vacat ut dictū est sup̄ fm eū. Et si vtrq̄
retinere stenderit vtrq̄ carebit. ut patet in c.
de multa. et ar. A. q. i. si quis eps. Et cū in cul-
pa fuerit accipiendo vtrq̄ optōne non debet ha-
bere. ut patet. ff. de testa. tutor. Nec obstat ill⁹
ex e. reference. quia ibi docet qualē supior ar-
ca hñdi grācōse p̄ p̄cedē. vel opco illa locū h̄
fm vetera iura. si hodie locū non habet. Sed
nūquid eps dispensare p̄t in plūtatē bñficiay.
Rñ sc̄pit jo. q̄ sic in eadem opco. di. 10. sancto-
rū. si non in diuersis ep̄atib⁹. et hoc p̄pter ipos-
sibilitatē iuris. quia quā rōne clericus habens
bñficia in diuersis ep̄atib⁹ tenet ordines recipere
ab vno. et adē rōne et ab altero. tenet etā vtrq̄
obedire q̄ esse non posset. si oīa p̄cipent. Sed
hāc p̄plexitatē solus papa potest tollē q̄ eo ipso q̄
dispensat cū aliquo q̄ possit plā beneficia in di-
uersis ep̄atib⁹ habere videt ei cōcedē q̄ possit cui
maluerit obedire. Sed fm gōf. nec in eodē nec
in diuersis ep̄atib⁹ p̄ h^o aliq̄s n̄ papa dispēset
et ita curia tenet ut ip̄e dicit. Scdū autē q̄ i
certis casib⁹ p̄t quis habere plēs ecclesias pro-
chiales vel etā psonat⁹. Vn⁹ est q̄ vnā ecclia
dependet ab alia. ex de elec. du dū. grego. q. vlē.
Scds q̄si habet vnā intulataz et alteram omen-
datam. ut patz ibidē. Sed tūc videt q̄ cōmēda-
ta possit auferri q̄ncūq̄ videt plato. nisi forte

cōmendata esset ad certū tps. ex de omoda. c. i.
Terc⁹ vbi ecclesia est tenuis in redditib⁹. extra
de eta. et c. et ex de pben. exposuisti. Quartus
vbi clericū digni raro inueniuntur. et q. i. c. i.
Quintus vbi dispensat p̄ sedē aplicā. ut patz in
c. du dū. q. nos igit. Sext⁹ vbi inuenit ep̄i dis-
pensacō vilitate vel necessitate ecclesie exigēte
et sic ex iusta causa fm jo. et juno. Sic intelligit
illud ex de excels. pla. cū n̄ris et fiat ad h^o id
extra de elec. in cau sis in fi. Tancredus vero et
eius sequaces cōsentit p̄mis. hof. ar. i. q. A. q.
vbi. et c. tali. et p totū. Et hoc intelligas cum
dispensat p̄pter vilitatem vel necessitatem ec-
clesie vel psonay. ar. ex e. exposuisti. Secus est
si p̄pter p̄rogatiuā meritoz quia tūc dispensat
solus papa. Sic intellige illud ex e. de multa.
in fi. Et h^o plane et plene sonant iura. Et ad
h^o est illud. extra de elec. innotuit. in fi. scdm
hof. Scdū vero jo. an. eps dispensare p̄t cum
aliq̄ ut hēat vnicū psonatū vel officiū cū cano-
nia et p̄benda. Et hoc notat li. 6. de ofue. ofue.
tudine ibi ut vnicū. et hoc modo fm eū appro-
bati p̄ opio posita p bñ. ex de excels. pla. lras. i
fi. vlē. glo. Et idē credit p̄dicit jo. si hoc effz de
statuto vel ofuetudine ecclesie. ex de rescp. eaz
te. ibi erat idē archidiacon⁹ et canonic⁹. et ex
e. quia sepe. et c. cū in ecclia. Sed cū in sup̄di-
ctis facta sit mencō de sufficiēcia et insufficiēcia
siue tenuitate ecclesie vel beneficij querit ad
maiore euidentia q̄ beneficiū dicit sufficiēs. Rñ
fm q̄ sufficiēcia ofiderat fm ofuetudinē terze
Et habita rōne psonay oīctay quib⁹ tenet p
uidere. di. 40. studeat in fi. et ex de cohabi. de.
et mu. c. i. Et ut hospitalitatem possit fuare
et q̄ ad hoc min⁹ sufficē manentib⁹ ex vias cōes
qm manentib⁹ in vijs. Et ep̄o i ep̄alib⁹ rñdere
16. q. i. qm quidq̄. et ex de supplē. ne. p. c. 2.
Et fm dignitatē et scdēcia et mores bonos. ex
e. de multa. Si autē q̄rat de ordinato agēte dē
ep̄m p̄ titulo assignando. et statuta sit certa sū-
ma. ut lib. 4. uel x. sicut est in quibusdam sta-
tutis legatorū sedis aplicē. suanda est in p̄m-
cia. ex de fideius. q̄ q̄busdā. Si autē nō sit statu-
ta hñs victū et vestitum his stentus sit scdm
aplm. Et si recepit min⁹ sufficiēte titulū im-
putet sibi et q̄rat p̄p̄is manibus victum. di.
91. q. i. et c. clericus victū. hec hof. et de rescp.
Vt maius beneficiū sit assignandū vni cle-
rico qm alteri. Rñ q̄ sic ofideratis iurib⁹ supra
in p̄cedēt. q̄ notatis. Et h^o cōmitto arbitrio
ep̄i cui est cōmissa rez distribuco et aīay gub-
nacō. 12. q. 9. eps. ec. rñ. et c. papimus. qui dil-
gent aduertit q̄ cui oferat. et magis in hoc at-
tendat mox honestatē qm sanguinis nobilita-
tem. hec hof. ibidē. Vt impetrās lras sup̄
aliquo beneficio obtinēdo teneat mencōne facē
de p̄mōio. Rñdet hof. q̄si sit ordinat⁹ ad pa-
trimoniū et de ipso non faciat mencōne ordia-
torū eū habet excepcoz fm gōf. Idē videt si or-
dinat⁹ non sit ad aliud dūmodo sit suffici-
ens. hec videt exp̄ssū. 2. q. 2. pastor. et ex e. eps.
et c. tuis. nō ei dī ibi q̄ ad titulū sui p̄mōij

ordinet. si q habentes tale pñmoniu ordinari pñt nullo alio titulo assignato. uel dic nullo alio. ergo isto assignato. sic facit p gōf. qz sñ isto titulo uel alio non debet ordinari. ex. e. cū se cundū. et de eta. accepim. **V**erū clerici qui susciens hñt pñmoniu ad victū. et uestitū licet possint uti titulo seu beneficio sibi gratis concessio. **R**es q sic dñmō honeste uiuant nec malā inten cōnein dicandi pñtes habeāt cū ope subsecuto et ecclesie seruiant quia qui altari seruit de al: tati debet uiuere. ex. de pñen. cū fm. **N**emo em̄ tenet pñs stipendiis militare. ex. de pñp. cū officij. **S**ic intellige q non peccat si utat suo iure. ex. de elec. cū ecclesia vulcāna. **S**i vō fñmā non faciāt et in malos usus expendāt pena su: os teneat actores. tales em̄ fm hieo. saclegiū incurrūt. et p abusione talū. q. d. de his q ab: utumē loquor iudiciū sibi manducāt et bibūt. is. q. i. qñ quidq. **E**t fm ambro. in iniusticia et auaricia alios excedunt. di. g. a. sicut hi. et per pla alia. c. cōdemnant. ut. i. q. 2. pastor. et. c. clericos. **Q**uidāz tamē sc̄pserunt q hec iura et filia loquuntur de filio. si ad hē iura non habet. pdeo intelligendū est ut dictū est. **S**i ad hē ē ar. ex. de rescrip. postulasti. §. i. **A**d hoc em̄ ut lra impetrata ab ordinato valeat duo iquirunt. s. ut nullū habeat beneficiū ecclesiasticū. **E**t q sic paup ut innuit ibi. ergo si non est paup succū: bet. ar. ex. de cōsue. c. vlē. in fi. qui autē pñmo: niū sufficiēs habet nō est paup. **S**ed et bñficiū ecclesie censet habere exquo est ordinatus ad il: lud. **I**nde et qñtioni pposita de pñmoio. et c. po: stulasti. rñdent in fine. ibi. et p habenti beneficiū subsidū. tē. quia p uerba que pcedūt sufficiē ter respondet pñe qñtioni. hec hosē. ti. de rēp. **S**cōm uero jo. 12. q. 3. auz. habentes sufficiēs pñmoniu habē pñt bona ecclesiastica. nō ut ea sibi reseruēt s; ut paupib; dent. alias mortaliē peccarēt. **Q**uid si canonici sciēnt elegerint ppo: sicut alteri ecclesie in decanū et pñtū q tene at utq; psonatū et sciebant uel scire poterant q nullaten⁹ dimitteret pñm. nūquid agē pñt d eum ut dimitteat decanatū. **R**es q non in mo: dū accusacōis. ex. de cōces. pñen. cū sup. s; bñ au dient in modū denūciacōis. ar. d. in iur. quēad modū in fine. dñmō trina monicio pcecesserit a liter repellent. ex. de accu. qualit. §. ad corrigē dos. **N**ec obstat illud ex. e. cū non ignores. et filia. quia non fuerūt passi canonici q mini straret nisi pñmo renūciasset. et quia pñm vili⁹ erat. **I**nde pñm poterat q renūciasset. **V**l id intelligit qñ in modū denūciacōis agit. h. hos. **S**ed nūquid peccat cleric⁹ recipiendo diuersa beneficia pceptue in diuersis dyoc. **R**ñdet gōf. q sic licet em̄ sciat pñm beneficiū vacatur⁹ rece pro 2. tamē peccat in cupiditate. dñ illud qd est sortitus deserit et pingui⁹ eligit. ut patz. A. q. i. si quis sue. et c. si quis de ordine. peccat em̄ q tempnēdo suū ep̄m dñ eo cōtempo recipit ab alio beneficiū. **S**ed miz videt q se quis libera re posset p scōi beneficiū recepcone a suo ep̄o cui forte iurauit et a quo ordies recepit. **R**es q h

est verū qñ de licencia sui ep̄i recipit beneficiū scōm. **A**lioqñ et si pñm uacer titulus tam pño ris ecclesie durat. et potest ab ep̄o uel ecclesia sua uocari. ut patet. A. q. i. non oportet. et c. si qz vero. **E**t erit i expectacōe beneficiū vacatur⁹. **E**t sic licet pñm beneficiū uacer ip̄o iure nō dicat q et prior lo cus et primū beneficiū uacer quo ad rēpientē. scōm tamē non uacer quo ad ecclesiam uel ep̄m pñtem qui infra sex menses eum reuocare pñ si velit. hec gōf. **Q**uid 2. ep̄s peccat cōferē do ei scēnter beneficiū. **R**es gōf. patet ex supra dictis est peccare si fiat de primi ep̄i cōmissione q em̄ uacer primū beneficiū statutū est in penā rēpientis 2. **F**uit autē cōe vidūm recipiētis et dantis. si em̄ ille non daret ille non acciperet. **S**cōm vō hos. peccat pñmus platus qui cum eū repetere possit negligit. **E**t etiā 2. quia scēnter extra iura venit. ex. de cle. non re. fraternitati.

De residētia clericorū in ecclis. ti. 32. **E**nde quia dictū est circa pñm pcedē tis tituli q pñda est pferenda tali y sone que possit residē. **P**deo ad pleni orē declaracōz hui⁹ matie de q habet ex. li. 2. ti. de clericis nō resi. in ec. uel pñen. querenda sūt ali qua de residētia. s. quis clericus tenet residē. **R**es quicūq; bñficiū pñendale siue tanq̄m titulū obtinet. ex. e. c. vlē. sū beneficiū illud sic maxi mū ut ep̄atus. A. q. i. puenit. siue sit modici etiā si esset. 20. solidorū. ex. e. cōquerete. **N**ec pot titulū suū deserere sine licencia sui plati. ex. de re nū. amonet. is vero cui tanq̄m bene merito assi gnant pensiones alique siue stipendia nō tñtur residē. ex. de pñen. nisi esset. et tamen talis ad antiodē obligat. ex. de test. cum in officio. **E**t si tales eccliam cui⁹ beneficiū tenet offendat tanq̄m ingratus illo puat. ex. de postu. c. fi. **Q**uō debet cleric⁹ residē. **R**es i pñra psona fa cendo fñdū ecclie. ex. e. nōnulli. et in suo ordi ne. ex. de fi. pñbi. pposuit. **A**d hoc em̄ beneficia sūt instituta ut fñdū in ecclia inde fiat. **I**nde qui non seruit ea recipi nō debet. ex. e. cū ad hē. pñz est em̄ suā pñentā exhibere et curā siue ser uiciū negligē. ex. e. quia nōnulli. **I**n ecclie or alib; ecclis et collegiatis distribucōes qñdi ane em̄ pñtib; qui omis mēsit iuxta cui⁹ libet ecclie rōnabilē ordinaacōz tribui debet. qui vō aliter de distribucōib; illis aliq̄ pñcipit illi⁹ do miniū non acq̄rit. imo illud totalē restituere tenet si eū infirmitas uel iusta et rōnabil ne cessitas corporalis aut euicēs ecclie utilitas excu saret. **E**t idem intellige de distribucōib; q sūt p annuā sariis defūctorū. pbanē hec oia li. 6. e. 9. suetudinē. **S**ed obiat quia li. 6. de elec. cū nō deceat. dicat psequētes utilitatē ecclie non per opñt distribucōes. **A**d hoc dicendū q canonici nō tenent eas talib; pcedē. ut dicat ibi. si tam cōcesserint. **I**lli non tenent restituē. ut patet in c. cōsuetudinē. **A**lii dicūt q. c. cū non deceat lo quē de absentib; s; c. pñsuetudinē de pñtib; p credit jo. an. **S**ed quid si illi quoz lucro predi sta cedebant remittāt. nūquid is qui ea recepit

a restitucōne liberat⁹ erit. **R.** fm 10. an. satis videt⁹ qd sic cū ibi non dicat⁹ qd remissio non p sit. ut patet li. 6. de consi. in fi. **Q**uid de eccl'is que non habent pbenas aliquo modo distictas sed tñ omi die dat⁹ cuiabet certa qntitas panis et vini ⁊ sic de alijs. **R.** responder 10. an. qd dicet⁹ c. cōsuetudinē. nō loquit⁹ de talib⁹ distribucōnib⁹ cū ille pot⁹ sine pbenē qm distribucōnes. **E**t ad h⁹ facit cōbū. notat⁹. ex de pbe. licz. **D**ic etā 10. an. qd vbi sūt pbenē distictē. et postea est mensa cōis crassa et postea distribucōes. lo: cū habet. c. cōsuetudinē tñ in distribucōib⁹ ill' et non in illa mensa crassa. **S**i quis tamē ex iusta causa sit absens pē seruire p vicariū. ar. ex e. cū ad hoc. vel etā si sit effectus inuicis ad seruiciū ex aliqua causa in quā tam non im dicit ex culpa sua. **T**am et ex cōdicato subtrahū tur merito bñficiā eccl'ie cū seruire non possit. ex de appella. pastoralis. in fi. et suspenso. ex de era. cū bone. alias nullū beneficiū recipit in ab sentia n̄ fm qd notat⁹ in qstione se. vel n̄ cōsue tudo repugnet. ex de cōsti. cū omis. que tamen strario statuto pē tolli si eccl'ia sit seruiciorib⁹ destituta. dūmō absentis pbenā assignet alicui surrogato. ex e. cū dilect⁹. et c. ad audiam. et c. cū ad h⁹. **S**ed si statutū strariū faceret canoicd ppter comodū ppiū. s. quia inter se diuidunt illud quod absens pape cōsuevit non valeret. ex de cōsti. cū omis. ⁊ c. ex pte. **Q**uō non residē res debent puniri. ⁊ quō debet contra eos pcedi **R.** non residens aut habet eccl'iam p derelicta p contrariū factū aut non. si sic puta quia na migauit. quia vxorē duxit. factus est ioculator ul miles. uel alias vitā psonē strariā assumit tunc si factū eius sit notoriū pē statim cōferri eius beneficiū. di. 84. quicq. et ex e. diuers. **S**i vero sit dubiū tunc citabit⁹ ut infra diceb⁹. **S**i autē non habet eccl'iam p derelicta citari et mo: neri debet anteqm beneficiū pue pnt infra de: minabit⁹. ar. ex de cōsti. ec. i. fi. ⁊ hoc si citacō pos set puenire ad eū. alias citacō mietet⁹ ad eccl'iaz in qua debet residere uel ad domū absentis. s. tertia die et ibi publicabit⁹. ut patz ex e. ex tue. **N**on tam cogit quis ad citacōnem ex pūmāā mittere. ex de dolo. ⁊ pti. cū olim. s. volentes. **S**i autē citatus nullū causā rōnabilē pteadat et sit absens de licencia pleti expectat⁹ p annū q elapso eccl'ia siue beneficiū offeret. et h⁹ fm gōf. qñ non fuit licenciatus vsqz ad certum temp⁹. tunc em si vltra illud tempus abesset statū il: lo tpe elapso pūari eccl'ia siue beneficiū possz. nisi post tempus illud ex iusta causa impedire tur. A. q. 1. pntiū. et ex de loca. potuit scdm gōf. **S**i vero non habuit licenciā expectabit⁹ per sex menses tñ. ut patet ex e. ex tue. **I**n casū tñ arbitrariū erit ut infra diceb⁹. **N**ec obstat aliq appellacō qñ beneficiū offerat. ex e. relatiū in fi. **S**i vero causam rōnabilē pteadat est audiendus **E**t si iudex eam non admisit appellare potest si merum assignabit beneficiū alicui psonē que deseruiat pabsente eccl'ie. ex de appel. pueit. 2. **S**i quā causam dicit⁹ rōnabilē. **R.** fm hōf.

ealis se absentat aut causa cupiditatis sine li: cenda ut reapiendo scdm eccl'iaz ⁊ tunc debet carere eccl'ia habita et etā eccl'ia ambita. A. q. 1. si quis eps. et ex de transla. qnto. etā si clericus sit hñs eccl'iaz. ex de renū. admonet. **E**t sic itel lige illud. ex e. c. 1. n̄ pma eccl'ia eum reuocare velit. A. q. 1. n̄ oportet. **A**ut absētat se cā luci sine licencia. ut cā negociacōis. et tunc etiam in casū pcedēti est citand⁹ arbitrarie si. s. placz eū reuocare. **E**t sic itellige qd cleric⁹ p vnam solā horaz expectat⁹. ut patet di. 91. clericus. uel p tres septimanas. A. q. 1. si quis in clero. vel per duos menses. A. q. 1. pntiū. vel p tres mēses di. 14. qm quidā. vl p. 4. mēses. ut e. di. qm. vel p quatuor annos. vel 4. uel 6. ut patet ex e. c. 2. ⁊ c. ex pte. et c. qualē. et hoc qntū ad pri uacōnem bñficij. **T**am clericale priuilegiū pōt si post trinā monitōnē incorrigibil' apparuerit ut patet ex de vi. ⁊ ho. de. c. fi. **A**ut causa vā: litatis cū licēda. ut qz transijt ad aliā ecclesiam in qua vltior erit. ex de re. pmi. querit⁹. ⁊ tūc non citat⁹. s. primū bñficiū ē offerēdū infra sex menses sputandos a tpe illo quo est adept⁹ cor poralē possessionē scdm sine querela. ex e. de ml' ta. **A**ut causa studij ⁊ tunc si non hz licenciāz pleti pcede ut s. in. q. pcedēti. v. si vero non ha buit. quia nec causa studij debet abesse sine licē da. ex e. relatiū. licet studēs dicat⁹ absens ex cau sa rāonabili ut patet ibidē. nisi forte causa studij theologie. ar. ex de mgfis sup specula. s. docētes. **I**n quo etā peti debet licēda licet nō ob tineat. vel etā recurēdū ē ad pximū supiorem si inferior licenciāz neget. ne bonū obediētie cō temptū videat⁹. ar. ex de rēgularib⁹. licz. **S**i vō li cenciā hz vsqz ad certū tempus ipso elapso pcedi pē strā eū eo modo quo dicit⁹ est supra in pce: dēti. q. v. si autē citat⁹. **S**ed citra temp⁹ illud re: uocari non debet. ar. ex de cōmo. c. 1. **E**t hoc est vey nisi supuenerit noua causa. ex d. offi. dele. infirmate. **E**st autē iusta causa qñcūqz expedie eccl'ie. ar. ex de postu. p. bone. i. vel ppter sciendā siue potētā. ar. ex de elec. offi. q. vel qz eccl'ia est nimis seruiciorib⁹ destituta. ex e. cū ad h⁹. **I**n his em casibus vrgens eccl'ie necessitas pfereb⁹ et licenciā et priuilegijs impetratis ut patz ibidē. **N**ō tam habebit priuilegiū studens in castris fraudulenti. ex e. tue. **A**ut causa de: uocōis vt pegrinacōis quā nō debet facere sine licencia pleti. de cōse. di. 4. nō oportet. **E**t ideo si licenciā habeat debet expectari qñqz sit finitū temp⁹ ita qd potuit reuerti. ar. ff. de v. obli. con tinu⁹. quo elapso citabit⁹ et fiet vt sup dictum est in illo. v. si autē citat⁹. **S**i vero licenciā n̄ ha buit incōtinenti citari pē. et expectabit⁹ psex mē ses. et pcedet ut sup dictum est in illo v. si vō non habuit. **A**ut causa rēpublice vt quia ē in fuido pape vel epi et sic excusat⁹. **P**nt em duo canonici esse in fuido epi. **E**t itelligunt⁹ eē pntes. extra e. de cetero. et c. cū dilect⁹. et c. ad an dienciaz. nullus tam istoz victualia pēpere de bet siue quotidianas distribucōes que debentur tantū residētib⁹. vt pz in c. de ceto. et ex d. pbe.

licet. et c. dilectus. **I**tem dicendum est de morante cum legato sedis apostolice. ar. in c. cum dilectus. et ex de offi. le. c. i. Item est etiam de eo qui fideliter preest iura ecclesie. licet iurauerit residere. ex e. ex pre. Secus autem est de subdito suffraganei si moratur cum archiepiscopo. non enim videtur residens. ar. extra de offi. ordi. pastoralis. et de excels. pla. sicut unire. Aut causa grade specialis. ut privilegium sibi accessi et tunc excusari nisi privilegium illud ex causa reuocetur. remouendum est enim ubi multitudo est in causa. **U**t quia ecclesia est pro maiori pre suis seruitoribus destituta. etiam si sit indultum a papa extra e. cum ad hoc. ut etiam dictum est super. v. est autem iusta causa. **O**portet tamen indulgentie quod non potest beneficium si aliquis a loco absentis seruiat surrogatum sibi. ut patet in c. ad hoc. Aut causa consuetudinis vel prescriptionis ecclesie ubi idem est dicendum quod in causa immediate precedenti. ar. ex e. cum dilectus. et de offi. cum omni. Aut causa arcordis vite ut religionis. Et tunc distingue utrum sit religiosus vel secularis. professus vel non. in fra annum vel non per. ex de regularibus. licet. et c. statuimus. de quo dicitur in infra ubi agitur de religiosis. in quo casu si sit episcopus et requisitus renuerit. non potest ad episcopatum reuocari. A. q. i. hoc nequaquam. et ex de reuoc. post translationem. Aut causa necessitatis ut quia impedimento iusto detinetur. puta quia est infirmus. extra e. ad audiendam. nec potest secure in ecclesia morari propter inimicos. A. q. i. pastoralis. ar. ex de reuoc. ad supplicationem. et sic videtur excusari. licet impedimento cessante teneatur redire. ar. ex de custo. eu. c. 2. §. q. vero zelus. **A**nt causa nuda voluntatis et tunc predestinetur extra eum ut dictum est super. in q. precedenti. v. si vero non habuit. et sequenti. **S**ed hoc intellige quod dicitur extra e. c. si. ubi dicitur distinctio ista. et c. inter quatuor. hec autem habent locum quo ad inferiores episcopos. Episcopi enim per archiepiscopum coguntur per excommunicationem et suspensionem. Et si nec illud predestinetur papa vel alius de mandato eius specialiter eos ab administratione remouebit. et eligere de licentia dabit. **S**ic intellige illud extra e. ex tue. ibi contra eos. et c. ex gestis. et c. qualiter. **S**ed nunquid aliquis prelati potest hanc licentiam. s. se absentandi dare. **R**espondeo papa et etiam inferiores prelati. et hoc videtur bene de episcopis intelligi. ex de de. non resi. in quatuor. Innocentius vero et hoc intelligit bene etiam de inferioribus prelati per. c. et re. latum. ibi prelatorum suorum. **A**d hoc nota ad plenam instructionem de absentia causa studii. Et ratio quare non debet aliquis clericus ire ad studium sine licentia prelati proprii est. quia licentia non debet dari in theologia nisi hoc docibili. ar. ff. de inoffi. test. l. i. docibiles vero etiam sunt mittendi et ad studium theologie inuitandi. et tunc. s. quoniam inuitant et mittunt mittentes debent eis in necessariis prouidere. ex de magistris super specula. alias autem propria voluntate docentibus sine studentibus in theologia non subueniunt a sua ecclesia in omnibus necessariis. prout tamen tales per. q. annos integros fructus pape suorum prebendam autem sedis apostolice. ut patet in c. super specula. non obstante contraria consuetudine vel statuto cum denario defraudari non debent in vinea domini

laborantes. **U**t dicitur ibidem §. i. In alijs vero sciens nichil papient ex debito a sensu contrario nisi gratia fiet eis vel nisi hoc habeat illa ecclesia de consuetudine specialiter. **S**ed nec studens in theologia quodiam distribuciones recipiet. ex de preb. licet. in specialiter privilegio impetret. ex de v. sig. olim. **V**el dicendum quod in ecclesijs in quibus sunt diuersae prebende de papient totas distribuciones ut dicitur in c. licet. **S**ed ubi habent omnia in communi estimabilem quantum expendere posset si prius esset vel saltem dabitur quolibet die suo procuratori illud quod paret si prius esset et etiam quotidianae distribuciones que presentibus dantur licet non intersint canonici horis. **E**t sic intellige illud c. olim. alias in ecclesijs illis in quibus habent omnia in communi privilegium frustratorum esset. In nullo autem casu quodiamas distribuciones que dantur tamen his qui intersunt horis canonicis papient nisi forte sit talis ecclesia in qua aliquis nichil papient nisi canonici horis intersint. vel in hoc impetret privilegio specialiter. **S**ed et cum fuerit indultum ut in studio fructus papient prebendam suam debet intelligi de studio generali in specialiter alicuius ville vel castri cum fiat in fraudem. ex e. tue. hec hoc. **I**nsuper nota quod omnes scolares ad quicumque locum eures cum discendi gaudent privilegio imperiali. s. quod nullus iudex eis iniuriarum inferre presumat. **N**ec damnum inferri sustineat propter delictum alterius hominis eiusdem prouide. temerariis autem eorum homo. l. et in dabus siue rectoribus illius typis qui hoc neglexerit ipso iure infamia irrogata. res oblata in quibus duplum exigunt. et dignitate sua siqua potestatem impetuum carent. **E**t si quis literis contra scolares mouere voluerit dabit electio scolari utrum malit coram domino suo siue magistro vel loci episcopo conueniri. **S**iquis autem eum attemptauerit ad iudicem alium trahere a causa sua cadet per tali conamine etiam si moueretur iustissime. ut patet in offi. fre. de scolariis et eorum priuilegiis. l. habita.

De decimis et primicijs. tit. 34. **E**t de considerandum est de decimis et primicijs. Et primo de institutione decimarum. 2. de speciebus siue differencijs decimarum. 3. quibus debent dari et a quibus prout recipi. et in quibus debet diuidi. et utrum possit prebendi et qua actio prout peti. 4. de quibus decime debent dari. 5. quales qualiter quando et ubi debent dari. 6. a quibus debent dari. 7. 1. utrum possint aliqui modo alienari. 8. de primicijs. 9. de utilitate solonis decimarum et primicijs. **C**irca primum quoniam prelati. primo utrum institutione decimarum emanauerit a iure naturali. **R**espondeo institutione decimarum potest intelligi dupliciter. uno modo secundum decimationem partis exhibende. puta quia est pars aliquis exhibenda deo vel ministris eius. et sic sumitur in ratione communi. et hoc modo est simpliciter a iure naturaliter. **D**icitur enim ius naturale quod deus debet de se ipso propria honorari. secundum illud prout. 3. honora dominum deum tuum seba. **E**t quod minister eius debet sustentari. secundum 1. mal. 3. inferte omnes decimas in ore meum ut sit abs in domo mea. **E**t quod ministrum spiritualia debet temporalia ministrari. ut dicitur 1. corinthios. 9. et luc. 10. dignus est operarius mercede sua. **A**lio modo potest intelligi secundum determinationem certe prout exhibende

puta p[ro]p[ri]a decime non minoris. et sic accipitur
in r[ati]o[n]e p[ro]p[ri]a. et hoc modo non est a iure n[atu]rali
simp[li]t[er] s[ed] s[ecundu]m quid. q[uod] e[st] tanta pars non mi-
nor d[icitu]r n[on] d[icitu]r ius n[atu]rale simp[li]t[er]. Et h[oc] vult
hu[ber] li. de sacris p[ar]te. 12. c. 2. et p[ro]bat p[er] hoc q[uod] ja-
cob vult decimas dare si rediret p[ro]spere. Vult
aut[em] non sic de his ad que homo tenet. dicitur
tam illud s[ecundu]m quid. s[ed] s[ecundu]m q[uod] iuuat ad h[oc] aris
cognitio[n]e vel reuelac[i]o[n]e. Iuuat eni[m] ad hoc ex co-
gnitio[n]e aris n[atu]rali p[er] qua[m] nouit q[uod] denari[us] e[st] nu-
mer[us] p[er]fectus. quia ab vnit[ate] n[atu]rali coordina-
t[ur] est n[atu]rali limes et termin[us] primus. Et per repli-
cacionem vnitatis et cetero[rum] n[atu]rali ad ip[su]m for-
mat[ur] quilibet ali[us] c[on]sequens n[atu]rali. et ideo cu[m] ho-
saret per dicitam iuris n[atu]ralis de[us] esse hono-
randu[m] vt p[ri]m[us] et auctor[em] et ut c[on]siliator[em] et fi-
nem bono[rum] o[mn]i[um]. In soluc[i]o[n]e p[ri]miciat[ur] p[re]stat[ur]
ip[su]m esse bono[rum] o[mn]i[um] p[ri]ncipiu[m] et auctor[em]. Ex ar-
te vero n[atu]rali habuit n[atu]rali vt p[er] exhibicio[n]e
decime p[re]stat[ur] e[ss]e finem et c[on]siliator[em]. Et h[oc]
radio elicit[ur] ex verbis ysaie sup[er] illud exo. 22. dec-
imas et p[ri]micias non tardabis offerre. Iuuat
eti[am] ad hoc ex reuelac[i]o[n]e facta ad s[ecundu]m aliq[ui]s cum
fuit rap[er]im[us] ex[er]cit[us] ad curia[m] angelo[rum]. ex q[uo] notu[m]
fuit ho[m]i[n]i angelic[um] n[atu]rali. 9. ordib[us] e[ss]e distincta[m]
et h[um]ana[m] creatur[am] in decimo ordine creature ro-
nalis esse condita[m] s[ecundu]m p[ar]abolam de decima dra-
gma. luc. 14. Et ex hoc n[atu]rali habuit vt p[er]
exhibicio[n]e decime p[re]stat[ur] ordinem sue vnitatis
ad laudem et gl[ori]am vnitatis. hec alex[ander] de an.
Quia institute fueru[n]t sui inceperu[n]t decime. R[ati]o
q[uod] t[em]p[or]e abrahe quia sine fide saluatoris explicata
implicata nulli ho[m]i[n]i post peccatu[m] potuit esse sal[utem].
vt dicit aug[ustinus] et beatus p[etrus] act. 2. Et s[ecundu]m hu-
ber li. de sacris oportuit vt s[ecundu]m p[re]sumptum t[em]p[or]is forma-
rent magis euidentia signa sp[irit]ualiu[m] gradua[m] vt
cu[m] effectus salutis cresceret cognitio[n]e veritatis. v[er]u[m]
s[ecundu]m q[uod] magis ac magis saluatoris aduent[us] ap-
propinquauit s[ecundu]m hoc magis ac magis eius p[ro]-
p[ri]a imo[n]uit. et p[er] alia signa magis euidentia
demonstrata fuit. Fuit aut[em] p[er]sona saluatoris re-
uelata. p[ri]m[us] q[ui]ntu[m] ad p[er]sona[m] et n[atu]ra[m] et d[omi]nam. et
hoc a p[ri]ncipio t[em]p[or]is abel. p[ro]pter q[uod] honorauit eum
abel p[ri]micias et p[ri]mogenitis gregis. In signu[m]
q[uod] ille q[ui] erat p[ri]ncipiu[m] n[ost]re vnitatis et p[ri]mogeni-
t[us] filio[rum] dei esse et p[ri]m[us] saluatoris. 2. reuelata
fuit p[er]sona saluatoris q[ui]ntu[m] ad r[ati]o[n]ale n[atu]ra[m]
creat[am] in qua mediator esset. et oblatio[n]e et sa-
crificiu[m] placac[i]o[n]is p[ro] ho[m]i[n]ib[us] deo offerret. Et h[oc] re-
uelac[i]o[n]e facta fuit noe p[ro]pter q[uod] honorauit eu[m] in
oblatio[n]e et sacrificijs. vt pat[et] gen. 8. 3. q[ui]ntu[m] ad
n[atu]ra[m] h[um]ana[m] in qua explet officiu[m] redemptio[n]is.
et hec reuelac[i]o[n]e facta fuit abrahe. gen. 26. In se-
mine inquit tuo benedicent om[n]es gentes. Et is-
t[em]p[or]e honorauit eu[m] in exhibicio[n]e decime p[er] qua[m]
significat h[um]ana natura. luc. 14. Et sic patet q[uod]
p[ri]micias inceperu[n]t t[em]p[or]e abel. oblatio[n]e t[em]p[or]e noe. dec-
ime t[em]p[or]e abrahe. hec alex[ander] de an. V[er]u[m] p[re]ceptum
de decimis erat morale in veteri lege. R[ati]o in hac
q[uod] videt[ur] esse dissensio in iurisperitos et theologos.
quid[am] eni[m] iurisperiti sentire vident[ur] q[uod] p[re]ceptu[m] d[icitu]r de
amis dandis in veteri lege erat morale. et non

tantu[m] quo ad exhibicio[n]e alicui[us] p[ar]tis in susten-
tacione[m] m[un]d[us] dei. s[ed] e[st] q[uod] ad taxac[i]o[n]e[m] p[ar]tis ete-
r[ne] decime. vnde s[ecundu]m eos no[n] est in noua lege eua-
ngelica s[ed] p[ar]te[m] remanet. et est etiam confirmatu[m]
luc. 11. vbi dicit[ur]. ve vob[is] phariseis q[ui] decimas
mentis et anet[us] et om[n]e olus et p[er]itis iudiciu[m] di-
et caritate[m]. hec om[n]ia oportuit facere et illa noui
omittere. hoc eti[am] vident[ur] sensisse hos. et iunio.
qui inter canonistas fueru[n]t p[ro]p[ri]i. Na[m] hos e[st].
in summa sua. ti. de decimis. q[uod] v[er]u[m] c[on]suetudo ex-
cuset a soluc[i]o[n]e decimar[um]. vbi volens ostendere
q[uod] decime dari debent ex p[re]cepto. ad hoc p[ro]bandu[m]
adducit auctores veteris testam[en]ti. quas quidem
frustra adduceret nisi supponendo q[uod] p[re]ceptum de
decimis morale esset. C[on]sili[us] modo videt[ur] iunio.
ide[m] sensisse in glo. sup[er] rubrica[m] d[icitu]r de decimis. Theo-
logi vero dicu[n]t q[uod] p[re]ceptu[m] de decimis quo ad de-
terminacionem p[ar]tis certe. s[ed] decime non e[st] mora-
le quia non est scriptu[m] simp[li]t[er] in corde ho[m]i[n]is. mo-
rale vero p[re]ceptu[m] est in corde ho[m]i[n]is scriptu[m] vt di-
cit aug[ustinus]. Nec eti[am] erat cerimoniale p[re]ceptu[m]. q[uia] n[on]
erat datu[m] ad significandu[m] aliquid in futuru[m] p[ri]-
ncipaliter. licet significaret in futuru[m] aliq[uod] d[omi]n[us]
sicut et o[mn]ia iudeo[rum] facta. s[ecundu]m illud. 1. cor. 10.
o[mn]ia in figura contingebat illis. q[ui] eni[m] decima[m]
dabat q[uod] p[er]fectio[n]e[m] significabat eo q[uod] denari[us] e[st] q[uod]
a modo n[atu]rali p[er]fectus vt dictu[m] e[st] s[ecundu]m p[ri]m[us]. 9. sibi
retentis. p[re]stat[ur] quasi in quodam signo se im-
p[er]fectum esse et a deo p[er]fectio[n]em futura[m] p[er] xpm
expectare. et eti[am] q[uod] saluator erat op[er]etur[us] offi-
ciu[m] h[um]ane redemptio[n]is in h[um]ana n[atu]ra p[er] decima[m]
dragma[m] significata. ut dictu[m] est sup[er]. Et in h[oc]
conueniebat cu[m] cerimonialib[us] p[re]ceptis que p[ri]ncipa-
liter erant institute ad significandu[m] aliq[uod] in fu-
turu[m]. V[er]u[m] q[ui]ntu[m] ad hoc p[ro]f[und]u[m] dicit q[uod] p[re]ceptu[m] de decimis
erat cerimoniale s[ecundu]m quid non tam simplici[ter].
Erat aut[em] p[re]ceptu[m] iudiciale quia erat datu[m] p[ri]m[us]
ad seruanda[m] equitate[m] mutue distribuc[i]o[n]is vt
esset equalitas dati et accepti s[ecundu]m q[uod] est possibile
et conueniens in se[m]i[n]ante sp[irit]ualia et dante t[em]p[or]a-
lia. D[omi]n[us] aut[em] taxauit. 10. p[ar]tem et hoc ag[er]ue p[ro]-
pter causas supradictas. et p[ro]pter vnitatem illi[us]
p[ro]p[ri]i cui lex dabat[ur]. Ille eni[m] p[ro]p[ri]us in 12. tribu diui-
sus erat inter quas. 12. s[ed] leuitica que tota d[omi]no
cultui mancipata fuerat. possessiones n[on] habebat.
Et ideo ag[er]ue d[omi]n[us] p[re]cepit q[uod] relique tribu. 11. p[ar]-
tem decimar[um] suorum p[ro]uentu[m] daret vt honorabi-
li[us] viuere possent. Et eti[am] quia aliqui erant fu-
turi transgressores p[re]cepti. Et in hac s[en]tia fuit a-
lex[ander] de an. et tho. sicut pat[et] in eor[um] summis. et rich.
vt pat[et] in 2. suo sup[er] s[en]tias. qui fueru[n]t magni
doct[ores] et scriptores questionu[m] sacre scripte et spe-
cialit[er] de decimis. V[er]u[m] exhibicio[n]e decimar[um] m[od]o
fit sub p[re]cepto. R[ati]o s[ecundu]m decimacione[m] p[ar]tis exhibe-
re semp[er] fuit sub p[re]cepto et de iure nature vt di-
ctu[m] est supra. V[er]u[m] eti[am] h[oc] gen. 21. sacerdotibus
egypti abaria ex oreis publicis p[ro]bebant. Secu[n]-
du[m] vero decimacione[m] decime p[ar]tis ante legem
erant sub s[en]silio. vt pat[et] ex voto iacob. gen. 28.
vbi dicit[ur] q[uod] iacob votu[m] vult d[omi]n[us]. si fuerit de-
mecu[m] et custodierit me in via q[uod] ambulo. 28.
et postea cuncto[rum] q[ui] dederit michi decimas offera[m]

in lege fuit sub precepto simpli. **Unde** exo. 23. decimas et primicias non tardabis offerre. et nū. 18. filius leui dedi omnes decimas israel in possessio nem p misterio quo michi seruunt in taberna: culo federis. Et sicut sup visū ē fm aliqis iuris: p totos preceptū de decimis erat morale. **Unde** fm eos decime dari debēt ex precepto taz dīne legis qz ecclesiastice institucōis. **Scdm** vō theologos hō modo non erat morale nec cerimoniale s; iudi: ciale. **Differūt** autē hec tria vt hab itū fuit sup in pmo li. quia precepta moralia seruari debent omī tpe. cerimonialia non licet obseruare tēpe legis noue. **Iudicialia** autē est tpe grade nō ob ligent. suari tam pnt et debēt si statuatur ab illis quoz est condē legē sicut preceptū iudiciale veteris legis est. exo. 23. q. qui furat fuerit ouē reddet quatuor oues. qd si quis rex statuatur eius subditū seruare tenent. **Ita** et ā decimacō decime pnt est tpe grade p eccliam instituta. vt. s. nō min⁹ ppls noue legis mīstris eiusdē exhibeat qm ppls veteris legis mīstris illi⁹ tps exhibebat cū tam ppls noue legis obliget ad maiora fm illud **De**. 4. nisi abūdauerit iusticia vestra plus qm scribāz et phari secz nō inera. i regnū ce. **Et** etiā mīstris noue legis sint maioris digni tatis mīstris veteris legis. vt pbat apl's. 2. co: rinth. 3. **Datet** ergo ex supra dictis q homines te nent decimas soluere fm theologos. ptm ex iure naturali. s. qntū ad exhibicōnem alicui⁹ pnt. ptm ex institucōe ecclie. s. qntū ad exhibicōnem pnt decime. que tam pensatis oportunitatibz tpoz et psonaz aliā ptem posset determinare. et hec responsio habet ab alex. de an. et ex tho. **Tenent** in quā homines soluere decimas fm alex. de an. cū petunt de illis quibz debent et etiā si non petunt vbi est consuetudo. ex e. puenit. et c. in aliis quibz. **Et** fm tho. illi qui non solunt decimas i locis illis in quibz ecclia non petit eas non sūt ppter hoc in statu damnacōis nisi forte ppter ob stinacōnem. **Et** hñtes voluntatē non soluendi. etiā si peterent ab eis. **Nec** etiā ecclie mīstris qbz debet esse maior cura p mouēdi i ppo bona spi ritualia qm colligēdi bona tpalia peccat si decimas non requirit vbi sine scandalo. ppter diffue tudinē vel aliā causāz requiri non pnt. **S; ob** q bñs iacobus acē. 14. dicit visū est spiritui sctō et nobis nichil imponē vobis vltra oneris qm vt abstineatis ab imolacōne simu lacrorū et sanguine et suffocato et fornicacōne. sed dare decimas est onerosū. ergo non est preceptū cre dentibz de gentibz. **Rē** q licet hoc sit onerosum pueris et incredulis. leue tam est fidelibus cre dentibz dñm esse veracē qui dicit **Mal.** 3. iferte omnes decimā i oreū me. vt sit ab i domo mea et pbate me sup hoc si nō apparuerō vob catha: ractas celi et effundam bñdictōnez vsqz ad abū dantiā. **Itē.**

Artic. 11.

Arca 2. articūlū qui est de spēs sine diffe: reñs decimaz querit. q et qd sint spēs sū differēcie decimaz. **Rē** q sūt tres fm hōf. s. psonales. vt ille que debent ex his que pueni unt ex ope psonali. **Prediales** vt ille que debēt

ex his que sic pueniūt ex pōis. ex e. ad aplice. et c. pastoralis. **Et** mixte vt ille que debent ex his q pueniunt ex animalibus que gregatim pascunt in pascuis. **Hec** em ptm a predijs p: uenit. cū ex eis vuant aialia a quibz pcedūt ar. ex e. omissū. et ptm a psonis qea custodiūt ex de re. in. c. penl. fm hōf. **Un.** dō ex e. ad aplice. ponit em decimas pōiales et psonales. et decimas aialū oputat inter pōiales. et cū eo puel unt ray. et gōf. **Sed** dictū hōf. michi magis placet. **Itē** decimaz quedaz dicūt maiores. qdaz minores sū minuce. vt patet ex e. ex multipli cā. et c. cū in tua. **Qm** utē autē dicūt scdm glo. ibidem pnt aialū et de pullis et ouis et ovis. **Item** in veteri testamto erant quatuor decime. de q bus hiero. sup eze. loquit et ex e. decimaz. **Et** de tribus eaz tangēt infra statim post solucōnez questionis sequētis. **De** 2. vero gñe ipaz tan get et am infra in sequenti articulo questione vtz dñō pape. **Itē.**

Artic. 11.

Arca 3. articūlū qui est de illis quibz dari debent et a quibz recipi pnt decime et de ea rā diuisione pscripte et petite qrunē pla. pti mo a quibus decime dari debent. **Rē** cā decimas duo sūt pñderāda. s. ipm uis accipiēdi decimas et hoc est spūale. **Cōsequē** em illud debet quo mīstris altaris seminatibz spūalia debent tpalia quod ad solos clericos pntet curā aiaz hñtes. **Et** iō tantū eis optet hoc ius hñe. **Aliud** ē illō qd p decimam dat et hoc est corpale. **Et** iō pō in vsū qplibet cedē. vñ pōt ad laicos puenire. vt dicit infra. **Sed** contra pōicta videt q de cime nō debeant dari clericis s; pōt paupibz. qm in veteri lege tenebant hoies ad tres decimas. p mas leuitis soluēbant de quibz hñtur nū. 18. **Scdas** qm in hierlm ad templū ibant comedebant de qbz deuto. 12. edas paupibz anno tōo recōdebāt de qbz patz et iāz ibidem. **Si** ergo tēpe grade precepta pietatis sūt suanda et preceptū de decima paupibus tribuēda pntet ad pietatez videt q sit suandū. **P** dicit aug. q decime sūt tributa egentū aiarū ergo sunt debite paupibus. **P** leuitis dabant in veteri lege decime q pte aliam in possessionibus non habebant vt patet nū. 18. vbi etiā dñ. nichil aliud hñbūt decimaz oblacōne pnti. s; clerici in nouo testa mento possessiones hñt pñmoniales qnz et ec clesiasticas. **Insup** eē recipiūt pñdiales et ob lacōes p viuis et mortuis. **g** supfluit eis decimas dare. **Rē** ad pñm ar. dicendū q ille decie secūde resuabunt ad sacrificia offerenda. **Cū** ignē cessauerint huiōi sacrificia locū non hñt in lege noua. **Terde** autē decime qd cum paupibus de bebant comedē remanserūt ampliare p hō qd minus non em decimaz pte s; et omia supflua inbet dari paupibus. fm illud luc. 11. qd super est date paupibz. **Ipe** etiā decime que mīstris ec clesie dant per eos debent paupibus dispensari. **h** ex tho. alex. de an. **Ad** 2. ar. dicendū q sic pti ex dictis qdam decime spēales dabant leuit. nō tantū ppter eoz sustētacōz. s; et vt ex eis paupi bus subuenirēt. **Ad** hoc autē non sūt supflue.

que p'mie p'p'iebat de blado. debet n'c pape de vino quia licet mutet qualitas terre nō tamē suba. Et h' est satis exp'ssū e'x. e. om'issū. s. et si cut e' de pascuis. Et licet p'suetudo in vno p're d'io sit p'scripta ab alia ecclesia. nō tamē exten: det h'c p'suetudo ad aliud p'diū q'd de nouo colit'ur. e'x. e. cū d'ungat. Et idē dicit hosti. e'x. e. cū in tua. Et addit ibi q'si due ecclesie p'sueuissēt ab antiquo sil' pape in eodem p'dio diuersas decimas annuatim nō videt q're h' stare nō possit. puta si in eodē agro sit decima vini et arborū. licet h' non placeat i'uno. vt patet p' eius glo. i. c. cū in tua. **Q**uid de noualibus. R' si sint i' fra limites alie' p'ochie et de hoc nō dubitet' p'tinent ad illam salua canonica epi. In dubio vero p' e'ps cui voluerit gratificare vel sibi re:tinere. e'x. e. q'm p'leriq; tamē et epi indistincte oīa noualia tot' d'yo a quocūq; recipere p'nt vsurpare sibi n'cūtur. p'tra tex. e'x. e. cū i' tua. abutentes i'uris dicentib; q' decime et obl' adones in p'fate p'sistūt e'poy. 16. q. 1. c. si ergo ecclesia et. c. sequētib; quia illa et filia s' vera nō vt sibi ea approprient s; vt cōiter dispensēt. 12. q. 1. c. si ergo res ecclesie. et. c. p'cedēti. Est igitur h'c veritas q'd n'c de noualib; nec de recup'atis e' a laycis debet e'ps retinere n' canonicā suā h' est q'ten' p'p'iebat de antiq's p'p'iat et de h' is e'x de censu. ecclesie. h'c hosti. **A**d h' nota q' cui p'cedit pape decimas de terre laborib; q'd est maius p't e' recipere decimas de noualibus q'd est minus. e'x. e. ex p'te. 3. n' acq'sierit eas per p'scriptō nē que est odiosa. e'x. e. cū d'ungat. vel nisi laycus habeat eas p' p'uilegiū. e'x. e. tua. 1. cū tale p'uilegiū sit odiosū. e'x. e. ad h' p' hosti. Et b'n. e'x. e. cū d'ungat. Et i'uno. sup. c. tua. Et religi'osis etiam qui veteres decimas a laycis in aliq'bus p'ochiis habuerūt. in eisde decime noualium non accrescūt. li. 6. e. statuto. s. nec p' eo. n' alia cā rōnabilis subsit vt dicitur ibidem. **E**cū d'ū i'uno. aut sup. c. cū d'ungat causa rōnabilis est p'uilegiū. vel transactō. vel alia simil' vel spūalis p'scriptō in singulis agris noualiū. barto. aut in questionib; dicit q'si d'ere p'scrip'sit ius decimandi v'r. tūc habebit decimas noualium. secus est si p'scrip'sit p' p'tes. **Q**uid de p'diis que nō sūt sita infra terminos alie' ecclesie p'ochialis. sūt tū sita infra t'mos aut at' Respondet b'n. e'x de p'och. c. vlt. q' e'ps potest si vult inde decimas acipe. e'x. e. q'm. quia salte' sūt in p'ochia eius. non est tū extraneū a rōe vt tūc eccie sue p'ochiali d'amas soluat si ita p'suetudo habeat. ar. e'x. e. ad aplice. et. c. in aliq'bus in fi. **Q**uid de insulis. R' dicit b'n. e'x. e. q'm. q' de illa p'uincia sūt cui adherēt et ibi decimas dare et iudicari d'nt. ff. de iudi. insule. **V**tz religiosi possint decimas acipe. R' q' sic. s. illas q' sibi o'sse sūt auctoritate ecclesie alias non. vnde hiero. ad damasū papam. quicūq' habent clerici paup'ū est. Et subdit iō maxie curandū est vt de decimis et obl'atib; qualem voluerint et potuerint cenobijs sustentacione impentāt. Si dicatur q' leuitis debent decime i

veteri lege. ergo sil'r in noua lege debent elias qui successerūt leuitis. non ergo religiosi. **R**e spondetur q' religiosi in ordine leuitico p'p'atē vere em' est leuit a cui ouenit illud q'd dicit d' leuitis dentro. 33. q'dixit p'f' et matri nescio vos et f'f' b' suis ignoro illos et. **S**emināt e' spūa lia et p' se orando et p' alios. s. m'ltros et p'sbros ydoneos i' capellis quoy p'roni sūt istituendos et eis b'nificiū p'petens assignando. **Q**d si nō faciunt possident decimas iniuste. h'c ex alex. d. an. **A**d h' nota q' p'uilegiū concessū aliquib; vt possint pape t'm de decimis noualium quicūq' antea p'p'iebat forte p'uilegiol' p'p'iebat l' ifeu dacōe vel p'scriptōe v'l quocūq; alio modo de decimis veter' p'dioy nō extenditur ad illas decimas quas t'pe date illi' p'uilegiū alij possidebant. s. iure suo tanq'm debitas sibi. li. 6. e'x. e. statuto. Et idē potest dici fm 10. an. si bona fide possidebant s; p'p'ietatē iuris nō habebāt nisi sola bone fidei possessio vires p'uilegiū impediāt. Si aut violenta et male fidei possessio esset p'uilegium impediret fm i'uno. et hosti. qui notant hoc e' de p'uile. dudū. ad hoc. et e'x de resti. spo. g'uis. et de p'scrip. c. vlt. Item p'uilegiū p'dictum extēdit ad decimas noualium habendas t'm in ill' locis in quib; habebāt p'us decimas veter'. Et h' in illa q'ntitate et non vltra in qua p'p'iebat decimas veter' q'm p'uilegiū illud fuit imperatū ita tū q'si t'pe date p'p'iebat decimas veter' totaliter. non p'p'iant decimas noualium v'l medietatē p't d'istinctes et carthusienses qui non alstringunt q'm possint pape vltra medietatē li. 6. e. statuto. s. nec ad alios. et. c. se. **I**nsuper nota q' vbi p' huius p'cessionē decimay a deo g'uant ecclesie p'ochiales q' eay rectores agrue sustentari et omode iura ep'alia exhibere nō p'nt p'uideri debet p'ordinatos locoy q' eis rectori bus t'm relinquāt de p'ueniētib; eay q' exinde cōpetentē sustentacōe habēt et ep'alia iura possint soluere atq; onera sup'portare. li. 6. e. statuto. s. vt aut onera. s. legatoy. m'ldoy sedis aplice. collectoy et sil'ū. **V**tz d'no pape debeat a p'p'ib; exhiberi decime decimay videt q' sic q'm. 15. sicut leuitis p'p'ie dant decimas a p'lo ita e' eis p'p'ie q' sūmo sacerdoti. s. p'onia decimā decimay tribuunt ergo sicut pars p'ma p'cepti est seruanda ita et scda. **R**e dicit quidam q' n' q'z diffiale e'et aggregare decimā decimay p'totā c'stiantiatē. vñ ecclesia ordinauit q' ipe d'ns papa habeat p'p'iam dyocesim cui p'sit immedia te in qua si vult decimas habet. **H**abet e' m'ltaregalia que sibi p'ulerūt impatores. vnde suffident abo habet in domo eius. oīa e' bona ecclesie sūt sua et ex eis accipit q'd placet. vñ non oportuit decimā p'te sibi dare vel taxare. **A**ljs videt q' ipi debent decime decimay si p'eat et ecclesie necessitas hoc requirat alias inferioris et sol uere non tenent. h'c ex alex. d. an. scdm sen: tēdā tenet t'ho. **V**tz layc' decimā licite possit recipere. R' aut laycus sup' h' habet p'uilegiū ro mane sedis ad t'ps vel im'petuū aut non. si n' habet dicunt quidā vt rod. q'si p'cepit a tanto

ex q non extat memoria quiete et pacifice pre
sumendu est p eo qd est in feudu ab antiquo co
cessa. ar. ex de v. sig. sup quibusda. q. p. Et sic
posset intelligi illd ex. e. tua. Scdm vero ho. si
non est vez qz in talibz nullu numeru anoru
laicu defendit. ex de ofue. c. fi. Nec obstat p di
ctus. q. p. quia loquit de tpalibz. Nec obstat qd
dicat aliq iura de decimis ab antiquo scel sis qz
intelligunt de decimis iuste scel sis fm g. of. Et
fm ho. intelliguntur de concessis ante decreta
lem vrbani pape. dicit eni non poterit ab epo
vel abbate scedi et idem intelligit de quolibet in
feriore papa vt in constitucio feudi scel sis p epm
vel abbatem. Itē si epus vel abbas. quā ostēz
forte ray. n viderat cū scripsit hoc esse phibitu
a tpe solij. q. alex. ex. e. phibitu. Si autē pūle
giū h. licet exigit et licet ei solui si i pūlegio
pūmē quia hoc potest dicta sedes pcedere. Sic in
telligit illd ex. e. a nobis. et filia. hoc eni facit n
debet n ex iusta cā vt fauore fidei. puta si sceda
tur alicui pūapi q papiat decimas oim locoꝝ
paganoy hereticoy vel schismaticoy quos potē
subingare et ad vnitatem ecclesie reducere. di.
6. adrian. in synodo. tū ratione talis pūlegi
non debet sibi noua vendicare. ex. e. tua in
fi. **V**ez at in hoc cau pape possit decimas il
lay rez que non sūenerit decimari. Ray. du
bitauit. Sed ho. determinauit q non. quia tale
pūlegiū est odiosu et ideo restringendu. ar. ex.
de spon. inuenis. Sed esset si clerici pape t. ex.
e. cū in tua. quia tunc est fauorabile. et ideo am
pliat. **S**ed obidē s pūdicta quia decime debent
tur ex lege diuina vt dictum est sup. papa autēz
non est sup legem diuinā. ergo videtur q non
possit in pcepto de decimis dispensare. Rūdet ad
h. ho. q sūt aliqua pcepta in quibus non vsa ē
aliqua vtilitas pūata vel tpalis n quis pūmē
tat in pūdiuū alteri vt in furto. et iō talia sū
peccato non pūnt omitti quo ad pcepta affirma
tiua. vel cōmitti quo ad negatiua. Et i his nul
lā potestatem habet papa. Et sic debent intelligi
iura pūdicta. Aliqua vero sūt in quibus vsa ē
aliqua vtilitas pūata siue tpalis in quibus ne
mim pūdiuū parat imo peccatū est n reddan
tur vt in decimis. Et cū tpalitas spectet ad ec
clesiā et ad deū ei vican. vlis papa potest s his
dispensare. disponere. et statuere sic sibi placet
ex de transla. c. 1. 2. 3. et 9. q. 3. cuncta p mūdū.
Et sic sine iniuria alic. pcedere potest laico q de
amas alic. locū papiat vel non soluat. Ricb.
vero in 2. suo rūdet ad pūdictū argumentū di
stinguendo hoc modo. s. q. in quātū p decimam
intelligit aliqua porcio nēcia ad sustentationēz
mistroꝝ dei dare decimam est de iure nate. et sic
papa dispēare n poterit qn hoies teneant dec
imas pare. qz non potest dispensare sup ius na
ture. In qntū at acapit p pte determinata. s. de
ama. fuit de iure dmo qn ad pplm isrl. s. qn
ad alios hōies possessiones tpales est de iure po
situo. Et sic papa dispēare pē. Quia etiā decie
sūt bōa ecclie quoy papa est dispensator pūapa
lis pōt illis de quibus rō exigit vt religiosi et

paupibz decimā dare quā alias tenerē solnere
Sū. vero ex. e. a nobis. dicit q papa non dat
alicui pūlegiū de decimis non dandis vel acci
piendis. s. pcedit decimay ad ministracōz vt inde
sustentacōz sumat et relionū paupibz tribuat
Et sic pcedit monachis. sic etiā posset pcedere
layas. Vel licet papa dispensare possit q ius
nafale remittendo alicui decimas spālit. Non
enī pē facere constitucōz p quā tollat pceptū cōlē
quia ius nafale pmanet immutabile. di. q. in
pū. Et hoc est vez qntū ad sui totalitatē. hē
bū. v. sup. **O**biat insup oīra hoc qd dicitū ē
in pmo membro solonis pmi sse. quia sup iō
qd. 16. si peccauerit in te frater tuus. et dicit
glo. peccat qui fratrē suū peccantē videt et tēz
sicut qui peccatū nō indulget. si ergo laya pā
piendo decimas peccant mortalit. peccat gñal
ecclia tacendo et n repetēdo nec arcēdo. s. h. dicit
est incōueniēs. g. laya decimas retinēdo ex cō
suetudine nō peccant. Si dicat q ecclesia ppe
scandalū tacet. timet ei ne si decimas a militibz
exigēt scandalū ecclesie pueniret. Contra sic di
cit auctas. veritas iusticie non est ppe scanda
lū dimittenda sic nec veritas vite vl docēne.
si ergo de veritate iusticie est q detētores rerū ec
clesiasticay p censurā ecclesiasticā res illas red
de cogant. vidē q ecclesia nō obstat aliquo tē
neē cogere laycos ad restituēdū decimay et si n
facit peccat. cū ergo hoc non faciat non est q
veritatē iusticie q laya possideant decimas. **R**e
qz veritas iusticie non debet dimitti vl differri
ppe scandalū pūulare. s. ppter scandalū gene
rale quo. s. gñare sasma vel piclm generale
In talibz enī dicit aug. h. solū bene agit vnde
et vica hoim vniuersalis corrigat. In gñali vō
scandalo non sequit correctō delinquēdū l alio
rū. Ideo decimay repetitō suspendenda ē. ppe sca
dalū gñale qd sequit si decimas a militibz eccle
sia p censurā ecclesiasticā exigeret. vnde aug.
ad boifaciū vbi p graues dissensionū saturas
non h. aut illi. hōis est piclm s. latet strages
plimoy. detrahendum est aliquid seneritati. vt
maioribz malis sincera caritas subueniat. di.
40. vt ostiuerit ad fi. Et ideo ecclesia salubritē
et meritorie decimas que detinētur a laicis re
petere cessat. hē. de alex. de an. **A**d h. nota q
pūlegiū laico scellū de decimis papiendis in
casibz plibz expirat. pmo si talis pnceps abu
rat pūlegio. s. eccliam impugnando. 11. q. 3.
pūlegiū et ar. ex de doñ. c. fi. Scdo si nō faciat
p posse illd ppe qd pūlegiū ē scellū. ex de doñ.
cū dilectus. Tercio si sciēt venerit oīra pūle
giū. s. sustinendo q ecclesia ad quā spectat pē
piat p. 30. ānos dōimā laico scellā. ex d. pūl.
si de terra. Quarto si p illd pūlegiū ledatur e
normit ius psonale. ex. e. suggestū. Quinto si
pūlegio expsse renūciauerit. ex. de regla. statui
m. et. A. q. 1. qm piculosū. Sexto si autoritate
epi ius suū alicui ecclesie vl loco religioso cedit
ex de his que fi. a pla. cū aplica. Septio si ali
quod enorme omisit oīra ecclesiā a qua feudū
tenebat vel occidendo vel mutilando p se vl per

aliū rectorē vñ clericū suū. ex de penis i q̄bōdā.
De hoc etiā potes quosdam alios casus collige:
gere infra hō eodē ti. in fi. 6. articuli. **Q**uid si
laicus detineat decimā alicui⁹ ecclesie ab aliquo
in feudū et etiā alij ecclesie velit conferre. **R**ñ det
hostē q̄ p̄mo monend⁹ est vt restituat p̄prie ec
clesie quod si nolit tolerari p̄ q̄ det alij ecclesie
cū cōsensu ep̄i. nec ad hō requirit⁹ cōsens⁹ capitu
li. ex de his que fi. a pla. sine cōsensu capituli. cū
aplica. §. quia vero. et. §. vñ. **S**ed si detinet eam
iniuste monend⁹ est et cogend⁹ vt eam restitu
at ecclesie p̄prie. ex de rebz et. nō ali. c. 1. vbi tñ
timef de sc̄dalo tolerari pōt q̄ det alij ecclesie.
ar. in d. c. cū aplica. de hoc habet ex. e. interdic
mus. in glo. **Q**uid si p̄mittat predicta
monitō nūquid tenebit alienatō. **C**redit rod. q̄
sic. licet malefaciat ep̄us qui p̄mittit eam.
Quid si laicus decimā dare vellet ep̄o cōsentie
te capitulo suo. **R**ñ recurri debet ad archiep̄m.
ex de iurepatro. null⁹. quia auctas ep̄i requirit⁹
et ip̄e nō pōt esse autor in propria causa. ex
de censu. phitem⁹. **E**t archiep̄s inducat militez
vt eccleie prochiai dēciāz p̄dat. salua canoica ep̄i
q̄si nō possit ad hō induci. sed omnino vult to
tum ep̄scopo dare potest hō auctoritate arep̄i fa
cere. ex de his q̄ fi. a pla. cū aplica. **S**i autēz for
ma hec non seruet n̄ uidetur valere quod agit
ex de rescrip. cum dilecta. in fi. hec hostē. **S**i
cui soluent decimas p̄sonales reges et p̄ncipes.
Rñ secūdū inoē. ex de maio. om̄s. soluet ep̄o i
cui⁹ diocesi hñt domiciū p̄ncipale. **E**t si in du
ab⁹ diocēsi bus p̄ncipaliter habitēt illi duo mē
se diuident. **Q**uid est de decima venatōis et pi
scatōis. **R**ñ fm innoē. ex. e. nō est i potestate.
talis decima est p̄sōalis. q̄ p̄ueit ex opere hoīs
vnde dari debet ecclesie vbi p̄ annū percipiunt
sacra. **E**t hoc est verum si q̄s libere piscatur et
venatur. quia si daretur p̄ciū inde vel pars. vñ
q̄ de illo p̄ciō l̄ p̄te dari debent decie eccleie bap̄is
malī quia tñc non ex ministerio homīs sed ex
aqua et terra p̄ueiunt. **I**tē uidet q̄ si q̄s capiat
p̄sces in mari et portet in stagnū t̄ ibi vñāt
aliquot diebz decimas debeat inde habere ecclesia
in cui⁹ prochia est stagnū. **I**dem uidet de bestiis
reclusis. ar. ex. e. cū nō ab hoste. **A**lij autē di
cūt q̄ si decime p̄sōales t̄ debēt dari ecclesie vbi
papiūt sacra. **I**tē si arborem exsā de silua
portet quis ad aliquē portū vt ibi vēdat eam
nō debet soluere n̄ decimā ei⁹ quod valebat i sil
ua. vel meli⁹ deductis expensis factis in dedu
cendo decimā soluet. hō oīa inoē. **D**icit etiā
ex. e. omissū. q̄ si pascua vendunt decima p̄ci
debet solui ecclesie prochiai. **S**i autē dñs fundi
patiat⁹ ḡtis ibi bestias pasā cū herba trāseat cū
onere suo. s. decime dñs bestiay decimā valoris
tot⁹ herbe dare debet. ff. de vsufruct. **V**trum
decime p̄scribi possit. **R**ñ q̄ sic ab aliq̄bz. ab ali
quibus autē nō. **L**aici enī nō pñt eas p̄scribere
re. ex de p̄scrip. causam. **Q**ui nec se quo minus
satisfaciāt aliqua cōsuetudinē pñt defendere. vt
uidebit infra. **C**leric⁹ autē si prochia habeat pōt
etiā p̄scribere et sic prochia contra parrochia

extra de p̄scrip. de quarta. **N**ota tamen secūdū
innoē. q̄ qui petit decimas in alia prochia rōne
p̄sēp̄onis debet p̄scribi p̄cōnē de singulis fundis
p̄ se p̄bare. q̄ p̄bacō de vicinis non p̄bare de
alijs. **R**eligiosi vero non hñtes prochias non
pñt eas p̄scribere quia nec possidere. 16. q. 1. pla
cuit. imo tenent soluiere nisi sint p̄ilegiati vt
dicef infra. ex. e. nup. in glo. t̄ r̄da. vbi satis d
hoc. **R**ectores tamen prochiaz eas p̄scribūt.
ex. e. cū contingat. q̄ tamen timeatur ne causā
a laicis habuerit p̄bare titulū debet. **S**ic intelli
gi p̄ illud ex. e. dilecti. ar. ex. e. interdicimus. t̄
c. nup. in glo. vbi satis de hoc. **I**dem est si laicus
teneat rem eccleie. ex de p̄ba. licet. **S**ed prochia
secularis contra prochiai secularē non hñ
necesse titulū ostendere. **S**ic intelligi p̄ illud ex
de p̄scrip. vigilanti. **S**ed nūquid ecclesia vnus
ep̄at⁹ p̄ p̄scribere decimas alter⁹ ep̄at⁹. **R**ñ vt ha
bet ex. e. cū sint hoīes. hoc difficile nimis videt
si fm glo. nō est impossibile quia q̄s vix sit tam
fit. ff. de iudi. vix certis. **N**am decime que sic
infra limites alter⁹ ep̄atus nec adherent limi
tibus bene pñt p̄scribi dūmodo habuerint ti
tulū ex quo habeāt causā p̄scribēdi. ex. e. dudū
et de p̄scrip. ad aures. que sic intelligit. **S**ed dec
me in limite posite t̄ adherētes limiti non pñt
p̄scribi. quia p̄sequēs et limes p̄scribi possit
q̄s non p̄ fieri. ne fines ep̄atū confundant vt
dicf in c. cū sint hoīes. **E**t sic p̄scribē in ep̄atu
alio decimas est difficile quo ad aliquas et ipos
sibile quo ad aliquas. **E**t idē inno. sup. c. cū sic
homīes. notat etiā ex de pro. sup. eo. q̄ sicut ep̄i
scopatū l̄mites n̄ pñt p̄scribi. ita nec prochi
ay p̄culariū. licet quidam aliter intellexerint.
Et idē vult bñ. ibidē. **Q**uid si arep̄s aliquā
decimā sp̄ retinuit. **R**ñ fm hostē. ip̄e p̄scribit dē
subditum. licet non habeat titulū cū suam intē
cōnem fundet de iure cōi vt p̄bat ex de excep. cū
venerabilis. §. fi. **N**am et subditus p̄scribere
cōtra eū habita p̄firmacōe a sede aplica. extra d
decimis. qm̄ in fine. **Q**ua actōe clericis pe
tat decimas a laico. **R**ñ fm hostē. si petat ius p̄
apiendi decimā petat actōe cōfessoria. vt p̄t. ff.
de vsufruct. petā. l. vñ frui. §. vñ. **S**i vero petat
fructū sepatū petat actōne iuris fm quosdam
ar. ex de cōsuetudine. ex l̄ris. **S**ed t̄ petere potest
condicōne ex lege dñi. ex. e. tua. 1. **E**t ille qui
teneat ad decimam cogi potest per censuram eccle
siasticam soluere ip̄as. extra e. cum non sint in
homīe. t̄ c. tua nobis. vbi etiā in p̄ma glo.
ponit questio illa. **V**trū in decimis possit inter
uenire cōpōsicō siue cōuencō require infra i 6.
articulo.

Item. iij.

Arca 2⁹ articuli qui est de quibz rebz decie
dari debent. **S**ciendū q̄ debēt dari de blado
et legumibus tam magnis qm̄ p̄uis et de pa
scuis. de pensionibz domoz. de puenibz molen
dimoz etiā ad ventū. de piscacōibz. venacōibz.
fictis. siue censibz. l̄ fuicijs. feno. lana. apibus.
furnis. balneis. fullonijs. argētfocis. lapid
imis. metallis. fructibz arborum. pecoribz.
ouis. oris. negotatione. araficio. milita.

Et gñaliter de oī lucro lictō. ex. e. ex multipli-
ci. et qñuo. c. se. et. c. canonicorū. cū duobz se.
is. q. 1. dāme. 7. 2. q. 1. qñq. oēs diuīe. Et eē
de tpe oz. de ple. di. 4. qñq. dñe. **Q**uid si
in eod agro et eodem āno spargant semia diuer-
sa. nūquid de oībz fructibz dāda est decima. **R**e-
s. q. sic. ut patz ex. e. ex pte. 2. **N**ūquid heres d
hereditate. legatari⁹ de legato. donatari⁹ de do-
nato. decimas solue debet. **R**es. q. nō debet bñ. ex. e. pa-
storals in glo. dicens q legatarius heres de here-
ditate non debet decimam dare quia est sibi de-
bita iure nature. vnde est dñs eē viuente patre
insti. de here. quali. 7. di. 5. si sui quidē. Et sola
administratō deficiat sibi. ff. de libe. 7. posthu. l. suis
De here. vero ex. e. dicit quidam q debet deci-
mam dare. quia totū est ei lucy. Et idem dicit
de legatario et donatario. Alij vero dicūt 7 me-
lius q de immobilibz null⁹ de pñctis tenet de
amam dare. quia res ad quēlibz possessorē tran-
sit cū suo onē. ut pz ex. e. cū nō sit. hē in glo. p-
dicta. de alijs vero tenet. **N**ūquid doctor de
collecta. aduocat⁹ de aduocatōe. mercenari⁹ de
mercede tenet dare decimas. **R**es. q. nō debet bñ. ibi dō q
sic. 6. q. 4. dāme. imo de oī artificio. et hī dō sen-
te ibi bar. brix. **N**ūquid tenet q dare deci-
mam de illūce acqñtis. **R**e. dāme pñales idē
stimate debent solui a quocūqz possidente pñia
nō tñ iusto s; violenti vel clādestino. non tñ
caethlico. s; eē iudeo. heretico vel pagano. ut in
fra dicit. sic et in tributo stringit. C. sine censu
l. reliq. l. 1. **N**ec in hui⁹i delictū indulget. ex.
de indi. intellexim⁹. In tpalibus aē si tenet q
ad restituēd decima non debet dari nec recipi.
Vnde non dat de his que pueniunt ex iniusto
bello. de quo loquit. 23. q. 1. militare. et ex de iure
iurā. sicut. **S**ec⁹ est si iustum essz. 23. q. 4. miles
dicat. Non dat eē de his q pueniūt ex venatōe
phibita. furto. rapina. usura. symō. iniusto
etiā pedagio vel salinario. l. ludo. iniusta tal-
lia vel alia exactōe. iniusta sñia. falso testamē-
to. **N**ec de his que index extorquet p sñsionē
hē ho. Si vero non tenet quis ad restitutionē
ut in meretricio vel histronatu. scōm bñ. ex.
e. ex transmissa debet decimam dare. 18. q. 4. nō
sane. pñbiter tñ non debet a meretrice recipere
ne videat impunitatem ei pñtare. ar. di. 90. ob-
latōes. et. 1. q. 2. miror. **H**o. vero distinguit q
et si non tenet ad restitutionē. puenit tñ q
stus ex peccato notorio ut ex meretricio publico
non debet ecclesia acipe ne peccatum videtur
approbare. **S**ecus est si occultum esset licz pñat⁹
hoc sciret. ar. 23. q. 4. xpiana. et ex. de symo. sic
nobis. **C**onsuluit tñ illi tali q inde elāz faciat
ut deus eam ouertat. **R**ay. aut dicit q ecclesia
non debet recipere qñdiu ille est in scelere. postqz
vero pñiaz accepit ecclesia potest decimas acipe-
re. ar. di. 40. ferrum. Et idem dicit alex. d. an.
in 3. sūme sue. et tho. et inno. ex. e. ex trāsmis-
sa 7c. **U**tz dāme pñales sint sub pñcepto
Re. cum pñceptum de decimis sit affirmatiū
obligat semper sed non ad semper. vnde scōm
decretalem inno. tercij ex. e. in aliquibus hoies

tenent solvere decimas tam pñales qñ pñia-
les vbi sñuetudo esset. Et etiam vbi sñuetudo
nō esset si mīster. s. pñbiter a quo recipiūt sacra
indigeret et pñter hī peteret. **S**ūt eī aliqñitates
in insulis maris que carent pñijs in quibus si
non darent pñales dāme mīstri dei cogerentur
mendicare et min⁹ dñis vacare. **S**i obi-
cē quia in lege dñi non vident pñpi dāme nō
de pñijs et arboribz et armentis ut patet leuit.
vlē. **A**d hī dicendū q et si i nō pñpiant dāme p-
sonales alibi tamē pñpiunt. s. exo. 22. vbi vl-
timo di. dāmas 7 pñidas nō tardabis offerre
et ecē. 34. sanctifica decimas tuas 7 postea da al-
tissimo sñm donatū eius. **S**i ergo dono dei possi-
dent oīa que iusto negotio vel arte sñrunt de il-
lis dāme debent dari. hē ex alex. de an. **V**t eē
potest dici q rō spālis fuit sñm pñitionē illius
populi quare non fuit datum in lege veteri p-
ceptū de decimis pñonibus. s. quia oēs alie tri-
bus possessiones certas habebant de quibz suffi-
cēter leuitis pñuidere poterāt. **N**ec etiam inter
dicebat ipis leuitis qñ de opibz honestis lucra-
rent sic et alij iudei. **S**i popul⁹ noue legis est
vbiqz p mūdū diffus⁹ 7 plimi nō habent pos-
sessiones s; de negocijs aliquibus viuunt q ni-
chil a d subsidīū mīstroz dei sñferūt si de suis ne-
gocijs dāmas nō soluerent. **Q**uistis aē noue le-
gis ard⁹ interdū ne se ingerant negocijs lucra-
tiuis. sñm illō. 1. thm. 2. nemo militās deo ipli-
cat se negocijs secularibz. **N**ū in noua lege te-
nent hoies solvere dāmas pñonales sñm sñuetu-
dinē pñie et indigentā mīstroz ecē. **V**n dicit
aug⁹. ut habet. 16. q. 1. c. 10. de militia. de nego-
cio. dāntificio decimas reddere. hē d. tho. **U**tz
minute dāme sint sub pñcepto. **R**e. dāme tpe
gñe sint sub pñcepto cum exigunt ab ecclesia sñm
approbatā sñuetudinem vel sñm ecclesie sñstitu-
tionē. ex. e. puenit. et. c. i. aliquibz. **I**n sñlio vō
sūt cū nō petunt nec ex sñuetudine habet nec
ab vli ecclesia pñpiē q dent. et hī est tenendū
gñaliter qñ ad decimas minutas sñm alex. de
an. **T**ho. eē dicit q hoies non tenent de hui⁹i
minutis dāmas dare nō forte sñm sñuetudine
patne. et puenit eē eo qñ. **N**ā et honestati mī-
nistroz dei non sñgruit ut sint diligētes in re-
qñendo etiam minima. hoc eī vidū sputat ut
patet p phm. 8. et hi. et iō lex vet⁹ non dēmi-
uit q dāme dent de hui⁹i minutis. s; hoc relin-
quit arbitrio dare volentū. quia minima qua
si non sputant. vnde phī sei quasi ascribentes
sibi pñfectā legis iusticiā soluebant dāmas eē
de minutis nec de hoc a dño replendunt s; de hī
q pñcepta maiora. i. spñalia sñtemebant. mag⁹
aut eos de hoc esse cōmēdabiles oñdit dicens.
1. 23. dēmatīs mentam 7 anetum 7c. 7 pñca
hoc optuit facere et illa nō omittēre. quod tñ re-
ferri debet ad tpe legis in quo cristus loquebat.
ut dicit cris⁹. **V**el potest dici q illud quod d-
oportuit sonat in conuenientiam nō in debitū
vnde oportuit. id est. conueniens fuit. **H**ec de
thoma.

Quia 4° articulu qui est . quales . qualiter
quado . et ubi decime debent dari . querunt
pla . s . qles decime debent dari de aialib . **R**ec
cogunt solui meliora nec solui debent detiora .
si sic trāseūt sub vga pastoris qd decimū fuerit
sāctificabit dño . vt dī leuic . vlt . qz absurdū est
offerre deo qd dedignat homo vt dī dī dī .
14 . c . fi . sufficiat ergo qd dant mediocria . ar . 10 . q .
2 . h . us . hēc ho . gōf . et inno . e . x . e . pastoralis .
Qualiter decime sūt dande . **R**ec fine aliqua dī
minutione . et antequam sumptus . tributū . cē
sus vel parciarij portio deducant de pōalibus
et etiam d mixtis nō causa meramoni opatī
e . x . e . cū homines . et . c . tua nobis . **D**e persona
libus vero cuiusmodi sūt illa que pueniunt
ex negotiatioe l' artificio distinguendū est . quia
aut pueniūt ex pecunia determinata aut inde
mīata . si pmo modo vt cū qd hīs cētū libras
debet p decima . 10 . libras . et de remanentibz sibi
emit molendinū l' aliqd aliud . tūc aut erit id
causa lucri et negotiatiois . s . vt illd vendat . et
sic deducunt expense facte ab eo in molendino
residendo et pseruando . non aut expense facte
p fructibz molendini . pcurandis et hūdis pu
ta i asinis portatibz ad molendinū bladū . Aut
emit cā remendi . quia . s . vult pape fructus
eius . et tūc eē non deducet expensas quas fecit
p fructibus querēdis . **S**i vero pueniūt ex pecu
nia non determinata sic nō deducunt expense .
e . x . e . pastoralis . in tex . et glo . pma . **E**t fm ho .
et etiā glo . ibid . 14 . hoc est spāle in decima . cum
alias iste fructus intelligat qui supēst deductis
expensis . ff . de pē . l . x . re . si a dño . **R**ec aut huius
spālitatis est tributū . 16 . q . 1 . decime sūt tēbuta .
Et tributum soluit non deductis expensis . e . x .
e . tua nos . s . vey . et . s . et cum de cūctis s . gōf .
et ray . **A**lia rō est fm ho . et fm glo . illi . c . pa
storalis . **A** . quia si pstas etiā expensas . de l' tra
deo opante tibi cum vsura maxima reddūt eas
e . x . e . nō est in potestate . cū ergo opatio dī sit pō
osior tua pecunia dimidiā posset exigere . **N**ō
ergo oqueri debes de decimis . **I**n artificio autem
supstus deduci debent quia ibi manus hoīs oī
nue laborat . **E**t silr in negotiatioe ne pecu
nia decime itey . **S**ed expense etiā facte i reflecti
one siue tuitioe rei nō deducunt qz ille expense
remanēt in pñonio . **N**ū tunc intelligunt esse d
dime pōiales . vt patet in . c . pastoralis . ad fi . in
tex . et glo . **S**i tñ aliquid emeret vt venderet et
fierent aliqui supstus vt illd pseruaret illi supē
bene deducerent . vt in glo . 16 . c . eiusdem habet .
Sed nūquid deduci debent expense d lucro ad
uocatiois . **R**ec quidam dicunt qd sic maxime cū
talia lucū vix alū sufficiat ad expensas . **R**ec . ve
ro credit qd non . sic nec locans suas opas dedu
cit expensas . **V**ey semen debeat pūs deduci
qm decima solui . **R**ec qd non . sic nec in tributo
deducit semen . e . x . e . tua nobis . **Q**uā debet de
cima dari . s . vey pūs qm soluat colligenti et tri
butanti . **R**ec satis dīd potest fm ho . qd in hoc de
bet pseruato seruati ar . e . x . de sepul . certificari .
Si tamen colligentes et tributantes sibi pūs ve

lint satisfieri debet . **D**ebent tñ et ipsi decimam
dare d salario suo . ar . e . x . e . tua nobis . et . c . d cū
cas . **D**e rigore aut iuris statim fructibus colle
ctis decime debent solui anteqm aliquid inde det
alicui . e . x . e . hoīs . ibi statim fructibus collectis
Et fm glo . qm dī et competentius solui pos
sūt quia peccatum est tardius dare . 16 . q . 1 . dec
me . quia qui non facit statim intelligit esse in
mora . vñ periculū decime spectat ad eū . e . x . d cō
modato . c . vno . **S**ed quid si tūc pbit reape
nolit tūc non est periculū eius . ff . de soluē . qd de
cem . **S**ed cū postea pbit voluerit eam reape
retūc rusticus in mora incipit esse . ff . quoy le
gatoz . l . 2 . § . vl . hēc i glo . pōca . **P**ersonales at
decime dari debent in fi . āni . quia veli est ecclie
totū sil' reape . ar . de pig . ex litent . **E**t fm bar
brix . 16 . q . 1 . reuertim . id dicendū est de caseo et
lacte . **S**i qd tñ velit ante annū dare non videt
qd possit renuere . quia h non est expstū in iure
fm ho . et inno . e . x . e . pastoralis . arca fi . **D**icē
aut pe . de s . ap . qd veneti soluit in morte decias
oīm mobiliū . et h i deo quia alias decimas non
soluit . **V**bi debet decima dari . **R**ec fm ho . q
suetudo potest in hoc seruari . tamen de rigore
iuris debet ad ecclesiam deferri . t h in mī mal .
3 . **I**nferte omnem decimam in horreū me . **I**dem
dī . 2 . pal . 23 . et . 16 . q . 1 . decimas . h em seruāt d
tributo et ānona . **S**i non distet multum ille
q dī . c . de ānonis . t tbut . oīs oīno . **E**t h mto
mag suari dī decimis q sūt spūalia tbuta . e . x .
e . tua nobis .

Articuli vij.

Quia 6° articulu qui est . s . a quibz decime
debent solui querunt pla . p . vey oēs laid
teneant decimas dare . **R**ec qd sic et hoc siue sine
diuites siue paupes . et h in signum vltis dñi .
sic oēs debent dare censum cesari . **V**nde grego
papa . 16 . q . 6 . decimas . opent decimas ab oī ppo
acape . **T**enent in quā oēs nō sint exēpti spāli pri
uilegio pape qui potest tale pūilegiū dare vt ha
bitū est sup . **S**ed d decime sūt tributa egētū
aīaz vt dīc aug . ergo si quis sit ita paup qd il
lud qd habet non sufficiat sibi t filijs suis . pre
sbiter vero su supabūdet videt qd hūdi paup
ris poti debeat esse decima qm pbiteri . **R**ec qd
in pōicto cāū paup teneat decimā pbitero dare
et pbit dīz eā vt redonāā recipere qd ipse tenetur
paupes de sua supabūdacia sustentare . hēc alex
de an . **V**ey clerici teneant decimas dare . **R**ec
qd non . s . de dote ecclesiay . 16 . q . 1 . questi . si d p
dijs pñonialibus et alijs ex euentu licito acqū
tis tenent illi ecclesie decimam dare cui debebat
atēqm ad eos possessio pueniret . vt patet e . x . e .
siqz clericus . l . laicus . t hoc siue sint clerici cōi
ter viuentes siue alij vt dī e . x . e . nouū . **N**ec ob
stat qd dī . 16 . q . 1 . decimas . s . qd clerici cōi viue
tes non tenent decimas dare . et h est vey de do
te ecclesie vt dictū est . de qua illd . c . nouū scdm
glo . intelligit quātū ad cā pñi . t de patrimoia
libus quātū ad finem . **E**t intellige etiā p glo .
ibidez qd debent soluere de pōijs pñis siue illa
sint in ppa pñochia ipoy clericoy siue in alia . po
test etiam intelligi finis . d . c . fm glo . ibidem de

de pmi. qui spūalia recipiūt ab alijs clericis. ex
de de. pmi. dinerlis. Et sic etiā intelligūt quidam
illō. 16. q. 1. si qd laicus. ho. vero intelligit illō
c. nouū. q. clerici de pmijs bonis tenēt dare deci
mas supioribus qbus subsūt. non aē equali
bus cum ab eis non recipiāt ecclāstica sacra.
nec eis subsūt. ar. ex. e. c. 1. in pñ. Vel scdm
ray. si defuit illi ecclie cui debent ille decime n
tenent. alias tenerent. sic potest intelligi illō. c.
nouū. **V**erū religiosi teneant decimas soluē
Re. asserdentes. hospitalarij hierosolimitai. et
templarij. nō tenent dare decimas p laboribus
quos excolūt manibz siue supioribus pmijs et de
possessionibz ante gālū gñale latanēse acqstas
De his vero que post gālū eis gratis collata
sūt vel p monasterijs de nouo fūdandis eme
rūt tenent decimas dare cē si eas pmijs maibz
vel supioribus excolūt illis ecclijs quibus ratione
pōictorū soluēbant pūqū puenirēt ad eos. n
cū eisdem ecclēsijs aliter duxerint componendū.
vel si sup hoc specialī inre vel pūlegio sint mu
niti. aliter enī qm p monasterijs nouiter fū
ditis non liceret eis emere possessiones tales.
scz de quibus decime ecclēsijs debent. possent tñ
eas recipere si gratis eis darent. ex. e. nup abba
tes. et li. 6. e. statuto. c. ceterz. Alij vero religio
si sūt exempti ne teneant decimas dare de noua
libus q pmijs manibz excolūt nec de ortis et
nutrimentis aīaliū. i. de feno quos aīalia nu
trunt. de oibz vero alijs possessionibz suis tenent
si sup hoc sint spālū pūlegio pape vel pscriptōe
muniti. ex. e. ex pre tua. Et sic hodie tenendū ē de
monas nigris et canonicis regularibz et alijs
religiosis vuentibz i cōi qdō dicit. 16. q. 1. de
anias. et i alijs iuribz atqz. Ray. tñ nō q cē
monaci nigr decimas soluē debēt qm pūm nō
hūt. Si enī hūt decimas recipiāt ex. e. dilecti
suggellum. Et idem sentit innoē. ibidem. Sed
gof. et ho. hoc repbant p eo q nichilomin⁹ te
nent dare decimas clericis secularibus vel etiam
alijs religiosis si infra limites prochie sue pōia
possident n pūlegio vel pscriptōe legitima sine
munici. ex. e. ex pre. i. a nobis. et de psci. veni
ens. **S**ed que sūt noualia a quibus oēs reli
giosi sūt exempti. Re. fm bñ. ex. e. omīssū. illa sē
de quibus non est memoria q fuerūt culta. ex
de v. sig. quid p nouale. et que pūis erant qua
si munita. vt mōrāna. paludes. et silia. vñ pro
chialis ecclēsia nichil inde papiebat vñ ita mo
dici q sine lesione illō amittebat. hec bñ. et f.
qd dē ex. de pmi. c. fi. terra que semel fuit noua
le spū erit nouale qm ad h q de ea decime n den
t. fm tñ wilb. si nouale a psonis religiosis ad
alios transierit q cē sili pūlegio gaudēt. noua
le esse desinit. ex. de pmi. c. fi. Et idem est si ad
pmos redierit. Item pūilegiū d noualibz itel
ligit de noualibus terre pprie non aliene que o
duat. sec⁹ est si in emphiteosim vel in vsufu
cū habere. Item si non est qui viderit locū ali
quem fuisse cultum appareant tñ aliqua signa
vt antiqua edificia vel loc⁹ est vian⁹ alicui ca
stro destructo. debet quo ad pstationem decimaz

haberi p culto. ff. de v. sig. agri. hec willb.
Verū lepsi teneant decimas dare. Re. q sic pter
qm de ortis et nutrimentis aīaliū. ex. de ecclē.
edifi. cū dicat qd rod. intelligit tantum de reli
giosis lepsi vuentibz in cōi. vñ fm eum si le
posus vinat solitari⁹ in domo sua maxime di
ues n gaudebit pūilegio. **V**erū infideles i
ter xpianos degentes teneantur decimam dare
Re. q sic. f. pōiales. has enī tenet soluere quili
bet ad quem pōiū pueit. quia res cū onere suo
trāsit. ex. e. d. terris. cū n sit ad si. non aut per
sonales quia non sūt de ecclēsia vt dī ibidem i
glo. hoc ē dīct innoē. sup. c. de terris. et ho. ti.
de procl. **S**ed pone q iudei prochiā aliquā
occupent emendo pōia et domos que solebant
a prochiāis inhabitari nūquid ecclēsia petē po
terit a iudeis quidquid soluere pfuenerāt xpī aī
Re. vt dīctū est petere poterit oēs decimas pōia
les et quidquid pape solebat rōne pōiorū et hoc
fm oēs. Oblatōes etiam et decimas psonales pe
tere potest fm ray. ti. de iudeis. ar. ad li. ex. d in
deis. et si iudeos. et de vsuf. qm to. hoc ē concedit
bar. brix. de decimis psonalibus. 16. q. 1. dāme
hoc tñ plerqz doc. pcedere nolūt. **V**erū reapī
entes possessiones ad fiscum teneant decimas da
re. Re. q sic. Et etiam dantes ad fiscum tenent
ex. e. a nobis. et tua nobis. c. et cum de cūctis.
Esti reapiens priusqū det decimam soluat pē
sionē dñs tenet quia res cum oñe suo transiit.
ex. e. cum non sit. Nec etiam pactū tuere pos
sessorē vel pductorē. ex. de pactis. plerqz. Si ve
ro post decime solutionē soluat pensionē dñs n
tenet qz in decimatione diminiuit ei p rata. et h
est vez cū dñs prem aliquotā et incertā fructu
um vel terciā vel qrtam vel medietatē pcepit.
Si vero certā prem vt tñ duos vel tres corbes
colon⁹ dño reddat. quēcūqz colon⁹ ipe papit
tūc dñs tenet de illis decimam dare. quia ps il
la non est decimata nec diminuta. licet ab acer
uo decimato descēdat. ex. e. tua nobis. in glo.
qrea. **S**i cui debet dari decima de corbibus illis.
Re. satis dīct potest vt dī ibid q cum sit pōial
dari dī illi ecclie i cō territorio pōia sē sita liz de
scenderit ab aceruo decimato. sic si quis conet ali
cui corbem vnum decimatū ille tñ tenet ibidem
decimaz soluere qui ex lucro habet. colon⁹ autēz
qui corbes alios soluit tantomin⁹ potest soluē
prochiali ecclēsie de toto aceruo. vt videt. ar. ex.
e. cum sit. et h videt equis. li. bñ. **Q**uid si ille
q tenet ad decimam aceruū indecimatū alienz
nūquid ecclēsia decimam ab emptore potit ven
dicare. Re. q sic quia transiit ad euz aceru⁹ cūz
onere decime. ex. e. cūz n sit. et si ab eo habuit n
petat a venditore. hēi n patit bona fides. vt iō
bis exigat. ff. de re. iur. bona fides. qd si petierit
et non habuerit ab emptore. quia scēnter est i
non soluendo redibit oīra venditorē. vt pa
ter. C. si tutor vñ curator. in aut. Nec tenet ei
suam actionem soluendi cedere contra emptorē
qua enī fronte petet h quem nequicia sua dā
nat. ff. de administratione tu. l. si plēs. Et idēz
est de emptore male fidei. Secus est si bona fide

emat. *hec* *gof*. **S**ed quid si pcurator mentis
dedit intelligere venditori qd aceruus erat deci
mat. *Re* ad huc n cedet ei actio quia recepit p
cu rei. ff. d. usufru. quia q pdo. *hec* *ho*. **Q**uid
si emptor soluit nūquid venditor ei tenet. *Re*
si emptor bone fidei fuit et decima soluerit ven
ditor ei tenet. si aut male fidei non tenet. n h
expsse dictū vel cautum fuerit. uterqz tñ debet a
gere pñam de dolo et quasi furto. quia contre
ctauerunt decimam inuito dño. In foro tñ pei
tentiali tutum est qsi emptor decimam soluat
venditor sibi reddat n forte i cau. s. si emptor
non inueniat deceptus in re. quia ad hoc bene
valet pñ. *hec* *alex* de an. et ray. **Q**uid si q
violenter occupet damam nūquid ille cui occu
pat tenet. *Re* talis aut tradit decimam ppter
metum et tunc non excusat a restitutione. licet
metus attenuet pñam iniungendam. *ex*. e. q
metus sacris. Aut violenter fuit depozata. et
tūc si erat in mora puta quia si requisit p ec
clesiam agruo tpe dare noluit tenet ad totam
decimam acerui soluendam ecclesie. ecclia tñ da
bit suā actōz d violentū. *ex* de deposito. bona fi
des. Est at tpe agruū ex quo ventilatum ē gra
mū. Nam et ante sepationem residet penes ec
clesiam dñū. 16. q. 1. moderamine. t. c. de ame
fm ray. qd non approbat ho. quia hoc nō ple
ne pbāt illa capitula. vey est tñ q statim col
lectis fructibus decime debent solui. vt patet in
d. c. de ame. et *ex*. e. cum hoies. Si vero nō erat i
mora quia nec audebat tangere fructū donc ve
nisset decimar non tenet de violentia. ar. ff.
comodati ad eos. Agat ergo ecclesia opra pcedo
nem. Et. ff. loca. et gduc. l. si. quimo f. ray.
et si ppter morā ecclesie damnu euenit quia tñc
quidquid portat cedit in dñū ecclesie admin
vsqz ad supplementum decime. Sup q di. rod.
qsi pl vel tñ appoztatū est qñ valz decima to
tam decimam pōit. si vero min illō cedet i dñ
nū ecclesie. si ecclesia nolebat rustico dare licē
ciā reponēdi fructū tenet restituere totū dñū.
Aliqui vero distinguūt qsi ecclesia erat in mo
ra aut ppter moram illā amisit rusticū suū. ā
non. si non s; quia sic euenit ecclesia tñ de re
siduo decimam pāpriet. si sic decima totaliter ce
det in piculū ecclesie quia ecclesia non debet luē
cum damnis alioz petere. *hec* *alex*. de an. **S**ilr
distinguenō est si ppter tempestatē vel pluuiam
vel aliū casū fortuitū aceruus sit corruptus vel
amissus. vt patet. ff. loca. et gduc. ex gducto.
Sed forte rusticū in mora censet esse. quia non
intulit cū potuit in ozreū ecclesie de quo dic vt
sup. q. vbi debet decima dari. Et hoc est tenendū
p regula. s. q mora vltima semp nocet ei p q
fit. ff. de vsu. debitor. *hec* *tho*. **V**trū sūetu
do excuset hoies a pstatione decime pñalis. ita
q vel nichil vel min decima soluat si hoc ha
beat sūetudo. *Re* fm rod. sola sūetudo n ex
cusat. s; spositio fca autoritate epi ab ecclesia ē
illis qui debent decimam vel ec remissio vel qui
tatio fca ab ecclesia expsse vel tacite siue pñpre
ex hoc q p tantū tpe cui non extat memoria

quiete et pacifice sustinuit. quia aut nichil pro
dama aut min decima soluere excusat. ita. s.
q nec isti tenent dare nec ecclesia potest petere
d pñictā spositionē vel remissionem n ecclesia
ad inopiā redigat. l. n h fiat autoritate pape
ex certa scia reuocantis spositionē vel remis
sionē vel sūetudinē talē. **S**ed notat bñ. *ex*. e. i
aliquibus. videt q sūetudo excusaret si p pa
pā approbata et pscripta esset. alias non obesset
ex. de sūe. c. vlē. quia non valet sūetudo que
sine peccato qntūqz longa non potest suari.
ex. de pscp. qm omne. et ita n potest bona fides
hñ. qz debent de iure dmo. t sic nec p ibi psci
bi. h dico de laids. ho. etiā satis gnet cū pñtis
in sūma. et *ex*. e. in aliqbz. dicēs q in h sūe
tudo nichil valere p n forte p papam ess; appro
bata. vel p spositionē amicabilē siue guentōz
autoritate supioris subsequenter factā. **R**od.
dicit q dñ p qñ nulla decima vel min decima
soluit figit a iure q dñi pñioz breui mā
soluerunt decimas ecclesie et eis ecclesia redona
uerit vel in totū qñ. s. ecclesia nichil sstituit p
decima reape vel in pte qñ sūeuit min decima
reape. **I**mo. at dic *ex*. e. in aliqbz. q in h. s.
q decima n soluat l. mī plene soluat nlla sūe
tudo valz. 16. q. 1. qñqz. t q n l; pactā l. spositōz
arca h facere. vt dē *ex*. de sūe. vii. venerabiles.
Vtrū sūetudo excuset a pstatione decimay p
sonaliū. *Re* ray. videt sensisse q decime pñia
les tñ non psonales fuerint pcepte in veteri le
ge. vnde fm eum decime psonales sūt tantum
d iure pñituo ecclesie. **I**us vero pñitū p sūe
tudinem strariam abrogat. vel in totū si sit ge
neralis. di. g. s. leges. vel in pte si sit pñcularis
di. 12. sūetudo. **S**i ergo decime psonales pce
pto non tñ s; hoim debent. videt q ab eis p cō
suetudiez strariā liberant. Et ad h dicendū etiā
multū mouet p d. c. in aliqbz. tñ vlē. dic q
h diffinire timet. et sup h magis audire veller
qm audiri. **R**od. aut dic q hoies vere in hoc p
cōtrariā sūetudinem excusant. *ho*. etiā h idem
dic vel sentit vt patet in sua sūma. et de decimis
q vtrū sūetudo excuset a pstatione decimay t sic
intelligit finem hui. c. in aliqbz. **B**n. etiā
h idem sentire videt de sūetudine p papā appro
bata et pscripta. **I**mo. aut sup ti. de decimis.
h execrat et dicit q decime indistincte debentur
tam pñiales qm psonales. t hoc pbat p testa
mentum vetus t nouū. et p ius canonicum.
16. q. 1. reuertimī. t. c. de ame. t. 2. q. 1. qñqz.
et. c. oēs. t p plā alia capitula. **Q**uid de ill
qui soluit decimas militibus eas accipientibz
inuste. ecclesia tñ dī sil ante nūquid tenentur
eas ecclesie de residuo dare. *Re* q non excusā
tur tñ p dissilationem ecclesie. dūmodo sint i
hac voluntate qsi ecclesia peteret libenti ei qm
militibz darent. *hec* *alex*. d. an. t queit ē co rod.
Ray. vero dic qsi sciat q milites illate red
pant damas nō liberant. si tñ ppter metū sol
uant excusant a peccato non a toto sed a tico
22. q. 4. ita ne. et *ex*. q me. cā. sacris. **V**trū in
decimis iteruenire possit spositio siue conuētio.

Re q sic saltem inter psonas ecclasticas. ex e. suggestu. r. c. nup abbes. Et si autas epi se uenerit meli. erit r ppetuo tenebit. ex d. trasa. decet. Alias psonal. erit. i. tam diu durabit qm ille cu q fiet opusco vixerit vt fuit illa de qua dicit ex. e. ex mltiplic. vt dicit ibi glo. Et etiam qd ibidem notat si monachi opponat cu plebanis sup decimis simplr. r. pure tunc itel. ligetur de oibus pntab. et futuris. siue i postez acqrendis. ex. de pual. quia. **P**otest et intuenire int laicos et clericos amicabilem opusco sup decimis r alijs spualibus interueniente pape aut. ex. de sfirm. val. venerabilis. ppter tñ valit. tatē ecclie videt autas ecclie sufficere quia sic o sulicet ecclie. ar. ex. de his que. fi. a pla. cu apli. ca. Et addit ibi hosti. q est vez qñ questio ver. titur mē rectorē et prochianos eius d. dyoc. qñ vero mter epm et prochianos eius tunc requirē autas archiepi. **Q**uo soluetur illis qui lon. go tpe steterit q decimas nō soluerūt. nūc autē corde opuncti ad pñaz veniūt. tamē forte nō sufficerēt ad satisfaciendū. **R**ūdet. **G**of. q debz ei imponi q reddat illud qd min. dedit. vt dicit. 16. q. 1. quicūq. pñso q ei remaneat vnde vi. nore possit. quia quidquid habent clerici paupū. ē. 16. q. 1. qm. qdqd imponet etā ei q totū red. dat si ad pinguiorē fortunā venerit. vt dicit ex. de soluc. odard. **S**cđm etā hosti. de bonitate cano. nica potest ei fieri remissio maxime si sit paup. ar. 16. q. 1. c. fi. in pñ. r. 12. q. 2. aurū. Et in h. sola autas epi sufficē videt cum per hoc condi. cō ecclie meliorē r ius suū recuper. ar. ex. de his que. fi. a ma. pte ca. cum aplica. s. autas. **S**cđm vero rōd. etiam si diues sit potest ei di. mittere grās vel m totū vel in pte quod male ac. cepit ex q vult cessare rāpe r eccliam suo iure r. stituere. Et h. potest epus ppter utilitatē ecclie prochial. **S**cđm etiam lau. et bñ. ex. de rebus. eccl. nō alie. vt sup. possessiones r certi reddit. assigni pnt ecclie p decimis subtrahis siue retē. tis tamē amutacō illis nō videt admittēda p. futurus. ex. de rez pñu. c. vlē. in tex. et glo. i. fi. Et qd dicitur ē de eo qui decimas retinuit. dicit. etā rāp. de eo qui iniuste recepit. **Q**uid si quis laicus qui decimas acten. nō soluit. nūc ad cor rediens eam decetere soluere velit. nun. quid ecclie prochiali vel illi que p pscriptōnez. eas acten. pcepit reddē debet. **C**redit rōd. q ecclie prochiali r non illi alij quia pscriptio ē. odiosa ex. e. cu gungat. **A**d h. scđm est q p. uilegiū excessū nō dandis decimis cessat i. pli. bus casibus. **P**rimo si lesionē enormē inducat. iuri prochiali. ex. e. suggestu. r. de v. sig. q per. nonale. **S**cđo ppter pactōz siue amicabilem cō. posicōnem. ex. e. ex mltiplic. vbi monachi o. posuerūt cū qdam clerico q sibi decimā darēt q. postea impetraverūt pūilegiū de decimis nō dā. tis. si illud pūilegiū nō soluit illud pactū ē. de eo non facit mencōz. **T**ercio ppter strarium. actū pscriptū. puta quia pūilegiat. soluit per. 10. annos. ex. de pñu. si de terra. mltosford. si. p. 20. vt dicit ibidē. c. accedētibz. **Q**uarto si pū.

legatus pñu alie. oducat. ex. e. dilecti. **Q**uē. to si pūilegiat. pñu alij locet. ex. e. licet. **S**exto. si sīma lata sit oīa a qua nō appellauit siue. pūilegiū ostenderit siue non. ex. de sen. r. re. iu. di. int. monasteriū. r. c. se. **U**na. **A**. **I**ra. **A**. articulū qui est de alienacōe. rōp. dōne. impignozacōe. r. infeudacōe decima. rum queritur pl. a. s. vtrum decime possint ven. di vel emi. **R**e decima pē dīa ius papiendi de. am. i. r. h. non pē emi quia est annexū spūali. offīao. s. seminandi spūalia ordinacōe natura. li r dīma que est vt qui seminat spūalia mecat. carnalia vnde sicut corp. hoīs est impāabile qz. est adiūctū aīe ita et ius papiendi decimā. **S**cđ. si vendere vel emere symō. omitteret. **S**i di. catur q pari rōe videt q non licet emē villā ee. clēie qz filr ius papiendi reddit. in hac villa. est annexū spūali. dicendū q non est sile quia il. li reddit. sūt annexi spūali ex accēti. **P**ē etā di. cī decima fructus qui dantur p decia r h. modo. pē decima vendi r emi. **H**ec alex. de an. Et idē. dicendū est de locacōe. ex. de loca. nra m. tex. et. glo. **V**tz a laico male tenēte decias possz iste. ad quē spectant decie redimere eas sine vido sy. monie cū alie eas nō possit recuperare. **R**e scđm. **G**of. et hosti. q sic r. h. interueniente autē epi. ex. de pben. n. essent. r. de rez pñu. c. 1. Et h. nō. intelligitur cā m ali exēpli quia dicitur illi qz. deo detinet eas iniuste cū sint spūales q etiam n. possunt redimi nisi supior interponendo auto. ritatem suā. suā purget symoniā q alias ibi. omitteret. **I**tem induci debet ille per supiorē q. restituat ppre prochie gratis alias omitteret sy. moniā adeo q r supior eam ex pte eius purga. re non poterit. **H**ec hosti. c. de symo. **R**od. tamē. credit q nō est necessaria autas epi qz cuiuslibet. licet ius suū redimere nec est ibi symō. qz non. datur ibi tpale p spūali s. p tpali. s. p fructu. decie qui papiēbat iniuste. **I**us vō spūale p. pe. nes eccliam remansit. vnde etiam papiēs idē pe. cūiam licet alias peccet tamē non omitteret in. re ipā symoniā n. forte volūtate r intēdone. scz si intēdat vendere aliqd spūale. **S**i autē alia. ecclia qz prochialis redimere velit decias huiōi. tunc n. ecclia est autas epi. Et sufficē h. sine p. se. su capli qñ redimūt a laicis decie eis in feu. dū ppetuo excess. sicut sufficē in gratuita cōces. sione. vt ex. de his que. fi. a pla. sine consēsu ca. pituli. cū aplica. **V**tz epo liceat pūilegas dec. mas in pignozē reape. **R**e q non ex. e. mēdīa. m. qd p. c. vt ibi dicit glo. sola psona vel ec. clēia ad quā pñet o iure cōi vl. pūilegio spe. ciali vel canonica donacōe potest decimas a lai. co iuste vel iniuste detētas in pign. reape quia. dā. rehabetit eas cū nō teneatur fructus i. for. tem oputare. ex. de vsur. c. 1. Et h. fuit causa. pūilegi capitiuli vt pūidēt ecclis. **A**lex. at. d. an. distinguit qsi cleric. faciat illū stractū hac in. tēdone vt quidqd gungat de redditibus ill. de. cē modios habeat. r ille p. t. erit vsurari. **S**i. vō hac intēcōe vt de decia modios decem habeat. si sit ibi vsurarius non erit. **R**od. etā dicit q.

phibitio p̄dicta fuit facta qz vsura vel ad m̄m̄
sp̄s vsure erat p̄ eo q̄ creditor aliquo vl̄e for
tem reape intendebat. nec alias mutuaſſet.
Quid si laicus detineat decimā alicuius ecclesie
in feudo ab antiq̄ sibi p̄cessam et eā alteri ecclesie
velit offerre. **Q**uid eē si laic⁹ decimā vellet dare
ep̄o consensiente capitulo suo. requirere sup̄ in 3.
articulo. **Q**uid si decimas a laico detentas in
ſte aliq̄ p̄ſona eccleſiaſtica alia ab illa ad quā
p̄tinet recepit in pign⁹ ſine aucte ep̄iſcopi an
phibitione p̄dicta. **R**ndet ro⁹. q̄ tenet oēs fru
ctus quos inde recepit reſtituere non illi laico ſi
illi ecclesie ad quā p̄tinet vel cum ea ſponere bo
na fide. ita q̄ nichil retineat niſi de illi⁹ ſp̄ota
nea voluntate. **S**i vero laicus decimas tenebat
iuste ip̄i laico reſtituere debz. **Q**uid si miles
debit de oſenſu ep̄i p̄prietatem decime aliene ec
clesie retēto ſibi vſu fructu. nūq̄ ecclia illa reci
pe poſit i pign⁹ illū vſu fructū nō ſputatis ſi
forte ip̄is fructibz. **R**ndet ro⁹. q̄ ex h̄c do
nacō est facta iter vni⁹ ita q̄ p̄prietas est iā
ecclie acq̄ſita cū vſu fructu⁹ debeat p̄prietatem re
gulariter ſequi. ſi ille miles aucte p̄p̄a itanue
vſu fructū. eccleſia p̄ illū in pignus r̄ape fru
ctibus non ſputatis in ſortem qz eccleſia non
recepit n̄ qd̄ est ſuum. **S**i autē aucte ep̄i et eccle
ſie illi⁹ est militi p̄ceſſus vſu fructus cum eo ip
ſo poſſideat illū iuste tenet ecclia fructus i ſortē
ſputare ſi recepit illū in pign⁹. **Q**uid de
poſſeſſiōibus emptis de fructibz decime p̄ceptis
iniuste. nūq̄ eccleſia ad quā p̄tinet illa decima
p̄ illas in pign⁹ reape fructibz non ſputatis
in ſortem. **R**ndet ray. q̄ ſic. **E**t addit ro⁹. q̄ ſi
est p̄uilegiū eccleſie. ſ. q̄ res empte de pecunia
ecclie acq̄ritur eccleſie ſicut ouenit in milite et
minore vt nōtū est ſup̄ de emulitate eccleſia 12.
Vry decime dari poſſint laicis in feudum
Re antiq̄ decime et alia bona ecclie dabant laicis
in feudū vt eam deſederet et adhuc eoz ſuc
ceſſores poſſideat eas. **I**ta vero cauſa ceſſante p̄
hibitiō fuit exp̄ſſe ne decime laicis in feudū da
ri poſſet ſic nec alia ecclie bona. ex. e. phibem⁹
et de his que ſi. a. p̄la. cū aplica. et ex. de feudis
c. 1. **F**ructus tamē decimarum laico p̄cedi poſſet
ex cauſa ad vitam eius. ſicut eē vendi poſſz ad
t̄ps. ex. ne p̄lati vices ſuas. non tamē p̄cedi
poſſet in feudū quia feudū trāſit ad heredes. ſi
decime non. ex. e. ad heredes. **I**us vero p̄apien
di decimas ſm̄ bñ. non poſſet p̄cedi laicis nec i
feudū nec ad t̄ps ſi nec vni⁹ potuit quia ē me
re ſp̄iale quod i laicū non cadit ſed ſpetit tñ
ei q̄ ſp̄alia tribuit. 13. q. 1. ſ. is ita. h̄c bñ. ex.
e. q̄nis. et p̄la alia de hac materia. **A**lij diſtin
guūt ſicut jo. tan. ray. et hoſti. q̄ decime debent
tur eccleſie duplici rōe vl̄ iure. p̄mo intuitu di
uini obſeq̄i in eis p̄ſtit. ex. e. nou⁹. et hoc ius ē
ſic mere ſp̄iale non cadit in laicū. ex. de inſti.
c. 2. et d̄ p̄ſcrip. cauſā que. 2. vt in ſignum vni
uerſal dñij. ex. e. tua nobis. et hoc iure cū ſit ci
uile p̄t decime laico p̄cedi non quo ad p̄p̄ieta
tē ſi quo ad fructū p̄ceptō et ad t̄ps non in
p̄petuū. et ita q̄ non trāſeant ad heredes. vt p̄

ex. e. ad h̄. et hoc fieri p̄ cauſa pietatis et ſuſten
taciōis p̄ſone di. 31. ſi qui vero. **A**lij vero dicūt
q̄ nūq̄m decime dari potuerunt laicis in feudū
etiam quo ad ius t̄pale ſine ciuile ita q̄ tranſe
rent ad heredes tñc eñ ſtelligitur ius ſp̄iale p̄
nes eccleſiam reſidere. ſic autē corpus ſine aīa n̄
poſſet viuere ita nec ſp̄alia ſine t̄pali p̄nt g
ſiſtere. 1. q. 1. ſiquis p̄bēdas et. ex. e. ad h̄. **E**ſi
aliquod ius videt̄ ſtra dicē intelligitur d̄ p̄ceſſi
one que est de facto nō de iure. ita dicūt ray. et
alex. an. et hoc videt̄ ſentire bñ. ex. e. quāuis. et
videt̄ exp̄ſſū in. d. c. ad hoc. **S**ed his ſm̄ alios
reſponderi p̄ q̄ ius ſp̄iale non inuolūt r̄manz
penes eccleſiā ex quo ei vaſallus debet̄ ſuauz
rōdit. **I**nnoc. autē ex. e. ad hoc dicūt q̄ non lic
concedere decimas in feudum nec in emphi
theoſim. nec in locaciō. ad lōgū t̄ps. ar. de rebz
eccl. non alie. ad firmā. **A**d certū autē t̄ps p̄cedi
p̄nt. ex. de loca. et cōdu. c. 2. **Q**uid si laic⁹
detinēs decimas in feudū vellet eas in aliū laicū
trāſſerre nūq̄ poterit hoc de conſenſu ep̄i facē.
Rndet bñ. ex. e. phibemus. q̄ ſans videtur q̄
poſſit ei in feudum d̄ conſenſu ep̄iſcopi dari ſi
cut ip̄e habet. **N**ec d̄ ep̄ tñc eas in feudū da
re ſic intelligitur illud ex. de ſen. c. 2. **S**i vero a
liquis poſſidet eas de facto nec in laicū nec i da
ricū poſſet eas etiā de oſenſu ep̄i tranſſerre. vt
patet ex. de his que ſi. a. p̄la. cum aplica. i. ſi. et
ex. e. phibem⁹. **A**liqui tamen contradicūt vt
patz ibi q̄ op̄io est t̄udoz. ſm̄ hoſti. i. glo. ibi
dē. **P**one q̄ aliquis laic⁹ habeat decimas quas
vult dare religioſis ſine exp̄tis ſue aliis. et iō
ſe habere eas ab illis in feudum p̄ inſtrū ſu
git vt ſic q̄ſi reſtituat ip̄as ei⁹ ſine oſenſu ep̄i
nūquid talis fictō p̄derit. **R**e q̄ non quia non
poterūt eas acq̄rere vel reape ſine oſenſu ep̄i.
Pnt autē taliter a religioſis de manu laic⁹ reci
pi vel acq̄ri decime ille que illi laico in feudū p̄
petuo p̄ceſſe fuerint ante ſaliū latanēſe. li. 6. e.
ſtatuto. ſ. ſane. de illo cōſilio habet. ex. de p̄uile.
cū et plantare. **E**t dicūt p̄petuo quia ſecus eſt ſi
ad t̄ps vt patet ex. de his que ſi. a. p̄la. cū apli
ca in ſi. **Q**uid si neſciat de decia hui⁹i quā
tenet laicus vry ſit de decis dāns ante conſiliū
vel de decimis de nouo datis poſt conſiliū. **R**e
ſpondet ro⁹. q̄ſi ex t̄pe ex quo nō extat memo
ria laic⁹ hui⁹i et antecēſſores eius quieret et pad
fice tenuerūt eas recognoſcētes eā h̄ſe ab eccle
ſia mediate vel immediate et reddentes debetū
obſeq̄ū eidem eccleſie vel alij noſe eius. p̄ſumē
dum eſt benigna interpretaciōe q̄ ſit de antiquis
ar. di. 12. illa alia. vbi p̄ſumendum eſt q̄ eā te
neat iuste. hoſti. vero dicūt q̄ in t̄li cauſa p̄ſumit̄
ſtra laicū n̄ habeat racōe ſedis p̄uilegiū. **Q**uid si ip̄e feudatari⁹ laic⁹ deceſſerit. poſſet ne
ep̄us decimas quas ille i feudū tenebat alteri
infeudare. **R**e q̄ ſic. ſ. vel heredi eius vel extraneo
ſi non habeat herede. vel etiā ſi hui⁹i feudū ali
enati ſit a feudatario ita q̄ p̄ ep̄m facile recu
perari non poſſit. ep̄s forte p̄ illud alteri laico
p̄cedere q̄ illud recuperet et ab eccleſia recognoſcat
ar. ex. de feudis ex p̄te. **E**t ſm̄ ro⁹. idem poſſet

phabiliter did de illis decs q tenent a laicis
ex qnd extat memoria nec eas habere se re
cognoscant ab ecclesia. s. p epus potest eas laic
in fundu concedere. ar. in pdicto. c. ex pre. cu
sic per cu pcurtur utilitas ecclesie quia posses
sio directi domini p huiusmodi i feudaco; restituet
ecclesie.

Atter? viii *

Quia s^o articulu qui est de p^{ri}mo q^{ue} querun-
tur p^{ri}mo s. v^{er}z exhibi^o p^{ri}mo d^{ic}it^{ur} s^{ic} s^{ed} p^{re}-
cepto. **S**icut sup^{er} dictu est de p^{re}cepto d^e decimis
ita et hic distinguendu est de p^{re}cepto de p^{ri}mo q^{ue}
s^{ed} q^{ui} s^{un}t in d^eterminac^o est simplic^{iter} de dictam^e
iuris n^{at}alis t^{em}p^{or}ale t^{em}p^{or}ale s^{em}p^{er} seruandum
Secundu vero d^eterminac^o ord^{is} puta q^{ui} d^ecur de
p^{ri}mo fructibus t^{em}p^{or}alis p^{ro}sonis talib^{us} est eni p^{ri}mo d^e
p^{ri}mo fructu d^eno s^{er}uenda sic non est de iure
n^{at}ali t^{em}p^{or}ale per s^{er}u^{en}tes nec est p^{re}ceptu morale. **P**o-
t^{est} eni deus honorari vt p^{ri}mo t^{em}p^{or}ale actor bonoz dando
ad honore eius aliq^{ui}d de fructib^{us} medijs vel vl-
timis t^{em}p^{or}alis p^{ro}sonis alijs. Non erat e^{ss}e p^{re}ceptu ceri-
moniale quia non erat datu p^{ri}mo ad significac^o
p^{ri}mo aliquid fuerit licet significaret aliq^{ui}d v^{er}o
puta quia p^{ri}mo erant in signu rei iam facie-
s^{ed} liberac^ois ab egypto p^{er} interfect^{os} p^{ri}mo geni-
toz saluati s^{un}t p^{ri}mo genit^{is} isrl^{em}. Erant etiam i si-
gnu rei faciente vt s^{ed} iⁿiciu op^{er}is n^{ost}roz attribu-
amus deo actori o^{mn}i bonoz. Erant etiam in si-
gnu recuperande celestis hereditatis amisse q^{ui} est
p^{ri}mo p^{ri}mo genit^{is} toz. Et qu^o ad has significac^o
nes d^eia potest p^{re}ceptu de p^{ri}mo q^{ue} figurale fuisse
ante adu^{en}tu est. nec vt sic non esse seruandum
Erat aut^{em} simpl^{iter} p^{re}ceptu iudiciale quia datum
ad utilitatez reipu. Iudicialia v^{er}o p^{re}cepta aut^{em}
eccl^{ie} simp^{li} s^{un}t relicta vt secundum eius arbit^{ri}
um f^uerit vel d^eterminentur vel immut^{ent} s^{ed} fm
q^{ui}d expedit utilitati coi. Sicut g^o dictum est su-
pra de decimis q^{ui}ntu ad taxac^oem p^{ri}mo sic t^{em}p^{or}ale hic
dictu est de p^{ri}mo q^{ue} q^{ui}ntu ad taxac^o ord^{is}.
Erant aut^{em} an lege sub s^{er}u^{en}te. i lege sub p^{re}cepto
exo-22. decimas t^{em}p^{or}alis p^{ri}mo d^eas non tardabis offer-
re. t^{em}p^{or}alis p^{ri}mo d^eas fructu terre tue inferes in
domu d^ei tui. Tempe vero gracie s^{un}t sub p^{re}cep-
to fm d^eterminac^o eccl^{ie}. d^eterminat aut^{em} vt d^ent^{ur}
fm s^{er}uetudinem approbatam. tenentur g^o ho-
mines p^{ri}mo d^eas soluere vbi est s^{er}uetudo vel e^{ss}e
vbi indig^{et} mistri eccl^{ie} quib^{us} deb^{et} si ab eis
petunt^{ur} v^{er}o. 16. q. 1. decimas et p^{ri}mo d^eas quas iu-
re sacerdotu esse sanam^{us}. ab o^{mn}i p^{ro}p^{ri}o acipe. et
di. 32. p^{ro}p^{ri}o hoc et. 16. q. 1. reitummi. hec alex. d^e
an cu quo e^{ss}e s^{er}u^{en}te t^{em}p^{or}ale. dicens q^{ui} talibus p^{ro}so-
nis aut de fructib^{us} p^{ri}mo h^{ab}o d^e reb^{us} a deo sibi da-
tis ad eius honore exhibeat hoc quida iure di-
tino fuit d^eterminatu in veteri lege. In noua a^ut^{em}
lege diffinit ad d^eterminac^o eccl^{ie} ex qua hoies
obligant^{ur} ad soluendu p^{ri}mo d^eas fm s^{er}uetudine
patrie et indigend^{am} mistroy eccl^{ie}. **S**ciend^{um} a^ut^{em}
q^{ui} aliq^{ui}d dixerunt vt refert id^em alex. q^{ui} p^{re}ceptum de
p^{ri}mo q^{ue} etia fm d^eterminac^o ord^{is} est de iure
n^{at}ali et morale quia de iure n^{at}ali simpl^{iter} est
q^{ui} d^e sit honorandus de suba p^{ro}p^{ri}a et ante oia
alia. hoc aut^{em} ostenditur in oblac^o p^{ri}mo d^eas se-
cundu se. g^o t^{em}p^{or}ale. v^{er}o dixerunt q^{ui} n^{on} cessauit s^{ed} pod^{est}

aplatū remāsit. s. i oblatōibus quādiānis q̄ fi
unt ecclesie et maxie in tribz p̄cipuis festis. s.
natis dñi pasce ⁊ pentecostes. Sed contra q̄a
tunc pari rōne dici posset q̄ p̄ceptū de decimis n̄
manfit ampliātū in possessionibus et redditibz
ecclesie q̄ sūt maiores q̄z erant decie veteris le
gis ⁊ sic in redditibz illi s̄uaret p̄ceptū de decimis
illis cum p̄ceptū de p̄micijs dī seruati in obla
tionibz quod est falsū. Deo dicendū est ad rōez
p̄dictas posiciōis q̄ non sequitur. qz sicut de iure
nat̄ali deus est honorandus ante oīa in ordine
distribuciōis sube. Ita et in medio et in fi. sicut
in p̄m̄. Quando autem p̄micijs incepit habi
tū est sup̄. vbi querit̄ q̄n decime inceperint.

Cui debet p̄micia dari. **R.** s̄m ray. et hosti. p̄sbi
tero prochiali. 16. q. 1. doctos moderam̄e. **A.**
Quota p̄s debet p̄micia dari. **R.** s̄m h̄ in libris
moysi n̄ inuenitur exp̄ssū. Et h̄ rōnabilit̄ scōz
tbo. qz p̄mide danē p̄ modū oblatōis de ē rōe
est qz de sp̄ote. dicit tamen hiero⁹ tradicōe ma
ioz itroductū qz qui pl̄imū dabāt. p̄e. 20. da
bant. qui vō minimū 60. et sic int̄. 20. et 60. of
ferri licebat p̄ volūtate offerentis et h̄ in ardiſ
et liquidis ex̄. e. c. 1. In fetibus vō dabat̄ p̄mo
gemitū. Sed hu. putās h̄ esse durū dixit qz de
20. dandū est vnū. Et si quis tot capita nō ha
bet p̄porcio nabilit̄ estimacō fieri debet. Laur̄.
aūt et 10. dixerūt qz centesimū. Hosti. aūt dixit
esse potius standū dicto hiero. nō tant̄ i ardiſ
et liquidis. s̄ et i alijs. quia de silibz ad silia
est p̄cedendū. Scōm vero ray. et gof. ē s̄uetudi
standū. vt. s̄. q̄libet ecclia suā s̄uetudinē s̄uet
u habet. Ceti non habet ad s̄uetudinē eccliarū
vidnaz recurrat. que si diuerſas s̄uetudines
habeant illam sequat̄ que magis ad mediocri
tatem tendit vel que a plibz obſuatur. ar⁹
ex̄. de sepl. c̄ficari. et ex̄. de s̄ue. cum olim i fi.
Vel etiā s̄m gof. illā que est de s̄ima m̄ori qz
in illa om̄es p̄ueniūt. vt habetur ex̄ de censi. ex
pre. et de sepl. c̄ficari in glo. s̄m tamē ray. si
ecclia tenuis est; nec p̄sbiter h̄ret vñ sustētari
posset illa s̄uetudo eligi debet; que āpli⁹ vl̄ sal
tem mediū inter illas soluet̄. ar⁹. 10. q. 2. ep̄s.
jnn̄o. vero dicit ex̄. e. c. 1. qz ex quo non inueni
tur exp̄ssū de q̄ritate relinq̄e in dantis op̄cōne
vt det q̄ntū velit n̄ s̄uetudo regiōis aliud im
ducat. Rod. aūt credit qz vbi ē s̄uetudo qz ni
chil soluat̄ vel exigat̄ p̄ p̄micia nō soluentes
excusant̄ a peccato. si tñ huiōi s̄uetudo sine s̄e
dictōne fuit obtr̄ta a tpe ex quo nō extat me
mor̄ia.

Arndt ix

Quia 9° articulum qui est de utilitate soluciois
decimarum et primam scilicet quod datur bene et
fideliter decimam remunerat a deo quod ad dupliciter
primo in fructum ubertate. 2° corporis sanitate.
¶ In aug^o. 16. q. 1. decem dicit si decimam dederis non
tamen abusione fructum accipies sed etiam sanita-
tem corporis consequens. 3° in peccatorum remissione. 4° in
celestis glorie beatitudine. ¶ In aug^o ibidem qui primi
um opare aut peccatorum indulgentiam habere desiderat
decimam reddat et de noue prebendis elemosinam pau-
peribus dare studeat. Qui autem non dat decimam a deo

punit multipliciter. Vñ dñs mat. 3. quia n̄ si
redidisti decimas et p̄midas idēo i fame et pe-
nuria uos maledicti estis. Et au. 16. q. 1. decie
dicit cū dando decias et terrena et celestia possis
mereri. p̄uariā duplicet benedictōz fraudas
.i. subtrahis tibi. hec enī est ceratissima domini
vidissitudo ut si ei decimā non dederis ad decimā
reuoceris. s. amittendo. 9. p̄tes. talis enī est rap-
tor. vnde idem postea subdit decime ex debito r̄-
quuntur et q̄ eas dare nolūt aliena muadunt.
Est ec sacrelegiū. Vñ hiero. 12. q. 2. gloria dīe
amico rape aliquid furtū est. eccliam fraudare
sacrelegiū est. exinde aliqd subtrahē oīm p̄donū
crudelitātē sup̄at. Est ec hōicida. Vñ aug. . post
suspecta vba immediate subdit q̄nti et quot
paupes in loco ubi habitat ille decimas n̄ dās
fame mortui fuerint tot homicidiōrum reus
erit qz rem paupibus delegatam a domino su-
is vsibz resuauit. hec et pl'a alia de hac materi-
a ponuntur in d. c. decime. et 16. q. 1. reuertimi-
ni. et q. A. maiores. Ad hoc nota q' omnes
religiosi qñ et quodens ppl'o p̄dicabūt in p̄ma
dñica q̄rta et ultia q̄dragiesie Et i festis ascen-
sionē. nati. dñi. brī jo. baptiste. assūpcōis et na-
ti. beate marie. audientibz exp̄sse debent si req̄si-
ti fuerint ab eccliaz rectoribz. vel vicarijs aut
loca tenētibz eorūdem. necnō et his quoz audi-
unt cōfessiones sc̄ciam facē q' decimas soluāt.
Et si in p̄dicando hoc suadere sc̄cter omiserint
superiores eoz ip̄os p̄ obīam ḡnter punire tenē-
tur. q̄ vero sc̄cienter p̄termiserint facē sc̄ciendā
sc̄ficiētibz de solucōis decimis ab officio p̄dica-
cōis tādiu stent suspensi donec ip̄is sc̄ficiētibz
si hoc sibi dicendi facultatem habuerint sc̄ciaz
fecerint. Et exinde sūt excōicati si p̄dicauerint
p̄dicta negligenda non purgata. Et si nō ex-
tenduntur ad religiosos monasterioz vel eccle-
siaz decimas recipiendū. hec oīa habent in 1^a
de p̄uilegijs. cupientes.

De peculio clericorum tit. 36.

Pecunia consideranda est de rebus clericorum
sive de peculio eorum. Et circa hoc que-
runtur plura. scilicet quid hic dicitur pecu-
niam. Res peculium dicitur uno modo prout prius sive prout a
pecunia suo a domino vel filiofamilias a patre acce-
pta et sortis a re domini vel patris posita. ff. de pecu-
lio depositi. §. peculium. si sine pecunia dicitur fragi-
le. ff. de le. 3. si choruz. §. 1. dicitur etiam res pauperis
nalis uxoris. ff. de iure do. si ego. §. dotis. 3. dicitur
hereditas vel prius. C. de epi. et cleri. si quis p-
sbitur. et sic sumitur hic. **¶** Vnde dicitur peculium.
Res a pecunia. et pecunia a pecoribus quia antiquitus
pecunia sive bona erant in pecoribus. ut dicitur. 1. q. 3.
totum. et tunc nichil poterat emi vel vendi si
tantum permutari. ff. de extrahen. emp. et vendi. l. 1.
¶ Quot sunt eius species. Res secundum leges quatuor.
prima est perfectio. scilicet quod perficitur de rebus propriis
et acquisitione proprii quo ad proprietatem et usufructum. secun-
da adventitia. scilicet quod acquiritur de donatione alicuius
vel aliter aliquid ex eventu vel prosperitate fortune
pervenit. exape res ab imperatore vel augusta do-
natas que quasi castrense indicantur. C. de bonis

que lib. cū mīta pūilegia. tēda est castrēse qđ
scz milites in castris acq̄rūt. ff. de castren. pau.
p totū. Sed hodie tales milites nō inueniuntur
quia non sū ant dōcōes quas illi suabāt. q̄a
ta est q̄si castrense. qđ. s. filius familias dō sūda
sua acq̄rit occasiōe aduocacōis. l. munez publi
coy. pbanē hēc. C. de inoffi. res. l. vlē. Sed hic
peculiū dī tū dupl. S. nō modo illud quod p
uenit ex rebus ecclesie et hoc dīd potest q̄p mō
pfectiū. quia de eo clericus regularit̄ testari nō
potest. ex. e. c. 1. 2. 3. hoc est v̄z de imobilibz
sūm gōf. Nā de mobilibz bonis ecclesie p̄ cleri
cis cognatis amīds familiaribz et paupibz da
re. dī. 86. non satis. siue sit san. vt dī ibidem
siue infirm. op̄os mentis. ex. de testa. ad b. sū
i morte. ex. e. c. relati. 2. S. licet. Alio mō dīd
tur h̄ peculiū illud quod puenit ex artificio vl
ēē alio. inuitu p̄sone. Et h̄ sūm alai. dīdē ad
uentiū. S. dīd p̄ sūm hosti. q̄ est quasi castrē
se p̄ eo q̄ de ip̄o clericus testari potest et si sit in
potestate p̄ris. ex. dō testis. tua nos. In h̄ ēē pecu
liū clerico succedūt abintestato p̄ntes eius. 12.
q. 1. sūt manifeste. s. 2. v̄uens potest suā facere
volūtatem. ex. de succes. abintest. c. 1. Reglari
ter aut̄ tene qđ illud peculiū cōsec̄ hic p̄fectū
um qđ cleric. nō acq̄suisset si ecclesiam nō ha
buisset. ar. ex. de testa. requisiti. S. illud. 1. c. 1.
Quid ergo de oblatiōibus. R. tan. dīxit eis cō
peculiū p̄fectiū. ar. ibidē. Sed contra quia rōe
ordinis non ecclesie offerunt. vnde p̄bitero ef
feretur et si nō habeat ecclesiam. R. si oblat sūm
hosti. quia nullus debet admittē p̄ochianū al
teri. ex. de p̄och. vt dñi ds. Quid ergo de obla
tiōe viatoris. p̄em credit hosti. ar. 2. p. 1. 2. ff. d
iudi. h̄eres absens. **Q**ui clericus possit habere
peculiū. R. quicūqz cleric. nō renūciauerūt pro
p̄ris h̄se possūt peculiū q̄si castrēse. qui vero re
nūciauerūt non possūt. ex. de testa. c. 2. 1. dīsta.
mo. cū ad monasteriū. in fi. q. Qui tam p̄p̄is
non renūciant habere p̄nt p̄fectiū occasiōe ad
mistracōis vt patet ibidē. c. monachi. S. q̄ vō
Quod peculiū donari p̄t. R. donari p̄t et inē
vīnos et causa mortis quasi castrēse. nō autē
p̄fectiū. vt patet ex sup̄dictis. **Q**uid si dō
biterur an sit p̄fectiū vel q̄si castrēse. R. si nō
habet ecclesiam p̄sumit̄ quasi castrēse. ar. C. de
vsufruc. l. fi. ex quo aut̄ habet ecclesiam p̄sumit̄
esse p̄fectiū. ex. e. c. 1. sūm tam glo. ibidē cōt̄
p̄sumpcōz istam admittit̄ p̄bacō. 12. q. 2. c. 1.
Ad h̄ nota q̄ p̄biter emēs p̄oia de peculiū pro
fectiō debet emē et inde scripturā facere nōie ec
clesie non nōie p̄p̄o vel alieno in fraudē. ex. e.
p̄biter. Et res sic acq̄site relinq̄ debent eccle. ex.
e. vt vnusq̄sqz. Si em̄ emat alieno nōie sacrile
giū facit. ex. e. inq̄rendū. vbi sūm glo. sacrilegi
um large sumit̄ et tal. puniend. erit. et ecclesia
sic empta vendicare poterit licet non sint sua
et hoc est sp̄ale in ecclesia vt dī in glo. p̄dicta.
Si tamē cōiter de rebus suis et de rebz ecclesie
emisset pro rata p̄oiz diuiderent inter ecclesiam
et heredes si de hoc constaret. 12. q. 2. c. 1. vnde tē
pro parte sua debet p̄ se facere in sūm et tuas

est q non faciat instrum cōfē sepātū .b in glo.
illi .c. p̄biter. Itē si clerico possessionē l' admi-
nistracōez non hñti fuerit aliqd a cognato l' ex
traneo datū vel relictū est eius p̄culū . i. intelli-
gitur enī intuenti p̄sone relictū n̄ p̄bacō i ostra-
num apparēt. ex . de testa. rēfūisti. q. illud.
Insup si cleric⁹ in terra ecclie vineā fecerit vel
agry illū habebit q̄dū vixit post mortē vero
eius ecclie erit. Eps tamē forte si veller illā pos-
sessionem alicui clerico p̄ bñficio assignare in
vita eius p̄ huius p̄stis ecclie posset . 16. q. 1.
possessioes. Et intelligit h de terra q̄ p̄ erat ste-
rit quā equū ē relinq̄ illis quoz labore facta est
fertū. ex . de re. ec. non alie. ad aures. vl de era-
pus culta clico p̄ bñficio assignata. ex . e. si q̄s
in tex. et glo.

De aliēacōe et p̄cariorē ecclie tī . 24
Et quia res tpales eccliaz d̄ q̄b
habitu est sup non debent n̄ in certis
casibus . et sub certa forma distrabi
ḡ considerandū est de causis et de forma eas alienā-
di. Et ad maiore h̄ materie instructōz p̄siderā d̄
est non tantum de aliēacōe in cōi s̄ etā i spe-
dali . que ē i p̄mutacōe et obligacōe et potis-
sime de illa que est in stractu p̄carie . p̄mo igitur
videndū ē h̄ q̄d est aliēacō et vnde dī . 12. q.
possit alienari et que non . 13. de forma alienan-
di res ecclie . 14. de pena male alienancūz res
ecclie . 15. de pena redipientis res ecclie ostra-
bitam formā . 16. p̄ que et qualiter res ecclie ali-
enata p̄ter formā iuris repeti p̄ . 17. de contra-
ctu p̄carij q̄ p̄cedit i rebz ecclia stic . Circa p̄-
sēdē q̄ aliēacō stricte sup̄o vocabulo ē oīs a
c̄ p̄ que trāfereur dñū . vt patz . C. d̄ fū . do .
l. 1. hic tñ cōi s̄ sumit vt . f. p̄phendat quosoz
stractus in quibz non transferē dñū vt sūt o-
ducto p̄potea emphiteosim qui ec̄ p̄hibentur
ex . e. nulli . q. aliēacōis . b̄ intellige de oductōe
p̄petua vt . ex . e. ad audiam . nam ad t̄pus nō
p̄hibet . vt patet ex ne p̄la . vi . q. querelā .
S̄ quā vocas p̄petuā . R̄ q̄n p̄cedit alicui et he-
ditibus eius . Nā vsq̄ ad triginta annos p̄ lo-
cari non vltra . in autē . de non alie . emphite . q.
si vero aliquis . coll . 2. et . q. semel . forte ille . q.
loquē q̄ntū ad p̄carā de qua dicit infra . dicit
etā aliēare qui vsucapi p̄mittit et qui n̄ vten-
do fuitute admittit . ff . de v . si q̄ . aliēacōis .
Equitur vidē de 2. . f. que res p̄nt aliēa-
ri et q̄ non . Circa q̄d sciendū q̄ generaliter
res ecclie p̄hibentur aliēari in dēimētū ecclie
ex . e. c. 1. et . c. si quis p̄biteroz siue sint de men-
sa ep̄i siue de mensa capli . siue dubitet an sint
fm hosti . siue p̄sumat q̄ sit fm bñ . ex . e. nō sp̄
et . c. possēdēs . Sacre vero res et religiose aliē-
nari non p̄nt titulo venditōis . ff . de straben .
emp . libi hois . l. 1. in modis . licet trāseant cū
vniuersitate . vt ex . de iure patro . ex l̄is . Si tñ
res sacra ematur ab ignorante agit de stractu
ad l̄esse . ff . de strabē . emp . l. 2. b̄ bñ . Vasa vō
sacra vt patena non p̄lata et calix v̄di pos-
sūt in sua forma alteri ecclie . p̄lata autē cuilibz
10. q. 2. aurū . Et idē dicendū est de similibz pu

ta de pallis altaris bñdictis . et alijs ornamē-
tis fm ray . et gof . Item si p̄biter duos ser-
uos ecclie donet vl ex mōstrua sua eidē acqui-
rat p̄ vñū suū ecclie ec̄ non meritum mā
mittere vt patz . ex . e. p̄fēs . s̄ qui res suas n̄ ac-
tulit dñū n̄ iferat . ex . e. ep̄i . Itē bñmeritos q̄
f . aliqd in signe huius fecerūt ecclie māum tē
p̄ de p̄sensu ep̄i . 12. q. 2. si quos . Et h̄ q̄d manu
in illoz eis cū libere p̄firmet firmū erit ita tñ
q̄ n̄ excedat valorē . 20. sol . vt . e. q. ep̄s qui . Si
tamē aliquis ordinetur ad titulū p̄monij sui
potest sine p̄sensu ep̄i illud aliēare fm jmo . s̄
hosti . dicit strariū quia huius p̄mo est fcm
quasi dotale . ar . ex . de dñ . inter vi . et vx . per
n̄ras . Res autē mobiles ecclie q̄ suando sua
ri non p̄nt sine aliqua solennitate aliēant et
ea que magis expedit distrahi q̄ suari vt aia-
lia sup̄aena . vestes astricte . fructus arborz . et
patet . C. q̄n decreto op̄ non est . l. vlē . Sūt tñ
ples casus in quibus licet res ecclie aliēare
p̄ causa necessitatis vt cū debitu v̄get . 10. q.
2. h̄ uis . 12. causa pietatis vt p̄ captiuis redimē-
dis vel pro alimonia paupm tempe famis vel
cladis . vel p̄pter eccliaz edificandā . vel p̄pter d̄-
m̄terū āphādū . 12. q. 2. aurū . et . c. glā . et . 16.
q. 1. q̄n quidq̄ . et fm 10. 12. q. 2. sacroz . Ecclia
vō nō potest repetē pecūiaz quā dedit p̄ rōepa-
one captiuoz vt patet ibidē . redemptus tamē
p̄rabit opam ecclie p̄ . 4. annos . C. de captiuis .
l. 2. Si vero p̄uatus det pecuniā p̄ redēpcōe ali-
cui eā repetere p̄ . vt dī . ibidē . l. vlē . 13. causa
utilitatis . 12. q. 2. sine excepōe . et ex . e. vt sup̄ .
14. causa eq̄tatis quā d̄ causa p̄cedi p̄nt
in p̄petuā emphiteosim terre ille que facte sūt
arabiles . eis vel hereditibz eoz quoz labore fcm
h̄ esse dimōstrat vt tñ . et tēpe stractus . Secundo
alios aut et verius p̄nt ad alios transferri cū
maiori utilitate ecclie vt . ex . e. ad aures . 15. si
laborans vel eius heres vult dare tñ q̄ntū alē
p̄ferē oibz . si non vult dare tñ repellit s̄ tñ
p̄ labore ei satisfaciendū videt ne defleat se la-
bore et diligēciam adhibuisse . ar . ex . de res .
in inte . c. 14. causa mōmoditatis vel mioris
utilitatis . 12. q. 2. terrulas . Admittitur ec̄ p̄ter
p̄cariaz de quo infra dicit . Possunt etiam aliē
cause assignari vt patet . 12. q. 2. aurū . s̄ omēs
p̄nt ad p̄picias reduci . h̄ hosti . Sed nūquid
siquid ecclie sub hac p̄dicōe donec . f . ne aliēnef
alias reuocet . nūquid poterit aliēari si casus
necessitatis imminet aliēandi vt debitu vel
redēpcō captiuoz . vt q̄ sic quia casus isti ex d̄-
piuntur a iure . 10. q. 2. q. hoc ins . Et ar . est exp̄s
se i strariū q̄ non ex quo p̄hibet hoc donator
in autē . de aliēa . et emphi . ostra . q. sanctissios .
Ad h̄ dicit gof . tan . et quidā ali q̄ in tali casu
res ecclie sic donata potest aliēari si ecclia
ista non habeat possessiones alias . si vero habe-
at alias non potest . in quo casu itelligit autē .
15. sanctissimos . quia vt dicit can . res ecclie a-
liēantur p̄ captiuoz redēpcōe . 12. q. 2. aurum .
Alij dicūt ver⁹ fm bñ . q̄ res sic donata nō po-
test aliēari etiam pro redēpcōe captiuoz . et

dicat aug. sanctissimos. Nec strari inuenit
expsse. Illud vero. c. aurum. non loquitur de talibus
rebus sed de vasis loqui videtur. hoc bñ. ex de o
di. ap. vey. Similiter quidam dicunt quod res imo
biles ecclesijs ab impio date non possunt alienari aliq
modo. Secum autem 10. 10. q. 2. hoc in s. in fi. bñ. non
est vera quia tale pactum est contra legem dei. 12. q. 2.
auy. Et fm. c. g. of. ti. de o. di. ap. si in don. appo
nitur expsse quod non alienetur. et in talibus illis talis
condicio tanquam turpis per non adiecta haberi debet et ni
chil aliud conuincit tenet. ex. de o. di. ap. c. finali.

Sequitur vide de 3. s. q. sit forma alienandi
res ecclesie. Circa quod sciendum quod res que seruati
do seruati non possunt alienantur sine aliqua solle
mnitate ut dictum est. 12. q. 2. terrulas. Sed alie cum
solemnitate. Et olim quidam duo de vionis epis
interant et de causa alienacionis cognoscebant et
subscribebant. 10. q. 2. casellas. hodie autem suffi
cienter episcopi et capli ut dicitur. 12. q. 2. sine excepcone
Et si res sit modica et necessitas magna non re
quiritur assensus capli. alias contra. ut. c. q. terrulas.
In rebus autem monasteriorum alienacionis requiritur assen
sus abbatum. et capli. et episcopi. 12. q. 2. abbatibus. si
bñ. non fuerit ubique. Et idem dixit g. of. quod creditur
sufficere sollempnitates sine approbatione locorum con
suetudines. quod hosti. non placet quia possent ec
clesijs esse onerose. ar. ex de o. s. ue. c. 1. Si vero sit
res ecclesie prochiatis requiritur etiam assensus presbiteri.
12. q. 2. placuit. Alienacio altera facta nulla est
h. 6. e. dudum. quia vero. quod intellige in ec
clesie deimentum. Unde si sit ecclesia lesa restituatur
ex. c. ad audiam nra. presbitero tam mortuo
per episcopum alienare alij. 16. q. 1. statuimus. et c. se. ex
ne se. ua. c. 1. in glo. Et fm. inno. si episcopus alie
net perpetuo bona vacantis ecclesie non tenet nisi
ecclesia habeat legitimam defensionem. et non faciat hoc
missio tractatu diligenti puta ouement omnes
et dicet quilibet quod sibi videtur et cum cognicione
cause et habito expssso assensu capli. In alienacio
ne vero ad tempus non requiritur sollempnitas et suffi
cienter assensus capli. 12. q. 2. sine excepcone. Et
h. intelligitur de immobilibus et mobilibus pro
ex. de his que fi. a pla. c. 2. et c. tua. in glo. Sole
mnitas autem illa que habetur. 10. q. 2. h. ius hodie non
fuerit fm. g. of. Sed et in multis alijs homines
delinquent et omittunt. unde fm. hosti. in aliena
cionibus perpetuis sollempnitas est seruanda ut patet in
d. c. quia vero. Et non tamen sollempnitas potest
sed et vltimè requiritur quod totus clerus assensuat
et aliqua de quibus causis super dictis vere hoc exi
gat et subscribe clero inueniat et nullum inde
dammum domus dei fiat. 12. q. 2. sine excepcone. Et
quod ex mobilibus non potest debitu solui. et quod est ob
tutus virgens debet yconomus iurare coram episcopo.
10. q. 2. hoc in s. Sed fm. 10. hoc sollempnitas in eccle
sijs tamen maioribus et maioribus obsequari debet ar.
12. q. 1. non dicatis. Ibi possidere. et c. et c. videtur
ibi in maioribus. Cum enim ecclesie essent oli
tenuis maior erat adhibenda inquisicio in alie
nacione. sed cum possessiones hodie sint augmenta
te sufficit capli assensus. ut patet in. c. sine ex
cepcone. In h. tamen. c. loquitur de subscriptione et quod

ibi dicitur de clericis intelligitur de canonicis. Non est
bet conicari inter clericos ecclesie eiusdem si sunt in
titulati. nec vocem habet quilibet in ecclesie cum
alijs licet papiat fructus eiusdem ecclesie. quia be
ne per episcopum vel ecclesia concedit beneficium alicui nec tamen
erit canonicus. 16. q. 1. possessiones. Secum vero
bñ. h. 6. e. dudum. sollempnitas huius legis. h. ius.
non est necessaria dummodo fuerit forma. 12. q. 2. sine excep
cone. et 10. q. 2. c. 1. in fi. et ex de his que fi. a pla. c. 1.
Nec obstat quod lex illa canonicis est inserta. h. et fa
ctu fuit ut sciretur quod affectum principes ad ecclesias
habuerunt. ecclesia autem ea non approbavit nec seruari
precepit nec de ea aliquis canonicus facit. 10. ve
ro an. dicit super illud. c. dudum. quod illa sollempnitas
indisuetudine per strari vult abijt. di. g. se. le
ges. Distinuerunt autem hic inno. et hosti. iter de
tū. autem. et assensu siue collaudacione quod decretum est
sima qua iudex stractu futurum iustitiam esse fore de
creuit autem suam inponendo vel aliquem in pos
sessione mittendo l. mittendo declarando. fi. de
o. i. in fec. si finita. et interponi debet ante strac
tum. ff. de rebus ec. l. magis. g. non passim. et g.
se. Auctas est auctoritabilis assensus operans
alicui ex officio publico vel administratione legiti
ma ut sunt tutores et paratores. ff. de auc. tu.
Consensus autem siue collaudacio est voluntas mul
torum ad quos pertinet res sit iuncta. Dicunt ergo
quidam quod in alienacione rei ecclesiastice non requiritur
decretum potestatis. Sed est cognicio auctas episcopi et co
sensu cleri. Sed nūquid valent assensus cle
ricorum canonicorum non habiti in coi. Re. hos. ex
de his que fi. a pla. tua. tenet quod non. et h. etia
inno. et copose. videtur approbare. ex de consue
tudinibus. Sed g. of. ex de his que fi. a p
la. cum applica. et in sima ipsius tituli dicit co
trariū. quia licet inueniatur in electoribus quod re
ra assensus cois. ex de electoribus in gnali. Sed
tamen est in alienacionibus. e. titulo cum nos. et cu
eo ouenit bñ. h. 6. e. dudum. in fi. g. glo. 10. ve
ro an. ibidem dicit quod prima opinio est vera quod non
precessit stractio ut patet ibidem. si precessit et deli
berauerunt alienare si singulariter consensuant
valet assensus et tunc habet locum opinio secunda.
Ad h. nota quod in electis collegiatis et cathedralibus
libi si bona episcopi sit distincta a bonis canonicorum
et episcopus aliqua de rebus sue mensie velit alienare ip
se tanquam cuius pars inest de alienacione facit. Et ca
noici debent postea suum assensum prestare. et permissio
diligenti tractatu alienacioni pars subscribere. et si
milit si canonicus aliquid sue mensie velit alienare ip
si pars alienacione faciat et episcopus pars autem siue assen
su prestat et sufficit si assensus huiusmodi prestat in ipso
stractu l. per stractum. ex de his que fi. a pla. nos.
ubi de h. in glo. et infra alienacione bñ. h. 6. e. de
h. ecc. non alie. dudum. Sed et hosti. quod episcopus re sue
mensie alienat areps autem suam inponet. ar. ad
h. 9. q. 3. c. 2. et di. g. bene quidem. Act. in.

Sequitur vide de 2. s. que est pena male a
lienantis re ecclesie. Circa quod sciendum quod pena
autem est depositio si super hoc accusatus. 12. q. 2. mone
mus. et c. applicos. nisi celeri restitutione et repe
titione prospexerit sibi. Et eandem penam patitur

clericis iniuste subscribes. **ut dicitur** e. si quis et
restituatur res non deteriorata. ff. como. l. 3. §. 1.
celere aut restitue intellige secundum huiusmodi. ibidem ante
quod ecclesia leuatur ex tali alienatione. **Vel** secundum hosti.
post interpellationem ecclesie sine mora. debet enim
alienator interpellare ecclesiam sponere cum possessore ita
quod rem recuperet et restituat ecclesie. vel saltem a
gatur contra possessorem quod ei licet. **e. si** aliquis presbi
terorum administratio cessat sibi actione ab ecclesia. et nisi
totum interesse presbiter ecclesie videatur esse in mora. **Si** autem
sic sibi prouiderit. moram et penam depositionis de qua di
citur est supra. et excommunicationis. de qua **e. si** quis
presbiterorum. vitabit. secundum glossam. et hosti. **Ad** si quis
rem alienauerit et deinde eam recuperauerit penam
edicti vitabit. ff. de ali. in. in. ca. facta. l. ex h.
§. si quis alienauerit. **Ad** si nota secundum huiusmodi.
e. de rebus ec. non alie. si quis. quod subscribens ubi
ad autem tractatus subscriptio desideratur sen
tire videtur et si intelligas cum distinctione illa. si qua
aut subscribit nomine alieno et tunc non obligatur
nec sentire intelligitur. ff. de insti. ac. l. vi. **Aut**
nomine suo et si vel scienter et tunc obligatur et sen
tire videtur. ut patet in. d. c. si quis. vel ignoran
ter et tunc non videtur sentire nec et nocere. C. de con.
nec ignorans.

Articulus v.

Equitur videtur de 4. §. que est pena recipi
entis rem ecclesie contra formam predictam. Circa
quod sciendum quod pena est ut reatum suis fru
ctibus restituat et penam ab ecclesia repetere non va
leat. 10. q. 2. h. ins. Et habebit regressum contra
alienantem si sit possessor bone fidei. 12. q. 2. vul
terane. et si sit male fidei possessor. **e. ad** audi
entiam. et h. op. si huiusmodi. jo. theu. et glossa. Et est ra
do ut plati metu pene caveant ab huiusmodi venditi
onibus. Aliqui tamen dixerunt contrarium. si quis
accepit mala fide rem ecclesie. tunc non habet
actionem etiam contra alienantem nisi per cautionem de
enit. prout sibi ut patet. C. de enit. si fund. cu.
huiusmodi op. videtur esse huiusmodi in. c. ad audiam in glo. et
da. si penam est verum secundum hosti. **Item** si quis petat
vel recipiat ecclesie bona a rege irritum habeat et
inbetur talis excludi a cōione ecclesie cuius res co
natur auferre **e. qui** res. Item est si venditio
sit facta occasione peccatis laice. **e. e. laici** h. hos.
Item nullus religiosus monasterio potest ecclesie
sine administratione eiusdem prebendis in alia. redditus
aut possessiones eiusdem ad certum tempus ad vitam
recipere per aliquam pecunie quantitate quous
modo concedi potest contra locorum predictorum euidentem ne
cessitate et utilitate et sine sensu spali quentus
sui. **Aut** si non habeat suum plati prout si si
aut alie concessiones ille non tenet. nullumque ius re
ceptionis acquiritur et conceditur ab officio sunt suspē
si h. tamen prohibito non extenditur ad locaciones
vel fructuum aut reddituum vendiciones ad tempus
modicum facendas. l. 1. de rebus ec. non alie. mo
nasteriorum.

Articulus vi.

Equitur videtur de 6. §. per que et qualiter res
ecclesie alienata propter formam iuris repeti potest.
Et per quamlibet personam ecclesie illius ut dicitur glo.
non alteri. Et etiam per prochanum proprium in sub
sidium et cum fructibus. **e. si** quis in fi. **In** per peti

per clericos illius eiusdem ecclesie et quersos et pronos
et filios et nepotes ut dicitur ibidem. et 16. q. 1. fili.
Et etiam per alienantem ut dictum est superius in
rauerit non venire contra. **e. de** his que fi. a ma.
per ca. c. 1. §. plerumque et vlt. quia non sunt iuramenta
sed puria que sunt in detrimētum ecclesie ut dicitur ibidem.
vel de proprio soluntur. **e. de** pben. de multa. potest
etiam peti per successorem. **e. e. epi.** in fi. non obsta
te aliqua pena. **e. de** pben. c. 2. **Ecclesia** vero
est illa res agere potest contra alienantem vel suc
cessorem. C. de sacrosanc. ec. iubemus. §. vlt. et
12. q. 2. aplicos. et **e. de** pig. c. 3. in tex. et glo.
Et contra recipientem ut dictum est superius. Sed vno
soluente alter liberatur. ff. de eo per que factum est. l. 1.
§. si plerumque. Et cum proprium delictum cuiuslibet puniatur
et per petere ut actiones sibi cedant. ff. de admi. tu.
si plerumque in fi. **Quid** si cepit conuenire vnum
nūquid conuenire poterit et alteri. **Et** quod sic. non
enim per conuentionem sola sed per exactorem actio tollitur.
ff. de pos. l. 1. §. si apud. **Quid** si preter sui in
teresse sequatur ab vno. **Et** tamen minus sequitur ab al
tero. ff. de exco. ac. l. 1. **Quid** si sponat cum
vno et eum redimi faciat ut cum eo in pace rema
neat. **Et** tamen minus sequitur ab alio. **Sed** nūquid
et prius potest repetere rem quam alienauit iniuste. videtur
quod non quod ipse de enitio tenet et quod tenet de enitio
one actio eundem agere repellit exceptio. C. de enit.
exceptio. sed replicabit rem ecclesie sicut et mulier
replicabit se mulierem esse. et id sibi vellemus
operetur. ff. ad vell. si mulier. h. hosti. et conuenit cum
eo huiusmodi. **e. si** quis. **Item** abbas ecclesie quam
de manu laici accepit retinere possit. **Et** quod non
16. q. 1. c. 1. et c. nullus. et c. se. **Et** idem videtur
de decimis et alijs rebus ecclesiarum. si tamen sequatur
sensus episcopi valebit. e. q. §. sicut ergo. et c. de
mas. et **e. de** iure pa. quod autem §. decetero. et c. id

Item in rebus ecclesie a laicis male detentis ad
ius ecclesie reducendis sufficiat auctoritas episcopi sine
sensu capituli. puta laicus detinet decimam ad par
ochiale ecclesiam pertinentem et vult eam transferre
ad aliam ecclesiam nūquid potest hoc donec sensu episcopi
tamen. **Et** quod sic. **e. de** his que fi. a pla. cum aplica. et.
16. q. 1. c. fi. **Sed** opponitur quia videtur res ec
clesie ibi alienari quia transferretur ab vno ecclesia
in dñm alterius ecclesie. **Et** licet ibi sit quedam spe
cies alienationis quo ad primam ecclesiam cuius fuit et
tamen concessa. Illa enim species prohibetur qua res ab
ecclesia alienatur. Et sic intelligitur quod dicitur **e. e.**
per totum. ubi si alienatio toleratur ut inconueniens
maius vitetur. quia et si non ab illa ecclesia fu
it ab alia tamen recuperatur et sic ea habet ecclesia que est
unica et sic utilitati vltis ecclesie consultitur.

Ad si nota quod si aliqua ecclesia vult impetrare in
curia quod sibi liceat tale rem acquirere solet addi
hec clausula. si pro ecclesie prebita cautione quod ad
pignorum fortunam venerit rem eundem restituat pri
us sibi de proprio satisfacto. **Item. A.**

Equitur videtur de 1. §. de tractu prebendarum que
conceditur in rebus ecclesiasticis. pro 8. videtur
quod dñt prebende et prebendam ubi sciendum quod dif
ferentia horum in quatuor vltimis apprehenditur. Primus
sus est iste. ria. re. rum. tria quibus est caput

vnū. i. vnū pñcipiū. f. pñca. / 2° versus est iste.
Ria cū morietē dēra nec vult renouari. i. gēra:
 cētus qui dī pñaria est quidam vsufruct⁹ pñona
 lis siue temporalis pñtacō que concedit ab ecclia
 hōi cū morietur. i. vsq; ad mortem eius. iō autē
 dixi pñonalis quia nō transit ad heredē. cē. i.
 vel dēra mortē. f. vsq; ad certū tps. puta vsq;
 ad triginta annos in auct. de al. emphi. §. si vō
 aliquis. et se. coll. 9. hoc patet. Conceditur atē
 pñaria fm leges hōi modo. Si laicus habet vnā
 vineā valētē. 9. libras. τ dare velit ecclie ad pñ
 cariā. dabit sibi ecclia duas vineas equalētes
 τ hoc si transferat statim dñū τ possessionē et
 vsufructū in eccliam. Si enī in vita sua retine
 re velit vsufructū. dabit sibi ecclia tantū vnā
 vineā equalentem et sic laic⁹ dī habē duas vi
 neas ad pñariā. C. de sacrosanc. eccl. iubemus. §.
 vl. Scdm vero canones agit benigni⁹ respectu
 pñtrahētū τ asperi⁹ respectu ecclie. quia in caū
 quo leges vnā vineā dandā pñcedunt. canones
 duas pñcedūt. Et in quo leges duas. canō cōce
 dit tres. 10. q. 2. pñarie. Et non est faciēda pñe
 caria vacāte ecclia. 12. q. 2. pñarie. pñ autē quili
 bet acipe pñariā nisi sit pñonom⁹ vel eius pñā
 guine⁹ quia is pñhibetur. 10. q. 2. h. ius. v. hic
 vsus pñtacō. τ res que reapietur a laico non de
 bet tribuē grauari magis qm illa quā laicus
 recepit ab ecclia C. de sacrosanc. eccl. auct. h. vsus
 pñtacō. Si autē pñaria fiat irracōnabiliter reuo
 cari pñ pñ successorē non obstante pena approba
 ta pñ pñilegiū vt pñtractus ratus ēēt. ex. e. c. 2.
 Est autē irracōnabilē facta si denē tres vinee e
 quālētes vbi trāsfert vineā suā. h. pñ leges h
 cet canones hōi pñcedāt vt dictū est. l. forte canō
 loqitur vbi pñona est senex l. debilis vel pauper
 quia tali debet ecclia etiam de pñprio subuenire.
 16. q. 1. qm. Et nota q; pñaria inuenit in pli et
 singlari. 10. q. 2. pñaria. §. pñarie tñ i pli. 3° v
 sus est iste. **R**ie magis viuit post lustrū nēpe
 renascens. i. pñtract⁹ qui dīat pñarie in pli tan
 tū magis durat qm hōi viuat. transit ei ad he
 redē. debet tamē de qñquēnio in qñquēniū reuo
 nari. ex. e. c. 1. Et pñto q; pñtac sub certo cen
 su quia est forte terra min⁹ vñlis τ dabit alicui
 rustico vsq; ad 4. annos. cui labore meliorabi
 tur ista terra. ex. de rebus eccl. nō alie. ad aures.
 Si vero ille contractus in fine qñquēniū per ec
 clesiam non renocet nichilōi⁹ reuocat⁹ intel
 ligit. Et est rō ne pñat ecclia ius suū. quia euz
 trāseat in heredē. τ pñlati sepe mutantur ecclia
 defacti ius suū pñdere posset. 16. q. 3. clerici. Ili
 autē pñtractus. f. pñtractus qui dīatur pñaria. et
 pñtractus qui dīat pñarie non pñt reuocari pro
 pñcedētū volūtate. ex. e. pñariū. §. vl. In hōi simi
 les cōmodato. ex. e. de cōmodato. c. vno. 2° ver
 sus est iste. **R**iū sicut ego morietē cū vult suus
 actor. i. pñtractus qui dīat pñariū pñceditur sic e
 go. f. qui cōcedo volo. morietē. quia pñcedens
 qñcūq; vult eū reuocare potest. Est igitur pñca
 riū quod pñabo petēti pñcedit vtendū qñdiu pati
 tur qui pñcessit ex. e. c. fi. Et nota q; pro pñario
 qñq; ponitur pñaria. vt. ff. cōi diuidūdo. l. cōi

diuidūdo. §. inter pñones. Dīat autē bñ. q; cum
 ponantur de pñariis ex. e. tria capla. siquis oñ
 deret. pñ. c. loquit⁹ de pñariis. 2° de pñaria. 3° de
 pñario. **A**d hōi ad maiorē declaracōi nate
 pñtractus pñarij vidētū est qñō differt ab alijs
 pñtractib⁹. vbi sciendū q; differt a donacōe. quia
 qui donat sic dat vt non recuper qd dat. §. qui
 pñario pñcedit sic pñcedit vt recuper qñcūq; pla
 cebit ex. e. c. 1. Ite cū cōmodato pñuenit q; nec
 pñmodās nec pñario pñcedēs fac rē acapiēns. ff.
 e. l. 1. Sed dñt quia pñmodās ad certū vsū pñce
 dit nec reuocare pñt nisi vsu illo expleto. ex. d.
 pñmo. c. 1. retinet etiā possessionē rei cōmodate.
 ff. d. pñmo. rei. In pñario vō pñcedēs nō pñsumit cēū
 vsū et ideo reuocat qñcūq; placet. ex. e. c. 1. τ
 possessionē non retinet §. pñd⁹ reapiēns possi
 det naturalit⁹. ff. e. §. pñl. duo enī insolidū pñ
 rio possidere non pñt ff. e. duo. pñcedens enī pos
 sident auiliter vt dīat ibidē. Item differt a loca
 to quia locatū non est gratuitū. ex. de loca. pñto
 tū pñariū vero est gratuitū. vt patet ex pñdīc.
 Ite differt ab emphiteosi quia ibi pñcessum pñ
 tñsferri in aliū dñō reqñsito. ex. de loca. pñtuit.
 quod non pñtingit in pñario. nec in alijs cont⁹
 etibus pñdictis. Soluit autē pñariū qñq; mōi
 pñmo pñtraria volūtate eius qui pñcessit. ff. e. l. 1.
 2° morte eius cui est pñcessū. ex. e. c. fi. 3° aliena
 done rei pñario pñcessit si is cui est alienata vult
 reuocare. vt dī ibidē. 4° finitō tpe vsq; ad qd
 res erat pñcessa. ff. e. cū pñario. 4° dñtoze soluē
 te pecuniā creditōri soluit pñariū pñgnoris. ff.
 e. si debitor. h. ec. gof. τ hosti. τ bñ. ex. e. c. fi. Cō
 sistit autē pñaria in reb⁹ mobilib⁹ et immobilib⁹
 b⁹ τ icorpalib⁹ vt fñtutib⁹. ff. e. l. 2. §. vl. τ l. 3.
 τ §. h. ec. bñ. ex. e. c. fi. in glo. 1.

De dignitatib⁹ ecclie astid⁹ in cōi. ti. 38.
 Onsequēter pñsiderandū est de placōib⁹
 et dignitatib⁹ ecclie astid⁹. Et pñmo i
 cōi. 2° in spālī. Circa pñmū pñmo qñt
 quid est dignitas. 2° vñ in bñficijs sit attenden
 da dignitas. 3° de pñte dñandi. Circa pñmū
 sciendū q; placō siue dignitas fm hosti. ē que
 dā pñmīdā in gradu. Et hōi aliqñ vocat pñso
 natus vel custodia. ex. de mñst. §. fi. seu offm l.
 mñstertū in feri⁹. ex. de pñst. cū accessissent. et ex
 de pñbē. nisi essent. vbi pñoratus dignitas appel
 lat. vñ de arōpāconat⁹ decanatus pñmīciatus.
 his noib⁹ ostendūt. Et pñt et hōi omēs pñpositi
 vocari eo q; quidā pñoratus curā pñe alijs hñt.
 ex. de vñ. §. qñuis. Et qñlib⁹ hñs admīstracōem
 dīa pñ pñcurator. 1. q. 3. saluator. etiā epi. ex. de
 doñ. fraternitatē. Et sē hōi ecclie membra diuer
 sa diuersos articlōs hñcia sicut corp⁹ hab⁹ pla
 membra nec ad eundē locū pñnēt oīa dī. 89. si
 gala. itaq; in eadē ecclia vel eā in diuersis ec
 clesijs non potest aliquis habere hēc officia. ex. d.
 pñbē. quia in terra. τ. c. ad h. τ. c. cū iaz dñdū
 Nec ē pñles ecclias pñochiales. vt dī ibidē de
 quo tamen dīc vt dīctū est sup. Pñmenda
 aut vñ⁹ ad alēz. pñt esse mñlapiat. vño modo
 rōe pñatis siue iurisdicōis qua pñst archidya
 con⁹ archi pñsbo. ex. de offō archi pñsbi. c. 1. 3°.

rore ordinis qua p̄est p̄sbi dyacono. di. 19. cl.
e. ad hoc. in fi. 3. rōe p̄secracois q̄ p̄est ep̄s p̄sbi
tero. di. 19. ad h. in fi. 2. rōe antiquitatis ut pri
or habetur qui p̄us fuit ordinatus. ex. de ma
io. c. 1. 4. rōe ordinatis. ut. s. maior habeatur
q̄ a maiori fuerit ordinat. ex. d. maio. p. tuas.

Quia f̄ querit vtz i p̄cepte beneficiorum
debat attendi racō dignitatu. ut. s. plus
papiat q̄ s̄ i p̄coribz ordinibz p̄stituti. t̄ fm gō.
dignitatu meliora stipendia p̄ferantur. vide
q̄ sic. 12. q. 2. nob. 7. 23. q. 1. in s. militare. t̄ ex.
de maio. statum. vbi dicit q̄ qui maior est in
ordine et si poster. sic recept. debet in papiendo
p̄coribz p̄cor esse. 3. 3. q̄ om̄s qui in vna ec
clesia famulantur eq̄ pape debet. ex. de p̄sti. oēs
et. c. cū mltā. R̄ndet bñ. sup. c. statum. q̄ ab
imico debet p̄siderari nobilitas siue scia. s. ut q̄
magis sūt p̄diti nobilitate siue scia p̄ferat ab
eis qui p̄mouēt eos p̄la bñficia t̄ maiora. Cir
ca eos etiā q̄ sūt in ecclia honestum esset ut
plus p̄p̄ent digniores q̄m minores. fm q̄ di
cit iura p̄ora. s. in hoc magis p̄sideratur p̄sue
tudo cūq̄ ecclie fm q̄ volūt iura contraria.
Et si de nouo de ecclia videt̄ recurrendū ad cō
suetudinē vianay eccliaz siue p̄uide ex. de cen
sup. eo. de iure tñ cōi non est pl. maioribz q̄m
minoribz dandū n̄ consuetudo sit in p̄trariū. Et
fm hoc illud q̄ dicit in. c. statum. s. q̄ ma
ior est in ordine sit p̄cor in papienda p̄corone
debet exp̄i p̄cor. 1. p̄or. s. ut papiat pri. Et
hoc f̄uari p̄t vbi p̄bende nō sūt distincte. vbi
vero sūt distincte quilibet p̄ se papiat fructus su
os t̄ reddat. q̄ vō dicit in p̄rapienda p̄corone
exponit hosti. 1. in p̄cepte p̄bende. q̄ p̄benda di
uidi non debet. ex. de p̄ben. maioribz. t̄ ex. de
eta. quens. 5. 1. d̄ simpliciter q̄ minores volēt
ordinari maioribz nolentibz ordinari p̄ferant
q̄ro et in p̄benday p̄cepte. ar. ex. de p̄uul. q̄
era. Et est hoc p̄stitutō ḡnalis ut declaratur ex
de p̄sti. c. fi. g. in oī ecclia siue sint ibi quorū
ane distribucōes siue non habet locum. Et cre
dit h̄sti. h̄nductū ut clerici redderent ad papi
endum ordines p̄iores. di. 12. c. fi. in fine.
Et sic p̄rogatiua ordinis p̄feret etiā p̄rogatiue
antiquitatis in p̄cepte p̄benday. Itē p̄feret q̄s f̄
hos. rōe ordinatis in p̄cepte bñficia. q̄ s̄ q̄s re
cept. sit autē pape p̄feret receptis autē legati
l̄ ep̄i l̄ capli quia habet causam a maiori. ar.
di. 11. quis nesciat.

Artic. 14.

Quia 3. sciendū q̄ intendim̄ ad p̄s p̄os
siue d̄ p̄minēda que attendit̄ rōe iuris di
cōis. unde fm q̄ iuris di cō ascendit t̄ descendit
sic et dignitas siue p̄minēda est maior et mi
nor. papa cū superior est oibus. 9. q. 3. p̄napa
lem. t̄ c. se. deinde legatus quo ad p̄uindam si
bi om̄i s̄lam quia gerit vicē pape. Deinde p̄rias
siue p̄f̄archa qui est iudex archiep̄oz et ep̄oz
suffraganeoz suoz. Deinde archiep̄s qui est iu
dex suoz suffraganeoz et clericorum siue dyoc.
Deinde est ep̄s iudex abbatū archidyaconoz p̄
ozū t̄ clericoz siue dyoc. Postremo ē archidyaco
nus qui est iudex archiep̄sbiteroz. Archiep̄sbit

at̄ p̄sbiteroz p̄rochialiū. Et hec d̄sa graduum per
tinet ad p̄bua cōnz et decorē ecclie qui p̄sistit in
quodā ordine. Sicut enī membrorū varietas per
diuersa officia et robur corporis f̄uat et pulchri
tudinē rep̄sentat. Ita p̄sonay varietas p̄ diuer
sa officia distributa fortitudinē t̄ venustatē
ecclie manifestat. **¶** Et quia iuris di cō super
alios dñū imp̄rat. ideo rōe hui. p̄nt hic aliq̄ d̄
dñio siue p̄sidentia queri. s. vtz p̄as p̄sidentē
sit a deo. R̄ndet q̄ sic ro. 13. non ē p̄as nisi a deo
distinguenō tamē est fm bonū. t̄ rich. q̄ i hac
p̄tate est p̄siderare tria. p̄mū est essendā et que
est quidam ordo superioris ad inferiorē et h̄ ē sim
pliciter bona t̄ est a deo. Hūc enī ordinem insti
tuit de. ad laudē bonoz t̄ vindictā maloz. ut
di. 1. pe. 2. Scdm̄ est modus acq̄rendi t̄ iste si s̄
iustus simpliciter loquendo est a deo respectu p̄
sidentis t̄ subiacentis. si vero sit iniustus ut p̄ in
dustria l̄ violentiā tūc p̄p̄acōz ad meritū s̄
iacentiū talis p̄sidentia est iusta. quia aut est ad
bonoz p̄bacōz. aut ad maloz p̄nitiōz. p̄p̄acō
nē vero ad meritū p̄sidentis est iniusta. Et p̄o.
est a deo faciente t̄ ordinante fm illud job. 22.
qui regnare facit ypocritam p̄pter peccata ppli.
t̄ osee. 12. dabo eis regē in furore meo. 2. modus
est a deo p̄mittente non aut approbante. 3. dū
dicitur osee. 8. ipi regnauerūt t̄ non ex me p̄i.
apes exiterūt t̄ non cognoui. 3. est modus vtz
di. t̄ hic si sit bonus est simplr a deo. si malus n̄
est a deo n̄ p̄missiue. Vel potest distingui sic fu
it distinctū de iusto modo acq̄rendi. **¶** Vtz
p̄as p̄sidentis sit bona. R̄ndet hui. questiōis respō
sio patet ex r̄sione questiōis immediate p̄ce
dētis. **¶** Ad maiorem tñ euidentā sciendū q̄ se
cū dū ang. scdo de li. arbi. tria sūt bona. s. ma
xima ut vtzet̄ aīmi quibz recte viuūt t̄ nemo
male vtzetur. Minima ut hec t̄palia bona sine
quibz p̄līmīs recte viuūt t̄ q̄bz p̄les male v
tzetur. Et media. ut potencie anime sine q̄bus
n̄ recte viuūt q̄bz tamē frequēter quis male v
tzet̄. P̄as aut dñandi ut vult boed. 2. de o. so.
c. 3. ē sup bona fortē que sūt ibi bona infima
t̄ videtur maius bonū inter ea. ut enī d̄ p̄mo
polē. p̄napari n̄ tñ est necessariū s̄ ē exped
iēdū. sine h̄ enī res publica nō regit̄. vñ patet
q̄ p̄as talis est bonū expediēs t̄ necessariū ad
salutē republice vel ecclie t̄ p̄ oīs est maius
bonū q̄m qd̄ est nēciū alicui p̄sone p̄uate. quia
bonū cōe est dñū q̄ bonū p̄ticulare. ex p̄o. eth.
Non tamē sequit̄ q̄ sit absolute maius bonū
huic vl̄ illi q̄m subia. s̄ sub iudicōe. s. si sit ad
hoc p̄done. **¶** Vtz p̄as dñandi sit appetēda.
R̄ndet qual. distinguēdo sic triplex ē p̄as do
minandi vna t̄pali que habet p̄ hereditariā suc
cessionē. Alia ē t̄pali que acq̄rit̄ p̄ electōz vel
p̄napis substitucōz. Tercia sp̄ualis que habet
aīay curā t̄ rez t̄paliū administracōz. p̄ma licet
p̄t appeti. quia et si q̄s eā p̄ se distinguit nō pot
per alios exequi. Scda etiam potest licet appeti
tribz occurrētibz. de quibz d̄ p̄mo pol. c. 6. opoz
ter. inquit futuros p̄napari. p̄napales p̄napa
tus tria quedam habere. p̄o amorē ad p̄sistētem

pollidā. 2° potendā maximoz opm pñapat.
 3° vutē et iusticiam in vnaqz polidā eā q ad
 polidā ptinet. licet autē sciens se habē hēc pos
 sit. ppter valitatē republice licite pñapatū ap
 petere. non tñ debet illū petere. Vñ 2° politicoz
c. 6. nō bene statutū est ipsū petere qui pñapa :
tu dignificabitur. terda vero. s. spūalis n^o d^o
peti nec licite potest appeti. vñde aug^o. 9. de ciui
tate dei. c. 19. locus supior sine quo pñs regi n
potest. et si vt debet ad ministratē indecenter tamen
appetit. In hac em pñate attēdo tria. s. celli :
tudinē honoris. abūdauidam et ad ministracōez
rei tyalis. et exercitiū opacōis spūal. ppter p^o
appetere placōz spūalē est pñpriosū et a deo r^op
batū. M^o. 20. amant pños accubitus in cenis
et pñas cathedras i synag. et vocari ab ho. rab
bi. ppter 2° appetere est cupiditatis signum qz
tūc ponit min^o bonum finem rei melioris pre
lacō enim spūalis est melior re tyali. vñde dñs
qd^o. 6. pñmū querite regnum dei et iusticiam et
et h oia adi. vobis. hunc appetitū r^oprobat do
min^o 10. vlē. dicens petro. pasce oues meas n
te. ppter 3° appetere est fatuū. quia fatuum est
appetere aliquid habere cum piculo quod haberi
potest sine piculo. bene aut opari potest homo
sine piculo placōis. et ideo fatue placōnem ap
pent vt bene opari possit. opus g^o fm se potest
desiderari licite non aut pñatus honoris. vñ
criso^o. sup. M^o. Opus desiderare bonū est. pma
tū aut scupiscere honoris vanū est. vñ argu^o
sic qui sic appetit placōz et curā. s. ppter bonum
opus annexū. ā credit se ad hoc dig^o et tūc est
pñpriosus et iō indignus. ā credit se indig^o
et tunc est fatuus est puer sus g^o qualitercumqz
appetit illicite scupiscit. S^o tra hoc pñer. n.
dicatur qui aīas suscipit sapiēs est. R^o nō dicit
qui curā aīaz appetit s^o qui suscipit. i. qui curaz
p obediendā sibi impositā sup se quasi pō
ous et onus non vt honorem capie est sapiens
qz est obediēs. vel dic fm glo. q loquitur i ca
su qñ scz oues ipo vt curatoz et pastore idigē.
tē qui suscipit bene facit. qz aīe sue p hoc puidz
vñde cū dñs sublimi^o regnat. T^o tra etia
fm greg. in pastorali. tūc erat laudabile epatū
querē qñ p eū non erat dubiū quēqz ad graui
ora supplicia puenire. pferam cū aliquis ad h i
atatur zelo caritatis dñe. et p illo tēpe dicit
apls. i. thm. 3. qui epatū desiderat bonū op^o dñ
derat. V^o tra placō ecclīastica sit dñū in sub
ditos. R^o q sic. pñas em ecclīe fluit in eam a
cto fm illud 10. i. de plenitudine eius accepi^o
omīs grāz p grā. Potestas aut est fuit potestas
dñi fm illud 10. 12. vos vocatis me magister
et dñe et bene dicitis. si etenim ergo potestas pla
toz ecclīe est dñū. dicitur aut dñū tripliat.
vno modo potestas subiacēdi sibi aliqñ ex ne
cessitate. et sic dñū dicit ad fuiturē dñicōe que
coartat libertatē coactōe. et sic dicit collocenses
3° fui obedite p oia dñis nāclibz. 2° dñū
pñas ipandi pueniēs ex mera volūrate. tal ē
pñas plati in religione. 3° dñū pñas colxreē
di ex publica vtilitate. et sic dicit dñū pñas re

gandi i ecclīa. p^o g^o dñū debet incutē subdiē
 timorē. qz vt dicit sapiens gen^o suos n nisi ē
 supplicis emēdatur. et iō dñi se debent hē ad e
 os vt dñi qz nēcitas fecit eos suos. 2° dñū o
 stēdē debet subditis amorē qz caritas fecit eos f
 uos. et iō dñs d^o ē hūilis vt sit sicut vnus ex
 subditis fm i^occē. rectorē te posuēre noli excol
 li s^o esto in illis sic vn^o ex illis. 3° dñū qz mul
 tudinē tenet p diuersitate subitoz aliqñ ti
 morē incutē. alū amorē ostēdē. fm i^o. i. pe. 2
 siue duobz ab eo missis ad vindictā malefcoz
 laudē vō bonoz.

De papatu ti. 39.

Dēinde pñderandū est de dignitatibz ec
 clestias in spūali. Et pmo de dig
 tate papali. 2° de dignitate legacōis
 3° de dignitate pñ archali. 4° de archiepali. 5°
 de epali. 6° de vsu pallij. 7° de alijs dignitatibz
 inferioribz. Circa pñmū pmo dicendū est de dig
 tatis papalis excellēda. 2° de his que sibi soli
 reseruantur. Circa pñmū queritur vtz ali
 qz sit vnus pñm^o et sūm^o et esse debeat in xpia
 na religione cui ceteri teneantur obedire. R^o
 liz diuersi diuersi ligamibz et varijs ad subiectō
 nē obie sunt astricti fm i^o apli ad ro. 13. omīs
 aīa pñatibz subdita sit. et h b^o diuersitate gōn
 um offōz et pñatū. oīs tñ h varietas reduc hz
 ad vnū pñm^o et sūmū in q pñ^o rñcet vñs pñapa
 eis oīm. nō tñ ad ipz dñū et cū mediatorē dñi
 et hoīm. vtz ē ad ei^o vicariū. et q ita sit osten
 diē p vtz testm^o et p nouū et p ius canonicū et p
 enidēs rōis documētū. Ostenditur g^o h pmo p
 vtz testm^o. Scribitur em den tro. 1. si difficile et
 ambigū apud te iudi^o pspexeris et iudicū v
 ba variari videris surge et ascende in locum qz
 elegerit dñs de^o tu^o. q aut supbieit nolēs obe
 dire sacerdotis impio morietur homo ille i glo.
 hic appellandi tribuit facultatē. Ex his colligi
 tur q in veteri testō erat vnus sūmus pñafex
 ad qz recurrendū erat in iudicijs et cui erat obe
 diendū ab vniūb. si g^o h erat i lege figure mteo
 mag^o h ē debet in lege veritatis et gae. tū quia
 maior est vnitas nūc qm tūc. tū quia pontifica
 tus iste est minor illo. Secūdo ostendit h per
 testamētū nouū. dicit em qd^o. 12. tu es p. et s^o
 hanc pe. edifi. tē. vsqz ibi erit solutū et in cel
 s^o pueniens est q ei qui potest omīs ligare et sel
 uere omīs debent obedire. g^o deus sic ecclīam
 instituit. s. q omīs obedirēt vni. sed ecclīa sic ē
 regenda sicut a dño fuerat instituta g^o tē.
 3° 10. vlē. dixit dñs petro pasce oues meas. s^o
 oues estī sūt omīs qui p vñā saluus incedūt.
 ergo oīb talibz platus est petrus vnus ergo
 fuit oīm omiū pastor fm ecclīe fundacō. ergo
 fm pgressū et pñmacōz oēs debent vni obedire.
 4° ostendit p ius canonicū qd tñ fūdat sup
 ius dñū vt patet. di. 21. in nouo. qz ius. et di.
 22. omīs sacrosancta. 5° p racōis audēs docu
 mētū. In oī em re q stat ex rebz diuersis opoz
 tet esse aliqd pñmēs q diuerse pres teneant in
 vno. sicut in corpe hūano est aīa. et i machina
 mūdū est corp^o sup strarctatē eleuatū. s. celū.

p^o v^ote recedantur elemēta que sūt cōtra :
 na. vnde cū ecclia sit vnū corpus est i^o mysticū
 ex diuersis mēbris officijs et statibz constitutū op^oz
 ad v^ouacōz hūmōi vnitatis eē caput vnū hōi
 oīm regitū sub quo gūeniat fm debitam pro
 portōz in vnū vt sic s^oformetur ecclia militās
 ecclie triūphāt. vnde bñ. li. 3. de cōsideracōe ad
 euge^o. c. 13. non vilem reputes hanc formā q̄
 in terris est. formā habet in celo. viderat hēc q̄
 dicebat vidi hīrlm ciuitatez sanctā descēdētem
 de celo a deo patā. Sic ei ibi seraphim et cherubī
 et ceteri ordinantur sub vno capite deo. ita et hī
 p^oriarche archiep^oi et reliqui sub vno pontifice
 sūmo non est pūpendendū q̄ et deū habet auto
 rem qd de celo habet originem. Sic ergo patz q̄
 omēs sūt subiecti et tenentur obedire pape. s.
 clerici in spūalibz et tpalibz. de v^ose. di. 1. corpali
 a. et laici in spūalibz. ex de maio. si quis. et de in
 di. nouit. Sic ecōuerso omēs debent obedire im
 peratori laici in tpalibz et clerici qui recipiūt ab
 eo tpalia. ex de maio. solite. hēc iūno. e. ti. si q̄s
 venerit in glo. 2. **S**ed contra illud idē qd
 dicit petro m^o. 16. tibi dabo clā. et qd cūq̄ liga
 rē. dicitur etiā alijs aplis m^o. 23. Amen dico
 vobis quicūq̄ ligauerit sup terrā erūt ligata ī
 celis. g^o par fuit pēas petri et alioz aplōz
 q̄e tē. **R**egnū ecclie astice gerarchie diuidit
 in pēatē regalē et sacerdotale si non est necessa
 riū ad salutē q̄ omēs reges obediant vni re
 gi g^o nec q̄ omēs epī vni epō. **R**ed ad p^omā rōz
 dicendū q̄ auctas aplat^o opatur ad eum a q̄
 tradit et ad eos sup quos tradit. In p^omō fue
 rit oēs apli pares. quia omēs acceperūt imme
 diate auctem a cōsto. Et sic dicit glo. ad gal. 2.
 q̄ paul^o par erat petro. In 2° vero non fuerūt
 pares. quia licet omēs acceperūt pēatē dīlēm nō
 tamen equalē. vnde illud tibi dabo clāues re
 gnī tē. lōge aliē dictū fuit pē. et alijs aplis. **N**ā
 petro diuisim et singulariter fuit dictū. q̄ ī eo
 p^oriopulter et singulariter plēitudo pēatis erat
 collocanda. Alijs vero dictū sūt. q̄cūq̄ ligaueri
 tis tē. q̄ vocati erant in p^otē soliditudinis. Et
 fm q̄ notat nich. in g^o suo. licet omēs apli pēa
 tē clāuis immediate recepit a cōsto. pēatē tamē
 iurisdicōis acceperūt mediāte petro. Et q̄ iurī
 dicō mīstrat materiā. s. subditos que requirit
 ad hoc q̄ pēas clāuis in actū exeat. Ideo vsus
 illius potestatis indirecte dependebat a petro et
 idō dīcō de pēate epōz p^opacōz ad papā. Ad se
 cūdam racōz dicendū q̄ non est sūle quia non sic
 ex statuto euāgelij pcedit sceptrum regis sicut
 clāuis pontificis. Lex enī euāgelica est spūalis.
 vnde est^o eius lator ad spūale pontificium nō
 ad carnale imperiū intecōz habuit. potest etiā
 dia fm bñ. q̄ fm veritatē veraqz pēas ī papa
 dūmūt. Cū enī cōstus sit sūm^o sacerdos fm oz
 dimem melchi. q̄ fuit rex salem et sacerdos dei
 sūmi. et cōstus vtrqz habuit. **P**icari^o ei^o ī terris
 verāqz pēatē ab eo accepit. vnde vtrqz gladi^o
 sibi gūenit. vnde bñ. ad euge^o. g^o vtrqz gladi^o
 us est ecclie. s. spūalis et matīal. s. iste pēccia.
 ille vō extendend^o est ab ecclia. iste sacerdos ille

manu militis. s. ad intuitū sacerdotis et iussū
 impatoris. **S**ed contra si in solo beato petro
 fuit plenitudo pēatis q̄e papa scribit se agere
 quod agit aucte aplōz petri et pauli. **R**ed paul^o
 ppter magnitudinē sue sapiēcie videbat cete
 ris aplis excellēciōz eē. et idō ne dīcō inē succel
 sores surgēt factū est dīcātē spūsancto vt vē
 qz. s. pe. et pau. in vnam ciuitatez deuēssent ī
 qua etiā sūt moriētes pontificatū ecclie roma
 ne fundauerūt vt ex hōis stroueria cessar^o vñ
 paul^o nichil adīcet sūmo pontifici quantū ad
 plenitudinem pēatis. que fuit in petro. s. q̄n
 tū ad euēdendā vt obstruat os loquētiū inīq̄.
 Et maxime grecōz q̄ dō pari currē volebant cū
 romana ecclia. qz g^o papa in lris suis pēatis
 plenitudinem expmēre debet non cū veraciter
 s. etiam euēdēt nō tantum sufficienter s. etia
 abundāter. idō auctē expmēit verusqz. **N**um
 quid papa est platus oīm cōstanoz media tus
 vel immediat^o. **R**ed platus immediat^o dīcāt
 duplicē. s. vñ fm gradū vel fm vūtem. dicen
 dū g^o q̄ licet papa distet s^o gradū maxime ab
 infimis. ē tamē immediatissim^o oīm fm iflu
 endam virtutis. vnde auctas eius est sicut cau
 sa p^oxima et immediata que mouere debet oēs
 et singlos ad obīaz suis s^opositis exhibendā. **C**
 auctas est minor. pape vel impatoris. **R**ed hui^o
 questiois habet ex de maio. et obe. solite. vbi
 dicitur q̄ sic vñ solis ē maior vūte lunari.
 sic pēas pape est excellēciōz pēate impatoris si
 cut etiā aīa pūmet corpori sic pēas pape q̄ ē
 spūalis pēate tpali. **S**ed contra impator hz
 ius et pēatem eligendi papā et sedē aplicā. vt
 dī. di. 63. adrian^o papa romam. et c. in syno
 do. g^o ē supior pap^o. **R**ed q̄ illi pēati date ipatori
 resignauit ludouic^o impator. vt habetur di.
 63. ego ludouic^o. Otto etiā p^omus rex theutunī
 coz illi pēati sibi s^ofirmate resignauit vt in ea
 dem di. et se. c. ex his. Et merito resignare dō
 buerūt. tū quia talis pēas eis non gūeniebat.
 sicut nec gūenit corpori aīam ordinare. sed ecō
 uerso. tū qz ecclia nēcitate psecūcōis spulsa
 talē eis dēsserat pēatē vt ecclie subuenirēt qd
 alias facē tenebant. **F**ecit autē impator ecclie ro
 mane dno iuramēta. vñ tpe approbaciōis de
 c^o forma habet di. 63. et alioz tpe coronaciōis
 quoz vtrqz esse iuramētū fidelitatis declarāt.
 li. A. de iureiurā. romani. vbi etiā ponitur for
 ma sedī iuramētū. **Artic. 11.**

Quoniam 2° notanda sūt illa que sedes aplica
 sibi spūaliter reseruauit de quibus nll^o se de
 bet intromittē sine mandato eius spūali. etia si
 sit legat^o a latere eius manās. hēc autem sunt
 multa vltra illa que ponit hosti. di. 60. et hīs
 versibus gūenēt qui postea exponuntur. Si sit
 catholicus papā non iudicat vllus. Erigit et
 subdit cathedras et diuidit vñit. Mutat vota
 crucis restituit eximie. ad se. Maiorē cause re
 feruntur. legitimatqz. Promouit appellare ve
 tat. phibet p^ofiteri. Depōnit trāsfert suppletqz
 renūciat illi. Presul et exempt^o symon iurās
 anathema. Vel p^oriū uel legatū vñ lex vñusqz

Neqz p[re]cip[re]s. **E**ti quē sponte saluat. **Q**ue
canon damnat sibi soli q[uod] reseruat. **S**olui
a papa necnō quē r[eg]ula dānat. **A**ddis suspēsi
causam cū fertur ad ip[su]m. **R**escriptū fidei dū
bū. **S**fert bona p[ro]p[ri]a. **I**rritat infectū legē cōdit
g[ra]ualem. **A**pprobat impiū firmit deponit et vn
git. **C**ōditiū g[ra]uale facit sanctū q[uod] sanctos. **E**ns
non esse facit. non ens fore. pallia semp[er]. **P**or
tat p[re]cedit legi non subiacerit vlli. **A**ppellat ad
hūc medio sine iudiciūqz. **T**unc p[er] lege sumi.
monachū reuocat renuentē. **A**uius adule
rio soluit g[ra]uē. artat. **E**t laxat quidq[ue] spon
sis nocet ordina[re] ex. **T**pa dando sac[ra] p[ro]motu
p[ro]mouet idē. **O**rdinat atqz die qua p[re]sacrat et
ip[su]m. **V**niuersqz locū p[re]cedit iureqz p[ri]uat. **I**nsi
gnit. laico sacra donat. crisma mistro. **S**ūma
fede sedet plen[us]qz vican[us] extat. **S**i sit catholi
cus papā nō iudicat vllus. **N**ō enī iudicari l
accusari potest ab alio nisi d[icitur] l[ex] h[ab]ere. di. 20. si pa
pa. **E**t hoc est v[er]y nisi se submittat iuris dicōi
alter[is]. 2. q. 1. nos. **I**psomet e[ss]e se deponit di. 21
nūc aut. **E**rgit cathedras. 16. q. 1. felix. **E**t s[ub]
idē. cathedras. s. ep[iscop]ales. ex. de offi. lega. q. trās
lacōem. et alios inferiores. quod facere non po[ssu]nt
etiam legatus sedis aplice licet in forma com
muni p[ro]gredit hoc p[re]sede aplice p[ro]firmari. ex. d[icitur] cō
fir. vi. c. fi. **E**t diuidit. s. cathedras ep[iscop]ales. **E**t
vni eas dē. ex. d[icitur] excel. pla. sicut vniere. **M**utac
s[ed] cathedras. ex. de trans. epi. c. 1. **V**ota cradis
s[ed] mutat. nullus em p[ro]mutare potest votū t[er]
sanctē. vel redēp[re]cōz ill[is] reape. nisi ip[su]m solus l
cui ip[su]s mandauerit. ex. de voto. magne. **R**esti
tuit. s. degradatos. ex. de cleri. non re. ex. tue.
Eximit. s. ep[iscop]os et alios. 16. q. 1. frater noster.
Ad se. ma. cē. refer. ex. de trans. epi. c. 1. lic[et] enī
h[ab]ere g[ra]uale videat. cū maiorib[us] tamē causis d[icitur]
tus coram iudice ordinario potest appellare sine
grauamēte aliquo. 2. q. 2. nullū in fi. **E**t est spe
cial[is] vt p[ro]bat[ur] ex. de appella. vt debet. i. fie.
Legitimatqz ex. qui si. sūt le. p[er] venerabilē. **P**ro
mouet in sufficientes. siue etiam defectū padē
tes. vt bigamos illegitimos. minores. s. 30. an
noz ad ep[iscop]atus. **P**etia null[us] possit dispensare
in defectu etatis. intelligit aliq[ui]d etiā quo ad m[en]
nores dig[ri]tates. s. de his oib[us] vide q[uod] notatū ē
sup[er]. **P**romouet etiā ad ep[iscop]atus illos qui n[on] sūt
in sacris q[uod] alius facere n[on] possit. ar. ex. de elec.
dudū. s. 1. de eta. et qua. a multis. et idem potest
dici de alijs defectib[us]. **A**ppellare vetat d[icitur] p[ri]mo
quia null[us] ali[us] potest amittere causā appellacōne
remota excepto p[ri]ncipe vt d[icitur] ff. quib[us] appella.
non licet. l. 1. in fi. **E**tia delegat[ur] suus h[ab]ere nō p[otes]
ex. de offi. dele. sup[er] questionū ar. s. 2. qz ab eo
nō appellatur cū non habeat supiorē. ex. de elec.
licet. de iudicāda. s. fi. **E**t h[ab]et sp[eci]ale in papa lic[et] p[er]
mū v[er]iqz p[ri]ncipi sit cōe. **P**rohibet p[ro]fiteri. licet
enī quilibet etatis legitime possit in qualibet re
ligione p[ro]fiteri. enī in insulis atra. is. an. con
sticutū p[ro]hibet recipi. ex. de regularib[us] quia in
insulis. **I**urās etiam religionē exigere potest li
bere in fra annū. **E**ti fiat ante p[ro]fessio n[on] valet
ex. de regu. n[on] solū. **D**eposit. s. ep[iscop]os. 3. q. 6. qm

uis. **T**ransfert ep[iscop]os. ex. de transla. iter. s. 2. **E**t
idē intelligas de electo et p[ro]firmato. vt dicit ibi
dem. **S**upplet. s. defectū. ex. de transla. c. 1. ideo
qz tota die in p[ro]firmacōib[us] b[en]eficij appo[si]tur li
clausa. s. suppletes defectū siquis est de plen
tudine p[re]satis. ex. d[icitur] elec. illa quoadian a q[ui] fm
illā potest de iure sup[er] ius dispensare. vt dicitur
ex. de v[er]el. p[ro]ben. vel eccl[esi]a nō vacā. p[ro]soluit. s.
vlē. **S**upplet etiam defectū regis vacante r[eg]no.
ex. de elec. cū inter vniuersos in fi. et defectū im
p[ro]p[ri]is vacante impio. ex. d[icitur] fo. p[ro]p[ri]et. licet. s.
1. **R**enūciat illi. s. pape p[ro]sul. ex. de trās. inter
Et exemptus. repere. imūat illi. ex. de renūc.
dilectus. **S**ec[us] est de translacone que fieri potest
autē legati. vt patet ex. de p[ro]sue. cū venerabil
fm gof. **S**ed q[uod] ibi dicit vices n[ost]ras in illis p[ro]
tibus tūc gerebat. intelligit hosti. quo ad illū
de quo querit ibi sp[eci]aliter. alias p[ro]tra ex. de offi.
le. q. translacone. et in d. c. dilect[us]. quis enī re
deret rōz q[ui]re est aliud i translacone qm i renūda
cone. **I**tem quia regulare est q[uod] nullus renūda
re potest nisi in manib[us] p[ro]p[ri]i plan. vt dicitur
ex. de renū. ad moner. **S**ymonia soluitur a pa
pa. h[ab]et dicere q[uod] ip[su]s solus dispensat cū symo
niac subaudi i ordine et maiorib[us] b[en]eficijs. i
sticte ex. de symo. nobis fuit. s. adulterū. **S**ec[us]
videtur de minorib[us] b[en]eficijs. ex. de elec. si alie.
Iurās iūge soluitur a papa q[uod] triplicē exponi
p[otes]t p[ri]mo q[uod] q[uod] dubitat. v[er]y iuramētū sic l[icet]
vel suadēdū. discusso p[ro]met ad papā. ex. de
elec. p[er] venerabilem. **S**ec[us] quia cū i iuramēto
intelligatur autēas pape excepta. ar. ex. de iure
iur. venientes. s. 1. videt q[uod] possit absolue illū
qui iurauit. q[uod] est v[er]y inter clericos et indistm
cte vt patet ex. de appella. dilecto. **T**erdo q[uod] inē
laicos etiam in p[ro]p[ri]alib[us] n[on] absoluat onio i
laxando. suspendit tamē ad t[em]p[us]. vt patet. 14. q.
6. iuratos. et ex. de penis. c. vlē. **A**liqui tamen
hūc vltimū casū non reputat sp[eci]ale. **A**nathe
ma vel p[ro]p[ri]ū iūge soluitur a papa. q. d. null[us]
p[otes]t absolue excoicacū a papa nisi ip[su]m sol[us] vl
cui ip[su]s p[ro]p[ri]aliter dem[on]strauerit. **V**nde in h[ab]ca
su p[ro]p[ri]at absolucō excoicacōis a successore. ex.
de elec. venerabilē. s. rōibus nisi fuerit quozqz
Vel legati repere anathema et iūge soluitur a
papa. et subaudi vel delegati. s. legati vel de
legati iurisdicō expirauit et cui nullus success[or]
Ni excoicacū a tali nullus absolue p[otes]t nisi
papa. vt patet. ex. de offi. de le. querit. vnde n[on]
legatus p[otes]t s[ub]māz delegati omī pape reuocare vel
relaxare vl[terius] impedire. licet eam possit p[ro]firmare
sic exponitur illud ex. d[icitur] trenga et pace. c. 1. s. 1.
et exeq[ue]r. ex. de offi. le. studuisti. **E**t est racō quia
par non habet impiū in parē. ex. de elec. inno
tuit. **V**el lex verusqz. s. tam legati quaz pape
supple soluit a papa. q. d. si lex hui[us] vl[terius] eēt
obscura et legacō sit finita nec aliquis legatus
missus ē i eandē p[ro]uincā. vel si queratur de di
sp[er]sacōe saltē in casib[us] illis qui sūt sedi aplice
reseruat. p[ro]māz ad solū papā declaracō et disp[er]
sacō. **N**eqz p[re]cip[re]s. s. excoicacō a papa ex c[on]
suetudine et i omīs officijs supple soluit n[on] a papa

ex de se. ex. significavit. Aliqui tamē hanc de
 talē aliter intelligūt et illud. c. non recipiunt.
 Et si quē spōte saluat. iuge soluitur a papa.
 Si ei ex certa scia aliquē excoīcatū saluante
 vel aliquis eodē p̄cipiente p̄sumendum est q̄
 eo ipso illū absoluerit. ex de sen. ex. si aliq̄
 Nec obstat q̄ formā absolucōis non fuit. et
 ita vidē p̄tradicē illud. ex de sen. ex. cū dēsidēs
 q̄. si. quia dicit potest q̄ p̄nceps sola voluntate
 absoluit sicut et sola voce p̄mitte. ff. d. manu.
 apud eū. Quē canō dānat. i. suspendit vel excoī
 munit. sibi soli q̄n refuat soluiē a papa. Et
 idē d̄ ostendit sibi suoy legatorū ex quo legacō fi
 nita fuit. nec legato aliquis successit cū i tali.
 b̄ non sit supior n̄ papa. et iste casus sub se cō
 tinet p̄la membza. q̄ in multis casibus absolū
 tōz et dispensacōz retinet sibi papa. Nec nō q̄
 regula damnat suple soluitur a papa. q̄. d. si q̄s
 irregularitatez incurrit non potest cū eo dispen
 san nisi p̄pā. ex de sen. ex. cum illoz. et ille
 casus p̄tinet membza m̄ta cū in m̄tis casibz
 irregularitas p̄trahatur. Addas suspēsi. q̄. d. a
 papa soluitur suspēsus p̄eo q̄ hereticis sacra
 eccl̄asticā ministrabat. talis ei cōtra sedē aplicā
 absolui non p̄t. ut dicit ex de hereticis excoīca
 tōz itaq̄. q̄. sane de. Causā. s. addas cū fert ad
 ipm. s. papā suple soluitur a papa. et ad ipm
 p̄mz examiacō et dēmiacō. et h̄ siue p̄ appellacōz
 deferatur ad ipm. 2. q̄. 6. idē. vel alio q̄libet
 modo. Et tamē cū talis appellacōis legatō ex
 aminare. nō ut p̄iudicet s̄ ut magis instructā
 remittat. ex de appel. ostendit. Rescriptum ad
 das. q̄. d. si de rescripto aplico dubitetur solui
 tur a papa. s. q̄n ab alio solui non potest. ut i
 cau q̄z habes. ex. d. offi. dele. c. 2. Et h̄ intellige
 de rescripto p̄tēcōso. ut dicit ibidē. et de ḡoso.
 s. p̄uilegio. ex d. iudi. cū veni s̄tē. siue diffinici
 uo extra corpus iuris canonici vagante. ex de
 fide instr. pastoralis. siue inclusio. et sic p̄ h̄ ex
 pōm de rescripto quāduplī. Fidei dubiū. q̄. d.
 si de fide dubitetur soluiē a papa. di. 12. p̄cept.
 Cōfert bona p̄la. et p̄la b̄nficia cū cura vel p̄les
 p̄sonatus cū cura. ex de elec. duod. 2. q̄. nos igit
 tur. et ex de p̄ben. de m̄ta in fi. q̄d ep̄s non p̄t
 fm q̄dā. di. 10. sanctoz. Irritat infectū p̄u
 dāns electōz siue p̄uisionē que nōdū est facta
 si fieri p̄tingat irritā et inanē ut p̄t ex. de elec.
 innotuit. q̄. fi. et de p̄ben. in cetera. q̄d n̄ puto
 alium facē posse. quia p̄tractus futuri ip̄is nō
 p̄t ad inferiōrē iudicē in h̄ cau. ff. d. v̄sū. l.
 1. q̄. 1. delegati ḡ in quoz iurisdicōis l̄ra non
 apponitur h̄ clau. s. si ip̄a v̄t p̄s̄p̄erint abu
 tūtur. Nec valet q̄d allegat. s. q̄ oīa vidēt q̄
 missa. et de offi. dele. p̄sona. quia b̄n p̄t aliter
 expediri. Legē odit ḡnālē. ex d. offi. c. 1. Appro
 bat imp̄rū. i. electū imp̄atorē. Firmat. et p̄fir
 mat electōz vel infirmat dep̄sitiū. s. imp̄atorēz
 Et vngit. i. p̄secrat imp̄atorē. Et h̄i quatuor
 casus p̄bancur. ex de elec. venerabilē. Conciliū
 ḡnālē facit. di. 14. p̄ totū. Sacrat q̄q̄ s̄ctos. et
 confirmat a p̄p̄bat et canonicat. et eoz nōia s̄
 etozum cathalago assēbi facit. ex d. reliqui s̄

e. 1. En s non esse fact. i. de aliquo fact. nichil
 mutādo ut. ex de excels. p̄la. tanta est clauis.
 Nō ens fore. i. de nichilo aliquid fact. ex d. t̄nf
 ac. c. 1. Pallia s̄ p̄portat. et s. vbiq̄. ex de v̄sū
 pal. ad honozē. Cōcedit. s. palliū tamē instanē
 p̄tēti. ex de elec. significasti. Legi nec subiacer
 vllū q̄ p̄nceps legibz ē solut. ff. de leg. p̄nceps
 Appellatur ad hūc mediū sine. i. immediate sū
 mediū obmisso. ex de appel. dilecti. Alias aē
 est appellacō gradati facienda. 1. q̄. 1. puenit.
 Legatus tamē idē p̄uilegiū vidē h̄re. ex d. offi.
 dele. c. 1. q̄d fm hosti. obinet de p̄suetudie quid
 quid alij scribant. Licet autem quidam dicāt h̄
 eē sp̄ale in papa locū tamē habet etiā i alijs.
 Quid si a s̄mā ep̄i vna ps appellat ad legatū.
 alia ad archiep̄m. R̄ tenet appellacō facta ad
 legatū sicut dicit de papa. ex de appel. si duobz.
 Et hoc intellige si d̄termīate legato p̄mittat
 q̄ tūc est plenissime interpretacō facienda. ar. ex
 de dōn. cū dilectus alias aut nō debet p̄hibere s̄b
 iecto ep̄i ne respōdeat corā ip̄o. Et sic non p̄tra
 dicit. 10. q̄. 1. puenit. et hoc intelligas nisi sp̄ali
 ter p̄hibitiū esset ad ip̄m posse appellari. Nā et
 quibusdā delegatis p̄cedit plus quibusdā m̄m
 24. q̄. 2. grauati. Iudiciū est p̄ lege suā. Nā ei
 s̄mā facit ius. ex de sen. et re iudi. i. causis. q̄d
 nachū reuocat remittentē. Nā abbate et mona
 cho p̄tradicētibz papa p̄t monachū de monaste
 rio trahē et ep̄o vel p̄napi in locū assignare l̄
 secū tenere. 11. q̄. 3. qui resistit. nec m̄iz. Nā s̄
 quosdā de monacho non monachū facē possz
 sicut notari p̄suevit. ex de sta. mo. cū ad mona
 steriū. Causa adulterio soluit ḡnāliter. h̄ eū ē
 ius regulare q̄ ep̄i in adulteris et minoribz
 valent dispensare. ut patet ex de iudi. ac si ele
 rid. vtrūq̄ tam fallit i casibus quibusdā no
 tatis infra de dispen. Arat et laxat quidquid
 sp̄osis nocet. i. impedimēta m̄fionij canonici. q̄n
 q̄z r̄strigit et annihilat. q̄nq̄ dilatat. ut patz
 ex de p̄sang. non debet. Ordinat ex tēpa dando
 sacz. s. ordinē. et ip̄e solus p̄t subdiaconū facē
 ex quatuor tēpa in festis diebz puta dñicis. ex
 de tēpe ordi. c. fi. Promotū. s. subdiaconū p̄ p̄a
 p̄a p̄mouet idē papa et non ali. s. n̄ de m̄da
 to suo. ex d. tēp. 02. in distribuendis Ordinat
 atq̄ die qua p̄secrat et ip̄e ut patet ex de elec.
 quod siē. q̄. p̄trea. Vmētisq̄ locū p̄cedit. nlls
 eū ali. potest p̄ferre b̄n ficiū nōdū vacās. ex de
 concess. p̄ben. c. 1. et ip̄e potest. Inreqz p̄inat. s.
 auferendo vni et p̄ferendo alteri. b̄n p̄t venire
 etiā p̄tra galia. ex d. elec. significasti. q̄d nō potest
 legatus ex. de p̄ben. dilectus. 1. q̄. tūc ḡ. Insi
 gnit. i. insignia ep̄alia p̄cedit aliq̄s abbatibz
 et inferioribus ut mitram. annulū. baculum
 pastorale. sandalia et filia alia q̄ aliquis p̄lat
 faciat corā se crucē p̄portari q̄d tamē fieri non d̄
 in sui p̄nda vel sui legati v̄tenti insignijs. Lai
 co sacra donat. i. sp̄alia p̄cedit tam eligendi ex
 de iure patro. vobis fr̄i. eccl̄asticas decias exi
 mēdo eū ex de decias a nobis. q̄d ali. facere nō
 p̄t. ex de decimis. tua. Crisma m̄stro. i. p̄bite
 ro cōcedit q̄ possit infantes vngere crismate

in fratre. di. q. puenit. qd a nullo alio fieri pē
ex de sue. qto. Sūma sede sedet. s. in illa quaz
dñs sibi in psona petri spāliter elegit. ut p. ex q
fi. sūt. le. p. venerabilē. s. rōibz. v. sane. jōqz sū
mus pontifex dicit. Plenu s. qz vicari⁹ extat.
quilibet eū ep̄s est cōsti vicari⁹ p̄ticularis sed pa
pa est vicari⁹ gñalis. Si bene sp̄tēs in pōis
verlibz inuenies. 61. casus sp̄ficatos. 7. explic
tos p̄ter inclusos. 7. implicatos. Hos casus non
pē sibi vsurpare eē nec legatus nisi velit cōfū
di. ex de vsu pallij. ni si. 7. intelligas. h̄cipsū
vsurpare. n̄ habeat p̄uilegiū sup his sp̄ale. ar.
ex de p̄uile. sane.

De legatis ti. 20.

Propter considerandū est de dignitate siue
officiō legatōis. Et circa hoc p̄mo vi
dendū est quid sit legatus. 2. de offici
o legati. 3. q̄nto tpe durat. 7. qualiter fiat. 2. de
p̄cellendā legati a latere pape missi. Circa p̄
scendū q legatus est cui certa patria vel p̄uin
cia d̄mittitur gubernāda. ex de appel. nouit. p
l̄as autē de sua legacōe si requatur faciat fidē. C
de man. p̄n. l. vna. Est autē eius iurisdicō or
dinaria. li. 6. de offi. le. legatos. Sed quid si q̄s
gerat se p̄ legato cum non sit. R̄ndet hosti. q
valent eius sine si r̄curratur ad eū ut ad lega
tū bona fide. ar. ff. de offi. le. p̄consulis. barbari
us.

Actus. 11.

Circa 2. scendū q legatū officiū aliud ē an
te ingressū ad p̄uiciā sibi decretā. aliud
post ingressū. officiū autē ante ingressū consistit
in volūtaria iurisdicōe. s. in p̄dicatō absolue
to excoicatos p̄pter iniectionē manuū in clīcos
monachos. vel oueros. ex de offi. le. q. trans
lacōz. 7. ex de sen. ex. ad eundē. Circa hoc tam
triplex genus legatorū distigue. 7. dic de hoc ut
infra. li. 1. ar. 2. q. 3. s. quis absoluere potest.
Potest etia legatus ante ingressū sue p̄uin
cie mādare iurisdicōz in ip̄a. m. autē de collacō
nibus. s. anteqz vero. coll. 9. Exapiūtur vlt.
supplicū et absōio membri. Et s̄l̄r dicit pōt q
legatus non potest d̄mittē causā deposicōis vlt.
p̄petue amocōis. amotus enī dē absōdi. ut ex
de excels. pla. s. ḡnem. cetera vero potest. Ingres
sus autē p̄uiciā debet saluti et edificacōi po
puli 7. cleri. verbo et exemplo vacare. Nec debz
i. p̄curacōibz subditos grauare. ex de cen. cum
apl's. Et agit oīa que agit ille. qui eū trāsmi
sit p̄ter ea que pape reseruantur de q̄bz dictū
ē in titulo p̄cedētī. Non pē etiā se intrōmittē
de his que sūt a papa sp̄cialiter alijs d̄missa n̄
sup ip̄is mandatū recepit sp̄ale. s̄mas tñ illoz
rōnabiliter latas si vult pē affirmare 7. execu
cōi mādare. ex. e. c. 2. Ut enī dicit ibi bñ. dele
gratus debet ei supplicare non eū cogere ut sua
s̄maz exequatur quia forte non ita bene pōt p
aliū executōi mādari. Unde qd dicit q potest sē
tendā affirmare non ad ius s; ad factū refertur
ut vult bñ. ibidē. Item legatū officiū est audire
causas sue p̄uinie que deferuntur ad ip̄m p ap
pellacōz. ex. e. c. 1. 7. 2. q. 6. decreto. Sed nun
quid ad eū possint deferri negocia p querelā. Et

quidē certū est q sic. si quis d̄qatur de aliquo i.
mediate sedi romane subiecto. 11. q. 1. pueit
Secus est si d̄ alijs ut patet in. c. puenit. qui dā
tamē h. c. intelligūt. d̄ d̄fensore non d̄ legato co
gente subditos coram se p̄queri ordinarijs p̄e
termis et p̄tempis. Dicit autē q ad legatū
cau se deferri valent p appellacōem 7. querelam
omissis medijs tribus. Et hui⁹ opi. est bñ. ex
e. c. 1. Et cū eo cōcordat p̄uicudo. i. uat eaz rō
etiā quia legatus fungit vice pape ad quē rē
rē omisiss medijs p querelā. ex de fo. cōpe. c.
vlt. 7. s̄l̄r p appellacōz. ex de appella. si duobz.
Sed impugnatur eā illud. c. puenit. Et ad illū
qd dicit p ea q legatus fungit vice pape. pōt
f̄m gōf. r̄ndere q h non est vez in his in quibz
p̄pter excellendā dignitatis frangit ius cōe ut
est in appellacōe 7. q̄rela. vbi cause deferunt ad
papā p̄termis medijs. Non potest autē lega
tus se intrōmittē de causis que deferunt ad pa
pā nisi forte causā exatet ut eā magis istructā
ad supiorē trāsmittat. 7. h̄ siue deferantur p
appellacōz. ex de appel. p̄stetur. siue p relacōnē.
ex. e. licet. siue per q̄relā. 2. q. 6. q̄dēs. Et idē i
postulacōe recta ponit. ex de postu. bone. Potest
autē legatus abbates immediate ecclie romane
subiectos trāsferrē. ex de sue. cū venerabilē.

Sed nunq legatus pē facē cōclū. R̄ pē o
clū p̄ticularē siue p̄uiniale cū ep̄is sue p̄uin
cie facē et in eo p̄stōes 7. statuta que p̄petua est
edere. ex. e. c. vlt. Nec obstat illū. 2. q. 6. iō. qd
videt p̄rariū dīcē quia intelligit de p̄lio gene
rali qd fieri habet diuersay p̄uiniaz ep̄is con
uocatis. Nunq legatū p̄nt in exemptos su
um officiū exercē. R̄ q sic f̄m hosti. legatū p̄
mi. s. qui mittunt d̄ latē pape n̄ papa eos sibi
retinet. alij vō legatū h̄ n̄ p̄nt. n̄ teneat h̄ i p̄
uilegijs suis. Scdm vō bñ. ex. e. qd trāslacōz.
p̄mi legatū p̄nt cognoscere de causis q̄ mouēt
p̄tra exemptos non obstantibz p̄uilegijs suis. qz
p illa exapiūtur a iurisdicōe tñ ep̄oz non pa
pe vel ei⁹ legatorū p̄nt etiam eos absolue ab ex
coicacōe qz iurisdicōe eoz sibi spālē n̄ suauit.

Circa 3. scendū q durat legatū iurisdicō vlt
qz ad tpus sibi p̄fixū vel vsqz ad suam t
uocacōz. Finis autē quatuor modis. s. tpe sibi p̄
fixo. reuocacōe. morte ip̄i. missi. 7. p̄gressum
ei⁹ de p̄uinia sua non reuersuri de pe. di. 1. di
uorū. In oibz tñ modis p̄dictis durat iurif
dicō de mādato in casis iā ceptis. cās iā ceptas
intelligo p solā d̄tacōz vel p aliū actū iudicialē
ex. e. c. vlt. 7. c. nouit. d̄ offi. dele. gratum. Si
nunquid finitur p mortem pape. R̄ q nō. li.
6. e. legatos. ut ei dicitur ibidē. iurisdicō lega
ti est ordinaria. vlt loquitur hec decretalis iud
st̄nce d̄ oibz legatis. ut dicit jo. an. licet n̄
tatur legatus cardinalis. nec distinguit an il
le legatus fuerit ingressus p̄uinia tpe mortis
p̄cedessoris vel n̄. Unde sicut in alijs ordinari
is non inspiciatur mors instituentis ita nec in
isto. Nec mirz quia legatū pape dicitur legat⁹
sedis aplice q n̄ morit. 12. q. 2. libei. li. 6. d̄ resē.
li. ḡiose. Gōf. tñ nōt p̄rariū in sū. hui⁹ oculi.

Sed nūquid vacante sede cardinales pnt re
uocare legatū forte a papa & cardinalibz cōtē d
puatū. hosti. notat ex d resti. in integz cū ex
lis. Et gwil. in spe. e. ti. Et jo. an. ofētē sup.
e. legatos. q. h. ex magna & euidentē cā facē pos
sent alias nō debēt. **2m. c.**

Circa 2ª nota q. legatus missus a latere
pape excedit legatū q. fungitur lega cōe ex
pūilegio ecclie sue in plibz. pmo quia pūte ipso
ali nō exerceat legacōz ob reuerentiam ei. ex. e.
volentes. Secdo in absolucōe excoicacōz. ex. e.
e. plē. & d. li. infra. li. A. ti. 13. ar. 2. q. 3. Tercio
in collacōe bñficiōz. li. 6. e. c. 1. Quarto in ofir
macōe exemptōz. li. 6. de elec. si abbatē. Quin
to in cognoscendo in casis exēptōz et in puni
one eoz. li. 6. de v. sig. c. 1. 6^a i pcuracōe. Nō
enī ita pcuratur ille ordinari qui ofistit i do
mo sua sicut missi. d. hoc autē dicef infra cū d
confibz agef. Item legat⁹ qui de latere pape tñf
mittitur. excedit legatū qui trāsmittitur s. n.
de latere i absolucōe excoicacōz. ut etiam i fra
dicef. li. A. vbi sup. Excedit etiam forte in hoc
fm gōf. quia non inuenitur q. legat⁹ ex pūile
gio ecclie exerceat non debeat legacōz n. pūte lega
to a latere pape trāsmisso. de b. em. loqē. ex. e.
volentes.

De pñarchis. ti. 21.

Deinde ofiderandū est de dignitate patri
archali. Circa qd scendū q. h. dignitas
post dignitatem papalem est maior
fuit ei pñarche papa minores. & archieps ma
iores. Sūt autē idē fm rem pñarcha & pmas.
di. 99. pūinde. vel pñarche dñr. pñzie qtuoz pñ
opales. f. constantinopolitan. alexandrin. athy
ocen. & hierosolimitan. Et est fm ordinem p
missū inter hos quatuor maioritas dignitatē
ex. de pñl. antiq. & di. 22. renouātes. Olim tñ
alex. erat pñmus. ut dicitur ibidē. Alij vō pñe
dñr pñmates ut accliegensis gradē bñ uricen.
sis & ofiles. li. 2. isti se qñqz noīent pñarchas
hñt autē. 2. pñici pñapales ēa pūilegia spālia
Vñū est q. post pallij receptōz a sede aplica ofe
runt suffraganeis suis pallium & reapiūt iura
mētū fidelitatis et obīe a metropolitanis sibi
subiectis p se et ecclia romana. Secm ē q. vbi
qz. faūt ante se deferri crucis vexillū nisi vbi
papa esset vel ei⁹ legat⁹ insignijs papalibz vtēs
& n. in vrbē romana. Tercū est q. in oibz pro
uincis sibi subiectis ad eos appellari potest me
dijs etiam pñmissis alia s. pūilegiū non pñf
set. ut patz in. c. antiq. renouātes. Ite ecclia 9
stanopolitan deponit epōs sibi subiectos ut
quidā dicūt. ar. 3. q. 4. quia suspecti. Idē vidēf
de alex. di. 64. mos est antiqu. Est autē pmas
iudex sue pūinde. sicut archieps ē iudex sue.
Nihil tamē iuris habet p ceteris archieps n.
qñtū a deo datur a iure vel ex antiqua ofuetu.
die vel ex pūilegio sedis aplice ex. de offi. o. di.
duo. & 9. q. 3. 9questus. Vñde non hz iuris di
cōi i suffraganeos epōz n. in casibz. Vñ⁹ ē cā
defertur ad pmatē per appellacōnem. di. 99. p
uincē. & in. c. duo. Secundo cū vacat ecclia me

etropolitanā & pñtē pmatē ut ipse disponat de i
bus pñmentibz ad metropolitanū. Terc⁹ cū
obtinēt aliquid de ofuetudine vel pūilegio. 9. q.
3. 9quest⁹. & in d. c. duo. Quart⁹ cū dubitatur
sup arduo negodo nec pē diffiniri in pūindā.
li. 9. alio. ipse pmas est ofulendus p metropoli
tanū. di. 18. de 9alijs. & di. 14. m. l. us. Qñt⁹ cū
metropolitan⁹ est negligens vel remissus ipse
supplere potē eius defectū. 9. q. 3. cū sum⁹. Sext⁹
si quis 9querēt de arepo primas esset ei⁹ iudex.
11. q. 1. si quis cleric⁹. Septim⁹ qñ subdit⁹ reqñ
tur de iniusta arepi excoicacōe & absolue⁹ p pri
matem non vult arepo parē. tñc ipse primas
reducat eū in excoicacōē. ex. de offi. ordi. ad re
primendā in fi. ibi tñ non loquit de primate
sed de arepis & subditis suffraganeoz sed idē
iuris est in vtroqz. fm ray. Octau⁹ cū est no
torizū mandatū arepi esse illudum vel iniustū
potest declarare subditū a tali mandato legit
ime appellasse. ex. de appellac. soliditudinem. ibi
tamen non dicitur de primate sed de archiepo
Sed idē est iuris in vtroqz fm ray. Nonis
cū aliqua iniuria notoria ofra eū vel eius nū
cos omittit p quaz eius iurisdictō impedit cō
mittentes punire pē. ex. de pe. romana. ibi tñ
non fit mencō de primate s. de archiepo. s. idē
iuris credo esse in vtroqz. Decimus cū visitat
pūindā. ex. de pñpñcōnibz cū ex officij. Vñde
ei⁹ cū ofulgētā fact. ex. de pe. & re. c. plē. In di
cōis tñ iuribz n. fit mencō de pñmate s. arepo.
s. idē iuris credo esse in vtroqz. Duodecim⁹ cū qd
delinquit i dyoc. pñatis. 6. q. 3. c. 1. Tredecim⁹
cū habet pñdictū in dyoc. eius. ex. de fo. 9pe. c. fi.
Et isti duo casus oibz sūt cōes. Quartus dē
mus cū epō iusta causa recusat cām ad supio
rem remittit. ex. de appel. cū spāl. 9. cā. Qñtus
decimus cū archieps pñmutat cū caplo suo.
Non enī fieri debet pñmutacō sine auctē plati.
ex. de rebus eccl. non alie. c. 1. nec in pñria re pē
areps autor esse. Secus est si archieps cū alio
pñmutaret. quia tunc ofensus capli sufficēt ut
dicēf ibidē. c. non sūt. Vel fm hos. illud fuit
d. indulgentia spēali ut innit ibi alias d. quia
vult nichil alienari sine licēda supioris ut p3
ibidē. R. 1. Sūt forte alij casus pñter pñcos
quos diligēs lector inuenire poterit in c. se. inē
casus epī.

De archiepis. ti. 22.

Deinde dicendū est de dignitate archi
epali. Est autē archieps idē qui & n. a
tropolitan⁹. Iste pē celebrare 9aliū p
uindale irrequisito & absēte pñmate. di. 22. si qd
epō vacās in fi. & 9. q. 3. c. 2. possent tñ illa c. i
telligi de pñuicis que non hñt pñmatē. Primū
tñ credit ray. esse verū. ar. di. 18. de 9alijs. Si
cut autē pmas pē iudicare & punire archiepm
non tamē suffraganeos ei⁹ nisi i casibz. ita ar
chieps iudicare pē & punire suffraganeos suos
non tamē eoz sūditos n. in casibz. Prim⁹ ē cū
subditū deuiant in dñis officijs a ofuetudie ec
clesie metropolitane. di. 12. de his. & intelligit
fm hosē. qñ non hñt ofuetudinē certā l. habēt

curbatā. Tūc em̄ recurrēdū ē ad cōsuetudinē
eccl̄ie metropolitanē. ex de cen. sup eo dicit ec
hosti. ex de offi. ordi. pastoralis. q̄ iste casus h̄z
locū n̄ straria t̄ rōnabilis cōsuetudo obtineat
ex aduerso. di. 12. illud breuē. **T**enēt eccl̄ia
suffraganeā suare sūam interdici quā eccl̄e
suffraganeā suat. **S**ecūdo si clericus vel
laicus cōgritur archiep̄o de iniusta ep̄i excoīca
one ex de offi. oz. ad rep̄mēdā. **T**ercio est cū cā
cōmialis inter ep̄m et suū clericū agit. tūc ei il
la causa debet deduci in sinodū in qua p̄est archi
ep̄s. 6. q. 2. c. 1. **Q**uartus cū clericus habet cāz a
uilem strā suū ep̄s. 11. q. 1. si quis clericus. **S**i vō
ep̄s strā clericū debent eligi arbitri p̄ quos ter
minetur vt dicitur ibidē. t̄ cogit cū ep̄us ad
arbitros eligēdos. ar. ex de fo. 9. p. si quis clericus.
Quēto cū ep̄s est negligēs p̄as ei⁹ deuoluit ad
archiep̄s. 9. q. 3. cū simus. ex de offi. ordi. ad r̄
p̄mēdā. t̄ si ep̄s sit negligēs circa executōz vl
time volūtatis in aut. de eccl. t̄. si aut p̄ rōp̄
cōe t̄ se coll. p. t̄ iste casus p̄tinet mltā. **S**i
quid si ep̄s sit excoīcatus. nūquid aus p̄as de
uoluit ad archiep̄s. **R**e q̄ nō. li. 6. de sup. ne.
romana. **E**t h̄ est vey vt dicit ibidē. jo. an. q̄n
tū ad causas quas h̄nt inter se subditi ep̄i. si d̄
uoluitur ad cā. ar. ex de maio. t̄ obe. his q̄.
Cause vero que sūt inter subditos ep̄oz t̄ ep̄os
p̄tinet ad archiep̄m. 11. q. 1. puenit. t̄. c. si q̄s
cū clīco. supplet em̄ archiep̄s vices ep̄i in eius
negligēcia. nō aut in culpa. vt patet in. c. ro
mana. **S**extus est cū canoīci in cōtempnū ep̄i sui
interdicūt eccl̄iam cathedralē sine causa rōna
bili. n̄ h̄ de cōsuetudine p̄nt. ex de appel. dilectus.
Et cognoscit in hoc casū archiep̄s tanq̄z delegatus
a papa. ex de offi. oz. irrefragabili. 5. excessus.
t̄. c. ceterum. **S**eptim⁹ cū eccl̄ia suffraganeā va
cat t̄ non sup̄sūt canonici qui custodiūt bona
mensē ep̄alis. vel sup̄sūt si sūt min⁹ ydonei vl
sūt suspecti. 12. q. 1. nō liceat. **O**ctau⁹ p̄ ostēdio
sam electōz. di. 6. c. 1. t̄ vl. **P**ertinent etiā ad
archiep̄m alij casus p̄tēntes ad p̄matē positi i
c. p̄cedenti. **P**redictos aut et sup̄dictos casus q̄
si om̄es ponit hosti. in fili. t̄ in glo. ex de offi. oz
di. pastoralis. p̄les etiā de eis ponit bñ. ibidē.
Ad h̄c nota q̄ archiep̄s non potest sibi cō
stituire officiales in dyoc̄. suoz suffraganeoz
eccl̄ p̄ futuris causis p̄ appellacōz ad eū deuoluen
dis n̄ habeat hoc de cōsuetudine t̄ eccl̄ia tales of
ficiales deare vel inhibē nō p̄nt. **I**tem archiep̄s
vl eius officialis non debet suffraganeū excoī
care suspendē vl interdici p̄pter ruerendā ordi
nis ep̄alis. li. 6. d̄ offi. ordi. c. 1. **Q**uid si excoī
cent nūquid sūa tenebit. **R**ndet bñ. t̄ jo. an.
ibid q̄ sic. quia sp̄ale est in his sūis q̄ iniuste
late ligāt. 11. q. 3. c. 1. t̄ ex de sen. ex. sacro. p̄
niet tamē qui hoc fecerit vt dicitur ibidē. **E**t
idem ē dicendū d̄ delegatis archiep̄oz. 5. jo. an.
Sed nūquid archiep̄s vl eius officialis p̄
excoīcare officiales ep̄i. **R**e q̄n officialis ep̄i pec
cat in his que sūt iurisdictōnis. tūc archiep̄us
p̄t punire eū sicut ep̄m. quia idē est cōsistorium
verusq̄. ex de appella. romana. 1. 1. **S**i vero

aliquid possidet vel facit vt p̄natus. t̄ cū pu
niri non posset. n̄ sicut alios subditos ep̄i i ca
sibus sup̄ notatis. t̄ h̄ p̄bat. ex de fo. 9. p. ro
mana. 5. 3. t̄ vl. **I**tem archiep̄s causas que p̄
appellacōz vl alias iure metropolitico deferunt
ad eū non debet audire vel etiā audire com
mittere alibi q̄m in sua ciuitate vl dyoc̄. i in
eis in quibz fuerit appellatū. aut cause iste cōsi
stere dīmōscuntur. n̄ sibi aliud de cōsuetudine cō
petat in hac p̄e. li. 6. de offi. oz. vt litigantes.
Sed pone q̄ archiep̄s de cōsensu p̄ati causā au
diat vl audiendā cōmittat alibi q̄m in locis p̄
dictis. nūquid illud q̄ agit valebit. vidē q̄ sic
quia cū hoc sit in fauorē litigancū introducē
illi renūciare p̄nt. ex de regula. ad aplicam
cui cōsentit jo. an. dūmō ip̄s archiep̄s l̄ ei⁹ dele
gatus habeant licēdā ep̄i illi dyoc̄. **V**t ibi
p̄ tribunali sedē possit. alias n̄. vt p̄. 9. q. 2. c.
1. nisi in casibus a iure sibi cōcessis. **I**tem archi
ep̄s p̄ q̄us sue p̄uincē loca exempta trāsiēt ā
ad ea diuertens facē p̄ ante se crucē d̄ferri. po
pulo benedicē. dīna officia p̄uam t̄ publice
ibidē audire t̄ ea in pontificatibz celebrare t̄ in
sua p̄uincia facē sine p̄dicalibz celebrari q̄us p̄
uilegio strario non obstāt. **S**ilr ep̄us in locis
eisdē sue dyoc̄. potest p̄lo benedicē. dīna officia
audire. p̄lo ea etiā celebrare. t̄ celebrari in sua
p̄uincia facē. **I**ta tamē q̄ ex h̄ ip̄is exemptis vel
orā h̄ p̄uilegiatis nllm alias p̄uincia gñet. li.
4. de libeate p̄latoz. archiep̄s.

De ep̄is t̄. 2. **E**m̄ de cōsiderandū est d̄ dignitate ep̄ali
Et p̄mo de quibus d̄z dubitabilibz
circa istam materiā. 2. de offi. ep̄i.
3. de duabus legibz quibz subicit eccl̄ie ep̄o. 2.
de canonica potēte que debet ep̄o. **C**irca p̄
q̄ntur p̄la. 1. vey s̄ p̄sbatū sit in eccl̄ia p̄as a
liqua. **R**e vt s̄. e. li. 1. c. 2. **V**ey ep̄atus sit or
do. **R**e patet ibidē. **V**ey oim ep̄oz sit aliq̄
supior in eccl̄ia. **R**e vt sup̄. t̄. de dignitate p̄p̄i
li. 4. q. 1. **V**ey liceat ep̄i tū appere. **R**e vt s̄
t̄. de dignitatibz eccl̄iasticis i cōi. q. 1. verum p̄as
dīnandi sit appetēda. **D**e cōsecracōne vō ep̄i etiā
dictū est s̄ hoc. e. li. 1. c. 3. ad fi. **V**erum licet
ep̄atū iniūctū onio recusare. **R**e q̄ non. in al
sup̄cōe em̄ ep̄atus duo sūt cōsiderāda. 1. quid de
cet hoīem appetere fm̄ p̄p̄am volūtatem t̄ quid
debet facere ad alteri⁹ volūtatem. **Q**uātū igit
ad p̄p̄am volūtatem hoī gñent p̄ncipalit̄ in fi
stē p̄p̄ie salutē. si q̄ salutē alioz mēdat h̄ gñe
rit ei ex dispōe alēu⁹ p̄catē h̄ntis. vnde sic ad
inordinacōz volūtatis p̄tinet q̄ aliquis p̄p̄io
motu ferat in h̄ q̄ alioz gubernacōi p̄ficiatur.
Ita etiā q̄ al. q̄s oimō strā supioris p̄ceptū fiali
ter h̄ recuset. h̄ em̄ est et strā humilitatē t̄ cōē
caritatem. 1. primoz. **V**nde au⁹ ad eudoxium
si q̄ opa v̄ra mater eccl̄ia desiderauit. nec ela
done auida suscipiat. nec blandiente desidia
respuat. nec v̄m oīm v̄lūtanibz eccl̄ie p̄p̄o
nat. **P**ē aut cōtingere q̄ ille cui in iūgē p̄laci
onis offiū aliq̄d in se sedat p̄ q̄ n̄ licet ei acipe
hoc aut impedimētū q̄nq̄ potest remoueri per

ipsummet. ut si habeat peccati appositum quod potest
deserere. Et ideo non excusatur quoniam finaliter teneat
obedire prelati inuigenti. Quoniam potest remoue
ri per prelatum inuigentem ut si sit irregularis l' ex
coicatur et tunc debet h' inuigenti ostendere quod remo
uerit illud tenetur obedire. quoniam per neutrum re
moueri potest ut si archiepiscopus non potest super irregu
laritatem dispensare. et tunc non tenetur ei obedire
ad suscipiendum episcopatum l' et ordines sacros. **Sed**
extra quia beatus marcus pollicetur sibi incedit ne
possit fieri. si enim deus ratio est ad aliquid impedimen
tum ponere et omnino recusare. **g. 1. 2. 3.** **Re** accipe episcopatum
non est de se necessarium ad salutem. si sit neces
sarium ad salutem ex precepto superioris. **ut** per ex
coicatus. his autem que sic sunt necessaria ad salutem
per quos licet impedimentum apponere antequam fiat
preceptum. alioquin non licet ad secundas nuptias transi
re ne per hoc impediretur a susceptione episcopatus l' sa
cri ordinis. **Non** licet autem in eis que per se sunt
de necessitate salutis. unde beatus marcus non egre
gera preceptum sibi digitum amputando. licet sit cre
dibile ex instinctu spiritus sancti hoc fecisse sine quo
non licet alicui sibi manus incidere. **hec** exho.

Quid si quis iurat vel voueat se nunquam futu
rum episcopum. **Respondet** hosti. distinguendo secundum hugo. quod
talis aut intendebat quod in nullo casu fieret episcopus
etiam in statu necessitate et tunc non est seruandum. **A.**
q. 1. in scriptis. **Aut** intendebat quod non fieret episcopus
in instante necessitate magna et tunc seruare debet in
necessitate urgente. **ex** de iuramentis. et si est. 22. q. 1.
g. illud non tamen repellit quia tale iuramentum
non irrogat infamiam si tamen solene. **g. q. 1. in** fa
mes. in omni anni penam omnino aboleat. 22. q. 2.
qui sacro. Si vero dubitetur quoniam intendebat debet
intelligi quod h' ultimo modo intenderit. quia be
magna interpretatio fieri debet. **ex** de re. iur. estote
et ex de iuramentis. ad infamiam. 3. secundum hugo. **Quid**
g. si nulla necessitate instante quia eo melior et
magis ydoneus in ecclesia non inuenitur et papa
propter quod episcopatum recipiat. **Re** super h' diuersi di
uersa dixerunt. **hu.** enim dixit quod non obediet ei si
potest deus superius. **11. q. 3. si** dominus. quia reddido
iuramentum est de lege naturali et divina. 22. q. 1. si per
papa tamen tale absolvere potest a priuilegio pena et ab
infamia quod ad ecclesiam et sic per dominum non repellit
reus ab aliquo actu publico. **ff. ad** municipa
les. i. patores. **Alii** dicunt quod obediendum est pape. ar
14. q. 6. autem. **Secundum** vero hosti. semper obediendum
est pape in omni re etiam de divina voluntate. **c. 1. ra**
co est quia auctoritas eius excepta videtur. unde non
est voti transgressor qui auctoritate sedis apostolice illud
distulit implere. **ex** de voto. non est. ar. 2. extra
de iuramentis. venientes. **Item** quia non intelligitur
h' fieri auctoritate hominis puri sed dei cuius papa est vica
rius in terris. **ex** de translatio. inter corporalia. et duo
b. c. se. **Item** quantumque expressit iurauerit vel voue
rit videtur esse sensus. si quod nunquam fieret episcopus eo pen
rante. nec se negabit deo vocante. **s. q. 1. in** se
pens. et ex de elec. qualiter. **Ergo** si sequatur de
co inspirata quodquid intenderit non debet se
denegare. quia nec est resistendum spiritui sancto
ut dicitur act. 1. 7. 11. q. 3. qui resistit. **Electio** igitur

facte per hostem nullatenus offendat. reuelacōi
petrarie non resistat. **Etsi** spiritualiter resistere re
uelacōi vouisset votum nullum esset cum sine pec
cato suari non posset. **hec** hosti. **Verum** oportet
eum quod in episcopum assumitur esse ceteris meliorem. **Re** quod
non. **Unde** dicit decretalis quod sufficit eligere bonum
nec oportet eligere meliorem. **Tamen** circa assumptionem alie
ad episcopatum aliquid est considerandum in assumen
te et alioquin in assumpto. assumens debet fideliter di
uina mysteria dispensare ad utilitatem ecclesie
secundum 1. 2. cor. 2. ad edificandam ecclesiam quare ut a
bundantis. et id ille qui debet aliquem in episcopum as
sumere siue eligendo siue puidendo non tenetur as
sumere meliorem simpliciter quod est secundum caritatem. sed
meliorem quam ad regimen ecclesie quod. si. posset ecclesia
instruere et defendere et pacifice gubernare. **As**
sumptus est si requiritur quod se reputet aliis meliorem.
h' enim est superbum et presumptuosum. si sufficit quod nichil
in se inueniat per quod sit ei illicitum assumere pre
latis officium. unde petrus requisitus an deus pl
ceteris diligeret si prelatum se ceteris si simpliciter quod
amaret respondit. **Ex**altauit autem eum dominus de dilectio
ne ampliori ad ostendendum quod ubi inueniret aliis
homo ydoneus ad regimen ecclesie papue debet in eo
attendere eminentiam dilectionis domine. **Non** autem
obstat potestas illud simacii pape. vilissimum inquit
oputandus est nisi scia et sanctitate precellat
qui est postmodum dignitate. quia hoc intelligitur
quantum ad studium iam constitutum in dignitate. debet
enim ad hoc intendere ut ceteros scia et dignitate
precellat. **hec** exho. **Verum** electus in episcopum ignarus
in sacra scriptura et requisitus verum sciat verum et no
uum testamentum et respondens se scire mortaliter peccet. **Re**
spondet rich. in suis questionibus disputatis de qua
bet distinguendo h' modo quod talis aut est ignarus
ex toto in sacra scriptura aut in parte. quod licet
non sciat sacra scriptura sicut illi qui sunt priuilegi
eti in scia sacre scripture. sciat tamen aliquo modo
in generalia mandata et articulos fidei et virtutes et
vicia et sacra. **Si** sit ignarus primo modo tunc talis
respondendo se scire ex deliberatione mortaliter pec
cat quod scilicet et ex deliberatione mentitur mendacio
pudico. quod tale mendacium est in prouidum uti
litatis animarum que suo regimini committuntur. si tamen
talis responsio sit necessaria ad hoc ut sua prouidum non
impediatur. **Si** vero sit ignarus 2. modo non au
det dicere quod sic respondendo mortaliter peccat quod
consuetudo que secundum iura est optima legum interpretis
ex de consue. cum dilectio. sic obtruncat ut ista questio
sic intelligatur. si verum sciat verum testamentum et nouum
quantum ad ea que necessarium est scire prelato. et
hec sunt illa sine quorum scia non potest exequi ope
teter officium suum. **Unde** si sciat ista talia de testibus
veteri et nouo tunc sic respondens verum respondet secundum i
tecorum quam debet habere querens in querendo questum
illam et ideo non mentitur. **Si** autem nesciat de vete
ri testamento et nouo ea que sunt necessaria ad execu
tionem officii sui. tunc taliter respondendo mentitur
mendacio pudico in prouidum animarum mortaliter pec
cat si talis responsio sit necessaria ad prouidum suum.
Sed obicitur quod si talis mortaliter peccaret re
signare teneretur. ut videtur episcopatum per illud peccatum

mortale obrentu. si non dicitur quod tales resignare teneantur **g^o r^e**. **R^e** talis aut postquam recepit episcopatum didicit de veteri testamento et non eo que sunt necessaria ad executionem sui officii. aut non. si non credo quod resignare tenetur. quia quilibet huius officii regimini aiaz. si non habeat ea que ad executionem sui officii sunt necessaria tenet illud officium in iudicio aiaz suo regimini commissum et in salutis anime determinatum. **S**i autem postea didicit ea que sunt necessaria ad executionem sui officii. credo quod non tenetur resignare. licet mortaliter peccaret cum rñdit se scire. aliquo enim cum peccato mortali acquiritur quod tñ resignare non tenetur. sicut nñr id quod de meretricio lucratur resignare non tenetur. **A**liqui vero dicunt quod talis resignare tenetur cum obtrunverit non tñ tacta veritate si etiam expressa fallitate si talis responsio sit necessaria ad hoc ut non impediatur pñocō sua. **h^erici^l**. **V**erum peccat qui tali electo munus confirmacionis impedit. **R^e f^o** **h^erici^l**. in quadam questione si scienter confirmaverit illud quod non scit de sacra scriptura ea que sunt necessaria ad executionem sui officii peccat. **S**i vero ignoret eum esse talem nec habuit diligendā debita ad sciendum insufficiendā ei^o etiam peccat. quia debet eum diligenter examinare per se vel per alios bonos viros **m^o ex de elec. aggregata. et ex de eta. c. vñ. vbi** dicitur quod pñocō talis debet deponi. **et ex de elec. nichil est. vbi** phibetur confirmari clericis insufficiendū lñte et confirmās talem si fecit hoc ex negligencia suspēdi dñ a pñocō pñiū bñficii. **S**i vero hñ fecerit ex malicia debet pñe subici^o graviori. **V**erum episcopo liceat ad religionē tñsire. **R^e n^oz** **tho.** quod non nñ ex causa. **P**erfectus enim stat episcopalis iñ sñstitit quod aliquis ex dilectōe dei se obligat ad hoc quod salutem pñimoz insistant. **E**t ideo tam dñ obligatur ad retinendā curā episcopale quā pñe sibi commissis pñicē ad salutē quā quidē negligē non debet. nec pñter dñe stemplacōis dñe. cuius apl's pñter necessitatē subditoz a stēplacōne vite future se differri patienter tolerant. **S**im id ad phñl. i. coartoz ei ex duobz dñderiū hñs dñs solui et esse cū cñto multo meli^o est. pñmanē autē in carne est necessariū pñter vos. **N**ec est pñter quicquid aduersa vitanda lñ lucra acqñenda quā ut dicitur **io. 10.** bonus pastor ponit aiaz suaz pñonibz suis. **N**ota tñ quod episcopus impedit pñcurare subditoz suoz salutē mñtēpl^r. quāqñ pñter pñm defectū scie ut si sit homicida vel symoniac^o vel corporis ut si sit senex vel infirmus vel scie insufficiendū ad curā regimīs vel irregularitatis. ut si sit bigam^o. **Q**uāqñ pñter defectū subditoz in quibz non pñ pñicē **Vñde. g^o li. g. dya.** sepe agit iñ aīo pñfectoz quod cū suū laborem esse sine fructu dñderant in loco alio ad laborē et fructū migrāt. **Q**uāqñ ex pñe alioz ut cū placō abeun^ognat graue scandalū. i. c. rñtñb. s. si esca scandalizat fratrem meū nñ mñ. car. in eternū. pñter tam scandalū ortū ex malicia aliquoz volēcū fidē vel insticiā ecclīe sculcare. non est cura pastoralis omittenda. **S**im illud **qñ. 19.** finire illos qui. s. scandalizabant de doctrina cñti. cēd sñt et duces cecoz. **O**portet tamē

quod sicut aliquis assumit eā per prudentiā supioria ita per aus autem ex causis pñocōis deserat susceptā ut dicit **inno. 3° ex de renū. si penas.** **P**etamē cessante in pñocōm in episcopum resummi. in pñter cu lñā sit depositus et in monasterium detrusus ad pñiam agendā. ut habet. **A. q. 2. pñ pñ.** vñde etiā si sit symoniac^o pñocōis eo nñ sciente si se ad religionem trāstulit potest iterum ad episcopatum alium pñmoueri. **h^ec tho.** **V**erum liceat episcopo pñter pñsecūz aliquā corpale deserere gregem sibi commissū. **R^e fñm tho.** in qualibet obligacōe debet attendi pñpue finis obligacōis. obligant autē se episcopi ad executionem officii pñter salutem subditoz. et ideo vbi subditoz salus exigit pñsenciam pñsone pastoris non debet pastor pñsonaliter deserere gregem suū nec pñt aliquod corpale comodū nec pñter aliquod pñsone pñculū imminēs cum bon^o pastor ponere te neatur aīam suam pñonibz suis. **S**i vero subditoz saluti sufficiendē possit in absēda pastoris per alium pñndere. tñc licet pastori gregē corpale pñt aliquod ecclīe comodū vel pñsone pñculū deserere. **Vñde an^o. in eplā ad honozatū.** fugiāt de ciuitate serui cristi. quando eoz quisqñ spēda liter a pñsecutoribus quod nñ ab alijs qui ita non queruntur ecclesia non deseratur. cū autem omni est cōe pñculū hi qui alijs indigent non deserant ab illis quibz indigent. **S**i enim pñndosū ē nauē in tranqñtate nauē dñere. qñtomag iñ fluctibus. ut dicit nicolaus papa. **A. q. 2.** **V**erum episcopo liceat aliquod pñriū possidere. **R^e qñ sic.** nñ enim in ordinacōne sua ad hoc se obligat ut absqñ pñrio uiuat. nec ex necessitate requiritur hoc ad officium pastorale. vñde. **12. q. 1. epi de rebus pñrijs.** vel acqñsitis. vel quidquid de pñrio hñt. hereditibus suis dñrdināt. **V**erum episcopi peccent mortaliter si nñ largiantur paupibz bona ecclīe quod pñcurat. **R^e bonoz pñrioz sñt dñi ideo pñt ea vel sibi pñtinere vel alijs pñlibito largiri.** in quo tamē possunt peccare. s. si pñla offerant quā oportet vel alijs non subueniant sñm quod exigit caritas. **N**on tñ tenentur restituere. **B**onoz g^o ecclīe sñt dispensatores lñ pñcuratores. vñ an^o. ad bonifaciū. **S**i pñuatiū possidem^o quod nobis sufficiat nñ illa nñ sñt sñ illoz quod pñcuracōz gerim^o. **A**d dispensacōnē autē requiritur bona fides. sñm illud. **1. cor. 9. li. iā qñtē mñ dispensa.** ut fix. q. inue. **S**unt autē bona ecclīe nñ tantū in vsus paupū sñ et in cultū dei et necessitatē mñstroz ecclīe expēdenda ut dicit. **12. q. 2. de redditibz ecclīe vel oblacōne** fidelū. epi scopo vñā porcō emittatur due ecclīe si aīstias fabiāis. et erogacōi paupū a pñbitero sub pñclo sui ordinis mñstrent. vñtama clīd pñ singloz meritis diuidat. **S**i ergo sit distīctā que debent in vsū epi cedere et aliquo sibi retinuerit de alijs pñtra fidem dispensacōis agit et mortaliter peccat et ad restitucōnem tenetur. **D**e dñpñtatis vero spēdaliter vsū suo. **iō** dicendū est quod de pñrijs bonis dictū est. ut. s. pñter immoderatū affectū lñ vsū peccat quidem si immoderatas expensas sibi retineat et alijs non subueniat se cñdū quod rñqñt debitum caritatis. **S**i etiā de his

velit sibi aliqd subtrahere & consanguineis vel
alijs dare non peccat si fiat moderate. s. ne in
digeat non ut didozes fiant. vñ ambro. li. de
offi. est approbata libertas ut pñimos seminis
tñ ne despicias si egere cognoscas non tñ ut
illi didozes fiant ex eo qd potes offerre inopibz
Si vero non sint distincta. distribucō eoz eius
fidei amittitur. Et si in modico deficiat vl sup
abundet pē fieri h absqz bone fidei detrimento.
quia non pē h fieri. Si vero sit mltus excess⁹ n
pē hoc latere. Vnde dicit bone fidei repugnare
imo mortaliter peccat. **Sed** obiciē qñra pre
dicta illud hiero. ad damasii papā. qd inqt bo:
nis penū sustētari possūt siqd paupū est acci:
piūt sādēgnū incurrūt. videtur qd multo ma
gis mortalit peccet si ea que de bonis ecclie eis
supfluit egenis non exhibent. **Rē** qd sicut patz
ex dictis oia bona eccliaz sūt paupibus largiē
da nisi in articulo necessitatis. in quo eē p re
demptōe captiuoz & alijs nēditatibz pauperū.
vasa culmi dīno necessaria & dicata distrabūt
tūc enī peccaret clericus si vellet de rebz ecclie
vivere dūmō hret pñomū de q vivē posset. **A**
Nota eē qd quia bona eccliaz vñbus paupum
deservire debent si quis necessitate non imminē
te pñdendi paupibus de his que supfluit ex p
nontibz ecclie possēdēs emat vel in thesauro
ponat in futurū ecclie utilitati & paupū neces
sitatibz pñdendū laudabiliter facit. Si vero ne
cessitas imminet paupibz. supflua cura est et
imordinata ut quis in futurū qñuet qd dñs p:
hibet. **6. dicens.** nolite solici esse in crassi
m. **hētho.** **U**tz religiosi qui in epōs pñmo
uenerunt tenentur ad obñades regulares. **Rē**
qd sic. s. ad illas que non impediūt officiū epā
le. s. valēt ad pfectōis custodiā ut pñmēda pau
peras & hui⁹ mōi. Et pñs tenentur ad habitū
portandū sue religiōis qd est hui⁹ mōi obligaciōis
signū & de h habet. 16. q. 1. **Ad** alias autē nē so
licitudo ut silētiū & alique vigilie vel abstīendiē
graves ex quibz impotēns corpe redderetur ad
exequendū officiū suū. In his em pē dispēscōne
ut fm qd requirit necessitas pñone vel officiū & q
dicō hōm cū quibz vivit p modū qd etiam pla
ti religionū in hui⁹ mōi secū dispēscāt. Sic in
religiōe illud. 20. q. 1. monachū. **Qd** ad dī. 18.
q. 1. quē sacra ordinaciō de monacho epīm facit
velut legitim⁹ heres paternā sibi hereditatem
vōdicandū pñatē habeat. **I**ntelligendū est qd hē
ditatem nō vendicat qñ pñziā s; quasi debita
ecclie ut patet etiā ibidē pñz post. h. **tho.** **T**esta
mētū aut nullo mō facē potest epō de rebz ecclie
quia ei dispēscō eaz tñ amittit que in mor
te finitur ex qua incipit valē testm ut dicitur
ad hēb. 9. **S**i tamē ex excessīde pape testē itelligi
tur n ex pñzio facē testm. s; aplica autē intel
ligit eē āplata pñas sue dispēscōis ut ei⁹ dīf
pñsaciō possit post mortē valere. **U**tz. 2.
Equē vidē de 2. s. qd est offm epōz. **C**ir
ca qd sciendū qd epī subsūt archiepīs et nī
cūl pñt statūē vel dispōnē d hīs que spectant
ad cōm statū pñmēde absqz archiepō sicut nē

ecōverso archiepō absqz valio epōz. **Sed** spālia
que pñt ad suos epātus sicut archiepōs i sua
dyoc. sine valio epōz. ita et ipī hēte pñt facere
singuli i suis epātibz sine consensu archiepī. dī.
18. pñter illud. 1. c. 2. in fine. 1. q. 3. c. 2. **Ar**
piscop⁹ si autē null⁹. **Sūt** ac ista. s. pñsecrare ec
clesiam. & vñnes velare. clericos ordinare. al
taria i ecclia pñsecrata erigere. **A**ntēqz eē pñse
tur pē pñbiē qñ voluerit altaria facē. baptiza
tos in fronte crismare. crisma pñficere. solēniē
penitentes reconciliare. lras dimissorias dare.
di. 68. quāvis. de pñe. dī. 1. null⁹ pñbiē. & de cō
se. dī. 4. nō optz. dī. 11. exneo. inter subditos
indicare. 9. q. 3. p singlos. 1. q. 2. de pñona.
Cū solēnitare que habet. 11. q. 3. debent. anathe
matizare. vñā eccliam in duas diuidē. dū ās
vñire. vñā alteri subicē. novas ecclias erigē ex
causa tamē et non aliē potest h facere. sup h tñ
debet consensu illoz quoz intēst requere. ex de cō
ces. pñen. sicut & ex de eccl. edī. ad audīaz. 1. 10.
q. 2. c. vlē. 1. q. 2. placuit. **E**pālē synodū ce
lebrare. 38. dī. qñ. reuertentes ab heresi recōdli
are. ex de here. ad abolendā. **C**anonē late sīne q
ad subditos suos pñere. 3. q. 2. null⁹. multa eē
alia que difficile esset enarrare cū ipē sit pñdi
nator in cūctis. dī. 24. plectis. hēc nō debent pñ
sumi ab inferioribz epō. **E**t ita in apō est dīa
tē epīm et alios pñatos inferiores. **U**tz epūs
possit vices suas delegare. **Rē** fm ray. q. pē ea
que spectāt ad epālē ordinē si forte sit causa le
gitima impeditus aliū epō delegare ut pñsecrōez
eccliaz vel recōdliaciōem. vñmū velaciōez. ordīa
cōz clericoz et filia. **C**ausas eē criminales cler
icoz in quibz agit ad depñsiciōez non pē aliū dele
gare n iusta cā impeditus & tunc non amittit
causē dīfīcōem. **C. de pedaneis.** 3. l. 2. **S**cōm ali
os tñ pē aliū epō amittere cū h nō sit pñbiētiū
sibi. **Sūt** autē quedā alie quas pñpē excellēciā
sui licet non sint criminales nō debet delegare n
iusta causa impeditus & tūc nī lras & graui
bus pñonis ut est cā mñmonial & similes. eē
de pñang. ex lris. **N**on debet eē amittere pñatē
dispēscandū cū irregularibus fm ray. **R**od. ve
ro dicit qd h pē quia h non est sibi pñbiētiū.
Absoluciōz aut excoīcatōz pñmēctōe manuum
violenta in clericū pē aliū amittere in casibus
sibi pñcessis a iure cū viderit expedire. ex dī offi.
oz. eis. **A**lias vero causas mīores etiā spūales
ut de decimis & de iure patronat⁹ & filies pē dele
gare clericis ex dī iudi. decernim⁹ qñto. **D**ecūia
rias vero cās pē imo forte dī mōi distīcte delega
re etiā laicis. ar. 10. q. 1. te quidē. & in d. c. de
cernim⁹. in glo. **S**ed quid de iudice delegato
nūquid potest causam sibi delegatam aliū dele
gare. **R**ñdet ray. ti. de penis. qd hoc nō potest
gularitē nī in duobz casibz. **V**n⁹ est si lis est cō
testata corā eo. sic intelligitur illud ex de sen.
& re iudi. cū bartholo. **A**lius est qñ vñuersi
tas causaz alie vel ecclie est alicui delegata. tē
enī pē vñā causā vel duas aliū delegate. ff. de
iudi. cū pñroz. **I**nno. aut dicit qd pē etiā oēs cās
amittere. **F**allit h regula in delegato a pñape

qui potest alij delegare. ex de offi. dele. qu. 1. 1.
 Ille tamē cui papa omittit inſcripōz vel prouiſi
 onē eccleſie dē p̄latis aut miſtris alijs faciedō.
 h alij omittere non poteſt. quia in talibus in
 duſtria ⁊ fides p̄ſone vident eligi. Itē cui omi
 tit cruce p̄dicare. Excoiccare aliquos vel abſol
 uere. cū irregularibus diſpēſare vel p̄nias in
 iungere non poteſt hoc alij omittere n̄ eſſet lega
 tus. qz non ſibi uiriſdicō ſ; certū miſteriū eſt
 omiſſū. ex de offi. dele. qu. 2.

Equitur vidē de 3°. s. de du abo legibz qbz
ecclie subsūt epīs. Circa qd sciendū qz he
due leges sūt lex dyocesana ⁊ lex iurisdicōnis
Prima consistit in cathedratico exigendo ⁊ in ter
cia vel q̄tra pte oblacōnū. Et hac lege subsunt
epīs omīs ecclie p̄ter monasteria. 16. q. 1. p. vti
liteate. Huic tamē legi subsūt capelle monasteri
oz. c. e. q̄querēte. nisi monasteria essent cum
capellis exēpta. c. de p̄uil. qm̄. Et sic f^o hosti.
monachi ⁊ alij religiosi non cogentur ad sy
nodū venire nisi habeant pplm̄ vel rōe capella
rū non exēpta. Sic intelligūt illud c. de pri
uileg. ecclie. vel nisi sit cōsuetudo nec ad missam
publicā l' ordies faciēdo recipiūt. 18. q. 2. dudū
h^o hosti. Prestabūt tamē monasteria etiā exēpta
si uia que cōsueuerūt ab antiquo p̄stare. 18. q.
2. f. uiaū. Et censu statutu. 18. q. 2. eleuterius.
Scda lex. s. iurisdicōis ē quoddā ius ex q̄ habet
ep̄s oīa sacra p̄ferre. de causis cognoscere. deli
cta cohibē. Huic legi subsūt omīs ecclie sicut i dy
ocē. tam seculares ecclie qm̄ monasteria. di. 40
accedens ⁊ eoz capelle. c. e. q̄querēte Sed nota qz
licet due p̄dicte leges distinguantur sepe tamē
vna ponit p̄ altera. c. de p̄scrip. auditis ⁊ de
regularibz ex pte. et de i. i. c. resti. auditis. q̄c.
Omīs etiā p̄ncipes subsūt epīs. c. de offi. ordi.
omīs. ⁊. c. solite. Et suis archiep̄is et ep̄is assurge
re debēt. ⁊ eis iuxta se locū venerabilē assigna
re ut dī ibidē.

Altst. uny.

Sequitur vide de 2°. s. de canonica portio. et de hac queritur pla. s. vtz canonica portio debeat ep^o. R^o q^o sic et hoc patet p^omo p^o iura decretor^{um} s^um que epⁱ pape debent p^{re} aliq^{ua}z o^{mn}i^{um} oblatioⁿu^m et redditu^m vnde cu^mq^{ue} pueniat. Et s^um aliqua decreta videtur q^{uod} t^{er}ciam p^{re}. vt patz. 10. q. 1. de his. 7. c. docuim^{us}. Scdm vo alia decreta videt^{ur} q^{uod} medietate. 10. q. 1. aⁿtiq^{ue}. Et s^um alia quedā decreta videt^{ur} q^{uod} q^{ui}nta. 12. q. 2. nobis. 7. c. p^{ro}cesso. De iure vero cōi s^um hosti. n^{on} bet redpe quartā vt. 12. q. 2. nobis. 7. c. se. C^{on}radio est. p^{ri}mo quia ista iura sunt post^{er}ioza. ex de cogna. spi. c. 1. Scdo quia i illa sūma oīa iura pueniūt. ff. de arbi. diē p^{ro}ferre. §. si p^{ro}les. Tercio quia q^{uod} est mⁱⁿimū est tenendum. ex de cen. ex p^{re}. Quarto quia h^{ec} est glosula decretalis quota sic h^{ec} ps exponētiū. ex de offi. oz. p^{ro}querite. Et de p^{ro}scrip. de quarta. Et de cen. cū olim. n^{on} rōne p^{ro}scrip^{ti}oⁿis vl^l s^uuetudinis dicat^{ur} t^{er}cia vel media. extra. de v. sig. ex parte. 2. et in c. p^{ro}allegatis. Sⁱ nūquid rōe p^{ro}scrip^{ti}oⁿis i s^uuetudinis dari poterit portio minor quarta. R^o s^um hosti. forte tal^{is} s^uuetudo esset irōnabil

tum quia hoc nullo modo expresse canet. s. q. m^o
quarta datur etiam d^o consuetudine. tñ qz quarta
multis rōibz vt dictū est p^obat^o. puto tñ q
esset rōnabilis dūmō esset p^oscripta. ar^o e^o de
sen. t. re indi. q. ad p^osultacōem. s. vlē. t. de cen.
olī cāz. t. de testis. officij. **S**ed nūquid eadem
racōe nulla dabitur. R^o q. nō s^o hosti. q. talis
p^osuetudo esset oīno irracōnabilis t. leonina. ar^o
e^o de p^osue. c. vlē. iūno. vero dicit qsi cōsuetudo
sic p^oscripta q. nichil habeat nichil habebit. ar^o
e^o de p^oscrip. de quarta. **S**ed nūquid p^oscri
bi potest. R^o s^o hosti. q. sic. dū tamē titulus
allegat^o t. p^obet. e^o de damis dudū. Et sic pōt
intelligi illud. e^o de p^oscrip. de quarta. Vbiqz
enī est p^osumptō p^ora possidenteem oportet q. titu
lū p^obet p. quē talis p^osumptō tollat. alias sūf
ficiat titulū allegare. **I**n quibus h. canoica p^oa
dō petat. R^o aliqui dixerūt q. capitula sup^opo
cta intelligūt^o tñ de cathedrali eccl^oia. s^o hosti. peti pōt ab oībz eccl^oijs in fra p^oria d^opoē. p
stitutis. vt pater. 16. q. 1. p^ostitutū siue sint ca
pelle monachoz vel alioz religiosoz vl^o mona
steroz vel alia pia loca siue sint p^ouentualia l^o
queuis alia infra ciuitatē vel e^o. vt colligi pōt
ex sup^oioribus. c. sp^ocialit^o. e^o de offi. ordi. p^oq^o
te t. d^o testis. officij. t. c. requisiti. n. obstatūbz q^oz
cūqz p^ouul. apl^ois exemptōis vel alijs. nisi in ea
de dyocesano t. eius p^ouindido fiat expresse mē
dō. vt e^o de damis dudum. c. vlē. Si enī eccl^o
sia in qua corpus assumitur rōe iuris sui p^oo
chialis. de oībz relictis canoicā suā habet. vt e^o
e. in n^ora. quare non t. eps rōe sui iuris dyoce
sani. vt e^o e. de testis. c. vlē. Nam dyoc^o. tota
p^orochia sua censetur. vt e^o de offi. oz. significauit
Nota tamē qsi aliqua relinquant^o m^ontu
p^osonē. nichil ex eis deducitur. qz relictū ē p^oo^o
carnale qm spūale. alias sequeretur q. d^o p^ouicā
laicis deduci posset quod absurdū ēēt. Si vero
obtentu loc^o vel ob salutē aīe cuiusqz pio loco
relinquantur. relictū est cōto cū^o vicari^o ē eps
33. q. 4. mulierē. hoc est g^o patrimoniū quāfixi
q^o nemini magis p^ouenit qm vicari^o. t. his q
altari^o seruiūt a quo corpus vel relictum assu
mitur. **D**e quibus deduci debet hec p^ooē ca
nonica. R^o de obla^ocōibus et breuiter d^o oībz rō
dūbus rōe altaris p^ouenientibz s. licet la^o vi
deant loqui cap^ola sup^o allegata in q^ostione. i.
de canonica p^ooē. vñd^o de donatis inter viros
nichil exiget. ar^o e^o de sepul. de his. m^ol^ocom^o
de exemptis vl^o aliter onerosē acq^ositis ep^oaliter s^o
t. de onerosē acq^ositis spūaliter in dist^oincte p^obe
tur siue ea mortuaria appelles. vt e^o de offi. oz
di. p^oq^ozente. vl^o obla^ocōes noīe quāz etiam mor
tuaria p^omentur. vt e^o de v. signi. cum inter.
siue iudicia aīe. vt e^o de sepul. c. 1. vel legata
siue relictā. p. aīa in infirmitate de qua obijit
l^o cā mortis. p. anima vel q^oqz vltima volūta
te dum tamē obtentu siue ob d^ouocōbz eccl^osie l^o
p^oij loc^o relictā fuerit. Secus est si obtentu p^oso
ne licet eccl^oastice dum tamē non fiat in frau
dem. p^obantur hec e^o de sepul. c. 1. t. 2. et extra
de testamē. officij. t. c. remisisti. Et h. siue sint

mobilia siue immobilia vel quis alia. **N**am et de rebus debetur hoc potest hoc est expressum. ex de sepul. i. nra. s. talē. Exceptis relictis p. 20 l. 30. eqs l. armis. relictis sine fraude et proprio motu et propter deuotionem defuncti sine alicuius instigatione in subside terre sancte. ut dicit in eis d. c. et ext. d. test. c. vlt. Ergo breuiter non expresse prius vel privilegium eximatur quantumcumque alias sit exceptus de omnibus et ab omnibus exigi potest hoc potest canonica que debet episcopo.

Utrum potest canonica episcopi impediat canonicam prebiteri prochieialis vel ecclesie. **R**espondeo quod non quia sunt diuerse et diuerso iure et diuersi debent. Episcopo enim debetur sua canonica propter omnia episcopalia que sibi incumbunt. Presbitero vero debet sua propter omnia prochiealia quod subit. Et quidam episcopus dicit habere quartam omnium aliorum intra suam dyocesis. illicitorum ut patet ex supradictis. Parrochia vero quartam non exigit secundum aliquos non ab ecclesia in qua suus prochieanus elegit sepulturam. quia de illis tantum debet et potest exigi que occasione sepulture obtulerunt. ut innuitur ex de sepul. cum liberum et i. c. i. nra. s. ple. v. eis d. p. Sed vero hosti. utique canonica tam episcopalis quam prochieialis de omnibus et ab omnibus exigitur. quia hoc secundum prochieialis de relictis in testamento debetur ut innuitur ex de sepul. c. i. et c. cum sup. et c. in nra. s. talē. Et propter quidem episcopalis deducitur de vniuerso quod digniori debet postea prochiealis. Si vero casu fortuito prochiealis primo fuerit deducta tunc episcopus papiet quar. et quartam prochiealis et quartam omnium aliorum quod in idem redit. Nec hoc tibi videatur absurdum quod ille due quartas de vniuerso detrahant. quod si prochieanus in propria ecclesia sepeliret et ante indicium ei relinquere in solidum episcopus et presbiter prochiealis haberet totum et hoc de rigore iuris deus fieri debet ex superioribus probatur. et 13. q. 2. s. si aliud a te. c. si quis iras d. Et ideo si de benignitate promissum est a iure quod iste alius possit facere extraneus non potest queri iuste. quia si episcopus accipiat de omnibus medietatem de consuetudine et prochiealis ecclesia aliam medietatem de remanentibus saltem ei quarta remanebit. Quid si prochieanus eligat sepeliri ex dyocesi sua. **R**espondeo iste casus forte non est iure determinatus. Dicendum tamen quod si consuetudo appareret esse tenenda. ut patet ex de dec. cum sint hostes et c. ad aplice. Alioquin episcopo infra cuius dyocesis res est sita restituenda est potest canonica sicut et ecclesie infra cuius prochieie limites est sita. quod si in vita ei alienando iudicare non potest. multo magis in morte ex de sepul. de his. sicut ergo decima ratione culture terre datur illi ecclesie ubi terra est et ubi culta exercebatur. sic et hoc potest. quod in rebus hoc non est querendum de persona sed de re. ar. ad hoc ex de omni. tua nobis. s. i. v. et cum de cunctis.

De dignitate pallii. ti. 22.

Postea dicendum est de dignitate pallii. que conuenit aliquibus episcopis et superioribus. Circa quod sciendum quid sit pallium. Et quod i eo offeratur et significetur. quis ipsum concedat. et in quibus verbis. cui sit concedendum quibus locis et temporibus eo est utendum. et quo pallio potest quis uti. Quantum igitur ad primum est sciendum quod pallium est i

signe ornamentum archiepiscopi et episcopi superius de corpore beati petri ut dicitur. ex de elec. significasti. An pallio autem plenitudo pontificalis officii et archiepiscopalis nominis appellatio offertur. ut patet extra. e. nisi. unde licet sit in episcopo consecratus. ante tamen pallii receptionem non est archiepiscopus appellandus. ut ostenditur ibidem in glo. propter quod ante pallii receptionem ecclesia dicitur viduata. ut patet. c. di. qm. quia sine pallio quedam expediri non possunt. ut patet ex de elec. q. sicut. s. preta. Non enim licet archiepiscopo sine pallio palium suocare. crisma officere. basilicas dedicare. clericos ordinare. episcopos consecrare. ut ibidem dicitur. nec vigiles consecrare. ex de elec. suffraganeis in glo. et c. transmissa. unde electus in archiepiscopum confirmatur potest omnia que sunt iurisdictionis et non que sunt ordinis quia in confirmatione sequitur omnia que sunt iurisdictionis. Unde eo confirmato potest omnia beneficia conferre. ex de elec. nosti. electos confirmare. ex de transla. cum ex illo. Nec obstat illud ex de elec. suffraganeis. ubi dicitur quod electus in archiepiscopum confirmatur potest mandare suffraganeis suis ut electus sue iurisdictionis debeant consecrare licet hoc non possit facere. Non enim sequitur potest alijs mandare ergo potest hoc facere. potest enim alicui episcopo mandare quod subditos suos ordinet ipse tamen eos ordinare non potest. Racio habet quia per hanc demandacionem nichil committit cum ipsi ex ordine et consecratione quam habent hoc facere possunt. Nec eis desit nisi quod illi non sunt de sua iurisdictione. hoc habet. ex de transla. cum ex illo in glo. fi. Ipse tamen refert super hoc plures opiniones. ibidem in papa autem pallium designat plenitudinem potestatis ut patet ex e. ad honorem. Concedit autem pallium papa alicui prebato in curia exstiti vel ei nuncio vel mittit illud per apocrisarios romane curie. ut ex de elec. significasti. c. di. pallium. Est autem pallium primum beneficium personale. unde cum persona se pelit. et id non debet alicui prestari. ex e. ad hoc c. 2. partim est locale quia si transferatur ad aliam sedem episcopalem vel archiepiscopalem cum eo non transferatur sed remanet ibi. ex de postul. bone. in su. bñ. notatur ex e. ex tua in glo. Conceditur autem pallium his verbis ad honorem dei omni potestatis et beate marie virginis et beatorum petri et pauli et domini pape gregorii et romane ecclesie necnon ecclesie tibi commissa tradimus tibi pallium de corpore beati petri super tum plenitudinem videlicet pontificalis officii ut utaris eo intra ecclesiam tuam certis diebus que exprimentur in privilegijs a sede apostolica ei concessis. Est autem dandum pallium cum processione privilegij noui vel renouacione antiqui. ut patet. c. di. c. fi. Conceditur autem pallium archiepiscopis omnibus et alijs episcopis ex gratia speciali ut patet ex de presb. cum in uiuente. Et cui operetur pallium debet instanter petere ipsum ut patet. c. di. pñca. Et debet ipsum petere infra tres menses a tunc consecrationis computandos. vel a tunc confirmationis si forte iam erat consecratus. Et si petierit ipsum impedimento legitimo cessante potest de hoc accusari et a dignitate remoueri. di. c. qm. et ex. e. nisi. Et quando rapit ipsum iurare debet fidelitatem et obedientiam romane ecclesie. di. c. pñca. Vnde autem papa pallio semper et ubique. Alij

aut plati nec semp nec ubiqz quia ille in ple-
tudine p̄tatis illi in partē solitudinis fuit af-
fip̄t. ex. e. ad honore. Unde illi i sua ecclesia. r.
in qualibet ecclesia sue p̄inde si sit archiep̄us
vel sue dyoc. si sit ep̄us vtentur pallio r certis
dieb; qui in p̄uilegio sue ecclie p̄mentur. ex. e. c. i.
Aliqñ tñ ex sp̄ali p̄cessionē licet alicui ex p̄-
uincia suā vl dyoc. vti pallio p̄ missis celebra-
dis p̄ suffraganeis p̄secrandis r clericis ordinā-
dis dñm fiat de p̄missione illi in e dyoc. ce-
lebrat. ex. e. ex tuay. Non debet etiā vti n pal-
lio suo r non aus ad cui p̄uindam vadit cū
sit p̄sonale vt dictū ē. Et patet in. c. ex. tuay
in glo. s. Intelligēdum aut q̄ potest vti pallio
tñ in missay solennis di. c. p̄tra more. r tñ
tūm intra eccliam. Unde si p̄tingat eū indutū
vestib; sacris eccliaz p̄cessio n aliter l̄ aliē exire
tunc pallio non vtet. ex. e. c. i. Notat eē bñ.
ex. e. ad honore. qui sūt dies illi in quibus pal-
lio est vtendū r dicit q̄ sint isti. s. nāc. dñi. fe-
stiuitates sc̄i jo. euā. r sc̄i stephani. arcūdisio
ep̄hya. dñica de ramis palmar. cena dñi. sab-
batū sc̄m. tres dies resurrectōis. penthecostes.
festū sc̄i jo. bap. r oīm ap̄loy. festa br̄e marie.
r oīm sc̄oy. dñicō eccliaz. p̄nāpalia festa ec-
clesie sue. ordinacō clericoy. p̄secracō ep̄oy. an-
niuersariū sue p̄secracōis. ar. ad h. ex. de ferijs.
c. vl. r de p̄se. di. 3. p̄nūciandū. et n̄ sit isti p̄-
uilegiati nescim; p̄cise qui sit dies illi vt id
dicit ex. e. ena. Quidam aut r annulum pasto-
ralem deferat quilibet archiep̄s ubiqz in missa
puata di. 31. clericos. in eis en̄ non significatur
plenitudo officij sicut in pallio. Sed nūquid
successor eius qui transfertur eo ip̄o q̄ p̄firmat
pallio qd̄ muenit ibi vtet. R̄ q̄ non finelice
cia sp̄ali pape vt dicit bñ. sup̄ illd. c. bone. i. fi.
Et papa iniuriam ei faceret si denegaret p̄uile-
giū qd̄ habuit a p̄decessor. ff. d. aqua q̄ti. esti.
l. i. §. plē. De dignitatibus r eayz officijs in
feri ob; non p̄sequor quia fere quot sūt ecclie
sic tot arca ea sūt p̄suetudines varie. ex. d. p̄sue. cū
olim in fi. r ex. de excels. pla. ad hoc. Siquis en̄
velit scire quid iura d̄ talibus dicant. legat di.
21. clericos. r di. 24. p̄lectus. r ex. in titul. sp̄eciali-
bus p̄ totū. s. de offi. ordi. de offi. archiep̄s biteri
p̄miceri r sacriste. de ep̄is etiam p̄mittit qz
sūt hodie ab ecclia remoti p̄pter insolēciā suā
di. 68. §. i. hi vero r. c. se. in p̄n. eusdē. di. poi-
tur inter eos r ep̄os d̄ fa. triplex.

De officio iudicis ordinarij ti. 24.
Emde quia dictū est de platis q̄ sunt
iudices ordinarij. p̄sequēter p̄siderā
dū est de officio iudicis ordinarij. Et
p̄mo quis est iudex ordinarij. r quis eū p̄stienē
p̄t. 2. qd̄ est officiū eius r que p̄tas. 3. quib; mo-
dis ordinaria iurisdicō impeditur vel finitur.
Circa p̄m sc̄endū q̄ ordinariū p̄stienē potest
p̄nceps vt papa in sp̄ualib; instituit p̄mates.
archiep̄os. ep̄os. Et impator in secularibus.
duces marchiones comites r hui; d̄i. vniuer-
sitas etiā facit iudicē ordinariū. ex. de iudi. de
nī. Cōsuetudo eē et lex dant iurisdicōz ordina-

riā vt patet. C. de eman. l. i. r. ff. de iurif. om.
iudi. l. i. r. qz. p̄t ergo did. q̄ om̄s mistri ecclie
qui p̄ electōz creantur iurisdicōz ordinariā hñt
exquo admistracōz p̄sequitur nisi p̄suetudo cō-
trarium operetur. quod credit verū hosti. fm
jo. Sed tales iudices ordinarios facere nō p̄t
in aut. d. manda. p̄n. §. eos aut. col. 3. Notā
vero fm gof. q̄ electus in ep̄m p̄ p̄firmacōem
fortitur iurisdicōz in oib; p̄ter ea que discussio
nē maiorem exigūt r mun; p̄secracōis requi-
rūt. Et patet ex. de elec. transmissa. b. cñ fallit i
duob; casib; in quib; elect; admistrat. āte p̄fir-
macōz. r exercet iurisdicōz. p̄mo in electo i pa-
pam. qui statim admistrat. di. 23. in nomine. r
ex. de elec. licz. Sc̄do in electo p̄corditer vlē p̄a-
ham p̄sticuto r ecclie romane immediate sub-
iecto p̄ter actū alienandi. ex. de elec. nichil. in
fi. Et fm hoc intelligit illud ex. de iudi. decet.
nim; r. 24. q. 2. c. i. lxx gof. Attendunt aut i
q̄itate iudicis ordinarij hoc sc̄z p̄dicō. sex. et al
discrecio fama. Conditio. ne. s. sit huius. 3. q.
A. §. tria. Sex; ne sc̄z sit feia. 30. q. vlē. mulier.
Etas vt sit maior. 20. annoy. ff. d. arbi. cū. l. l.
adimn. 18. ff. de re iudi. quidam. Discrecio vt
sc̄z sc̄at discrete iudicare. 3. q. A. tria. Fama
ne sc̄z sit infamis. 3. q. A. in famis. §. tria. tam
licet infamia faciat ne ordinarij iudicare pos-
sit quantū est de merito vite. sūa. tamē iudicē
infamis vl̄ criminosi tenet. Nec p̄t repelli or-
dinarij. p̄pter talia a iudicando q̄ndū tolera-
tur in officio suo. 8. q. 3. nōne fm gof. R̄ r
ep̄i sine ordinarij iudices monachoy. R̄spōz
gof. q̄ sic. licz habent medios adiutores vt ab-
bates l̄ p̄ores. ad hos ei p̄tinet p̄ma monachoy
correctio s; eis nō corrigentib; vel forte corrigē
non valentib; succedūt ep̄i. ex. e. q̄nto.
Vt; archiep̄s sit iudex ordinarij i tota p̄uin-
cia sua. R̄nd; gof. q̄ archiep̄s ē iudex ordinarij
us r p̄p̄tes ep̄oy suffraganeoy. 2. q. A. metro-
politano. r. 10. q. 3. quia cognouim;. Eoy at q̄
suffraganeis subit est iudex ordinarij s; n̄ p̄p̄-
tens n̄ in certis casibus de quib; dictū est sup̄ ti-
tulo de dignitate archiep̄ali. ex. e. pastoral. A
S; nūquid ep̄s habet sup̄ se arca subditos p̄lato-
rū quos habet sub se in sua dyoc. vt cause sub-
ditoy p̄ illos p̄latos medios quasi p̄gradu;
trāsferantur ad eū sicut sup̄ dictū est de ar̄po
respectu suffraganeoy. R̄nd; gof. q̄ non om̄s
en̄ cause clericoy tractari debent apud ep̄i q̄si
ap̄ mai; tribunal. ex. d. offi. ar̄oi. cū satis. Et h
etiā sentit hu. tan. r jnnoc. Exapiūt tñ exēp-
tos vt dicit hosti. ex. de p̄ui. ex p̄re. Cōtra alios
aut p̄cedet ep̄s nisi im p̄ciat eum lōga p̄suetu-
do vel indulgēcia sp̄alis tūc en̄ non agnoscer
n̄ p̄ appellacōz deferat ad eū vel aliq; de alijs ca-
sibus interueniat sic intelligit illud ex. d. excels.
pla. c. 2. r filia. Cōsuetudo aut p̄scrip̄ta nō ob-
est ep̄o. ex. de offi. archidi. cum satis. b. d. hosti.
Alij vero vt jo. r lau. dicunt q̄si plati inferio-
res ep̄is p̄ electōz r p̄firmacōz seu p̄ consuetudi-
nē habeant ordinariā iurisdicōz. ep̄us agno-
scere non potest de causis subditoy p̄riorū; n̄

appellacōz vel alio modo legitimo transferant
ad eū vt d' archiepo dictū est supra. Secūdo autē
gof. circa h' debet attendi antiqua et approbata
consuetudo sic plerūq; in filiis saluo tamē eo
qđ dictū est sup' de abbatibz circa monachos. Si
vō n' appareat de consuetudine standū ē opī. prime
fm hosti.

Artic. ij.

Equit vidē de 2°. s. de officio et p'tate iudi
cis ordinarij. Circa qđ considerandum est qđ
officiū ei⁹ est curā subditoz h're. s. q. i. qui epa:
tū. singlos p' posse iurare. s. q. i. clem. s. ē mi
sericordia inq're. et ea si fuerint legitime cōui
cta s' statuta canonū punire. ex. e. c. i. que n'
debet in questum pecunie uertere v' in grauā
men aliud omutare. ex. e. irrefragabilis. s. fi.
Distingue tamen fm hosti. qđ si quis sit accusa
tus et uictus et certa pena repitur in iure illa
debet infligi non maior. alioqñ iudex sit in fa:
mis. C. ne sanc. bay. reiteret. l. 2. in fi. qđ intel
ligo n' causa subsit aliē o'tra. ff. de p'is. respiciē
dum. Vbi vero non est statuta pena certa vel

ex officio mero inq'itur iudex pcedē debet eque
re suata semp in p'te humaniorē dēcl'mando.
fm qđ psonas loca et r'pa viderit postulare. exē
de transac. ex p'te. Non tamē debet leuare pecu
niā ex auaricia qđ intelligit hosti. fieri qñ retin
sibi. et sic loquitur ex d' p'is. liz. t. 16. q. i. p'dica
tor. et filia. nisi forte vbi statutū est si quis ele
quid omiserit soluat tñ. tūc em p' lenare et si
bi retinere. sic loquitur fm quosdā. ex. e. dile
ct. tñ statutū tale nō vidē rōnabile s' hos.

Regularit' at' qñtū p'net ad correctōem credit
hosti. qđ ista pena est infligēda que magis ē t'
menda. ex. vt li. non. p'te. qñ frequēt. Decca
tores occultos celare debet siue hoc sciat vt p'sbz
ex. e. c. 2. siue vt homo ex quo non p't p'bari. 6
q. 2. si tñ. et. c. placuit. Cōpact' eis q's puniet
di. 24. vt instida.

Versat' autē p'tas ordinarij
p'pue circa tria. s. correctōz iudiciū et puniōz
Et ad h' satis oueniūt verba canonum. coerce
compe. excoīca. degrada. Coerce monendo. cor
ripe impendendo. et hic ordo locū habet fm gof.
cū aliquis puniri debet p' p'tumada. secus ē si p'
crime. tūc em pena inapit a degradacōe et finit
in excoīcacōe. di. si. dictū. et ex de iudi. cū non
ab h'ie. Cōtumada vero inapit in excoīcacōe
et finietur in deposicōe. di. 32. quozūdā. Ad h'
nota qđ ordinarij p'tatē que sibi p'petit ex officio
absoluendi excoīcatos p'pter p'ussionē clericoz
in aliquibz casibz p't alteri delegare. ex. e. c. vl.
si qui talem p'tatē habet ex cōmissiōe eā non p't
alteri p'mittere. ex de offi. dele. c. vlē. Item qđ per
tineat ad ordinariam iurisdicōez legietur. ex. e.
p'querēte.

Artic. iij.

Equitur vidē de 3°. s. quibz modis ordia
ria iurisdicō impediē. l' ē finietur. Circa
qđ sciendū qđ sicut tradit gof. v' impeditur du
p'lr. s. p' ipi⁹ ordinarij ab officio suspēsiōez et p'
excoīcacōz vt patet. 22. q. i. audiui⁹. In spiri
tualibus vero negocijs vel causis impediē ali
is modis. s. p' appellacōz. recusacōez. relacōem
ad supiorē. negocij reuocacōne p'fectā. alij cō

missiōz. Et p' alios mōs quos p't p' se notare qđ
libet studios⁹. Finietur autē ordinaria iurisdicō qđ
duplicat. s. morte. deposicōe. translacōe. et dig
nitatis renūciacōe et hoc quo ad p'sonā remanz
tamen penes capl'm vacante eccl'ia. non tamē
in oībz quia non in o'cessiōibz p'bendaz. exē
ne se. va. illa. remanet inquā de consuetudine s'
gof. Quod hosti. corrigite dicēs qđ capl'm d' cōi
iure et lege habet hanc iurisdicōez. vnde et facē
p't ostencōz sicut vniuersitas. sicut collegiū.
licetū nō tamē habet exercitiū nisi sede vacante.
Ad h' nota qđ si supior mandet ordinario vt
faciat illud quod alias facere posset ex offi suo
non tamen ipse ordinarij semper exequatur vt d'
legat⁹ rōe mandati. s; plerūq; vt ordinarij iu
re ordinarij p'tatis. vt ex. e. licz. et. c. graue. se
pe em ordinarij pcurāt sibi ea mandari qđ ipō
iure suo facere posset ad suā excusacōz. di. 11.
quis nesciat. Non tamē fm hosti. dat' p'pter h'
talīs p'tas sup' exēptos vt dicē in. c. grauem.
nec cōi iuri derogatur vt in. c. liz. s; sepe supi
or non intēdit p'mittere s; remittere. vñ si vult
p't cognoscere p't etiā alteri delegare. ff. de offi. p'
li. s. epe.

De vicarijs ti. 26.

Habito de his qui huius eccl'is noīe
pprio. videndū est de illis qui huius
noīe alieno. s. de vicarijs. et p'mo qđ
sit vicarij. 2° quod est officū eius. 3° qñ licet p'
vicariū desuere. 4° quod ius habet vicarij i ec
clesia i qua huius. et an possit p'les vicarias ha
bere. 5° de officiali epī siue vicario vtz sit iudex
ordinarij vel delegatus. et an ab eo sit appellan
dū ad epm vel archiep'm. Circa p'mū scien
dū qđ vicarij est qui vices alteri gerit. siue in
officiō non p'tendoso. vt ex. e. per totum. siue cō
tendoso. vt. C. de offi. eius qui vicem ali. gerit
per totum. Non licet autē alicui istituere vi
cariū qui ius habet in re sine aucte epī. potest
tamē sociū tenē eū? auxilio fulciatur. vicarius
vō epī istituatur p' epm sine caplo cū ipse eadē
p'sona cū epō censeat vt infra dicitur. et h' app
bat consuetudo que in talibz est suada ex d' his q'
fi. a pla. ea noscē. h'c hosti. Vicarij autē vica
riū istituē non p't. ex. e. clericos. sicut nec dele
gatus delegatū nisi datus esset a p'ncipe. C. de
iudi. a iudice. et ex de offi. dele. sup' questionū.
h' tamē fallit in archiep'sbitero qui cū sit vica
rij epī in quibusdā spūalibz. ex de offi. archiep'sbi
misteriū in fi. aliū tamē vicariū dare p't vt di
ctur ibidē.

Artic. ij.

Circa 2° est vidēdum qđ est officū vicarij
et seruire ecclie et p'sonē. ex. e. p'uideas.
Et cū eos cura respiciat aīaz. ex. e. c. vl. p'sbz
fiēt et ad h' cogē. ex de elec. cū in cūctis.

Circa 3° sciendū qđ non videtur licere p' vica
riū deseruere nisi in certis causis. P'rio si
ex indulgencia speciali p'petat alicui nō residē
Scdo si consuetudo excuset non residentē. T'edo
qñ eccl'ia dependet a p'bēda. vt ex de pben. expo
suiisti. et. c. extirpācōe. Quarto si p'sona sine cul
pa sua in dicit debilitatē vel deformitatem siue

moribū. ita ut p se desuere non possit. Quāto
qñ immet pfectō necessaria ut ex de ap. puenit
vel volūtaria en vtilis et honesta ut studiū vel p
egnacōis cā cū licēda tamen prelātū. ut patet
de ofe. di. 4. non oportet. Et idem est de ofilibz
casibus. Sexto cum est occupat⁹ in vilitate ec
clesie vel in seruiciō epī vel pape. In his tamen
tribz casibz absens dicitur residē quia fuit ecclie
vel in se vel in his in quibz consistit bonū plūz
vel oīm ecclīaz. sic bonū exerce⁹ in dūce.

Quia 2° sciendū q^o vicari⁹ habet h^o ius in ec
clesia. s. q^o de ofensu plati sit institut⁹ re
moueri non pē a psona que instituit eū vel suc
cessoze eius. ex. e. ad hoc. et de arbi. non sine.
Curā habet aīaz. ex. e. c. vl. ius habet in re.
Et ideo habens vnā vicariā non pē hēre aliaz.
ex. e. pūdeas. Et vicari⁹ in vna non pē int^o
tulari in alia vicaria retenta. ex. d. pserip. postu
lasti. Et inticulus in vna non potest fieri vi
cari⁹ in alia. ex. e. c. 1. Agere etiā potest et cōue
nire noīe ecclīe. ex. d. fi. instru. ppetuus. q^o omia
in vicario ppetuo locū hnt. talis enī suo nomīe
possidet sicut is qui adducit ad tps nō modicū
ut ff. si ager uecti. vel emphy. pe. l. vlē. in fi.
Et nichilōi⁹ possidet p eū psona quia is possi
det cui⁹ noīe possidet. ex. de resti. spo. cum ve
nisset. h. goff. Ad h^o nota q^o vicari⁹ ius h^o
petendi assignari sibi de redditibz ecclīe cui f^o
uit agruam porcōz si min⁹ habeat ppetuē. d^o
enī habere talem qd inde valeat omode sustēta
ri. ex. e. ad h^o fm hosti. Nota etiā q^o vicari⁹
pape nō pē ex vrbē lras pcedē nisi eidē spālīe pce
datur. ex. e. tua fm hosti. Itē vicari⁹ habz oīa
q^o pūet ad iurisdicōz eius cui⁹ vicē gerit. C. de
offi. eius cui man. est iurisdicō. l. 1. pter ea q^o
non transeunt sine mandato spālī. ex. de offi.
le. q^o translaconem. h. bñ. di. sō. et ex. e. tua
nobis.

Quia qñtū sciendū q^o fm gof. ut patet in
sua sūma ausdē ti. officiales epī sunt dele
gati. et a sūma eoz ē appellandū ad epm. hosti.
vero tenet strariū qñtū ad vtrūq^o ausdē sūme
est iuno. Gvil. dūf. et jo. an. vnde fm eos offi
dalis epī est ordinari⁹. Nam ofistorum aus et
epī idē censetur. vnde habet iurisdicōem ordi
nariam qd pbat ex de appel. romana. et C. e. l.
1. et 2. Et cū eadē psona cēseat cū epō ab eo sic
ab epō est ad archiepū appellandū. l. ab archi
dyacono et in ferioribz eozūq^o officialibz sit nō
ad archiepū sed ad epm appellandū nō sit con
suetudo in strariū. ut ex de appel. romana. Et
hi. s. officiales epī videntur esse ordinarij sine
admissiōe de quibz loquit^o ex de in inte. rīti.
cā. s. delegati. licet illud aliē intelligi possit. A
delegato vero officialis epī pē appellari ad ipz
officialē vel epm cū idē sit ofistoriū vtrūq^o
ut dictū est. ad h^o ar. ff. q^o et a quo ap. l. r. s. ab
eo. P^o autē idem sit ofistoriū epī et official^o sui
nūc ē declaratū. li. 6. de ofue. nō putam⁹.

Quia 3° sciendū q^o fm gof. ut patet in
sua sūma ausdē ti. officiales epī sunt dele
gati. et a sūma eoz ē appellandū ad epm. hosti.
vero tenet strariū qñtū ad vtrūq^o ausdē sūme
est iuno. Gvil. dūf. et jo. an. vnde fm eos offi
dalis epī est ordinari⁹. Nam ofistorum aus et
epī idē censetur. vnde habet iurisdicōem ordi
nariam qd pbat ex de appel. romana. et C. e. l.
1. et 2. Et cū eadē psona cēseat cū epō ab eo sic
ab epō est ad archiepū appellandū. l. ab archi
dyacono et in ferioribz eozūq^o officialibz sit nō
ad archiepū sed ad epm appellandū nō sit con
suetudo in strariū. ut ex de appel. romana. Et
hi. s. officiales epī videntur esse ordinarij sine
admissiōe de quibz loquit^o ex de in inte. rīti.
cā. s. delegati. licet illud aliē intelligi possit. A
delegato vero officialis epī pē appellari ad ipz
officialē vel epm cū idē sit ofistoriū vtrūq^o
ut dictū est. ad h^o ar. ff. q^o et a quo ap. l. r. s. ab
eo. P^o autē idem sit ofistoriū epī et official^o sui
nūc ē declaratū. li. 6. de ofue. nō putam⁹.

ecclesiasticis religiosis. et quia religiosi sūt i sta
tu pfectōis ut infra dicitur. hō p^o considerād est
de statu pfectōis in cōi. 2° de his cōiē in quibz
pñ^o consistit status religionis. 3° spālīter de obe
dienda religiosoz. 4° de placōibz eoz. 5° de quibzdam
vtrūq^o ppetant eis. 6° de opacōe religionū adinu
cē. 7° de religionis ingressu. 8° de apostasia religi
onis. 9° de domibz religiosis vtrūq^o epīs sūt sub
iecte. 10. de caplīs monachoz. De modo autē fa
ciendi pfectionē in religionē habitū est satis s.
li. 1. ti. de voto papue. ar. 6. et 7. A. de modo autē
viuendi et habitu et caplīs et visitacōibz religi
osoz patet in regulis et ofitacōibz et ordinacō
nibz eozūde. Necnō et ex de statu mo. q^o de. cū
ad monasteriū. in singulis. ea que. Itē. li. A. e.
ti. ne in agro. vbi statuūtur quedā de mona
chis nigris. et c. accedentes. vbi papiē q^o mo
niales annis singlis visitentur. Circa p^o q^o
ē de statu pfectōis in cōi querūtur p^o s. verū
pfectō vie consistat in pceptis. 2° aliqui dixerūt
ut cho. q^o humana pfectō in via p se et essend
ater consistit in duobz pceptis caritatis q^o ē finis
dīne legis. secundario autē et instrumentali ter con
sistit in alijs pceptis et consilijs que ordinantur
ad caritatem. Precepta enī ordinant ad remo
uendū contraria caritati cum quibz caritas eē
non pē. consilia vero ad remouendū impedimē
ta accus caritatē que tamē non strariuntur ca
ritati. Secundum autē gvil. de mara. pfectio
hui⁹ vie consistit p se et essendaliter non tēu
in pceptis caritatis s; etiam in alijs pceptis mo
ralibus et ofilijs. quia moralia pcepta nō papi
unt nō vtrūtes et opa vtrūti q^o sūt essendaliter p
fectōes. vtrūtes quidē sūt pfectōes pme. accu
sō eaz sūt pfectōes scōe. et phibent straria. Si
militer ofilia nichil aliud ofulūt. et sic patz q^o i
istis consistit essendaliter pfectō hoīs in via. con
sistit eē instrumentali ter in eisde. vtrūtes ei alie
a caritate et opa eaz sūt pfectōes et nichilōi⁹ sē
instrā coopanda et ordinata ad vltiōzē pfectōz.
Caritas etiā vie est pfectio et nichilōi⁹ instrū
ad beatitudinē ordinatū. vtrū est tamen q^o per
fectio attēditur pñapaliē fm caritatem. vñū
q^oq^o ei dicitur pfectū eē inqñtū attingit finēz
pñm q^o est vltima pfectō rei. caritas autē ē que
nos vñit deo q^o est vlti⁹ finis hoīs quia q^o manz
in caritate in deo manet et deus in eo. jo. 9. qñ
ad coll. 3. sup oīa caritatē hēre q^o est vinculum
pfectōis. Sciendū autē q^o duplex ē pfectō vna sūf
ficiēde et necessitatis q^o consistit pñ^o in obfuaāda
pceptoz. alia sūabūdācie et sūerogacōis q^o consistit
i obfuaāda pceptoz et ofilioz. pñ^o tñ ofiliorū
cui⁹ signū est q^o ingrediētes religionē pñ^o ut in
plūbz intencōz sūā dirigūt ad obfuaāda ofi
lioz. Est autē pfectōz et maioris meriti obfua
cō ofiliorum q^o alioz pceptoz a caritate q^o p
ex h^o q^o opa ofiliorū sē mag ardua q^o p se p^o sūt
eē mag volūtaria. Opa ei ofiliorū obfuaē q^o sē
ofulca. Opa vō pceptoz q^o sūt pcepta dico p se
loquēdo. h^o de gvil. de mara. Vtrū qñq^o
est pfectus sit in statu pfectōis. 2° scōm cho.

specialis status in hoc p[er] attendi dupl[ic]i[ter] fm illd
quod agitur inter[du]m. q[ui] fm illud qd agi[ur] ext[er]i[us]
p[ri]mo modo attenditur quo ad deū. 1° modo q[ui]
ad eccl[esi]am. Et sic nūc loq[ui]mur de statu. hoc autē
modo dicitur aliquis esse in statu p[er]fectōis p[er]
nō ex hoc q[ui] habet actū dilectōis p[er]fecte. sed q[ui]
obligat se p[er]petuo cū aliqua solēnit[ate] ad ea q[ui]
sūt p[er]fectōis. Cōtingit autē q[ui] aliqui se obligant
et non obseruāt et aliqui implent ad qd se nō
obligauerūt. et id nichil p[ro]hibet aliquos esse p[er]
fectos qui non sūt in statu p[er]fectōis. et aliquos
esse in statu p[er]fectōis qui nō sūt p[er]fecti. **¶** V[er]u[m]
epi et religiosi sūt in statu p[er]fectōis. **¶** R[es]p[on]d[et] q[ui] sic.
vt eū dictū est ad statū p[er]fectōis requirit[ur] obli
gacō p[er]petua ad ea que sūt p[er]fectōis cū aliq[ui] solē
nit[ate] quoy v[er]u[m]q[ue] ouenit v[er]isq[ue] religiosi et
voto se astringūt ad abstinentiā a secularibus
rebus quib[us] licet v[er]i vt v[er]i deo vacent in q[ui]
p[er]sistit p[er]fectō hui[us] vite. obligant e[os] se cū q[ui]dam
solēnit[ate] p[er]fectōis et benedictōis. **¶** Epi et obli
gant se ad ea que sūt p[er]fectōis assumētes officiu[m]
um pastorale ad quod p[er]tinet vt aīam suā po
nāt p[ro]uib[us] suis. vt dicitur 10. 10. **¶** Adhibet etiā
solēnit[as] quedā p[er]secracōis sūt cū p[ro]dica p[er]f[ec]
tione. vnde dyo. c. 4. an. gerarchie p[er]fectōem
attributione epis tanq[ui] p[er]fectiozibus. et in. 6. c.
attributione p[er]fectōz religiosi tanq[ui] p[er]fecti. **¶** S[ed]
ob[er] q[ui] stat[us] ext[er]ior d[ebet] r[ati]onē statui m[er]itori
alias incurrit m[er]itū quod n[on] t[ame]n ē in verbis
si etiam in opib[us] sūt. vt ambro. dicit i quo
dā s[er]mone. s[ed] m[er]iti p[er]lati et religiosi non habent
interiorē p[er]fectōz caritatis. g[ra]t[ia] r[ati]o. **¶** R[es]p[on]d[et] q[ui] homines
statū p[er]fectōis assumūt non quasi p[er]fite[n]tes se
esse p[er]fectos. s[ed] quasi p[er]fite[n]tes se ad p[er]fectōz ten
dere. vnde non est mendax quis vel s[er]uator q[ui]
statū p[er]fectōis assumit ex h[oc] q[ui] non est p[er]fectus.
s[ed] ex eo q[ui] ab intencōe p[er]fectionis aīam renocat.
¶ V[er]u[m] oēs p[er]lati eccl[esi]astici sūt in statu p[er]
fectōis. **¶** R[es]p[on]d[et] q[ui] non. vnde dyo. solis epis et re
ligios p[er]fectōz attributione. c. 4. ec. gerar. **¶** Presbiter
n[on] ē et decani curā aīay h[ab]ent. nec ex p[ar]te ordi
nis obligātur ad ea que sūt p[er]fectōis nisi qua
m[od]o in occidēali eccl[esi]a in suscepōe sacri ordi
nis emittitur votū p[er]tinēde quod ē vnu[m] de p[ri]
ncipalib[us] ad p[er]fectōz vt infra dicit[ur]. **¶** Nec e[ss]e ad cu
rā suscepam obligātur ex vinclo p[er]fecti voti. s[ed]
p[er]t[inet] eā deferere in trāseūdo ad religionē et sine
licenciā epi vt habet. 19. q. 2. **¶** Et e[ss]e cū ei licenciā
potest quis archidiaconatū l[ic]t[er]iam dimit
tere et simplicem sine cura p[ro]vidā acipe quod
nullo modo liceret si in statu p[er]fectōis esset. q[ui]
nemo mittens manū ad arat[er] q[ui] asp[er]it. re. ap.
r[ati]o. **¶** Epi autē quia sūt in statu p[er]fectōis nō nisi
cū ante pape p[er]t[inet] curā ep[iscop]alē deferere et ex c[on]
suetudine vt dictū est sup[er]. **¶** Quis status est p[er]
fectior p[er]latoy vel religiosoy. **¶** R[es]p[on]d[et] fm g[ra]t[i]i. de
m[er]ita. q[ui] aliquo m[od]o est p[er]fectior status p[er]latoy
et aliquo modo status religiosoy. dicit[ur] etiā au.
li. 1. de bap[ti]smo paruuloy. cum dicit[ur] cui[us]q[ue] p[er]
fectō. qua in re dicatur videndū ē. fm hoc g[ra]
dicendū q[ui] status p[er]latoy autē dignitate et of
ficio p[er]fectior est q[ui] status religiosoy et h[oc] con

stat. **¶** Sed an etiā merito non sic appareat. videt[ur]
etiā sine p[re]iudicō q[ui] etiā merito dū tamen sit bo
nus p[er]lat[us] fm exigenciā sui stat[us] nichil ob
mittens de essēcialib[us] p[er]tingentib[us] statū suū. **¶** Cō
pactōes etiā statū et alia rez cui[us]q[ue] generis
faciēde sūt fm essēcialia nō fm accidēcialia.
¶ Et fm bona in illo genere nō sūt mala. V[er]u[m] si
p[er]lat[us] salutē aīay sibi cōm[un]icaz p[er]curet vt de
cet docendo publice et p[ri]uate orando et offerendo
bona et sacrificia p[ro] peccatis p[ro]p[ri]is et alienis. cō
uersando sine querela. vite p[re]beat non mortis
exēplū. cū religiosus p[er]fidat essēcialia sui stat[us]
vivendo in obia sine p[ro]p[ri]o et in castitate videt[ur]
sicut dictū est maius esse p[ro]m[issi]ū p[er]lati q[ui]m reli
giosi. **¶** S[ed] status p[er]latōis maiorē requirit p[er]fectō
nē in p[er]fessionib[us] suis vt dicit glo. sup[er] i. 1. a.
qui non obfuit in verbo r[ati]o. **¶** Cū inquit qui con
cupiscit p[er]fesse oportet alijs p[er]fectōz esse. **¶** Ex hoc
sic arguitur. stat[us] qui de o[mn]i re requirit melio
res et p[er]fectiores p[er]sonas. de o[mn]i re r[ati]o meliora
et p[er]fectiora opa. s[ed] status p[er]latōis est hui[us]modi. g[ra]
oportet q[ui] opa p[er]latoy sint meliora et p[er]fectiora
q[ui]ntū ad meritū q[ui]m in religione. hoc dico quā
tum est de exigencia v[er]isq[ue] status. **¶** Sa lva ta
men pace et grada p[er]latoy videtur q[ui] status r[ati]
ligionis d[icit] possit p[er]fectōz q[ui]damō q[ui]m p[er]latō
nis. s[ed] inq[ui]ntū p[er]fessores suos magis habet p[ro]
mouere de imp[er]fectōe ad p[er]fectōz q[ui]m stat[us] p[er]
latōis suos p[ro]pter maiorē et districtiorē discipli
nam cui subdunt[ur] religiosi et maiorē elongacō
nē a mundo et occasionib[us] p[er]t[ur]b[ati]o[n]is hui[us]modi signū
est q[ui] illi qui de religione assumūt ad p[er]latōz
si in p[er]latōe laudabili se habeant statū religi
onis statū p[er]latōis p[er]ferūt. **¶** Et statū in quo sūt
plangunt respectu dimissi. hoc legit[ur] fecisse bea
tus g[ra]t[us]. vnde de se in p[ri]mo dyalo. dicit[ur]. infelix a
nimus meus occupacōis sue pulsatus vulnē
memit qualis aliq[ui] in monasterio fuit. **¶** Et de
h[oc] p[er]la dicit ibi de seipso. **¶** Illi pauci qui de sta
tu p[er]latōis transeūt ad statū religiosi et in eo si
cut decet p[er]ficiunt statū religionis statū p[er]latōis
p[er]ferunt. **¶** Deniq[ue] in morte vbi sola cōsideracio
et s[er]uacō meritor[um] aīay s[er]uacō nulli v[er]i paucis
simi inueniunt[ur] tā de p[er]lati q[ui]m de religiosi q[ui]
si daretur op[er]e nō mallerent tota vita sua in r[ati]
ligione q[ui]m in p[er]latōe vixisse. **¶** Et hoc valde
facit ad cōmendacōem religionis. **¶** It[em] ei p[ro]p[ri]is.
1. et h[oc]. c. de s[er]f[er] que in maiori necessitate sunt
oportuna maiora non que in senectute et egri
tudinibus.

¶ Equit[ur] videre de 2° scilicet de his que cōiter
p[er]t[inet] ad statū religionis. **¶** Et circa hoc q[ui]
runtur p[er]la p[ri]mo v[er]u[m] status religiosoy sit p[er]fect[us]
¶ R[es]p[on]d[et] q[ui] sic. nam religio est quedā virtus vt ha
bitū est sup[er] in 2° libro. s[ed] p[er] quā aliquis exhi
bet aliquid ad deū s[er]uacō et cultū. **¶** Et ideo ancho
nomatice religiosi d[icitur] illi q[ui] manapant se tō
liter deī s[er]uacō q[ui] holocaustū offerētes deo. de q[ui]
bus dicit g[ra]t[us]. sup[er] ezechiel. sunt quidā qui ni
chil sibi s[er]uant s[ed] sensū linguā vitam atq[ue] sub
stantiā quā perceperant deo imolāt. **¶** In hoc autē
p[er]sistit hoīs p[er]fectō q[ui] tōliē adbeat deo. et sic patet

q̄ status religiosus est perfectus. **V**trum religi-
osi teneantur ad oīa consilia euangelica obseruā-
da. **R**espondetur q̄ nō tenentur nisi ad ea que i regula quā
sunt professi preceptorie vel inhibitorie vel etiam
verbis expollicentibus exprimitur quia obligat se
enī ad ista. ad ea enī que sūt supererogationis q̄-
lia sūt consilia euangelica non tenetur aliq̄s nisi
ex obligatione propria. **N**on nlla vō alia consilia
euangelica eo magis tenentur religiosi plus q̄ ceteri
christiani quo se magis mancipauerunt totaliter ser-
uicio dei. et h̄ ratio confirmatur p̄ papā nycō. 2.
in declaratione regule fr̄m minorū. **V**trum dicat̄
conuenienter et sufficienter q̄ perfectio religionis
consistit in his tribus votis. scilicet voto paupertatis ori-
nende et obie. **R**espondetur q̄ sic et h̄ sic patet statim enī re-
ligionis p̄ tripliciter considerari. Vno modo scilicet q̄
ē quodam exercitū tēdēdi ad perfectiōem caritatis.
Ad h̄ vero requiritur q̄ aliq̄s a se remoueat illa
p̄ que impediri p̄t. ne eius affectus in deū tota-
liter tendat in quo consistit perfectio caritatis. **H**abere
sūt tria. p̄mū est cupiditas exteriorū bonorū. **V**n-
aug. 10. 9. fel. ad deū loquēs sic dicit. min⁹ te
amat qui tecū aliquid amat q̄ nō p̄pter te amat
hanc autē non minuit s; auget possessio rerū tē-
poraliū vñ crisostomus. sup. 1. dicit q̄ appositio diuisi-
onū flammā maiore accendit et vehementior
fit cupiditas. **S**cōm est occupāscenda delectationū;
viliū inter quas papue sūt venere. **V**n aug. 2.
1. sol. nichil ēē cenleo q̄ magis deiciat aīm vñ
nīl ex arce q̄m blandimenta fēie corporūq̄ con-
tactus illecebre. **T**ercū est inordinatō volū-
tatis hūane de qua dicitur gen. 8. sensus et co-
gitatō cordis hūani i malū p̄na ab adoleſcētia
sua. **A**lio modo p̄ considerari status religionis se-
cundū q̄ ab interiori solitudine quiescat anī-
mus hōis. solitudo autē ingerit hōi papue ar-
ca tria quorū p̄mū est dispensatō rerū exteriorū.
2. gubernatō vxoris et filiorū. p̄pter q̄ dicitur
1. corinth. 7. 1. qui sine vxore est solitudo est q̄ se
dei quō placeat deo. qui autē cū vxore ē solitudo
est que sunt mūdi quō placeat vxori. 3. est di-
spō actiū. p̄pter q̄ potest considerari statu religionis
omnis h̄ q̄ est quoddā holocaustū p̄ q̄ homo se
totū offert deo. **V**t dicit greg. sup. eze. 6. autē plū.
1. et h̄. homo habet triplex bonū. scilicet rerū exteriorū
corporis propriū. et alī siue volūtatē. p̄pter p̄ quā
vritur oībus potēcijs et habibus aīe. **E**t ideo
status religionis integratur ex voto paupertatis
castitatis et obediēcie. **N**isi p̄ tria si ē pa-
tet inuēdi et illa que impediūt caritatis p̄fe-
ctōem et illa que ingerūt solitudinem remouēt.
Et cō oīa hō hōis deo offerūt. vñ d̄ perfectiōe pau-
peratis dicitur ps. 119. Si vis esse perfectus vade
et vende oīa. **I**tem de perfectiōe castitatis dicit ibi-
dē. sūt eunuchi qui se castra. p̄pter ignū ce. et
postea subdit qui p̄ cape capiat. **V**n de sic dam-
natns est vigiland⁹ qui diuidas adēquit paup-
tati. **I**ta et iouinian⁹ qui infirmitas adēquauit ca-
stitati virginali. **I**tem de perfectiōe obie dicit ps. 116.
Siquis vult venire post me abneget seipsum.
et c. **O**m̄s autē alie religionū obseruandē ordianē
ad tria p̄dicta principalia. siqua enī sūt insti-

tuta ibidē ad pcurandū victū et labor mēdi-
catis et alia huiusmodi referūt ad obseruandam
paupertatis. **A**lia vero quib⁹ corp⁹ macerāt. **V**t
vigilie ieiunia et siqua alia sūt huiusmodi ordinatē
ad obseruandā castitatis. **I**lla vero que ordinant
ad dilectōem dei et proximi. **V**t lectio oratio ieiunium
visitacō vel siquid aliud est huiusmodi. **O**bscundant
sub voto obie quod p̄tinet ad volūtatē q̄ scōz
dispositiō alteri⁹ ordinat suos actus. determinā-
tus autē habitus p̄tinet ad oīa tria vota et quā
signū obliōnis. **S**ed obiectū contra votū pau-
peratis illud q̄ dicit glo. sup. illud. 1. thi. 6. ha-
bentes autē alimētū et quibus regimur his de-
ti sum⁹. **E**t siquid nichil intulerim⁹ vñ allaturū
sum⁹ non tamen abicienda sūt oīa hęc tria.
Dicendū q̄ intelligit q̄ non sūt abicienda ex
necitate. vñ ambrosius. 1. de offici. dñs non vult ex
necitate p̄ceptū sibi opes effici sed dispensari in
force vt helix. **B**ones occidit et pauperes pau-
er eo q̄ habuit vt nlla cura domestica teneret.
Si vero obiectū illud act. 20. **B**eat⁹ ē dare q̄
accipe. dicendū q̄ abdicatō diuiciarū comparatur
ad largitōem eliaz sicut vñ ad p̄culare. et holo-
caustū ad sacrificiū. **V**n de greg. sup. eze. dicit q̄
rebus possessis egenis subueniūt sacrificiū of-
ferunt q̄ aliquid deo immolant et aliquid sibi i-
buant. **Q**ui autē seipos offerunt et nichil sibi i-
buant. holocaustum offerūt quod est meli⁹ sa-
crificiū. **E**t ideo ad excludendū errorem vigilā dē-
li. de ecclesiasticis dog. bonū est facultates cū di-
spōsacōe pauperib⁹ erogare s; meli⁹ est p̄ inten-
cōe sequēti dñm sibi donare et absolutum solidi-
tudine cū xpo egere. **S**ed obiectū p̄tra votū
castitatis quia aliqui religiosi vñtur vxorib⁹.
dicendū q̄ illi nō sūt simplr religiosi s; scōm
quid. scilicet in quātū p̄cipat in aliquo cū religiosi.
Sed obiectū p̄tra votū obie. q̄ illa tria ma-
xie placent que sūt liberaliter et non ex neci-
tate s; m̄ illud. 2. corinth. 9. nō ex tristitia. **A** ex
necessitate. dicendū q̄ necessitas coactōis facit
involūtariū ideo excludit rōz laudis et mēti-
s; necitas q̄s obiam non est necitas coactio-
nis s; libere volūtatē in quātū homo vult obe-
dire l̄ forte non veller illud q̄ mandat s; se
consideratū implere. **E**t ideo quia necessitati faci-
endi aliqua que s; se non placent homo se
subdit p̄pter deū p̄ votū obie ex hęc ea que facit
sūt deo accepta et si sūt mīora q̄ nichil ma-
ius p̄ deo dari q̄m q̄ suā volūtatē subiciat al-
teri⁹ volūtatē. **V**n aug. ad armētariū et paulinū
non te vuisse peniteat imo gaude iam tibi in-
licere q̄ cum detrimento tuo licuisset. felix ne-
cessitas que in meliora opellit. **S**i dicat q̄ hē-
mice et aliqui plati religionū non hūt supiorē
dicendū q̄ tales tenentur obedire suis ep̄is vñ
saltem dñi papae in tñ in his que sūt cōia alijs
s; etiā in his que sp̄aliter p̄tinet ad disciplinam
religionis. **V**trū requiratur ad perfectiōem religio-
nis q̄ h̄ tria. scilicet paupertas continentia et obie cadit
sub voto. **R**espondetur q̄ sic. **N**isi ad religiosos p̄tinet q̄
sunt in statu perfectiōis vt dicitur est. **A**d statum
autē perfectiōis r̄q̄rit obligatō ad ea q̄ sūt p̄fectiōis

que quidē sit deo p votū. vnde cū tria pōicta p
tineant ad pfectōz vite xpiane vt habitū ē sta-
tus religiosi requirit q ad pōicta tria obliget
ex voto. **Q**uod votū est pōictū meo tria pōi-
cta. **R**esponsum est q votū obīe. pmo quia p ipm
aliqo mams deo offert. s. volūtas qm p alia vo-
ta vt patet inuēti. scdo quia in voto obīe cōti-
nētur et alia vota. s. non ouertitur. **N**ā et si re-
ligiosus teneat ex voto suare castitatez et pau-
peratē tñ h et pl'a alia cadūt sō obediēda. 3° qz
votū obediēda ppe extendit se ad actus pro-
prios finit religionis qnto autē aliquid est fi-
ni ppinquū tanto est meli⁹. Et inde est q votū
obīe est religiosi essēdali⁹. si em aliquis sine vo-
to obīe volūtariā castitatē vel paupertatē ex vo-
to seruet non ideo pmet ad statū religionis q
pferetur ipsi virginitati etiam ex voto suate.
Vnde aug⁹. de vgnitate. **N**emo qntū puro
aus⁹ fuerit vgnitatē pferre in dāsterio. **V**erū
religiosus semp peccat mortaliter transgrediē-
do qdēqz eoz que in regula continentur. **R**espon-
sum est q non. non em equaliter obligatur ad obser-
uatiō oīa que ibi continent⁹ s. fm magis et mī⁹.
fm qd ibi diuersimode tradunt⁹. **N**ā in reglīs
sanctoz pīm continent⁹ aliqua p modū pcepti et
inhibitiōis. aliqua p modū statuti rōnabilis.
aliqua p modū monitiōis et exhortatiōis et h⁹
mōi et h patet in regula bēi francisci. **R**eligio-
sus ergo transgrediēdo illa que continent⁹ in re-
gula sue pfectionis p modū pcepti et inhibitiō-
nis peccat mortaliter. transgrediēdo vero il-
la que continent⁹ ibi p aliū modū non peccat
qntū est de vteute regle mortaliē nisi forte rōe
excess⁹ libidinis vl' otempt⁹. alias si sancti patres
religiones instituentes aliquam regulam eqli-
ter obligare ad omīa pnta in ipa voluissent.
frustra difformiter fm diuersitatē dīctoz mo-
doy tradidissent ea. **H**ec rōisō affirmat eē p g⁹
nonū. ymo. g⁹. alex. g⁹. et nicolaū. g⁹. q de
clarādo regulā beati francisci dīcūt nō obliga-
ri fratres minores p regulā nisi ad ea que in
ipā pceptozie l' inhibitiōie sūt expressa. **S**ed
obīdēt quia facē ptra votū est mortale pccz.
s. religiosi voto pfectionis astringunt⁹ ad regu-
lam et psequens ad oīa pnta in ea. ergo pec-
cant mortaliter transgrediēdo qdēqz pntoy
in regula sua. **R**esponsum est q religiosi voto pfectio-
nis astringunt⁹ ad obfmandū regulam et oīa
pnta in ea. non tamē astringunt⁹ ad obfma-
dū oīa illa equaliter vt dīctū est. s. differēt⁹ s⁹
q ibi tradunt⁹ differēter. s. pcepta vt pcepta
statuta vt statuta. et monita vt monita. h ei
intendit qui regulā dōit. hoc etiam intendit vl'
intendere debet qui regulam aliqm vel pnta in
ea vouet. Et ideo non sequit⁹ q religiosus sēp
peccat mortaliter transgrediēdo qdēqz pntoy
in regula sua n tñ qñ trāsgrediet⁹ illō qd
expse papiē vel phibet in ipā. **S**i dicat fa-
cere ptra votū est mortale pccm. **R**esponsum est q
nū qñ aliquis vouet aliquid intendēs se ad il-
lud faciēdū obligare simplr hoc est obligacōne
necitans ita q ptra veniēdo peccet mortaliē. h

aut modo vouens aliquam regulam. non in-
tendit se obligare ad obfmandū que continēt⁹
ibi p aliū modū qm p modum pcepti vel inhi-
bitiōis. **I**n regula bēi benedicti. c. de disciplina
fratrū suscipiēdū. dīcitur q si nouit⁹ habita-
secū deliberacōe pmi serit se oīa i regula custo-
dire pnta tūc recipiatur i aggregacōe. **E**cce q
nouit⁹ fm regulam bēi benedicti pmittit⁹ cu-
stodire oīa que continent⁹ in ea qd tñ non eēt si
peccarent mortaliter trāsgrediēdo qdēqz ipoy.
Ex dīctis patz q non bene dixerūt quidā dīcē-
tes q si religiosus in pfectione se regulam ser-
uatū vouerit agendo ptra qdēqz eoz que o-
tinent⁹ in ea mortaliter peccaret. **E**x h autez
mōi sūt vltē⁹ ad dīcēdū q ingredientes reli-
gionē non debent regulā pferri alias faciunt
mī⁹ caute. s. pōictū debent pferri vitam fm re-
gulā vel obīam fm regulā. **S**ed h est plane cō-
tra decretalē eē de regula. et trans. ad reli. ex p-
te tua. **V**bi dīcitur mandam⁹ vt q pōictū mō-
terā duabz vīs ingredi non verentur postqz
p annū gestauerint hīcū monachalē regulā.
fm formā ordinis pferantur et hūc. ecclīasti-
ca cēsurā opellas. **E**cce qd h⁹ est expsū q ingre-
diētes aliquē ordinē debent illi⁹ ordinis regulā
pferri. quia dīcūt regulā fm formā ordinis pfi-
teant⁹. **E**x h eē q dīcūt postqz p annū gesta-
bi-
mo. habem⁹ q forma pferendi in ordine mona-
choy est pferri reglāz. **E**x quo sequit⁹ q idē est i-
terpretatiue pferri regulam bēi benedicti et pfi-
teri ouertūz moy fm illā quā quidē formā p-
ferendi instituit benedict⁹. **V**erū religios⁹ eo-
dē gñe pccī graui⁹ peccat qm secularis. **R**espon-
sum est qd a religiosi s omittit⁹ p esse graui⁹ pec-
cato seculariū eiusdē spedei triplr. **V**no modo
si sit ptra votū religiosi. vt si religiosus forni-
ceat⁹. 2° mō si ex otemptu peccet qz ex hoc videt⁹
esse ingratus dñis bñficijs in quibz est subli-
tus ad statū pfectionis. 3° ppter scandalū. qz ad
vītā eius respiciūt plēs. **S**i vō religiosus non
ex otemptu s. ex infirmitate vel ignorācia pec-
catū aliqo qd non est ptra votū sue pfectionis
cōmittat absqz scandalo puta in occulto dīcūt
tho. q leui⁹ peccat eodē gñe pccī qm seculari⁹ qd
pccm eius si sit leue qñ absorbet⁹ ex multis boīs
opibz que facit. **E**t si sit mortale facilius ab eo
resurgit. pmo quidē ppter intēcōz quam habet
ad deū erectā que tñ ad horā interapiat⁹ faciliē
tamē ad pristina repat⁹. **V**nde sup illud ps. cū
cederit non colladet. dīcūt orig. iniustus si pec-
cauerit non penitet et pccm suū emendare ne-
scit. iustus aut scit se emendare scit corrigē vt
ille qui dixerat nescio hōiem. paulopost cum i-
spectus fui slet a dño flere cepit amarissime. **S**e-
cūdo qz inuāat a socijs ad resurgendū fm illud
eccl. g. si vnus ceciderit ab altero fuldet⁹. vt soli
quia cū ceciderit nō habet subleuantē se. **S**ed cer-
te licet pōictē rōes ostēdant q religiosus in ca-
su illo resurgit et corrigit se facili⁹ et cū rōe
intencōis et adiutorij maioris quod bene ē ve-
rile. tamē vt videtur alijs non ostendunt q
peccent leui⁹. qñ pōict⁹ ex hoc ipso q religiosus ē

magis instructus sequitur q̄ graui⁹ peccat. q̄
sciencia est circūstancia aggrāns nō alleniās pec-
catū. Ex hoc ipso etiā q̄ est religiosus ⁊ ad ea que
sūt pfectōnis obligatus tenetur magis vitare
saltem de bono ⁊ equo etiā p̄c̄m tale q̄ secula-
ris. vñ videt q̄ religiosus peccet graui⁹ ceteris
parib⁹ rōe stat⁹ quia status est circūstancia aggrā-
uans non alleniās peccatū. **S**i obiciat q̄ si
p̄c̄ta religiosorū essent grāuora p̄c̄tis secularium
religiosi essent peioris dīcōis secularib⁹. dicēdo
q̄ religiosi nō defacili peccāt ex otemptu s; qñ
labunt in p̄c̄m aliqd ex ignorācia vel infirmi-
tate a quo defacili releuāt. si autē ad h̄ pueniāt
vt ex otemptu peccent efficiuntur pessimi et ma-
xime incorrigibiles s̄m illud hiē. 2. Confregi-
sti iugū disrupisti vincula. dixisti non fuiam
in omni ei colle sublimi ⁊ sub oī ligno frōdoso
tu p̄sternabaris meretrix. vñ aug⁹. in eplā ad
plebē yponēsē. ex quo deo hūire cepi quō dīf-
ficile sum expens meliores qm̄ qui in monaste-
rijs p̄fecerūt. ita nec sum exp̄t p̄iores qñ in
monasterijs defecerūt.

Equitur ostendere d̄ 3. s. de obia religioso-
rū. Et circa h̄ querūt pla. s. verū religiosi
teneantur obedire p̄lati suis in oib⁹ q̄ nō sūt
p̄ra deū. **R**e si loquimur de obia s̄m p̄fectōz
sic extendit se ad omnia que nō sūt contra de-
um ⁊ regulam suam. vñ de dīcō bñ. q̄ p̄fecta
obediēcia finem nescit. si autem loquimur d̄ obe-
diēcia s̄m necessariam obligacōz sic habet mo-
dū ⁊ mensurā s̄m voti emissi magnitudinē et
sic dīcō libro de dispensa. ⁊ p̄cep. q̄ subdit⁹ nec
dītra pmissū est inhibend⁹ nec vltra cogēdus
p̄legē obie. Et ideo distinguendū est. aut em̄
p̄latus p̄cipit aliquid quod est s̄m regulā aut
contra regulam aut sup̄ aut infra. si s̄m rēglāz
tenentur obedire. sed s̄m regulam aliqua dīr-
esse explīcte aliqua implīcte vt obsequia cōi-
tatis ⁊ negocia ordinis p̄mouenda sine quib⁹
obseruari non posset regularis obseruācia ⁊ tā
in his qm̄ in illis tenentur obedire. Dicuntur
etiā esse aliqua s̄m regulam quia faciunt ad
regule pleniorē obseruāciam ⁊ in his ec̄ tenent⁹
obedire. verū est tam̄ q̄ si p̄latus talia p̄cipiat
in longū temp⁹ debet hoc facē de consensu subdito-
rum vel eorum qui pueniūt ad ca⁹. **S**i ec̄ sit
infra regulā tenent⁹ vt si p̄cipiat aliqua leuia
reficē. puta corpus suū. **S**i autē sit cōt̄ rēglāz
scz quia eorū opposita in regula p̄cipiuntur ⁊ pro-
hibent⁹. aut in eis p̄ dispensare p̄lat⁹ aut non
eo q̄ regula vel ostitucō phibet. **S**i sit ec̄ q̄ n̄
p̄ subditus ei in talib⁹ obedire non debz. **S**i vō
sit certū q̄ p̄ vel dubiū an possit obedire renē-
ar⁹ de dubio. 23. q. 1. quid culpā. **S**i autē sit s̄
regulam aut p̄cipiunt in cautelam peccati cō-
mittendū puta q̄ subdit⁹ ieiunet in pane ⁊ a-
qua qz p̄latus videt naturā eius pronā ad lu-
xuriā ⁊ sic nō tenet obedire nisi in casu. s. qñ
nō posset aliter vitare p̄c̄m. Aut p̄cipiunt in
penā p̄c̄ti omissi sic tenet. aut in augmentum
meriti vt reape martiriū et hui⁹dī sic n̄ tenet.
Circa ea vō que sūt p̄ter regulam vt sūt illa

que nec ibi continentur nec ad illa q̄ ibi continē-
expediūt vel ordinantur vt leuare festiuitatē l'a-
liq̄ hui⁹dī est duplex opio. vt dīcō p̄. in qua-
dam. q. de quolibet. quidā em̄ dīcūt q̄ nō tenet
obedire in maiorib⁹ qm̄ sint ea que in regula
continent⁹. Alij dīcūt cōi⁹ ⁊ verū q̄ nec in grāu-
rib⁹ nec in leuiorib⁹ que sūt oīno p̄ter regulam
tenet obedire quia non tenetur nisi quantum
obligauit se p̄fessione. **V**erū oīs in obia reli-
giosorū sit mortale p̄c̄m. **R**e s̄m gual. q̄ n̄ in
his que sūt rēglāris discipline qñ sit surrep-
cōe. s; tñ qñ sit scēter ⁊ cū sufficēnti delibera-
cōe. vñ bñ. de dīf. ⁊ p̄cep. li. 11. nō qualiscunq̄
mandati p̄tericō criminalem in obiam facit s;
r̄pugnare ⁊ nolle obedire. Et li. 8. dīcō si vñ
loco vñ tpe silentij per obliuionē surreptū fuerit
contra p̄ceptum veniā facillime impetrabit q̄
etiā vix p̄c̄m reputabitur. **I**de dīcō. 12. li. si in-
bente seniore michi silē. verbū elabī renz me
esse fateor s; venialit̄. **S**i vero ex otemptu scēs
⁊ deliberans sp̄te in verba p̄umpo p̄uancia-
torē me ostituo ⁊ criminaliter. q̄ autē idē dīcō.
11. li. 8. c. oīs in obia mexcusabiliter est culpa-
bilis intelligendū est de religioso mortaliē n̄ vñ
aliē delinq̄te. **Q**uis pl⁹ peccat subdit⁹ vel
p̄latus non soluendo q̄ debet. **D**īcō em̄ bern-
de dīf. ⁊ p̄cep. li. 4. si regularis p̄fessio qua
se minor subdit⁹ maiori eque obligat p̄orē cōis
equidē pacti vtrūq̄ nēcitate reor teneri ⁊ fieri
duos p̄ alteri⁹ sp̄sōz alterneri⁹ debitores vñ
fidelis cure alterū humilis obie. **R**e s̄m gual.
hic op̄aret vidē i quib⁹ asistit cura p̄lati ⁊ obe-
diēcia ipi⁹ subditi. fidelis autē cura p̄lati respe-
ctu cōlibet subditi est in trib⁹. quia em̄ subditus
religiosus supposuit p̄lato p̄p̄iū iudiciū. p̄-
p̄iam volūtatē ⁊ reliquit p̄p̄iā possessionē
tenetur sibi p̄lat⁹ in verbo doctrine p̄p̄. in ex-
ēplo gūfacōis honeste qua volūtatē eius allia-
at ad bonū p̄ 2. ⁊ s̄m statū ⁊ posse suū et d̄ tē-
palib⁹ p̄uidere pro 3. vñ de bñ. p̄lato dīcō. pa-
sce verbo exēplo ⁊ tēpali subsidio. **R**espectu ec̄
tod⁹ collegij debet tria. s. errata corrigere bonas
consuetudines ⁊ ordinaciones conseruare. dele-
ctare in onere non in honore. de p̄mo ⁊ 2. dīcō
hu. in expōne regule beati aug. p̄lati constitu-
ti sūt vt errata corrigant. bene ordinata custo-
diant. vitam ⁊ mores subditorū verbo ⁊ exem-
plo sponāt. **D**e 3. dīcō hu. ibidē p̄lat⁹ quē de-
lectat on⁹ non honoz. caritas nō p̄as. finis
alijs imp̄sa non ab alijs suscepta. **O**fficiū autē
siue debiti subditi est s̄m hu. ⁊ bñ. humiliter
obedire in his que sūt s̄m regulā suā nō sup̄.
Dicendū g⁹ q̄ op̄ando aliquam inobediēciā
p̄cularē subditi ad omi s̄m; aliquam p̄lati in
his que debet subdito nō est certū iudiciū vñ
quis eorū magis peccet. s; habere se possūt vt ex-
cedēcia et excessa s̄m varias oīcōnes ⁊ vias
loquēdo tamen in cōi ad statū hui⁹ ⁊ illi⁹ plus
peccat p̄latus non intēdens fidēlem curā q̄ sub-
ditus non solū s̄m humilē obediēciā. **A**ggrāua-
tur em̄ p̄c̄m p̄lati p̄mo rōne officij quia debet
verbo ⁊ exemplo lucē subdito sicut sol in mun-

in eius dispoſitione mutare qñ voluerit. ſ; ſcđm qđ
viderit expedire ſm bonũ & equũ. vñde bñ. qđ
quid de ſpñalibus in regula ipa traditũ ē neq̃
quã in manu abbatis relinquitur. reliqua vñ
pars que eſt in corpalib; obſuancijs nō ē ita
in ei⁹ volũtate poſita vt eius volũtati ſuiat. ſ;
poc⁹ caritati. Et de hui⁹ ſolũ non de pure ſpi
ritualib; intelligendũ ē cũ dicitur oĩa de diſpoſe
abbatis ſiant. **V**trũ obediendũ ſit abbati pñ
pietati ſerariũ obſuancijs carnalib; . verbigra
iſte monachus multũ laborat ponatur mō qđ
abbas ex quadam diſcrecoe put ſibi videtur pñ
apiat ei vt omedat carnes. nũquid abbas pñ
pape & ille tenetur obedire. videt qđ ſic. qđ oĩa
ſit in diſpoſe abbatis. vt habetur in reglā & bñ
maxime loquitur de carnalib; ſive corpalib; ob
ſuancijs. **R**e ſm alex. de an. qđ licet bñ obſuan
cia ſit carnalis. phibetur tamẽ oĩbus expſſe ei⁹
carniũ exceptis debilibus & iſirmis. vñde & ita
dicitur ibi carniũ eſus iſirmis oĩo debilib; qđ
p repacoe ſcedatur. at vbi meliorati fuerint a
carnib; more ſolito abſtineant om̄es. quia g⁹
qñtũcũq; abbas ſubditis pñt. regula tñ peſt
abbati. dicendũ qđ in his in quib; regula expſ
ſe papit vel phibet non poteſt mutare. nec ip
ſi mutant eſt obediendũ nñ qñtũ regula pñt
tit. **V**ñde cũ dicit ibi oĩa in diſpoſe abbatis ſi
ant. intelligitur de illis de quib; reglā expſſe
ñ phibet l' papit. Si ergo querat ſi abbas iſti
qui mltũ laborat pape poſſit vt carnes ome
dat. dicendũ qđ ſuata lege caritatis & iſtde re
gule & cognita neceſſitate pſone hoc ſibi pape
poteſt & aliter non. quia vt dicit bñ. quādiu
militant caritati imobilitate fixa ſũt ipſa reglā
precepta. ita. ſ. qđ mutari oĩno nec ab ipſis pñ
poſitis poſſunt ſine offeſſa. **D**one qđ aliquis
mō intret clauſtrũ & videat monachos omedere
carnes. cogitetq; certe tu bene poteris illũ ſuſti
nere & ſic pñtetur bñ oſuetudinẽ quã inuenit
l' forte nñ pñtetur ſi credet illi dñũ ſibi eſſe omedẽ
carnes. nũquid ergo iſte peccabit omedẽdo car
nes. **R**e ſm alex. an. qđ quicũq; pñtetur. reglā
pñtetur. & non conſuetudinẽ. **V**ñde qualem
cũq; oſuetudinẽ inuenit monachus poſtq̃m
pñſus eſt tenetur a carnib; abſtinere vt pñt i
vñbis regule pñctis. **N**ō ei qui phibuit eſum
carniũ quadrupedũ oſſeſſe eſũ volatiliũ. imo
cũ iſte ſine oĩcaciores phibet illas multo magis
intendit phibere iſtas. Quia ergo regula
expſſe phibet. ideo dicendũ ſine pñuicō qđ nñ
ſi debilib; & iſirmis nñ licet omedẽ carnes imo
qui aliter faciūt tranſgreſſores ſũt maxime cũ
dñs papa regulā ſm ſuā intencōz expoſuerit.
Si obidatur qđ ille nũquã intendit ſe obli
gare ad nō omedẽdo carnes. dicendum qđ eſt
hoc nō intendit explicite tamẽ implicite obliga
uit ſe pñtendo & vouendo regulā in qua bñ
netur. **E**tſi dicatur qđ ipſe neſciebat bñ i ea ſtine
ri. imputet ſibi quia pñnoſſe debuerat ad que
ſe obligaret. **V**ñ ſequaces pñmoz abutenti
um eſũ carniũ peccauerint omedendo carnes. **R**e
ſm alex. de an. qđ pñmi abutentes qui ſciebāt bñ

non eſſe faciendũ & ex ſua pñtate ſive oſcupia
illũ fecerūt grauiffime peccauerūt. **N**ec trahi
pñ argumẽtũ pñs qđ aliquis ſante⁹ pñmiſerit
illis edere carnes. ab illo em̄ fuit bñ pñmiſſũ nñ
quia non eſſet malũ. ſ; ne omitteretur maius
malũ. **E**t ex hoc non ſequitur qđ illud nō fuit
pñm. **N**am & ipſe deus mltā mala pñmiſit ſi
n. poſteri aut ſequaces qui ex pñtate ſua ſcīe
ter ſecuti ſũt abuſũ pñmoz grauiter peccauerūt
qui aut ex ignozandā em̄ & non ex pñtate. et
ſi mñ tamẽ peccauerūt cum deberent ſare qđ
tenerent obſuare. **V**ñz liceat ſubdito in
dicare de pñcepto pñati. **R**e iudiciũ de pñcepto pñ
ti pñ tripl'r fieri. vñ in opacoe ad pñpientẽ l' ad
obediendũ vel ad illũ quod pñpitur. pñ mō nō
pñ ſubditus iudicare de pñcepto pñati ſui. ſic aẽ
iudicat qđ dicit pñceptũ eſſe iniuſtum ex animo l'
cauſa. non tamẽ ſubditus dicit pñceptũ eſſe ſibi
factũ ex odio qđ pñatus gerit contra eũ in aio
Aut qđ in pñpiendo intendit malam cauſaz.
hoc em̄ eſt detrahẽ. vñde dicit euariſe⁹ papa. ſe
nōnulli qui pñpoſitos ſuos peruerſe repñtendũ
ſi vel paz extiterunt ipſis moleſti. **S**ecũdo mo
do iudicare eſt impñctōis. hoc em̄ modo pñp
& iudicare eſt velle diſcutere verum pñatus po
tuerit hoc ei pñp vt ſcīat vñz in hoc tenet ei
obedire. **E**t ſic dicit bñ. li. de pñp. & diſ. qđ vi
tupabile eſt monacho ad ſingula pñcepta vel de
ſingulis velle iudicare. iđo cōmendantur ſerui
cenaurionis. **R**e. s. dico huic vade & vadit. tẽ.
Tercio modo licet cuiuslibet iudicare. **O**bia em̄ ſi
cut debet eſſe pñmpta pñ volũtatem. ſic debet eſſe
diſcreta pñ iudiciũ rōis. ideo dicit ſeneca nō re
moueat dicentis aũctas nec quis dicat ſi quid
dicat attende. **E**t hoc modo iudicat qui diſ
cernit verum homo pñpiat contra legem l' nñ
vt ſi contra legem dei non obediāt. ſi autem nñ
contra obediāt ſm illud. 2. mach. A. non obe
dio pñcepto regis ſed legis. **I**tem aliter eſt iudi
candũ cũ aliquid pñpiet oĩa regulā qđ pñat fa
cere nō pñ qui eſt infra regulā. **A**lter cum pñ
pñtur aliqđ oĩa obſuandas regulares qđ ſe in
fra pñatũ. **E**t in quib; pñ ex cauſa neceſſa l' vñ
li diſpenſare. **V**ñ obia qđ habet aliquid de
ſuo ſit meritoria. **R**e ſm tho. qđ obia ſicut & qđ
libet alia vtus dñz bñ pñmptā volũtatẽ ad ſuũ
pñpiũ obiectũ non aut ad illud qđ eſt ei oĩram
um. pñpiũ aut obiectũ obte eſt pñceptũ qđ ex al
ter⁹ volũtate pñcedit. **V**ñde obia pñdit pñmptā
volũtatẽ hoĩs ad implendũ volũtatẽ alterius
ſ. pñpientis. **S**i aut illũ qđ ei pñpiet ſit ab eo
pñpẽ ſe volũtũ ſine rōe pñcepti vt accidit in pñpñſ
iam ex pñpia volũtate tendit in illũ & non vi
deur illũ implere pñpter pñceptum ſ; pñpter pñ
am volũtatẽ. qñ aẽ illud qđ pñpitur nñllo mō
ē ſm ſe volũtũ. ſ; ſ; ſe oĩderatũ ē pñpie volũta
ti ſerariũ vt accidit in aſperis tñc oĩno eſt ma
niſeſtũ qđ non implet niſi pñpter pñceptũ. **E**t
iđo dicit g̃g. vl. mox. qđ obia qđ habet aliquid de
ſuo in pñpñſ vel eſt nulla vl mñmoz. quia vo
lũtas propria nñ videt tendẽ pñcipalẽ ad iplen
dũ pñceptũ ſed ad ſequendũ propriũ volũtũ. vñ

dicat ibide qd cu locus supior impat qui ad per
apiendu obed it obie sibi vntu euacuat si ad
hox pprio an helat. In aduersis aut vel diffici
libus est maior quia. s. ppria volutas i nichil
aliud ibi tendit qm in pceptu. Vnde dicit ibid
q obedienda est tantomagis meritoria t lau
dabilis qntomin? habet de suo. s. in prosperis.
qd est intelligendu fm illud qd exterius apparz
fm tamē dei iudiciū qui corda nouit ptinge pē
q etiā in pspers obia aliquid hñs de suo nō p
prez hoc sit min? laudabilis t hoc si ppria volū
tas obediētis non min? deuote tendat ad im
plendu volūtate papiētis. In aduersis aut qn
toplus obia habet de suo tantomagis est lauda
bilis t quātom? habet d suo tantomin? ē lau
dabilis. vnde dicit ibidē q obie sibi meritiū mi
nuit qui ad ea que despecta sūt inuitus nolens
qz descendit. **V**trum ppē obiaz ptermitti pos
sit aliquod bonū. **R** s. fm cho. duplex est bonum
quoddam est bonū ad quod faciendum hō ne
cessario tenet vt amare deū t hūdi. Aliud ē bo
nū ad qd nō tenetur hō ex necessitate. pmiū bo
nū nullo mō debet ptermitti. 2o vero bonū obz
homo qnqz ptermittit ppter obiam ad quam
necio tenetur. quia non debet homo facere bo
aliquo incurrendo culpam. Et de tali bono loqui
tur gg. vlē. mox. cū dicit q nūquam p obiam
qz malū fieri. aliqui aut debet p obiaz bonū qd a
gē pēmitti. Et tamē vt dicit gg. ibidē bonum
qd ptermittitur p obiam ad alia bona pē re
ppēari. **V**tz rīglesi teneant magis obedire
suo pfi spūali. s. plato qm patri carnali. **R** s. p
rich. aliqua sūt in quibz filij parētibz carnalibz
obligantur de iure nature t de iure dīmo vt sūt
illa que intelliguntur vel omnent in illo pcep
to honora pēz tuū t matrē tuā. Et respectu
hoy magis tenent pffēsi in religiōe obedire p
loco t tpe pfi carnali qz suo plato. Professio ei
i religiōe nullū absoluit a dīni pcepti obliga
cōne. Ad hō em obfuantur oīilia vt pfecti ob
seruent dīna pcepta. vnde p hoc qz religiosi pro
fiteat obfuaōz aliquoy oīlioy non minus te
nentur ad obfuaōz dīnoy pceptoy. Et his cō
cordat decre. di. 1. si qui filij parētes maxime
fideles deseruerint occasiōe dīni cultus. t nō p
debitū honore parentibz reddiderint anathema
sit. Aliqua vero sūt in quibus non obligant
filij parentibus carnalibus nec de iure nature
nec de iure dīmo. Et respectu illoz planū est q
religiosi non magis tenent obedire patri carna
li qm suo plato. **S**ed contra pōicta videtur
ēē p. 19. oīs qui rīliquerit patre aut matrē
ppē nomē meū centuplū accipiet t vi. eter. pos
si. **R** illud intelligit vbi t qn parētes nō indī
gent a filiis honozari. Et maxime qn filios in
clīnat ad illud qd est pcrariū saluti ipoy. Vnde
dicit pē q intelligitur respectu eoy in quibz filij
nō obligant parentibz nec de iure nature nec de
iure dīmo. **C**um est magis obediendū. s. inferi
ori vel supiori pēati siue plato. **R** s. dupl? con
tingit loqui de pēate supiori t inferiori. Vno
modo fm qz ppanitur ad sūmā pēatē a q fluūt

fm gradū t ordinē. vt pēas oīulif immediatē
a pēate pīapī siue impatoris t pēas curatoz
a potestate proconsulis. Et potestas pīoris
a potestate abbatis. Et potestas inferioris a po
testate supioris. Et fm hō potestas supior est si
placiter efficacior et ei magis est obediendū qz
pē mutare t relaxare pceptū inferioris. Alio
put ppanitur ad sūmā pēatē vt a qua fluūt i
mediate ad regimē alicui? ppli sed dīnt. qz sup
ior fluit ad aliquos effectus certos t speciales
s; inferior ab eadem ad oīes t generales effectus
super eundem pplm. Et talis est potestas archi
epi t epī sup subditos epī quia vtrqz immedi
ate fluūt a sūmā pēate. s. pape sed dīnter. quia
epī cū est in suo epātu subditorū suozum cau
se deferūtur ad epīm. ex dī offi. ardy. cum satis
Archieps vero licet sit ordinari? iudex t ppetel
respectu suffraganeoy suozum. 11. q. 3. cogno
uim? Non tamen est iudex ppetens subditoz
suffraganeoy suoy licet sit ordinari? eoy. Et iō
nō intromittit se de causis eoy nō i certis casibz
in quibz est iudex ppetens ipoy. vt ex dī offi. d.
or. pastoralis.

Equitur vidē de 2o. s. de paupitate religio
soy. Et arca hō qzunt pla. s. verum xpīāe
pfectōis sit vilificare seipm. **R** s. p sic. quia hō
valet ad hūmilitatem acqrendā t exercendā t
pfficiendā. Vnde sup illō 10. 13. vos debetis alē
alterius lauare pedes. dicit glo. qui ad pedes in
clīnatur ei hūmilitas i corde excitatur t hī iam
ē ei i corde oīimā hūmilitatis effectus. Itē bñ.
i quadā eplā ad rogerū oīē hūmilitas ad quā
ducit hūmiliacō est tod? spūalis fabrice funda
mētū. s; ipsa hūmiliacō est via ad hūmilitatez
sicut pacia et lectō ad sciēciā. Et hanc hūmiliā
cōnē vocat bñ. vilificacōz. t sic patet q hūmī
liacō t vilificacō p xpo est opus pfecte vritis
Vtrum xpīane pfectōis sit abrenūciare p
pter deū oībz tā in cōi qm i spūali. **R** s. p bon.
hoc est cōtiane pfectōis non em sufficientis s; ēē
supabūdantis. Cū em duplex sit vita ad quā
disponit grada. s. actua t ptemplatua. **A**c
tua dōrsū ordinat t ptemplatua surfū in celū
eleuat. nll? aut magis ē ad hoc pdone? qz ille
q penit? est ab onere tpālū exoneratus. Talis
aut est qui pfecte abrenūciat ppter cōtū oībus
terrenis t ideo talis iam fundamētū sui cōfici
collocatū habet in celis. Et hinc est q spū sācto
dictate talē modū vīendi papa approbauit. ex
de excels. pla. nimis pua. vnde hūc pcrariū
nll? oīo licet sentire quasi pfitentes tēz mod
vīendi vīdeant stulte agere. se piculis expo
nere et dū temptare. Nam cōtra tales dicit in
fine regule bēi francīci vbi paupz hūdi cō
firmat. nulli ergo oīno hōim liceat hāc paginā
nre pfirmacōis i fringē ul? ei ausu temerario cō
traire. Conē tales etiā multa dicit aug? li. de
elīa q dīmitto breuitatis grā. Ex hoc apparz enī
denē q oīno oībus vl? p xpo abrenūciare nō ē
culpandū s; pous tanqz culmē euāgelice perfe
ctionis cōmendandū. Ad hō autem sufficī
entissime astruendū vna sola auctoritas est

exp̃sa ex ore c̃sti s̃cul̃tis dimittē oīa **q̃d.** 19.
si inquit ṽs p̃fect̃ esse vade ⁊ vende oīa q̃ ha
bes ⁊ da paup̃ibz. **Est** sufficientissima etiam si
multa glosaz expoītoz ⁊ sanctorz dicta vide
rent esse p̃traria. **Aut** enī ang̃. ad paulinū de
videndo dēū. an inquit scripta n̄ra scripturis
canonic̃ coequabis. q̃. d. nullo modo. ergo qm̃
ōīa autas sic exp̃sse dīc̃t oīa dimittenda ei q̃
p̃scendere vult ad p̃fectōz euāgelicā. patet q̃
ṽbū illud ita certitudinaliter debet teneri q̃ ei
non possit sine periculo obuiari. **Sed** p̃tra
dīc̃tur eccl̃. 24. p̃pter inopiam multi deliquerūt
sed nichil quod est via ducens in culpam spe
ctat ad p̃fectōz euāgelicā g̃. 12. **R̃.** du
plex ē inopia. 1. inuolūtaria que habet mētis d̃
fectū ⁊ p̃nitatē ⁊ occasiōē ad peccandū. **Et**
volūtaria que habet sufficiēciā adiūctā s̃ illō
2. corin. 6. tanq̃m nichil habentes ⁊ oīa possi
dentes. **Et** h̃ disponit ad insticiā p̃fectā qz m̃tē
eleuat et facit ad om̃e opus bonū p̃doneā sic e
contra radix oīm maloz est cupiditas.
Vt mendicare p̃pter x̃pm̃ sit xp̃iane p̃fectio
nis. **R̃.** s̃m̃ bonū. **Triplex** est modus mēdicā
di. p̃mus puenit ex necessitate nature vt cū
quis mendicat non t̃m̃ quia paup̃ s̃ etiā quia
debilis vel infirm̃ ⁊ hic mod̃ est tolerabilis
⁊ miserabilis. s̃ p̃ paciam sit meritori⁹ ⁊ lau
dabil̃. exemplū de lazaro mendico luc̃. 16. **Sed**
puenit ex vidiositate culpe vt cū quis mēdi
cat p̃ odio fouendo vel p̃ lucro captando. ⁊ hic
modus est vitupabilis in oībz ⁊ p̃pue in il
lis qui sanctitatis speciem habent. de q̃bz dīc̃t
aũ. li. de ope monachoz. nullaten⁹ dec̃ vt in
ea vita vbi senatores sūt laboriosi sūt opifi
ces odiosi. **Vñ** p̃tra hūc modū mendicandi est e
ditus iste liber. **Terc̃** mod̃ puenit ex sup̃ero
gracōe iusticiē. vt cum q̃s mendicat p̃ c̃sto imi
tando vel euāgelizādo ṽl pro vtroqz. **Et** iste
modus est valde laudabilis. **Et** talis mēdicās
seip̃m vilificat p̃ c̃sto ad bonū p̃uocat. liberius
deo vacat ⁊ efficac̃ quia non tantū verbo s̃ e
facto mūdi p̃emptū p̃dicat. hūc ergo modū
approbat ṽlis eccl̃ia. **Approbat** ec̃ sancti vi
ri. vt franciscus. dñic̃. benedict̃. alexi⁹. ⁊ alij
vt patet in eoz legēdis. **Ap̃li** etiā et p̃p̃te n̄
nō ⁊ ip̃e c̃stus in cui⁹ p̃sona dīc̃t p̃pha i psal.
Ego aut̃ mendicus sum ⁊ paup̃. glo. paup̃ ē q̃
sibi non sufficit. mēdicus qui ab alio petit. **T̃**
obstat p̃dicis illud deut̃. 14. oīno indigens
⁊ mēdicus non erit inter vos. quia p̃ hoc non
p̃hibet̃ alicui mendicare. s̃ p̃hibetur diuitibz
ne sint ita tenaces vt p̃p̃ hoc aliq̃ ex egestate
mendicare cogant̃. **Nec** obstat ec̃ p̃lex. c. d.
validis mēdi. imponit penā validis mēdi
cantibz quia imponit illis qui non p̃pter neces
sitate vel utilitate mendicāt. h̃c questōez
tractauit plenissime boñ. in questiōibz dispu
tatis de paup̃tate. **Quid** est maioris p̃fectio
nis in religione. 1. vel nichil habere nec in pro
prio nec in cōi. vel nichil habere in p̃prio ⁊ ali
quid habere in cōi. **R̃.** indubitanter p̃ ē in a
ioris p̃fectōis. si enī ag̃t de paup̃tate p̃stat q̃

illa est maior paup̃tas. si vero ag̃t de p̃mā cō
stat q̃ p̃fectior est p̃mā vbi oīa relinquūt i p̃
prio ⁊ in cōi qm̃ vbi sufficiēter h̃ntur necia i
cōi. h̃ occludit g̃g. om̃el. 12. sup̃ ex. dicens. q̃
totū dimisit culpas suas iā liber⁹ in fletibz cō
spicit̃. **Si** ergo paup̃tas ⁊ p̃mā sūt quedam p̃
fectōes sequitur q̃ habere sufficiēciā i cōi q̃ntū
diminuit de paup̃tate ⁊ p̃mā t̃m̃ diminuit d̃ p̃
fectōne. **Si** aut̃ ag̃itur de caritate occurrit illō
aug̃. de doc. c̃sti. li. 3. c. 3. q̃nto magis reg̃. cupi
ditatis d̃struit̃ t̃to caritas augef̃. h̃ aug̃. **Sed**
p̃stat q̃ cupi ditatis magis d̃struitur in religio
ne quā est oīmōda ex p̃p̃iacō q̃ in ea in q̃ sal
tem cōitas non ex p̃p̃atur. g̃ quātū est de ṽbi
cōne status caritas erit p̃fectior vbi est religio
paup̃ior. **Ad** hoc ec̃ p̃bandū potissime facit illō
quod dñs dīc̃t ap̃lis. **q̃d.** 10. Nolite possidere
neqz aurum neqz argentū neqz pecū. 12. qz vi
det dñs. p̃hibet ap̃lis quos voluit esse maioris
p̃fectōis ne aliquo modo possideant in cōi l̃ in
sp̃ali h̃ tp̃alia. **Et** q̃ c̃stus p̃dicat ṽba dixerit p̃
apiendo habet exp̃sse ex textu euāgelij. **Dīc̃t**
enī **q̃d.** 10. sic h̃os enī misit illos p̃apiens al̃ oī
cens. in via genatū ne abi. ⁊ post pauca nolite
possidere. 12. ⁊ **q̃d.** 6. p̃p̃it eis ne quid collāt
in via. 12. h̃ etiā vult ambro. sup̃ luc̃. li. 6. **Et**
g̃g. in om̃e. quadā. **Qui** p̃ra inquit ⁊ saculū
portare p̃hibuit sup̃tus ⁊ alimēta ex eadem p̃e
dicacōe scellit̃. **Nam** sequit̃. in ead̃ aut̃ domo
manete edentes ⁊ bibentes que apud illos sūt
h̃ g̃g. **Sed** obi d̃tur p̃tra p̃dicat quia habet ali
quid in cōi est s̃forme paup̃tati c̃sti quia c̃stus h̃
exemplo suo docuit. **Lēgit** enī 10. 12. q̃ indol̃ ha
buit loculos in quibz ea portabat q̃ mittebant̃
g̃. 12. **Dicendū** q̃ tribz de causis inueniunt̃ cri
stus loculos habuisse ⁊ necessaria emisse. p̃mo
ad s̃buenēdē paup̃m 10. 13. aut vt egenis aliq̃
daz. 2. ad vsus suos ⁊ suoz p̃pter nēcitātē. vñ
legitur 10. 5. q̃ discipuli eius mirabant̃ quia
tē samariē vt emerēt nēciā. samariē ei erāt
inhospitales iudeis. 13. p̃desēsiue ⁊ dispensatiue
p̃pter infirmos qui postea erāt talia in eccl̃ia c̃sti
turi sicut dīc̃t glo. sup̃ illud psal. p̃ducens fe
nū in. **Ex** nullo p̃dictoz t̃m̃ modoz potest ar
gui q̃ habere aliquid in cōi sit p̃fectōis in ṽr
religiosis. non ex p̃mo mō. quia habere aliq̃m
cōi hoc mō nō est habere in cōi sicut h̃nt religi
osi. s̃ sicut h̃nt p̃lati qui bonoz eccl̃ie sūt dispe
satores ⁊ procuratores ⁊ non dñi. **Nec** ex 2.
modo. illud enī q̃d sit q̃nqz p̃p̃t tantū nēcitātē.
simpl̃r est magis imp̃fectōis qm̃ p̃fectōis. **De**
dauid ⁊ pueri aus nēcitātē famis opulsi ome
derunt panes p̃p̃is quos non licebat edere nisi
sacerdotibz. 1. reg̃. 21. **Simpl̃r** aut̃ hui⁹ panes
edere illidēt̃ erat laicis nichil p̃fectōis. **Nec** ex
3. modo. illud enī q̃d totū sit p̃pter infirmos vt
plimū s̃m̃ se ⁊ simpl̃r est magis imp̃fectōis
qm̃ p̃fectōis. p̃uta cū p̃latus dispensat cū infir
mo corporaliter vel sp̃ualiter i aliquo q̃d est p̃tra
obseruandas cōes in religione intus vel ex̃ vt
edere carnes vel edere bis i die ieiunij. **Proinde**
tamē p̃tra nēcitātē instancez ⁊ h̃re q̃nqz p̃p̃t

infirmorum suppoſitione fuit pfectio in cſto. h^o
tam facere ſimplr & absolute eſt iſpectio. hec
ad pns ſufficiat de hac materia gracia breuitat
tractat aut eā diſſuſe & plene ſr givil. de mara
in quodā opusculo ſuo.

Titl. v.

Sequit vide de q^o. ſ. de placōibz monacho
rum et regulariū. Et circa hoc querūtur
pla. pmo vtz pōres remoueri poſſint. R^o ſi p
ores aliqui ſūt p electōz canonicā iſtituti non
poſſunt ſine cauſa & ſine iuris ordine remoue
ri. ex de ſta. mo. c. 2. niſi pūlegiū vl' conſuetu
do iurisdicōz hāc pſt. ex de elec. ſacrosac. Illi aē
pnores qui non ſic eliguntur ſed per abbates
ſicut volūt iſtituūt de ſacra remouent. ex de
ſymo. p. tuas in ſi. **U**trū abbas in collacōe
alicui⁹ pōrat⁹ aliqd onus imponere poſſit. R^o
q^o non. vñ li. 6. de regularibz cū pſone. abbes
debent pōrat⁹ pure ſferre ſine oī pteō & ſine
oī pacto. Nec abbas pē aliqd onus imponē po
ratū cū vacat nec ppetuo nec ad tempus. **N**
pē aliqd tale imponere pōribz iſtitutis. **V**trū
monachi pſci poſſit ecclīis pſchialibz. R^o ſi
gof. & hoſti. c. de ſta. mo. ab epīs pnt cum ab
batū ſenſu. 16. q. 2. c. 2. Et hoc eſt vtz d^o ecclīis
que non ſpectant ad monachos pleno iure. ex
de ſup. ne. ſicut. & ex de pben. monachis. de ill
aut que ſpectant ad eos pleno iure ſufficiat ab
batis ſenſus. 16. q. 2. viſis. Eſt ſic ſine iſti
tuti pnt pōicare baptizare & alia officia pſbiteri
ri facere. 16. q. 1. ſ. ecce. & hoc. c. vſqz ad. ſ. his
oibz. aliē ſi hnt huiōi officia pſbiteri facē. 16.
q. 1. p totū a pnapio vſqz ad. ſ. ecce. in li. c.
Nota ſm hoſti. q^o e pſ non debet monachū p
ficē. abbate in eo rānēte ingū obie qz ſi delinq
ret et ſtatim ad abbate fugeret nec corrigi poſ
ſet vt deceret. Et hoc pſiderauerūt iura que di
cūt q^o monachi pſci non poſſunt i ſeculari ec
cleſia. h em eſt verū ſi remaneant ſub abbatis
obia. vl' non pnt pſci epō inuito. **A**d h nō
ſm gof. q^o cū monachi ad placōes tranſeūt ſe
culares abſoluūt a quibuſdā obſuācijs vt a
ieiunio ſilēcio & vigilijs qz vt d^o. 16. q. 1. nemo
pē ecclīaſticis deſeruire & monaſtica regula or
omate pſistere vt diſtrictōz monaſterij teneat
q^o quod die in miniſterio ecclīaſtico cogit pma
nere. Ab alijs aut non abſoluunt. vt ab hīcu
ſemācia & pzio nō habendo. **S**ed nūquid ab
ſoluitur ab obediēcia abbatis. R^o ſm gof. q^o
ſi trāſeat ad ecclīam epālē. 15. q. 1. c. iſto. **S**i vō
ad aliam mīorē aut illa ſubiecta eſt ſuo abba
ti aut ſi ſic & h qntū ad epalia tunc eximitur
ab epō obia quo ad ſpūalia. 16. q. 2. ſane. & ex d^o
capel. mo. c. 1. **S**i vō ſic ei ſubiecta i ſpirituāli
bus tūc trāſlat⁹ remanebit i oībus abbati ſū
iectus & ſuabit oīa ſicut pri⁹. pter ieiuniū ſi
locaū et vigilijs q^o in ecclīa ſeculari ſuari nō
pnt vt ſup dictū eſt. **S**i aut in nullo ſic ei ſub
iecta tūc ipi in nullo teneſ. 16. q. 1. i. pſchia n^o
ſuam ecclīam reget ſ^o officū monachale. quia
ad quācumqz ecclīam veneris ei⁹ conſuetudiez
ſeruabis dī. 12. illa. **S**ed nunquid talis ab e
ſu carniū eximitur a regula monachali. **R**epō

det gof. q^o ſic. ne ex hoc illi cum quibus viuūt
ſcandalizent dī. 21. quiſqz. **S**ed ſi habet mona
chū cū quo viuūt regulā quo ad eſu carniū ob
ſuabit. ex d^o ſta. mo. q^o dei. niſi infirm⁹ ſit. de
pſe. dī. 4. carne aut. vl' etiam ſecūdu hoſti. epō
qui factus eſt abbas eius impante. **N**ota eē
ſm hoſti. c. de ſta. mo. q^o officū pōicatoris i h
ē pūlegiatū. ſ. ne ponatur i ecclīa pſchiali ſo
l^o monach⁹ ſine ſocio eius d^o ordinis. & ſic loquit
de ſta. mo. q^o dei timorē. licet h ſadli⁹ pcedat ca
noico regulari qui eſt regule laxioris. Imoē.
vero ſup dictū. c. ſimplr dīcūt q^o mōach⁹ nll^o
ſine ſocio pē eſſe. ſed canonicus regularis pē
vt dīcūt ibidem. **S**i. vero ex de chapel. mo.
ſup vltimū. c. magis ſenāt q^o nec monachi n^o
reglāres canonicā pnt i ecclīis eſſe ſoli. **V**trū
monachus poſſit fieri canonic⁹ in ecclīa ſclā
ri. R^o ſm hoſti. & 10. q. 1. h fieri non debet. quia
non debet arari in boue & a ſino nec debēt hoīes
pſeſſionis diuerſe ſic ſil' eſſe. ex de elec. cum cau
ſā que inter. & 16. q. 2. in noua. **N**on debz g^o
monachus poni cū ſecularibus niſi ppter curā
aiay in qua h eſt ſpāle. ſic nec ſecularis d^o cum
regularibz poni. **V**nde cleric⁹ ſecularis non pē
habere pſendam in ecclīa regulari nec locū nec
vocem in capitulo vel reſectorio licet poſſit in
ea ſimplr beneficiari. **N**ec hoſti. **Q**uid facient
monachi de ecclīijs pſinentibus ad eos q^o ad tē
poralia in quibus non pnt duo vl' tres mona
chi habitare cū pſbitero pſchiali qz ſi ſufficiat
ecclīe. R^o ſi hoſti. pſbiter de ecclīa debz hſe ſu
ſtentacōez congruā non obſtante aliqua pſcpa
one l' ſuuetudie ſeraria. ex de pben. extirpāde.
Et ſi qd ſupeſt h monachi poterūt habere & ſe
cum portare & in h cau debet eis de epalibus re
ſponderi. ex de pūil. cū & plantare. ſ. in ecclīis
& ex de pben. in laſan. **S**i vero nichil ſupſit et
nichil pnt habē. ff. d^o furas. itaqz ſullo. **S**i aē
deſit aliqd dyoceſan⁹ teneſ pūde vt notatū
eſt ſup. **Q**uid ſi in tali ecclīa ſine capella poſ
ſint eſſe plēs monachi retēta pſbitero ſgrua
pordone. R^o ſi hoſti. q^o tē abbas pē monachos
ſuos illuc mītē & h ſub impio abbatis oīno
remanent & tenent regulā monachalē ſuare
ſm q^o dīcūt eſt ſup. **S**ed quid erit de dīno offi
cū in huiōi ecclīa. pſbiter em teneſ ſeq^o officū
epiſcopatus. mōach⁹ officū miſtern ſui. R^o ſe
cū dū hoſti. ſi mōachi habeāt ſuū oratoriū ita i
motū q^o voces non poſſint ſfundi ſepatim fa
ciāt officū ſuū. **E**t tales dīmo ab offēſa iur
pſchial' caueāt & in pace viuāt magis pūile
gijs gaudent vt patet ex de excels. pla. nimis i
iqua. nimis pzaa. **E**t licet habere poſſint cam
panā ex pūilegio ſpedali vt dīcūt in. c. nimis in
iqua. non tamen campanas ſine licēcia epī.
qd ſi habuerint epſ pē hoc corrigere p ſeipz. ex
de pūil. patentibz. **S**i vero non habeant orato
riū cedāt pſbitero. & de licēcia eius antea l' p^o
ea faciāt officū ſuū. alias ſine metu excōicad
ōis eoſ expellēpē. ex d^o ſen. ex. veniēs. h aē male
ſuāt monachi nolentes pſbitero cedere ſtra
ill d^o 93. a ſuboyacano qd pē i hōi exaudiri

Expedi aut eis oratorum facere si velint ibi co-
mode habitare. 11. q. 1. necessaria. quia se debet
a populo segregare. 11. q. 1. si cupis. t. c. pcedenti.
7 sequenti. **V**erum monachus possit pfectu re-
gularibus. **R.** fm hosti. q. sic du in habeat abba-
tis t epi sensu. 16. q. 1. cu p uilirate. t. c. do-
ctos. **P**er em pfectu in ecclia seculari. ut dictum
est sup. ergo mltomagis in regulari. **M**unc
aut est expssu in. **A.** de elec. cu romani. q. nul-
lus religiosus decetero in platu alteri religio-
nis vel habitus eligatur t si secus psumat sic
irritu et inane. **E**ligi tamē pē religiosus i epm
secularis ecclie l cuiuslibet etiam rgularis ut di-
ct i bidē. **V**erū heremita possit fieri abbas
mōachor. **R.** fm hosti. q. sic ex de elec. cu mo-
nasteriū. **I**lle tamē non fuit electus s; postula-
tus ut patet ibidē. **N**ota q. religiosi m-
dicantes qui ad ordines non mendicandum ēē
autē aplīca decetero transibūt vel etiam vsq;
nunc trāsierūt. licet nunc pōratus ad mīstra-
cōnes vel offīda aut curam aīaz l regimē qdēu
q; obaneāt sibi. vocē vl locū in caplo n habēt.
Etā si hoc alij eis pcedat. **N**ec decetero ad pō-
ratus admīstracōes. vl qdēq; offīda pnt assu-
mī ēē tanq; vicarij seu mīnīstri vl locū aliorū
tenētes. **N**ec aīaz curā t rgimē pnt p se vl p
alijs exercere. quidquid aut i serariū fuerit ac-
temptatū est irritū ipō iure quis pūdicō non
obstante. in **A.** de regularib; vel pssiores. **E**t
b; cōstitutō n extēditur ad ordines abolitos mē-
dicantes ut dī ibidē.

Tit. vi.

Equitur vidē de 6°. s. de quibusdā actib;
sive offīcijs t accusacōib; vtz pperat reli-
giosis. **E**t arca b; querūtur plā. **P**mo vtz reli-
giosi teneātur aliquid opari manib;. **R.** t ad
maiorē euidēciā pmo videndū est vtz opari ma-
nibus sic sub pcepto. **C**irca qd sciēdum b; bonū.
q. indiciū de quolibet sumendū ē fm finē ad q;
ordinatur. labor aut manualis videtur ad tria
esse vtilis. s. ad oīū tollendū. corp^o comandū
t victū querēdum. quoz pbaconem omīteo
causa breuitatis. t ēē quia satis p se patent. **S**i
ergo pideretur labor manualis put ordinat^o
ad duo pma non est sub pcepto sicut nec alia
exerada ad illa duo ordinata. licet em oīū sit
tollendū et corpus comandū p aliqd exercadū
bonū nō tamē papitur in spālī de hoc exercadū l
illo. **S**i aut pideretur fm q ordinatur ad victū
qrendū sic vidē esse sub pcepto. **V**nde ad thes.
1. opamī manib;. sicut em papim^o vobis tē
Nec tantū sub pcepto iuris posici s; etiā iuris
nāfalis ad qd hō inclinatur ex suis nāfalis
sicut aut patz ex ipsa dispōe corporis hō nāfa-
lē habz ordinē ad op^o manuale. vñ job. 4. hō
nāfatur ad laborē tē. **N**otandū aut q duplex
ē pceptū legis nāfē. quia aliquod ordinat^o ad
tollendū defectū singularis psonē ut illō gen.
2. de oī ligno para. comedē. quoddā ordinat^o ad
tollendū defectū totius speciei. ut gen. 1. crescite
t mltiplicamī tē. quia ergo labore manuum
potest aliquis subuenire defectui pprio t alieno
patet q quoddā mō est sub vtroq; genere pōcoy

pceptoy. pceptū aut qd ordinatur ad tollendū d-
fectū corpalem non obligat nō defectū exite. **V**n
si esset aliquis qui posset viuē sine dō non ob-
ligaretur pcepto de s medeo. sic ergo pceptū de
labore manuali nō obligat aliqd singulariter
fm q ordinatur ad tollendū defectū ppriū vl
cōe; aliquo mō nisi defectū exite. t ideo q hnt
alias vnde iuste viuē possint non tenent mani-
bus laborare. qui vero nō habent vnde iuste vi-
uant tenent manibus laborare. **N**ota ēē q qd;
cūq; negociū homo agit de quo licet victū qe-
re potest sub labore manū pntē. **H**is visis p;
respōsio ad questioz. ppositā. dictū est em q illi
cātū obligant ad laborē manūalē qui nō habēt
alias vnde viuere possint. t iō qui exercēt oia
spūalia t possūt alias licet viuē q; de manuali
labore non tenentur manib; laborare. **D**isting-
uendū tamē videtur de opib; spūalib;. sūt
em quedā oia spūalia que ad singulārē pfēm
pant facientis. quedā vero sūt que in bonum
cōe cedūt. **I**llis aut qui in opib; spūalib; occu-
pantur ad vtilitatem cōe; pntēb; debet ab il-
lis pūderi qz vtilitati deseruiūt. **1. cor. 9.** si nos
vobis spūalia semmam^o. tē. **S**ūt aut quatuor
oia spūalia quib; cōis vtilitas pmouē. t ex illis
eis stipendia debent. p^o est occupacō in causis si-
ue iudicijs ecclīasticis exequēdis. **D**i ei ad ro-
13. de potestate seculari q secularē iudiciū exer-
cet. iō t tributa pstat. s. iudicib; mīstri enim
dei sūt in hoc ipm seruientes. s. nob. **V**nde et
aug^o. in li. de ope mo. se excusat a labore ma-
nuū quia in iudicijs ecclīasticis occupabatur.
Scōm ē pōicacō p quā salus aīaz pcurat. **V**n
dī. 1. cor. 19. dñs ordinavit his qui euangeliū
annūciant de euangelio viuē. **N**on solum aut
viuere possūt de euangelio illi qui pōicāt s; ēē
qui eis ministrant ad hoc offīciū eis coopantes
qd pēz ad ro. 14. spiritui eoz pncipes facti sunt
gentiles. debent ēē in carnalib; mīstrare eis glo-
eoz. s. iudeoz q miserē pōicatores ab hīrlimis
Et sic etiā qui pōicatores mīttūt d fructu eu-
gelij viuere pnt. **T**ercū est ordines que sūt in
hoib; catholicis ad salutē fideliū t iō dīct. 1.
cor. 9. q altario deseruiūt eum altario pncipā-
tur. vnde de his duob; opib; dīct aug^o. in di-
cto. li. q euangeliste t mīnīstri altaris habent
hanc pēatē. s. viuēdi de stipendijs fideliū. **Q**uar-
tū est eludādo sacre sapientie. iō etiā vacantes
sacre scripture ad instructōnem alioy de h; labo-
re spūali viuē pnt. **V**n. 1. thi. 4. qui bene presit
psbiteri duplici honore digni habēt maxime
alijs q labo. vbo t doc. glo. i exhortacōne scien-
cium t doctrina nescientium. duplici honore se-
ciūdū glo. ut simplr eis obediāt t exteriora pbe-
ant. patz ergo q illi qui pōicāt opib; spūalib;
vacant nō tenentur manib; laborare. **D**e illis ac
qui vacant opib; spūalibus que non cedunt
directe in bonū cōe sed in bonū facientis ut ora-
cōes puate ieiunia t huiōi. **D**istingvendū vidē-
tur q. s. tales aut habuerūt in seculo vnde vi-
uerēt sine labore manū aut non. si sic nō tenēt
manibus laborare. **V**t etiā dīct aug^o. in pōico

libro. tū quia non sūueſt laborare manibꝫ. et enī ſi bona epalia quæ habebant paupibꝫ erogarūt pnt de elis factis monaſterio i quod intrauerūt viuere. pñd aug⁹. de talibꝫ dicit. qꝫ laudabiliē agnē ſi manibꝫ opent. quod et ſi nō ſint quibꝫ eos au deat cogere. Nec refert quibꝫ paupibꝫ ſua dederint. oīm enī xpianoy vna reſpublica eſt. Si vero in ſeculo fuerūt opifices de labore manuū ex pigritia opandi volentes in odo viuere tales peccant. vnde dicit aug⁹. i li. pñcto qſi tales min⁹ opentur de infirmitate corpis ſe excuſare nō pnt. pterite quidē vī et ſuetudine quincunt. Aut in termitūt ex i tenebꝫ dñi amoris quo ad opus ſtemplacōis quaſi ſenue eleuantur et tales cū ſpū dñi agantur non peccant. quia vbi ſpūs dñi ibi libeas. vñ ſup illud qd. 6. ſiderate lilia agri. tē. dicit glo. ſancti vñ merito auibꝫ opantur qꝫ celum pnt et quidē ita remoti ſūt a mūdo vt iā in eis nichil agant ſ; ſola ſtemplacōne in celo degant. Hanc queſtionē in ſuis queſtiōibꝫ diſputans tractat bon. valde plix et plene ſed eam abbraui qñtū cōmod⁹ potui. et ſuenit cum ſpicas tho. Ad hā nota qꝫ religioſi et clerici qꝫ rum monaſteris vel ecclis a quibꝫ ſcūqꝫ fide libus collate ſūt facultates ex quibꝫ ſuſtēent pnt de eis licite viuē ſine hꝫ qꝫ maibꝫ laborent et tū enī eos dñs viuē. ſcā ei ſe illa bō ipoy ex liberalitate donantis. vnde ſilr et ſi aliqua mobilia religioſa fidelibꝫ ſferant de eis licite viuē poſſūt. ſtultū eſt enī dicē qꝫ aliqꝫ poſſit i etiam accepe magnas poſſeſſiones nō aut panē vl pe cuniā. S; qꝫ huiꝫ bñficia vidēt religioſe eſſe collata vt liberi religioſis actibus inſiſtere poſſit quoy pñces eſſe dñderant qui eis tēporalia ſb miſtrant. redderetur eis vſus pñdictoyum do noꝝ illatꝫ ſi deſiſterent a religioſis actibus quia ſic qñtū eſſet de ſe defraudarent eoy mten cōꝫ qui talia beneficia ſculerūt ſm tho. Inſu per nota qꝫ inueniatur aplos qñqꝫ manibꝫ laboraſſe. et hꝫ qñqꝫ fuit neceſſitas. vt qñ victum ab alijs non poterāt inuenire. vnde ſup illud i. cor. 9. Laboram⁹ opantes manibꝫ nris. dicit glo. quia nemo dat nobis. qñqꝫ fuit ſuperoga cōis vt patet p illud qd dicit apls. i. cor. 9. qꝫ nō eſt vſus pñate quā habebat viuendi dñ euan gelio qd cū non faciebat apls non poterat qti die poicare vt dicit aug⁹. m li. pñcto. Ad tñ religioſi tenentur in hoc aplm imitari cū non teneantur ad oīs ſuperogacōes. vnde n alij apli manibꝫ opabantur. Et liceat religio ſis vilioribꝫ veſtibꝫ vt. Re qꝫ ſic. vnde ad heb. n. arcuerūt in melons et i pellibus caprinis. glo. vt helias et alij. De aut vilis habitus oſi derat duplr. Vno modo put eſt ſignū quod dam diſpōnis vel ſtatus humani ſm illd eccl. 20. amictus hoīs annūciat de eo. Et ſm hoc vilis habitus eſt qñqꝫ ſignū triſtidē. qñqꝫ eſt ſi gnū ſtempt⁹ diuiday et ſtat⁹ mūdani. Et ſm vñqꝫ hꝫ ſuenit religioſis vilitas habitus qd eſt ſtat⁹ penitende. et p ſequēs eſt dñe d pñtis. et pñtis glie ſclariſ. qꝫ aē hꝫ aliqꝫ ſignificare

velit alijs ſtingit ppter tria. ſ. ad ſui humiliat cōꝫ. Ad exemplū alioꝝ. Et ppter inanē gloriā. vñ aug⁹. li. de ſermone dñi in monte ſup illd qd. 6. cū aut ieiunias vñge caput tuū. dicit qꝫ etiā in ſordibꝫ lutoſis poteſt eſſe iactanda et eo pñculoſior quo ſub noīe ſuitutis dñi decipit. p mis duobꝫ modis vñ veſtibꝫ vilibꝫ eſt laudabile. 3⁹ mō non ſ; eſt viduoſi. ppter quod dicit hiero. ad nepocia. veſtes nigras eque vita vt cādidas. ornatus et ſordes pari mō fugiēdi ſe vñū delicias alteꝝ gloriā redolet. Maxime aē hꝫ religioſi ex ambicōe facere nō vident. qui vilem deferunt habitū quaſi pñſſionis ſue ſi gnū quo pñtentur mūdi ſtemptū. Alio mō ſiderari pñ hie vil. ſm qꝫ pñcedit ex auaricia l negligenda et ſic etiam pñnet ad viciū. hꝫ tho. Verū liceat religioſis docere pñdicare et alia hūiū facere. Re hoc facere pñ licere duplr. Vno modo rōe ordinariē iuriſdicōis ſic licet prelatis et pñbꝫ curā aīay hūiūbus. Alio modo rōne ſmiſſionis ſic licet pñ religioſis. ſ. qñ ſmiſſiō tur eis ea que ſunt iuriſdicōis ab ordinarijs. Et ſm has duas vias loquūtur diuerſimode diuerſa iura que hñt. i. 6. q. 1. p totū. de hꝫ ha bitū eſt ſup in ar. pñcedenti queſtione terda. hꝫ die aē pñcedit expñſe fratibꝫ minoribꝫ et pñica toribꝫ poicare. ſfōes audire et ad ſepulturā eos qꝫ elegerit ſepeliri in loco eoy reape. debent tam ſuare ea que circa pñmiſſa ſūt ſtatuta in. A. de ſepulturis dudū. Verū liceat religioſis ne godia ſecularia tractare. Re qꝫ non nec mona chis nec clerics. Et hoc cauſa cupiditatis. ſm illud nemo militans dño implicat ſe negocō ſe culari. Cauſa vero caritatē ſe talibꝫ pñt ingere re cū debita moderacōe ſm licendam ſupioris. et miſtrando et dirigendo ar. ad hꝫ di. ss. decre uit ſancta. De hac tamē materia dicit la. i. fra ti. ne de. l. mo. nego. ſecularibꝫ ſe imiſceat. Ad hā nota qꝫ frequētare palada regum pñ delicias vanam gloriā vel cupiditatem nō ſuenit religioſis. ſed ea adire ppter pias cāſ ſuenit eis. vnde. g. reg. 5. dixit helysus ad ſu namitē. dic michi quid habes negocū et viſ vt loquar regi p te vel pñapi milicie. Et etiam ad reges arguēdos et dirigēdos. ſicut jo. baſ. arguebat herodē qd. 12. Verū religioſi poſſint et debeāt detractoribꝫ ſuis reſiſte. Re ſe cū dñ rich. in queſtiōibꝫ dñ qñbet hꝫ pñ fieri trip. pmo ppter ſuacōꝫ fame. et ſic licet religioſis dñ tamē fiat licito modo. eccl. 31. curā habe dñ bo no noīe. 2⁹ ppter zelū iuſticię ſic eē eis licet. duꝫ tamen etiam fiat licito mō quāuis ipi debeant in hoc humilius pñcedē qm alij. 3⁹ ppter zelū vī dicit ſic non licet alijs et mltominus religioſis. Verū liceat religioſis vim vi repellē. Re ſm rich. padens vim aut patē vī m exēcūcōe bonoy ſpūaliū cui⁹ ſi ſiūt dñū officiū facere. pñdicare. ſfōnes audire qñ eſt legitime cōmiſſiꝫ aut in poſſeſſione epaliū. aut in aprio corpore. Si pmo modo n tñ licet eis ſ; eē debent vim vi repellere ſi vim illā non poſſint p viā hūi litatis et ſupplicacōis amouere. nō tamē credo

q̄ debeant vim illā malis p̄p̄is repellē maxie
cum habent facultate aduendi eos qui habent
p̄eātē sup̄ alios qui vim inferunt tūc em̄ vim
illam repellere debent. Si autem padantur vī
in possessionibus t̄p̄alibz tē ēē licet vī vī repel
lē cū moderamie inculpare tutele non zelo vld
onis s; iuste defensidīs. Et licet eis vim illam
vī r̄pellē n̄ tū q̄n inferunt s; ēē postea ar. ex d̄
restī. spo. olim. i. non tamē debēt illam p̄p̄is
manibz repellere si sine piculo sui p̄iudicij h̄nt
oportunitatē aduendi p̄napē vel p̄latum qui po
testatē habeat sup̄ inferētes eā t̄ eos repellē ve
lit. Si tamē non velit teneantur iura sue ec
clesie tueri. Maioris tamē p̄fectōis ēē si amo
re c̄stī vim illā non repellerēt nisi supplicando
t̄ se humiliādo. Et si ēē sic eā repellē n̄ possent
eā amore dei sustinerēt quia c̄stus vīā p̄fectōis
docēs. **¶** 4. dicit. ego aut̄ dico vobis non re
sistere malo. t̄c. Si vero padantur iniuriā in
corpe p̄p̄io. sic ēē licet eis vim vī repellere in p̄
senti et semp̄ cū moderamie inculpare tutele. et
maxime si talē vim padant in qua sit piclū
mortis vel mutilacōis. Sed postq̄ iniuria trā
siuit illud esset querē vldonē q̄ n̄ licet deit̄. **¶**
22. **¶** Dea est vldc. t̄c. p̄fecti tamē agerēt si vim
in corpe p̄p̄io p̄ amore dei padent t̄ humiliter
sustinerēt. s̄m illud. i. cor. 2. p̄secucōem pati
mur t̄ sustinem̄. **¶** autem vim vī repellē li
ceat t̄ hoc cū moderamie inculpare tutele. habe
tur ex d̄ homi. significasti. 2. Et liz esset maioris
p̄fectōis vim vī non repellere maxime in 2° t̄
2° cau. Non tamen credo religiosos ad illaz p̄
fectōz ēē obligatos. n̄ se ad h̄ aliq̄ implicite l̄ ex
plicite sp̄aliter obligassēt h̄ rich. **¶** **¶** **¶**
¶ Equitur vidē d̄ 1°. s. de opacōe religionū
adinuicē. Et arca h̄ querūtur p̄la. s. vīz
religio vacans vite actiue sit p̄dōz ea q̄ vacat
vite stemplatiue. **¶** s̄m tho. cpus vite actiue
est duplex. vnū q̄ ex stemplacōis p̄leitudie
deriuat̄ vt doctrina t̄ p̄dicacō. **¶** Vñ ḡg. omel.
q̄nta sup̄ eze. dicit q̄ vīns sanctis post suā stē
placōnez redētibz d̄. memoriā abundācie su
auitatis tue eructabūt. t̄ h̄ p̄ferur simplia cō
templacōi. sicut ēē mauius est illuminare q̄m t̄
tū lucere. vnde ex de regula. ita licet sicut ma
ius bonū sponitur minori bono. ita cōis vili
tas sp̄ali vilitatē t̄ in hoc cau recte sponit̄ d̄
ctria silēcio. solitudo stēplacōi labor q̄et. **¶**
opus vite actiue est q̄ totaliter consistit in occu
pacōe exteriori. vt elias dare. hospites reage.
t̄ huiōi q̄ sūt minora opibz stemplacōis quā
to sp̄alia sūt corpalibz p̄dōza nisi forte in cau
necessitatis. vnde c̄stus dicit luc. 10. optima
ēē p̄tē marie p̄ quā significat̄ vita stemplatiua
Sic igit̄ in religionibz tenent s̄mū gradū qui
ordinātur ad docendū t̄ p̄dicandū. **¶** illi qui ordi
nāt̄ ad stēplandū. **¶** qui occupant arca occupa
cōnes exteriores. **¶** Que est p̄fectior religio an
vīuēti in societate. vel vīuēti in solitudine.
¶ s̄m tho. solitudo cōuenit religionibz ad
stemplandū ordinatis. Sciendum aut̄ q̄ i^o q̄
est solitariū debet esse sibi p̄ se sufficiens ad rōez

p̄fecti. Et illa solitudo ouenit stemplanti qui
iā ad p̄fectōz puenit q̄ vīngit dupl̄. **¶** vno^o ēē
solo dei munere vt patet de 10. bap. qui fuit t̄
pletus sp̄s sancto ex vtero matris. **¶** Vñ cū ad
huc ēē puer erat i deserto luc. 1. **¶** Alio mō p̄ ex
ercitiū actus virtuosū s̄m illud l̄b. 4. p̄fectior
est solidus abus eoz qui p̄ stuetudine exercita
tos habent sen sus ad discrecōem boni et mali.
¶ Ad exercitiū aut̄ huiōi iuuat̄ homo ex societate
alioz dupl̄. vno mō quo ad intellectū vt. s.
instruatur in stemplandis vnde hiero. ad ru
sticū monachū. placet vt habeas sacri stuber
niū vt ip̄e te doceas. **¶** Scdō quo ad affectū. s. ve
noxie affectōes rep̄mantur exemplo t̄ correct
one alioz q̄ vt dicit ḡg. 30. mox sup̄ i^o cū dicit
donū in solitudine. quid p̄dest solitudo corpo
ris vbi nō est solitudo cordis. Et ideo vita sod
alis est necessaria ad exercitiū p̄fectōis. solitudo
aut̄ ouenit iā p̄fectis. Sicut igit̄ q̄ ēē p̄fecti
p̄minet ei quod exerceat ad p̄fectōz. ita vita soli
tariōz si obite assumatur p̄minet vite sociali.
¶ vnde aug. 1. de ope monachoz dicit illos ēē
sanctōzes qui ab hoibz sepaui vix ad se p̄bēt ac
cessū vīuētes in magna intencōe oracōnū. Si
aut̄ sine p̄cedenti exercitio vita talis assumat̄ ē
piculossima nisi p̄ gradam dei suppleat̄ q̄m
alijs p̄ exercitiū acq̄rit̄. vt patet de beis s̄b homo
benedicto t̄ alijs. Et ne credas talē solitariū vī
tam agentes non esse alijs viles. dicit aug. 2.
li. de moribz eccl̄. s̄m alē q̄ talis orōes in t̄u no
bis t̄ alijs p̄st̄ t̄ vita ad exemplū. **¶** Que est
religio p̄dōz. s. habentū p̄p̄iū i cōi non i spe
ciali habitū est sup̄ ar. 2. **¶** **¶** **¶**
¶ Equit̄ vidē d̄ s. s. de ingressu religionis
Et arca h̄ querūtur p̄la. s. vīz ad religio
nem possint ouenienter recipi in p̄ceptis n̄ ex
eracati. **¶** vt patet ex sup̄dōicis status religi
onis est quodā exercitiū sp̄iale ad s̄sequendū
p̄fectōz caritatis quod quidē sit inq̄uētū p̄ ob
uandas religionis auferūtur impedimēta p̄
fecte caritatis. **¶** hec aut̄ sūt que implicite terre
nis aim hois. p̄ huiōi vero implicacōz nō t̄tū
caritatē p̄fectō impedit̄. s; ēē ip̄a caritas q̄nq̄ p̄
ditur scz cū p̄ inordinatam ouersionē ad bona
t̄p̄alia auertit̄ a deo mortaliter peccando. vñ p̄
q̄ sic obseruandē religionis tollit̄ impedimē
ta p̄fecte caritatē ita ēē tollit̄ occasiōes p̄ccatōi
Et iō ingredi religionē expedit non t̄m exerci
tatis in p̄ceptis vt pueniant ad p̄fectōz. s; ēē n̄
dū exercitatis vt facili^o peccata vitēt t̄ a s̄eq̄n
tur p̄fectōz. **¶** vnde dñs non t̄m vocauit adole
scētē innocentē qui dixit se p̄cepta suasse a iu
uētute. s; etiā matheū peccatōz. et t̄n iste ē se
cut^o vocantē non ille. quia facili^o ouertit̄ p̄c
catores ad religionē q̄m de sua innocēcia p̄esu
mētes quibz c̄st^o dicit. **¶** 21. publicani et me
retices p̄cedēt vos in regno dei. **¶** Vtrū pu
erit in religionēz recipiendi. t̄ an voto religi
onis se possint obligare. **¶** s̄m tho. duplex ē
religionis votū. **¶** Vñ est simplex q̄ consistit in
sola p̄missione deo facta que ex interiori men
tis deliberacōe p̄cedit. Et hoc votū h̄z efficiaciā

ex iure dñi. q̄ tñ dupl'r tolli p̄. vno modo per defectum deliberacōis vt patet in his qui non habent debitū vsū rōnis. Alio modo p̄ defectū p̄catis vt patet in seruis. Si igitur puer ateqz habeat plenū vsū rōnis votū simplex emitteat nō obligatur. Si autē habeat vsū rōis ante annos p̄b̄rtatis. obligatur q̄ntū est ex suo voto. s; obligacō reuocari potest p̄ patrē in c^o p̄c̄ate adhuc s̄sistit. Aliud autē est votū solenne qd̄ facit monachū vel religiosū qd̄ subditur orōi naciōi romane eccl̄ie rōne solēnitatis annexe. Et eē qz eccl̄ia respicit illud qd̄ est vt in plibz Professio autē ante t̄ps p̄b̄rtatis facta n̄ facit p̄f̄itentē esse religiosū q̄ntūcūqz habeat plenum vsū rōis impediēte ordinacōe eccl̄ie quia pueri vt in plibz ante t̄ps illud non sūt doli capaces. **V**trū vouens intrare religionē teneat in orōne p̄petuo manere. **R**e q̄ non. Obligacō em̄ voti ex volūta te p̄cedit. Vouere enim est volūtatē i t̄m ergo ferē obligacō voti in q̄ntū extendit se itencō t̄ volūtas vouentis. si igit̄ vouens intendit se obligare non t̄m ad religionis ingressū s; eē ad p̄petuo remanendū teneat p̄petuo remanere. Si autē intendit se obligare ad ingressū religiōis causa expiendi cum libertate exēdi vel remanēdi manifestū est q̄ non teneatur remanere. Si vero in vouendo simpl'r d̄ ingressū t̄m cogitauit videt̄ obligari ad ingressū religionis s̄m formā iuris cōis que est vt in gredientibz dē annus p̄bacōis. **V**nde nō teneatur p̄petuo in religione manere. **H**o. **H**osti. ad idē q̄ in p̄mo cāu exire potest libere infra ānū autē iuris. ex de regularibz statuim⁹. consule dū est tamē sibi in iudicō anime q̄ reddat votū suū si aīam vult saluare. nisi ante annum t̄ p̄fessionē emissam secū p̄ ep̄m ex causa l' per papā etiā p̄fessione facta ex magna causa fuerit disp̄satū licet hic cadāt op̄i. **H**ec hosti.

Quid si quis eger corpe t̄ san⁹ mente voueat i lignōz intrare nūquid ad hoc teneatur. **R**e q̄ sic. ex de reguli. p̄p̄ecū. t. c. sicut nobis. Sed cōt̄ nū dicē ex de renū. ex transmissa. t. c. plē. iō dicūt quidā q̄si timore mortis hoc faciat et q̄z dīo gualescēdā sentit p̄radicat non teneat vt in c. vlē. Si autē non p̄radicat ratificare videt̄ vt i p̄mis t̄ s̄silibz. c. Alij dicūt q̄ q̄n quis vouet timore mortis. aut hoc facit timore mortis anime t̄ sic timet egritudinē quā forte deo ita dedit vt quēteret t̄ tē votū tenz. aut timore mortis corpis. s. ne cū ense infidat̄ et tunc n̄ tenet qz tūc non est p̄ dīmā inspiracōz. extra qd̄ me. ca. c. i. t̄ h̄ videt̄ veri⁹ s̄m hosti.

Vtrū p̄pter obsequiū parentū aliqui debeant retrahi a religionis ingressu. **R**e vt sup̄. li. i. ti. de c. p̄cepto de p̄entibz honozandis. **V**trū debens pecuniā alicui possit religionē ingredi. **R**e secūdo t̄ho. obligatus ad aliquid certū non p̄ illud licet p̄mittere facultate exñte. Et ideo si q̄s ē obligatus vt alicui rōem ponat vel certū debitū reddat non p̄ hoc licet p̄mittere vt religiōez intret. di. qz. si h̄i. Si tamē pecuniā aliquā debeat t̄ non habeat vñ reddat teneat facere qd̄ po

test. s. ut bonis suis creditor cedat. ppter pecu
nia em nō obligatur fm leges psona liberi ho
mis s; tm ad recōpensam. vnde licet ei rebus
suis exhibitis religionē ingredi. Nec teneat in
seclo remanere vt pcurat vñ soluat debitū. ¶
Vt obligatus iuramento ad ingressū religiōis
minoris licite possit mouē ad ingressū religio
nis maioris. R. fm tho. q sic nisi sit aliquid
spāle qd impediāt vt infirmitas l' spes magis
pfiendi in religione minori. quia in maiori i
cludit min⁹. Obligat⁹ vero voto vel iuramen
to ad ingressū maioris licite nō pē mouē ad
ingressū religiōis minoris. nisi ex aliqua causa
spāli euidenti. t h cum dispensatione supioz.
Vt iā pfectus in minore religionē teneat im
plere votū simplex de intrando maiore. Rñd;
tho. q non quia votū solēne q obligatur mō
ri est for⁹ qm votū simplex quo astringitur
maiori. Siquis em strahet mōri⁹ post solen
ne votū dirimere. non aut si post simplex. p
voto tamē non opleto erit ei pnia imponenda
li. 6. de regu. qui post votū. ¶ Ad h nota q ho
sti. dicit q tota regula legi debet volenti intra
re. Et si dicat se posse sustinere rapiatur aliter
ñ vt in aut. quō oportet epm et. quia cleric⁹. S
igitur ordinand⁹ eps. h tamē de consuetudine ñ
seruat. ¶ In sup nota qsi ad solū abbatē ptine
at creatio monachorum eo dfuncto non poterit
nouus monach⁹ creati. alias poterit si creatio
eoz sil' spectet ad utrūq; li. 6. de reglaribus. si
ad solū. ¶ Et alia de hac materia vide s. li. 1.
ti. de voto. papue. ar. 6. t. 4. *Actus 12.*
Sequit⁹ vidē d. 9. s. d. apostasia religionis cū
em sit triplex apostasia vt dictū est supra
li. 2. ti. d. apostatis. s. pfiōie inobdie t irregulari
tatis. Dicendū est hic tñ de apostasia irregu
laritatis. Nam de apostasia pfiōie habitum est
supra li. 2. ti. d. apostatis. De apostasia vero iobe
diēcie dicet⁹ infra. in h li. ti. de obia que debet p
latis a subditis in fi. ¶ De apostasia igitur
irregularitatis vidēdū est quid est. quib⁹ mod⁹
fit quō punit⁹ t de quibusdā dubitacōibus ar
ca apostasiam. Est igit⁹ apostasia irregularitatis
vt habitū est supra ibidē fm ray. t gof. q q
a statu religionis assūpte recedit vt cum aposto
tat cleric⁹ vel religiōsus monachus l' cōuers⁹
di. 40. c. fi. Fit autē hui⁹ apostasia mltiplacē
fm ray. t gof. pmo con furam t coronā abiā
endo ex. e. c. 1. 2o se ad negocia seclaria cōuertē
do. ex. de vi. t ho. de. ex lris. 3o vxorem ducen
do. s. si in sacris sit qui strahit. ex d. cle. om. ex
pte. 4o religionis habitū abiācēdo. ex. e. p totū.
Punitur autē apostasia irregularitatis fm ho
sti. quia dū quis in ea pstitit ab accusacōe et
testimonio repellitur t est infamis ipō iure. 2.
q. 4. aliquē. Nec ad dignitatez pē pmoueri l'
eligi. Et cleric⁹ admonit⁹ si se non correxerit ē
deponendus. 21. q. 2. sine ornatu. Et caret pui
legio clericali. ex. e. c. 1. Et h habet locum si con
stet de apostasia. Sed et si quis de hac fuerit gra
uiter accusatus deficiente pbacōe ad purgacōz
canoica; pstandā est eccl'astica censura cogēd⁹

ex. e. tue. Ex quo autem apostasia ostenderit et habitum male dimissum resumendum si minus l' blandicijs non potest induci potest sub gravi en : stodia incarcerari ita q' resuet vita misera si bi. Et sic teneatur donec resipiscat. ex. e. a nob' hec hosti. Item clericus qui apostatauit a cleri : catu est excoicand' non est tñ ipo facto excoi catus. ex. e. tue. Sed religiosus habitum derelin quens est ipo iure excoicatus. ex. ne cleri. vel mo. grauis. Et ad dignitatem ut dictu est vl' etiā ordinē pmoueri non potest. di. 40. c. vl'. Et si sacrū ordinē i apostasia recepit. et si abba ti suo recōiliatus fuerit et pñam recepit sine tñ dispensacōe pape ministrare non poterit i oz dīne sic recepto. ex. e. c. vl'. Secus est si trāsies ad religionē alā ibidē in pñbirez ordinē. ex. de temp. oz. ex. pre. Vt vero clericus qui primaz tñ consuram accepit et eā dimisit ipaz portare cogi possit. et pl'a alia de hac materia vide sup' in h. 6. li. c. 1. et infra in li. 8. c. de impedimēto ordinis. Deinde queritur aliqua de mona chis. Donec q' aliquis videat monasteriū aliq' dissolutū splendide gmedere. bona mdumenta portare et silia. et cogitet apud se hanc regl'az bene possū sustinere. et sic intrat ipz demū facta inquisitione monasteriū reformatur et oēs ad suādā regl'am coguntur. cogitat ipse non eode cursu respondent vltima pñis. hanc austerita tē nō possū seruare et vult exire nūquid potest. R' fm hosti. aut fecit pñsionē aut nō. si sic nullaten' redire poterit ad seculū. An aut ibi remanē cogatur. distinguendū est quia talis ā est inuipit' et tñ tenetur regulā tenē. qz vi det se obligasse ad illud qd scēbat debere fieri de iure nec debebat cerāozari. ex quo hoc scēbat. ex de elec. cū inter vniuersas. Aut est simplex et p'dota et tñ si fuit ei lecta et explanata regula ante pñsionē vel post et dixit se eā seruaturū tenet seruare. Si vero dixit q' se obligare nōle bat ad ardozē vitam ducēdā qm ibi ducere tēpe sui ingressus transire poterit ad laxiorem vitam. Si vero nichil dixit cogi potest ad re : manendū ibi. Et imputet sibi ipi q' nō plene examinauit. nec p'dest ei etiā si dicat se dolo ad h' inducū fuisse. R' cō est quia intelligit' meli oz fieri pñsio ei' ex d' ouer. diu. dudū. f' ray. Si vero pñsionē non fecit ex quo p annū i re ligione stetit tenet ad faciendū eam. ex de regu lari. statum'. quā si pñsare nōlit nichilomin' est cogend' non tñ pñse s; etiā causatue saliz q' vel pñsionē ibidē ab inido institutā faciat et religionē seruet vel locū exeat. in quo nec de fendit eū abusus pñrari' nec annoz nūs. Et sic intelligi pñ illud. ex de elec. cū causā que est in ter. et d' testis. c. 1. Si vero in loco quem intra uit religio suabatur cogend' est pñse ad pñsi onē faciendā pōstrictōdem regularis discipline. Et sic intellige illud. c. statum'. in quo n' fu ga p'derit. ex de regula. c. fi. hec hosti. vl' dic se cū dū ray. c. de voto indistincte q' debet rema nere qz dulus alioz vl' simplicitas vouētis i ta libz non excusat ut dictū est. Quid si omīs q

sūt in illo monasterio deficiāt ab obseruanda p' ligionis. R' fm hosti. c. ne cleri. l' mo. monē di sūt ut fuent eam et si sunt incorrigibiles de monasterio pñt eid' et alij alteri' ordinis sūt in trodncendi p q's religio fuet. ex ne de. l' mo. relatū. Et illi silr deficiāt tñ locus mutata institucōe autē ordinari potest p clericos secu lares renneri. et sic pñt intelligi illud ex de reli. do. inter quatuor. Quid si quis voluit esse mo nachus sub pñsioe. s. q' sibi liceat renneri pñia vel usufructū aliquaz reg' R' d'et rob. c. d' no to. q' talis pñractus vel monachatus nō valet si cut notat hug. 19. q. 2. tñc aut. de pñsionē tam abbatis pñt aliquis sibi ad pñsionē renneri in quo caū totū erit monasteriū. R' d' nota fm ju: nōc. ex de ouer. cōm. super. c. dudū. in fi. q' si ingresso dicere vos debetis pñfiteri regulā be ati aug. s; bene potestis gmedere carnes. cū h' nec regula nec vñs pñstucō pñbeant nec ex h' aliq' sibi imputari possit nisi scāozalum esset et tñ mutari in aliū locum possit. Et fm hosti. ibi dē licet ei in h' caū gmedere carnes nisi pñstaret ei de pñstucōne vl' pñsuetudine illius monasterij l' h' oibus notoriū esset. postea addit idē iuno. Alij dicūt q' ex quo se submitte obie alienius non obstantibz hui' pñmissionibz tenet suaz re regulā et pñstucōes eius. 12. q. 1. nō dicat'. Secus est si dicere sibi vos debetis pñfiteri regu lā beati benedicti. cū em fm eā omēs cōiter dē ant a carnibz abstinere imputand' est ei' fatui tati si crediderit ei qui sibi pñmittebat q' ei licet gmedere carnes. et idē dicit hosti. ibidē. Tñ quid is qui reliquit sfozā spūale ad quod en: fierat recupare debet sua bona que scū ibidē at tulerat. R' dicit hosti. c. de de. diu. q' sup hoc diuersi diuersa dixerūt. ipse vero arca hoc disti guit. s. q' talis aut est secularis aut regularis. Si secularis indistincte dicit pñt q' recupat ea ut inmutat ap're. ex de de. diu. q' a te in fi. vl' pñt dicit ad saluādū opi. q' si bona eade secuta sūt tñc si extant. et eū eade sequitur quia b' ala. h' donacō vidē pñsioz eade habuisse. s. ut du ret eo ibi pñnerante instar dōis. ex d' dote post diuozāū resti. nup. et. c. donacō. in fi. Et in hoc etiā caū pñt intelligi illud extra de renū. ex trās missa. Si aut exp'sse sculit se et sua et est paup qui non habet unde viuat. tñc etiā de benigni: tate canoica sine pñsioe cuiusq; recupat ar. di. 86. nō satis. et. 12. q. 2. regula epi. Et sic pñt intelligi illud. c. q' a te. Si vero habet alias vn de sustentari possit non recupat sicut si dēssz sine se. 12. q. 2. quicūq; et. c. pñia. nisi grāa fi at sibi Et in his tribz casibz intelligi pñt illd. c. q' a te. et. c. ex transmissa. Et hec sūt vera n' fu isset aliqua pñsio appōita. extra de pñ. ap. ne qz qua. Nec sufficeret nisi exp'ssa esset. ut. c. de condī. ob. ca. si repetendi. quia perfecti dona cō non renouat. c. de dōn. que sub m' pñfctaz. Et hec intelligi pñt cū quis intrat eccl'ā secu: larē tanq; ouerfus. Nam si tanquam canoni cas non sequerē eū eade bona sicut ei tenet cōsuetudo. Si autem sit regularis et exit ante

professionē recipiat bona. extra de regula. **N**ec
audietur si velit iterz monasteriū idem intrare
ar. in. c. ex transmissa. Si autē exit p^o p^o fessioz et
sine licēda liz iterz aliud monasteriū res ei^o re
manent monasterio p^{mo}. et imputet sibi qui
sine licēda recepit eū 2°. Sic intellige autē. de
monachis. §. si vero relinquens. coll. 1. Si autē
exit cū licēda vel inuitus ex causa tūc vsufriu
tus rez quas gemit monasterio p^{mo} debz 2°
monasterio ad qd tran sūt assignari quādiu
vixerit ne sit ei onerosus. sic intellige illud. 14
q. 1. si quis rapuerit. hēc hosti. **Q**uid de mona
cho fugiūto cui acquirit in fuga constitutus.
Rōdēt gōf. et hosti. ti. d. apostatis. q. acqrit mo
nasterio suo. sicut et seruus dñō. 18. q. 2. abbes
Quid si abbas nolit recipere monachum fugi
tūm quod tamē tenetur salua ordinis discipli
na vt habetur ex de regula. c. finali. Rēpōdet
hosti. ti. de infantibz. q. dicit doctores qsi sic desce
serit et aliqd lucz rliqrit monasterio rpetitō de
negatur. ar. ex. d. infantibz. c. vlē. quod admitt
ti pē si totus puentus in hoc deliquit. alias deli
ctū psonē redūdere non debet in damnsi ecclēie
16. q. 6. si epm. aliter tamē soluit secundū ali
os de apostatis. **Q**uid de his que lucratur
monachus de monasterio expulsus. Rē scdm
innoc. extra de pñil. sup. c. cū olim. q. nullū acq
rit nec valet tractus cum sit d. monasterio ab
soluens. posset tamen dici q. acquirit epō a cui^o
iurisdicōne non est absolutus. hēc inno.
Quid si monach^o ingrediat^{ur} monasterium 2°
cui monasterio cedēt p^o l. 2° bona que ille vaga
donis rpe acquirit. Rē fm gōf. de apostatē si
sit ingressus monasteriū 2° de licēda abbatis
sui vl autē uris tūc cedent monasterio 2°. 16
q. 6. de lapsis. Si vero sine licēda abbatis et si
ne autē uris Et monasteriū pñū eū vagabū
dū vidit et neglexit bona eius cedent monaste
rio 2° sicut et suus habitus p derelicto nō acq
rit dñō pmo si apprehendit eū. ff. de stip. fuo.
q. fuus. Si vero monasteriū pñū non neglex
it eū vagabūdū si repegit tūc ei^o bona cedent
monasterio pmo. i. autē. de san. epī. §. si mona
chus. **S**ed nūquid monasteriū cogetur reci
pere monachū fugitiū. Rē fm gōf. q. sic. 24.
q. 1. puenit. n. pñū votū sit de dissolucōne su
spectū. tūc enī detruat in monasterio caudori
vel aliori cū bonis que attulerat pmo. 24. q.
1. si qua monachaz. Non tamē illa bona sunt
danda monasterio scdm nisi quo ad vsufructū
in vita translati. 14. q. 6. d. lapsis. quo mortuo
redibūt ad monasteriū pñū fm gōf. et scdm
hosti. vt dictū est sup. **Q**uid si monach^o fu
gitū in monasteriū reducit^{ur} habitū resumē
nclit. Rē fm gōf. sub graui custodia in carce
retur. extra de apo. a nobis. **A**d h. nota fm
gōf. qsi monachus vel monacha pluries deli
querit abbas eius cogit recipere eū. 24. q. 1. perue
nit. quod de seculari clerico non contingit. di.
28. qm mltā. imo fugitiū in quolibet ca^o qd
sit de enemiō in enemiū. extra de sta. mo. in
singulis. sunt inuestigandi. Et abbates eozuz

sūt cogēdi eos recipere salua ordinis disciplina. d.
q. habetur extra de regula. c. vlē. greg. secundū
glo. pñā. pñā eis imposita fm q. recipit et p.
apit ordinis disciplina illi^o regule. Et p^o sub
dit in. d. c. qsi recepit talū ordō regularis n.
patē puidēt vt apud idē monasteriū in locis
opetentibus si sine graui scandalo fieri pē ma
neant. alioqñ in alijs domibz ausoē ordinis ad
agendā ibi pñam necessaria vite mistrenē. h.
in poiceto. c. Et fm glo. abbas pñi monasterij
necessaria mstrabit Et dicit ibi inno. in glo.
q. tales etiam recipi pnt vt non sint equales
alijs monachis. si in seruicijs. hosti. etiaz expo
nit qd dicitur ibi in locis opetentibus. argastulif
siue camerulis foratibz tamen ne inde possint ex
ire. Additur et in fi. d. c. qsi hōi fugitiū vel
electi nō obedierint eos excoicē. et tando fa
ciāt a plac excoicatos publice nūciari don^o ad
eoz mādatū hūiliē reuertant^{ur}. **Aliter. p.**
Equitur vidē de. 10. f. de religiosis domi
bus. Videndū est igitur q. sint dom^o reli
giose cui^o autē sūt istituēde. cui et in quibus
sūt subiecte an ad vsus seculares possit dūti. et
que religio domo ostructa debet assumi. Quis
locus dicitur religiosus dictū est supra in h. li.
ti. de sepulturis. Sed hic hēc fm hosti. d. dom^o
religiosa domus sacra. vl^o potest hic dici domus
religiosa cōiter vt includat loca religiosa cōse
crata et non psecrata. vt hospitalia fm hosti.
Scdm autē gōf. domus religiose dicuntur oīa
loca ad pios et religiosos vsus deputata quocūqz
noīe censcantur. ex. e. de senodochijs. Sūt autē
domus religiose istituēde autē epi sui. 16. q.
1. qñqz cū solennitate. etia habetur de ose. di.
1. nemo. hospitalia tamē quilibet facere potest
autē pñia. ar. mlti. de rez diui. §. religiosi.
vidē tamē. ex. e. ad hoc dicere q. nemo sine au
toritate epi talē locū construere possit. Et est
vex fm hosti. q. tal^o loc^o non reputat^{ur} religiosus
q. ad h. vt intelligat^{ur} eē de corpe ecclesie n. autēas
epi interuenire vel ab initio vel ex p^o facto.
Quid de his qui faciūt hospitalia et mutant
habitū et acapiūt signū certū et aliquā hospita
litate exercent vxores tamē habēt et pñiū tenēt
Nunquid tales et domus ille censent^{ur} religiosi et
religiose. et nunqō ecclia debz tales tāqz psonas
ecclesiasticas defendere. Rē fm hosti. ti. de reglā.
tales aut faciūt cū autē epi. et sic debent defen
di tam psonē qm dom^o ille quia intelligit^{ur} re
ligiose. ex. e. c. 3. et 2. Nec obstat q. talis habz
vxorē quia intelligit^{ur} caste viuere. di. 31. nicē.
Sed ea mortua non debet aliā dūce. Nec etiaz
obstat illud ex. e. c. fi. quia hēc religio est appro
bata. et dicit in. c. de senodochijs. vel intelli
git^{ur} qñ sit sine autē epi. Non obstat etiam q.
pñiū habet. quia illud pē habere rector rācōne
ad mstracōis. extra de sta. mo. monachi. §. q.
non. ergo siquis i manu epi pñiserit caste cū
vxore viuere et ea mortua a aliam nō dūce et p
prio renūciauerit et obiam pñiserit. l. in ma
nibz rectoris qui hoc habet forte ex pñuōne
vbi sūt plēs fratres in hospitali talis censetur

religiosus nō tamē potest spūaliū admīstracōez
habē. **A**d h̄ nota q̄ hospitāliū gubernacō
non debet amitti laicis hūiobus filios vel vxō
res de quibus verifilr pnt filios p̄reare li. A.
de relīo. domibz. quia ouenit. vbi etiā plā a
lia ad hospitalia p̄tinenda statumf. Subiecte
sūt aut tam dom⁹ qm ecclesie religiose illi epō
in cui⁹ dyocesi surgūt vt dīdcur m. c. de seno
dochijs. nisi sint munite p̄uilegio. ex. e. p̄stitu
tus. vl̄ p̄scripcōe. extra de p̄scrip. auditis. Sūt
aut eis subiecte fm̄ legem dyocesanam ⁊ fm̄
legem iurisdicōis. vt dictum est sup̄ ti. de or
dinario. veranqz tamē legem ep̄s remittē pōt
extra. e. p̄stitutus. dūmō hoc faciat cū consēsu
caplī sui. extra de deū. pastoralis. h̄c gof. Qui
libet ergo locus religiosus subest epō in cui⁹ dy
ocesi est situs. Et hoc est ver⁹ fm̄ gof. qm̄ est cer
tum de terminis ep̄atū. si vero sit incertū ad no
uos est terminos recurrendum vel etiam ad ē
minos iurisdicōis secularis ciuitatū. Sed et
ep̄s ille tuendus erit qui quolibet anno iōlas
p̄firmat. Et sic intelligitur illud. extra. e. c.
i. p̄bantur autē termī per libros testes et fama. ⁊
extra de p̄ba. cū causā. Si vero nullaten⁹ pos
sit de limitibz apparē forte lis sortibz dīmetur
imo si ambo sint ep̄i ⁊ eusdē p̄uincie archiep̄s
de hoc agnosce debet. extra d̄ fo. p̄p̄. sane Et po
terit cui voluerit gratificare l̄ sibi retinere. ar.
ex. de dec. qm̄. Si vero sint diuersaz p̄uinciarū
idē facere poterit p̄mas l̄ papa. h̄ hosti. e. ti. **A**
Ad h̄ nota q̄si abbas vel prior al. cui⁹ monaste
riū p̄ter p̄sensū fratrū suoz. p̄mittat obediēciā
ep̄o loci si monasteriū sit exemptū vl̄ legitima
p̄scripcōe munitū non p̄iudicatur eidem. ex.
e. cū dilectus filius. h̄c gof. Non pnt aē reli
giose dom⁹ ad seculares vsus p̄uerti. ex. e. iter
q̄tuor. locus tamē d̄putatus secularibz d̄puta
rī p̄t religiosis de p̄sensu ep̄i et seculariū clerico
rū quibus p̄iudicabitur in vita sua. sic loquitur
ex. de eccle. edi. ad audiam. fm̄ hosti. Cōstructa
aē domo debet assumi vna religio de approbatī
ex. e. Insup̄ nota q̄ tam monachus qz abbas
debet cē p̄tencus vno habitaculo. nō em̄ debent
in diuersis locis vocē l̄ locū querē l̄ habē. Nec
debet vn⁹ abbas diuersis monasterijs p̄cesse
ex. e. c. vl̄.

Sequitur videre de. i. s. de capellis mona-
choꝝ vel aliaꝝ religionũ. s. quid iuris mo-
nachis ⁊ alijs religiosi habeāt in eis. Circa quod
sic distingue sũm hosti. e. ti. ⁊ ti. de offi. oz. s. q̃
capelle sũt religiosoz dupl. s. edificacōne ⁊ co-
nacione. si edificacōe mōachi habēt t̃palia. ẽps
sp̃ualia. ex. e. c. i. **S**i vero donacōe. aut donacō
facta ē ab ẽpo aut a patrono. si ab ẽpo aut s̃b
certa forma aut cū oī iure. aut simplr. **S**i ab
ẽpo sub certa forma tũc non hñt plus iuris in
capella q̃m p̃tineat forma. ff. de pac. in tradicō-
nibus. **S**i cū oī iure tũc hñt ibi t̃paliũ et sp̃i-
tualĩ ad ministracōez. p̃sbiteroz institucōem. in
vestiturā. fidelitatē. obīam. correctōem. ⁊ q̃paz
alia. ex. de maiori. ⁊ obe. is qui. sic intelligit q̃

capelle pñet ad religiosos plēo iure. 16. q. 2. §. fi. **¶** In de non cogñt i hoc cau pñbiteros epō pñe
sentare. vt pz a stratio sensu. ex de pñben. in la
tamen. §. 1. in pleno iure. ⁊ nichilomin⁹ ep⁹ est
desup n pñilegiū vl pñscriptō vl contraria con
suetudo obstat vnō ius ei remanet. in ordinacō
ne. correccōe. visitacōe. iurisdicōe. pcuracōe.
altariū pñsecracōe. cathezaratio ⁊ hui⁹. 9. q. 3. p
singulas. **¶** Si aut ep⁹ sultit eam simplr nullo
adiecto ipe i ea papietbat certā fructuū porciō
videt tñ illā pñcessisse. ex de con. pastoralis. **¶** Si
vero nichil papietbat videtur omēs fructus pñ
cessisse vt dicitur ibidem. **¶** Si aut a patrono cō
feratur de pñsensu epī vel ab epō de pñsensu pñsoni
videtur vterqz quod suū est dedisse vt pz ibidē
donacō aut ecclie facta a patrono sine pñsensu
epī non valet si aut ius patronatus pñferret co
nacō teneret. sic intellige illō. ex de iure pat.
i. d. 7. c. null⁹. licet etiā donacō p epm facta in
stū titulū pñscribēdi trāsfereat. ex de iure pat.
cura. non tamen plenū ius nisi pñsensu sui ca
pitulū intercedat. extra de his que fi. a pla. tu
a. **¶** Et in his casib⁹ i quib⁹ n pleno iure pñnet
ecclia ad monasteriū h⁹ monasteriū tpalia ⁊ re
pñtacōz pñbiteri vicarij tñ qui n debet ab epō
reapi n p monachos ei porciō sufficiens assigne
tur. p se ⁊ hospitib⁹ reapiendis ⁊ iurib⁹ epālī
bus p soluendis. ex de pñben. de monachis. qd
si neglexerit facere. ep⁹ h⁹ faciet suo iure. ex de
sup. ne. sicut.

De p̄uilegijs ⁊ ofna-
toribꝫ p̄uilegiory. ii. es

Consequenter post titulu d re iosis
siderandū est de pūlegijs que solent
occedi re iosis. Et pmo quid est pui:
legiū et vnde dicit. 2° quod sit spēs pūlegioꝝ.
3° quis pē occe dere pūlegiū. 4° cui debet occe di.
5° quanto tpe durabit. 6° quid pūlegium opo:
tur. 7° qualiter amittit. 8° de puni cōne hūauz
pūlegiū exemptōis. 9° de pūuatoꝝ pūlegio:
rū. Circa p^o scidēd q pūlegiū f^o gōf ē bñ fid
um l ius pūatū. Scōz hosti. qd ius cōe indulgū
Non est ei pūlegiū n aliqd indulgeat spāle. ex
e i his. plexqz tñ vt dicit hos. illd qd de iure cōi
opetit indulget. vt pī ex de peni. qā in causis. et
de iure iur. et si est. q. si. s. tē d; exponi indulgē
i. in dultū eē ostēdim. v. opat. qz magis sol;
timere qd spālie cauet qm qd gñaliter indulge
tur. ex de here. si adu sus. Dicit autē pūlegiū q
si pūatū legiū. qz legē tribuit pūat l dicit pū
uilegia leges pūatoꝝ qī pūatoꝝ legia i iure
cōi exceptoꝝ vt pī di. 3. pūlegia. **Alit^r 2.**
pūlegiū aliud est gene

Quia 2° sciend^o q^d p^rilegiu^m aliud est gene-
rale aliud sp^{eci}ale. generale s^{ed} hosti^{us} est q^uo^d
tinet in se p^{er} se articulos. vel q^uo^d p^{er} lib^{er}os p^{er}sonis
vel rac^{io}ne p^{er} lib^{er}os p^{er}sonaz vel rez conceditur. v^t
q^uo^d p^{er} ip^{su}m generalis potestas d^{icitu}r. Sp^{eci}ale q^uo^d
vni p^{er}sona vel vni loco vni^{us} articulus d^{icitu}r
p^{er} e^{ss}e etia^m d^{icitu}r id^em p^{ri}uilegiu^m g^{ene}rale et sp^{eci}ale d^{icitu}r
s^{ed} respectu v^t d^{icitu}r g^{ene}rale respectu sp^{eci}alioris
et sp^{eci}ale respectu g^{ene}ralioris. et hoc p^{er} se patet

Item fm hosti. privilegiorum quoddam est tale ut i^o q^o ecclie dignitati. civitati. vel alicui loco l' ali quibz psonis ratione loci vel c^o q^o rei concedit. e^o e. cu olim. r. c. se. Et tale privilegium est perpetuum et adheret rei. n forte res prima vel destruatur. Sic intellige illud. 24. q. 2. c. 1. r. p. totu. l' n in parte detrahatur p aliud sequens privilegium. e^o de offi. or. duo fil. l' in totu ex causa reuocetur. 24. q. 2. ita nos. vel admittatur. e^o de sta. mo. recolentes. §. 1. Quoddam e singl^r psonale ut i^o q^o alicui vel aliquibz psonis c^ois r. p^ois noibz exp^ossis psonaliter concedit. e^o de offi. le. volentes. Et tale psona e^o cui concedit n egreditur etiam si obtentu dignitatis concedat. e^o d' vfu pal. adh. In quo etiam cau si dignitate alia z adipsam privilegio concessio no vitur. e^o de po. stul. pla. bone. r. §. finali. t^o e etiam ad successore non transferit n b exp^omatu^r si e^o fit e^o. e. li. pen. c. 1. quia cu psona extinguitur nec ad alios extendit e^o de of. pben. constitut^o. n in cau spali fauore legati sedis aplice aliud dicat. e^o de offi. dele. qm. §. pl. r. finali. Quoddam e co^o ter psonale ut illud quod certis psonis co^oter ex certis causis r in articulis certis conceditur noibz p^ois non exp^ossis. unde p^o p^o ex^oplu i m^o ribus. 24. an. qui gaudent privilegio restitue. m integ^o. ff. d' m^o l. 1. p. totu. sicut etia de hac pla alia exempla i corpore vtriusq^o iur^o. Quoddam est singl^r et co^oter corpale ut illud quod alicui vniuersitati corpori vel collegio sic conceditur q^o d^obet singl^ris de vniuersitate p^o cum tali pri uilegio singl^ris se innuare sic patet ex^o d' se. ex. c^otingit. Quoddam est t^o co^oter corpale ut il lud q^o sic quent vniuersitati q^o p^o etiam noie e^o allegari. Et quo ipa vniuersitas p^o r n e^o singuli se innuare sic dicit. 12. q. 2. q^o manumit tit. §. g^o privilegia corporalia dicuntur hic ea que sunt o cella vniuersitatibz corporalibus collegijs. puta clauis fribz minoribz p^oicatoribz r lib^ois. Et tale privilegium cu collegio pert^o. Nec concedi potest quousq^o collegiu sit e^o de ecclie. edi. ad audien di. 2. Item privilegium aliud est perpetuum aliud tpa le ut patet ex p^odictis. Et q^o est perpetuum ad suc cessores transit e^o de re. iur. privilegia. Item aliud est limitatu q^o s. finimos suos non trasgredit e^o de sepul. c. 1. ad fi. Aliud indeterminatum. q^o s. semper ubiq^o loca habet n aliquo detra hat. Considerat aut limes ex q^otuor. s. ex psona ex loco siue re. ex ca r ex tpe. sicut patet extra e. dilecti. Quot aut r quales sint species pri uilegij n alie q^o ex lecte apparebit ex. e. porro. r d' fide instr. c. 1. r. c. tribz sequentibz. vbi r t^ooz phibet p testes. e^o e. c. olim. l' p ad instrum ibid sup^o ut e^o. e. de fide instr. c. 2.

Artic. iij.

Item 3° sciendo fm hosti. q^o concedi potest pri uilegium papa l' impator q^o sit sup^o ius r iur^o bus n^ogantur ut extra de of. pben. p^oposuit. r. c. de legi. r o^oti. digna. Et h^o p^o d^ons papa in sp^oalibz impator i t^opalibz regl^ris liz r cau^oal^r papa q^o ad t^oalia. impator vero nuq^om ad sp^oa lia ut p^o ex. qui fi. sicut le. potest tam impator priuilegiare ecclias r eccl^oasticas psonas. ut pa

ter e^o de emuitate. pot^o e^o concedi privilegium epus r superiores eo. ut e^o de censi. cu venerabil. dum tamē h^o faciat d^o sui capli volutate fm gof. ut e^o. e. cu olim. ppter. Et breuiter q^oq^o r in quibz r q^oten^o p^o o^ostitutoz facere p^o privilegium r indulgē cā dare. Sed r maioritas. dignitas. r p^ori tas t^opis dāt privilegium. imo o^ouetudo iduac p^o uilegium siue legē puatā. h^o hosti.

Item 2° sciendo q^o privilegium p^o concedi r gl^ra riter subdito non alij. Et breuiter illi quē o^ostitutoz concedens artare p^o. s. r aliqui ei q^o o^ostitu cō concedit n artat. s. h^o est casuale. ut e^o d' d^omoz. gaude^o. r de indicijs. p. totu.

Ar. v.

Item 4°. s. duracōz privilegiorum sciedum. q^o sup^o h^o diuersi doctores diuersimode dixe runt r distinxerunt. In quos hosti. in su. n. de o sti. sufficiend^o distinguē videt. s. h^o mō privilegium l' ius aliud. puta rescriptu impetratu ab aliq^o peti ei aut circa iudiciu aut circa fēu. si circa iudiciu aut ad agendū aut ad exapiendū. si p^o mō puta ad petendū dāmas q^os nuq^o exegeras tanto tpe durat q^onto durat actio sup qua pri uilegium indulget. quia non est verisile p^onapē vel le naturā actōis p privilegium immutare. C. de in offi. test. si q^o et e^o de elec. ecclia. 2. §. d^omqz. Si aut ad exapiendū aut est limitatu aut non. si sic puta impetratu ne teneat magis creditoribus vsq^o ad q^oq^o annos respondere nō excedit limitē assignatu. C. de p^o impa. offe. l. quod eni r. l. r scripta. Si vero n sic limitatu a aliq^o imputari p^o exapiendi puta negligenda vel do lus aut nichil. si sic puta perpetuare potuit exce p^oz s. h^o ex negligenda vel dolo non fecit. exce p^oz amittit. e^o de rescriptis. si autem. r. c. ex pre. Si nichil r null' agat contra eū perpetuo du rat quia que sūt t^oalia ad agendū sunt perpetua ad exapiendū li. 6. de excep. si pactu. Si vero a liquis agat r nō exapiat sibi quō ad accu illū de quo querit t^o p^oudicat. ff. de p^ou. pomp. §. rati. r e^o d' offi. or. dilectus filius. §. plē. et vlē. saluo eo q^o sequit infra. vbi dicitur si aut ad non faciendū. Si vero aliquis agat o^otra eū de iure illi^o rei sup quā privilegium est concessū r ip se p privilegium exapiat ac illud in iudicō exhibeat r iudex p^onuat o^otra ipz privilegium repbat se videt ipm. Si vō n exhibeat illud p^oteru p uilegij de nouo repta n o^oz s^oma r^otractari. e^o de sen. r re in. sub orta. §. fi. Et sic perpetuum pri uilegium n fuerit appellatu ut innuit ibidē. Si vō privilegium sit circa factū aut ē impetratu ad fa ciendū aut ad non faciendū. si ad faciendū tol l^r decennio. ff. de nūdis. l. 1. Si autem ad nō fa ciendū aut papa sibi vel alteri retinuit aliquid vel nichil. si aliq^o veniens o^otra privilegium nō p^oudicat liz quaten^o ipi quē familiarit tangit renūciare valeat. ar^o e^o d' arbit^os. cu tpe. s. r o trari^o pape spado centū annoz p^oscribitur. e^o de p^oscrip. ad audiaz. Si aut nichil aut est o^ocel sū in fauore eccl^oiarum vel psonaz. si eccl^oiarum tūc delectū p^oone redūcare non debet in dān u^o ecclie. e^o de insti. cu venissent. ad fi. Sed tamē negligēcia obest. r ideo ecclia amittit privilegium

si platus tanto tpe strauenerit q. optera sit p
scripto 20. annorum. li. 6. e. si de terra. t. c. acce
dentibus. Sed obia q. pscripto contra ecclesiam
debet esse. 20. annorum. extra. e. illud. Ad quod
dicendum q. pscriptum quod contra ius eoe oee
dix aous amittitur quia res defaali ad suam
naturā t. ius sibi ocessu iueritur. extra d. cen.
cū venerabilis. ibi nec intelligatur. tē t. i. pū
mlegio pē intelligi. extra de pscript. sanctorum. Si
aut fauore psonay tūc stratio accu t. unico tol
litur. ex de consti. cū accessi sēt. i. fine. t. d. pbe.
p illoz. n. obstante ptestacoe. ex de psti. cū qd.
s. vey. hēc hosti.

Artic. vi.

Quia 6. s. pūilegiū opacōz. scdōū secūdu
hos. q. pūilegiū opatur illud quod sonat
quod non pē sori nisi p inspectōem t. fidem oc
cultā. vt ex. e. porro. quod est verū nisi oetneat
iniquitatē aptam. t. nisi sit obscūz. t. fieri non
possit interpretacōe arca illū qui concessit quia
eius est interpretari cui et condere ergo ouous
q. is qui concessit responderit negotium suspen
detur. ex de sen. ex. inter alia. Debet aut d. iligē
ter attendi tenoz pūilegiū. extra. e. porro. ta
men magis est insistentū intencōi qm verbis
extra. e. marchion. veytamen si fieri potest est
latissime interpretandū. extra de don. cū dilect.
ad finē. nisi pūdicet akeno iuri quod tunc re
duat ad ius eoe si potest fieri. extra de puetu. c.
dilectus. s. penl. t. si. dū tamen aliquis opetur
alias ei n. esset pūilegiū. vt extra. e. in his.
Sed cuius est interpretari pūilegiū. Re regulariter
eius qui ocessit ipm. extra de sen. ex. inter alia
Regulariter aut tene q. per pūilegiū sine
indulgentiam iuri dyocelano nullum pūdic
um fieri intelligit n. de ipo spāliter caueat. ar.
extra d. ded. du dū. s. fi. ex. e. pastoralis. vbi cū
pūilegio licēda epi recitetur. Sed contra. ex. e.
in his. vbi licet vti pūilegio sine licēda epi. s.
huiōi diuersitatis racō est quia p pūilegiū i
pastoralis. t. pālter alicui. Per illud vero in his
nulli pūdicat vt patet intuenti. hēc hosti. Itēz
nota q. pūilegiū censuale aliqū opatur exem
ptōne. vt cū dicit in pūilegio q. pste census
ad indiū pcepte libertatis. Aliqū vero tū pro
tectōz. vt cū ibi dicitur q. pste census ad indi
cū pcepte ptectōis vt extra. e. repim. Et per
b. vltimū dyocelano nullū sit pūdicatū. vt ibi
patet. hēc hosti.

Quia. A. s. de amissione pūilegiū. scdōū q.
pūilegiū amittit multapl. primo vni
co actu stratio. 2. de decennio elapso. 3. spacio
20. vel 30. annorum. 4. tpe limitacōis elapso. 5.
p sentēdā. Omis isti modi t. eoz pba cōes pa
tēt ex dictis sup in ar. s. qūto tpe durat pūile
giū. 6. tollitur p. p. 2. faciens mencōz expfiaz
de pmo. extra de pscript. veniens fm gōf. Ad c.
euidēdā maiore scdōū q. secūdu quos.
oā nūquā pōt pūdicatur nisi postē de eo fe
cerit mencōz. ar. in. d. c. veniens. t. 24. q. 2. i
stutucōis. t. p totū. Tām fm hosti. t. d. pscript.
speciale derogat gūali. siue scriptura pūilegi
special. sit postēnoz. ar. extra de fo. 9. p. dilecti.

siue pōz. ar. extra de ded. ex multiplic. in toto
enū iure derogatur p speciem gener. ff. d. re. inf.
in toto. t. 24. q. 1. s. vlt. v. oportet. Vnde dicēd
fm hosti. q. aliquitū per speciale dēbit gūali
licet de ipo non faciat mencōz non tamē tota
liter absorbetur. ar. extra. e. in his. t. de cen. qn
to. Quid enī si alicui abbati detur pūilegiū
generale vt vniuersas decimas alicui pūilegiū
papiat t. ab oibz exigat t. in vsus ppios con
uertat. deinde aliquis de eadē pūilegiū immuni
tatē imperet non facta mencōne de illo pūile
gio. Ar. q. valet extra de ded. a. neb. Quid er
go si p spālē ius ledi otingeret gūale. Re q. nō
valet t. non tū illa racōne quia mencōz nō fa
at de gūali qm osiderata intencōe pūilegiū. C.
de eman. nec au. Sed si vtrūq. sit gūale vel
spālē non valebit postē nisi de primo faciat
mencōz. nec detrahet primo in toto vel in pre.
Sic intellige iura que aliū inducunt indistincte
extra de pscript. veniens. t. 24. q. 2. insitucōis
t. per totū. s. t. subdistingno. quia refert vtrū
vtrūq. sit in corpe iuris clausum. t. tūc postē
us corrigie vt determinat pūm. extra d. decimis
ex pte. t. c. nup. vel vtrū sit in corpe iuris et
alterū non sit. t. tūc semp ei quod non ē ita p
indicabitur t. ipm non pūdicabit. q. postē
pē ius pūm reuocare. C. de testis. oim. id cum
impetrat ostra pūilegiū dīstīdē. ordinis de nō
dandis decimis in corpe iuris clausi. extra de d
cimis ex pte. nō requiritur q. de ipo pūilegio
fiat ibi mencō s. suffiat q. ibi expmā ozo.
extra de rescrip. cū ordinē. Sed aliū intelligit il
lud. c. cōtra tex. Sūc tamē casus in quibus nō
valet nisi fiat mencō de iure ostra qd impetrat
extra de rescrip. nōnulli. quod spālter intelli
gi potest cū impetrat ostra pūm. vt in. c. non
nulli. vlt. laetamense. extra de ca. mo. c. penl. t.
vlt. Idē dico de quolibet iure in quo spālter b
cauetur. Idē qū iuris ozo puerit. ex de rescrip.
causam que. t. qū iniquitatē omet manifestat
vt extra. e. c. 2. s. scda insilio expectabit t. a
parebit sine alia mencōe. in aut. de man. pū.
s. deinde coll. 3. vbi vero pūm pūilegiū est ge
nerale non clausi in corpe iuris. t. 2. est rescrip
tū t. spālē nūquā derogat p. nisi de ipo fiat
mencō. vt ex de rescrip. pūitens. nisi racōe ali
cui clausule instar pūilegiū obinentis maxie
si pūilegiū ex natura sua fuerit odiosū sic intel
ligi potest extra de rescrip. c. 1. Item pūdicat
vbi pūilegiū est abhominabile. ar. extra de fi.
psbi. ex tua. t. de ded. tua. multomin. deroga
bit generale rescriptū pūilegio generali vel spe
ciali nisi de ipo faciat mencōz. s. vbi vero pūi
legiū est postē t. rescriptū prius in impetrat
one t. deacōe nūqū derogat rescripto n. d. ipo
t. accis occasiōe eiusdē habitis fecerit mencōm
extra. e. c. penl. q. si deacō rescripti non ptece
serit pūilegiū impetratū suffiat q. in pma dea
cione allegat. extra de rescrip. olim t. infra ope
tētē terminū oīdā. ex. e. cum olim essem. Et
hoc nisi misisset pūilegiatus in fraudē ad sedē
applicam ex quo sauit rescriptū cōtra se ipetratū

et ex de rescriptis ostentus. si vero verumque sit
rescriptum. si unum speciale et alter generale super deo:
gabitur generali. licet priori. per speciale posterius. nec re
quiritur quod de illo faciat mentionem aliquam. ex de re
scriptis. pastoralis. §. quoniam. **A** primus privilegium amittitur
per excessum reuocacionis. ff. de iudi. iudicium soluit.
quod tamen facere non debet. ne incostanter vel
laicis ascribat. quia nemo debet venire extra
factum suum. ex de cleri. §. in diuersis. Ex causa ta
men debet et potest et debet fieri reuocacio ut quoniam le
sione enormi inapit inferre alij. Unde si religi
osis concedatur privilegium de non dandis decimis
propter nimiam paupertatem. demum si tantum dicitur
possessionibus quod prochie enormiter ledantur. et e
tiam ipsi si de decimis suis redditibus parte
moderantur cessabit privilegium. tunc propter scanda
lum. tunc propter enormem lesionem iuris prochie. tunc
quod causa privilegij cessat. sic intellige illud ex de
dec. suggestum. et c. nuper. Item si quis non seruat
privilegia superioris scilicet subditis eius. scilicet non
suantis privilegium merito dectatur. et reuocatur.
ex de dilecti. Item si concedatur privilegium ali
cui canonico quod fructus prebende sue in absenda per
que possit valere. Si tamen conceditur 2º et
3º et sic quasi de singulis ita quod ecclesia iam in
piat destitui fructibus siue ab uno siue a di
uersis etiam a sede apostolica sint talia privilegia im
petrata debent oēs non obstantibus privilegijs ad
fructus ecclesie reuocari. ex de de. non resi. cum
ad hoc. quod tamen dixi de apostolice sedis indulgen
cijs intellige quoniam hoc fit de mandato speciali. alias
§. ex de iudi. cum venisset. Nam si superior scri
pserit indulgentiam inferioris non puto quod in
ferior ea postea fructui possit sine consensu superioris
ar. ex de re. do. constituit. h. hosti. 8º colligitur per
reuocacionem propriam et expressam. ex de censu. nuper.
quod intelligas secundum hosti. quod ad ius tangens reuocacionem
ante tunc. secus est si tangat papam vel alium. Item
nec clericus potest reuocare cuiuslibet privilegio suo.
ut per ex de fo. §. si dilecti. **A** 9º amittitur per abu
sum. et per non usum vel per contrarium usum. puta ali
quis est privilegiatus ne det decimas in quolibet
anno petatur ab eo et quolibet anno dat. talis
meretur privilegium amittere quod promissa sibi abu
tur petente. 11. q. 3. privilegium. Necessario est tamen ad
hoc quod completa sit extra privilegium per scriptum. 30. an
no. ex de e. si de terra. imo videtur quod 20. annorum
ex de accedendo. h. ex de. **A** 10º nota quod illi
de quorum exemptione non constat vel qui non fuerunt
diu in possessione exemptionis tenentur episcopis omnino de
privilegia quibus dicunt se esse exemptos in lo
co secreto vel aliquibus prudentibus non suspectis
ad hoc deputatis ab episcopo quod si non fecerint et episcopi
contra tales usi fuerint sua iurisdiccionem conser
uatores eorum non possunt propter ipsos episcopos grauare.
Et si processus contra eos de facto fieret non
valeret. debet autem privilegium exhiberi ad legendum
integraliter. li. 6. e. cum persone. in quo probatur opi
natio. et reprobatur opinio hosti. Dicit enim hosti. quod
si totus tenor legere possit esse occasio litigan
di. imo vero dicit quod totus debet legi ne prece
denda vel sequenda artaret articulum de quo con

tendit. Nec ex simplicis lectura oriebatur materia
litigandi. sicut ex transcripto. h. ex 30. an. m. c.
cum persone. **S**ed quid si privilegium alleget ut om
nia sunt is cui ostenditur non acquiescit forte quod po
tendat. Respondet hosti. certe non est ei imputandum
si modum ad eos. Non obstante si dicatur quod
non fuit usus et quod factum est contrarium quo
modo ei videtur privilegio nisi allegato et de ipso si
dem faciendo certe si ita fecerit sibi imputari
non poterit nisi forte sentenda contra eum fer
retur et non appellaret. ex de sen. et re iudi. subor
ta. **S**ed quod strauit propria temeritate est grauiter
punitur. ex de dilecti. **Q**uid si ille idem qui con
cessit strauenerit. Respondet hosti. si privilegium
semel tenuit amplius reuocari non potest a con
cedente sine pena si faciat hoc sine causa. ff. de re
iuris. codicibus. Verum autem papa et quod papa sit
puniendus ipse videat. 9. q. 2. aliorum. et c. se. de
quo vide super ubi ponitur. **A** 11º modus amittendi pri
uilegium. **Q**uid si privilegium pape coram ali
quo iudice allegatur et ostenditur. Obicitur autem
quod non habet vires. nuncquid de hac questione in
dicare poterit iudex ordinarius vel etiam delegatus
videtur quod non. ex de iudi. cum venisset. h. autem
sic intelligi debet secundum glossam et hosti. scilicet quod quoniam dyoce
sanus agit contra aliquam ecclesiam iure communi et
ecclesia dicit se exemptam et domino pape immedia
te subesse et ponit privilegium de tali privilegio
non poterit indicari nisi per papam. et si per ali
um fuerit iudicatum nullum fiet iudicium domino
pape. ut patet ex de in inte. resi. cum venisset.
et ex de sen. et re iudi. suborta. et ex de elec. costi
tutus. tamen etsi sponte voluerit non potest pri
uilegiatus sine licencia pape renunciare priuile
gijs vel indulgentijs libertatis que monasteri
um vel ecclesiam indicat ad ius et proprietatem romane
ecclesie pertine. ut ex de arbi. cum tpe. vel dici potest
etiam secundum eundem glossam et hosti. quod ubi verba priuile
gij sunt ambigua ordinarius vel delegatus de ipso
iudicare non potest. Ille enim interpretari debet delega
re debet privilegium qui concessit. ut ex de e. ti. ut priuile
gia. et ar. extra de seques. ad h. et ex de sen. ex
inter alia. quauis et legatus interpretetur scri
ptum pape. ut ex de postul. ad hoc. Ceterum si ver
ba fuerint clara et indubitata que indicant ma
ni feste ecclesiam fore exemptam. iudex poterit
iudicare absoluendo. vel si verba privilegij sunt per
tectis et non exemptis poterit condemnare.
ut ex de privilegijs. recepimus. Fateor tamen quod pa
pa poterit postea ius suum persequi si velit. ut di
cit illa decretalis. suborta in fine. Et nota quod non
de privilegio que verba illius sunt inspicienda. ut
e. ti. porro. et c. recepimus. sicut et c. que de his
quod ex testamento perficiuntur. ut ff. de transac. de his
Plus tamen mentem attendere debemus quam ver
ba. ut patet. 1. q. 1. in arduis. et de i. §. sedulo. **S**ed
etiam dici potest secundum hosti. quod privilegiatus abu
titur privilegio quoniam male utitur eo. scilicet vel facit
extra intentionem concedentis. ex de postul. gratum. l.
quia vivit vita communi non priuata propter cuius ob
seruandam erat privilegiatus. et tunc non potest
privilegium allegare. ex de sta. mo. recolentes

§. i. et de v. sig. abbe. ad finē v. quia non sunt
cōtenti terminis suis imo cōtē privilegij sui re:
norē excedūt puta qz eccl'ias l' decias d' māu lai
ci sū p'sesu epi reapiūt vel alia filia faciūt .
Quia s. p. punicōez exemptoz querit. s.
vtrū exemptus si delinqt in fra dyoc. alic
epi puniri possit ab illo epo. **¶** Dixit tan. qz
aut exemptus notorie deliquit tūc puniri pē
per ordinariū. vt ex. e. patentibus et. c. tua
rū. Aut occulte tūc nō potest puniri nī a pa
pa. 16. q. 1. frat noster. Et etiā exp'ssū videtur.
extra d' sup. ne. sicut nobis. §. fi. et de sta. mo.
in singulis. §. ordinem. Sed certe p eadē iura q
loquūt ne dū in occultis s; etiā in notorijs. hec
responsio rephatur. Iohes autē distinguit. qz ā
exemptus dlinquit arca rem in qua est pūlegi
atus tūc puniri non potest nisi per papam.
puta si male gerit se i officio suo. Religionē ma
le suat. bona monasterij dilapidat. Et si idēz
satis inuitur. ex de sta. mo. ea que. §. h eadem.
Aut arca rem non exēptam vt exēptis pūdi
cando tūc puniri potest p ordinariū. extra. e.
tuaz. Et videt h distinctō approbati p gof. et p
iura ex. e. cū capella. et. c. qntum. p p'ssionē.
rephatur aut. ex. e. patentibus vbi delinqt in
ipa re. et tamē pūit eccl'ia stice. ex. e. tuaz.
§. vey. vbi delinqtur arca rem pūlegiatā. scz
vt nūdos mittere possint p elis colligēdis tū
pūmūtur. Sed forte dicet q hoc idē est. quia p
iudicatur alijs s; hec respōsio non pdest. Nam t
vbi epo vel iuri p'ochiali tē respū. parat pre
iudiciū h non licet etiā si sit notoriū vt p ex d
sup. ne. p. c. 2. Nam istucō t d'stucō p'sbiteri
d q ibi d' n pē eē nō notoria. ar ex. de elec. bde
2. §. 1. et 2. Si dicit pē fm hosti. i. d'stincte q exēp
ti n pnt puniri p inferiorē papa. ar. 3. q. 1. ff. nī
et ex d sup. ne. p. sic nob. Et ne videt cassare sē
tēdas tantoz doctoz sic distiguit. s. q aut oti:
neē in pūlegio exēpti exp'sse q quātūqz dlinq
a nullo dtra sedē aplicā iudice pūiat v' alia q
cūqz vba filia id exp'sse innuēcia. t tunc ē stan
dū pūlegio sicut sonat. extra. e. porro. Sic in
tellige illud extra de sup. ne. pla. c. 2. Et eodem
moto pnt intelligi iura filia. Aut hoc ibi nō
pntetur exp'sse et tūc videt q indistincte possit
puniri nī talis spālis dignitas tueatur. ar. c.
vbi quis de curiali. l. 2. Sed et hoc potest subdi
stingui qz etsi hoc in pūlegio spāliter nō pnt
tur s; simpliciter eximitur. s. qz dicitur in pū
legio q p'stet censū ad pcepte libertatis iudiciū.
vt ex. e. recepim. tūc aut delinqt i re l' arca rē
pūlegiatā nō pūdicando aliq aut pūdicando
Itē aut notorie aut occulte. Si arca rem pūi
legiatā sine pūdicō pūato alterius referendū
est pape. t sic loquit ex de sta. mo. ea que. §. hec
eadē. t sic pūlegiat remanet in libertate pcep
ta vt innuūt verba pūlegij. Et fm hoc etiam
pē intelligi. ex de sup. ne. p. c. 2. quia si eccl'ie il
le sint exempte. g' delinquitur in re pūata. nec
epo cui non subsūt eccl'ie pē aliqō pūdicā ge
nerari. Si autē alteri pūdicat et notorie delin
quat corrigi pē p cēsura eccl'ia sticā q male fe

et. vt ex. e. patentibus et. c. tuaz. §. verū et. §. vlt.
versus finē. ergo p exēptacōez t suspēsiōē of
ficij t beneficij. vt ibi dicit. t patet extra de v.
sig. querēt quid p censurā. Non tamē p depo
siciōz vel pūacōz beneficij. vt in c. ea que. §. h e
adem. t h ppter scan dalū alioz ex notorio dicto
vt ibidē. §. 1. v' em pcepisse p pūlegiū liberta
tē n pē impunitatē. ar. ex de p'se. c. fi. et d p
scrip. c. fi. Si vero delinquat occulte v' eē mā
feste nō tamē notorie. dtra sedē aplicam nec
examari poterit nec puniri. t sic intellige illd
16. q. 1. ff. nī. nisi forte teneat capellas exemp
tas. rōne quaz ire teneat ad synodū quia pu
niri posset quo ad eas si non faceret quod debe
ret. ex. e. ex ore. §. finali. Scdm hanc distinctōz
iura saluantur. opiniones ad concordā rōu
cuntur t approbantur. hec jo. an. li. 6. e. volen
tes. Item scdm gof. sūt quidā qui tale pūlegi
um obtinēt. s. vt nō possint suspendi. meridia
l' exēptari ab aliq epō l' arēpo. qd pūlegiū si ra
dione loci pcessū fuerit clerici dlinquētes in loco
pūlegiato vel arca rē pūlegiatā puniri ab or
dinario non possūt nisi notoriū esset delictum
in quo omne pūlegiū cessat. ex. e. tua. cessat au
tē auxiliū iuris cōis. s. appellacō. vt ex d appel
la. cum sit romana. et. c. puenit. et. c. quozum
appel. non rec. l. 2. Ceterz si alia beneficia habe
ant vel alia loca in quibz vel arca que dlinqnt
pūlegiū nō habet locū. vt extra. e. c. cum ca
pella. et. c. qm p confes. h fm gof. tamē de hoc
videt dīc vt distinctū est supra §. hosti. et jo.
an. Item fm gof. t hosti. non ois censualis ro
mane eccl'ie est exemptus. Nam aliq solut
census ad iudiciū libertatis. aliq ad iudiciū p
cepte p'tectōis. vt ex. e. ti. pcepim. Itē p mō
uacōem pūlegij nichil noui iuris acquirit sed
tantum vetus pūatur. vt ex. e. ti. ex pre. l.
Et licz hoc p imploracōz officij petatur t fiat si
tamē ps p'tradicat aduersa. innouacō fieri nō
d'bet nisi causa p'tradicōis audita. vt ex d cō
fir. vti. vel iuti. cum dilect. et ex. e. cum cleri
ci. Item p'hibetur per obediēciā religiosi ne
in sermonibz suis. p'elatis ecclesiarum dtra
bant. aut laicos ab ecclesiarum suarum frequē
cia vel accessu dtrahant seu indulgēcias pro
nundant id discretas. Ne cum testis intererūt
a testacōibus d'bitis aut legatis matribus ec
clesijs faciendis dtrahāt. Restitucōnes vel le
gata vel debita aut male ablata incerta sibi ā
alijs sui ordinis fratribz vel conuentibus in
alioz pūdicāum fieri siue erogari p'eurent. nec
etiā i casibus sedi apostolice aut locozum or
dinarijs reseruatis quēquā absoluere. aut per
sonas ecclesiasticas p'sertim coram iudicibz
delegatis a sede apostolica suam p'era eos iustid
am p'sequētes vexare indēbit. ac ad loca pla
t mulcū remora cōuenire p'sumāt. Siquid vt
ro contra p'missa vel aliquod p'missozum ac
temptauerint iaceant p duos mēses in illis pe
nis que fm eoz statuta p grauibz culpis solēt
imponi sup quibz sine manifesta necessitate cū
eis dispensari nō pē. Ceterz placi eoz n de his q

occasione pmissorum excessuum ad eos quoquo modo puerit ecclesiarum vel personarum ecclesiasticarum tam nificatis plene satisfecerint infra mensem postquam fuerint requisiti eorum usque ad satisfactionem de bita sunt suspensi non obstantibus pmissis statutis aut quibuscunque privilegiis cuiusque tenoris existant. li. A. de pmissis. religiosi. et ibidem est excoicatur religiosi in quibusdam alijs excedentes. ut hetur infra li. A. ti. 2. cau. 94.

Item. ix.

Circa 9° quod est de seruatores. sciendum quod seruatores privilegiorum pnt defendere a manifestis violentiis et iniurijs. li. 6. de offi. dele. statum. i. 7. c. hac costoe. que quidem decretalis est exposicio illius precedentis decretalis scilicet statum. i. unde tñ habet cognoscere de manifestis. Et intellige fm glo. jo. an. manifesta illa que sunt notoria tita patenda quod nulla pba bili egner facoe pnt celari. ut ex de cohabi. de. c. vl. Sed quid si negetur offensa notoria. Rñdet jo. an. quod conseruator bene recipiet pba diones an factu sit notoriu. ut sic videat an iniurio sit sua. ex de rescrip. sup. lris. alias eius officium esset inutile. Et si factu notoriu inueniat pcedat alias desistat. Et quod dictu est quod possit defendere ab iniuria siue offensa. hoc pnt itel ligi fm jo. an. de commissis et de committenda. In pma p districtos ecclesiasticam cogendo iniuriantes ut satisfaciunt lesio. In scda phibendo p excoicatos et punicos. li. 6. de sen. ex. romana. Caveant. Et si non possent iniuriam repellere p sententiam ecclesie. debent fm bn. sup. c. statum. implozare brachiũ seculare sicut et iudices alij. ex de offi. ordi. c. i. 7. c. qm in plerisq. in fi. Ad quod pñas secularis tenet. Alias potest ea excoicare cu hoc sit accessoriu ad officium conseruatoris. 2. q. 6. ad ministratores. Quid si ille qui fecit maleficiu bene offitetur illud. sed dicit illud non esse notoriu. Rñdet jñno. sup. c. statum. quia tñ conseruator bene potest pcedere contra eu. quia tñ non sit notoriu euenda facti est tamē notoriu p confessionem eius. ut ex de cohabi. de. c. mu. vestra. Quid si dicat se illud iure fecisse. Rñdet jñno. ibidem quod conseruator recipiet pba diones utriusque partis. quia non possit aliter exequi iurisdiccoz sibi ommissam. Quid si pñetur p testes de aliquo qui fecit maleficiu sed non pbat quod sit notoriu. Rñdet jñno. ibidem. l. super. c. audiuius. quod non nocebit ei pba dione talis. Et hoc id quod conseruator pcedere non pnt nisi pñra notorios qualis non est iste. Itē conseruatores non pnt exercere iudicialē indaginē. i. cognicoz et examiacoz cause que ē dubia fm jo. an. ut in. c. statum. Scdm tamen jñno. in glo. ibidem vocare pnt eos qui dicunt molestatores et iniuriatores. Et si vocati venerint interrogantur an ppositas molestias et iniurias irrogauerint. Et si confessi fuerint quod sic. pcedunt cōtra eos qd cōtra malefactores. Si vero negauerint et ex hoc facta sit res dubia non pcedet. Et si pñterint non valebit pñssus tanqm excedens fines mandati. ar. ex de rap. cum dilecta. nisi forte adeo de facto vel de iure maleficiu esset no

torum quod infidacoi non esset locus quia tñ cōtra tales valeret pñssus. ex de coha. tua. 7. c. nostra. Si autē vocati fuerint cōtumaces tñ pñssus pñt pcedere cōtra eos. Sed si ferrēt sñam excoicacois vel aliam pñra eos. p violēcia vel alio delicto non tenet n̄ esset manifesta ut hic. vel nisi pñra sñaretur quod ibi esset iniuria manifesta. quia tñ etiā si non esset manifesta teneret sñam nisi appellaret ab ea. Item semper eos vocare debent qui videntur deliquisse. alias non tenet quod sit pñra eos. 2. q. 1. c. 1. nisi eēt sē tēda excoicacois q forte teneret eē n̄ seruato ordine sed tāqm incerta sine difficultate esset laxanda imo pñator ē puniend. ex de sen. ex. sacro. Sed nec pñra hos valet sñam nisi sint manifesti. ut hic. Ex oia jñno. et multa etiam a lia de hac materia ibid. Itē si se scēt inromiserint de alijs qm de manifestis iniurijs et violentijs. aut etiam de his que iudicialē exigūt indaginē ipso facto per annu ab officio sunt suspēsi. li. 6. de offi. dele. hic constitucōe. Et illud quod agūt non valz. et ps que hoc pñrauit est excoicata nec potest absolui nisi ei quē sic tanguit mdebitē pmo de expēsis satisfadat integre ut in. c. statum. Item conseruatores huius ex autates siue dyoc. i. quibus fuerint deputati vlt alibi qm in ciuitatibus siue locis insignibus ubi possit copia pñtorum haberi contra quoscunque pñcedere aut aliquos vltra dicta vñā a fine dyoc. eorū dē trahē non pnt. vices quoq. suas exceptis dē tacobz et sñay denūciacoibus quas per aliu valent exercere nlli pnt ommittere nisi hoc cōpetat eis ex bñficio lraz. si nec tñ nisi infra autates siue dyoces in quibus deputati fuerint et pñonis tñ de quibus statim subiūgetur. Itē conseruatores esse nō possūt nisi epī et sup aut abates seu dignitates vel pñonatus i cathedra libus vel collegiatis ecclesijs hñtes quia nullus pñ conseruator sui esse conseruator. nec etiam ei cui est subiectus iurisdicōe ecclesiastica vel temporali exceptis regibus et reginīs. Expirat aut officiu quorūcunque conseruatorū q ad negocia nō cepta p obitu cōcedētis. et h oia patēt in. c. hac pñra.

De interpretacōe dubioz. ti. 99°
Et inde post titulu de privilegijs in quibus aliqui ponuntur aliqua dubia q indigent aliqua interpretacōe consideranda est de interpretacōe dubioz. Et pmo qualiter sit interpretandū. 2° quis possit interpretari. 3° quod interpretacō possit artari et extēdi. Circa pñm sic distinguit fm hosti. si querat de interpretacōe rescriptoꝝ vel privilegioꝝ tñ magis est standū intentione scribentis si o ea appareat qm verbis scriptis. ex de rescriptis. sup. lris. in fi. et de privilegijs. qnto. Et sñr in testis mens testatoris ē pñor et potēdoꝝ voce. ff. de sepul. l. labeo in fine. Si vero querat de verbis i iudicio habitis quo ad deacoꝝ libellum et pñcipiū iudicij sit interpretacō p actore et cōtra reū. ff. de iudi. solem^o et extra de causa pos. cū ecclesia suēna. 5. vey qm in. q. In medio aut iudicij cogendus est tam actor qm reus ut certū ponat et respōdeat qñ

incertū sit et ad instandū p̄is adūse et ad p̄e:
ceptū iudicis hoc declarare noluerit sit inter-
tacio cōtra eū. ff. de p̄f. certū. **R.** 1. Alioq̄ si
interrogatus non fuit nec ei inuictū vt declara-
ret dubiū. debet fieri interpretacō p̄ eo qui posuit
vel respōdit siue sit actor siue reus. ff. de iudi.
si quis intencione ambigua. In fine vero est p̄
reo et p̄tra actorē interpretacō faciendā. ex de p̄
ba. ex l̄is. nisi causa sit fauorabilis ex parte
actoris quia tūc fieret interpretacō p̄ eo. ex d̄ sē.
et re iudi. c. fi. Si autem queratur de verbis in
contractibz habitis aut est certū q̄ non con-
serūt. et tūc non valet qd̄ agitur extra de cōtra-
hē. emp. et ven. in vendicōibz. Aut dubita-
tur vtz p̄ferentia et tūc a valet intellectus fm
p̄tē vnā tñ et tūc sit interpretacō fm illā vt res
magis valeat qm̄ vt p̄reat. ff. de rebus du-
bijs. quodens in actōibz. et ex de v. sig. abbe.
S. qd̄ contra fuerat. aut valet fm̄ intellectu
viriūqz et tūc est accipiendū illud qd̄ est verifi-
milis. ff. de v. ob. eū qui. Et cō qnqz p̄sueuit
accidere. is. dī. de syracusane. Et qd̄ magis cō-
uenit iuri. ex d̄ p̄sue. cū dilectus. S. finali. vbi
sit interpretacō contra eū qui aperaus potuit di-
cere legem. ff. de pactis. veteribz. **Q**uid re-
feret vtz quis sit exemptus. vl̄ privilegiatus q̄
nō possit excōicari. l̄ interdicta vl̄ suspēdi. **R.**
fm̄ hosti. q̄ exemptus non p̄t regularē coram
ordinario oueniri. p̄uilegiatus vō p̄t. qui et si nō
potest excōicari p̄t tamē mulctari et amissionem
possessōis bonoz suoz pati. ar. ex vt li. non
p̄t. tūc. qm̄ frequē. S. fi. Et cōs alias penas p̄-
ter cēsura eccl̄iasticāz p̄t p̄umaces inductas po-
terit formidare.

Aliter. ij.

Quia 2° sciendū q̄ verba rescriptoz domi-
ni pape interpretat papa. vt ex de sequel.
c. 1. Aliq̄ interpretatur et legatus. vt ex de po-
stul. c. 1. Quis autē interpretari possit p̄uilegia
romane eccl̄ie dictū est in titulo p̄cedenti. S.
dō sit p̄uilegiū. De interpretacōe vero iuris est di-
stinctio talis antiqua. l̄ q̄ est interpretacō ḡnāl̄
necessaria in scriptis redigenda vt interpretacō
p̄ncipis vt. C. de le. et se. 9. l̄ si de interpretacōe. et
ex de p̄sue. cū dilectus. Nō ḡnāl̄ s; necessariā
et in scriptis redigenda vt interpretacō iudicis.
vt. ff. de le. et se. 9. l̄ non p̄t. et l̄ non vt ait
Nec ḡnāl̄ nec nēcia s; i scriptis redigēda. vt
interpretacō m̄gri. vt. C. de p̄f. l̄ 1. li. 12. Fuit
et interpretacōes a iure q̄bz p̄ oīa stādū est. vt ex
de v. sig. p̄ totū. h̄c gōf. ti. de v. sig. et hosti.
ti. de rescriptis.

Aliter. iij.

Quia 3° sciendū q̄ interpretacō iuris progat
siue extendit qnqz rōne fauoris. Et si in-
dultū sit retinere beneficia vacandā i sua eccl̄ia
et fructus eoz pape ac in solōnē debitoz ei⁹
eccl̄ie querrere p̄ interpretacōz extendit nomē bene-
fici ad p̄bendas et beneficia maiora. vt ex de
v. sig. talia nobis. Item verbū illud labores
extenditur ad oīa que quidam religiosi p̄p̄is
maibz et s̄p̄tibz excolūt vt ex de dec. ex p̄e
Item p̄uilegiū indultū de decimis non soluēdū
extenditur p̄ interpretacōez ad decimas possessi-

onū que postmodū acquirūt. vt ex de p̄uile.
quia arca. Item p̄uilegiū excessū d̄ decimis papi
ēdis extendit p̄ interpretacōz ad noualia. vt ex
de dec. ex p̄e. Sic etiam p̄ interpretacōz extendit
donacōes. vt ex de don. cum dilecti. Vñ si im-
pator donat comū interpretamur cum oibz ui-
ribz et p̄ncipijs suis esse datā. vt. C. de bo. va.
l̄ si qn̄. li. 10. Item facim⁹ d̄ testis simplr rōne
fauoris. Vnde si quis leget vīa interpretamur
et vasa vinaria fore legata. vt. ff. de vi. critico
et oleo. l̄ si ē. S. si vinū. ff. de penū legato. l̄ qui
penū. S. vl̄. et l̄ nāqz. et quibz legatis et q̄ ma-
xima debent. ff. de le. 3. l̄ quibz. Non em̄ in cā
testōz ad diffiniciōz vtqz est descendendū cum
plimū abusiue loquantur hōies nec p̄p̄is no-
mibz nec vocabulis vtant. vt. ff. de le. 3. l̄ ar.
S. d̄aus. jdeoqz cartay appell. libros intelligi
esse legatos cum nos testatoris volūtas vige-
at. vt cum quis sic dixerit. cartas meas vnū
lis q̄ nichil aliud q̄ libros habebat studiosus
studioso relinquēs. vt. ff. de le. 3. l̄ librorum. S.
q̄ tñ. Item progatur iuris interpretacō rōne ge-
neralitatē vt cū quis obligat bona sua et futu-
ra bona intelligit obligare. vt. C. que res. pig.
obli. pos. l̄ vl̄. Itē cum quis fundū obligat ni-
hil exapiens ius patronatus qd̄ eccl̄ia in fun-
do sita obtinet obligare videt. ex de inre p̄ro.
ex l̄is. et ex de sen. et re ui. cum bertolo. Aliq̄
artat interpretacō iuris vt in p̄curacōe exigēda
ne subiecti grauent. vt ex de cen. q̄nto. Itē ar-
tatur vt exactōis et auaricie nota vitet vt ex
de cens. ex parte. Item artat iter interpretacō rōe obij-
vt cū decime laico cedunt in fundū quod ma-
le sit. vt ex de his que fi. a pla. sine cō. ca. et
in aplica. In hoc igit cā occasione decimacōis
antique non sit decime noualium vsurpandū
cū in talibus nō sit extendēda licēda sed potius
restringenda. vt ex de dec. tua. Oīa em̄ per in-
terpretacōz restringenda sit. vt patet. ff. d̄ liber.
et postu. l̄ cū quidā. et ex de p̄lang. et affi. cum
dilecto. Item artat vendicō p̄ interpretacōz vt nō
videat emptum vel venditū vel in vendicōe
exceptū qd̄ vendicōis tpe nō extabat. vt. ff. de
p̄traben. emp. et ven. l̄ in lege. Et hoc itē quia
in vendicōe respiciē tēpus tractus. Itē in
fauorē rei sit restrictō p̄ interpretacōz. Nam si q̄
legauit nummos et nescim⁹ de quibz senserie tē
sumitur p̄iectura ex p̄libz. spectat ei p̄sueudo
patrifamilias in p̄mis. Deinde regionis in q̄
testator ouersatus est. sed et mens patrifami-
lias et legatarij dignitas vl̄ caritas et necessariu
do. Itē sumarū que p̄cedūt et sequūt scripta
scrutāda. vt. ff. d̄ le. 1. l̄ si suus plūm. S. vl̄.
q̄ si sic nec ex his p̄iectura capi possit. tunc lo-
cum habet quod dicitur nummis in distincte le-
gatis exiguiore debent si neqz ex consuetudine
patrifamil. neqz ex regione in qua fuit nec
ex contextu testi possit approbare vt. ff. d̄ le. 3.
l̄ nummis. Quod id̄ contingit quia cū l̄res dā-
natus sit nummos dare et aliud non appareat.
in p̄tate eius est quos velit dare et se liberare.
vt. ff. de le. 3. l̄ qui submā. S. 1.

Querid' m'bach' n' imisce
ant se sc'larib' negocijs ti. 40

Postea cum dictū sit sup' de his que
petūt clerics et monachis. nunc di
cendū est cōter de his q' phibent eis.
hec autē sūt negocia secularia. Ido tūc hic pō
tur ne clerici vel monachi secularib' negocijs
se imisceant. Videndū est ergo pmo q' dñs se
cularia negocia. 2º que est pena se imiscendum
negocijs secularibus ihonestis et phibitis. 3º di
cendū est in speciali de venatione. Circa pº scā
dū q' fm gof. negocia secularia dicūt triphat
Vno modo offā et smeraa que sūt p seculari
bus reb' acqzendis emendis vel distrabēdis.
Et hec sūt phibita clerics et m'bachis. vt ex. e.
c. 1. quia inter emētis et vendētis cōmercium
difficile est nō inuenire pccm. vt dicit de pe.
di. 4. qualitas. Dicitur autē negotiū quasi ne
gans oām pzie vero i cāis negotiū. in smer
cis negocia locū habet. vt ex. de v. sig. forus.
G. 8. stat. De his igitur officijs et cōmercijs se
cularib' dicitur. clerici offā vl' cōmercia sc'laria
n' exerceant. maxie ihonesta. ex. de vi. et ho. cle
ri. c. 1. Nam honesto artifi sibi querē possūt vi
ciū dūmō non desunt obsequijs dñis. vt piz
di. 91. cleric' victum. Monachis etiā iustu m
negotiū nō est inēdictū ppter necessitates dñi
sas. unde in regula brī benedicti papiē pvide
ri p qz manus negocia monasterij pcurantur
vt ex. e. c. 1. Intellige etiā fm hosti. q' tā cleri
ci seculares qm religiosi pnt vili' emere et cari
us vendere dūmō non faciūt h' ex pposito. vt si
cellerari' emit bladū l' aliquid aliud p toto āno
et supsit aliquis potest illud cari' vendere qm
emerit et de his q' magis expediūt monasterio
pvide. secº ē si fac' h' ex pposito. et his dedit' sit
quia tūc si monitus legitime non corrigatur
pōit pūlegiū clericale. ex. de vi. et ho. cleri. c. fi
na. Scdº dñs negocia secularia questōes q' mo
uentur in iudicio seculari. Et hec sūt inēdictū
tur clerics in maioribus ordib' constitutis et si
bñfida eccl'astica non habeant. qz eps tenetur
as pvide. ex. de pben. eps. 1. cū fm apl'm. Item
et in minorib' ordib' constitutis si stipēdijs eccl'e
siasticis sustentētur n' p se et miserabilib' pso
nis vt ex. de postul. c. 1. l' n' suā vl' suorū iuriā
psequant. vt. 2. q. 6. oibus. possunt etiā et d
bēt derid et monachi susape tucelas miserabi
lium psonaz scz ad mandatū patorū suorū
di. 86. puenit. Possūt etiā clerici iurisdicōez
habētes in subditis venulare cās et iudicare in
ter eos. ex. de fo. ope. quod clerics. Pē et iudex
eccl'asticus qñ iudex secularis negligit iusti
ciā facere p sūam excōicacōis eū ad tenēdā iu
sticiam cogere vl' ei' defectū supplere. cognoscē
do. s. de causa n' tñ sanguinis. ex. de fo. ope. liz
Tercio dñs negocia sc'laria pcuracōes pñozū
seculariū psonaz a quib' est clerics penitus ab
stinendū. vt ex. e. c. 1. et 2. Pnt tamē clerici vel
monachi non suo noīe s; vel eccl'ie vel mona
sterij. pñia laycoz ad firmas pducere. vt ex. e.
fm. et hoc si eccl'ia vel monasteriū suffā pñia

non habet. aliē secus est. ex. de decimis. dilecti.
Nota igitur fm decre. ex. e. c. 2. q' eps denūcia
re debet pñbiteris et clerics suis ne fiant mīstri
laycoz nec pcuratores rez ipoz. Et si pº ea cōt
fecerint et occasione ill' administracōis pñe cāz
pcurariā dephēdant in fraude indignū est
eis ab eccl'ia subueniri. per hoc autē quidā intel
ligūt q' tales ipso facto pñati sūt pūlegio cleri
cali. Sed hūc intellectū rprobat bñ. ibi et gof.
et intelligūt dictā decretalē quando talē ymoī
tus non desistit et ideo excōicatur ex. e. sed nec
pcuratores. ex. d. vi. et ho. cleri. ex liceris. vbi di
citur qñ clerici ab epō suo tēo moniti a secula
ribus negocijs non resipuerunt sed itermissis
ōmīs officijs talib' negociacōibus istiterit. dū
se his implicant. de suis facultatibus statutis
et cōsuetudinibus pñe subiaceāt. Et notat ibi
dem glo. q' dicit suis quia ppter hoc facultati
bus eccl'ie non fit pñdiā. quia delictū pñone re
dūdere nō debet in dñū eccl'ie. 16. q. 6. si epm.
Dicit etiā dñs his se implicant qñ dicat si in
his se non implicant pūlegio eccl'ie gaudebūt
in reb' suis sicut in reb' eccl'ie. Res emē cleri
coz et eccl'iaz eod' pūlegio gaudēt. 12. q. 3. eccl'ie
ay. Si vero his se iplicant cessat pūleº et ita
pūlegiū aliēº suspēdit ad eps ppter delictū. 14.
q. 6. iuratos. sile dicit ex. de se. ex. faroc. l' nō.
in pñicta glo. e. Scdº hosti. autē pñicta decretal'
ex. e. c. 2. intell'r qñ eps publice denūdat in si
nodo ne quis se intromittat d' talib' sub pena
pūlegij clericalis. Et q' cereº sit qñqz ptra ei'
phibicōem venerit n' defendet p ipm. huiōi em
edicta loco tñe monicōis succedunt. ex. de sen.
ex. a nob. Si igitur quis cleric' ptrauenerit ip
se facto suo tanqz incorrigibilis nudat se pūle
gio clicali. q' inādit in factū damnatū ff. d. v.
ob. pñuus. et ex. de elec. cū inter vnīuersas pñe
clerics in sacris ordib' constitutis debet tabellio
nat' officiū interdici ex. e. sicut te. qñ intelligas
in negocijs secl'arib' vt docet hec rubrica sub q'
ponit. Quid si nichilo min' pñdat clericus
huiōi instrm. Rº fm hosti. si publice et solēniē
sit interdictū credo q' n' valeat. Et talis pñicō
do pñe inobediēciā mortaliter peccat. ar. di. 10
in dex. et ex. de dolo et cōu. veritatis ad finē. Si
autē in occulto neqz veniētes ad eum dēp iāē
qui causare pnt alias ignoranciā. ex. d. symo.
quoniā symoniaca ad finē. Sed nunquid
in spūalib' pñ facere instrm. Rº fm hosti. q' sic
n' a layco sit pñitū tabellio. ar. ex. de iudicis
decernim. cū em phibet pñcipale et accessoriū
ex. de iudicis. qñto Quid ergo fiet in eccl'ia
sticis. Rº fm hosti. q' eps pñ pñituere tabellio
nē p totā suā pñoc. cui cura oīm est pmissa. 10.
q. 1. regenda Non tñ hoc poterit demandare.
ar. ff. d. tuto. et cura. datis ab his. nec mandan
te. Et tamē autoritate magistri curie tabellio
pñ ex cā vā et necēia aliū sibi pñituere qui pñle
at qñ ipē nō pñ pñle in aut. d. tabellionibus. G.
pñl. et si. et si sic fecerit vocabitur talis ad se
bendūz acta fori eccl'asticā alias due honeste
persone surrogabuntur vbi tabellio n' habetur

ex de pba. qm̄ oīra falsam. talis tamen nō ha-
bet p̄tatem extra dyoc. ostiuentis eū. ff. de iur̄
dic. om. iudi. l. fi. **I**ntantū ergo extēdi potest
notarij executō quātū istituentis iurisdicō. vñ
ostituit a papa gñaliter ostidet instrm̄. 9. q. 3.
cūcta p̄ mundū. 7. c. p̄ p̄ncipalē. **P**otest etiam
dic̄ q̄ ex quo q̄s est simplr tabellio ostitutus ab
eo qui h̄z hanc p̄tate vbi q̄ p̄ficere instrm̄ q̄o
p̄probat in lombardia de scabinis 7 cancellari
is li. fi. l. 2. **S**i autē dicat ei do tibi potestatem
faciendi instrumēta in talē dyoc. l. puindam
non p̄t exercere potest̄ ex illā. l. ex hosti. **N**o-
ta eē q̄ p̄nceps secularis dare non p̄t autē oī-
ficiendi instrm̄ in spūalibz licz secus a p̄rario quo
ad p̄ncipē eccl̄asticum censeatur. **A**d h̄ accōdis
quod notat infra li. 8. ti. de filiis. ar. 2. **V**nde
licz concedi possit q̄ notarij eccl̄asticis p̄ficē pos-
sit instrumēta in t̄yalibz. nō tamē notarij lay-
cus p̄t facē instrumēta in spūalibz. **A**lij tñ dicē
q̄ ostituit in spūalibz tñ nllā h̄z p̄tate in t̄po-
ralibz. nō debet ḡ notarij eccl̄asticus instrm̄ fa-
cere in secularibz nec secularis in eccl̄asticis. q̄a
p̄uersa istoz d̄z esse scēta 7 disēta. 2. q. 1. lay-
cos. **V**nde si laicus scribat noīa singlōz in el-
ectōibz hoc ip̄o electio repbat̄ ex d̄lc. messanā.
l. ex hosti. **Q**uāuis autē clerici possint esse i foro
eccl̄astico notarij. **I**n curijs tñ p̄ncipū p̄ba-
t̄ eis ne etiā sint scriptores. ex. e. sententia. 5.
nec quicq̄m. q̄m in criminalibz s̄nam sanguis
sc̄pserint l̄ dictauerint irregularitātē incurrūt
ut p̄z ibidē. 7. p̄ totū. **I**n s̄ma nota q̄ s̄ p̄la
alia negocia secularia p̄ter p̄dicta q̄ s̄nt clerici
p̄hibita. ut ex. e. c. 1. 7. breuē s̄m hosti. oīa ne-
gocia secularia s̄nt clerici p̄hibita. **N**ec p̄hibē-
tur oīssa. cū in rubrica ex. e. p̄hibendo edat̄
gñal̄ reglā sic 7 multo magis laycis s̄nt omīa
spūalia inēdicta. **Aliter. 11.**

Sequitur videre de 2. s. de pena immiscen-
tū se secularibus negocijs inhonestis 7 p̄-
hibitis. **C**irca quod sc̄dendū q̄ tales puniun-
tur ut indigni fiant de acōe con fure. ex de eli-
qui. 7. iohes. ut fiant a mini sterio eccl̄astico a-
lienī si fuerint p̄curatores laycoz. ex. e. l. si nec
p̄curatores. **E**t excōcent̄. ex. e. s̄m statuta. 7.
c. clerici. **N**ec subueniat eis ab eccl̄ia. ex. e. la-
edocb. **V**t irregularitātē incurrāt si s̄m a san-
guis dicent v̄l in loco in q̄ exerceat̄ inēfint. ex.
e. s̄m a. **V**nde si merāmonia exerceant sic lay-
7 t̄rdo moniā non destiterint p̄uilegiū clerica-
le de immunitate p̄rimonij amittāt. ex de vi-
7 ho. cleri. c. fi. **E**t s̄m ray. debet talibz m̄iugi
in foro p̄ncipali. q̄ quidq̄ oīra formā p̄dictā fu-
erūt lucrati paupibz largiant̄. 12. q. 4. q̄ habet
Hoc tñ credit rod. eē v̄z de p̄silio n̄ de nēcitate
maxie si huiusdi p̄sone indigeant vel huiusdi ero-
gadone grauent̄. **E**t si tanq̄m layci scēdāt exu-
entur oī p̄uilegio. ex de sen. ex. p̄ungit i audia
Vt tabellionat̄ offi. exerceantibz oīra inēdēm
ex quo s̄nt in sacris ordinibz beneficia eccl̄astica
subtrahant̄. ex. e. sic te. 7. s̄m juno. ibidem. in
glo. secus est de his q̄ non s̄nt in sacris. **S**i ta-
mē 7 illi qui s̄nt in sacris instrumēta p̄ficere

anteq̄ eis inēdicere tenent. alr nō. **K**ay. tamē
dic̄ q̄ eē hi q̄ s̄nt in n̄ sacris si h̄nt bñficia suffi-
cientia cogi debent hoc officiū dimittere p̄ sub-
etōz beneficia. **V**t religiosi dissoluti remoueat̄
7 alij ieroducant̄ ut habitū est sup̄. **V**t religio-
si audietes legem p̄biam nisi infra duoz mē-
siū spa cū ad claustrū redierint sicut excōcati
ab omnibz euitent̄. **E**t in nulla causa si p̄d-
niti p̄stare voluerint audiant̄. **E**t in d̄ro. mē-
sa. 7 ca. vlti s̄m existāt. **E**t n̄ forte ex miseri-
cordia sed aplice sp̄z totū p̄mociōis amittāt
ex. e. n̄ magne. **S**i h̄odie in h̄ cau ip̄o iure raliō
si s̄nt excōcati. ex. e. c. fi. 1. **E**t h̄c p̄hibi. ex-
tendit̄ ad p̄sibros 7 elicos p̄sonatus h̄ntes. de q̄
vide infra. l. 1. A. li. 1. 2. 7. cau. 9. **Ar. 11.**

Sequitur videre de 3. s. de venacōe. **C**irca q̄
sc̄dendū q̄ triplex ē venacō. s. oppressiua ho-
minū 7 h̄ est sp̄ illidēta. de q̄ d̄l gen. cepit nem-
rot esse robustus venator corā d̄no. 1. hoim ex-
tinctoz 7 oppressoz. ut patet di. 6. 5. is ita. **A**re-
naria sc̄z que fit in arena. **V**t cū quis locat ope-
ras suas ut pugnet in arena cum bestia denta-
ta. secus est de mansuetā. hanc qui exercet ḡui-
ter peccat n̄ eā ḡra viriū experienday exerceat
Et de hac loquit̄ di. 86. qui venatoribz cū duo-
bus. c. se. **S**alutosa que fit in siluis 7 salubz et
h̄c est oībz inēdicta si fiat eo t̄pe quo debent ho-
mies esse i eccl̄ia 7 orare siue sint clerici siue lay-
ci di. 86. putatis. 7. de p̄se. di. 3. irreligiosa. 7.
di. 4. ieiunia. **E**t sic est illidēta nō tñ in ieiuni-
is s̄z eē in diebz festiuis quibz hoīes ad eccl̄iaz de-
bent venire n̄ forte nēcitate fāis ingruente ar-
ex de feriis. licet. **I**tem si apri vel v̄si v̄l alie fe-
re v̄l bestie segetes v̄l etiā vineas clericoz l̄ eē
monachoz venirent vastare. ar. c. de feriis. l.
2. 7. ex de re. iuris. q̄ nō est licitum. **A**lij autē
diebz est licēta laycis p̄ carmbus et pellibus ha-
bendis aliter nō s̄m ray. 7. goff. q̄ etiam de ip̄a
venacōe deam as iubent dare. 16. q. 1. quicunq̄
1. 7. ex de deamīs. nō est in p̄tate. 5. **S**ed nōne
serui d̄ns obedire tenent̄. **R**espōdet rod. q̄ re-
nent̄ in licitis n̄ i illidētis. puta contra illud p̄-
mū querite r̄gnū dei id est eccl̄iam q̄ semp fieri
debet in mane. **V**t notat hug. di. 86. **S**i autem
ad venacōz licēta cogit̄ a d̄nis nō peccat mor-
taliter n̄ inapiat placere eis 7 v̄i in voluptatē
sc̄z tantā q̄ dimitte nollent etiā si oīra dei p̄e-
petū esset. **C**lerici vero 7 monachis est licēta ne-
cessitate eccl̄ie vigente ut dictū est supra de lay-
cis. **P**nt eē interdū cl̄ci venari cā valitatis v̄l
recreacōis ad inatandū forte appetitū vel calo-
rem naturalē. cū reatibz laqueis. 7. canibz. cū si
lencio tñ 7 modestia. etiā si ep̄i sint vel alij pla-
ti. **I**ta tñ q̄ nō p̄fiscātur cum canibz 7 amibz
q̄n debent v̄sitare vel p̄icare. ut ex de censi. cū
ap̄lus. 5. archidiaconi. sic intellige illud ex ne-
cle. vel mo. c. 1. v̄. canes vel aues. **N**ec obstat
s̄m hosti. s̄z concordat illud di. 32. c. 1. p̄ quod
capl̄m dicūt aliqui venacōz ep̄is oīno p̄hiberi
q̄ n̄ d̄l ibi q̄ ille ep̄s esset tantū venator s̄z in-
p̄mens. 7. q̄ circa ep̄i scopalia desidiosus erat 7
negligens nec de spūalibus in aliq̄ curabat

ve apparet ibi in illa gravitate mox. tē. t. sic
ecclia sū q̄ regimie p̄dicabaf vt apte collr ex
e. lcone. Sed nec obstat illud ex. e. c. 1. t. 2. q̄a
nō magis ibi venacō phibetur ep̄s qm alijs
dei suis salua pena de qua dicef infra. **Illicita**
tū ē venacō clericis si mentem nimis apponāt
in venacōe ita q̄ ecclia inde dēmentū padaf in
ep̄alibz vel sp̄ualibz vel habeat aliq̄ on⁹ vt p
bas ex. e. c. 1. t. 2. et ex ne cleri. vel mo. c. 1. **Re**
ligiosis vō fm aliquos ē vena^o illicita oī tempe
Sed dicendū vt dictū est sup q̄ est licita eis ne
cessitate vigente dū tam hoc faciāt p̄p̄etū tē
pore. puta si reddir⁹ eoz sūt in venacōe cum
culoz vel aliaz feraz iclusaz vt i p̄b̄z gallie.
Et familia eoz nō sufficiat hoc facere. h̄ hosti.
Sed quare phibetur venacō n̄ autē piscado
q̄ venacō fit cū clamore piscado autē n̄. Et
itez in venacōe est maior delectacō qm in pi
scado fm ray. t. gof. **Idena** clē venacōis ē
si sit ep̄s tribz mensibz a cōione. si p̄biter duo
bus. si dyacon⁹ ab oī officio suspēdāf. Et attē
de q̄ ibi nō puniē dyacon⁹ magis qm ep̄us l
p̄biter sicut forsan alicui videt s̄ pod⁹ m̄p̄u
niē q̄ cū ep̄s non p̄figatur iudex poterit eū re
stituere infra duos vel tres dies v̄l qm placue
rit. s̄ ep̄o et p̄bitero cū ep̄s statuiē. Et quod
dictū est de dyacono intelligendū est etiā d̄ sub
dyacono q̄ eodē p̄uilegio gaudet. ex de etate. t.
quali. a. mltis. Alij autē inferiores sūt arbitra
rie puniendi cū nlla cēa pena eis iponaf vt ex
d̄ offō de. de cāis. oibz tū p̄iē ēna monicō fa
cēda. vt 12. q. 2. idigne. h̄ hosti.

De dispensacōe ti. 419.

Uso d̄ his que clericis t moachis phi
bentur. quia frequenter in v̄tutū hō
labiē ac p̄ hoc idiget dispensacōe Ideo
dicendū est de ipa dispensacōe Et p̄mo quid est
dispensacō. 2° quot sūt species ei⁹. 3° quis p̄t di
spensare. 4° quō debet fieri dispensacō. 4° quis est
effectus ei⁹. **Circa** p̄^o sciendū q̄ aliud est rigor
aliud d̄ dispensacō t aliud est ius. rigor est excel
sus iuris t austeritas facta ad terroze. secū dū
hunc rigoz dīc canon q̄ nō est danda cōio eē
in fine vite his qui defecerūt in accusacōne cle
ricoz. 2. q. 3. si quis ep̄m. t q̄ non orez p̄ eo qui
noiauit p̄biterū tūtoze in testamēto filio suo.
di. 88. **Nec** iste rigor est suand⁹ n̄ vbi timereē
exemplū mali di. 24. sed illud. Qm̄q̄ tamē ri
gor idem est q̄ subalitas iuris. sicut poniē exē
plū de resti. spo. sup illā. t. c. in lris. **Dispēsa**
cō autē idem est q̄ iuris relaxacō. v̄l canon vo
cat eā vuln⁹. 23. q. 2. ipa pietas circa finē.
Sed nunquid dispensacō est ius **Re** quidam di
cūt q̄ nō. quidā vō q̄ sic. fm ray. vero dispen
sacō actio. i. fm qd̄ est in dispensante nō est ius
sed p̄as a iure data **Dispensacō** vero passio. i.
fm qd̄ est in eo cū quo dispēsatū est. est ius p̄i
uacū. i. lina vel pmissio quedā alicui specialiter
facta contra rigozē iuris. ar. ad h̄. 33. q. 2. inēfe
ctozes. **Ius** autē incedit vīa regia. i. media inē
rigozē t dispensacōem. Est enī ius equitas ius
suū vnicuiq̄ tribuens. bonis p̄mia. malis sup

plida. Et h̄ d̄ iudex sy suare. vt. C. d̄ iudi. pla
cuit t di. 24. disaplīa. n̄ ex cā iusta fuet rigo
rē l̄ faciat dispensacōz. **Ne. 4.**

Circa 2° sciendū q̄ dispensacō alia est obita
alia phibita. alia pmissa **Debita** est vbi
mltoz scandalū timeē. di. 40. vt p̄stitueretur
Itē ē debita rōne t̄pis. vt qm̄q̄ p̄t raritatē cleri
coz v̄cessū est de laicis l̄ monachis clericos fieri
1. q. 4. necessaria. qm̄q̄ rōne pietatis vt de eoz
pore viciatis t illiteratis vt ead. q. si qui. qm̄q̄
rōne p̄sone. vt p̄ senectute eadem. q. 5. tanta.
Qm̄q̄ rōne necessitatis vt p̄pter scandalū. ead
q. qm̄ quidq̄. t. c. quodens. qm̄q̄ rōe utilita
tis vt de filijs monialiū raptaz p̄t vilitatez l̄
necessitate ordinandoz. vt. e. q. c. talis. qm̄q̄
rōe euent⁹ vt de laycā p̄motis in ep̄os de facto
vt eadē. q. exigūt. Et breuiter vbiq̄q̄ subest
iusta cā est debita dispensacō di. 1. d̄no scēo. t.
c. p̄siderandū. licet aut sit debita ex cāis p̄dictis
t n̄ peccet p̄latus in dispensando. ar. 2. q. 4. qm̄
to in fi. cū subditi nō p̄t petere nisi forte sup
plicando sic ep̄atus debet meliori de ecclia. 8. q.
1. h̄c. Ille tū nō pot eū petere. vt infra. e. q. in
sc̄pturis. **Prohibita** est dispensacō vbi cūq̄ nō
p̄t fieri sine mani festa decoloracōe ecclie. sic in
naso trūcato t filio. Item vbiq̄q̄ n̄ subest iu
sta cā dispensandi. 1. q. 4. tali et si illa. ex de e.
lec. innotuit. **Permissa** ē v̄dē aliqui dispen
sacō di. 40. si quis p̄biter. quod forte p̄t itelli
gi qm̄ aliquis ad accusacōz alteri⁹ quic⁹ est sur
ripuisse vasa ecclesie vel aliam rē eccliaſtica. tē
si subest aliqua cā dispēſadi p̄mittit ep̄o dispe
sare et si forte p̄tōicet accusator. hoc aut nota
biliter teneas q̄ ep̄s q̄ sine iusta cā dispēſat pu
niend⁹ est p̄t̄ indiscrētā dispensacōz pena d̄po
siciōis si d̄ hoc fuerit accusatus di. 41. c. 1. i. fine
t. c. q̄ in aliq̄ in fine. **Ne. 4.**

Circa 3° sciendū q̄ papa sy p̄t dispensare ex
pleitudine p̄tatis in oī cā t ip̄edimēto
a iure hūano siue p̄sicio inducto. Sic itellige
id̄ ex de excel. pla. p̄posuit. t. 24. q. 1. sūt qui di
cūt. Aliq̄ tamē dicūt q̄ non potest dispēſare d̄
quatuor vālia di. 12. illud. qd̄ fl̄m est vt p̄baf
ex de elec. innotuit. S. quāuis. **Nec** obstat id̄ gg.
di. 14. sic scēi euāgelij q̄tuor libz sic quatuor
vālia susape t venerari me fateoz. quia illd̄ est
intelligendū quo ad trāſgressionē t articulos fi
dei q̄ ibi continentur oīra quos papa dispensare
nō potest. quo ad alia vō debet intelligi q̄ loq̄
gg. non in p̄sona sua t successorum suozum
q̄b̄ n̄ poterat ip̄onē legē s̄ in p̄sona ḡnalis ec
clesie siue alioz p̄latoz t subdicoz q̄ ad hāc sus
cepcoz et veneracōz tenet. **Nec** p̄t s̄ h̄ irregl'a
riē dispēſare Sūt tūcā in quibz etiā papa n̄ di
spēſat vt i homicidio volūtario. di. 40. miroz
Itē in q̄tuor casibz vn⁹ ē quādo idē ordo bis ab
eodem recipit. de quo req̄re sup li. 2. t. 1. ar. 6.
Scōus est quādo idē rebaptizaf de quo ibidē
Terc⁹ est cū quis in odiū ecclie se facit ab h̄
tico ordinari de quo requize sup li. v. t. 3. ar. 3.
Quart⁹ est cū quis ordinatur symoniace taz ex
pte ordinatis qm̄ ordinati de quo req̄re infra ti.

de symo. ar. 6. vñ vsus. Si bis ordo datur seu
baptisim⁹ repetat⁹. ut reuertat⁹ fidei status ordo
petat⁹. **V**ñ si p̄stet⁹ ut utriq; symonia op̄et⁹. **V**ñ
dispenset⁹ spes irrita p̄sus habet⁹. hoc autē dī
ctū intellige n̄ quia papa dispensare nō possit
in istis s; quia difficili⁹ et rari⁹ disp̄sat⁹ i his
q; in alijs. **E**ps autē utq; dispensare possit ⁊ in
quibus est duplex op̄i. solennis. vna est q; p̄
dispensare in adulterio ⁊ in minorib; crimini
bus adulterio. in maioribus autē adulterio ne
quaquā nisi in casib; in iure exp̄ssis scz q; in eis
dispensare possit ex de indi. ac si. **N**ā h̄ ip̄o q;
de quib; s̄d̄a p̄cedit de alijs ca. d̄e phibet di. 24.
qualis. ⁊ ex de translat. in. v. q; de excessu. **E**x
p̄mitur autē in iure de quib; s̄d̄a crimib; ma
iorib; adulterio i quib; p̄mittit⁹ ep̄s disp̄sare
ut in heresi ⁊ sacrilegio di. 40. si quis p̄biter p̄
sbiteros p̄ etiā dispensare in capitalib; crimi
bus ocltis di. 40. de his vō. **I**tem cū symoni
aco qñz in beneficio. qñq; in ordine. i. q. 4. c. 1.
⁊ vlt. ⁊ ex de elec. si alicui⁹. **I**tem cum sc̄smati
co. di. 40. ut ostendit⁹ circa fi. **A**lia op̄io est q;
ep̄s p̄ dispensare de oī crimie n̄ exp̄sse phibet⁹
sibi a iure h̄ p̄bat di. 52. p̄biter ⁊ de p̄ma di.
6. c. 1. in fi. v. itaq; pontifex. ⁊ ex de sen. ex. nu
per. circa fi. v. q; tñ p̄dit⁹. **V**idendum est g⁹
fm̄ hanc op̄i i quibus casib; est ep̄s disp̄sacio
phibita. **N**ota igitur q; non potest disp̄sare
cum homicida di. 40. mīroz. h̄ quidā intelligūt
indistincte. s. de homicida tam volūtario q; ca
suali. qd̄ eē roborat⁹ gñali eccl̄e p̄suetudine ut dī
ct ray. **A**lij hoc intelligūt tñ de homicida vo
lūtario. **S**cdo nec cū symoniacō de q; require in
fra. e. li. ti. d̄ symo. ar. 6. **T**ercio nec cū eo q; ex
cōicatus maiori excōicacōe. vel p̄ iudicē suspē
sus ab eccl̄a celebrat⁹ vel aliter ecclesiam offi. dat
A. q. 1. si quis p̄biter. ⁊ ex de sen. ex. cū illozū
absolutō. **Q**uidā tñ dicūt p̄rariū in hoc casū.
I. q; p̄ ep̄s disp̄sare. di. 2. q. 4. sup. cā. **S**z n̄ est
tutū nec p̄suetū ut p̄d̄t. rōb. n̄ in casū. s. si eo
reddet⁹ ignorācia p̄babil⁹ facti excusatos. ex de
clenco excōicato. mī. aplice. **Q**uarto nec cum
clenco qui accedit ad iudiciū p̄ncipis in casū n̄
p̄cesso p̄empto iudice eccl̄astico. 12. q. 1. si quis
ep̄s. **Q**uinto nec cum bigamo. ex de bigamia
nup. **S**exto nec cū clerico nō ordiato mīstrante
Septimo nec cū clerico p̄ saltū p̄ moto. **O**ctauo
nec cū eo qui ordines furtive suscepit. **N**ono.
10. 11. ⁊ 12. in quatuor casib; sup. notatis in h̄
e. ar. p̄tent s in vñb; de p̄dictis oib; dīc ut i lo
as suis. **T**redesimo nec cū ordinato ex tpa l' ali
as illūcie. ⁊ ante dispensacōz obtentā mīstrā
te fm̄ quosdā. ar. ex de sacra. n̄ ite. c. 1. et di.
40. soliditudo. **S**ed certe non p̄bant q; ex h̄ irre
gularitas p̄trahat⁹ h̄z tal' grauiter peccet. **N**ec
est tali ip̄o iure excōicō interdicta s; p̄d̄a inter
dicenda ex de tpe oz. qd̄ trāslacōi. dīc ergo q; e
p̄scopus cū tali p̄ dispensare ut patz ibid. c.
p̄sultacōi. n̄ excōicō ab hoīe sibi interdicta eē
⁊ postea celebraret sic de suspensio dictū est i casū
3⁹ vel n̄ papa vel alijs de sp̄dali mandato eius
tales suspenderet ut patz ibid. c. cum quidam

⁊ c. lras. 2. 12. nec cum suspensio p̄ canonē
a d̄m̄is officijs ut ex de sen. ex. cum medianā.
lis. ideoq; notor⁹ fornicatoz celebrans sic irre
gularis fm̄ hosti. **N**am et talis est suspensio a
d̄m̄is officijs. ut ex de coha. de. ⁊ mū. vñ. sic
p̄t intelligi illud ex de vi. ⁊ ho. de. s. si quis igit
tur. **I**tem symoniacus celebrans ex de symo. cā
ta. 5. 1. **Q**uid si quis ep̄s a pontificalibus est
suspensio. **D**icūt q; ep̄s talis celebrans in pon
tificalibus non fit irregularis qz illa n̄ sūt de
suba cū sine eis possit qd̄libet offi. cum expediri.
Nec est iudicādo aliq; irreglans n̄ inueniat⁹
exp̄ssū. ar. de p̄. di. 1. p̄ma. **Q**uid si suspēda
tur ab ingressu eccl̄ie tantū. **N**ec non ē irregu
laris. qz eē eccl̄iaz celebrat⁹. 14. nec cū eo q; ex
cōicatus ordines recepit ex de sen. ex. cū illozū
16. nec cū eo q; s̄m̄az sanguis dīcat⁹ vel sc̄bie
l' artē cyrurgicā exercet vñ purgacōi vulgarī
⁊ vñdicte sanguis. autēz vñ benedicōz p̄be
⁊ sūt p̄ncipaz exhibet. ut ex ne de. l' mo. sentend
am. ⁊ de homicidio. tñ. de cōcel. p̄. ex l'is. 5.
fi. **I**n his tñ casibus q; sub. 16. p̄tinent d̄m̄m̄oz
homicidū et mēbri diminucō nō sequat⁹ vidē
q; ep̄s possit disp̄sare. ar. ex de de. pu. c. 1. 14.
nec cum illo qui h̄ns impedimētū sine disp̄sa
cione fuit ordinat⁹ di. 51. si quis sine examina
cione. ⁊ ex de clades. despon. cū inhibicō. 5. h̄s
vero. 15. nec cum religioso leges vel phicam
audiente. ut inuicē ex ne de. l' mo. sup. sp̄da
respon. 1. 19. nec cū religioso i apostasia p̄mo
to. ut ex de apostatis. c. 1. **E**t breuē fm̄ hosti. n̄
p̄sulo q; iudices aliq; esse irregularē n̄ inueni
ris exp̄ssū in iure irregularitas em̄ est restringē
da nō dilatanda cū sit cōiosa ⁊ p̄nalis. de p̄.
di. 1. p̄ne. ⁊ ff. de p̄nis. p̄fess. **S**ed ⁊ p̄ter ir
regularitates p̄dictas sūt alij casus in q; ep̄i
non disp̄sant. s. ut duo p̄biter p̄sint vñ et
cl̄e. 21. q. 2. c. p̄l. **N**ec in h̄ns p̄lib; b̄nfic
is curā aīaz h̄nsib; ut habitū fuit s. nec cū si
lis p̄sbroz. **N**ec in defectu etatis. de h̄ req̄e s.
ti. de etate ordinandoz. **N**ec de suspensio i solio
p̄t fuisse collōz b̄nficōz i quo casū nll⁹ disp̄
sat n̄ papa. ⁊ quatuor p̄farche p̄ncipales. ex
de p̄ben. graue in fi. **N**ec in alijs casib; resua
uatis sp̄dali pape q; sūt mlti ut dīcūt s. s.
ti. de dignitate papali. hanc sc̄dam op̄i. tenent
hu. laur. jñno. tam. jo. ray. ⁊ hosti. b̄n. etiā ex
de indi. ac si cl̄e. dīc q; h̄c op̄i. est cōioz. in
noc. ac ex de temp. ordi. dilectus dīc q; vbi ius
cedit di sp̄s a cōem simpl'r ep̄s dispensare p̄t. et
sic loquit⁹ ex de sen. ex. nup. et de de. excō. mī. po
stulasti. vbi vero ius non cedit nūquā p̄t
ep̄s dispensare. ut in hoc. c. dilect⁹. cū m̄ ep̄i d̄
beāt suare canones non obent p̄ra facere nisi
exp̄sse p̄cedat. xxv. q. 2. c. 1. ⁊ se. **I**te capl'm qñz
dispensat ex de symo. ex in sinuacōe. ⁊ ex de p̄
ben. cū nō ignores Capl'm em̄ senatiū op̄at. 16.
q. 1. eccl̄ia. s; ille restituit famā. ff. de p̄stul. l.
1. g. etiā capl'm. n̄ tñ eccl̄ie catholical s; etiā
aliar fm̄ rōb.

Quia g⁹ qd̄ est qñō disp̄sacō fieri oī. sc̄m̄o
q; fieri debet iusta ⁊ certa causa h̄ exigente

officiaria ut patet ex dictis. Alii fm bñ. nō
dispensacō s; dicit pē dissipacō Nam 7 idig^o
pmouēs scēnt grauiſſie peccat di. 29. sacerdo
tes. Et qui sine iusta cā dispēsat est deponēdus
si sup h fuerit accusat^o di. 41. c. 1. i. fi. qd for
te locū h; si 2° vel 3° monitus sit incoz rigib il
7 pē h suspē^o adhuc in pñacia pſeuerat. Itēz
violans smāz suspē^ois. ar. ex de pben. gñe. S.
volētes. ut ē scias dposicōes epōz tñ sedi apli
te refuatas. 3. q. 6. quāuis. **Artic. v.**

Quarta quēstio qd est quis sit effectus dispen
sacōis. scēnd qd est mltiplex. pñus ut qd
digne recipiat ecclesiastica sacra 7 beneficia
nll^o em in peccato mortali vſitue^o reglarie p
moueri d; n pñia pacta di. 20. nll^o. Scdo ut
iā pñot^o suū officiū licite exeqē qd n pē ex quo
mortaliter deliquit. n ē post pñia 3 dispēscōez
obnuerie quia suspē^o est q ad se. 2. q. 1. q. 2. er
go. que duo qñō itelligi dbeant vide s. e. li. ti.
de Inccēda ord. Tercio ut bñficiū qd alias nō
pē retineri licite retineat licite obteñta dispen
sacōne. ex de di. 9. in. diuerſ. Quarto ut ff il
lo cōnie ff q noscē eē dispēsatū n possit qd oēs
tero accusari. ut ex de accā. d. his.

H De obia q pbe^o pñtis ti. 42°.
Abito s; de pñtis 7 subditis dō. est d
obia que pñtis debet a subditis. Et
pñmo quid est obia. 2° quis cui eā pre
stare tenet. 3° sub qua forma debet obia. pñtari
s; ad quid obediens tenet. 4° qua pena ferēd i
sūt inobedientes. 5° qualiter redeuntes recipiā
tur. Circa pñ^o scēnd q obia fm q hic est in
tenēō est fm hosti. a mīori maiori manualis l
iuratoria canonicē facta subiectio. **Art. 2.**

Quarta 2° scēndū q mīor pñtare tenet eam
maiori ex pñgatiā dispēscōis. All^o autē
excusare se pē ab obia alicui^o epi saltē pape. a
loqñ acephal^o censet di. 93. nll^o a rōe. Et etiā si
sit exempt^o d; ad dyocesanū in sacramētis 7 a
liis necessariis pñmo recurrere ex de pñcip. vel
ens. S. crisma. alias nll^o epōz extraneoz tñ pre
sumat huiōi mīstrare. is. q. 2. abbatib; s; bu
hoc aliter intellexit. Sed dicēdū fm hosti. q for
me pñlegii stand erit ex d pñlegiis. porro. oēs
igitur sūt subiecti 7 tenent^o obedire clerici qui
dem in tpalib; 7 spūalib; de conse. di. 1. corpo;
ralia. 7 layci in spūalib; ex. e. siquis. 7 d iudi.
nouit. sic etiā ecōuerso impatori omēs layci de
bent obedire in tpalib; 7 etiā clerici qui recipi
ūt ab eo tpalia. ex. e. solite. h. nota. ex. e. siquis
venire in scda glo. **Artic. iii.**

Quarta 3° scēndū q iligiosi si hñt etiā formā
teneat ipaz for aē quā epi suis archiepi
scopis pñtāt h hñt ex de iureiur. ego. a qbo vl ē
formā illā n est aliqd exigendū. ex de maiori.
7 obe. dilecti filij. de forma abbatis legē ex de si
mō. ne dei ecclesiā. Item canonici fidelitate epō
iurāt ex de v. sig. cum clerici placere. Et archi
psbiteri. ex de sen. 7 re iudi. cum inter vos Et
multo forā ardyacon^o. ex de excels. pla. graue
Sed nūquid de h scriptura fieri debet. vide^o q
n. ex. e. legebat^o. Sed contra ex de iureiur. nul

lus ep^o. Rñdet bñ. in. c. legebatur q illud. c. 7
filia intelligūtur de clericis inferiorib; suffice
ei q tales em pñmittāt obia; plato. illud voc
nll^o 7 filia. intelligūt de illis quib; cura dñit
tur aīaz. **Artic. iij.**

Quarta quartū scēnd ad maiorem euidentā
q obediēda pñstet in trib; s. in reuerēda
Iudicio. Et in pñcepto. reuerēda debet ei qui p
cedit ordine vel antiqrate. ut pñt di. 93. a sboy
acono salicet ut mīor assurgat maiori n^o se
teat stante maiore. ut di. 93. n oportet. ut ma
ior pñdat mīor sequat^o in sedēdo subscriben
do. ut di. 93. s. vlē. 7. di. 96. bon. quidē. et. ff. d
albo scri. l. 1. In incedēdo licet i hoc consuetu
do romane eccleie fuerit pñtari. Nam maior p
cedit 7 mīor sequit^o. Item in cōsuetis et hone
stis fincijs faciēdis. ut ex. e. ti. statum^o 7 d a
suetu. qñ. Et fm glo. in. c. statum^o. hoc itel
ligitur de fincijs exhibēdis in officio dñio ut
scz quilibet faciat ea que pñtūt ordini suo pñt
tradit di. 23. subdyaconus. 7. c. se. hoc fallit in
duob; casib; scz qñ est mīor ordine 7 posterior
tpe maior est pñate vl iurisdicōe ut archidya
con^o. qui etsi sit supior archipsbitero tpe 7 or
dine tñ ille maior censet 7 ei ab illo est obediē
dū ut di. 24. pñctis. Item fallit cū mīor ge
rit vicem 7 locū maioris di. 93. c. fi. **Artic. obe**
diēda iudicijs 7 pñcepti debet ei q pñt pñccōe vl
iurisdicōe. Nam alit smā a non suo iudice la
ta nll^o est momēti ut ex de iudi. at si cleri. 7.
C. si a nō pñt. iudi. p totū. Et idem de pñcepto
ut. A. q. 1. q. 2. sūt. vñus aut siue efficada pñcepti
est qz subditus tenet obedire pñcepto pñlati si
ex necessitate alias peccat mortali imo ariol^o
7 ydolatra iudicat. **Obia** vero victimis iure
pñonit qz p victimas aliena caro. p obiam pro
pria caro mactat^o. ut di. 8. q. 1. scēndū. qd in
telligo cum supior pñcipit licitū 7 honestū. Obe
diēdū est aut supiori a clericis de oībus que
ad dñi cult^o obsequiū pñnent vel q ecclesiastice
utilitatis cura p agere suaserit ut in pñlega
to. c. A. q. 1. quia sup. vñde si pñcipiat superior
aliqd pñra dñi nō est ei obediēdū. quia tñc deo
magis qm hōi est obediēdū. vñde nō semp est
malū non obedire. Et obia non est suanda i
rebus illigis ut. 11. q. 3. si dñs nō semp. 7. c. si
quis ep^o. Nunq; em pñt obediēda malū com
mittendū ē s; aliqn debet bonū qd agit pñmitti
ut. 11. q. 3. quid g^o. Si ē pñcipiat aliquid quod
nō pñnet ad a^o officiū nō est ei obediēdū. A. q.
1. q. 2. coe pñs f^o hosti. **Sed** quid si subdit^o dubi
tet an sit licitū vel nō qd a supiori mādāt. Rñ
in dubio obediēt. Nā etsi fortasse reū faciat su
piorē inqñtas ipandi. innocētē inferiorem ostē
dit ordo seruiendi. ut dicit di. 23. quid culpatur
in fine. Et qd dixi in dubio obediēdū. intel
ligit gof. n dubitacō esset crassa 7 supina que
nō excusaret. ut si supior mādēt aliquid qd sit
cōtra articlos fidei. pñra pñcepta 7 pñhibicōes
vel pñra gñale statutū eccleie in talib; nō excu
saret dubitacō quia nec ignorāda ut. 16. q. 1.
si cupis. qui em dñm nesciūt a dño nesciunt.

unde si quis ignorat ignorabit. ut di. 35. quies
 Ite si onerosi sit qd mandata e paratu. ut di.
 10. in memoria. Et pacatissime toleranda e ec
 iusta correctio di. c. 2. **Q**uid si e
 piscopus alicui pbi tero mandet ut excodit ali
 que que sit esse innocentem. Respondet tho. in. q.
 quada de qlibet qsi mandet sibi q e excoditatu
 denudet tenet denudare ex pte epi. si aut maret
 q e excoditetur aut est dubiu vel e certu sibi. oc
 cultu tam illum esse innocentem. et tunc excodit.
 23. q. 1. qd culpatur. aut est certum manifestum
 ita q illud legitime pbare p e tunc no excodi
 cet si hoc cor. epi pbat et si oportet ad supiorem
 recrat. **Q**uid si epi velit monachu institue
 platu i ecclia seculari abbas aut nolit. cui ma
 gis est obediendum. R. fm gof. t. hosti. q. ab
 bati ut. 16. q. 1. cu p uoluntate t. c. monachi. et
 di. 48. c. 1. t. 2. **N**obstat illud. 16. q. 1. qui ve
 re. qd em ibi dicit. nisi iubeant ab epi suppleo cu
 lina abbatis. S. fateor qsi epi h velit causa ne
 cessitatis fm vetera iura. t. statutum antiquu ec
 clisie. ut di. 41. p. scs. siue hodie causa necessita
 tis ut in. c. cam. p uoluntate cogend est abbas
 pntare t. monachu lmare vl p supiore agend
 ar. ex de iurepatro. nll. t. A. q. 1. ois. **Q**uid
 si epi vocet monachu ad se ad misteriu cubi
 culariat. nunquid p inuitu vel inuito abbe
 abstrahere. ut q sic ut. 2. q. A. cu pastoris. Sed
 puto s. gof. t. hosti. strariu quia hoc est puile
 giu solius pape quilibet ad se vocare clericu vel
 monachu. 9. q. 1. p pnapale. Sed si papa vocet
 ad se monachu t. abbas contradicat monachu
 debet obedire pape ut di. 8. que contra mores.
Quid si epi papiat alicui religioso plato l
 subdito q p se vadat ad papam vel ad regem
 vel pmitat sibi aliquam cam t. similia nuqd ob
 edire sibi tenet. Respondet ro. s. ti. de senten
 tijs. q. non licet clerici subditi siue seculares te
 nerentur ei in talibz obedire. Ad em religiosi te
 nent epi obedire n saluis puilegijs indulgen
 tijs t. pntiis eozude. **Q**uid si platus vocet
 aliquem religiosu ad suu quicqu ubi religiosi ge
 neralia statuta sui ordiis obseruare n p. puta
 qz plat frequet equitat t. frem picatorum e
 quitem seci dicit cu sit d guali statuto ordinis
 q nlls equitet n sit infirm. R. gof. t. hosti. 9
 sulut ut ad claustru ppiu ruertat nec plicm su
 um exponat comodis alienis ut di. 26. sic no
 suo. S. dicit p q cu illud statutum no sit d suba
 regule p sup eo plat dispensare. Et ide dicit
 de ffe minore pstituto camerario alicui plat e
 sit de ipoz guali statuto ut denarios no contin
 gat. satis em absurdu reputo taliu man ex p
 tactu pecunie rubiginosas fieri t. frequenter i
 sistit calculo ronu. que em senseris aut semper
 aut crebro de numis loquetem institoru potius
 habeto qm monachu ut. 2. q. 1. si cupis. Si
 tamē de pcepto pape vl sui supioris ad hoc sit d
 putat t. nequeat miam inuenire necesse e obe
 dire. ar. de offi. dele. si qndo fm hosti. **N**ota etiā
 q monachi et regulares mag sunt astricci obe
 dire suo abbati vel pzi tanquam qui renun

danese pzie volutati qm clerici seculares suo
 epo ut. 13. q. 1. no dicatis. et ex de offi. ordi. qnā
 to. Item clerici sunt magis astricci qm layci. ar.
 di. 11. p. matus. **Q**uid si sint duo domini e
 quales puta cu aliqs fecit obiam duobz epis
 cui obediet. R. vtz tenet obedire si potest. ff.
 de opis lib. duoz libertus. alias obediat ei cu p
 mo iurauit. quia pmi iuramentu licitum e s.
 uandū. ex de iureiur. intellectu. Nec p hre titu
 lu nisi vnu. ex de pben. referente. nisi forte rōe
 maioris bnficij trāslat. irelligatur ex de gcel.
 pben. tunc em debet ei obedire cui pnapaliū sub
 est. h. hos. **Q**uid si aucte pape et ex certa sc
 endā sua sit aliqs inticlar in duobz locis et
 sub diuersis platis. R. et obediat ei a quo be
 neficiū habet maius t. qui papiat vtilius. ar.
 ex de testa. cu in officijs t. c. relatū. 2. ad fi. et
 ex de postul. c. si. si vero utrobiz sit oia equa
 lia locus e gratificacoi. h. hos. **Q**uid si q
 est canonicus arepi t. suffraganei eius. R. idē
 qd de alijs duobz epis n q areps in suffragane
 um aduocetere potest. ar. ex de offi. ordi. pasto
 ralis. h. hos. p. p. oia locū hnt de iudicibz
 ordinarijs. Ceterz si duo delegati straria alicui
 mandet locū habet decretal. ex de rescrip. cum
 ptingat. vbi dicitur qsi is cui mandata aliquid
 a talibz iudicibz nec sūt inter eos esse aliquā cō
 trouersiam tunc exequat mandatu pmo mādan
 tis n pmo innotescat ei d dissensione eoz. recep
 tis aut ab eis strarijs mādanis petat copiam sfa
 rui ab utroqz directay t. videat an scde lre mo
 cent pmas vel vel nō. si sic obediat scdis. si n
 obediat pms. S. vō sup h dubitet non debet
 exequi mandatu h. v. illi. donec inter eos dis
 sendo huiusmōi sopiat. **Q**uid si epi papiat
 clerico suo q vadat romā vel alibi p negocijs
 ecclesie nuquid excusat ppter curā reifamiliaris
 R. q non. quia cōis uoluntas est preferenda pua
 te. ex de postul. p. la. bone. t. A. q. 1. scas. **S**
 Sed strā quia nemo tenet relinqre ppiā nego
 cia p alienis. c. de testibus. si qn. 2. **A**d hoc
 dicendū q ius istud et filia pbant q nemo te
 net relinqere uoluntate ppiā p aliena puata
 t. h. est vtz. clericus g. tenet obedire n remanēdi
 possz gram obtine ar. ex de offi. dele. si qn. epli
 mū tū erit q epi releuet cli d detinētū. h. hosti.
Quid si clericus ille dicat q alij sūt mag yoo
 nei l pōres eo nunquid h. excusacō iusta est.
 R. q nō. quia ordo in legacōibz non suat. ff.
 de le. scdnd. 5. plē. h. ho. **E**sto q epi papiat
 alicui clerico q det libros ppios nepoti ipi epi
 vel q renudet bnficio vl aliud h. le. nuquid oba
 dire tenetur. R. dicit ray. titulo de sentēda pce.
 p. q non. quia hoc nō pntet ad officiū ei. ar.
 A. q. 1. quia frater. Et ide dicit hosti. titulo d. sen
 ex. tū dicit ibi qsi clericus ille hns libros sit du
 r et epi a papiat q prester eos alicui apco ad
 studiū theologie ad qd eum mouet ei caro sed vti
 sit obediendū quia non mouet ei caro sed vti
 litas cōis ar. in. c. qz ff. t. ex de magistris. sup
 specula. Et hoc intellige de libris acqsis de bo
 nis ecclesie vel occasione ecclesie alias p. ex de

tes. requisiti. **A**d hoc non secundum inno. ex de appel.
sup. c. ad hoc. ubi dicitur quod si spiritualibus in dubio se
per est obediendum. ex de temp. ordi. ad aures. Secus
esset si quis interdicere ab ingressu alicuius pos
sessionis vel suspendere a beneficio ecclesiastico
tam quasi a temporalibus quia in huiusmodi si appeller etiam
post suspensionem non abstinebit ab eis et idem dicit hosti.
in glo. Alij tamen dicunt erratum scilicet quod in omni eccle
siastico interdico et suspensione non suspensio debet me
dici per appellacionem sequente quia hec decre. non di
stinguit. **N**unquid placet cogere preterea ad ordines r
apiendos clericos inuitos. **R**e secundum gar. et jo.
an. et sennaut ray. gos. hosti. et bñ. ex de eta. et
q. qris. cum quis cogit a plato ad ordines. aut
huius beneficii vel dignitate cui est et ordo annexus
aut non. si huius ante iusta causa excusat eum ut irre
gularitas aliqua in qua post adeptum beneficium
incidit sine sua culpa. ut quod perdidit oculum vel
narium manum et tunc non est cogendus nec priuandus
ex de elec. cum in cunctis. f. hoc sane. Si autem culpa
sua incidit in talem irregularitatem amittere debet
beneficiū. Et sic intelligitur illud ex de eta. c.
1. Idem intelligas si ante adeptum beneficium incidat
in illam irregularitatem qualitercumque sine culpa
sua sine non. quod in promissione sua non debuit illam ta
cere ex de cor. vi exposuisti. di. 38. qñ. et c. vl.
Si autem iusta causa eum non excusat. a tali prochie
placet et tunc anno elapso est puer ipso iure. et si
non moneatur. vt li. 6. de elec. liz. Aut est ad bene
ficiū et tunc si monitus non vult promoueri est p
uandus ex de elec. cum in cunctis. f. inferiora. In e
piscopatu autem non requiritur monitio sed sufficit ne
gligenda electi per tempus a canone taxati ut ex
de eta. c. 1. di. c. c. 1. circa fi. Si vero beneficio non sit
ordo certus annexus et ecclesie utilitas et necessitas
huius non exigat iuri cogi non debet et puniri qui
eum cogit. Suspendens est enim per annum a celebracone mis
se et insuper debet deponi di. Ag. c. 1. et 2. et c. ubi
ista. Si autem necessitas exigat puta quia ecclesia
indiget ministris nec est ibi alius ydoneus non iste re
quiratur quod clericus promoueatur. si clericus excuset se
pretextu criminis occulti quod se commisisse dicit. aut aliud
impedimentum proponit in quo incidit ex culpa sua
tunc episcopus debet promouere inferiores ydoneos et il
lum clericum penitere amovere ab illo beneficio nisi sit
ecclesie illi valde necessarius et utilis ut ex de eta.
qñs. Si autem pretendit impedimentum temporale ut infirmi
tate vel preueniu ex delicto suo non pueniens non so
lutum non coget eum episcopus. sed etiam si excusacionem suam non
admitteat poterit ab eius grauamine appellare si
cut et tutor appellat ob excusacionem rationabilem non
admissam. ff. qñ. apel. l. 1. f. si quis tutor. Si
autem sola voluntate renuit ordinari nullam causam
pretendens non quia non vult debet cogi per subtra
ctionem officij et beneficii di. Ag. c. 3. et 2. Quid si
episcopus dicat proba excusacionem quod non sufficit dice
re probetur ex de cesel. pben. cum super questione. Re secundum
hosti. nichil habet necesse probare ex. e. qñs. rñ
fo. 1. ibi secreto commisisse dicentes id est in iudicio
ante. Nam si in iudiciali fieret remouere di. 28
c. vl. et erit notorium iuris. ex de co. clef. et mu.
c. vl. f. gos. hoc autem non admittit hosti. quia. f.

per talem offensionē in p̄ma facit nlla inflige
reſ pena ar. 2. eē de offi. ordi. ſi ſacerdos. vñ ſp̄
eū dicet ei nō tanquā ſacerdoti nec tanquam
iudici ſed tanquā ſocio vel ſe excuſādo d̄ eo qđ
p̄cipitur nō tamē iudice ſedēte p̄ tribunali vl̄
ſedēte cū alijs ſi ſolo vl̄ dic bonā eſſe glo. gof.
ad excludēdū fraudes ⁊ malicias. itelligas tñ
qđ nō p̄bet ſe peccatorē ſi p̄cedet ac ſi nichil d̄
xiſſet. **D**e eē dicit qđ hoc nō p̄fiteſ tanquam ſac
doti nec tanquā iudici ſed tanquā ep̄o ordina
tori qua ſi hoc forū ſit mixtū inter p̄male ⁊ iu
diciale. h̄ hoſti. ti. de eta. **N**done qđ ep̄s velit a
liq; ſpellerē ad recipiendū ordines ⁊ hoc faciat
p̄pter odiū et nichil d̄ vilitas eccleſie exigit
iſtū ordinari. nūquid ille teneſ reape ordinem
Dicitur qđ non quia ep̄s nō poteſt ſibi talē p̄a
pere p̄pter odiū vel aliam cauſam inhoneſtaz.
⁊ ſi ſpelleret eū videt qđ deberet d̄poni licet vile
eſſet illū ordinari ar. di. 24. c. 1. ⁊ c. ep̄m. ⁊ c. ex
de teſta. tuā. **C**redo tñ ſm gof. hoſti. ⁊ ray. cōf
rū. quia licet ep̄s peccet ſic p̄capiedō iſte tñ obz
pere ex quo non eſt malum qđ p̄capitur. imo
iuſtū et vile eccleſie ar. 11. q. 3. quid ergo et. 2.
q. 1. qđ culpaſ in ſi. ⁊ 33. q. 4. manifeſtū. **E**x
ſup̄ dictis breuiter colligi p̄ in quibz ſubditus
teneatur obedire p̄lato ſc̄z vt diſtinguā ſecūdū
qđ hoſti. diſtinguit ti. de maio. ⁊ obe. ſ. qđ p̄lat⁹
aut p̄cipit illud qđ nō p̄tinet ad offi. ei⁹. A. q.
1. coep̄s. aut qđ p̄tinet ⁊ tñc aut eſt certum qđ ē
bonum. aut qđ malū vl̄ iuſtū aut dubiū. pri
mo eſt obediendū alias puniet ⁊ 3. mo. 23. q.
1. quid culpat⁹. ſi forte h̄o nō puniet ſi non
obediat dū tamē cāz p̄babilēz dubitacōis oñ
dat ar. ex d̄ ſen. ex. ſacro. in 2. cān nō eſt obedi
endū ex d̄ offi. dele. ſi qñ. **N**o hoc nota ſm ho
ſti. qđ vacante ſede capl̄m p̄latū in oibz repre
ſentat. ex d̄ maio. ⁊ obe. his q. ⁊ ex d̄ h̄eticiſ. n̄ i
collacōibz p̄bendaz. ex ne ſe. va. illa. **R**ō eſt
ne p̄lat⁹ clicū h̄eat quē nollz. ex de inſti. c. ſi.
Nō p̄ eē dare p̄ſbitero l̄māz trāſeūdū dī. 28.
p̄ſbri. ⁊ ar. di. ſſinitatē. cū ei res n̄ poſſit aliēa
re. 12. q. 2. ſiq̄ de re. mltōmī⁹ p̄ſdaſ. ar. 12. q. 1.
p̄cipi. h̄ hoſti. **I**nſup nō qđ in abſencia nlls eſt
ſubidēdo ignozāſ l̄ nō citat⁹. ex de maio. ⁊ obe
diēciā. inſ. et. c. vl̄. h̄ hoſti.

Quia qd est de pena inobediencia sciend
q ipsi sunt excoicandi. ex de maio. et obe.
siquis in ecclesijs. Esi pruitas exigat sit oi
no. pcul pellendi ex de maio. et obe. cum in ec
clesijs in fi. §. transgressores aplice sedis quo
dammodo videtur infames. ibide. c. illud et ex
de elec. dudu. li. hosti.

Quia 6° qd est de mō recipiēdi redeūtes ab apostasia ioh̄ie. distinguūt ray. q̄ tales a sūt ppter b̄ excōicati ⁊ tūc sūt recipiēdi cum canonica satisfaccōne de q̄ vide infra li. 4. aut n̄ sūt excōicati ⁊ tūc recipiētes ad p̄mā; q̄dēns reitētur ita tamē q̄ in q̄libet iteracōne p̄mā aggrauabiē. qz vt dicit aug⁹. vuln⁹ iteratū tar di⁹ sanat de pe. di. 3. inanis.

De censibz exactionibz pcuracōibz et visitacōibz ti. viij^o

Dico d' obia quā subditi tenent prela-
tis. Consequentē dicēdū est de qbusdā
alijs q' ppetūt eē p'lati. s. de censibus
exactōibz pcuracōibz et v'sitacōibz rōe quarū
pcuracōnes debentur. Et p'mo de cētibz de qbz
p'la p'sideranda occurrūt scz quid est census. Rē
census est quedā pensio q' de p'ueibz eccl'ie sol-
uitur. i. q. 3. q'sitū in fine. 2. p' d'ic' cens' q'dqd
annuatim soluit in q'ntitate vel sūma. ff. de cen-
sibus etatem. **Q**uod ar' p'stat cens'. Rē aliqñ
est ar' subiectōis. ex de censibz. oīs aīa. aliqñ
do est idicū p'stite libertatis. aliqñ p'cepte p'ectio-
nis. vt ex de p'uilegijs p'cepim'. Si em' census
iponatur signū est subiectōis. licet alias eccl'ia
que p'stet ipm p'uilegio sit munita. ar' di. c. 9.
tra morē. et ex de cens. oī. Si vero a papa ex h
apparet q' eccl'ia illa q' censū soluit sp'alis beati
petri existit et ad indicū p'cepte libertatis impo-
situs est census vt in c. recepim'. et sic p'batur
exempta fm g'of. Scdm autē hosti. attēdōi d'bet
verba p'uilegiū de quo vide sup. ti. de p'uilegijs.
arti. 6. **Q**uis p' imponē censū. Rē quicūqz
ius habet in re tale q' hoc possit facere vt p'p'i-
etate. i. dñs vt insti. de v'sufruct. s. siue testamē-
to. Item v'sufructuarius sed is non p' imponē
censū qui vltra vitā extēdat cum ius qd habet
mortē finiat vt patet ibid. s. finit. sed c'tra
mortē p' p'ceptōz fructuū transferre in aliū nō
tamē ius. ff. de iure dōcū. s. si v'sufructus. Cuz
g' clerice v'sufructuario equippare non p' eccl'e-
siam suam facere censuale vltra suā vitā ar'
ex de arbitris. p'uenit. qd est vbiqz sine aucte
epi ex de cēsi. p'terea. et c. cū clerici p' ergo d' no
uo p'petuus census imponi vel antiquus auge-
ri cū aucte epi vt patet in dictis. c. qd est verū
si ex iusta fiat cā aliter non sic intellige illud
ex de cens. significauit. Et hoc est v'z inter s'bd'i
ditos. i. vt subiecte acapiat a subiecto. s. eps si
bi nō possit acq'zere a subiecto aucte p'p'ia vltē
quā ab mīdo impositū fuerit. ex de cens. p'hibe-
m'. potest tamē hoc facere aucte metropolitani
et ex cā ar' ad hoc. ff. de admīstracōe. eu. nō
estimo. Et potest eē iusta cā qñ est paup' et fru-
ctus creuerūt. ar. ex. e. q'nto. Quod ergo dicit
p'latū esse pcuratōrē est v'z s; tamē cū bene ad-
mīstrat intelligit g'nalē et liberā h're admīstra-
cionē. secus esset si op'idonē faceret deteriorē. ex
de ressi. in inte. c. 1. S; et illud scire debes q' eps
sine p'sensu capituli p'p'ia eccl'ia nō p' p'stitiue
censuale ex de his que sūt a p'la. pastoralis. et
c. tua. Item qñ de p'silio capituli sui confert ec-
clesias aliqbus p'is locis fm illud. c. ex de his
que sūt a p'la. tua. p' sibi retinere certū cēsi.
vel qñ eccl'iam eximie vel immunē facit et est
exp'ssū. ex. e. cum venerabilis. Item in dedicad-
one. is. q. 2. eleuteri. Item in hospitalis v' lo-
ci approbacione vt ex de regulari. Item imponi
ē a fūdatore eccl'ie aucte epi vt ex d' inrepat'.
p'. Item imponitur ab alijs quibz eccl'ie subse-
nt vt ex. e. p'. forte ab archid'yacomis quibz eccl'ie
sunt subiecte vt ex de offi. oz dilecto. v' ab ab-
batibus v' alijs religiosiis quibz eccl'ie secu-

lares aliqñ subseut in temporalibus vt dictum ē
sup. ti. de religiosiis. Aliqñ et archiep'scopis s' eccl'e-
sie subiecte in iure instituendi. vt ex de offi. de
le. sup. eo. S; si intelligas in oibz casibus aucte
epi inueniente alias nō esset cens' p'petuus ex
e. p'. Nec eps debet p'sentire n' ex iusta cā. vñ cē-
sus aliter impositus vi tā ex q' soluerit n' excedat
vt ex de transac. decetere. Rectores etiā eccl'iaz
nō p'nt eccl'ias quibz p'sit sua aucte post decel-
sum suū facere censuales vt ex. e. p'. **Q**uis
census est soluend'. Rē fm hosti. quātū ad ec-
clesiam p'tinet is est soluend' qui aucte epi est
p'stitutus vel ab mīdo recept' alias eccl'ia cen-
sū augmentatū vel de nouo p'stitutū soluere nō
tenet. Et p' d'ic' nou' is qui p' illd' p'siliū. ex
e. grauis est p'stitut'. Et siqz a tpe illi' decreta-
lis astrinxit se sacro ad soluendū talē censū vo-
luntarie est puniend' sicut patet in fine illi'. c.
guis hic est de eccl'ia remouend'. ex. e. clerici.
Vel nou' cens' est ille qui nō fuit impositus
tpe fūdacōis d'racōis. p'secracōis ex p'p'is. seu
emunitatis s'oluite sed postea ex cā. his em' tē-
poribz vel imponitur vel offerit. S; quāuis tūc
cū offerit sit voluntari' tñ post modū trāsit in ne-
cessitatē et debitū sicut alias h' ptingit vt ex de g-
mo. c. 1. Cens' autē ignorand' et c' cā ignorat
nō ē soluend' ex. e. puenit. et c. de pactis. si cēis
ānis. caue tñ tñbi. nā si agis iure possessorio ob-
tinebis si cens' subtrahatur fuerit licet nlla; cā;
p'bes ex de elec. querelam. Si vero p'petuo et
agis ex tpe subtrahes vt i. p'p'is scōr. Nam
temp' non est mod' inducend' obligacōis. c. d'
v'sur. creditor. S; si p'ponas cām ad quā p'ban-
dam inducas longi t'poris paciēdam obtinebis
si t'ps p'bes. is. q. 2. fūitū. et ff. d' aqua. plu-
arcen. l. 1. in fi. S; fm iura canonica nēcia est
p'badō longissimi t'poris. caueas tñ d' p'badā
quia si p'ponas p'tra p'scāciā edificas ad g'ben-
nam ex de p'scrip. c. fi. **Q**uid ergo si aliqz cē-
sus tanto tpe sit p'stit' q' non extat memoria
qñ vel ex q' cā fuerit impositus. nunqñ ē solū-
dus etiam si non appareat de causa. Rē q' sic
vt. is. q. 3. fūitū. et ex de v' sig. sup. quibusdā.
s. p'. **Q**uid si de nouo subtrahit. dic q' pos-
sessorio agat l' p'petuo tñ caue vt dictū est s'
c. **Q**uid si quatuor ānis solue' fuerit nec lique-
re possit de cā institucōis. Rē idem qd in que-
stionibus p'p'is p'cedentibus. **Q**uid si nō
sit p'pletum t'ps p'scripcōis. Rē non est sub-
trahenda solō p'p'ia aucte aliqñ spoliatus r'sti-
tuet vt ex de elec. querelam. s; in p'petuo obtine-
bit. si p'ponat d' ipm q' nō tenet. et ideo p'at ei
interdict' ne de cetero petat vel exigit ipm et p'
nūciat q' non teneat decetere ad talem cēsi
p'standū sic itellige illud ex. e. puenit. **Q**uid
si eps illuz qui de nouo subtrahit exco'cauerit
hac de causa scz q' p'p'ia temeritate hoc fecit. Rē
tenet s'ma non obstantē etiā appellacōe si quā
fecit p' quā defendere vellet hanc suberacionē.
Quid faciet index ad quem est appellatum.
Rē si p'badō epi sit i p'mptu d' sua possessione l'
qñ cōdemnabitur exco'municatus ad pensionē

subtrahatā soluendā. ex d. elec. q. 2. lam. §. si. et ad
expensas hac occōne facias si petant. et ad sa-
tisfaciendū appellatur anteq̃ absoluat. qz offen-
sa est notoria ex d. iudicijs. c. i. q. facto i peti to-
rio pcedere poterit is qui excoicatus fuit. ergo
melior est q. ipm non subtrahat s; ad iudiciū ē
hac vt sup̃ dictū est. Si vero eps habeat excep-
tōē. et hodie infra .14. dies nō pbauerit. m ex-
pensis legitimis exēnabit. et i pncipali nichil
om̃ pcedetur. vt ex d. resti. spo. frequens. ¶
Quid si eps timēs hanc penā dicat. nō habeo p-
bacōnes patas placet q. absoluat. eum recep-
ta caucone et ego contra eum possessorio agam
nūquid est audiendū. R. puto q. sic excoicatio
pcedere et etiā inuito dū tamē expēsas nō fece-
rit. alia sua n̄ inēsit et ē si inēsit dū eps satis-
factōz offerat. Aliter vt ex d. sen. ex. sacro. §.
vex. Et optz q. excoicatio h̄ rancificet cū p̃dicō su-
a ex h̄ melior fiat. ar. ff. de vectig. soluendo.
¶ Quid si excoicatus timens litigi laborez et
expensaz exēnatioz vltro offerat pensiois so-
lucionē et velit p̃torio agere. R. hunc audiē-
dum puto etiam inuito ep̃o. quia et melior sit
ep̃i p̃dicō cui satisfie sine litigio q. intelligas si
de expensis satisfacere velit. ¶ Quid si pendēte
iudicio sup̃ p̃torio veniat dies solucōis. nū-
quid est solucō faciendā. R. q. sic quia pendēte
iudicio nichil d̃bet innouari nec alicui possessio
sua turbari. ¶ Quid si rusticus qui domino fa-
cit annuū fincū dicat q. de cōsuetudine debeat
h̄re prandū cū forte prandū tm̄ valeat quā
cū valeat fincū. R. si cōsuetudo cōpleta sit i pa-
ce p rustico iudicabo licet dñs dicat q. d̄ grāda
sue cūalitate h̄ ei fuerit factū. sic em̄ p rusti-
co p̃sumi p̄ contra dñm. sicut ecōuerso ad h̄
C. de agricolis. et cen. lib. li. ii. ¶ Quid si sub
cau p̃stacōe admissū fuerit ad prandendū m-
sq. q. de grā hoc ei fiebat. R. fatuus esset si ca-
lē p̃stacōz admitteret nisi ē ip̄e replicaret q.
ip̄e intendit ibi cōmedere de suo iure ¶ In quo
cau p̄ census i mitti. R. eps remittit eū quā-
do placet sibi. ex. e. venerabilis. qd̄ intelligas
ex cā et de cōsilio capli sui. ex d. his que fi. a. fla-
tia. et c. pastoral. Remitti autē p̄ et debet quādo
ecclia ad tātā paup̃atē deneit q. n̄ sufficit. ar.
ex. e. q̃nto. s; qñ ecclia illa ad p̃giorē fortunā
puenerit teneit eē de solo op̃ard. Item p̄p̄ n̄
miā sterilitatē remittit n̄ cū vbertate sequētis
āni vel p̃teriti valeat cōpensari. ff. locati. et p̄.
p̄pter sterilitatē. s; p̄p̄ dānū modicū n̄ releuat
vt d̄ ibidē. si merces. §. vis maior. Itē p̄p̄ tē-
pons lapsū tacite tē. Alias n̄ tē. ex. e. oli tam̄
h̄ oia l̄sti.

uēdū in die dedicacōis vt. 10. q. 3. nec nū. **I**te
canonica pōdōnē de his q̄ offerūt grā sepulcē
de qua eē dictū fuit s̄. **I**te pcuracōz de qua sta
tim infra diceē. **S**ustinet eē p mltis necēitat
bz q̄ aliqui supueniūt vt si manifesta τ rōnabi
lis cā extiterit cū caritate moderatū ab eis auxi
liū valeat postulare vt eē. e. ti. cū apl's **S**ed si i
dubiū reuocet an sit rōnabilis cā vel non. **P**
ter quā exigēt supioris arbitrio decedatur. vt. 10
q. 3. q̄ cognouim⁹. **S**da s̄ tñ q̄ epus nichil pō
exigere nisi p canones ostendat sibi licere. 10.
q. 2. c. plē. τ. c. fi. **I**tem potest fieri etiā
exactio moderata ppter empcoz quā epus facit
l' si al' cathedrales eccl'ia nimis fuerit debite one
rata. eē. e. cū apl's. τ de offi. ardi. querente in
fi. **I**tem si epus sit re⁹ recurratur ad metropoli
tanum. **S**i vero subditus sit reus eligant arbitri
vt in dicto. c. si cleric⁹. **E**si sit appellatū re
currat ad iudicē ad quē est appellatū eē de appel
la. cū debite. h. hosti. **C**allias vero et exactōnes
plati ecclesijs ipone n̄ debent vt patet in. c. cum
apl's. s. phibem⁹. **A**b alijs aut iudicōibus et
necessitatibz eccl'ie τ clericis sē imunes vt. 16. q. 2.
s. nouay. de q̄ materia dictū ē sup. ti. de emu
nitate ecclesiay. **S**ed quēnt c⁹ quātitatis oīz
esse cathedrales. **R**espōdet gōf. in fine ti. de cē
sibz. q̄ erit duoyz solidoyz vt eē de offi. oz. conq̄
rente. minoris em̄ quātitatis esse non p̄. vt eē
e. olim. **F**orte hic solid⁹ appellat aure⁹. vt. C. de
sportul. τ. l. 2. vl' erūt solidi vsualis τ cōis mo
nete regiōis. vt. ff. de le. 3. l. nūmus. **E**si sint
pl'es monete in regione dabūtur meliores vt
ar⁹. eē de iureiur. q̄nta in fine. vel mediocres
10. questioē. 2. hoc ius porrectū. vel minores vt
eē. e. ex pre. **S**ecūdū hosti. vero consuetudo est
si anda si appareat d̄ ipa. extra de sepul. certiff
cari. **S**i aut nō apparet quelibet eccl'ia soluere
debet pecuniā que occurrit in prochia sua. vt si
diuerse monete currant ibi sit solueē illa quē
magis est vsualis τ vulgaris. ar. di. 2. erit. h.
hosti. **S**cōm eē gōf. ti. de offi. ardi. debet inspici
psuetudo tam i quāitate qm in q̄litate. **Q**uid
si eccl'ia de nouo fundat. **R**espōdet sic cōuicē
eē. e. eccl'ia fm hosti. **Q**uid si moneta mutet
Respōdet hosti. q̄ est ipm cathedrales mutan
dū vt de eadē pecunia soluāt quia debet sequi
psuetudinem regiōis. **E**t hoc intellige qm mo
neta sepius mutatur ita q̄ vnū gen⁹ nō sit p̄
scriptū. **P**orro si aliqua moneta currit p ānos
20. τ singulis annis fuit solutū ad illā mone
tā. τ elapsis. 20. annis mutet moneta ad estia
cōz p̄sone reddenda est n̄ p̄scriptio solucōis mo
nete scōi generis sic opleta. sic intellige illud
eē. e. cū olim. τ. c. cū canonicis. **N**le tñ qui mu
tauit p lucro epali in grauamē ppli tenetur ad
satisfactōz eē si rex sit. maxime si mutauerit
sic loquit eē de iureiur. q̄nto. **C**auent sibi p̄
apes moneta mutates. **N**am apud deum τ i
foro p̄nali astringunt sicut eē in pedagys nō
uis. **E**t hoc intellige nisi forte h̄ innouacō. fiat
p̄lo cui⁹ interest a p̄bante ar⁹. eē de maio. et
obe. c. fi. exape impatore siue romanoyz regem

ut ff. de orig. iuris. lege. 2. §. nouissime. Ad antiquā g^o monetā vel a^o estimacōz solui debet. Et idem intellige si census bladi vini vel olei debet ad certā mēsurā siue mēsurā augeat siue minuat. h^o c. h^o. **Qualiter exactō fiat** R^o fm hosti. fm q^o requirit sūma et non vltra vires facultatū eccl^{ie}az. q^o etiā in pcuracōibz h^oz locū. ex. e. ea q^o t. c. sopite. tē. **Q^uā potest fieri exactio** R^o fm hosti. q^o fieri p^o q^o cūq^o cōis utilitas terre hoc exposcit. papa tū p^ous consul: to si layc hoc petant et cū lūa ems. ex. de emu. ecc. nō min^o t. c. adūsus. et breuiter q^o cūq^o vī debetur d^ono pape cū sit oīm d^ons. 20. q. 3. nunc vō. t. c. cuncta. **Ad h^o nota** q^osi bñficōrū ali q^oz dōia simp^o ad tps aliē ocedat dōia p^o et t^oz le uari fm taxacōz decime in illis p^oibz vbi ocedi tur s^ouetā et ad monetā currētē. Nec p^o collectō res. leuatores. siue exactores ip^o decie p^ont ec^o clesiāz calices libri et alia oznamēta dōmis vsibz siue officiis d^oputata ex cā pignozis l^o distractō nis capi distrahi vel quomōlibet occupari. **A. de decis. si bñficōz.**

Equit^o vidē de pcuracōibz et de his querūt^o plā. s. ex q^o cā pcuracō debet. R^o fm hosti. q^o rōe visitacōis. Et h^o nō p^o p^oscribi. extra. e. cū venerabilis. t. c. cū nup. Sed tū n^o subiect^o ipaz p^oscribere p^o ex. de p^oscrip. cū ex officij. Item rōe s^ouetudis. 18. q. 2. fūiaū. Item rōne pacē ex. e. q^onto. Item rōe p^ouilegi. Et iste tres sped^o es p^ont p^oscribi. **A. quibz est danda** R^o fm hosti. ab oibz subiectis nisi se ostēdāt exēptos eē. adeo q^o nec p^o ep^oz p^o remitti. ex. e. cū venerabil^o n^o forte p^o papā s^ofirmet ex. de reli. dō. s^ostitut^o. Et hoc intelligitur de p^oma pcuracōe q^o debet rācōe visitacōis q^o adeo debita est q^o licet ep^ous n^olas expensas faciat p^opter visitacōz nichilōi^o rapit eā. et iō etiā ab eccl^{ie}is auitacōibz ex. e. venerabil^o li. Et est rō quia q^o semiat spiriūalia debet mētere carnalia. ar. ex. de sepul. c. 1. Aliud est in d^o legato. ex. de vi. t. h^o cle. cū ab oī. Sed dōmus q^o visitat^o non dat eā. ex. e. c. vlē. **Quibz dāda ē.** R^o fm hosti. legatis aplice sedis et nū c^ois. ex. e. cū instanda. Item arēpis dyaconis et decanis. Item abbatibz. Nam et hi visitant vt habet ex. de sta. mo. ea q^o. Et si non suffiat vna eccl^{ie}ia pl^oes iungant^o in vna ex. e. pcuracōes. Et si vna eccl^{ie}ia sit grauata p^o viciāas alias est re leuanda. ex. e. cū instanda. §. plē. Debetur autē regularit^o solū semel in āno. vt ex. d^o offi. ardi. mandam^o. Sed si necessitas exigat pluries debetur. 18. q. 2. non semel visitandi. vel si de s^oue tudine sit bis. ex. e. cū venerabilis. **Qualit^o ē pcuracō facienda** R^o fm hosti. moderate et se cū dū facultates eccl^{ie}az. ex. e. ea q^o. t. c. sopi te. Et vtentur plati in visitando illo modera t^o mine q^o habet ex. e. c. ap^olus. vbi dicit q^o archi epi n^o debent ducē vlē. 20. l. 40. cōtaturas. Epi 20. vel 30. Cardinales. 24. Archidya. 4. vel 1. decan^o duos. sed nec tot in eccl^{ie}is i quibz pau diores ducere s^oueuit. Nō autē debēt pcuracōez acapere nisi personaliter accedant ad locum et visitent ip^oz. Exapit^o tū legat^o ex. e. pcuracōes

De autē ep^o p^o aliū visitare et si nō habeat de q^o p uideat ei tenē sibi puidere subdit. Sic potest i telligi dictū. c. pcuracōes. ibi absq^o manifesta et rōnabili cā et necessaria. Alias ep^o ei puidet tenē. sic p^o intelligi illud ex. de offi. ordi. inter cetera. h^o c. hosti. hodie autē cū ep^o visitat p^o aliū suam dyoc^o d^o illi in necessariis alijs puidere. s. in equis. vestibul. familia. et alijs oportunit^o visitati autē eidē visitanti in victualibz puidē būt. li. 6. de offi. or. si ep^o. Et fm 10. an. p^ouerto modo intelligeb^o hosti. et inno. illud ex. e. mē cetera. Intelligebant etiam q^o debebant etiam de victualibz et puidere q^o sine scandalo n^o p^ont a subditis haberi q^o etiā 10. an. nō reprobat. **S^otra** quia visitans debet p^odicare li. 6. de cens. c. 1. sed officiū p^odicandi nō delegat^o. ex. de offi. dele. c. si. g^o nec visitacō. R^ospōdet 10. an. q^o p^oica cō bene delegatur ab eo qui p^o aliū visitat iure ordinario. vt in. c. si ep^o. sed non ab eo qui vi sitat iure delegato vt in strano n^o spēdale man datū ad illud h^oret vt li. 6. de offi. dele. is. 2. t. c. si. §. vices. **Qui vō eccl^{ie}ā in pcuracōibz g^o uauerit et q^o accepit reddat eccl^{ie}ie grauare. et tantū dē de suo vt in fine. c. pcuracōes.** Si vō in collectōibz grauē eccl^{ie}ia. puta quia debet colligi pcuracō legat^o. 60. sol. a sex eccl^{ie}is quia que libet non suffiat et ip^o rapit a qualibet. 11. sol. Sex sol. quos reapit vltra q^om debet cogit^o fō dēre eccl^{ie}ie et alios sex paup^oibz ex. de emul. ec. quia pleriq^o. Si autē in exenys grauēt in q^oru plū oēmna^o di. 18. q^oniq^o dē. hodie vero phibe tur arēpo visitanti ne ip^o vel quisq^om suozum aliq^o munus quodcūq^o sit et qualitercūq^o offe rat a s^osumat reapere exceptis victualibz mode rat^o q^o q^o fecerit maledictōz incurrit a qua nisi duplū restituat non liberat. Et idē est de quo libet visitante vt li. 6. e. romana. §. procuratio nes autem. Sed nunquid rapere p^osumet si age at vel si modicū sit q^o offert. vide d^o hoc q^o ifra notat titulo de symō. **Quid si non visitet.** R^o non ligatur tūc illa p^ostōe sicut ex v^obis et dē decretal^o colligi p^o apte. **Quid si reapiat et celebret antequā penituerit.** R^o in d^ou sibi manducat et bibit. h^o c. hosti. Et p^one etiā male dicitōis supaddit pena su spēdis li. 6. de cens. exigit. d^o q^o pleni^o h^o ifra li. A. u. de i^octo ar. A^o. casu. A^o.

Equit^o vidē de visitacōibz rōe q^o debent pcuracōes. scāō i^o g^o tū sel i āno rgl^o a rit visitacō fiet fm hosti. et g^o f. vt p^o ex. e. rō: mana. et di. 18. q^oni. et tū p^o vni die pcurabit 10. q. 3. iē cetera. āte fi. **S^otra quia bis p curari p^o in anno ex. e. cū venerabilis. R^o fm g^o f. illa decretal^o itelligitur cū a fūdatore on^o bine pcuracōis ipositū erat vel forte monaste rium illud consueuit visitari a faueranis ep^ois bis in anno. V^ol dicendū fm hosti. q^o p^oma die qua venit pcurabit in sero et tūc visitat p^obi tezz. et crastina die in mane euocat populū et reddit q^o debet. et sic sumpto prandio recedit et ad aliam vadit et sic pcurat bis in anno i qua libet eccl^{ie}ia. vel dicendū q^o pcurabit bis et ter et**

quater et quodens opus fuerit. et quodens circa ecclesiam cum prouenerit et correptione indiguerit. 18. q. 2. visitandi. et c. non semel. Forma autem visitandi habetur. 10. q. 1. placuit. et li. 6. e. roma. na. sane. Sed et quo ordine et quomodo et quando visitandi loca sue prouincie possit archiepiscopus visitare habetur in c. romana in principio. Sed et hodie indicatur archiepiscopo scilicet ut primo ciuitatem suam. 2. dyocesis. deinde prouinciam vel preterea ciuitates et dyoceses arcueat. suffraganeos et eorum subditos cathedralium et aliarum ecclesiarum capitula monasteria ecclesias religiosas et alia pia loca clericos et populos visitando. receptis procuracionibus a locis tamen libere visitatis. Et si archiepiscopus non potest commode ad quamlibet ecclesiam accedere potest de pluribus locis ad unum locum communi clericos et laycos conuocare. Ex quo tamen exiuit una dyocesis. nunquam potest ad eam cum visitandi r. dire donec alie dyocesis sue prouincie vel in totum vel in parte si secure potest accedere et sua denovo fuerint visitate. potest tamen ad ipsam dyocesis. quam exiuit si magis alijs indigeat visitari. ad requisicionem dyocesis reuerti vel de consilio et consensu maioris partis omnium suorum suffraganeorum. quod si maliciose renuant linea a sede apostolica cum fiducia requiratur. sed autem sic visitacione completa potest secunda filia fieri. suffraganeorum prout consilio requisito et in scriptis tractata de similitudine super hoc habita coram eis. et si alij magis indigeant in hac secunda visitacione visitet illos qui in prima non fuerint visitati. Primo autem verbo dei proposito querat de vita de consuetudine ministrorum de cultu domino et alijs que spectant ad hoc officium de plano nullo sacro exacto intendens emendacionem per salutaria monita proponendo. nunc aspera nunc lenia. Si quos infamatos inuenerit denudet si videtur sibi suffragari quod inquit omnia notoria cum ex hoc de negligentia prelatorum liqueat. canonicè puniat. De capite autem vniuersi episcopi alijsque prelati ordinario iure exceptis religiosi visitantibus ne aliam formam studeant obsequare ut patet ibidem. sane. hanc autem debent secundum hosti. in summa obseruare. Alij in his in quibus preterea et ipsos tangunt. ar. ex. d. sta. mo. c. vlt. in fine. Constat enim quod illud quod dictum est de consensu vel consilio suorum suffraganeorum non potest in episcopis cum non habeant suffraganeos obseruari. Sed et si episcopus sua dyocesis. exierit potest eam nichilominus quando sibi placuerit ingredi et non obseruato locorum ordine visitare. Sed nunquid legatus sedis apostolice ordinem hunc in visitando seruabit. Respondet hosti. quod non includit in illa dictione. tum quia vices pape gerit. tum quia ecclesia romana privilegium contra se concedere non consuevit. ex. e. cum instancia. Debet autem episcopus cum visitat monasteria et hospitalia secularia et religiosa cauere ab omni grauiamine et sic procedere ne forte quando religiosi postea visitabunt inueniant aliquid dignum correptione non quod factum episcopi possint corrigere si debet apostolice sedis referre ut ex d. sta. mo. in singulis. sane. porro. vel et metropolitanis cui subest episcopus. ut ex d. offi. ordi. pastoralis. vel prouinciali capitulo ut ex d. pben. graue secundum hosti. Et cum visitat monasteria non debet secum introducere

cleros seculares nisi duos vel tres ex d. offi. ordi. ut iusta. Sed nunquid potest episcopus visitando capitulum suum et ecclesias ciuitatis procuracionem exigere. Respondet quod sic quia procuracio procuracioni est annexa. ex. e. cum venerabil. Nec obstat illud. 12. q. 2. carita. te. qz ibi loquitur de visitacione subsidaria. scilicet quia do mortuo episcopo vocatur ad custodiam alter episcopus videlicet n. cui sufficere debet quod expensas suas omnes quas facit ex domum habet. qui imo secundum hosti. videtur quod etiam ibi oportere deberet ei quod domum expendere si cur videtur de illo qui de mandato principis proficiat in prouincia aliam ut in aut. de manda. prin. c. i. coll. 3. non autem loquimur hic de visitacione ordinaria. Quid si episcopus equituras ducat vel consuetum numerum. Respondet dicitur quidam quod non procuretur. et id excoicatur subditum si non est tenenda. 11. q. 3. c. 1. et 2. Sed contrarium secundum hosti. est dicendum ut ex d. exco. pla. cum ad quoruam. Nam prouidendum est ut tenuis vite homines iniurijs non gaudeant. certum est tamen quod procuracio denegat denegans potest excoicari. ex. e. cum instancia in fi. Dubita autem de hoc quod secundum supradicta legatus archiepiscopus episcopo archidiacono archipresbitero omnes isti visitant et cum quod equituras dictum est supra. Sed certe si omnes isti ad eandem ecclesiam vel in anno inclinauerint longi temporis victum brevis hora consumet quod est contra iura. 10. q. 3. inter cetera ante medium. Respondet secundum glossam metropolitanus habet suam visitacionem in prouincia ut singulis annis prouinciale vel lium facit secundum formam traditam ex d. accusa. sic olim. dyoceses autem suffraganeorum non visitabit nisi suffraganeis mortuis vel negligentibus visitare. ar. 9. q. 3. questus. Alij dicunt contrarium quod archiepiscopus visitat generaliter totam prouinciam. 9. q. 3. archiepiscopus. Et hoc potest non obstante aliqua prescriptione ut expressum est ex d. prescriptio. cum ex officio. Secundum vero hosti. de morte iuris est quod prelati visitatores admittantur ut ecclesia dei sincerius regatur videlicet purgetur et veritates inserantur. Archipresbiterus ergo visitabit si habet de consuetudine postea episcopus de iure coram potestremo archiepiscopo de iure coram. Et legatus sedis apostolice cum papa non possit venire et contra hoc prescriptio non currit ex d. prescriptio. cum non liceat. et c. cum ex officio. non subditus nomine subdiaconi non subdiaconi nomine suo prescripserit ut in c. cum ex officio. in quo casu se cum domo hosti. requirunt est titulus. et sic intelligit illud ex d. prescriptio. de quarta. et filia. Subdiaconus autem ex titulo cessionis proprii prelati habens presbiterum non potest nisi per papam cessione confirmetur et a tempore confirmationis prescriptio compleatur. ex d. prescriptio. si diligenti sic intelligit illud extra de re. li. do. ostendit et filia. Omnes igitur supra dicti ad visitandum admittuntur ubi ecclesia non grauat sufficere ergo episcopo quod ecclesie que ipsum procurare non possunt per inferiores visitentur alioquin ipsemet perinde sibi. 10. q. 3. cauendum. Et sic intelligi potest illud ex d. offi. ordi. inter cetera. Vel dic quod loquitur ibidem de expensis que fiunt circa equituras emendas et vestes et filia ad que presbiteri tenentur. Nam et a iure ceditur et cum impeditur quod per alium visitet. Ipse autem episcopus si casus qui non potest per alium expediri acciderit personaliter in expensis

pprijs vadat. Idem dicendū est d archiepo. f. q. ad locū nō declinet q n possit ipm reape nisi ex causa puta si malam famam audiat et si eps negligens existat t tūc ppijs expensis vadat l de suo det qten? ecclia nō grauef. hoc em de mte iuris ē q i nullo cau ecclia grauef ex d cēsi. cū aplus. hēc hosti.

De excessibus platoy contra subditos t ecduerso n. 42.

Uso in pcedētibz de his q competūt p latis. Et cū interdū plati excedūt cōtra subditos t ecduerso. psequēt vi dendū est d excessibus eoy. Et pmo cōiter d plī bus excessibz sil. 2. specialit de excessu symonie qui est grauissim? inter alios excessus. Circa p mū. pmo d excessibz platoy i subditos. 2. d excessibz subitoy in platos. Circa primū scien dū q excedūt aliqn prelati dū nolunt absolō: nis beneficiū sine certa qntitate pecunie impar tri ex de symo. ad aures. qd itelligas fm hōf. qn pcut p beneficio absolōnis qd est symonia cū. Secus est si p pena siue mulcta imposita pe tant. Esi consuetudo sit q. p absolōne pecūia petat non valet p̄suetudo talis quia est irōna bilis ex de symo. nō satis. Si aut sit p̄suetudo q petatur p p̄sumāda p̄mēda valz ar ex d pe nis dilectus. Et idem dicendū est de statuto. In his ergo casibz absolui debet libere excōicari? t eo absoluto cogi pē ad satisfaciendū de pena. Si aut non sit p̄suetudo vt petatur nō pē exigi cū nec fuerit excōicari? p illa. Sic intellige fm hōf. i. d ex de symo. ad aplicā. t. c. ad aures. Ex cedūt ec subēxndo t diminuēdo rōdie? (bōito rū qd poa? dēndere deberēt t tueri vt ex d isti. spo. pquerente. Coguntur aut resarcire damna vt patet ibidam. c. grauis. Et puniri pnt pe na exordmāria t sūt oīa r̄integrandā vt ex. e. c. 2. Nec debent eos irrōnabiliter grauare l m honeste tractare sed tanquam filios t fratres fraēn a caritate tueri t honozare ex. e. c. 1. Exce dūt etiā q seipos instituūt in ecclis sibi sub ditis vnde coguntur eas dimittere vt ex. e. ad aures. Excedūt ec dnegando sacra malidose t sine cā in quo cau videt q alibi pnt acapi ar. ex de p̄scrip. cū olim. qd est vez de p̄uilegiatis vt patet ibidē. t in casibz pcessis ex d regulari bus liz et. de sepul. c. 1. alias d. ex de rpo. ordi. ad aures. t. c. q. translatōz. t de p. t. re. omis s; est ad supiores recurrendū vt ex de iurepat. nll's. Sed t aliqua sūt que in necessitate a qli bet acopi pnt de p̄se. dī. g. sanctum est et ex de de offi. ordi. pastoralis. g. p. h. hosti. Excedūt ec in exigendo dū imponūt tallias collectas inde bitas ex. e. c. 1. Excedūt ec quia dū ecclie ro: mane vl ei? legatis subueniūt querūt predam poa? qm subsidū in subiectis vt habitū est s. ti. pcedenti ar. 3. Excedūt etiā quia defaali sū cā t sine ordine iuris excōicant t suspendūt cū excōicacō que est cēne mortis damnacō sine cēa et maifesta causa ferri nō debeat. nec p paruis t leuibz causis vt dicit. 1. q. 3. nemo. et. c. nll's. Excedunt etiā dūni malos clericos ordi

nant dī. 49. si offiā. Excedūt ec dum exquisi ta et singularia abaria querūt. 12. q. 2. gloria Excedūt ec quia circa diuicias t ornati ecclie ap omē studū suū apponūt t de ministerio nō curant p̄tra quos inuehit hiero. m p̄allegato c. dicens marmoza nitent auro splendent laque ariā gēmis altare distinguit t ministeriōz cri sti nlla est dilectō. Excedūt etiā epī dū ab ab batibus et monachis aliqua exigunt cōfēoz: omis instituta vt ex. e. sane. t de symo. ne dī eccliam. cū ea ad que tenētur abbates epī sē pta sint. 18. q. 2. h. tū. t. c. abbates. et ex d of fi. ordi. pquerente. Vñ si epī idēbita et isolita exigant pnt abbates iure p̄prio denegare vt ex e. sane. n. plat? esset in possessione vl qsi ex qd exigit tūc em illud suberabē subdito nō licet vt ex. vt. l. pē. a memoria. Excedūt ec dū re ligiosos p̄tra indulgēdas t p̄uilegia sua mo lestant ex. e. c. mnis. t. c. tanta. Excedūt etiā p̄tra eosdē m̄lās alijs modis a quibz cessare in bētur li. A. e. ti. frequēf. quidā etiā plati m̄mā grauant monasteria ordmīs dīstacō li. A. de censu. ad m̄m. Excedūt ec in m̄lās alijs qoi m̄itto grā b̄uitatis.

Artic. ij.

Que de 2. f. de excessibz subitoy i platos Circa qd scend q subditi qn cūz dīnquūt in supiores subtrahendo se ab obia eoy qd facē nō pnt ec auctē a p̄pi cū n habeit p̄tate in sub ditos suffragmeoy suoy. vt ex de excēf. prela. sicut n in casibz Offendūt ec platos subditi en gendo p̄tra eos ceruicē t calcaneū. In quo cau si vicari? insurgat p̄tra psonā ecclie falso si bi assumendo psonā. non tantū p̄uatur benefi cō p̄p̄e fidem n̄ fuatā vt ex de iureiur. querelā sed ec in toto ep̄atu ad exēcucōz sūt offiā nlla tenuis admittet vt ex. e. illud. A t̄ncti em sūt vicari? ad huiendū ecclis t psonis vt ex de offi. vica. ad h. A r̄dyacon? etiā qui contra si dem homagii p̄stati t debicā reuerēcia m ep̄m domnū suū fore negament vel sup rebz sp̄uali bus cū ad forum seculare traxerit vel m̄uasiōi ipi? epī l socoy ei? t fratrū ei? cū suis cōp̄liabz cām vel consiliū dederit tanquā membrū pu triciū debet ab archidyaconatu t ecclia p̄p̄uo f moueri Ita q ei? beneficia p̄ illos ad quos dona cō p̄tinet psonis yconetis confiantur. hēc hōf. Item offendūt supiores qn sūt tanquam sigi lares in aliqua ecclia t de nouo fabricant sigi lū qd nūquā p̄suerūt h̄re qd non debent facē et si fecerint vti eo nō debēt. vt ex. e. dilecta. ar go a p̄trario si tāquā collegiū cōgregati sūt licet eis sigillū h̄re ex de appel. significauit. licet tamē cuilibet h̄re sigillū tanquam singulari et puaro qz h̄ etiā laycoliz vt. ff. de p̄cur. si p̄curator. Sed et si quis p̄p̄iū sigillū non habet aliō sigillare p̄t debet aut exprimere hoc modo. t qā p̄p̄o sigillo carebam talī sigillo p̄sentes l̄ras sigillauī ar. C. de testis. si vn. Sed qūo scāz vez aliqui sūt in ecclia tanquā singulares vl tanquā collegiū. Rē p̄ speciale p̄uilegium ei? cōcessū si appareat ar? ex de elec. sacros. l̄ra. qd si nō appareat p̄siderand? est vsus ecclie. si cū

nūquāz oñes actus habuerūt nec elegerūt nec p̄ iudiciū rñderūt nec archā pñem vl' sigillum eōe acten' habuerūt singulares iudicantur. vt eē. dilecta. Alias si hec p̄xime dicta osueue: rñt hñe t̄ exercē collegiū iudicātur eē de elec. c. 1. t̄ de syndico. c. 1. licet autē singulares p̄sone i p̄iudi' p̄uati n̄ possit p̄ seip̄os collegiare. p̄t tñ b̄ fieri autē pape vel de cōsensu dyocesiāni. etiam inuito p̄fōno. i. fauorē ecclesie Si at̄ ar̄di acono l' alteri elico fieret enozme p̄iudi' ē eodē i alijs restaurandū sic intellige i d. c. sacrosctā t̄ eē de vi. t̄ ho. de. qm̄. b̄ hosti.

Desymō. ti. 44.

Qonsequēte viso de excessibz platoz in subditos t̄ ecōūso. Consequēter q̄ siderandū est d̄ symonie excessu sp̄a' Et p̄mo quid sit t̄ vñ dicatur. 1. q. 1. sic p̄ctm 1. q. 2. q̄b̄ mōis omittatur. 2. q. 1. quā pena sy moniaci ferantur. 4. de restōne symoniace re ceptorum. 6. que dispensacō arca eos t̄ p̄ quos adhibeat. 1. p̄ specialiter de symo. quāz omittit plat. vices suas vel ecclesias pro censu ānuo q̄ cedendo. 8. utrum omittat symō. si exigatur pecunia p̄ docēna t̄ docendi līna. 9. d̄ quibusdā casibz dubijs arca symoniā. 10. qui admittit ad accusandū symoniacū t̄ testificandū cōtra eum. Circa p̄mū querūtur pla. p̄mo quid ē symonia. R̄ fm̄ dam. t̄ alios pl̄es doc. iuris canonici q̄ symonia est studiōsitas siue studio sa cupiditas emendi vel vendēdi sp̄itualiā l' sp̄itualiū ānexa. Et regit in idem cū d̄scri p̄de mgrali quā ponūt doctores sacre scrip̄e sc̄ q̄ symonia est studiōsa volūtas emendi l' vendēdi aliqd̄ sp̄iale vel annexum sp̄iali. Et elidit ex v̄bis ḡg. nazāzeni. 1. q. 1. qui iquit stu det donū dei mercari p̄do. p̄manere non potest in ordine sacro. Ob̄ autē p̄tra dicta in d̄scri p̄donē quia ip̄a inuit q̄ symonia omittitur so la intencōe cui' p̄trariū videt p̄ pl'a iura vt eē e. tua nos. in fine. t̄ c. vlē. t̄ eē vt ecē. beneficia vt n̄m. p̄pter qd̄ dixit tan. q̄ sola pactio facit aliquē symoniacū. b̄ idem videtur sentire bñ. eē. e. c. vlē. t̄ c. p̄fulē. vbi dicit q̄ nō credit q̄ sola volūtas faciat hoīem symoniacū licet ali as peccet. Sed hosti. dicit concordādo q̄ sola vol untate omittitur symonia q̄ ad deū nō tamē quo ad ecclesiam vt eē. e. tua nos. in fine. Vñ de talis symonia. siue resignacōne t̄ restōe ei' qd̄ talit̄ siue pactōe aliqua est receptū p̄ p̄mā dicit vt eē. e. c. vlē. Et si ob̄ q̄ sola intēdone omittit vsura eē de vsur̄ consuluūt. R̄spōdet q̄ hoc non est vez in foro iudiciali vt patz eē d̄ vsur̄. in ciuitate. s̄ in p̄mā inducē vsurarius ad restituendū sic accepta vt dicit. c. consuluūt. Si queratur quare etiā hic in p̄mā n̄ indu ctur abbas ad restituendū t̄ monach' ad rñdū dandū sic vsurari' ad restituendū R̄ d̄ distinguē dū est q̄ querā sit phibita quia symonica vt emere vel vendere sacra. Et breuiter oīa q̄ erāt i veteri nouoq; testō symoniaca. Et i his suf ficit sola volūtas. s̄. ad introducēdum peccatū siue sit in finibz suis siue p̄grediatur vltē.

ad actū emendi vel vendēdi vl' etiam paciscē di. S̄ nō sufficit ad introducēdā irregularitā: tē si nō p̄grediatur ad actū paciscēdi. qdā vō sit symoniaca q̄ phibita p̄ ecclesiam. vt cu; q̄s renūciat sue ecclie h̄c qd̄i cōe l' pactōe. vt de tur cui placuerit sibi. Et illis n̄ obest sola vo lūtas. s̄ requirit̄ actus paciscēdi ad introducē dū peccatū eē de offi. dele. ex p̄te t̄ de renūc. de mltā. Non em̄ peccat qui vult renūciare l' ec actū renūciat bñficio ad op' alteri' si dign' sit dū tamen pactō nō intercedat. hosti. vō de his q̄ sit symoniaca p̄ phibicōz ecclesie ponit eē: plū de vendicōe beneficii dicens q̄ nō erat phi bita in vesteri testō. Hodie ergo est symoniaca quia phibita. vnde hodie est symoniacū vende re vel mercari ḡstaldia. yconomatū. aduoca: dam t̄ huiūdi eē. ad n̄m. t̄ 1. q. 1. si quis. t̄ q. 3. saluator. Et i his non obest sola volūtas s̄ requirit̄ act' quo ad ecclesiam. b̄ hosti. P̄redi cta tñ d̄stinctō arca ea que sit symoniaca po nitur cōiter a doctozibz modernis t̄ antq̄. t̄ po nit a bñ. eē de offi. dele. ex p̄te. 1. hosti. ergo re: sp̄ōdes ad. q̄ p̄missā dicit q̄ illud qd̄ suat de vsura q̄ vterq; testō p̄denat̄ suabit eē de symo niacis p̄ mō dictis. Et sic intelligi p̄t i d. 1. q. 1. q̄ studet. t̄ c. repiunt t̄ filia De symoniadis vō scdo mō dictis loquit̄ eē. e. c. vlē. Vñ videt fm̄ ipm̄ q̄si eps tali spe duct'. s̄. pecuniāz habē di clericū secularē ordinauit t̄ postea pecuniam quā spauit recepit induci debet in iudicō ase vt pecuniā reddat t̄ cleric' q̄ eandē intēcōez ha buit induci debet ne suū exequat̄ officiū q̄sq; secū fuerit disp̄satū tñ quo ad ecclia celebrabit R̄edit eē aliā rōez ip̄e hosti. sc̄ q̄ monachus nichil p̄p̄iū habet. vñ q̄ntūcūq; sibi p̄cium restituere p̄u sp̄ esset monasterij. sed ei qui d̄ drit vsurā restō fiet q̄ p̄m habet. Ob̄iat ite rū hosti. p̄tra eandē d̄scripcōez quia inuit q̄ sū studiōsa cupiditate emendi vel vendēdi sp̄ia lia l' sp̄ialiū ānexa non omittit symo. qd̄ est falsū vt patebit infra. P̄rop̄ p̄dicta igit̄ hos. d̄scribit symoniā sic. Symonia est sp̄ialiū vel sp̄ialiū ānexoz p̄cedere pacto p̄m̄i s̄iōis. qd̄i cōnis. mōi. fūq; p̄cū. l' cuius temp̄alitatē receptō siue donacō. hec autē d̄scripcō ex his q̄ di centur infra patebit. Potest tamē d̄sc̄p̄cō p̄i mo posita sustineri dōo q̄ studiōsa volūtas d̄t ibi volūtas ad actū exteriorē. p̄gressiua secūdū glo. 1. q. 1. q̄ stud; P̄t eē d̄i d̄ q̄ quia peccati p̄fe ctio est in elecōe. h̄z q̄nq; hō inclinet̄ ad h̄ ex in firmitate vl' ignorācia. Ideo symonia dicit vo lūtas studiōsa vt itelligatur esse voluntas eli gens non surrepticia. Noīe vero emp̄cōis t̄ vē dicōis intelligit̄ ibi omnis p̄tractus n̄ ḡtuit vnde eē dignitates vel p̄bende vel alia ecclia sti ca beneficia p̄mutari nō p̄nt autē p̄u sine sy monie periculo. sicut nec transigi. eē d̄ trans. sup̄eo. Eps tamē hoc facere potest p̄ cā nēcia l' vñ eē de rez p̄mu. quesitū Est autē transactō de re dubia lite incepta t̄ nondū finita non ḡ tuita pactio. vnde dicit rōd. q̄ symoniad̄ sunt qui inter se paciscuntur hoc modo. tu facies pro

posse tuo q ego habeā beneficiū tuū τ ego q tu
meū. **P**nt tamē sibi volūtates suas mūicē m
timare. dicendo sic. libentē essem in ecclesia tua
τ ecōū so et epō significare. **V**terū ad euiden
ciam pōictē descripcōis videndū est qd ibi dica
tur spūale τ quid annexū spūali. **C**irca quod
scidendū q spūale pē dīd dup^r scz p opacōnem
ad spūā sanctū. τ p opacōnez ad spūā hūanum
Spūale dictū pmo mō potest dīd trip^r scz per
essendam vt grā τ vtutes gratuite. p causalita
tē τ disposicōz vt sacra que sūt quodāmodo cā
grē τ virtutū. τ p effectū vt ea que oueniūt a
licui ex aliquo dono vel officō spūali vt ppliare
miracula facere omū officium celebrare. **A**n
nexū autē spūali scz p opacōz ad spūā sanctū dī
citur multip^r. vno modo quia in eo spūale mī
nistraē vt vasa sacra ecclesia amiterium. **A**lio
modo quia ex spūali dependet siue osequitur vt
habere ecclesiā l' dignitatē ecclesiasticā canonī
am l' pbedā siue aliud beneficiū ecclesiasticū vel
ins papiendi fruct⁹ puenientes ex pōictis vl'
ins papiendi decimas. pmiādas vel oblacōnes
hēc em oīa ordinī dīcali annexa sūt. quia sol'
dīcis oueniūt. 3° mō quia antecedentē ad spūalia
ordinat vt ius psonat⁹ qd est pēas presentādī
ad officū ecclesiasticū. **P**osset tamē etiā annexū
spūali dīd largo modo spūale. **S**pūale p^o dēm
nec de iure nec dō facto potest vendi. **S**pūale ve
ro scōdo modo τ tēo τ etiam annexum quocūqz
modo dictū vendi non potest de iure sed dō facto
tantū que patebūt infra pleni⁹. **E**t sicut spūa
le pōictis modis dēm n potest vendi τ emi. **I**ta
nec redimi vel resignari p pecunia vt ex. e. q.
relam. 1. q. 1. nlls epō. 2. **N**on potest inquam
redimi ab illo. s. qui ius habet papiendi alias
potest redimi sicut redimuntur decime de ma
nu militū eas iniuste detinentiū. **I**n oībus em
pōictis oīs pmissio oīs pōictō oīs pactio cōmo
dī tpalis symoniā inducit vt ex de pac. c. vl.
τ. 1. q. 2. quā pio. **C**ondicio tamē licita τ qd iu
re est potest apponi. ex de elec. significasti.
Spūale autē p opacōz ad spūā hūanum dīdatur
dup^r. vno modo p essendam. vt scēde phice q
p inuestigacōnem τ doctrinā hūanā acquirūt.
Alio modo p cām vt doctrina pōictay sciarū
Sciendū nec de iure nec de facto pnt vendi. vñ
pū. 1. A. quid pōest hōi stulto hīe diuidas cū n
possit emere sapiēdā. **D**ocēna vero de iure et de
facto pē vendi de q dīc vt infra. **A**nnexa vero
huic spūali vt scōle τ libz vendi pnt de facto
τ de iure cōi n si ecclesia locū scolaz assignaz
doctozī. **V**nde dīdē symonia. **R**e a symo
ne mago qui voluit emere gradā a bēo petro
act. s. giezica vō dī a giezī seruo hēlysa. q vē
didit gradā sanitatis naamā syro. g. reg. 4.
1. q. 1. qui studet. **E**x q patet q venditor spūaliū
ppe dī giezit⁹. **E**mpoz vero pprie symoniac⁹
vñ tamē obtinuit vt vēqz symoniac⁹ dicatur
Et h ouenient. **A**d h em symon voluit emē pe
cunia donū spūā sancti vt alij postea venderet.
vnde in eo fuit qntū ad volūtātē viciū empto
ris τ venditoris. **A**rch. ij.

Sequit vidē de 2°. s. vñ symonia sit pēm
Re q sic ē mortale valde graue. vñ. 1. q.
1. q. studet. dī crimē capitale. **S**icut em dīcū ē
2. li. aliquis acc⁹ est mal⁹ ex gñe ex h q transie
sup materiā indēbitam. **E**mpēōis autē et vendi
cōis indēbita materia est res spūalis. **C**ui⁹ rō ē
triplex. pma est qz res spūalis nō pē aliq terre
no pōo opnsari sicut dīdē de sapiēda. pū. 3.
pōdior est cūcis opibz τ oīa que dīdēant hū
ic non valent oparari. **E**t iō petr⁹ dīxit symo
ni acc⁹. s. pecunia tua tecū sit i pōidōnem. qm
donū dī existimasti pecunia possideri. **S**ecunda
rado est quia illud solū est materia debita ven
dicōis cui⁹ venditor est dñs. patus autē ecclie
nō est dñs rez spūaliū s; dispensator fm id. 1.
corinth. g. sic nos existimet hō vt ministros cri
sti τ dispensatores misterioz dī. **T**ercia rō est
quia vendicō repugnat origini spūaliū q puei
unt ex gratuita dī volūtate. vnde dī. 10. dīd
tur gratis accepistis gratis date. **E**t iō aliquis
in vendendo et emendo spūalia exhibet irreue
rendam deo τ tribz psonis dñis iō peccat pēo
irreligiositatis. **C**omputatur atē peccato hēresis. 1.
q. 1. q. studet. 1. q. vl. c. fi. non qz sit hēresis p
prie sed silitudinariē. quia symoniac⁹ ita opa
tur ac si ptra fidem sentiret dū scz emē τ vendē
pōo spūalia nūtur. **V**ñ in his q symoniā
inducit autēas pape excusaret a symō. **R**ū
det bñ. ex de pactis. cū pūde. q in his q sūt ex
sui nafa symoniaca in veteri testō. vt vendē
sacra τ hūdi spūalia nō excusat autēas pape
In his vō q sūt symoniaca p ostiendū ecclie
excusat quia potest in talibz dispēare. h bñ.
vñ pape n licet acipe pecuniā p aliq re spūali si
cuc nec alteri hōi. imo tāto peccaret gñ⁹ qnto
locū maiorē obtinet. **L**icet em res ecclie sint ip
si vt dispēatoris pñopal n tñ sē ipi⁹ vt dñi
τ possessoris. **E**t iō dīc tñ. qñi rāpet pecuniā p
aliq re spūali siue de bonis ecclie siue de bonis ali
is n carēt vīcō symonie. **A**rch. ij.

Sequitur vidē de 3°. s. quot τ quibz mo
dis omittit symonia. **C**irca qd scidendū q
symonia omittit triplic^r munere. vt dīc greg.
ppter qd dīdē ysa. 33. beūs qui excutit man⁹ su
as ab oī munere. **E**st em minus a māu. s. pe
cūia τ a lingua. s. fauor. et ab obsequio vt ser
uitus mēbite ipēsa. 1. q. 1. sūt nōnulli. **E**t oī
tur qñqz ex altera pte tantū scz dantis l' acapi
entis. qñqz ex veraqz. qñqz ex neutra. vt cum
vtrōqz ignorante amīc⁹ ordinādī dat aliqd oī
liano epī vel pmitat. 1. q. 1. statum⁹ siqz a sy
moniacis. **P**ret triplic autē mun⁹ pōictū can
tor pñsēn. posuit g⁹. s. mun⁹ sanguinis. vnde
dīxit q pferre ecclesiā vel pbedam alicui im
tuitu p sanguinitatis est symoniacum. **S**i alijs
vt alex. de an. τ tñ. vidē q hoc sit bene gñe pec
catū nō tamē symoniacū quia ibi nichil in p
cū dā vel recipiē qd ad symoniam rāqñt. **S**i
tamē aliquis patus beneficiū aliqd ecclesiasticū
alicui daret hoc pacto vel intencōne vt ipē sūt
p sanguis pūderet symoniacus esset. **D**e tri
bus g⁹ muneribus supōictis p ordinē ē dicendū

Et primo de munere a manu. **M**otandum ergo quod hoc munus dare vel accipere per spiritualibus vel etiam aetheris spiritualibus inducit symoniam nisi adeo sit per unum quod non debeat inducere promouens animam in speciebus cum tunc et qualitate personarum ut ex e. et si questiones quod est verum si peccatum non precessit alias per ut ex e. tue. 1. q. 1. placuit ut nullus. Et in dices papue debet intendere quia quidquid agat homines intencio indicat oēs scilicet quod ad deum ex de elec. cum ex officio. Ideo dicit laurus. muneribus dandis a te etiam quatuor ista. quis dantis. quisque petens. que res. que causa petendi. quis scilicet pauper vel diues. quod res parui magni vel parui. et per addi quantum. si an instat necessitate vel alio tunc offerat. Verum puerbum est nec oēs nec oia nec ab oibus. Val de enim inhumanum est a nemine velle recipere. si et oia et ab oibus vilissimum est. ff. de offi. p. solent. §. vlt. Ergo esculentum et poculentum quod summi possunt infra modum recipere licet. ff. de offi. p. plebis dco. Si tamen corrupta intencione et sine pacto dentur et recipiantur munera quatenus quod parua omittitur symonia quo ad deum. quod cum in resignacoe executiois ordiis l' bñficio collati purgat sola pena. Et hinc hoc per intelligi id ex e. nemo in gos. **S**ciendum igitur quod nichil debet ferri nec recipi per sepulchris aut exequis mortuorum vel benedictioibus nubentium nec per esumate nec per oleo sancto. ex e. cum ecclesie. ea quod ad nra. f. m. i. m. Nec per ecclesia offerenda vel consecranda. l' abbate l' abbatis. i. sede ponenda. Nec per ecclesie inestitura nec per consecracionibus episcoporum in tronis acedibus eorum. benedictionibus abbatum. ordina donibus clericorum. licet de corruptela sit taxatum quatenus sit isti vel illi tribuendum ut ex e. intatu sicut nec per aliquod sacro ecclesie. nec et per pastu l' pastillo vel per voce vel per calamo siue scriptura et filibus est aliquid petendum vel dandum ex e. veniens. et c. 1. et. 1. q. 3. si quis obiecit. nec aliqua consuetudo potest ut per talibus aliquid exigatur. ex e. non satis. et c. sequenti. **S**ed obiciat quod consuetudines laudabiles obfuaru debet 1. q. 3. questu. et di. 18. de enlogijs. Dicendum hinc hosti. quod ex pacto nichil recipi debet obtemperatu alicuius consuetudinis sed recipi potest si offeratur gratis. sicut curia tenet et probatur ex e. dilectus filius. Et dicit iam statim infra. vlt. etiam secundum eundem hosti. melius sic. Aut clericus exigit a laycis obtemperatu consuetudinis. et tunc non debent clerici retinere pignus spirituale si gratis debent sepelire l' benedictio dare. et postea veritate cognita per episcopum loci cogantur laici laudabilem consuetudinem obfuaru ex e. ad aplicam. Aut clericus a clericis et isti si petant aliquid in quo paria et parata valitas versatur non valet. ut patet in dictis. c. quod sit. de enlogijs. **E**xapius autem quidam casus a iure in quibus munus a manu recipi vel recipi potest. Vnus est si offerat gratis. ex e. dilectus filius a. in fine. Si autem dubitetur verum gratis vel ex pacto vel ex corrupta voluntate sit datum debet attendi prenotata super p. xie. Et hinc ea presumi potest per contra scilicet in foro carum sed in foro consue attetur intencio. Quidam tamen quibus consentit

ray. distinguunt quia aut datur aliquod temporale per spirituali siue propter spirituale principaliter et sic est symonia. 1. q. 1. eos in fine et. q. 3. si quis prebendam. Aut non principaliter ita quod alias datur. et sic non est symonia ex e. et si questiones. dilectus filius a. in fi. De qua opinio dicit rod. quod videtur du. ra. quod raro vel nunquam preteret hoc. quoniam enim episcopus parifienfis intronizatur per archidiaconum senon. consuevit ei dare dimidiam marcam auri quomodo aut vel quoniam sibi ea daret nisi eum intronizaret unde credit quod hoc sponte et sine pacto fiat non est symonia. credit etiam quod aliquo tunc datur non ut de bicum si ut dari consuetum non est symonia. h. rod. **S**ciendum autem quod non ois pactio inducit symoniam. Nam possessio dari potest ut in ea constituat oratorum ut ex de resti. spo. olim. Et sub dco pacto dari potest licet adstruendi ipsum. ex de c. si. quanto. et ex e. ex infinuacione. talia est pacta putantur spiritualia sic et illud. ex de pben. significatum. Et in tradicioe sue rei quilibet potest quod si bi placet apponere pactum ex de con. ap. nullum. **S**ecus casus est cum aliquo per operibus spiritualibus alii cui prebitero datur quod ad ea alias non tenet. 12. q. 2. caritate. Et hoc est verum si non habeat alias unde uiuat. ut. 1. q. 1. indices. Et ar. op. 12. q. 1. illi qui unde suas opas locare potest ad episcopum ut faciunt prebiteri ordinationes. l' quia si male sonat vicarij dicantur vel subsidium. ut ex ne pla. vices. c. finali. dummodo ut dicitur gos. et hosti. principaliter intencio sua inferat non ad pecuniam sed ad obtinendum veniam. Si vero ad eas ex officio suo teneatur puta quia est desponsatus et intencio latet ecclesie nichil est obtemperatu sumptuum accipere debet de se. di. 2. sufficit. alias symoniam omittet ut. 1. q. 3. vendentes. Parochiani tamen cogendi sunt per superiorem soluere illud quod consueverunt laudabilis introduxit ex e. ad aplicam. i. fi. ne. Et sic ad dandum oblationes. 16. q. 1. statum. Si autem non tenet et habet alias sumptus. aut de gratis cantare aut cessare. alias si hoc faciat per pecuniam aut erit ibi symonia aut auaricia ut dicit gos. et ray. licet enim ut dicit ray. forte non esset symonia eo quod nullus tenet suis stipendijs militare. ex e. cum sit. tamen est ibi turpiliterum vel admodum huius speciem mali. predicto modo distinguunt ray. gos. et hosti. Rod. autem dicit quod prebitero siue indigeat siue non pecunia dari potest in sumptus et non in munera sacerdotum. i. sacerdotalis officij quod impedit. sic dicit hieronimus quod decem panes crustula et vas mellis si applicata fuerint magis in sumptus et quam in munera applicata reputanda sunt. 1. q. 1. indices. Cum ergo prebiter recipit pecuniam per officium ad tempus ecclesiam loquitur putat li per notat eam sine quod non vel eam admodumulatam et non appreciacone officij vel etiam laboris quem habet in officio sicut alicui dicit voluit quia labor ille adeo est annexus illi officio quod non debet vendi vel locari sicut nec officium ipsum quia quisque alterum illorum vendit et reliquit unde in oia casu prebiter debet officium impendere gratis. Et quod datur debet dari gratis. sic dicit aug. quod apostoli gratis ab illis accipiebant

panē quibz g'is p'dicabāt hēc rod. Est g' not. dū q' cum dicitur aliqd' t'pale dari p' spūali hēc p'pōitō p' p' dēdōre app'acōz siue g'mutacōz et' n' d'z p'cedi. p' ē dēdōre cām finalē vel efficiēz et sic utroq'z modo p' dēdi ut sit sēs ille dat pe cūia; p' missa. i. p'pter veneracōz misse t' tūc de nōt finē. v' p' missa. i. p' deuocōne misse que mouet eū ad dandū t' tūc denotat cāz efficiēz potest ēē dēotare ad mīculacōz que ēē redudē ad cām efficiēz ut cū d' ille mīstrat libz; t' calicez p'sbitero p' missa celebrāda vel ille dat pecuniā p'sbitero p' ecclesia officiāda et sic etiā p' dēdi. **M**orandū ē q' t'palia mīstrantibz spūalia danē t' ab eis acapiūtur tanquā stipen diū necessitatis t' p' eccleie ordinacōz t' approba tā p'suetudinē t' non ut p'au mercedis spūaliū quia tūc dantes t' acipientes p'mitterent simo niā non obstante aliqua p'suetudine quia cōsue tudo non p'iudicat iuri naturali vel diuino qd' p'hibet symoniā. vnde. i. t'hi. 4. super illud q' bene p'suit p'sbiteri q'd dicit glo. aug. acapi ant sustentacōem a p'lo t' mercedē dispensacō nis a dño. **T**ercū cas' est cum datur p' vita eterna in remissionē peccatorū fm illud dan. 2. p'cta tua elis redime. exē d' testis. c. fi. et. 12. q. 2. aīe. **S**ed quare non est hic symonia. cū hic sūt spūalia. **R**ē quia elie dantur in paup'ibz deo qui est dñs spūalium ideo symonia non cō mittitur cum eo sicut cū p'lati qui nō sūt dñi s' dispensatores eorum. **I**tē p'dicta cadūt s' me rito t' p'ponūtur nobis venalia a deo ex pacto p' moneta dilectōis t' opibz caritatis nō sic de spūalibz q' p' mīstros ecclesie p'serūt ut corpo ralis elia non est p'pūm vite eterne n' inq'neti i perat' a caritate. **Q**uare cas' est cū dat' p' re dimenda vexacōe exē. e. dilect' fili'. r. vñ si ep's excōicet me iniuste vel mīnē auferre m' benefi ciū qd' iuste possideolite redimo ius meū dan do sibi pecuniā ut sūam iniustam reuocet l' ab hac iniuria cesset. ar. ex. de m'grs. p'hibem'. **N**ec obstat illud exē. e. querelā. vbi videtur p' hiberi et emi t' redimi q'z ibi exponit' s' g'of. redimi id est p' pecuniā resignari. **N**on obstat etiam illud exē. e. nemo. quia fm g'of. ibi non redimuntur vexacō sed emuntur absolutio vel p' dīc' ēē fm g'of. t' hosti. exē. e. dilect'. i. q' si quis excōicet iuste beneficium acq'siuit iniuste tunc in utroq'z casu p'mittitur exē. e. nemo. t. i. q. i. nll's ep's. 2. p' dēpō g' rei spūalis p'mittit' vexa to iniuste t' redimentū s' p'hibetur vexanti t' p' vexacōis cessacōne recipiēti. **S**i tamē excōica uit me iuste non lūz michi pecuniā p' beneficio absolutōis ei dare nec licet sibi acapere licet tam p' peccati puniōne. **C**aneat aut' absoluens ne in hoc magis intendat cupiditatem q'm correctōi fuisse. **R**od. aut' sententia videt' q' etiā symonia est si aliqd' p' reuocacōne iniuste sūne detur. vñ fm cū iniuste excōicet' corā sup'iore cōquerat' s' qd' dictū est p'us cōius teneatur. **N**ichil ergo dandū ē iudici p' absolōne directe sumpt' tū q's fecit p'p' rei p'umacō adūfari' l' ēē iudex cum p'cedit ex officio suo debet ipse reus antequā ab

soluat' reficē. exē ut lite nō p're. q'm. s. in alijs. et de sen. ex. sacro. t' de appel. cū specialī. **S**i tamē sit excōicet' iniuste absolui debet sine oī grauamine. ut in. c. sacro. hēc bñ. exē. e. ad aures. **Q**uid si quis elect' in ep'm det pecuniam adūfario ut non impediatur ei' electōz. **R**ē q' hoc nō licet sibi n' ante electōz nec post si p' electōz nō sit ius acq'sitū ei. exē. e. de hoc. i. **S**i aut' sit ei ius acq'sitū licet sibi non quidē p' electōne s' p'ro uexacōis siue iniuste redemptōe. exē. e. dilect'. si lius. r. **Q**uid si aliquis de quo p'staret q' in e lectōne nll'mius h'et an electōz impediret ne electō fieret. nūq'd caplm vexacōz eius redimē possit. **R**ndet rod. q' sic. s. si ille impediret ne si p'liat electō fieret s' si impediret ne de isto vl' de illo electō fieret forte tūc caplm p'p'dictū nichil dare posset sicut nec ille cui' electōz impediret. **Q**uintus casus est de p'secracōe t' visitacōe. **S**i enī ep's eccl'az p'secrat vl' episcopatu visitat potest p'curacōz moderatā reape. exē de cens. cum apl's. et exē. e. cū sit romana. t' de p'sep. cum ex officio. t. 10. q. 3. relatu. **E**t nichilō tamē vl' hoc facere gratis. ar. exē d' vi. q. 10. de. cū ab oī. **N**on tamē intelligas q' exigatur aliqd' p' ipsa p'secracōne. **A**lias p'tra. i. q. i. statum'. sed p' labore vie. 12. q. 2. caritatē. etiā si ecclesia sit in ciuitate. exē de cens. venerabil' fm g'of. **S**ecūm vō hosti. in sū. cū tal' labor sit spūal' quē p'lat' necessano et ex offō sibi inuēcto tē subire meū us est dñe q' hoc p'uenit ex p'suetudine. exē. e. ad aplicā. t' ex equitate ut qui seminat spūalia metat t' t'palia ut patet p' mlt'a exempla. 13. q. 2. s. quia ergo. quimio hoc est ex cōnexitate. **E**t extra de cens. cum venerabilis. **S**ecūdu autem bñ. t' hosti. in glo. exē. e. cum sit. p'dicta procu rado p'missa est a iure quasi licita quia nō rec catur legis autē. 23. q. 2. q' peccat. **E**t debet fieri fm facultates ecclesie sicut t' alie. extra de cēsi. sopite. imo ēē si ecclesia non possit ex penuria ep's suis sup'abz ecclesiā p'secbit. i. q. i. placuit. **S**ed quare dat' ep'o p'curacō p' eccl'ie p'secōe et nō p' clericōz ordinacōne cū etiā ibi sit labor. **R**ē quia ep's potest ordinare i sua ecclesia t' fa cile potest h'ere expensas in domo sua non sic ac cū aliam p'secrat aut visitat eccl'az. **C**irca ve ro mun' ab obsequio sciendū. q' tale mun' s' p' induat symoniā qñ pactū interuenit. vnde si p'mitto tibi ecclesiā ut negotiū meū p'moueas symonia est. ut exē. e. cū essent. **S**i aut' non in terueniat pactū ēē sic distinguit' fm g'of. hōf. t' bñ. super. c. cū esset. quia aut seruiō tibi hac spe secūdario ducis scz q' p'feras michi beneficiū t' p'napaliter sūio gratis t' tūc non pecco. ar. di. 61. quid p'derit. aut seruiō p'napaliter ut cō: feras michi beneficiū t' secūdario gratis t' tūc d' lūq'. **I**n quo tamē casu sufficit michi p' p'nam satisfacere deo ut dicit' est sup'. **E**t fm hanc di stinctōz intelligit' illd. exē. e. cū nos fm g'of. t' p'cordant iura que vidēt' sibi inuicē p'ferari a **A**liē p' distingui s' ray. g'of. t' hosti. sic. obse quiū aut est corporale aut spirituale. si sit cor: porale t' honestum non induat viā dūmō n

interueniat pactū vt si quis fuit epō romam
eundo p eo aduocando eius negocia pcurando
Et hoc innuit a gōrio sifu. i. q. i. sūt nōnulli. ibi
mun⁹ ab obsequio cū fuitus in dōbite impensa
Et hoc intellige vbi dign⁹ dignū pstat obseq
um vt dictū est si vero dign⁹ indignū vl' indig
gn⁹ dignū obsequiū pstat symonie vido nō ca
ret. Vnde si fuit ei ad vilitatē consanguineo
rū ei⁹ vel faciat aliquid huiūdi est munus ab ob
sequio. et est symoniaciū fm tho. Si autem sit
spūale et interueniat pactū inducē viciū nō bñ
ficio vel psonatui sit annexū vt cum est impos
tum hōn⁹ alicui p bende vt qui eam habuerit
dicat missam de bēa virgine. vt ex dō pben. sig
ficatū. Et intellige fm rod. q. ppter obsequiū
corporale et honestū dari non debet beneficiū sed
dat obsequenti meritis suis cognitis p huiūdi ob
sequiū quia vt dix⁹ cantor parisiē. curie pla
roy sūt pbatozia clericoy. Sed pone q. vn⁹ d
beat dicere missam maiorē ali⁹ miorē. et veni
unt adinuicē q. vn⁹ dicat missā p alio et eū
so nūqō eis licebit. R⁹ q. sic quia cū d⁹ iste im
pendit obsequiū spūale p alio spūali. p nō dno
eat ibi appredacōne. sed admiculacōnem. cum
ille non possit cantare p alio nō ē ille cantet p
eo. Est q. sint duobaptizandi et vn⁹ dicat
alteri baptizabo te tali pacto q. postea baptizes
me nūquid est ibi symō. R⁹ pōdet rich. q. sic
quia in talib⁹ nlla pactio vel quendo debet in
uenire ex. e. tua nobis. licet enī dare aliqō spī
rituale p sacro ex pacto non sit illiatū ex tot
causis ex quorū illiatū est dare aliquid tpale. tū
est illiatum ppter duo scz quia res a non dno
emittit et quia est extra rōi grē q. vendat dicere
enī posset ego baptizo te et rogo te q. postea bap
tizas me. Qd intelligo i cau⁹ necessitatis. Cū
aē mun⁹ a ligua sciendū q. hō mun⁹ dicit l. i.
pfa laus pñes ad fauorē hūanū que sub pōo
cauit. vl' pces ex quib⁹ fauor hūanus acquirit
vel strariū vitatur. Et id si quis pñpalit ad
hoc intendit symoniā emittit. videtur autem
pñcip⁹ ad hō intendere qñ pces p indigno scilicet
ex aliquo crimine quē ex huiūdi symonia exau
dit. Vnde ipm factū est symoniaciū. Si vero
p digno nō est symoniaciū. quia subest debita
causa qd ei aliquid spūale deur. Potest tamen
esse symonia in intēde si non ad psonē digni
tatē sed ad hūanū fauorē attendat. s⁹ ei laur
eys symoniā emittit si beneficiū alicui ppe pfa
guinitatē concedit alias non decessur⁹. quia si
quis inulto cordis amore vel sordidis precib⁹.
tē. i. q. i. si quis. Nec obstat ar. ex. e. nemo. et
e. tua. ex quo enī fauor terq⁹ munus fauoris
inducit mltomagis fauor eius qui ordinatur.
i. q. i. sūt nōnulli. hoc notat ex vt ec. bene. vt
nostrū. Scdm autē tho. talis collacō est carna
lis et illiatā nō tamē symoniaca. quia nichil i
opie. Sed qre min⁹ symonia emittit rogan
do p indigno qm pecuniā dādo. R⁹ pōdet bar.
i. q. i. quib⁹ sdam. quia in rogando nichil dat
et nichil accipit et id ibi ē nullū gmeratū itel
ligitur. Sed et p indigno magis munera qm

pces ecclesia detestat. Vel fm alex. de an. pces
ordinantur ad notificandū dignitatē tal' sed
pecunia ad mouendū inordinate arbitriū ofe
rētis. Pē autē circa hō distingui fm gof. et hosti.
sic scz q. pmouet qd aut pab⁹ suis aut alienis
si suis. aut ad prelaturā maxime q. ofert p ele
ctionē et tūc symonia emittitur. quia talis vl'
ambidofus et eo ipso indign⁹. ex de elec. qualie
i. q. i. sic is. Aut ad simplex beneficiū et tē nō
comittitur dū tamen sit dignus. vt ex. e. tua
nos. in pñcipio. Si autē pmouetur pceab⁹ ali
enis. aut pab⁹ spūalibus aut carnalibus. si
spūalibus symonia non emittitur. i. q. i. la
tozē. nisi platus ofanguinitate trahat. i. q. i.
ordinacōes. et c. sūt nōnulli. vbi dicit q. pces
succeedūt loco pñ. Tan autē et c. naso. dixerūt
q. nullo dato symonia non comittitur. i. q. i.
qm pio. sed hoc intelligit hosti. qñ ofanguine⁹
est dign⁹. tali enī magis qm extraneo tenet p
uidere platus. ar. ex de coha. cleri. c. i. Si vero
sit indign⁹ locū habet vt prius dictum est. Si
vō pab⁹ alienis et carnalibus. aut pmouet ad
pladonē. aut ad simplex bñficiū. si ad placio
nē iniuste sūt pces maxie qñ rogans est laicus
cui⁹ vultus tmeri pē. vt ex de elec. ofi⁹ quisq⁹
nisi forte plar⁹ non habito respectu ad pces enī
instituat ex offō suo necessitate l' vilitate ecclie
exigente. vt ex de eta. et qñli. curā. Si autē ad bñ
ficiū simplex aut ille p quo rogatur est in
dign⁹ et tūc symonia emittit. vt in c. d. ordi.
et ff. nōnulli. aut est dign⁹ et tūc nō emittitur
si plar⁹ pñpalit pces non sequat. i. q. i. qbz
dam. et ar. in c. tuam. hēc hosti. Ray. vero et
bñ. ex de eta. tuam. gveniūt in pmissa distin
ctione cū hosti. et gof. nō q. in pmo membro scd
licz qñ quis pmouetur pceab⁹ suis sic distin
guūt scz q. qd p se petere nō potest eccliaz vl' di
gnitatē vel beneficiū aliqō hñs annexam curaz
aiay. ad hoc ar. s. q. i. in scripturis. et i. q. i. or
dinacōes. et ex dō iurepītro. p nñas. beneficiū
vero simplex si indigeat et dignū se fendat. pe
tere pē sine metu symonie et pacto. ex. e. ad au
res. Si vero sit indign⁹ vl' etiam non indigē
peccat vt dicit ibidē. et i. q. 2. clericos. Et dicit
hic bñficiū simplex i⁹ qd est sine cura aiay vel
dignitate. Rod. vero dicit q. hēc opini. videtur
dura. Vnde credit q. aliquis p se petere possz nō
sit indignus beneficiū hñs curam aiay annex
am. ex pñaye. q. dicit. ecce ego mitte me pfa.
credit etiam q. ex quo qd est pnotus ad ordies
sacros. cū huiūdi ordiādo requirat ecclesiasticū
titulū petē possit ecclesiasticū bñficiū licet abū
det in tpalib⁹. Et iura que ray. inducūt loquūt
stra statū ecclesie pmitte qñ redditus erāt ex
iles et distribuebant dō facultatibus ecclesie p
ut opus erat cuqz.

Artic. iij.
Et dicit de x⁹. s. q. pena symoniā feriatur
arca qd sic nō p⁹ hosti. q. symoniā pñi
untur et a iure et a iudice. a iure ei pñitū ipso
facto Qui ei fuerit ordiat⁹ symoniace ipso facto
est suspensus etiam qñtūcūqz sit occultus. fm
ray. hosti. gof. et bñ. ex. e. accusat. et innoc.

sup. c. ex. e. tanta. Et quo ad se ut. f. de sui or:
dimis executioe se no intromittat. Et q ad alios
ut f. nll's ei in executioe ordm's coicet siue pec
catu ei sit publicu vl occultu. ex. e. tanta. vbi
etiam dicit i aggrauacione criminis symonie
q ois peccator potest miss a3 celebrare pē symo
niacum. Ois in qua peccator subaudi nō pās
toleratus penitens potest. rē. Sic subaudi in d
bet f. gōf. hosti. r. bñ ibidē. Per hoc qd dicitur
nō pās. f. ab ecclesia p sinaz excoicacōis iudi
cis vel canonis tollit obiectio de excoicatis r su
spensis qui excluduntur a picipacione sacm'tozū
p b vō qd dicitur penitens tollitur obiecto d eo
qui est in mortali q suspensus est q ad se. i. q. i.
sacerdotes hoc tamē locū nō habet ut dicit gōf.
in enozmibus etā occultis. nec i mediocribus
notorijs de iure vl de facto. huius ei crimia p
pactā pīnaz impediūt executioez ordm's et q
ad se r quo ad alios. ut ex de temp. ordi. c. fi. r
de renunc. n. cū pīdem. unde gōf. sic supplet. ois
peccator nō pās tolerat r penitens potest cele
brare missam pē symoniaciū r pē alios deliquē
tes enozmiter et occulte vel mediocriter notorie.
Alias et exposicioes illius verbi ponit glo. bñ.
Nec obstat pōicis illud ex. e. ex tue. vbi dicit
q non est tutum symoniaciū coherere in ordine
ab officio. quia illud intelligitur qn crimē ē oc
cultū. Ita q placus non sūt illud n pōfessioz
r iō n potest eū phibere qn d facto officiu exeq
tur. ut ex de officio ordi. si sacerdotes. Dam. ve
ro dixit q symoniacus in ordine occultus est su
spensus quo ad se tñ notoriū vero q ad se et q
ad alios. r q. c. ex tue. loquit de occulto. r. c. tā
ta. loquitur de notorio. Sed fm hosti. melius ē
dicē cū doctozibz alijs illud quod dictū est pū
scz q etā occultus est suspens quo ad alios. qz ta
lis hz caracterē furuū. f. large. qz non inuenit
p hostiū fm q dicitur jo. io. qui nō intrat. rē.
r. i. q. i. ordiacoēs. r ordi iōe ordi ceddit. ut. i.
q. i. quibusdam narratibz et ex. e. accusatur
qciens. h intellige q ad executioz de iure. Et f.
mmo. sup. c. p tuas. r. talis intelligit esse suspē
sus ab actibus oim ordmū non tñ ordm's sy
moniacē recepti. r p pīs administracōz in tempo
ralibus pōit. di. si. eos. Et idē dicit de symo
niaco in beneficio notorio. Si vero aliquis sit si
moniacus qz ordinē vel beneficiū stulit symo
niace. vel qz beneficiū recepit symoniace. l. qz
fuit mediator symonie si sit occultu suspensus
est ipso iure quo ad se sicut r quilibet criminof
ali. non aut quo ad alios ar. ex. e. et si questio
nes. veniēs. ex tue. si vero sit publicus siue no
torium est ipso iure suspensus quo ad se r ad ali
os. ex. e. accusatum. quociens. et di. r. q. vey.
huc fm ray. Gōf. vero distinguit de eo qui rece
pit beneficiū symoniace r hoc est occultum si
sit simplex beneficiū suspensus est quo ad se et
tum. Si vero sit dignitas que requirat ordie
certum suspensus est quo ad se r ad alios. vñ
quidquid gerendo dignitatis officiu facit suspē
sus agit r aīas subditoz deapit. Et idē dicit
de beneficio curā aīaz habente quia d his duobz

idem debet hñ iudicium. ut ex de elec. dudum.
retho. r de eta. c. i. r ex de fi. pre. c. finali. huc
gōf. r ei pōit hosti. imno. aut ex. e. sup. c. per
tuas. r. de symoniaco occulto i beneficio n otat
q talis licet non sit suspensus ipso iure tñ rōne
beneficij symoniace questu non ministrabit siue
pcto nec tyaliter nec spūaliē. puta conferendo
ordines si emit epacū vel dignitatē epalē. Ab
alijs tamē beneficijs q nō symoniace qstuit su
spensus nō erit. Sed q est symonia occulta.
Rōdet rōd. q h est illa de qua nō stat p sentē
ciā vl pōfessionē in iure facciā nec p rei euidenciā
que nlla possit tergiversacōe celari. Sed nū
quid clericus publicus symoniacus est ipso facto
excoicatus. videt q sic. i. q. i. rperumē. vbi dī
q quicūqz p spūali dignitate munus aliqz de
ctus fuerit obulisse ex eodē tpe se nouerit ana
thē matis opprobrio pōdē atū atqz a picipacione
corporis et sanguis cōti alienū ex quo cōstat il
lū hoc pōtrasse. Et ad idē dicit ibid. c. quicūqz
sacros. r. c. placuit. Si dic q talis non est ppe
excoicatus qz in. c. repūmē fm glo. anathema
n significat excoicacōz sed sepacōz a corpe et sā
guine cristi. Unde subditur ibi atqz p. rē. qd
n. generaliter p quolibet mortali itelligitur h
spūali in detestacōz huius dicit. postea tñ excoicā
o est si ei psumma hoc requiratur. Et nō. q. h de
minacō ex quo si dērmiet h vbi constat tñ
talis dērm suspensus erit ex quo eum symoni
acum esse constabit. Et h dicit martinus hyspa
n. Si vero dērmiet h verbū pōtrasse fm h
et occultus symoniacus est suspensus. hoc notat
in glo. pōicta. In glo. vero illi. c. qui studet.
eiusdē qonis dī q qui est symoniacus in acce
pto ordine non dī ante pīnaz ecclesiā iterare. Si
jo. thurumē dī. q quilibet peccator et excoi
catus intrare pē ecclesiā ut oret dūmodo dimis
officijs non mēsit quia hoc n inueniē phibitū.
Pūmū etā symoniaci a iudice. Nam fm
ray. r gōf. symoniacus in ordine qu altercūz h
iudici pōtiterit siue p modū accacōis siue inquit
sacōis siue denūciacōis deponit et fit infamis.
de p. ex de accā. sup. his. de 2. ibidē. inquisiciois
dī. i. q. i. hiquis nec. r. q. A. requirit. h ray. r
gōf. Symoniaci em sūt infames. i. q. 3. c. vl.
Et hoc est talis infamia q talis admittit non dī
ad aliqz beneficiū ecclesiasticū n cum eo p pnd
pem dispensetur tamē quo ad deū pacta penitē
cia tollitur ar. r. q. 3. hinc colligit. h bñ. ex. e.
ex diligenti in glo. plē. Rōd. aut dī q n cōit
q sequi debeat deposicio l' infamia qn symonia
in modū denūciacōis pbat qz tē ad solā pīnaz
agit. Symoniacus aut in beneficio r dignitate
fm gōf. quicūqz p accacōz deponit ab ordine et
a beneficio. p inquisitionē vō amouet ab admi
stracōe. ex de elec. p inquisicioz. Idē fit quando
p denūciacōz. Et est rō quia nō posset agi pīna
illud vel illa retinendo. di. i3. merui. hosti. aut
distinguit sic. f. qsi queraē de crimie p modū
accacōis r is qui accusat est infamatus debet eū
iudex ad tpus suspendere ab ordinis executioe
qulqz dīdicerit an vey sit illud de quo accusat

ut ex. e. accusatū. r. c. quocūq; Et idem sentie
ibide bñ. dīc ei q. hec duo capitula debēt intel
ligi de publice ifamato aliis nō debet suspendi
fm eū. 2. q. 4. p̄biter si. tal. em̄ cū sit suspēd. i.
p̄o iure ut dictū ē s. suspēdēt de facto a iudice
Et idem sit fm hosti. si sit occulte ex quo hñ ē
dida certa. Et sic intelligi p̄t i. d. ex. e. sic symo
niaca. Et si accātor suā intencōz p̄bauerit siue
p̄fessionē siue p̄ testes quia non refert dūmō
suffidenter clareat. i. p̄biter debet deponi. Et sic
intelligi p̄t. c. sicut symoniaca. et. 1. q. 1. p̄biter
r. 1. q. 3. c. si. Si autē p̄ modū iūdicōis aut is o
ra quē inquiriū est secularis aut regularis. Si
secularis est qui beneficium symoniace acquisi
uit vel ordmē. aut acquisiuit illud ignoranter
tūc renūciare cogitur sed non deponitur. Et
ex. e. ex insinuacōne. aut scēnter tūc deponit
et de accā. iūdicōis. Et idem sentit bñ. ex. e. d. b.
Et idem erit si regularis sit symoniacus in
ordmē ar. ex. e. p. tuas. 3. Si vero in beneficio r
ignorantē renūciare tunc et de nouo recipietur
loco p̄ori mutato et inferiori sibi assignato. vñ
ip̄o i alio loco eiusdē ordmē collocato. ut ex. e. d.
regularibus in fine. tamē dantes et recipiētes
sunt pena canonica feriendi ex. e. sicut tunc. s.
plē. et finali. Sed quid si resignent qz restitui
sperant alias nō resignarent et sic itēz recipi
unt. Rñd. rōd. q. sic rēcepti possūt remanē si vñ
no vñ p̄actio non interuenit ita tñ q. peniteat
eos de corrupta intentione. Si vñ regulares sci
enter p̄moti sūt symoniace ad p̄foratū reglarē
pena depositōis puniunt. recepti tñ p̄tra vñlū
generale d. monasterio q. talē adepti sūt inouē
tur r alijs mōasterijs strictōris rēgle itrudēt. i.
his vero qui rēcepti sūt ante vñlū gñale mise
ricordiē dispensat ut in alijs locis eiusdē ordmē
collocent. Vel si p̄ nimia mltitudine non pos
set b̄ fieri p̄mittit ut in eodē monasterio post li
beram r̄signacōz remanent p̄mis sedibz mu
tatis et inferioribz assignatis. Scdm b̄ itellige
i. d. ex. e. d. regularibus. Rñ. 1. r. vñlū generale. qñ
symoniaca. b̄ fm hosti. Scdm autē bñ. sup. b̄. c.
qm̄. standū est hodie isti p̄stōni quantū est cō
regulares symoniacos. qualitercūq; de crimie
p̄stet ut. f. sine executōe ordmē ad penitēciam
agendā retrudant in monasterio ardōri cū ali
as p̄miaz agere nō possint. ar. 2. q. 1. requirētis
r ex. de accā. inquisicōis. Et tūc satis intelligū
tur depositi. nā ex claustrz morari n̄ dōcē ne dā
nabiliū euagent ut dī. in dicto. c. qñ. ar. 2. ex
de regularibus. c. finali. **S**z quid fieret in casu
precedenti si non inueniretur ardōr ordmē credit
ray. cū jo. r bñ. sup. illud. c. qñ. q. post renū
ciacōnē mutari debeat in aliud monasteriū vñ
locū eiusdē ordmē qñ fieri non potest cōmode
fiat saltē ad tps. ar. dī. si. valz. et postea eliga
tur de nouo ut s. Et idē fiat fm bñ. si nec pōt
ad tps cōmode mutari r hoc maxime vbi agit
de p̄mā. Nota q. ray. intelligit rigorem supra
dictū esse suandū de symoniacis occultis r in
foro penitēciali liz n̄ p̄stet de crimie in foro iudi
ciali qd etiam credit rōd. p̄ illam dēcretalē. qñ

symoniaca que nō loquit de inquisicōe. liz qui
dā dicāt q. ille rigor suari nō debet n̄ de crimi
ne in foro iudiciali p̄stet ar. ex. e. dilectus fili.
vbi loquitur de inquisicōe. Sic etiam cum rece
pis dētra. aliqñ p̄ papā dispensatur Et qd dēmi
est de monachis etiam ad abbates extendit. Nō
cogitur tamē renūciare monachi sp̄iali b̄ n̄
abbates ep̄ozalibz hinc inde acquisitis nullo pa
cto p̄cedente s̄ sola intencōne ut dictū est sup.
Sed quare secularis quicūq; p̄ modū inqui
sicōis degradatur r non regularis. Rñd. hñ.
q. rō b̄ est quia in inquisicōne secularis subti
litas iuris r̄quirit r ideo in huiōi crimibz ex
ceptis de stricto iure pronūciatur sed in inquisi
ticōne regularis de plano proceditur et ideo de
plano punietur. Quid si monasterium non
abūdat sed est tenue r dēp̄sū paup̄tate nimia
nūquid pecunia dari potest et recipi sine vido
symonie. Rñ. b̄. q. hosti. ray. et bñ. extra. e.
non satis r. c. qñ symoniaca in tali casu con
cedi potest q. possent h̄ verba dīe illi q. sūt de cō
nentu volenti intrare nos libenter et gratis re
cipim̄ te ad nostz p̄foratū sp̄iale s̄ cum bona
nostra non sufficiant nobis et tibi porta recuz
vnde possis vinē. vel sic p̄uideas tibi vnde vi
uas dū tamē hec non dicant in fraudē et dicā
tur sine pacto. tūc ei si intrans p̄fert aliqñ i bo
na t̄palia non dimittit symonia. ar. e. b̄. bñ.
1. q. 2. quam pio. si quis p̄t hoc. **T**homas autē
dixit in sūma. q. p̄ ingressu monasterij non
licet aliquid recipere vel exigē quasi p̄ciū sed p̄ vi
ctu p̄sone recipiēde licet recipere aliquid si non
sufficiant ad hoc opes monasterij. Silr etiam li
cetū est q. aliquis p̄pter deuocōem quam ostēdit
monasterio largas elemosias faciendo facilius
in monasterio recipiat sicut ē licitū est eūso
puocare aliqñ ad deuocōz monasterij p̄ t̄palia
beneficia ut p̄ hoc inclinetur ad ingressū mona
sterij licet non sit licitū ex pacto aliquid dare l
recipere p̄ ingressu monasterij. 1. q. 2. quam pio.
Rōd. vero dicit q. etiā pacis i talibus quādo
monasteriū est indigens nō est symoniacū dū
tamē nō fiat p̄ sp̄ialibus conferendis vel reci
piendis s̄ p̄ expēsis faciendis vel recōpēnsādis
vnde credit q. licet exp̄mere noia r qñtātem
numeri oblatorz. sūma p̄or est tucior qñ h̄ vñ.
qz magis ouenit cū verbis tā iuriū qñ docto
rū. ut patet si quis ea consideret. Nō obstat rē
p̄dictis ex. e. qñ. vbi dicitur. paup̄tatis p̄tex
tu volentes huiōi viciū palliare. hoc em̄ intel
ligitur fm gof. et hosti. qñ non sic caute p̄cedi
tur imo recipientes faciūt pactū et forū certū.
r cū sic p̄miserint nitūt p̄textu paup̄tatis se ex
cusare. Sz ex hoc p̄textu non pardt delinquēti
ex de dimoz. ex l̄ris. Scdm autē ray. et bñ. hoc in
telligit cū hoc dicebāt in fraudē. vnde consulen
dū est ingrediētibz q. intēdāt dare p̄m̄ p̄pter
deū r ne sint domui onerosi. ar. opamū. 16. q.
6. de lapsis. Nec obstat q. etiā a furto necessitas
nimie famis excusat de p̄se. dī. 4. discipulos qz
cū sūt oīa cōia. s̄ si n̄ sit tanta necessitas nō ex
cusat in totum ex d. furis. si quis p̄ necessitatē

Quid de monasterio ubi nullum pactum imponitur est tamen taxatum quoniam puella intrans debet dare. **R**espondeo secundum hostium talis taxatio reprobat ex parte et sic per certo. **T**ercio incantum in fine. **I**tem si pactum interponatur in tali consuetudine huiusmodi est symonia. **E**x. e. veniens. **T**ercio incantum. **S**ed cum vero expressius. **I**tem est si gratis recipiat et postea consumetudinem suam cogatur. **E**x. e. audiui. **T**ercio. **J**acobus. **S**i autem ostenditur et ostenditur cessante illud quod est consuetudine gratis datur symonia non omittitur quo ad ecclesiam licet omittatur quo ad deum. **E**t hoc est expressum. **E**x. e. c. si et habitum est super. **S**ed nunquam posset hic aliquid remedium adhiberi. **R**espondeo quod sic secundum hostium scilicet ut moniales puellam gratis et spiritualiter recipiant. **E**t si ita pauperes sunt quod non possint in necessariis providere agant extra premissum ad dandum alimenta ad que tenentur ut dicitur infra tractatu de miseri. **I**tem si mortuus agant ad premissum hereditatis sue ut in autem. **O**mnis. **E**piscopus. **S**ed nullam. **P**ro. **C**ol. **9**. **P**one quod aliquis amens patri repulsum dixerit abbati si velletis recipere me darem vobis terram meam. **A**bbas vero habito consilio cum fratribus recipit eum ignarus iuris et eorum quod dicit abbas in capitulo. **I**lle autem postea antequam iudicatur dat res suas totas vel premissum monasterio nunquam est symonia et potest talis ibi remanere. **R**espondeo rodo. quod siue in iuramento illud promissum fuerit receptus siue in symonia est ex parte saltem offerentis cum interponitur erit indicio dandi temporalia per sua receptionem. **S**ic inquit canon. **E**x. e. nobis. **N**ec potest iste remanere in huiusmodi monasterio nec data repetere cum sit in turpi causa. **T**eneat tamen ad aliud monasterium transire si ex illa sua receptione obligatus fuit ad religionem. **V**erum si dedit se et recepit fuit in monachum et frater quod hoc est quedam profectio. **A**r. **E**x. de regu. **T**rans. **A**d res. **P**ro. **C**ol. **9**. **Q**uid si expressa fuit indicio de temporalibus habendis ex parte recipientis. **T**ercio recipientis ostendit pro: nens quod non daret si tantum propter deum ingredi. **E**t nunquam potest ibi remanere. **R**espondeo rodo. quod si nec in precedenti causa quia cadentitas eius cum non tradiderit illud pactum pro sensu huiusmodi est et in foro penali. **S**i propter hoc tacuit quia timebat et pulsam si tradiderit. **Q**uid si interponatur indicio ex parte recipientis vel ex parte abbatis. **S**i antequam recipiatur et antequam ingrediat penitet utriusque de indicio apposita et ea revocant et iste petit propter deum tamen quod illi ostendit nunquid licet. **R**espondeo rodo. quod sic dum tamen intentio non sit corrupta. **S**i autem iam receptus fuisset et ingressus illud monasterium ante revocationem huiusmodi indicio nis eo ipso indignum illo monasterio se fecisset. **Q**uid de regularibus qui concedunt alicui quod completo biennio recipientem eum si tamen didicerit arte futuriam vel pistoriam vel aliam mechanicam quam do est laicus. vel qui est clericus si interim studuerit in scholis theologie vel alterius facultatis. **Q**uid erit si recipiat tale sub poenitentia condicione. **N**ec tamen voluit recipere eum ad habitum nisi elapso termino et impleta indicio. **I**tem quid de serviente regularibus qui non vult servire eis nisi promittat

ei quod recipiat eum saltem post triennium vel alium certum terminum et illi promittit ei nunquid symonia est in talibus. **R**espondeo rodo. quod in casu ultimo est symonica talis promissio. **I**n reliquis autem casibus super positus non creditur omitti symoniam. **N**ec est illud huiusmodi pactio vel conventio quod prius est ac si dicat te recipiemus tali tempore vel tali si tamen vel dum tamen interim reddas te idoneum ad hoc ut recipiaris et valeam monasterio ad discendo tale artificium vel tale. vel scienda tale vel tale. **Q**uid de eo cui facta est promissio de recipiendo ipsum ad certum terminum sub poenitentia indicio nunquid adveniente termino et impleta indicio tenetur intrare cum illi par sit eum recipere. **R**espondeo dicit quod nullum fecit votum nec se obligavit illis ad intrandum sed promissionem terminum si bi facta acceptavit volens sibi providere in futurum non tenetur intrare secundum iudicium fori penalis. **I**n foro autem causam de hoc iudicabit secundum premissum nes et allegata et probata. **S**i et episcopus qui recipit promissionem vel iuramentum ab ordinando quod non inquietabit super petendo titulo. et presertim dicit qui si se pactum recipit promittit. **V**erum enim episcopus in ordinatione et presentans in presentia teneat ordinato titulum assignare. **E**x. de preben. **E**piscopus. **I**tem uterque puniatur. **T**am presentator ipso iure suspensus est per triennium ab executione ordinum. **O**rdinator vero et ordinatus suspensus sit sine presentatore episcopi a collatione et executione ordinum sic suscepti donec gratiam sedis apostolice mereant. **E**x. e. si quis ordinaverit. **G**regorius. **E**t debet intelligi secundum hostium. **H**oc talis in foro penali non iudicabit. **Q**uod d. caveant sibi ordinatores et ordinatus et presentatores tale pactum interponens et recipiens. quod licet occultum sit et probari non possit. pena tamen ista ipso facto a canone patitur et sic ipso iure suspenditur. **S**i extra. idem est remittit quod dare. **E**x. de testis. **V**enens. **S**i iste scilicet presentator vel ordinatus remittit inquit quod sibi oportebat extra presentatores et ordinatores per missionem faciendam sibi. **G**regorius videt quod debet non esse suspendi sed etiam deponi. **V**t. **E**x. e. de hoc. **R**espondeo dicitur. **E**x. e. si quis. quod talis nichil remittit quia nichil adhuc sibi debet sed remittit iuri quod acquirit si presentator debito modo. **S**ed in. **C**. veniens. remittit quod i presentatori debetur. **E**t si iste sic remitteret tam ipse quam recipientis deponeretur si convineretur. **A**r. **E**x. e. de hoc in. **C**. infirmat. **T**ercio idem minor pena imponitur. **E**t hoc intelligit si crimen sit occultum. **S**i vero crimen esset manifestum semper esset suspensus. **E**t si accusarent de tali promissione vel iuramento deponeretur. **H**oc b. **S**i autem crimen probari non possit indicio purgatio infamato in qua si confitetur puniatur tamquam punitur. **E**x. e. de hoc. **T**ercio. **I**n infirmat. **P**one quod aliquis non habeat titulum et vult ordinari. **E**piscopus vero non vult eum ordinare quia caret titulo. **R**ogatur autem aliquem presentatorem ut presentet eum ad ecclesiam sue tituli quod ille facit remittere et iste promittit sibi quod si eum presentet nunquam poterit aliquam de ecclesia sua petere et sic illo presentatore ordinatur ille nunquam omittit ibi symonia. **R**espondeo ray. quod talis nisi fuerit cum eo misericorditer dispensatum nec ad ordines superiores ascendit

nec in suscepto talis ordine debet. **S**im rigorez ea nonis ministrare. **e**. **e**. **p**. **t**. **u**. **a**. **s**. **z**. **N**ec etiam excu-
satur p ignorandā inris scz si nō credebatur hoc
illiditū esse ut dicitur ibidē. **S**ed quis cū eo di-
spensabit. credit ray. cum 10. q. 7. solus papa et
est symoniacus in ordine. ordinatoz autē a col-
lacōne ordinū et pntatoz ab executōe p. triēniū
se nonerint suspensos **e**. **e**. **f**. **q**. **u**. **i**. **s**. **q**. **u**. **i**. **s**. **q**. **u**. **i**. **s**.
Sedm rod. aut potest cū eo eps dispensare ut mi-
nistret in ordinibz ante rice susceptis. **N**ū
quid licet symoniacō beneficiū dimitte sū licen-
cia supior. **R**espōdēt bñ. **e**. **e**. **d**. **e**. **r**. **i**. **b**. **z**. **q**. **d**. **e**. **r**. **i**. **b**. **z**.
tenendū ē qd dī **e**. **e**. **q**. **m**. **i**. **t**. **h**. **a**. **b**. **i**. **t**. **e**. **t**. **u**. **m**. **i**. **t**.
renūciare nō pnt sine licentia pape. **I**nferiores
vero renūdent in maibz suoz p. lator. **a**. **r**. **e**. **x**. **d**.
renūciacōibz. **n**. **q**. **i**. **t**. **c**. **a**. **d**. **m**. **o**. **n**. **e**. **t**. **u**. **r**. **e**.
lent reape nichilōi debent cedē. qz non dimit-
tēt pēm nī resti. **a**. **b**. **l**. **a**. **i**. **q**. **q**. **6**. **f**. **i**. **r**. **e**. **s**.
Done q papa sit p symoniā elect. **t**. **p**. **b**. **a**. **t**. **a**. **s**. **i**. **t**.
nūquid ipe deponet. **R**espōdēt q non ar. **2**. **q**. **4**. **i**. **n**. **t**. **e**.
rogant. **N**ec obstat illud dī. **A**9. si quis pecuni-
a. ubi dicitur q ille qui est in papam symoni-
ace electus non habeat aplie. quia loquitur de
illo q nō a cardinalibz s; ab alijs eligendi p. tē
nō hñtibz est elect. **h**. **n**. **o**. **t**. **a**. **i**. **n**. **g**. **l**. **o**. **c**. **f**. **i**. **q**. **u**. **i**. **s**.
cūcia. **N**ichilōi tamē cardinales possēt accu-
sari de symonia ut dī. **A**9. si transitus ut etiaz
notat in glo. p. dī. **S**z nūquid papa omne
tere potest symoniā. **R**espōdēt tñ. q sic t. tāto
gravi. qnto in alioz gradu p. sūt. res enī ec-
clesie non sūt eius ut dñi s; ut dispensatoris.
vñ si p aliq re spūali reape aliquam pecuniā dō
reddidit ecclesie symoniace ēēt. **E**t idē s; si red-
det pecuniā ab aliq layco ut de rebz ecclie.

Quē videre de quinto scz de restituōne
symoniace acceptoz. **C**irca quod sciendū
q recipiens beneficiū symoniace tenetur renū-
ciare et restituere omnes fructus pceptos **t** qui
reapi potuissent. **f**. **a**. **p**. **o**. **s**. **s**. **e**. **s**. **s**. **e**. **r**. **e**.
genti. **12**. **q**. **6**. **f**. **i**. **r**. **e**. **s**. **i**. **r**. **e**. **s**. **i**. **r**. **e**. **s**.
uis. hoc verum est si eo sciente et consensente sy-
monia ommissa fuit vel si statim cum scuit nō
renūciavit ar. **e**. **e**. **f**. **i**. **c**. **u**. **t**. **i**. **s**. **i**. **c**. **a**. **r**. **e**. **f**.
Nam si
esset bone fidei possessor quia eo nesciente symo-
nia cōmissa fuit **t** cū scuit statim renūciavit
non de psumptis sed tantum de istantibus tene-
retur. **C**. **d**. **e**. **r**. **e**. **i**. **v**. **e**. **n**. **d**. **i**. **c**. **e**. **r**. **t**. **u**.
Gñaliter enī possi-
dens sine titulo tenet ad oīa damna et lucra per-
cepta et papienda. **f**. **f**. **d**. **e**. **r**. **e**. **i**. **v**. **e**. **n**. **f**. **i**. **n**. **a**. **i**. **s**. **g**. **e**.
neraliter. **E**t dī hic titul. **i**. **n**. **s**. **t**. **i**. **n**. **s**. **t**. **i**.
cā possidendi ut empdo vendicō donacō et simi-
lia. **I**dem est si titulū habeat talē q non p. titu-
lo sit habend. ut si p. legū interdicta sit mer-
catu. **C**. **d**. **e**. **a**. **g**. **r**. **i**. **t**. **e**. **n**. **s**. **i**. **q**. **u**. **e**. **a**. **d**. **m**. **o**. **d**. **u**.
hoc autē
intelligē de fructibz qui supsūt deductis expēsis
que sūt grada querendi suandi **t** pgregandi
fruct. **h**. **e**. **n**. **d**. **e**. **d**. **e**. **d**. **e**. **c**. **t**. **a**. **m**. **a**. **b**. **o**. **n**. **e**. **f**. **i**. **d**. **e**. **i**.
qm a male fidei possessore. **f**. **f**. **d**. **e**. **p**. **e**. **h**. **i**. **f**. **a**. **p**.
tre. **f**. **v**. **l**. **e**. **h**. **o**. **c**. **i**. **a**. **i**. **n**. **t**. **e**. **l**. **i**. **n**. **t**. **e**. **l**. **i**. **n**. **t**.
expēdit in suau **t** utilitatē ecclesie. sed in ali-
os vsus. **a**. **r**. **f**. **d**. **e**. **n**. **e**. **g**. **e**. **f**. **i**. **p**. **u**. **p**. **i**. **l**. **i**. **f**. **i**. **s**.
Sed cui restituatur pecuniā vel possessio sy-

moniace accepta. **R**espōdēt **f**. **m**. **G**. **n**. **a**. **s**. **o**. **n**. **u**. **b**. **i**. **t**. **o**. **r**. **u**.
capl'm deliquit restitui debet et qui dedit. **S**ic in-
telligit **1**. **e**. **e**. **v**. **e**. **n**. **i**. **e**. **n**. **s**. **i**. **a**. **u**. **t**. **v**. **n**. **o**. **v**. **l**. **d**. **u**. **o**. **v**.
aliquis extēn. deliquit debet dari ecclesie in **e**. **i**.
iuriā data fuit. **S**ic intelligit illud **e**. **e**. **d**. **e**. **h**.
Sz fm tñ. si ille qui pecuniā dedit in seculo re-
manere velit non restituat sibi. quia indignū
se ea fecit qz turpit dedit. **12**. **q**. **4**. **n**. **o**. **f**. **a**. **n**. **e**. **f**. **e**.
clesie ut s. **S**i vero religionē intrare velit l. iā
intravit d; ei restitui ne sit onerosus mōsterio
ad qd trāsit. **E**t h. sūe est e. hosti. **t**. **r**. **a**. **y**. **D**iē
etiā hosti. in glo. sup. **c**. **d**. **e**. **h**. **q**. **i**. **d**. **e**. **i**. **r**. **i**. **s**. **v**. **i**. **d**. **e**.
adeo sit paup q non habeat unde viuat secus
est si sibi sufficiat. dicit etiā ibidē. qsi dans er-
rauit in iure subueniet ei et restituat. **e**. **e**. **v**.
niens. **A**ddit aut ray. et ouenit cū eo bñ. **e**.
e. **d**. **h**. **o**. **c**. **i**. **n**. **f**. **i**. **v**. **l**. **e**. **g**. **l**. **o**. **q**. **q**. **u**. **a**. **n**. **d**. **e**.
monasterio qd symoniace trauerat ad a. mo-
nasteriū dōet ei reddi pecunia simpliciter **t** posses-
siones saltem quo ad vsufructū illi monaste-
rio ad qd trāsit ut sic habet omnis ita habeat e-
molumētū. **E**t sic loquit in strariū file. **16**. **q**.
6. **d**. **e**. **a**. **p**. **s**. **i**. **s**. **t**. **z**. **q**. **1**. **f**. **i**. **q**. **s**. **r**. **a**. **p**. **u**. **e**.
fructus statim eo mortuo erit finit. **t**. **r**. **e**. **d**. **i**. **b**.
ad p. **S**z quid fiet si abbas et totū collegiū
sūt in culpa. **R**ūdet rod. **t**. **t**. **h**. **o**. **q**. **s**. **i**. **f**. **a**. **r**. **e**.
pecunia non debet remanere penes monasteriū
qz se fecit indignū illa s; b. disposicōz supioris
est paupibus vel alteri monasterio dāda. si vō
possessio fuit data d; fil' autē supioris alteri
monasterio dari vel ei. paup paupibz erogari.
Si aut non fuit i. d. pa totū collegiū sed solus
abbas vel aliquis de collegio delictū p. sone nō
d; redundare in damnum ecclie vel monasterij.
vnde p. illud qd fuit datū remanere penes mo-
nasteriū illud p. sūt cū in ei. iniuriā fuerit ac-
ceptū. ita tamē q qntū p. fieri cōmode illi qui
fuerit in d. pa inde nō habeat cōmodū. **Q**uid
si aliquis cleric. secularis dōit pecuniā epō p. se
beneficiando vel ordinando cui restituat pecuniā
sic recepta. **R**espōdēt rod. qsi dōit eā p. habēdo
beneficio refundi debet in utilitatē ecclesie vel p.
bende quā sic habuit ipō amoto a beneficio i. n.
forte p. ipō hñdo pecuniā dedisset alicui seculari
collegio. tunc enī deberet fieri de illa sicut dictū
est sup. de pecunia abbati et monachis data. **S**i
aut dōit eā p. ordine habendo et ipē non habe-
bat beneficiū ecclesiasticū. **I**lla pecunia debet dari
illi ecclesie cathedrali i. cui. ignominia fuit ac-
cepta. **S**i aut habebat beneficiū ad cui. titulū g.
tis ordinari debebat. aut si dōit pecuniā p. a
liquo beneficio obtinendo ab epō vel alio p. lator
ecclie i. sico cū facta sit iniuriā et ecclesie illi. p. lator
et ecclie vel p. bende sic acquisite pecuniā debet
cedē p. m. in vsu hui. ecclesie **t** p. m. in vsu illi-
us. **Q**uid si qd ecclie l. mōsterio bona sua sim-
p. lator offerat sine pacto hac tñ intencōe scz ut per
bona tpalia adipisci possit spūalia nō daturus
aliē illa. n. e. aliter clid l. monachi reape-
eū. **N**unquid receptio talis erit symoniaca et
nunquid taliter accepta erunt restituenda. **R**espōdēt
tā ille qm illi sūt symoniad. qz sola volūate

omittitur symonia ut dictum est super archiepiscopum
hunc titulum. et secundum ray. **N**on ille sic receptus tenet re-
nunciare nec sic rapientes taliter accepta tenet
tur cuiquam restituere. quia huiusmodi symonia me-
taliter alias per dignam penam expiatur. **e**x. e. man-
dato. **N**ota secundum aliquos quod recipit pecunia cum
iniuria pluri restitui debet ei qui potior erat in re
data post dante. Et sic si aliqui alludant aliquem
per avaritiam et fraudem ut intret monasterium ut ha-
beant inde magnam pecuniam. licet in iniuriam monaste-
rii sit recepta. tamen quia heredes in hoc defrau-
dantur qui potiores erant per illud debet eis reddi
sic intelligitur in 20. q. 3. constituit. **N**ota hanc nota
quod plures extorquens aliquem ab ecclesia per symo-
niam reddere debet duplicatum. **e**x. e. auditum. **e**x.
extorques vero per scussionem reddere debet quadruplica-
tum. 1. q. 1. scussionis. **C**oncutere autem dicitur qui pre-
ter officium sibi commissum extorquet aliquid ab inui-
to comminatio. 23. q. 1. militare. **H**ec dicitur si de
pena clericorum. layci autem debent excommunicari. 1. q. 1. re-
punitur. si quis episcopus.

Actus vi

Equum videre de 6. s. que dispensatio et per
quos circa symoniam adhibeatur. **C**irca
quod distinguendum est utrum quis sit symoni-
ace promotor et symoniacus. vel symoniace pro-
moter et non symoniacus. et verum omittatur
symonia in ordine vel beneficio. Symoniace pro-
moter et non symoniacus est quis qui aliquo pro
eo pecuniam dante vel promittente ipso tamen ignorante
re. nec postea cum ad eius notitiam pervenerit ratum
habeat est ordinatus vel beneficiatus. Symonia-
ce vero promoter et symoniacus est quis qui ipse vel
alio pro eo ipso sciente vel postea ratum habere est or-
dinatus vel beneficiatus. Cum promoto igitur et symo-
niaco in ordine episcopus dispensare non potest. **e**x.
e. nobis in fine. si solus papa. **e**x. e. si quis in tex.
et glo. et de renu. post tractatus actus. in glo. 6. Sed nun-
quid papa potest dispensare cum tali nisi renunciet
ordini male recepto. et videtur quod non quia symoni-
acus furti parat. 1. q. 1. ordinationes. et vicium
furti non purgatur nisi in preteritum domini revertatur.
12. q. 6. si res aliena. **S**ed dicendum quod bene potest dispen-
sare. quia vicium furti potest purgari re etiam apud
furem remanente. ff. de vi fur. et vi fur. si fur. h. no-
ta in glo. illi. c. ordinationes. **Q**uid si de pe-
cunia symoniaca fundata sit ecclesia. **R**esponde-
tur. 1. q. 1. non est putanda in glo. quod non dmo-
licet. 1. q. 6. symoniam. et 12. q. 2. aux. **Q**uid si de
pecunia symoniaca emat quis vineam. nunquid
de fructu eius facere poterit ecclesia. **R**espondetur ibi
glo. predicta quod non quod eodem iure censetur cum pecunia
cum fructus loco pecunie succedat. **a**r. e. de vi fur.
cum tu in fine. Cum symoniace vero ordinato non
symoniaco potest episcopus dispensare. 1. q. 1. presentia
et **e**x. e. de symoniaco in tex. et glo. et h. secundum ray.
gof. et bene ibidem si postquam sciverit se symoniace
ordinatum renunciet. prius simpliciter et pure executio
ordinis sic suscepti. ad hoc non tenetur. **e**x. de elec.
si alicuius. 1. q. 4. quicquid in presentia et **e**x. e. ex in sinu a-
cone. quod enim dicunt hanc iura et filia in beneficio et
dignitate putant hanc locum et in ordine. **S**i di-
gatur quod talis non habet executio et nullus renun-
ciat

are potest et quod non habet. **R**espondeatur gof. quod potest re-
nunciare quantum tunc est in eo offerendo se perpetuo disponi
ut dicitur in 21. nunc autem. **S**ecundum autem hosti. cum tali symo-
niace ordinato non symoniaco potest forte
si crimine sit occultum episcopus dispensare. **a**r. e. de sy-
monia. **C**um promoto vero symoniace ad aliquam
religionem non symoniaco secundum aliquos potest episcopus
dispensare. **a**r. e. de regularibus. secundum alios vero
indistincte standum est illi. **e**x. e. quoniam. **P**rima opi-
nionis videtur esse ray. imo secundum cum cum tali potest
dispensare non tamen episcopus sed etiam alius plures
ei. l. caplum. dum tamen ipsi non fuerint principes
symonie. tunc enim cum ipse hoc debeant puniri. **e**x.
e. dilectus. non debent ex eo facto privilegio gau-
dere sed potius videntur potestatem eligendi amisisse et
alii qui non peccaverunt acquisivisse. **e**x. de elec.
bone me. **S**ed nunquid cum eo qui per alienam symo-
niam religionem intravit vel beneficiu vel ordinem
obtinuit nec statim cum scivit renuntiavit si in or-
dine suscepto ministravit et ordinem alium recepit:
episcopus dispensabit. **C**reditur rodo. quod hoc episcopus
possit quia talis non est symoniace licet in hoc ge-
nere deliquerit. non tamen de abbate l. caplo et
dicitur quod circa ordinem dispensare possit. quod hanc con-
cessum esse non recolat. **D**e symoniace vero pro-
moto non symoniaco ad beneficiu distinguunt sic
hosti. in sui. et ray. et bene. **e**x. de renu. post tractatus actus
in glo. 11. scilicet quod si beneficiu illud erat simplex
tunc post liberam eius resignacionem potest illud recup-
rare ex dispensacione episcopi vel capli cum consensu
episcopi. **e**x. e. ex in sinu acone. et de elec. si alius in fi-
ne. **V**el potest dicitur secundum glo. illi. c. ex in sinu acone
quod caplum non dispensat sed eligit tale per dispensa-
cionem episcopi quia episcopus cum eo dispensat de consilio ca-
pituli. 1. q. 4. presentia. **E**t dicitur rodo. quod hoc dicitur
simplex beneficiu quod est sine placatione dignitatis
Aliqui enim dicunt simplex beneficiu quod non habet curam
aniam annexam ut super in ar. 1. q. 5. circa autem munus
a lingua. unde dicitur quod de ecclesia habere huiusmodi curam
aniam annexam sine placatione dignitatis potest
episcopus in hoc casu dispensare. **S**ed quid si ei
dignitas sit annexa. dicitur quod non potest. **a**r. e. de p-
ben. c. volumus. **S**i autem erat placatio vel dignitas
subdistinguitur. scilicet quod si ad ipsam sine aliqua accusa-
cione venerit et proprio motu renuntiavit humiliter
postulans ut ei renunciatio admittatur facta
renunciacione recuperare poterit eam ex dispensa-
cione episcopi sui si tamen utilitas vel necessitas ecclesie hanc re-
quirit. **a**r. 1. q. 1. presentia. et c. quicquid circa presentia et
ar. e. de elec. si alicuius a secretario scilicet. **S**i vero in
iudicio ostenderit vel vocatus fuerit et timore pro-
bationis in iudicio confessus fuerit. non potest episcopus
illa vice vel in illa vocacione cum eo dispensare
sed per aliam vice. ut **a**r. e. nobis. 1. q. 1. et extra de
elec. si alicuius. in presentia. **E**t secundum hoc intelligitur illud
1. q. 1. erga. et 1. q. 4. presentia. et alia filia. hanc autem
dicitur rodo. esse verum quod aliquis est electus ad pla-
cationem vel dignitatem per collegium sed si eligeretur per
regem vel per aliquem ius patronatus hanc credit
quod episcopus dispensare posset quod post resignacionem iam
eligeretur. **E**t idem dicitur si non ostendat de symonia
in professione occultam in foro penali factam ante

firmacō electōis vel die breui⁹ etiā fm host.
q^d de simplicia beneficio dispēsat epus cū capitel^o
cū causa et sine causa dū tam hoc exposcit me
rita. sic intelligitur illa c. ex insinuacōe. si ali
cui⁹ i fine. In duplici autē pē dispensare epus ē
illa vice si h⁹ regat ecclie nēctas vt in c. pre
sentū. alias non pē illa vice. vt in c. si alicui⁹
in pñ⁹. Et sic illud decretū antiquū. s. presen
tū. dēminat g⁹ in c. si alicui⁹. et hoc dēminat
celestim⁹ in c. nobis fuit. Cū symoniace vero
ad beneficiū p^omot⁹ et symoniaco fm ray. g⁹of.
et bñ. solus papa dispensare pē et non ali⁹ nec
in illo beneficio nec in alio scz si remanet in se
culo. Et ar. fm ray. e^x. e. de regularibz. fm v^o
g⁹of. et bñ. ar. in c. nobis. Finit enī h⁹. c. r⁹fer
ri non debet fm g⁹of. ad e⁹ pñ⁹ siue ad casum
in eius pñ⁹ positū scz de symoniace p^omot⁹ nō
symoniaco d⁹ quo dēti ē q^d epus dispēsat potest
vt dictū est sup⁹ sed referri debet ad casū de symo
niaco q^d ponebat in pte dēta illa decretal⁹ quē
etiam intellectū ponit bñ. ibidē. Secundum v^o
hosti. cū tali epus i duplici nullo modo pē dispē
sare. si in simplicia forte potest instante nēctate
ecclie. alias autē nō. Inno. at de hac materia sic
notat. e^x. e. sup. c. de symoniace. s. q^d ignoran⁹
symoniace p^omot⁹ remanet in ordine sic rece
pro per dispensacōz ep⁹. i. q. 4. presen⁹ tū. In ali
is autē ordinibz vel beneficijs non symoniace
habitis etiam sine dispensacōe manebit et no
ua beneficia acquirat. Nouos autē ordines habe
re non potest n⁹ p^omo dispensetur cum eo in or
dine symoniace habito cū p⁹ saltū esset p^omo
eius d⁹. 42. c. 1. De ordinato vero symoniace sc
dēti idē dēti cū alijs. De beneficijs autē distig⁹
sic scz q^d si quis ignoranter obtinuit symoniace
placōnē nō pē epus dispensare vt habeat illam
sed i simplicia beneficio potest sed dispensare non
potest vt ad maiores ordines ascendat. i. q. 4.
g⁹. i. h⁹ec inno. Et idē dēti hosti. ibidē in glo.
Item epus potest dispensare fm ray. cum eo qui
sola volūtate siue intencione omisit occulte si
moniā quia non inuenit sibi phibitum ar. e^x
de sen. ex. nup. imo etiam ex toto p⁹ dignā pe
nitentiā liberatur. e^x. e. mādato. Itē f⁹ ray. e
piscopus dispensare pē cū his qui sequūt post
legitimā penitentiā. s. cū eo qui ordinē vel bñficiū
vult symoniace v⁹ fuit mediator symo
nie dūmō sic occultū. Itē cū eo qui carnales pre
ces interposuit p⁹ indigno nlla interueniente
ordie v⁹ pactōe. Itē cū eo qui recepit ordinē si
moniace in ordinibz antea rite susceptis. Item
cū eo qui recipit beneficiū symoniace postq^m re
signauit in ordinū executōe. Qui vero sāt l⁹
crede conferentem eidem ordinē et beneficiū
vult pñ⁹ ppter obsequia vel carnales pces i
terpositas a se vel ab alio si indign⁹ erat ex alio
crimine q^m ex illa symonia resignare debet qz
tunc hui⁹ succederet loco p⁹et⁹ alias si dign⁹
erat non tene⁹ sed penitere debet de intencione
corrupta. i. q. 1. fuit nō nulli. et e^x. e. mādato
h⁹ec ray. Sed nūquid epus cum eo qui recepit
bñficiū symoniace postq^m resignauit sicut in

ordinū executōe ita etiā in ordinū recepōe
dispensare poterit. Rūdet rod. q^d non cum enī
non possit dispensare in beneficio recipiendo q^d
ē min⁹ p⁹abile q^d nec in ordine recipiendo n⁹ i
traret religioz. tūc enī fauore religionis epus
dispensare posset si symonia occulta eēt. Si at
manifesta vel diffamata in illa esset nō posset.
quia si infamatus esset tūc ad inquisicōz pcedere
vel purgacōz infamato indicere debet. Sed
nūquid epus dispensare pē in symonia omitta
arca offi. moztuoz. benedictōes nubētiū. sepul
turas. crismatis vendicōnes. sacroz vasoz sū
vestiū benedictōes et g⁹iles spēs minores. Respō
det hosti. q^d sic fm m⁹g⁹os post pactam peniten
tiam qz non phibetur ar. e^x de sen. ex. nuper.
Nec obstat illud. i. q. 1. erga. quia loquitur d⁹
symoniaco in dignitate sicut et e^x. e. nobis.
in fine fm g⁹of. Quod autē dictū est sup⁹ salic⁹
epm dispensare posse debet intelligi quando nō
sibi sed alicui sozoz eius ipso ignorante fuit pe
cunia data. alias si ipse deliquisset p⁹ate dispen
sacōi indign⁹ esset. ar. e^x de cler. g⁹ui. dimer. s. in
fine. et i. q. 4. p⁹secū. Et tūc vt dēti rod. dispen
saret papa vel successor illi⁹ ep⁹ aut ali⁹ index
ordinari⁹ illi⁹ clerici. puta si domiciliū habet l⁹ be
neficiū in dyocesi alteri⁹ ep⁹. vel etiā ar⁹ep⁹
fm ray. adhibita discrecōe in foro pñali. Et
hoc debet intelligi fm rod. q^d archiep⁹us habz h⁹
ex g⁹suetudine q^d possit g⁹essiones subditoz
suffraganeoz audire alias non. quia non est or
dinari⁹ index eoz. n⁹ in casibz exp⁹ssis in iure in
ter quos nō est iste. Ad h⁹ nota q^d fm ray. ē
symoniaco sit quadruplex dispensacō. s. pua
vt habeat laycam g⁹uionē. que datur layc⁹s i
pasca vel alijs solentibz cōicare. Magna vt p⁹
penitendam in ecclesia alia remaneat in ordie
suo. Maior vt etiā in eadē ecclia remaneat s⁹ i
minozibz ordinibz. Maxima vt etiā maiore
in eadē exequat non tamē habeat placōnē. i.
q. 4. c. 1. Itē fm g⁹of. dispensat aliqui semiplene
scz vt possit in minozibz ordinibz mīstrare. e^x
qui d⁹ l⁹ mo. c. 2. et i. q. 1. si q^d habet omīs. Ple
ne scz vt ad sacdōtū et n⁹ v⁹l⁹ ascēdat. e^x q^d d⁹ l⁹
c. 1. et i. q. 4. g⁹uentionibz. Pleni⁹. s. vt ep⁹s fie
ri possit et non v⁹l⁹ d⁹ l⁹. 12. nos g⁹suetudine. Ple
ni⁹ sic scz vt ad oīa dispensetur. 23. q. 2. ipsa
pietas.

Aliter. A.

Equi⁹ videre de septimo salicet specialiter
de symonia placōzū quam cōmittūt vi
ces suas v⁹l ecclias p censu annuo concedendo
Circa quod scdendū q^d aliquis placus suū pla
donē iurisdicōz. officium. vices suas arca ea
que sūt spūalia. i. iurisdicōnes non debet p pre
cio cedere nec locare. hui⁹ autē racō est triplex
Prima ē quia h⁹ i grauamē subditoz et subū
lionē indicōz cepit. e^x. e. c. 2. Secunda qz q^d vi
cariū cōstituit et curā aliaz tradit. e^x de offi. vi
ca. c. v⁹l⁹. Et idē qui p vicariā pecuniā dat l⁹
acipit symoniam omittit. e^x de symonia. ad
n⁹ram. Spūalia enī vendi non pnt vt habituz
est sup⁹. et iurisdicō est spūtualis. i. q. 3. ex mul
tis vñ et vendē gastaldionatū l⁹ yconomatum

est symoniacum. i. q. 1. si quis eps. et. 2. q. 3. saluator. Omnis enim potestas et omnis iurisdicō a deo est et spūalis esse videt. Et est hic ar. fm ho si. q. si quis det pecuniā ut pmoueat i impa ratorē vel potestatem vel rectorē alienū ciuitatis symonia omittit. Tercia rō ē cum platus grīs debeat iudicare. 12. q. 2. non sane. iudiciū vena le ostendit in quo deū et legē offendit. 1. q. 3. q. recte. **S**z q. b. duo sūt paria quātū ad simo niam omittendam scz spūalia p pecuniā fmit tere vel offerre. ex de symo. querelam. et de testi. veniens. Et tū epus cū ofensu capli pē sū an nuo censu iurisdicō remittere. ex de reli. do. 9. stitutus. **R**z platus pūilegiū libertatis in dūl : gens p epalibz q remittit censū sibi retinet. ex de censu. cum venerabilē. imo in tradicōne sue rei retinere potest qd sibi placet. ex de censu. qn to. **T** census iposicō nō inducit viciū symoniae quia non imponit ut iurisdicō remittatur. qz hoc esset symonia. ex de transac. p. sz vt antiq subiectio p pbe. ex de censu. ois aia. et libertas pstita ostendat. ex de pūil. recepim. **E**x predi ctis patet q is qui iurisdicō reapit pecuniā p ea dare non debet. **E**cclerario vero is q iurisdicōz alieni omittit pē et debz ei dare salariū i qn ta pte non in quota. ar. expūllū. ex de offi. ordi. inter cetera. et de appel. puenit. **E**t tal habebit curā aiaz. et iurisdicōz delegatā sed non ordi. nariā. et ad tps non i ppetuū qn vicariū pstitui tur. **V**l i ppetuū qn adiutor i ppetuū dat vt pz in dictis pte caplis. **S**ed nūquid licet alicui platus suā ecclesiā sub annuo censu cōcedere. Et videt q non p rubricā quartā sexti libri decre taliū h phibentē et p eiusdē capli m tertiū. **S**z q sic videt p eiusdē. c. vlt. **A**d h respondet bñ. ibidē q nomē eccleie dicit multiplic. **D**icit em collectō malignāū. ps. odiū eccliaz malignā cum. **D**icit ec ecclesia collectō fidelū de conse. di. 1. ecclesia. **D**icit etiam ambitū muroz de 9. se. di. 1. de fabca. **D**icit etia corpus cristi. 1. q. 1. i ecclia. **D**icit etia platura ipsi ecclesie. ex. e. c. 3. et in pōicta rubrica. et hoc modo ecclesia phibet sub annuo censu pcedi vt pz ibid. et ex de simo nia nō satis. qz nec pductiois pbituris dz eccle sia sic accepta omitti di. 12. q. 2. pcepim. **D**icit tur ec ecclia ipe obuencōes pueniētes rōe ecclie et sic sumitur. ex. e. c. finali. et iste vendi pnt ab eo qui habet ecclesiā ititulatā vel pmendatā sub censu certo. **I**nuenda est tam pactio vt pz ibid non obstante pterario dyoc. statuto. vt ex de locato. nra. et hoc vsqz ad tps cū et modiciū non impetui. nec ad tempus non modicum dūmō ecclesiā non tradat ad firmā layco. ex ar. de eta. c. 2. nec monacho. g. a pterario sensu pē eā tradere seculari clerico. ex ne clerici scdm instituta. sed et monasterij noie pē modico tē pore vt dī ibidē. **N**ūquid pē vendi ecclesia hoc mō layco reliso. ar. q. sic. ex de deamis. qz uis sit graue. dūmō non habeat spūales admī nistracōz qz illam habere nō pē. ex de psti. ecclia sancte marie. et d rebz eccl. nō ali. cū laycū. nec ecclesias regē. nec obiones reape. 10. q. 1. quia

sacerdotes et duobus. c. se. Et videt ibi did q tales sūt exēdicati. generaliter ec phibitū est oibz laycis qd spūalibz se nllatē itromittat ex de arbi. cum ptingit. Sic intellige illud. ex de deamis. quāuis. et c. phibemus. **N**ec excusare videtur autēas epi in hac pte vt patet ibidē. **P**ē ergo did q fructū ecclesie vendi possit lay co nō tū q admistret sz pōtali. pōtē qui sibi reddet ar. ex de loca. nra. **L**icet em fructū ex spi ritualibz pueniant nō tū sūt spūales. vnde et pnt vendi ita tū q in vendicōe siue in ista lo catōe nichil admisceat spūale. ex de rez. pmi. ad qones. **Q**uid siqz platus fructus ecclesie sue vsqz ad 1. annū vendat et statim pecuniā totā septennij recipiat et mox postea decedat. **N**ūquid successor stare tenetur vendicōni. **R**z spōdet gof. q non qz cū beneficia sūt psonalia p tract. de ipis psonas pcedentiū non excedunt ar. e. x. de pben. ii. clerici. em vsufructuario cō paratur q vsufructū rei quē habet vltra suaz vitam locare non pē. vnde si pductor expēas circa rez i paz fecerit sibi pputabit. qz illū mōi posse pspicere debuit. ff. loca. et conduc. siquis d. **F**orte tū ab hereditibz vsufructuarij possit expense repeti. ar. ex de rebz eccl. non ali. ad au diam. h fm gof. **S**cdm aut hosti. et bñ. extra e. querelam. si pecunia in utilitatē ecclesie sit cōuersa necesse est vel reddat pecuniā vl loca sit rata. ar. ex de sol. c. 1. **A**lias cōtra. ex de pre car. c. 1. et impnet sibi is qui pecuniā dedit n forte impetū essz a pnapē spūali pūilegio cā for te exelogie vel pegrinacōis terre sancte vl alia cā. ex de mgris. sup specula. **I**mmo. aut sup. c. q. relam dicit qsi locacō fiat noie ecclesie et vult successor tenet. ex de solu. c. 1. secus est si iuti liter. **S**i aut noie suo locauerit nō intendens ec clesiam obligare non tenet successor sz nec hes eius. **E**t hoc est vez de mistro vel plato eius. i. q. p successor tenet hse totū ratum qd est a prede cessore factū. **C**anonicus tū pbedari nūquam locare potest pbedā suā vltra tps vite sue. **Q**uid si quis obliget fructus ecclesie obuencōes et oia ad suā ecclā ptenenda. nūquid transit o modū iurisdicōis si iurisdicōz habeat ecclesia. **R**esponder hosti. q sic n sit excepta licet non de beat specialitē vōdi vt dicitū est supra. sicut et cū vniuersitate trāseūt tacite plā alia vt patet de iure. **N**ūqz platus pē fructū ecclesie vacā tis vendere. **R**z q non. **S**ed contra quia vt dictum est hoc potest intulatur q est minor g. et platus. **R**z nō sequit quia et in hoc platus ē mi nor. **N**am platus nō habet ius in re. i. fru ctibus vt patet. 11. q. 2. siquis epus. et hz neces sario gratis offerre. ex de pben. relatiū. sed vbi pecunia dat gratificacō remouetur vt insti. de mādato. c. fi. nec eternū pmiū pndatur. ex e. c. plē. **I**ntulatur aut ius habet in re. **D**eoqz qndū vuit potest vōdere. et sic vsufructuario pparat ex. d. pē. c. li. c. fi. **Q**uid si platus bñ ficiū alqō spūale pferat alicui pueniētibz sibi tētis. **R**z si platus nō recepit ante donacō nem puentus sed alius. et ex donacōe psequit

q' eos papiat symoniaci est. Si vero ante do-
natione pcepit tunc aut ipse antedictu ostendit
q' puenit illi bñficij remerent ad tps p cā in
sta r necessaria et hoc est licitū. aut ouenit cū
beneficiato l' cū mediatore quocūq; p retinere
prouentus et hoc ē illigēti. extra vt ec. be. si. di.
ose. vt nfm. in fi. **N**unquid rector ecclesie
psbitero cōductio vel gducenti fructus ecclie
ad tps curā potest omittere. **R**e q' sic. graē tū
r sine al qua pactōe r epi autēte interueniēte.
ex de offi. vica. ad h. Sed cauendū est ne b duo
admisceant. ex de rez pmu. ad qstōes. h eū p
hibetur. Et sic intellige illud. 21. q. 2. papiū.
Vt etiā q' cura omissa possit ad tps pmodicu
epi autēte pfiāscendi necessitate immutēte ar.
ex d' magi. querelam. quod forte potest admitte
ti p vnu diē vl p paucos dies. Alias cōf. 10. q.
1. p totū. q' nec rector ecclesie pē pegrinari sine
autēte epi. de ofe. di. 4. Nec in totū suā iurisdi
donē omittere. ff. de offi. pfi. legat. licet in q.
busdam possit. ff. de iudi. pzetor. §. 1. et ex de
pe. et re. ois. Ex supradictis colligitur q' vendi
vl emi non debet nec pē ius papiendi fructus
ecclie. q' i' est spūale. ex de symonia. non satis
et de rebz ec. nō ali. ad audiam. si ipi fruct' cū
sine corpales pnt vendi nō quidē a plato. qui
ius bz oferendi s; a bñficiato qndiu ipse uiuit.
ar. ex vt bñ. ec. sine di. 9. c. 1. §. finali. **A**d
h nota q' is qui iurisdictōem aliquā p pecuniā
acqrit ab officio sic adepto et a clero est remo
uens. ocedēs at oferendi pēate puaē vt qlibet
i eo m q' deliquit puaē vt ex de mgs. c. 1. r.
4. Et qnq; deponit. di. 81. dictū. qnq; ad tpus
suspendit. 1. q. 1. q' quis. **Actū viij.**
Equitur vidē de s. f. de doctrina et docen
di lma. Vt omitteret symonia si p eis ex
igat pecuniā. Et circa h queritur pl'a. p' vtrū
religiosus et maxime monachus possit et debe
at m mgsim assumi. **R**e fm hosti. talis aut in
gerit se et sic est repellend' aut mittitur a suo
superiore et lmaē ab eo ad quē ptenet et sic ē ad
mittend'. 16. q. 1. moderamēte et c. sit nō nll'i
dū camē a phibitis abstineat scēcijs. cū ei spe
cialiter phibeat religiosis de aliquibz scēcijs. ex
ne cli. nō magno. vidē hoc ocessū de alijs. ex
de pfi. nōne. maxime d' theologia ad quā oēs
inordinatē debent admitti. q' omnes inuadē a d
bonū. ex. e. sup specula. hoc ē exigit aīaz salus
et valitas cōis vt dicit ibidem que pferri debz
puate. vnde in hoc potissime debet monachus
abba obedire. cum hoc exposcat non tū vili
tas ppij monasterij s; generalis ecclesie ar. 16.
q. 1. monachi. puta si monach' p ceteris rōe
vite et sciende est ydone' quare nō ponere me
li' in cathedra q' secularis dicit q' eo mi' ydone
us sit fm crisost. ar. di. 20. mlti sacerdotes Et ā
broli. 16. q. doctos. r. c. se. maxie cū gratis do
ceant. et sic in h cauē ecclie cathedrales releuari
valeant. vnde non sūt phibendi fm concilium
latanē. et generale vāliū. ex de magi. c. 1. et
plē. Nec obstat q' fm hiero' m dach' nō docen
tis s; plāgēus habet offiū. nec debet pascē s; pa

sci. 16. q. 1. monachus. et in mltis. c. se. q' 10
vex est n eligatur ad illud offiū. **V**ex mgs
a scholaribus possit leuare collectā. **R**e dicunt
hoc indistincte q' sic. si non papiat salarium
de publico. q' non tenet ppijs stipendijs mili
tare. ar. 12. q. 2. quicūq; et c. eccl'asticis. **I**statu
tū est q' in omibz locis in quibus suppetit ec
clesie facultates siue sit cathedrales ecclia siue a
lia. ponat mgs in grāmatica cui opetēs bñfici
um assignet. vel fruct' vni' pben. papiat nō
tū q' ppter b canonic' fiat. ex de magi. q' non
nllis. §. 1. qd' antiquit' de oibz ecclesijs. r p alex.
tū d' cathedrales ecclesijs statutū fuit. ex d' ma
gi. c. 1. **I**ntelligendū aut q' mgs p labore suo i
quacūq; sciēcia pē acipe pecuniā. vnde pū.
23. veritatē eme. gratis tamē debet dare scīaz ali
ter omitteret symoniā. Nam sciēcia est donū
dei. bñ exo. 26. posuit deus in corde suo. diē ibi
q' sciēcia est donū dei. et ch. 10. dicit grati ac
cepistis gratis date. et pū. 28. dicit noli vendē
sapientiam r doctnā. intelligendū sic distiguit
alex. de an. **Q**uid si mgs festū de iure colend'
vel ofuetudine. nō velit ocedē scholaribz colend'
nō pecuniā sibi data. vel ecduerso diem non colē
dū ocedat colendū p pecuniā. **R**esponderay.
q' omitteret symoniā. Et addit rōd. q' si ma
gister p pecuniā scholaribz ofentaret cessare aliq
die a lectōibz ppter recreacō; sicut fieri solz ab
autoristis nō esset symonia sed turpilucrum.
Quid si eo pacto recipiat aliquis mgs i ca
nonicū vt teneat scolas. **R**e dicunt quidā; b
esse symoniaci quia ois pactio cessare debet. va
cante tū pben. illō on' posset et annecti. ex. de
pben. significatū. hoc notat etiā bñ. extra e. cū
nō nullis. **S**z et fm hosti. vidē q' posset tali pa
cto recipi q' pmutado fieret d' spirituali ad spi
rituale. vt ex. de rez pmu. ad qones. **N**ūq;
currit tps sex mensū canonic' qui pbenaz af
signauerūt mgsi si non eligant. **R**e q' non vt
dicit bñ. autēte paly. q' nec beneficiū vacare of
dū mgs est ibi ex. e. quia nō nllis. liz curreret
si fructus ad tps retinuerūt ar. ex vt bñ ficia
eccl' vt nosty. **Q**uid si nlla pben da vacz. **R**e
fm bñ. expectetur donec vacet. ex de pben. di
lectus. 2. vel fm hosti. quilibet de ecclia det tū
de suo q' faciat vnā pbenam. ar. ex de his q'
fi. a ma. pte ca. c. fi. **N**ec obstat illud. ex. d' p
ben. c. an plē. quia intelligit q' quis puat' vo
lebat recipi pēs sibi pbenā assigni q' defalca
ret de pbenois alioz g' in illa donacōne ofaē
valitas puata. hic aut publica que ē priuate
pferenda. **I**nsup autem statutū est q' in ecclia
metropolitana theolog' et grāmatic' ponant
nō de amboz nimis grauef. et tūc p metropo
lim theologo puatū debet. Et p aliam eccliaz d
utatis vel dyoces. grāmatico. Et tales mgsi
clericos eiusde; ecclesie et eē paupes extneos de
bent gratis docē. s; ab alijs extneis diuitibz pnt
collectā leuare. sic intelligit illud ex. e. c. 1. et
c. quia nō nllis. **V**n fm bñ. ibidē mgs cui et
bñficiū opetens est officiatū collectā a diuitibz
petere pē scz ab extneis. **S**cōz aut hosti. si mgs

fit paup' v' obligatus siue papiat salariū siue
n' licet recipit collectā. cū enī scolares teneant
cuius bz i' necessitatib' subueire. m' tofoza' m'gro
Est g' docētis n'ctas relenāda. v' ex d' magi.
qz nōnllas Et ē ei dandū inspecta scia faciēda
et labore. ex d' pben. de multa. et inspecta oigē
tate et facultatib' scolariū. ff. de ad mministra.
tu. cū ples. §. pcurator Si vō nlla necessitat' i'
mīneat m'gro et habeat salariū vel etiā benefi
cium sufficiēs ad victū et vestitiū nichil exigere
d' potest tamē acipe gratis oblatū. v' ex d'
symo. dilect' fili'. in fi. et. i. q. i. placuit. Si
vō n' habeat salariū nec bñficiū. v' si bz nō tū
sufficiens v' non papiet in scolis qren' d'bet. ex
igere p' v' dicitū est s. Et videt' hosti. inuere.
q' tē nō tū ab extēris s' etiā a clerici' illi' ecclie
exigē p' p' exemplū epī q' subsidiiū requirit a sub
ditis. Sed si non indigz et tū requirit a cl'icis ec
clesie vel a paup'ib' symō est. §. in nullo caū a
p'ange aliquod d'z exigē cū poq' sibi debeat s' bue
nire v' ex d' censi. liz. h' oia intellige s'm hosti. d'
p'oneo ad regendū. alias nō est a ex debito p'
uendū. **M**ūq' aliqd p' exigi p' l'ia docendi.
R' q' n' nō tū est ibi symō. s'm g'of. t' hosti. n'
enī emiē vel vendit aliqd spūale v' spūali an
nexū sed est ibi crimē scissionis. ē aē crimē cō
cussionis. cū quis p'extu officij sui ab iure ex
torquet qd non debet. 2. q. i. militare. §. n' qui
exegerit. dignitate offō ac bñficio spoliē. ex. e.
c. i. et. c. qn' co. i. fi. Debet enī cuiuslibet p'oneo g'
tis p'cedi l'ia docendi ab eo qui potestati habet
de iure vel de p'ilegio v' de s'uetudine v' si cō
suetudo nō apparet ad ep'm s'il' et capl'm videt'
p'mere. ex. e. quia. §. n'. secus est si non ē p'one
neus. quia tūc iuste negare p' ar. ibid. et. c. i.
S' et si quis i' locis agris ponere m'gros distu
lent supior negligendā inferioris supplebit. ex.
e. phibeas. Et licet ex p're dantis et exigentis ē
p'itudo v'sari videat' et sic p'odoz sit p'dicio possi
dentis et deterior p'dicio recipiens. 12. q. 4. non
sane. In h' tamē caū p'mittēt succurrē v' p'io
missū r'mittat' et soluti v' soluti reddat. ex.
e. phibeas et hoc in odiū exigentis. v' p' d'ic
s'm g'of. q' non versatur turpitudine ex p're p'io
mittentis vel soluentis. Cum ei sit p'oneo qd
quidē requiritur ex. e. c. i. et impediāt vel n' p'
mittat' a iure. licet ei suā vexatōz recipere. ex.
de symo. dilect'. et hoc eadē notat bñ. sup. c. p'
hibeas. **Q**uid si quis obtenta l'ia regendi
feat expēsas in diuinijs v' alijs nūq' aliū s'isti
tuere poterit expēsis ab eo receptis. Respondet
roō q' si sit s'uetudo loci q' aliū poss' s'istituere i'
cpe poterit expēsas factas p' interesse dū tamē
ille doceat ei' vice sicut qui habet eccl'ia p' eā
aliq' p'mittere. Si aē totū ius suū in eū t'nsferat
n' deberet ab eo aliqd reape cē p' interesse. sic n' cā
cellari' q' scolars p'cedit. Q' n' ē substituit' docet
loco ei' non debet p'acti cū canonici' d' cēa p're
lucti sine suo labore cū nō iueniat' p'cessū. **N**ē
sile de edence eccl'az ad firmā qz huiūdi bñfida p'
titlo et p' vice sustētacōe cl'icis dant. **Q**uid si
is q' p'eatē bz p'cedendi l'iaz docendi velit in p'

p'ia p'sona legē. nūquid p' l'iam aliā denega
re. Rūdet hosti. q' non etiā si sit valde p'one
ar. ex d' offi. archi p'sbiteri. c. vl. **N**i ad h' im
pedire docētē et discētē. tal' ei forte audirz aliū
qui non audiret eū. Amoz ei magistri et mod'
docendi et eloquēcia m'ltū in huiūdi opat'. Et
idē etiā sentit bñ. sup. c. phibeas. **A**d h' man
datur v' statutū de m'g'is theologie i' singulis
metropolitanis statuēdis i'violabiliter obfue
tur. Et ne p'pter raritatē m'g'roz se possint aliq'
excusare statuit q' ab eccl'az p'elatis ad theolo
gie studiū aliq' doctibiles. i. §. bñ. ad docēs habi
les destinent' ex quib' doctores postea habeantur
quibus si p'ia benefida nō sufficiant p' p'iceos
scz p'sbiteros et capla n'cia m'mistrē h' oia ex
e. sup. specula. Et s'm bñ. ibi d' d'icā doctibiles d'
bent a caplis eligi Et ex vi p'icucōis huiūdi v'
videtur p'lati et capla ad supplendū qd deest eis
possint cogi sed tamen nichil h'oz videmus ho
die obseruari. **M**andā etiam hodie q' in curia
romana p' si. bñ. oxome. salamanice teneant
debeant duo viri catholici in hebreā greca arabi
ca et caldea ligua p'ici qui doceant alios illas
linguas h. A. de m'g'is. **I**te ibi etiā ponit' per
quos p'iceos debet p'uideri Insup docentes i' the
ologia dū in scol' docent etiam vltra qnqz an
nos et studentes in ea scz non per capl'm missi
s' p'prio motu integre p' annos qnqz. s. eā tū p'
p'iant de l'ia sedis aplice p'uentus p'benoz et
bñfidoz suoz oim non obstāte aliqua p'etina
s'uetudine vel statuto. v' m. c. sup. specula. §.
docentes. sic ergo p'apiūt d' licēda generali' xel
sa aucte huiūdi p'ctōis. vnde v' dicit' ibi bñ. n'
oportet v' impetret' sup hoc alia inoulgēda s'
execucō sola si nō faciāt hoc capla. **S**i nūq'
h'ec d'ctimacō. s. annos qnqz referret' etiam ad
studentes a caplis electos. et videt' p' non. quia
mai' t'pus in illis requirit' ad hoc v' doceat nō
sit eē de eis mendo in. §. illo. Sed p'tra. ex d' ap
inquisicōi. ar. in fi. quia illa d'ctimacō ponit'
tur in fine. h' bñ. **Q**uid ergo de epō qui clerico
suo licēda dare noluīt ad scolars eundū n' data
pecunia sibi. Respondet ray. cū laur. q' non est
symō. loquēdo stricte de symō sed turpilucū
ar. i. q. 3. videntes. **R**od. vero credit q' si d'et li
cēda tale p' pecunia de quinquēnio a iure xel
so est symonia. ex. e. sup. specula. **S**i vero d'et p'
alio tpe et habeat respectū p'napaliōz ad absol
uendū eū ad tpus l' impetui a spūali offō qd
eccl'ie debet est symō. Si aūt ad moram in stu
dio faciendā turpilucū est non symonia. Et
credit q' in p'mo caū ille qui d'oit illud qd d'et
repetere p' quia non est in turpitudine cū ius
suū redamēt.

Artic. ix.
Sequitur videre de nono de quibusdam. s.
dubitabilibus circa symoniā v' aliqua
que alicubi superi' om' etuntur hic aliquāliter
suppleant'. Et p'mo p'ponuntur aliqua dubia ē
ca sacmēta et sacralia aliqua. 2. arca dignita
tes et benefida. 3. arca quedā oia spūalia. 4. or
ca quedā spūalib' annexa. Circa p'mū igit' q'
runtur p'la. p'mo. **V**trum sit symonia si p'io

infronitio de pecunia. **R**esponsum infronitum est sacramentum
 consistens in dispensatione mistro ecclesie et sic non
 cadit sub venditione. unde q. p. benedictio n. b.
 cu pecunia exacta accipit simoni. i. omittit. Et
 est etiam officium nature. Et sic licet p. eo pactum
 interponere et p. dare et accipere sicut et p. alijs
 officijs quilibet et corporalibus. **S**ed quid si p. b.
 ter nolit benedicere sine p. d. **R**esponsum alex. de an.
 benedictio non est de substantia infronitij. s. de so-
 lennitate. tñ quia debet eis ex officio ecclesie
 debet ad superiorem recurrere q. si noluerit cogere p. b.
 ter tunc est abstinentia qm et occasione peccandi p.
 be. **Q**uid de p. b. tero qui qñ duo de dñer p.
 rochis infronitaliter coniunguntur dare non vult
 licentia alteri p. b. de benedictione facienda n. data
 vel pmissa sibi pecunia. **R**esponsum roch. qñ p. b. ter
 ille non intendat licentia benedictionis facienda
 vnde s. sibi sup. obvenedibus et oblationibus q. eum
 ptingerent p. d. n. est symonia liz forte p. l.
 ei de vel p. mittere qm inde hñet si ipse benediceret
 si tamē scilicet plus exigeret qm psumeret vale-
 re p. d. o ptingens eū merito psumi posset q. e.
 licentiam illam vendere voluisset. **Q**uid de
 p. b. tero qui non vult prochiāno suo dare n.
 p. pecunia lñaz alteri offitendi. **R**esponsum roch. q. tal.
 symonia. **Q**uid si p. b. ter nolit par-
 tulū i. p. d. o mortis n. data sibi pecunia bapti-
 zare. nūquid p. ei dari sine vicio symonie. **R**esponsum
 v. s. tractatu de baptismo titulo. i. ad fi.
 Nūquid notari? aliqd potest sine symonia redi-
 pre p. scriptura facta de alicui? ordinatione. **R**esponsum
 q. non. ex. e. c. i. et. i. q. 2. sicut epm. **S**ed cōtra
 quia nemo cogitur de suo beneficiū facere. i. o. q. 2.
 p. e. a. **A**d hoc notat bñ. ex. e. c. i. q. b. c. scdm
 aliquos tenet ubi notari? p. p. salariū de pu-
 blico laur. vero dixit q. e. si nichil p. p. iat de
 publico nichil debet p. tali scriptura recipere q.
 omittit symonia. et est speciale in odium sy-
 monie ne fraus pcurari possit. bñ. vñ ibidem
 dicit q. ex pacto nichil licet accipere s. si gratis et
 sponte offerat aliquid et accessit ad hoc ab ini-
 do sine oī intencione nō credit q. notari? laycus
 peccaret si acciperet. ar. ex. e. c. i. cu sit romana. et ē
 exp. s. i. c. sicut epm. fac bñ. Bartholomeo vñ
 sup. c. sicut epm. tenet cū laur. dices q. notari?
 us nec p. labore nec p. carta debet aliqd accipere s.
 epus p. uret ut scribat sine oīs muneris acce-
 pte. **Q**uid si de aliqd p. calicibus vestibus l. li-
 chami bñ. dicens. dicit quidā q. in huius i.
 nō est symonia. n. h. inueniat exp. s. ut habet
 videri de crismate. baptismo. cōione. euharistia.
 balsamo sepultura et basilicis dedicandis. i. q. i.
 p. ma placuit ut vnusquisq. et e. e. c. in ecclie.
 Et hoc idem scripsit ray. **S**ed gof. dicit q. in q.
 libet ministerio potest omitti symonia. qd veri-
 us reputat hosti. ut ex. e. ad n. f. **V**trū sit si-
 moniacū vendere aquā benedictā vel panē bñ.
 dictū. **R**esponsum alex. de an. et roch. q. sic. quia i. r.
 cepce taliū offerē remissio venialium peccatorū.
Vtrum si uis se emendo ut ordinet vel ut or-
 dinet in ordine suat symonia cōmittat. **R**esponsum
 sp. d. bar. di. q. n. quia ibi n. fit transactio

sup. ordine s. sup. libertate vel sup. ipso seruicio
 Et sup. suico potest fieri transactio. 36. q. i. d. ra.
 p. r. ibi nec ē ibi magis symonia qm si quis
 emerit terrā p. edificanda ecclesia. **V**trū sy-
 monia omittatur si dñr aliquid ut quis non
 ordinet l. n. eligat l. electo non p. d. e. **R**esponsum
 i. q. i. s. qui aut. t. c. quando ad fi. q. n. ar.
 ex. e. nemo. Et idem si quis p. pecunia l. cuiusq.
 p. sone p. sanguinitatis vel familiaritatis grā pec-
 catū publicū alicui? p. l. ceter. Et idem si grā
 l. fauore min? digne penitentē recedat l. etā
 digne penitentem liuore nō recedat ut in. c. ne-
 mo. in. tex. et glo. Et fm. p. n. o. ibidē in glo. q.
 celat p. grāz alteri? silicet dñarie dicitur symo-
 acus. quia puniendū est ut symoniac. **Q**uid
 de illis qui violencia vel fauore non p. mittere
 ecclesijs ordinari. **R**esponsum hos decernim? ut sacrile-
 gos indicandos. i. q. i. s. i. aut quidā. Et sub
 audi fm. gof. et cōter p. oīs. et nichilomin?
 ut symoniacos qd subaudiendū intelligit quā
 do violēda inferē ex pacto aliē nō. **C**irca vñ
 dignitates et bñficia p. p. n. e. c. aliqua dubia.
 s. vñ an. p. m. c. o. aliqua caudo possit exigi. i.
 nuda pmissio sine vicio symonie. **R**esponsum q. non
 et m. l. t. o. m. i. exigi p. caudo p. d. o. n. e. i. i. r. a. t. o. r. i. a.
 pignozatoria vel fideiussoria sed postea potest.
 i. q. 2. qm pio dñm nō p. cesserit pactū. **A**lias
 cōtra. s. q. 3. art. d. o. postea vero p. r. a. b. i. f. c. a. u. d. o.
 que ex antiqua p. s. u. e. t. u. d. i. n. e. a. p. p. b. a. t. o. i. b. q. u. i. a.
 sancta. **S**upior tamē et ante p. r. i. m. a. c. o. s. et p. p. p. e.
 exigere debet. i. caudo. ex. de elec. significasti.
Autēas em supioris p. l. e. y. q. v. i. c. i. u. tollit. ex. de
 pac. cū p. d. m. **S**ed nūquid supior exigē p. cau-
 dione an electionē siue p. m. o. c. o. s. **R**ay. videt sen-
 tire q. sic. s. roch. credit q. nō. Et dicit q. iura q.
 ray. adducit ad p. b. a. n. d. u. q. sic loquuntur de iaz
 electis et n. de eligendis. hosti. etā dicit cū roch. q.
 n. ar. ex. de elec. officij. **Q**uid si de p. s. u. e. t. u. d. i. n. e. s. i. c.
 q. canonic? de nouo recept? debet capā facere. vñ
 cā q. n. t. a. t. e. pecunie dare fabrice ecclesie l. luā-
 ria ecclesie vñ alijs huius p. n. e. n. t. i. b. s. ad cultū dei.
Responsum hosti. q. seruari debet cōsuetudo tāqm
 laudabilis ex. e. ad aplicam. et de p. b. n. signifi-
 catū. **N**on tamē retineat p. b. e. n. d. a. loco p. g. n. o.
 r. i. s. ar. eu. s. o. e. c. vel etā bene retineri potest si p.
 s. u. e. t. u. d. o. s. i. c. q. nō assignet p. b. e. d. a. quonq. capā
 fecerit. **I**n hoc em casu potest deus de clerico f. c. o.
 canonico spūale exigē ut sic fiat quasi quedā
 p. m. u. t. a. d. o. spūalis ad spūale ut ex. de rez p. m. u.
 t. a. c. o. e. ad q. n. o. s. Et sic in hac exactione re p. b. a. t.
 canonicorū vñ l. i. t. a. l. p. u. a. t. a. nō publica. ar. extra
 de p. s. t. i. cum oēs. t. c. ex p. r. e. **Q**uid de quā p. a. z.
 p. s. u. e. t. u. d. i. n. e. que in p. l. e. r. i. s. q. z. ecclesijs inoleuit scz
 q. cū debet fieri canonicā m. l. t. i. dicit adimicē p.
 apue maiores canonizem? nepotulos n. r. o. s. f. o. z.
 te addit in curijs placeat ubi de meo et michi
 placebit de tuo et sic p. a. d. s. c. u. n. t. p. h. v. e. r. b. a. l. i. l. i. a.
Responsum ray. q. est ibi symonia quia nlla
 debet ibi esse pactio nulla p. u. e. n. d. i. o. i. q. 2. q. 3. pio.
Quid si dicat aliquis eorū nūquā me vñ
 te fiet aliq. canonic? in ecclesia ista n. ille p. q.
 rogauit fiat canonic? p. u. s. vñ cū alijs. **R**esponsum

ray. q. ibi ē symonia sic in casu pcedenti. **Q**uid si dicat aliquis eoz osuetudo est q. si tu fuisti ex auditu in pcedē tua vna q. ego exaudiri debē in alia. Respondet ray. q. si pces sint spūales n̄ est ibi symonia. ar. di. 6. quia omnes em̄ q. vno domino famulā parī dōt libertate gaudere cū pondus et pondus mēsurā et mēsurā. tē. e. de p. cū om̄s. et. ar. ad hoc. 16. q. 1. et. c. 1. et. 24. q. 1. s. is itaq. Si autē sūt carnales vlt ex pacto quodā facio vel faciendo ibi est symonia. **Q**uid si inimic⁹ me⁹ daret pecuniā p mea electōne vt postea cassaret et remaneret infamis. **R**ē nichil michi nocet ne talis omōdū ex dō lo reponet. e. e. nobis sic. **R**od. tamē dicit q. si inimic⁹ meus in meū pūdiu mun⁹ epō daret et hoc scire antequā ep⁹ me ad beneficiū vocaret et ostaret michi q. non vocaret me n̄ ppe mū illud recipere nō deberet. **Q**uid si aliquis me inuito vlt stradicte expelle latentē pecuniā de dōt vel pmissit epō nolenti confirmare electōem meam vel collatibus suis. **R**ē michi nichil nocet vt in. c. nobis sic. **S**ec⁹ est si me sciente et paciente. tūc em̄ dicor volūtatē meam interponere. **E**t idē liz sit occultū teneor renūciare si me am aīaz volo saluare. e. e. matth. **E**t q. dām ē in pmo casu q. nichil michi nocet. intelligit esse vey n̄ postea osenserim pecuniā soluēdo p missā l. reddendo solutā vt in. c. sic. **S**i pone q. tūc ratū habē q. aliq. p me dedit pecuniā n̄ tū soluo eā. nūquid omitto symoniam. **A**d hoc notat bñ. ibidez q. quidam dicūt sicut tā. q. symoniam non omitto tam grauiē pecco. ar. e. e. tua. t. i. c. dicto vbi dicit solueno pecuniā. **S**ed esto q. pecuniā soluerim vlt red. diderim quis meū poterit dispensare. **R**espōd. rod. q. ep⁹ quia non fui symoniac⁹ in benefici receptōe sic notat tam. **N**otat etiā bñ. in. c. dicto. sicut. q. illud q. dictū est s. de pmo casu scq. q. n̄ nichil nocet siue imputari n̄ debet itel ligitur fm̄ jūno. cū ego iā sū elect⁹ et me ignore rante et reclamante affirmatori pecuniā dāt. **S**i autē nōdum essem elect⁹ licet me reclamante pecuniā electozibz daret michi obesset quia p pecuniā eligeret n̄ dans hoc faceret in odiū meū vt in. c. nobis sicut. **N**otat etiā jūno. sup. c. tanta. q. si quis obtinuerit ordinē vel beneficiū alio pecuniā dante nō tamē ordinatori n̄ est symonia. si etiam sine pecuniā obtinisset ar. 1. q. 6. s. fi. **S**i vero ipse ordinator pecuniā daret symonia esset et si sine pecuniā ordinar⁹ fuisset ar. 1. q. 2. qm pio. t. q. 6. c. 1. **Q**uid si quis hñs literas a sede aplīca sup. pūsiōne sibi faciēda de aliqua ecclesia recipiat pensionē annuā ab ea vel a bñficiū vt renūdet lris impetratis. **R**ē casus ille ponit e. de rescriptis. ad audiaz. **E**t fm̄ jūno. ibidez in glo. et bñ. et hosti. n̄ ē ibi symonia. **E**t dicit ibi hosti. q. si ex pacto pū fi at renūciatō p aliq. tpali est ibi symonia. **S**i vō fiat ex officio iudicis vel mediantibz bonis viri et ex altera pte dēt et aliq. tpale ibi nō est symonia vt colligit e. de renūc. sane. t. c. veniēs et e. d. pac. cū pūde. **V**bi vō assignat beneficiū

spūale ita etiam q. ex pacto renūdat non est symonia. vt fuit dictum in hoc. c. ad audiendā. tū q. fuit ibi quasi pmutacō spūalis ad spūale. e. de p. mu. ad q. ones. tum quia ad hoc tenet et taate inest hoc pcedē scq. q. si recipit vñ bene ficiū renūdet alteri cum verūq. sū remē non possit hñe. e. de pben. cum nō ignores. **E**t scōz hoc expone q. dicitur in b. c. ad audiam. vñ dicitur. t. tali pacto renūdatas. **Q**uid si ep⁹ i fundacōne ecclesie pbenat statuat q. quisquis illi ecclesie tū dedit in redditibz annuam i. ppetuū recipiat in canonicū et illud q. dedit habeat p pbenā. **R**espōd. rod. q. si talis constitucō fiat ad tps et h̄ pñ intentōe augēdi cultū. t. q. dans ppter ei⁹ deuocōz pñ nō ppter donacōz recipiat ad spūalia tolerari pē dūm sit dign⁹ qui recipiat alias non. **E**t idē pē dicit de monasterijs de nouo fundatis et egonis. s. q. q. quis daret tū recipere ad illud monasteriū vsq. ad certū numez ar. e. tua nos. **P**one q. aliquis dign⁹ bñficiari vel ordinari ianitorz det exact⁹ vt eū ad ep⁹ intrare pmitat ad petendū bñficiū vel ordinē vel electōis confirmacōne. nūquid talis est symoniac⁹. **R**espōd. rod. q. non si non det intentōe corrupta scq. vt p intercessionē ei⁹ cui dat sequat mētū. **S**ilr si abbas vlt ali⁹ det aliquid familie epī ne auarus videat et vt magis placeat et facilius accessū ad epīm habeat aut de largitate laudetur. non est symonia si intentō non sit corrupta vt dictum est licet talia possint fieri cum peccato vt si causa iactatē vlt inanis glie fiant. **Q**uid si q. cleric⁹ hac pcedē vlt pacto det aut offerat sua bona vt in canonicū postea admittatur et illa retineat p pbenā. **R**espōd. ad h. e. e. tua. q. hui⁹ oblatō siue receptō non pē fieri sine symonia quia in talibz ois pacto et ois pueniēdo cessare debet. **S**i vō pure ac sine pacto et pcedē qu alibet offerat rogans huiliter vt in canonicū admittat et bona sua sibi liceat retinere p pbenā. et cleric⁹ ei⁹ ecclesie osenāt pūre receptō hui⁹ poterit fieri sine vido symonie. si tamē is qui talē donacōz facit intendat vt p bona tpalia que offerat adipiscā spūalia valeat et cleric⁹ eū in fratre nō reopent n̄ vmo da tpalia papent apud dē culpabiles indicantur. **Q**uid de eo qui d bonis suis in aliq. ecclesia constituit pbenā. potestatem offerendi eā sibi retinens alicui alteri. **R**ē si instituit eā de osensu epī in constitucōe ei⁹ potest d osensu epī t fm̄ ei⁹ si sint aliq. ibi ritne sibi ms psonat l i ppetuū l ad ep⁹. **Q**uid de monachis q. dāt aliq. abbatibz suis p pbenā bñdis nūquid ē ibi symonia. **R**ē f. rod. si sit ibi aliq. spūale q. dēt p tpali tūc est ibi symonia si ille pūoc. appretiacōz siue causā pūapalem. **Q**uid si pōt det aliq. epō ne sustineat q. remoueat a pōratu. nūquid h̄. et nūquid est ibi symonia. **C**redit rod. q. ibi omittit symonia maxime si necessitas vel vilitas sit q. talis amoneat. si autē sine muneribz obsequijs vel pabz carnalibus pcuraret per epīm ne remouetur cum nec vilitas

amocōz exigeret nec intencō corrupta esset nō peccaret. Quid de eo qui dat pecuniam alicui ut recipiatur ad huiusmodi in hospitali l' in leprosaria vel in elemosinaria. Respondet roo. qsi tal' ex h' aliquod ius psequat spūale symoniaz omittit. Si autē recipiat tñ ad h' ut huiusmodi ad tps vel in vita sua in coquina vel alio loco nō est symonia licet alias turpe sit aliquod p tali: h' acipe l' dare. **A**ux p pecuniā aliquis ion d' possit ut intret religionē. Et videt q sic exē. e dilect' fili. a. tō pac. c. vlē. t. i. q. 2. qm pio pecuniā em dari pē ad h' ut aliqui onerentur ad fidez. 23. q. 2. c. plē. et. q. A. q. aut. sub tali etiā pōitōe possum' dūcē aliquam in vxorē. 28. q. 1. cane. dūtoz etā pensione possum' aliqz ut pūtat onare. 23. q. 6. iam nō. Est em talis cōdi cō bona fm jo. h. nō. cē. dilect' fili. a. **A**un quid est simō renūciare beneficio ut aliq dē. Rē q nō in pactū dūcāt. ex de pbe. dilectō. h're tñ spē de h' nō est symō. ex de pac. cū pbe. h. nō. tal' i. q. 1. ordinacōes. **P**one q epus det qm dā ecclesiā cū dī iure suo cū dā loco religioso. et ecce mortuus psonis ostentus p abbate in illa ecclesia. epus volebat ibi clericos instituere pro voluntate sua nō dare ei pecuniā. Respondet. i. q. 2. questū in tex. et glo. q talis dādo est symonia. ar. 16. q. 2. c. 1. **S**ed esto q epus ille vlē. 30. annos redemptōz huiusmodi a monasterio rece perit. nūquid p hoc ius aliquod ei acqstū erit. Rē q non symoniacē em et furane recepit t iō nō pscriptit. Et licet fuerit symonia ex pre epi non tamē ex pre monasterij qd ius suū re dūmbar qd facere poterat. i. q. 1. null's. **Q**uid de offmīat. bō ita ostentus q null' ad eas recipi at nō pmitteat vl' etiā iuret q annuatim det. 10 dñ. Respondet ray. qsi fiant ppter causā hone stam. ut p paupibz alendis captiuis redimen dis et huiusmodi non est ibi symonia. imo licet sē et laudat. Et qui despiciat eas est anathematizā dus di. 22. si quis despiciat. et ar. 16. q. A. sane. **N**on a pbo tamē inramētū ppter pūmū pūu lum. **S**ed roo. vero statutū tale sub tali for ma scz negatiua nō est licitū quia excludit pie tatem. s. sub forma affirmatiua esset licitū ut quisqz recepit fuerit det tantū. **Q**uid de pbi tero qui vōdit officiū portandi aquā benedictā p suā prochiā. Respondet roo. qsi sit sūuendo q huiusmodi pbi tero officiū tale possit retinē et p se et p aliquē de sua familia et puenit' ei' reape nō est symonia nō omittat illud ad firmā sic ecclie qnqz dant ad firmā alias esset symonia large accipiendo symoniam et ad min' turpilucrū. **Q**uid si aliquis sub prexū religionis a pre bitero petat q possit pecuniā pcurare in pro bicia sua ita q ipe pbi tero hēat certā prē. nūqd i hoc omittetur symonia. Respondet cho. m. quā dā. q. de quelibet q cū p sua sio pbi tero sit q sic spūale t ei credat quia est pbi tero. in tali casū ē symonia respectu pbi tero t saclegiū respectu dācū sibi. qz ibi est defraudatio elemosinaz qd intencōz dācū. t teneat vqz ad restitucōem. **Q**uid si quis vōdat officiū claudendi hostia vl

pulsādi cāpanas t huiusmodi. **R**ūdet roo. q ibi ē symonia sumpto noie simote large sic ē talia officia sūt spūalia large. si tñ datum sit alicui gratis illud officiū t sūuendo sit loc' q ponere possit aliū loco suū et locare t vōdere l' ad firmā dare vel etiā dare in dotem filie ad vitam ipi' dantis puenit' illi' officiū non est symonia. h' roo. vñ de de offiō claudendi hostia ecclesie dē i. q. 3. c. 1. q non est sacri muneris officiū s. tñ sibi adiūctū. Et dicit glo. ibi q tunc est symo nia emē aliqā admīstracōz ecclesie qn ē anexa aliē spūali vl' sūuendo p clericū exerceri. **Q**uid de epō qui pmitte se daturū eccliam alicui p pe cunia et postea reuocat efficaciter et fidelē pa ctōz et re integra. Respondet rich. q tales faciē do pactū illudē peccauerūt. qz tñ ad effectum pacti nō pcedūt penā depōsitiōis et irregularita tis nō incurrūt. Idem dīcōn est si epus postea ob liuiscens pactū det eidem tñ pietatē intuenti bñficiū nō expost facto scēet recipiat id qd fuerit sibi pmissū. qz talis interpretatiue recessit a pa cto re integra fm dei iudiciū. **Q**uid si epus alicui qd est in aliquo turpi peccato pmitteat q bñficiabit ei' filiū si decetero nō omiserit id pec catū. Respondet rich. q tale pactū ē licitū. vñ clicus non teneat resignare bñficiū taliter acq sitū. Et idē est si diceret epus aliē. pmitteo tibi q pmdo tibi de sūuendo bñficio si bon' fueris et honest' clis em dīcō est ad dei reuerēciā t ho norē. **A**d h' nota q sinod' calcedon'. que pos tur. i. q. 1. si quis epus iudicat esse symoniacos pcuratores rez ecclesie t defensores et regule sūiectos si p pecuniā ostentant. Et intelligitur ibi noie pcuratoris qlibet admīstrator rez ec clies ut pposit' yconom' t vicedō. **N**ōie vō d' fensoz intelligit aduocat' vel gastald' et in dex. **N**ōie vero subiecti regle ar' pbi tero. ar' oya con'. canonic'. monachus. et quilibet offiō ec clesiastico mādpat'. i. q. 3. saluator. **S**ed quō dñt h' tria scz ppositus. yconom'. et vicedōs. **R**ūdet ibi glo. q nomē ppositi est generale t sū tnet alia sub se. ar. ex de v. sig. quāuis. l' pre positus et yconom' significant idē. vl' bene ē eadē ecclesia pnt esse. **V**icedōs est ille q pēst re bus epi. di. 89. volum'. yconom' autē rebus canonicōz. sepe tñ vñū ponit p alio. **A**duoca tus est q pēst causis ecclesie tractandis. qd dīcāt aliē sindic'. **S**yndic' ei est aduocat' vñ ueritatē. **G**astaldus est q curā habet exterior rez epi qui etiā aliter etiā maior dñs dīcāt. in dex scz epi. sicut in ecclesia bonon'. **S**ed nōne laycus habere pot' pl'a offiā ex pmissis. Rē sine dubio q sic qz potest esse aduocat' gastald' et in dex. t tūc nichil spūalitatē h' anexū. **Q**uō g' in illis officiis omittitur symonia. **A**d h' dīxit hug'. q in oī admīstracōne rei ecclesie sy monia omittit si emat. et h' est symoniacū qz pbi tero. **A**lii vero symoniā sumētes strict' et gñali sūuendū inlherētes dicunt et pbi tero l'ius fm ray. q tē tātū ē symonia i admīstra cōne empra qn est talis q habet aliquod spūale sibi annexū alias non. h' notat in glo. illi. c.

saluator. et i ray. in fi. tit. i de symo. Et dicit
 rod. ibide qd eps p reddie suos ul terra dare
 ad firmā sub annuo censu dū tñ n̄st ibi iurif:
 dido spūalis anexa. S; nichil p̄ reape ab aliq
 vt eū ostituat p̄positū vel yconomū vel vicedo
 minū. p̄positurā tñ vel baliuam tpalez cū iur
 dicōe tpali dāt solent ad firmā ep̄i sic et p̄nd:
 pes seculares. Tercio querūtur aliq̄ arca opa
 spūalia quecūq; scz vtz liceat dare vel acipe pecu
 niam p spūalibz actibz. vt p orōne. p̄dicacōe.
 dei laude et p̄cessione. Rē q non licet ei et filia
 onr spūalia inquātū ex grada pcedūt et ad g
 dam disponūt que tñ per hōim mīsteriū exhi
 bent q̄s oportet a p̄lo sustentari. p̄ i. 1. cozz.
 9. quis militat suis stipendijs vnquā. Et ideo
 vendere qd est i his spūale est symoniacū dare
 aut vel acipe aliquid p sustentacōe mīstrancū
 fm ordinacōz ecclesie et osuetudinē approbata z
 est licitū. Ita tñ q desit intencō emendi et ven
 dendi. et q ab iuris non exigat p subtracōez
 spūaliū que sūt exhibenda. h ei haberet qndam
 speciem vendendi gradam. s; spūalibus p̄us g
 tis exhibitis licite pnt statute et osuete oblacō
 nes et quicūq; ali puenē exigi a volentibz et
 valentibz soluere interueniēte supioris autēte
 De orōne igit dicendū q dantes elias pau
 pibz vt impetrēt ab eis orōnū suffragia n̄ dāt
 quasi intendentes orōnes emē s; quasi p gratu
 itā bñficendā eos puocare ad orandū p se gra
 tis et ex caritate. De p̄dicacōe vero dicendū q
 p̄dicacōibz tpalia debent ad eoz sustentacōem
 non aut ad emēdū p̄dicacōis verbū. vnde sup
 i. 1. thim. 4. qui bene p̄sūt p̄sbi tē. dicit glo.
 nēccitatis est acipe vno viuit. caritatis est p̄be
 non tñ est euangelii venale vt p eis p̄dicetur
 De laude autē dei dicendū q aliqua tpalia dan
 tur laudantibz deū in celebracōe officij ecclesie:
 sicut siue p viuis siue p defunctis non q̄s p̄dic
 um officiacōis s; quasi stipēdiū sustentacōis. Eo
 dem eē tenore p facēdi s p̄cessiōibz i aliquibz
 finibz d mē aliq̄ elie. si aut huiōi fiant pacco in
 ternemente l eē cā emendi l vendendi intencōe
 esset ibi viciū symonie. Quid si statuēt in
 aliqua ecclesia q in funē alie p̄cessiō nō fieret
 n̄ certā pecunie sūmā legasset. Rēpōdet ray. et
 thō. q tale statutū illicitū esset quia pietatē of
 ficiū excludēt. s. q̄s p̄cessiō gratis l p sūmā mi
 nozi. p aliq̄ n̄ fieret. ar. ex de iureiur. sic. 1. 7. 2.
 Si aut statuēt q oibz certā sūmā legantibz ta
 lis honor fieret si alias ad h non tenebantur si
 esset symonia nec illicitum dummodo intēdāt
 h habere ratione laboris tñ. ar. extra. e. cū sit.
 p̄ma ordinacō specē habet exactōis s; secūda hz
 specē gratuite recōpensacōis. Vtrū liceat da
 re pecuniā p āniuersario celebrando. Rēpon
 det rich. q nō licet p hoc pactū facē de danda pe
 cunia. si tamē ex deuocōe dēt ecclesia tenet cele
 brare p illis p quibz dāt fm q est magis pro
 bñficio obligata. Inno. tñ dicit. ex. ne pl. vi.
 suas. sup. c. qm̄ enozmīs. q meritoriū ē ostitue
 aliq̄s reddie i aliq̄ ecclia vt ibi fiet āniuersari
 um alie. Et h ostitui p̄ p illos qui debent āni

uersariū facere. ex. de p̄be. significatū nō autē p
 donatore qz nō licet ei p̄ditōes apponē spūales
 s; tpales vt redēpēbz captiuoz. 7. 12. q. 2. an. S;
 hosti. sup. idē. c. qm̄ enozmīs. dicit q h sibi non
 placet. et q hoc onr imponi reddiibz p̄. tūc
 tñ esset d̄re reliquo tali ecclesie annuatim. 10.
 lib. s; elī domo inter illos tñ qui meo āniūsa
 rio itererūt diuidendas. et rogo platū siue capi
 tulū l ouētū p̄dicte ecclesie vt faciant āniūsa
 riū meū vt p̄dicetū est. Quid si canonic ad
 horas p̄n p denarijs horarijs vadit. nūq̄ ex h
 symoniā omittit. Rēpōdet 10. an. ex. li. 6.
 de clī. non re. fm hosti. q notat h ex de v. sig.
 cum olim. q talis symoniā non omittit. qz
 nllā exp̄ssa pactō intercedit. tamē grauiē pec
 cat et p p̄maz satisfact. ex. e. tūa. nos. et. c.
 vlt. Quid si elie p p̄do vigilz ad defūctū et
 dicat psalteriū. Rēpōdet hosti. q si fecit pactū
 q p. 10. deū. legeret psalteriū est symonia. si aē
 q vigilaret ad defūctū nō est symonia. hz ita
 sit tacite q debeat legere. ar. ex de p̄ben. signifi
 catū. Et sic non spūalitatē s; laborē quē nō te
 net ex necessitate siue ex officio subire p̄ vende
 Quid de his qui habent omiteria diuersa scz
 vñū i q non ponit aliq̄s n̄ sit canonic l frat.
 aliud cōe. est aut taxatū p quāto p̄ aliq̄s extra
 ne in fratz vel canonicorū amiterio sepeliri.
 Rē symo est ex. e. audiuius. et. c. sicut. qz nec
 p terra nec p offiō aliquid recipi dī. Quid si
 maior crux non potest n̄ p p̄do certo. Rēpon
 det hosti. q h est signū auaricie et mouet viciū
 symonie. ex. e. audiuius. Quid si fiat pa
 ctū de lēo redimēdo p̄do certo anteq̄ corp̄ ad ec
 clesiā deferat. Rē lect. est quid tpale et iō p̄ vī
 di redimī donari et pmutari ab iūdo et a p̄
 facto. Quid si elie nolūt corp̄ sepelire n̄ p
 iposito p̄do de lecto redimēdo. Rēpōdet hosti. q h
 est sp̄s mali cū fiat pactū d tpali ad spūale. ex
 de rezz p̄mu. c. vlt. Quid si portato corp̄ ad
 ecclesiā aīd velicē recipere lectū et eū violenter
 reportēt ad domū suā. Rēpōdet hosti. q nichilō
 corp̄ dī ḡtis et honorifice sepelire. Si tñ sit con
 suetudo ḡnalis ecclesie l q̄s ḡnalis q lect. reti
 neat a clericis p̄nt amici cogi p censurā ecclia
 cā r̄stituere lectū quia osuetudo tal ē laudabil
 Et i h cāu et filibz p̄ icelligi iō ex. e. ad aplīcā
 Vtz facē iusticiā p pecuniā l equipolēt sit
 symoniacum. Rē q sic fm rich. et ray. loquē
 do de iusticiā ecclesiastica vt quādo dāt ep̄o l a
 lijs p̄dōdo iure sup spūalibz. Iō eē cred. rod.
 qn sup tpalibz si sit p̄sona ecclesiastica q debet
 huiōi reddē rōe iurisdicōis ecclesiastice. secus ē
 si sit index laycus. licet alias grauiē peccet de
 hoc. 1. q. 3. vendentes. in tex. et glo. Quibz sōa
 tñ vt dicit alex. an. vlt. q etā in indice secula
 ri vendere iudiciū iustū sit symonia. qz h ē acc
 vtrius. et ita q ad aliquid est spūale. Vtz a
 aliq̄ occultare p pecuniā p̄m alie sit symoniā ē
 tñ ad ei offiō p̄neat illud reuelare. Rē q
 ex. e. nemo. vbi dī q nō tñ inueniēti pecunie
 siue lucrī tpalis s; etiā p respectu p̄sone et con
 sanguinitatis et affinitatis occultare peccat;

publici subditi plato est symo. vñ si pñbz nō
 notificet epo publice peccantem incorrigibilem
 ppter pñcta symoniā omittat. Et est hoc spūa
 le qd sub pñto ponit peccati reuelacō ad quā ex
 offō tenebat. **V**tz testificari p pecunia sñ si
 mōcū. **R**e fm nich. q sic in cā spūali. alī nō liz
 sic ibi gñe peccatū. vl fm alex. an. i cās eccle
 siasticis t a pñs ecclesiā symoniā omittit si
 testio vñ dāt i alijs grauitē peccat. **V**tz ad
 uocat cōmittat symoniā. **R**e q nō ē sñle de in
 dice t d aduocato. qz iudex h; reddet sibi p suo
 offō assignatos et tenet reddē iustū iudiciū. **S**z
 aduocat nichil h; assignatū et iō p labore suo
 cū sit corporalis nec ad hoc teneat ex offō p ac
 cep salariū moderatū. Et idem dicendū est de
 iurispito. **S**z quare non iō de teste. **R**ñd a
 lex. an. q h est iō qz vñ testio est de sba cā ē
 minime pñliū aūt sicut et pñoniū admicula
 tur exteri cē. nō testes cogūtur testificari non
 aē iurispiti pñliari. Quidā tñ ad huc distinguūt
 scz qñ aduocati t pñliari vñ dāt sciaz omittūt
 symoniā. et hoc maiore vel minore fm sciaz
 dñz. nō aūt si vñ dāt laborē suū cū ad h nō te
 neant. Iudex aūt et testes nichil pñt accepe p
 labore iudiciādi t testificandi. qz ad hoc tenent
 hoc alex. an. **Q**uarto querūt aliq̄ circa qdam
 spūalib; annexa scz verū ius papiendi decias
 posset vendi vel emi. **R**e vt sup de decimis ar.
 A. **V**tz liceat emē ius pñogeniture. **R**e q
 sic qz non est mō sicut erat antiq̄ annexū spūa
 libus qz vt dñt in glo. **G**en. 12. aūt hēbrei oēs
 pñogenitos a noe vñ qz ad aaron pñfices
 fuisse. Emit tñ iacob gen. 24. ab esau. ius illō
 nec de hoc repñdit quia illud ius debabāt ipsi
 iacob dñm ordiācōe t iō magis dñ suā iustitā
 vñ dāt redemisse qm ius illō emi sñle. l pē dñ
 q non sic erat dñ annexis spūalib; in lege nate
 et vetitū sicut in noua qz sicut sacerdotiū illū
 tñs dñ dñ magis fuisse figura sacerdoti qm sa
 cerdoti. ita dñ dñ magis fuisse signū spūal' of
 ficiū qm spūale offm. **V**tz liceat vendere ius
 pñonatus. **R**e q nō in spūali. h em esset symoniā
 ex de iurepñto de iure. bñ tñ trā sñ cū vñuersi
 tate sñue villa vendita in vñi nō exapiat. vt. e
 ex lñs. et. c. cū fm. sicut etiā transie ecclesia
 vt dñ ibidē Et sicut ius pñonatus non pē vñdi
 ita etiā nec in feudū dari. Et si villa maiori p
 dñ vñdret pñt ius pñonatus esset symoniā. qā tal
 vendicō attingeret aliquo mō ipm ius patro
 natus fm alex. an. **S**ed cui applicabiē pecūia
 data p empñcōe iurispñonatus. **R**espon dēt. 1. q.
 1. non est putanda. in glo. et ex de iurepñ. qā
 clīd in glo. q applicabitur eccleie cui per hñdī
 epñcōez ē iniuria facta ar. ex de hoc. et sic eccleia ē
 nē sui ipi pñona. **S**ed qd si ipa eadē eccleia ius
 patro. emi sñ; a pñono suo penes qz remanebit
 ius iō. Et videt q nō penes eccleiaz q emi ar. ex
 de iurepñ. iō. qz vñdī nō tenuit qz spūale l' annex
 um spūali vendi nō pē ex. e. querelā. et sic rema
 nebit ap pño pecūia restituta. **S**z pñar ius in
 colligi pñt ex s dicto. c. vbi dñ q epñoz spoliē t
 nō vñdītoz. Si ac volui sñ; vñdītozē spoliare hñ

xisset de ipso sic de alio. l. dñc q pñari debz vñqz
 hñdē in glo. illi. c. clīd. Et vñ. sñma p jñno.
 approbat. **V**tz liceat vendere vasa pñecta pu
 ta calices patenas t hñdī. **R**e talia pñectantur
 rōe forme nō rōe materie et iō liz ea vendere rōe
 materie nō habito respectu ad pñectōz. Ita tñ q
 pñone seculari nō vendant nō pus in massā iōi
 ganē. Alij vero ecclesie vñdī pñt et in eadē for
 ma. 10. q. 2. hñs pñectū. nō sic autē ē de oleo
 et cñsmate pñectis rōe materie qz hñ pñectantur
 rōe materie. **S**z quid pñt vel debet fieri d lignis
 eccleie pñecte si destruat. **R**e vt dñ de pñ. dñ. 1. li
 gna debent l' igni sburi vl in vsū alterius pñcti
 eccleie l' ad pñctm frñm i monasterio poni. t hñ nō
 indñt fm glo. sñ in locis relosis vt in dormito
 rio caplo t hñdī. nō aē i coqna l' in vñeis pasti
 nand. Nec debent i vsū laycorū pñcti vt dñ. 1. d.
 c. ligna. t. 19. q. 3. q. sel. **V**tz liceat vñdere ē
 rā in vsū sepulcē. Et vt q nō qz effron vñcupa
 tur de hñ q vñdīto agz i q erat spelūca duplex
 i q mortui sepeliēbant. gen. 22. **R**e pñt ex pñctē
 sup in pñt tituli de sepulcīs. Ad ar. vero dñm
 fm alex. an. q quidā dñt q cum agro illo vñ
 dīto transiuit illa spelūca. et hñ potuit fieri sine
 peccato. Aliqui vero dñt vt pñctū q etiam
 illa spelūca vendi t emi potuit sine peccato qz
 nō erat ad sepeliendū benedicta vel pñsecta.
 Et fm vñqz hñz solonū fuit pñctē eadē rōez
 mutati nōmē ipi effron vt. 1. postea dñcē ef
 fran. pus em voluit dare gñs qd est pñctorū.
 et postea vñdīto legitime. Et iō cū pñ dñcē ef
 frō. 1. pñctat. t pñctē dictus est pñca effran
 1. ifirm. t ipñctē. dicebat aē illa spelūca du
 plex qz i ea duplex erat māsio supior i q sepeli
 ebātur viri. t inferior in q seie. **Ar. p.**

Restat vidē de. 10. t vñ. 1. q admittat ad
 accusandū symoniā t testificandū sñu.
 Scīdū igit q ad accusandū symoniā admittit
 tñt oēs ēē criminosi et infames dñmō nō sit iñmi
 ci et aspiratores. Et hñ si accāt sit cleric' male
 fame. **S**ed ē si sit cleric' bone fame. vt ex. e. tā
 ra. et. 2. q. 1. in pñijs. cū tñ accātoz nō pñt sñ
 testes mlti ad accāndū admittūt q a testionio
 repellūtur. Et iō refert in hoc. t iō ex. e. liz. 5.
 plē. in fi. qui aūt admittat ad testificandū
 docemur p illā decretalē ex. e. p tuas. 1. quā q
 dñ ad maiore euidentā mltiplr distinguūt Et
 pñt circa modū agēdi. vñt agat de crimie simo
 nie cñmaliē l' ciuile Et si ciuile vñt de rigore l'
 de equitate. 2. distinguūt circa pñonas contra
 qñs pñceditur. vñt sit regl'ares l' scl'ares. t si
 sit regl'ares vñt sit iñferioz grad' an excellētoz
 dignitatis. Et an illi iñdē sint bone opñonis l'
 male fame. Et vñt possint puniri defacti an si
 ne scādalo nō possint pñmari. 3. distinguunt
 circa pñonas testiū. vñt sint honesti. l' emēdati
 de cñmie an pñseuerēt in ipo. Et an ipi testificēt
 ex caritate l' ex odio. 4. etiā q crimia obidant
 testibus. vñt eadē vel maiora an paria vl mi
 noza. 4. an sint ēē alia admicula q acinuet te
 stes. **R**ecollige illos. 4. mōs qñtum ad alēam
 pñt dñd q testes cñmōsi t maxie cñmōti de cñmie

q̄ alijs admiculis fulcū. **Et** credit necessariū
esse host. q̄ sc̄ alijs admiculis fulcū q̄n sūt ē
minori non emendati. alias nō maxime non
participes in scelere et munere. zelo iusticie testi
ficātes q̄b̄ minora crimina opponūt ut fur
ti et adulteri que sūt minora simonia. admit
tuntur contra reum inferioris gradus graui
ter infamati qui sine scandalo potest facile re
moueri. **Et** hoc q̄n agit diuiter et s̄m t̄pandā
equitatis nō vt deponat ab ordine sed vt am
ueat ab administracōe. **Et** id tales oīra talem
taliē admittūt quia et ex lenioribz causis p̄
monentur. sicut quorūdā religiosozū approba
ta consuetudo deposcit. **Et** hoc oīa p̄bantur. ex. e.
p̄ tuas. p̄dictā autē distinctōz dicit hosti. ita stri
cte suādā. q̄ si mēbz vñū dīcat. testē repellit
Et h̄ videt etā bñ. sentire in prima glo. **Et** sic
non admittit hosti. criminosos sine admiculis
etā in crimine symonie et oīra regularam iſe
rioris gradus. **Nec** ē illos q̄ non zelo iusticie s̄
inabgnitatis fomite testificāt ut inimicos ca
pitales et aspiratores vt in. c. p̄ tuas. i. q̄. nos
vero. **Nec** ē admittit p̄dictos si agitur ad de
posicōz gradus. **Aut** etā si testificet crimē per
aliū ad hoc vt quis remoueat ab administrac
one quia tūc s̄m rigore iuris p̄cedi debet. **Item**
nec ipos admittit si seculari accusat l̄ regulant
superioris gradus vt ep̄s. vel inferioris gradus
bone opinionis. vel qui nō potest sine scandalo p̄
moueri. **Alij** dicūt q̄ ista decretalis p̄ tuas. cor
rigitur p̄ greg. ex. de testibz. testio. **Sed** host.
reputat absurdum cum ip̄a sit valde rationa
bil. **Idco** dicit decretalē ḡg. intelligēdā s̄ p̄dictā
distinctōz. **Quid** de socio sine mediatore in sy
monia nunquid admittet oīra autorē symo
nie. **R̄** si talis sit soc⁹ tñ criminis et nō mu
neris admittet oīra cū ē si agat tñ auiliter.
Nō autē si agat criminaliter. socius vero cū
et muneris non admittat ē si agatur tñ cui
liter li. 6. de testibz. mediatorez. **Et** s̄m jo. an.
li. c. intelligit de mediatore n̄ emēdato de cūse.
alias esset quodā sp̄ale in hoc ex. e. u. testio. l̄
p̄ dict q̄ de emēdato intelligit. **Et** bene est sp̄ale
q̄ mediator admittat. **S̄** quō repellat soc⁹ si
ue p̄cipies criminis. si em̄ accusat dīcat non
potes s̄ me testificari. q̄ soc⁹ meus in eodem cri
mine fuisti. odēnabit vt offess. vt ex. de offess.
c. 1. **Si** vero dicat nō feci q̄ imponit michi.
et si fecissem nō potes esse testis tanquā eodē vi
do laborans sic mentit et lex nō docet mēari.
23. q. 2. qui peccat. **Sed** aut. G. nalon cui etā
p̄sentit hosti. dicere p̄. exapio oīra te q̄ dico te
crimē illud omisisti super quo vis me accusa
re l̄ testificari. et p̄sequēs nō fore audiendū. et
q̄ ita sit offero me p̄baturū. **Si** em̄ iudex ex
cepit talē non admittat appellabit iuste. vt
ex. de appel. inepolita

Incipit tituli Septimi libri.

Quid ē excoīcatō et de sp̄bz ei⁹ et p̄gritate.	1.
De excoīcatōe maiori a iure.	2.
De canone illo. si quis.	3.
De excoīcatōe maiori iudicis.	4.
De excoīcatōe minori.	5.
Quis p̄t excoīcari.	6.
De causis excoīcatōis.	7.
De forma excoīcatōis.	8.
De damnis excoīcatōis.	9.
De penis excoīcatōis s̄nīaz et tēnētis.	10.
De penis cōicātū cū excoīcatōis.	11.
De p̄sonis liate cōicātū cū excoīcatōis.	12.
Quis absolueret p̄t ab excoīcatōe.	13.
Quis absolui p̄t ab excoīcatōe.	14.
Quō absolutō fieri debet.	15.
De iterdicto et suspēsiōe.	16.
De depositione.	17.